

Nationaal Archief
*Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap*

Nummer Toegang: 3.01.14

Inventaris van het archief van Johan van Oldenbarnevelt, 1586-1619

Versie: 09-10-2020

H.J.Ph.G. Kaajan

Nationaal Archief, Den Haag 1984

This finding aid is written in Dutch.

I N H O U D S O P G A V E

Beschrijving van het archief.....	13
Aanwijzingen voor de gebruiker.....	14
Openbaarheidsbeperkingen.....	14
Beperkingen aan het gebruik.....	14
Materiële beperkingen.....	14
Aanvraaginstructie.....	14
Citeerinstructie.....	14
Archiefvorming.....	15
Geschiedenis van de archiefvormer.....	15
A Geschiedenis.....	15
1 Oldenbarnevelts politieke loopbaan.....	15
2. Conflicten tijdens het Leicester-tijdvak.....	20
3 De Colleges ter Admiraliteit.....	21
4 Het sterfhuis van prins Willem van Oranje.....	22
5 Het geschil tussen Embden en de graven van Oost-Friesland.....	24
6 De erfopvolging in de vorstendommen Gulik, Kleef en Berg.....	25
7 De bestandsonderhandelingen van 1606-1609.....	27
8 Toenemende politieke en godsdienstige conflicten.....	32
Lijst van geraadpleegde literatuur.....	35
Geschiedenis van het archiefbeheer.....	40
De verwerving van het archief.....	49
Inhoud en structuur van het archief.....	50
Inhoud.....	50
Verantwoording van de bewerking.....	50
Ordering van het archief.....	56
Verwant materiaal.....	57
Beschikbaarheid van kopieën.....	57
Verwante archieven.....	57
 Beschrijving van de series en archiefbestanddelen.....	 59
I. Johan van Oldenbarnevelt als landsadvocaat van Holland en West-Friesland.....	59
A. Algemeen.....	59
Correspondentie.....	59
B. Bijzonder.....	62
1. De vergaderingen van de Staten van Holland en West-Friesland.....	62
2. Functionarissen.....	63
a. Stadhouders.....	63
b. Gewestelijke functionarissen.....	64
c. Financiële ambtenaren.....	64
d. Leden van het Hof van Holland, Zeeland en West-Friesland.....	66
e. Militairen.....	66
f. Overigen.....	66
3. Financiën.....	67
A Geldmiddelen.....	67
1 Inkomsten en uitgaven.....	67
2 Het sterfhuis van Maximiliaan, hertog van Bourgondië, markies van Veere en Vlissingen.....	68
3 Het faillissement van François Kegheligh, ontvanger van de gemene middelen te Gouda.....	69
4 Overige financiële zaken.....	70
B Belastingen.....	71
1 Beschreven middelen.....	71
a. Veen en bezaaide landen.....	71
b. Verpondingen.....	72
Algemeen.....	72

Bijzonder.....	72
c. Haardstedegeld.....	74
2 Onbeschreven middelen.....	75
a. Gemene middelen.....	75
b. Imposten.....	77
Algemeen.....	77
Bijzonder.....	78
a Wijnen en bieren.....	78
b Zout.....	79
c Waag.....	79
d Lakens.....	79
e Ronde maat.....	80
f Turf.....	80
g Ton- en bakengeld.....	81
c. Los- en lijfrenten.....	81
d. Renten.....	82
C Muntzaken.....	83
4. Militaire zaken.....	85
A Financiën.....	85
1 Ordinaris consenten.....	85
Algemeen.....	85
Bijzonder.....	86
2 Extraordinaris consenten.....	87
3 Inkomsten en uitgaven ten behoeve van de (extra) ordinaris consenten.....	88
4 Achterstallige betalingen.....	89
5 Inkomsten en uitgaven.....	89
6 Soldijen en tractementen.....	92
7 Contributies.....	93
8 Quoten.....	94
9 Betalingen op interest.....	95
10 Betalingen op ordonnantie.....	96
11 Sterfhuizen.....	96
a. Het sterfhuis van Maarten Schenk.....	96
b. Het sterfhuis van Cornelis van Mierop, ontvanger-generaal van Holland.....	98
b.1 De aanspraken van de crediteuren.....	98
b.2 Het onderzoek in de administratie.....	100
12 Overige financiële bemoeienissen.....	103
B Beleid.....	105
1 De loopbaan van Philips, graaf van Hohenlohe.....	105
2 De geschillen met het garnizoen van Naarden (1587-1588).....	107
3 De muiterij te Geertruidenberg (1588-1589).....	108
4 De belegering van Geertruidenberg (1596-1597).....	114
5 Overige aangelegenheden.....	114
5. Gewestelijke zaken.....	117
A Het Gewest.....	117
B De steden.....	117
1 Alkmaar.....	117
2 Het land van Altena.....	118
3 's-Gravenhage.....	119
4 Heusden.....	119
5 Het Hof van Delft.....	119
6 Leiden.....	119
7 Oudewater.....	120
8 Schoonhoven.....	120
9 De heerlijkheid Voorne.....	120
6. Buitenlandse zaken.....	121
A Denemarken.....	121
B Duitsland.....	121
C Engeland.....	123

1 Merchant Adventurers.....	123
2 Handelsbetrekkingen.....	123
3 Overige betrekkingen.....	124
D Frankrijk.....	125
E Portugal.....	125
F De Zuidelijke Nederlanden.....	125
7. Religie.....	126
A De affaire Venator, remonstrants predikant te Alkmaar.....	126
B Overige kerkelijke aangelegenheden.....	126
8. Justitie.....	128
A Rechtscolleges.....	128
1 Het Hof van Holland, Zeeland en West-Friesland.....	128
2 De Hoge Raad van Holland (en Zeeland).....	129
B Processen.....	130
I HET PROCES REINGOUD.....	130
a Particulier leven.....	130
1 Algemeen.....	130
2 Bezittingen.....	131
a. De heerlijkheid Borcht en Zwijndrecht.....	131
b. De heerlijkheid Cauwerburg.....	131
c. De heerlijkheid Kruibeke.....	131
c.1 Verwerving.....	131
c.2 Financiën.....	132
c.2.a. Financiën en eigendommen.....	132
c.2.b. Schuldvorderingen.....	133
c.3 Het baljuwschap.....	137
c.4 De molen.....	140
c.4.1. De bouw.....	140
c.4.2. De productie.....	142
c.4.3. De heerlijkheid Moerbeke.....	142
c.4.4. De parochie St. Peeters Leeuwe.....	142
c.4.5. De heerlijkheid Temsche.....	143
c.4.6. Huizen in Brussel en Antwerpen.....	143
c.4.7. Overige bezittingen.....	144
b Ambtelijk leven.....	145
1 RAAD VAN FINANCIEN.....	145
a. Het functioneren van het kantoor.....	145
b. Reingouds werkzaamheden op het kantoor.....	147
b.1. Terneuzen.....	147
b.2. Overige zaken.....	148
c. Reingoud als eiser.....	151
c.1. Het sterfhuis van Veere.....	151
c.2. Philips van der Castele c.s.....	152
c.3. Gerard van der Aa.....	152
c.4. Gerard Gramaye.....	152
c.5. Filippo Cattaneo.....	156
c.6. Pieter de Messemaecker.....	156
c.7. Servaas van Steeland.....	157
c.8. Charles van Hontzocht.....	157
c.8.a. Het proces.....	157
c.8.b. Het bewijsmateriaal.....	158
c.9. Bruyninck van Wijngaerden.....	159
d. Reingoud als gedaagde.....	161
d.1. Martin van der Houweycken.....	161
d.1.a. Het proces.....	161
d.1.b. Het bewijsmateriaal.....	162
d.1.c. Het proces voortgezet door de weduwe Van der Houweycken.....	163
d.2. Lambrecht van Bronkhorst.....	163
d.3. Margriet van Ast.....	164

d.4. Johan de Fuytere.....	167
d.5. Lievin Deynoot.....	168
d.6. Anthoine de Gony.....	168
d.7. Het sterfhuis van Belluwaart.....	170
d.8. Michiel Everwijn.....	171
d.8.a. Het proces.....	171
d.8.b. Het bewijsmateriaal.....	173
d.9. Nicolaas Schagen.....	173
d.10. Charles de Beaulieu.....	175
d.11. Overige zaken.....	175
2 KAMER VAN BEDEN.....	175
3 KAMER VAN FINANCIEN.....	176
a. Het proces van de Staten van Holland en West-Friesland.....	176
b. Het bewijsmateriaal.....	177
II OVERIGE PROCESSEN.....	179
C Overige juridische zaken.....	179
9. Handel.....	180
A Handelsgeschillen.....	180
1 Het geschil tussen Amsterdam en Gouda.....	180
2 Het geschil tussen Rotterdam en Dordrecht, Gouda en Haarlem.....	181
B Overige handelszaken.....	182
10. Handelscompagnieën.....	183
11. Waterstaat.....	184
A Het baljuwschap van Den Briel en het land van Voorne.....	184
B De Diefdijk.....	184
C De Diemerdijk.....	185
D De Hinderdam.....	188
E Het hoogheemraadschap van Rijnland.....	189
F De ambachtsheerlijkheid Vlaardingen en Vlaardingerambacht.....	189
G Overige waterstaatszaken.....	190
II. Johan van Oldenbarnevelt als pensionaris van de Ridderschap van Holland en West-Friesland.....	191
A. De vergadering van de Ridderschap van Holland en West-Friesland.....	191
B. Het beheer van de geconfisqueerde goederen.....	191
1. De abdij Bern.....	191
2. De abdij van de Karthuizers buiten Geertruidenberg.....	191
3. De abdij Loosduinen.....	191
4. De abdij Postel.....	192
5. De abdijen Rijnsburg en Leeuwenhorst.....	192
III. Johan van Oldenbarnevelt als Grootzegelbewaarder van Holland en West-Friesland.....	195
A. Reglementering.....	195
B. Financiën.....	195
C. Het beheer der leengoederen.....	197
1. Het geslacht Bronkhorst.....	197
2. Het leengoed Kouckoucxhoff.....	198
3. De heerlijkheden Leerdam en Ysselstein.....	198
4. De huizen van Naaldwijk en Honsholredijk.....	200
5. Het huis van Wassenaar.....	200
D. Overige leenzaken.....	200
IV. Johan van Oldenbarnevelt als leider van de afvaardiging van Holland ter Staten-Generaal.....	202
De Staten-Generaal.....	202
A. Algemeen.....	202
Correspondentie.....	202
B. Bijzonder.....	202
1. De vergaderingen van de Staten-Generaal.....	202
2. Functionarissen.....	203
3. Financiën.....	203
A Geldmiddelen.....	203
1 Inkomsten en uitgaven.....	203

2 De sterfhuizen.....	205
a. Het sterfhuis van George Eberhard, graaf van Solms.....	205
b. Het sterfhuis van Anna Margaretha, gravin van Manderscheid.....	206
c. Het sterfhuis van Walburg, gravin van Nieuwenaar en Meurs.....	206
d. Het sterfhuis van Johan van der Veecken.....	208
3 Overige financiële zaken.....	210
B Belastingen.....	212
1 Gemene middelen.....	212
2 Imposten.....	213
3 Tolgelden.....	214
4 Overige belastingzaken.....	214
C Muntzaken.....	215
1 Reglementering.....	215
2 Beleid.....	217
3 Bestrijding der frauden.....	218
4 Waardering van munten.....	220
5 Provinciale Munten.....	222
6 Wisselbanken.....	223
7 Overige muntzaken.....	223
4. Binnenlandse zaken.....	224
A Brabant.....	224
B Friesland.....	225
De affaire Roorda.....	225
Overige Friese zaken.....	226
C Gelderland.....	226
D Groningen.....	226
E Overijssel.....	227
F Utrecht.....	227
De magistraatsverandering van 1586.....	227
De magistraatsverandering van 1610.....	228
De waardgelders van 1617 en 1618.....	231
G Zeeland.....	231
H Overige gewestelijke zaken.....	232
5. Het Huis van Oranje.....	232
A Willem van Oranje.....	232
Als grondbezitter en stadhouder.....	232
Het sterfhuis van Willem van Oranje.....	233
a. De eerste en tweede curatele, (1585 - 1588).....	233
b. De derde curatele, (1589 - 1601).....	233
c. De administratie van Maurits (1601 - 1609).....	237
Aanspraken op het sterfhuis door:.....	241
a. Louise de Coligny en de dochters van Charlotte de Bourbon.....	241
b. Philips Willem, prins van Oranje.....	242
c. Johan en Lodewijk, graven van Nassau.....	243
d. Willem Lodewijk, graaf van Nassau.....	244
e. Maria, gravin-douairière van Hohenlohe.....	244
e.1. Het huwelijk met Philips, graaf van Hohenlohe.....	244
e.2. De aanspraken op het sterfhuis door:.....	245
a. Philips, graaf van Hohenlohe.....	245
b. Philips Ernst, graaf van Hohenlohe.....	246
e.3. De bezittingen van de Van Hohenlohe's in de Republiek.....	246
a. De heerlijkheid Buren.....	246
b. Noord-Beveland.....	248
c. De heerlijkheid Woerden, de baronie Liesveld en het huis te 's-Gravenhage.....	249
e.4. Het sterfhuis van Philips, graaf van Hohenlohe.....	250
e.5. Overige zaken van de Van Hohenlohe's.....	252
f. Aanspraken van derden op het sterfhuis van Oranje.....	253
B Maurits, prins van Oranje.....	253

1	Ambtelijk.....	253
2	Persoonlijk.....	254
	C Frederik Hendrik, graaf van Nassau.....	254
	D Overige leden van het huis van Oranje-Nassau.....	255
	E Overige bemoeienissen.....	255
6.	Buitenlandse zaken.....	256
A	Denemarken.....	256
1	De oorlog met Spanje en de Sonttol.....	256
2	De Zweeds-Deense oorlog.....	257
3	Overige Deense zaken.....	258
B	Duitsland.....	258
1	Diplomatieke betrekkingen met Rudolf II, keizer van Duitsland.....	258
2	Aken.....	261
3	Beieren.....	261
4	Bentheim.....	262
5	Bohemen.....	262
6	Brandenburg.....	262
7	Brunswijk.....	263
8	Embden en Oost-Friesland.....	264
a	De Republiek en het geschil tussen Embden en Oost-Friesland.....	264
b	correspondentie met Johan van Oldenbarnevelt.....	274
c	documentatie.....	276
9	Frankfort.....	283
10	Gulik, Kleef en Berg.....	283
a.	De erfopvolgingskwestie in de vorstendommen Gulik, Kleef en Berg.....	283
a.1	De interventie van de Republiek.....	283
a	Diplomatieke betrekkingen.....	283
b	Het neutraliteitsverdrag van 22 september 1614.....	287
c	Het verdrag van Xanten van 12 november 1614.....	290
a.2	De interventie van Engeland.....	293
a.3	De Interventie van Frankrijk.....	294
b.	Correspondentie met Johan van Oldenbarnevelt.....	295
c.	Documentatie.....	298
11	De Hanzesteden.....	305
12	Keur-Keulen.....	306
13	De Nederlands-Westfaalse Kreits.....	308
14	Lübeck.....	309
a.	Diplomatieke betrekkingen.....	309
b.	Documentatie.....	310
15	Luik.....	311
16	Munster.....	312
17	Oldenburg.....	313
18	Keur-Palst.....	313
a.	Diplomatieke betrekkingen.....	313
b.	Documentatie.....	314
19	Wittenberg.....	314
20	Palts-Zweibrücken.....	314
21	Meerdere Duitse staten.....	314
a.	Diplomatieke betrekkingen.....	314
b.	Documentatie.....	315
C	Engeland.....	317
I	Betrekkingen van de Republiek met Engeland.....	317
a.	Diplomatie.....	317
b.	Handel.....	325
b.1	Merchant Adventurers.....	325
b.2	Handelsbetrekkingen.....	328
c.	Overige betrekkingen.....	330
II	Documentatie.....	331
D	Frankrijk.....	331

I Betrekkingen van de Republiek met Frankrijk.....	331
a. Diplomatie.....	331
a.1 Diplomatieke betrekkingen.....	331
a.2 Verdragen.....	336
a.3 De opvolgingskwestie van Van Aerssen.....	337
b. Handel.....	338
II Documentatie.....	341
a. Binnenlandse betrekkingen van Frankrijk.....	341
b. Buitenlandse betrekkingen.....	342
b.1 De Republiek.....	342
b.2 Overige landen.....	343
E Italië.....	345
F Marokko.....	345
G Polen.....	347
H Portugal.....	348
I Roemenië.....	349
J Rusland.....	349
K Savoije.....	350
I De oorlog met Milaan.....	350
II De oorlog met Spanje.....	351
L Schotland.....	352
I Diplomatieke betrekkingen.....	352
II Documentatie.....	353
M Spanje.....	353
I Diplomatieke betrekkingen.....	353
II Het Twaalfjarig Bestand.....	356
a. De bestandsonderhandelingen.....	356
b. Bemoeienissen met de onderhandelingen.....	371
b.1 Binnenland.....	371
a De Republiek.....	371
b Holland.....	378
c Johan van Oldenbarnevelt.....	380
b.2 Buitenland.....	385
a Duitsland.....	385
b Engeland.....	386
c Frankrijk.....	387
d Frankrijk en Engeland.....	389
III Documentatie.....	393
N Turkije.....	395
O Venetië.....	397
I De verhouding tussen Italië en de Republiek Venetië.....	397
II Het Nederlandse gezantschap naar de Republiek Venetië.....	397
III De vredesonderhandelingen van de.....	401
P De Zuidelijke Nederlanden.....	402
Q Zweden.....	403
I Diplomatieke betrekkingen van de Republiek met Zweden.....	403
a. Diplomatie.....	403
a.1 Diplomatieke betrekkingen.....	403
a.2 De interventie in de vredesonderhandelingen.....	403
a.3 De diplomatieke betrekkingen van Zweden met Polen.....	404
a De verslechtering van de betrekkingen.....	404
b De interventie van de Republiek in de Zweeds-Poolse oorlog.....	404
b. Documentatie.....	405
R Zwitserland.....	406
S Meerdere landen.....	407
I Diplomatieke betrekkingen.....	407
II Documentatie.....	407
7. Religie.....	408
a. De nationale synode.....	408

b. Overige kerkelijke aangelegenheden.....	412
8. Justitie.....	414
9. Handel.....	414
a. Reglementering.....	414
b. Het handelsverdrag van Gouda met Antwerpen.....	415
c. Overige handelszaken.....	416
10. Waterstaat.....	418
De Raad van State.....	418
A Organisatie.....	418
B Financiën.....	419
1 Inkomsten en uitgaven.....	419
2 Staten van Oorlog.....	421
a Petities.....	421
b Staten van Oorlog.....	422
c Ordinaris consenten.....	422
d Extraordinaris consenten.....	424
e Nadere consenten.....	425
f Defecten in de Staat van Oorlog.....	425
g Overige regelingen voor de Staat van Oorlog.....	426
3 Contributies.....	429
a Ordinaris contributies.....	429
b Extraordinaris contributies.....	432
4 Quoten.....	434
a Ordinaris quoten.....	434
b Extraordinaris quoten.....	435
5 Interest.....	436
a Inkomsten en uitgaven.....	436
b Leningen op eigen naam.....	436
c Openstaande leningen.....	437
d Aflopende leningen.....	437
e Leningen met de Staten van Holland en West-Friesland.....	437
6 Soldijen en tractementen.....	437
7 Service- en logiesgelden.....	440
8 Repartitiegelden.....	440
9 Betalingen op ordonnantie.....	442
a Uitgaven.....	442
b Achterstallige betalingen.....	442
10 Achterstallige betalingen.....	442
11 Financiering met het buitenland.....	444
a Duitsland.....	444
b Frankrijk.....	445
c Frankrijk en Engeland.....	449
12 Expedities.....	449
13 Overige financiële regelingen.....	449
C Militaire zaken.....	454
1. Organisatie van de militie.....	454
2. Fortificaties.....	457
3. De Engelse hulptroepen.....	458
4. Beoordeling en bevordering van de militairen.....	460
5. Oorlogvoering.....	460
a De reductie van de stad Groningen.....	460
b De belegering van Oostende.....	461
c De belegering van het fort St. Andries.....	466
d Overige bemoeienissen met belegeringen.....	467
D Overige militaire zaken.....	467
De voorcompagnieën.....	471
De Verenigde Oost-Indische Compagnie.....	473
A De Oprichting van de V.O.C.....	473
B Financiën.....	474

C Beleid.....	476
D De concurrentie.....	479
I Binnenland.....	479
a Isaïc le Maire.....	479
b Nicasius Kien.....	480
c De Austraaische Compagnie.....	480
II Buitenland.....	481
a Engeland.....	481
b Frankrijk.....	482
De West-Indische Compagnieën.....	483
A De ontdekkingsreis naar het eiland St. Thomé.....	483
B De handel op Oost- en West-Indië tijdens de bestandsonderhandelingen.....	483
C De plannen tot het oprichten van de W.I.C.....	484
D Overige West-Indische zaken.....	484
De colleges ter Admiraliteit.....	486
A Reglementering.....	486
B Financiën.....	487
I De lijsten van convooien en licenten.....	487
II De ordinaris convooien en licenten.....	488
III De extraordinaris convooien en licenten.....	491
IV Het toezicht op de middelen te water.....	492
V Overige financiële zaken.....	496
C De werkzaamheden van de Colleges ter Admiraliteit.....	498
I Verschillende Colleges.....	498
a Algemeen.....	498
b Bijzonder.....	498
1 De strafexpeditie tegen Spanje en Portugal.....	498
2 De heroveringsplannen van de Portugese kroonpretendenten.....	502
3 Overige werkzaamheden.....	503
II De Colleges afzonderlijk.....	504
a Het College ter Admiraliteit van Amsterdam.....	504
b Het College ter Admiraliteit van het Noorderkwartier.....	505
c Het College ter Admiraliteit op de Maze.....	506
d Het College ter Admiraliteit van Zeeland.....	507
e Het College ter Admiraliteit van Friesland.....	508
V. Johan van Oldenbarnevelt als advocaat van het Hof van Holland, Zeeland en West-Friesland	509
.....	509
De nalatenschap van Lamoraal I, graaf van Egmond.....	509
A De bezittingen van Egmond.....	509
I In Holland.....	509
a De heerlijkheden Egmond.....	509
1 Bestuur.....	509
2 Financiën.....	511
3 Rechtspraak.....	512
4 Waterstaatszaken.....	513
b De Heerlijkheid Beijerland.....	514
1 Bestuur.....	514
2 Financiën.....	515
3 Waterstaatszaken.....	515
II In Limburg.....	516
B Het sterfhuys van Lamoraal I, graaf van Egmond.....	516
I Afwikkeling tussen de erfgenamen.....	516
a. Lamoraal I. graaf van Egmond.....	516
b. Sabina, gravin van Beieren.....	516
c. Eleonora, gravin van Egmond, en George, graaf van Hautekercke.....	517
d. Françoise en Sabina, gravinnen van Egmond.....	517
e. Philips, graaf van Egmond.....	517
f. Sabina, gravin van Egmond, en George Eberhard, graaf van Solms.....	517
g. Lamoraal II, graaf van Egmond.....	519

---

h. Karel, graaf van Egmond.....	520
II De crediteurs.....	521
III De processen over de boedelscheiding.....	523
IV De verkoop van Egmondse goederen.....	525
a De heerlijkheid Egmond.....	525
b De heerlijkheid Beijerland.....	526
c De heerlijkheid Zuilen en Westbroek.....	527
VI. Johan van Oldenbarnevelt als pensionaris van Rotterdam.....	528
A Financiën.....	528
B Militaire Zaken.....	530
C Binnenlandse zaken.....	532
I De Unie van Utrecht.....	532
II Het aanbieden van de grafelijkheid.....	533
III Overige bemoeienissen.....	534
D Justitie.....	534
E Handel.....	535
VII. Stukken behorend tot andere archieven.....	536
Het archief van de Staten van Holland en West-Friesland.....	536
Het archief van de Raadpensionaris Johan de Witt.....	539
Het archief van de Staten-Generaal.....	540
Bijlagen.....	543
Lijst van afkortingen gebruikt in de nb's in deze toegang.....	543
Concordantie van oud naar nieuw.....	545

BESCHRIJVING VAN HET ARCHIEF

Naam archiefblok:

Johan van Oldenbarnevelt

Periodisering:

archiefvorming: 1586-1619

oudste stuk - jongste stuk: 1482-1736

Archiefbloknummer:

3536

Omvang:

3806 inventarisnummer(s)13,00 meter

Taal van het archiefmateriaal:

Het merendeel der stukken is in het Nederlands. Er zijn ook stukken in het Engels, het Frans, het Spaans, het Latijn en het Duits.

Soort archiefmateriaal:

Normale geschreven en gedrukte teksten. De Nederlandstalige stukken van vóór ca. 1700 zijn geschreven in het gotische cursiefschrift, met name in de oud-Hollandse klerkencursief.

Archiefdienst:

Nationaal Archief

Locatie:

Den Haag

Archiefvormers:

Johan van Oldenbarnevelt Raadpensionaris

Samenvatting van de inhoud van het archief:

Johan van Oldenbarnevelt (1547-1619) vervulde een belangrijke rol tijdens de eerste fase van de Tachtigjarige Oorlog. In 1586 werd hij landsadvocaat van de Staten van Holland. Van Oldenbarnevelt slaagde erin zich via deze functie omhoog te werken. Hij leidde vergaderingen en alle besluiten en uitgaande stukken gingen via zijn hand.

Het archief bevat stukken uit zijn functie als landsadvocaat van Holland en West-Friesland, als pensionaris van de Ridderschap, als grootzegelbewaarder, maar verreweg het omvangrijkste zijn de archiefstukken uit hoofde van zijn functie als leider van de afvaardiging van Holland ter Staten Generaal. Hierin bevindt zich onder meer correspondentie met het huis van Oranje, correspondentie met buitenlandse mogendheden, maar ook stukken over de oprichting van de Verenigde Oost-Indische Compagnie (VOC) en de West-Indische Compagnie (WIC).

Aanwijzingen voor de gebruiker

OPENBAARHEIDSBEPERKINGEN

Volledig openbaar.

BEPERKINGEN AAN HET GEBRUIK

Reproductie van originele bescheiden uit dit archief is, behoudens de algemene regels die gelden voor het kopiëren van stukken, niet aan beperkingen onderhevig. Er zijn geen beperkingen krachtens het auteursrecht.

MATERIËLE BEPERKINGEN

Het archief kent beperkingen voor het raadplegen van stukken als gevolg van slechte materiële staat.

AANVRAAGINSTRUCTIE

Openbare archiefstukken kunnen online worden aangevraagd en gereserveerd. U kunt dit ook via de terminals in de studiezaal van het Nationaal Archief doen. Om te kunnen reserveren dient u de volgende stappen te volgen:

1. [Creëer een account of log in.](#)
2. Selecteer in de archiefinventaris een archiefstuk.
3. Klik op 'Reserveer' en kies een tijdstip van inzage.

CITEERINSTRUCTIE

Bij het citeren in annotatie en verantwoording dient het archief tenminste éénmaal volledig en zonder afkortingen te worden vermeld. Daarna kan worden volstaan met verkorte aanhaling.

VOLLEDIG:

Nationaal Archief, Den Haag, Johan van Oldenbarnevelt, nummer toegang 3.01.14, inventarisnummer ...

VERKORT:

NL-HaNA, Landsadvocaat Van Oldenbarnevelt, 3.01.14, inv.nr. ...

Archiefvorming

GESCHIEDENIS VAN DE ARCHIEFVORMER

A GESCHIEDENIS

Door het verschijnen van de omvangrijke biografie van J. den Tex van Johan van Oldenbarnevelt en talrijke andere publicaties over diverse van zijn activiteiten lijkt het ons alleszins veroorloofd in deze Inleiding slechts een beperkt aantal onderwerpen aan te roeren. ¹ Na een biografische schets ter introductie, willen wij ons hier beperken tot die onderwerpen waarover in het archief veel materiaal bewaard is gebleven, en voorts tot die zaken die in samenhang met de inventarisatie van dit archief naar onze mening aandacht behoeven.

1 OLDENBARNEVELTS POLITIEKE LOOPBAAN

Ofschoon Johan van Oldenbarnevelt zelf de stukken steeds tekende met "Van Oldenbarnevelt" en derhalve ook zo genoemd zou moeten worden, houden wij ons hier aan de in de historiografie gebruikelijke benaming "Oldenbarnevelt". Oldenbarnevelt werd op 14 september 1574 in Amersfoort of omgeving geboren als zoon van Gerrit van Oldenbarnevelt Reyerszn. en Diana van Weede Johansdr. ² Daar bezocht hij de Latijnse school, waarna hij achtereenvolgens aan de universiteiten te Leuven (1566), Bourges (september 1567), Keulen (oktober 1567), Heidelberg (1569) en vermoedelijk te Padua (1569-1570) studeerde. ³

Oldenbarnevelts trouw aan Willem van Oranje in 1572, die hij bewees door niet met het Hof van Holland, waarin hij als advocaat geadmiteerd was, naar Utrecht uit te wijken, werd niet met een aanstelling in het nieuwe rechtscollege te Delft beloond. ⁴ Hij hield zich toen nog voornamelijk met de advocatuur bezig. ⁵ Wel was hij vanwege zijn specialisatie op het gebied van het leenrecht en in waterschapszaken reeds in 1575 door de Staten van Holland en West-Friesland als landsadvocaat bij het Hof van Holland gecommiteerd. ⁶

Door zijn huwelijk met de Delftse regentendochter Maria van Utrecht in november 1575 verwierf hij een aantal niet onbelangrijke heerlijkheden. ⁷ Op 24 december 1576 werd hem nauwelijks een jaar later, nadat Pieter van der Meer, raadpensionaris van Delft, eerder voor de eer had bedankt, verzocht of hij pensionaris van Rotterdam wilde worden. Deze benoeming nam hij reeds op 28 december aan. In deze functie zou hij het stadsbestuur gaan adviseren, terwijl hij ook namens de magistraat de vergadering van de Staten van Holland en West-Friesland respectievelijk van de Staten-Generaal zou gaan bijwonen. ⁸ Het was in deze tijd, dat het langdurig geschil begon tussen

1 Den Tex, Oldenbarnevelt, dl. I-V. Van dit omvangrijke werk verscheen een verkorte versie, te weten: Den Tex en Ton, Johan van Oldenbarnevelt. Hiervan werd ondanks aanvullingen en verbeteringen voor de verwijzingen geen gebruik gemaakt.

2 Fölting, p. 35; Den Tex, dl. I, p. 15; idem, dl. IV, pp. 25-28; Melles, p. 47; Brugmans, pp. 235-236.

3 Idem, p. 35; Den Tex, dl. I, pp. 46-48; idem, dl. IV, pp. 37-48; Melles, pp. 48-49; Brugmans, p. 237; Wiersum, pp. 15-40.

4 Historie, pp. 6-7; Den Tex, dl. I, p. 70; Fölting, p. 35. Uitgebreid over dit onderwerp, Smit, Bijdrage tot de geschiedenis, pp. 31-43; idem, De omzetting.

5 Zie de inv. nrs. 3362-3506. Dit materiaal vormde de basis voor Hoeks artikel in Jaarboek Die Haghe (1966).

6 Resoluties van de Staten van Holland en West-Friesland (RSvH), 2 maart 1575.

7 Fölting, p. 38; Den Tex, dl. I, p. 91; Melles, p. 51; Brugmans, p. 236. Zie verder met name voor de bezittingen: Den Tex, dl. IV, pp. 49-50, 53, 59. Verder raadplege men het persoonlijk archief van Oldenbarnevelt, dat in het Rijksarchief in Zuid-Holland (RAZH) berust. Hiervan zal een aparte inventaris verschijnen, waarin ook de stukken verwerkt worden, die momenteel nog in het Archief van de Staten van Holland en West-Friesland, 1572-1795, onder de inv. nrs. 2636-2640 zijn te vinden. Deze bleken namelijk niet tot Oldenbarnevelts ambtelijke stukken te behoren.

8 Melles, pp. 47, 52-53; Wiersum, p. 21; Den Tex, dl. I, p. 104. Laatstgenoemde merkt ten onrechte op dat Oldenbarnevelt op 25 december 1576 voor het pensionarisschap van Rotterdam werd benaderd. Zie hiervoor de resolutieboeken van Rotterdam. Hoewel Oldenbarnevelts instructie verloren ging is zijn taakomschrijving redelijk zeker vast te stellen. De Rotterdamse instructie was namelijk ontleend aan de Goudse, waarvan de inhoud door

de handelssteden Amsterdam en Rotterdam enerzijds en Gouda, Dordrecht, Leiden en Haarlem anderzijds over het gebruik van de Hildam bij Gouda in verband met ontduiking van tolgelden. Het zou tot 1613 duren alvorens Amsterdam en Rotterdam in het gelijk werden gesteld, hetgeen overigens meer samenhang met invloed van de twee grootste handelssteden dan met echt recht. Ook tijdens zijn landsadvocaatschap had Oldenbarnevelt nog persoonlijke bemoeienis met dit geschil.⁹

Oldenbarnevelt droeg eveneens veel bij aan de totstandkoming van de Satisfactie van Amsterdam van 8 februari 1578, waarbij de katholieke magistraat na overgave van de stad aan de Staten van Holland en West-Friesland toch nog uiterst gunstige voorwaarden wist af te dwingen. Weliswaar was hij zelf de eerste om, na de daarop volgende magistraatwisseling ten voordele van de Geuzen, de rechtsgrond van deze Satisfactie aan te vechten, maar het zou tot 20 december 1581 duren alvorens tot werkelijke opheffing hiervan kon worden overgegaan.¹⁰ Wel was het hierdoor mogelijk dat de steden Haarlem, Amsterdam, Schoonhoven, Heusden, Weesp, Muiden en Naarden die inmiddels ook de zijde van Oranje hadden gekozen, zich bij de Unie van Delft van 25 april 1576 aansloten.¹¹ Dit toenemende streven naar eenheid maakte op 23 januari 1579 het sluiten van de Unie van Utrecht mogelijk. Een bundeling van krachten tegenover de afvallige gewesten die zich op 9 januari 1579 in de Unie van Atrecht hadden verenigd, vroeg om een duidelijke stellingname van de overige gewesten. Zoals uit het archief blijkt, woonde Oldenbarnevelt een groot aantal vergaderingen van de Staten-Generaal bij, waarin het sluiten van de Unie van Utrecht werd voorbereid. In hoeverre de redactiewijzigingen van de hand van Oldenbarnevelt persoonlijk zijn dan wel van de Staten van Holland is moeilijk vast te stellen, zoals in de literatuur al eerder werd opgemerkt.¹² Daarnaast had Oldenbarnevelt ook bemoeienis met de fiscaliteit zoals blijkt uit de lijst van rijke inwoners van Rotterdam, die in de jaren 1576-1578 onder zijn toezicht werd opgesteld. Het was mede als gevolg van een op 24 maart 1579 aan de magistraat uitgebracht rapport inzake verbeteringen van de stadsfinanciën, dat Rotterdam nadien grote invloed heeft kunnen krijgen op de heffing der gemenelands middelen.¹³

Het was eveneens tijdens het pensionarisschap van Oldenbarnevelt dat Rotterdam op 13 februari 1580 een stadsreglement verwierf op grond waarvan zij op 20 mei 1580 als lid tot de Staten van Holland en West-Friesland werd toegelaten.¹⁴

Als afgevaardigde van Rotterdam was Oldenbarnevelt ook betrokken bij de onderhandelingen van de Staten van Holland met Willem van Oranje over het aanbieden van de grafelijkheid. Dit wilden zij onder meer bereiken door de beperkende bepaling met betrekking tot de titel van Hoge Overigheid, die Oranje bij de Unie van Dordrecht (1575) en de Unie van Delft (1576) enkel voor de duur van de oorlog was toegekend, in een onbeperkte volmacht te wijzigen.¹⁵ Daar de Staten-Generaal op 26 juli 1581 na "de Verlatinge" het nog niet aandurfd om Oranje in de plaats van Philips II te benoemen, ondervond dit onnodige vertraging.¹⁶ In plaats van hem zochten zij Anjou

Huges in zijn werk op pp. 13-16 uitgebreid werd behandeld.

- 9 Zie de inv. nrs. 955-986; GA Rotterdam, Oud Archief van de stad Rotterdam, 1340-1813, inv. nrs. 2329-2335. Voor literatuur zie men: Beekman, pp. 365-396; Tersteeg, pp. 169-187; Te Lintum; Huges, pp. 88-91; Den Tex, dl. I, pp. 116-118.
- 10 Zie de inv. nrs. 3512-3513. RAZH, Archief van de Staten van Holland en West-Friesland, 1572-1795, inv. nr. 1281, passim. Verder raadplege men Coops; Den Tex, dl. I, p. 152-162; RGP 80, pp. XXIV, 40-54, 57-58, 108-110.
- 11 Zie voor een toelichting hierop: Kaajan, De Unie.
- 12 Zie voor verschillende ontwerpen de inv. nrs. 3536-3539. Deze werden afgedrukt en commentarieerd in: RGP 80, pp. 16-33. Verder zij verwezen naar de artikelen van Trosée en Winter. De definitief vastgestelde tekst is te vinden in: Groenveld, Leeuwenberg, De Unie van Utrecht, pp. 29-40. Voor meer algemene inlichtingen over dit onderwerp raadplege men: Van den Bergh, De Binnenlandsche Staatkunde, pp. 77-79; Fruin, De staatkunde, waar hij Van den Berghs opvattingen over Oldenbarnevelt als tegenstander van de Unie bestrijdt; Den Tex, dl. I, pp. 124-144.
- 13 Historie, p. 11; Wiersum, pp. 57-58; Hazewinkel, p. 198; Den Tex, dl. I, 121.
- 14 Wiersum, p. 33; Meiles, pp. 56-57; Hazewinkel, p. 198. Laatstgenoemde noemt ten onrechte 1581 als jaar, waarin Rotterdam tot de Staten van Holland toetrad.
- 15 Zie noot 11.
- 16 Zie voor de tekst van dit plakkaat: Mout, pp. 94-127.

als gouverneur aan, ondanks het verzet van Holland en Zeeland hiertegen. Door de mislukte staatsgreep van Anjou in Antwerpen in januari 1583 raakte hij in discrediet, waardoor de oude plannen om aan Oranje de grafelijke waardigheid aan te bieden onverwacht opnieuw een kans kregen. Het was met name het verzet van de steden Gouda en Amsterdam dat hierbij voor oponthoud zorgde. Uiteindelijk vonden de beide partijen elkaar op 4 juni 1584, maar de fatale moordaanslag van Balthasar Gerardszn. op de Prins op 10 juli 1584 deed dit aanbod te niet.¹⁷

In 1582 adviseerde Oldenbarnevelt bij het opstellen van de instructie voor de Hoge Raad van Holland. Dit rechtscollege zou na "de Verlatinge" de taken van de Grote Raad van Mechelen in de opstandige gewesten moeten overnemen. In 1586 was hij opnieuw bij de uitbreiding van de jurisdictie van voornoemd college met die van de Raad van Zeeland betrokken.¹⁸

Het duurde evenwel tot 1585 dat hij voor het eerst als afgevaardigde van de Staten-Generaal zitting kreeg in een gezantschap, maar dit was wel direct één van de belangrijkste gezantschappen van die jaren. Nadat eerdere pogingen waren mislukt om de soevereiniteit aan koning Hendrik III van Frankrijk aan te bieden, ging men ertoe over met koningin Elizabeth van Engeland te onderhandelen. Hoewel zij de soevereiniteit afwees, zei zij wel op basis van het verdrag van Nounce van 20 augustus 1585 financiële en militaire hulp aan de Republiek toe.¹⁹ Door deze verschillende opdrachten nam Oldenbarnevelts ervaring in politieke en diplomatieke zaken toe. Hier kwam nog bij dat de Staten van Holland sinds 1585 een vacature hadden voor het ambt van landsadvocaat als gevolg van de geschillen met Paulus Buys.²⁰ Men was niet van plan om onmiddellijk een opvolger aan te stellen. In deze interimperiode trad Oldenbarnevelt regelmatig op als waarnemer. De Staten van Holland kregen kennis van de inhoud van een geheime instructie van Leicester. Hieruit bleek dat hij ambities had naar het ambt van stadhouder van Holland en Zeeland. Dit ondanks het feit dat hij in de eerste plaats als opperbevelhebber van de Engelse troepen naar de Nederlanden werd gezonden.²¹ In reactie hierop stelden de Staten voor Dirk Nieuwburg en Johan van Banchem, raadsheren van de Hoge Raad van Holland, Pieter van der Meer, pensionaris van Delft, en Johan van Oldenbarnevelt voor deze vacature kandidaat te stellen. Aangezien geen van hen bij de stemming de meerderheid behaalde, besloten zij op 11 februari 1586 met algemene stemmen om Oldenbarnevelt voor dit ambt te vragen. Deze diende vervolgens in februari 1586 zijn ontslag in bij de magistraat van Rotterdam.²² Hoewel de Staten nog met de magistraat van Rotterdam over de voorziening in de vacature onderhandelden, stemde Oldenbarnevelt zelf reeds op 6 maart, na eerst geweigerd te hebben, op aandrang van de Staten

- 17 RAZH, Archief van de Staten van Holland en West-Friesland, 1572- 1795, Collectie Bruine Kastje, inv. nr. 31, waarvan in dit archief onder inv. nr. 463 een afschrift is te vinden, toont aan dat Holland en Zeeland op 29 maart 1580 reeds een geheim verdrag aangingen om de soevereiniteit aan Oranje aan te bieden. Zie verder: RAZH, Archief van de Staten van Holland en West-Friesland, 1572- 1795, inv. nr. 1281, passim en in dit archief, inv. nr. 3550. Voor literatuur zij verwezen naar: Kluit, pp. 198-252, 280-366; Muller, *De Staat*, pp. 255-325; Blok, Willem, pp. 205-207; De Vrankrijker, *De Motiveering*, pp. 123-132; Van Alfen, pp. 448-452; Kernkamp, *De houding van Amsterdam*; Geurts, pp. 106-113; Swart, p. 76; RGP 41, pp. 277-278, 286-287, 292-296.
- 18 RSVH, 21 februari 1582. De inv. nrs. 539-547. Bakhuizen van den Brink, p. 197; Van den Bergh, *De Binnenlandsche Staatkunde*, p. 79; De Blécourt; Den Tex, dl. I, pp. 172-173.
- 19 Zie voor de onderhandelingen in Frankrijk: Algemeen Rijksarchief (ARA), Regeringsarchieven van de Geünieerde en van de Nader-Geünieerde Provinciën (1576 september - 1588 mei), I *De Staten-Generaal, 1576-1588*, inv. nrs. 86-88. Van Reydt, *Boek 5*, fo. 75. Voor de onderhandelingen in Engeland: ARA, Regeringsarchieven, I *De Staten-Generaal, 1576-1588*, inv. nrs. 95A-102; RSVH, 16, 18, 25 april, 1, 2, 4, 7, 8, 11, 29 en 30 mei, 3, 4, 5, 24 en 25 juni, 8, 10, 16, 22, 27 en 28 juli, 9 augustus en 5 september 1585; RGP 80: pp. 86-106; RGP 47, pp. 44-73. Zie voor de tekst van het verdrag van Nounce: Bor, *Het Twintichste Boek*, pp. 639-645. Voor beide soevereiniteitsaanbiedingen zie men: Muller, *De Staat*, pp. 336- 347; Van Everdingen, pp. 109-114; Den Tex, dl. I, pp. 219-238.
- 20 RSVH, 1 september en 5 oktober 1584. Op deze data diende Buys ontslagaanvragen in. Zie: Van Everdingen, p. 114; Den Tex, dl. I, pp. 217-222.
- 21 Zie voor de tekst van de instructie: Bor, *Het Eenentwintichste Boek*, pp. 688-690; Arend, pp. 114-117.
- 22 RSVH, 11 en 13 februari 1586. Bor, *Het Twintichste Boek*, p. 647; Wiersum, pp. 34-36; Hazewinkel, p. 202; Melles, pp. 63-65; Den Tex, dl. I, p. 121; idem, dl. IV, pp. 458-461.

van Holland met het verzoek in. Zijn commissie en instructie werden nog tijdens dezelfde zitting goedgekeurd, zodat de beëdiging op 8 maart kon plaatsvinden. Op 28 maart verleende de Rotterdamse magistraat Oldenbarnevelt alsnog in het landsbelang eervol ontslag.²³

Direct al aan het begin van zijn nieuwe loopbaan zag de nieuw gekozen landsadvocaat kans om de hem bij instructie toegekende bevoegdheden uit te breiden.²⁴ Zo mocht hij voortaan wel advies inwinnen van particuliere ingezetenen van Holland (art. 2).²⁵ Tevens kreeg hij het recht om in de Statenvergaderingen de stemmen op te nemen. Hierdoor werd hij in de Statenvergadering meer voorzitter dan secretaris. Dit was tevens mogelijk doordat het Statencollege sinds 1572 naast de landsadvocaat nog afzonderlijk een secretaris benoemde (art. 10).²⁶ In het vervolg kon ook de klerk van de landsadvocaat op een reiskostenvergoeding rekenen (art. 20), terwijl het zijn meester was toegestaan om kleine giften te ontvangen (art. 21).²⁷

Op grond van instructies van voorgangers in het ambt van landsadvocaat mag worden aangenomen, dat Oldenbarnevelt eveneens een beperkt aantal werkzaamheden voor de Ridderschap van Holland en West-Friesland verrichtte. Na zijn officiële benoeming als lid van dit college in 1604 zal dit wellicht zijn toegenomen. Maar er zijn van deze werkzaamheden dermate weinig stukken bewaard gebleven, dat helaas niet met zekerheid valt vast te stellen of dit ook al in de functie van pensionaris van de Ridderschap was, zoals meestal is aangenomen.²⁸ Geheel anders lag dit ten aanzien van het recht tot het bijwonen van vergaderingen van een aantal andere belangrijke bestuurscolleges, waaraan hij ambtshalve mocht deelnemen. Allereerst natuurlijk de vergaderingen van de Gecommitteerde Raden van het Zuiderkwartier, die sinds 1582 het dagelijks bestuur van het Statencollege vormden.²⁹ Aanvankelijk woonde hij ook de vergaderingen van de Raad van State bij. Maar ingevolge de nieuwe instructie van 1588, aan de opstelling waarvan hij overigens zelf meewerkte, werden hem en de andere Hollandse afgevaardigden de vrije toegang ontzegd. Van 1590 af moesten zij vooraf hun komst aankondigen.³⁰ Het is hoogst onwaarschijnlijk dat een soortgelijke beperking hem ook zou zijn opgelegd voor het bijwonen van de vergaderingen van de Admiraliteitscolleges. De grote hoeveelheid bewaard gebleven archivalia wijzen althans niet in deze richting. Zo dit wel het geval mocht zijn geweest, dan geldt dit nog enkel voor de periode van 1588 tot 1593 waarin de Admiraliteitscolleges onder de Raad van State ressorteerden. Het toezicht op deze colleges werd vervolgens tot 1593 door het speciaal hiervoor ingestelde College van Superintendentie uitgeoefend. Tenslotte kwam het in handen van de Staten-Generaal,

23 RSVH, 6 en 8 maart 1586. De tekst van de commissie en van de instructie zijn te vinden in de resoluties van 6 maart. De commissie is ook opgenomen in: Bor, *Het Eenentwintichste Boek*, p. 700. Groenveld noemt ten onrechte in: *De kogel door de kerk?*, p. 118 november 1585 als datering voor Oldenbarnevelts benoeming.

24 Zie voor de instructie van Buys, Oldenbarnevelts voorganger: RSVH, 23 maart 1581.

25 RAZH, Archief van Pieter Steyn, 1749-1772, inv. nr. 499. Deze merkte als enige in een studie over het ambt van landsadvocaat/raadpensionaris de redactiewijziging in art. 2 op.

26 Van Deventer, dl. I, pp. LVII-LIX; Den Tex, dl. I, p. 256. Tijdens Oldenbarnevelts ambtelijke loopbaan waren de volgende personen secretaris van de Staten van Holland: D.J. Coornhert (1572-1574), M.A. Bennink (1574-1577), P. Purtuuyk (1577), C. de Rechtere (1578-1619). De Rechtere ook nog nadien.

27 Zie verder over de redactiewijzigingen: Den Tex, dl. I, pp. 255-263; Greve, pp. 378-379; Fruin, *Geschiedenis*, p. 237. Voor meer algemene achtergronden over voornoemd ambt raadplege men: Antheunissen.

28 Greve, pp. 369-371; Antheunissen, pp. 306-307; Fruin, *Geschiedenis*, p. 78; Meilink, *Ridderschap*, p. 88; Brokken, *Koolen*, p. VII. Onder inv. nr. 74 is een lijst te vinden, waarin staat vermeld dat Oldenbarnevelt op 4 oktober 1604 tot lid van dit college werd aangesteld. Verder is enkel een bemoeienis als zodanig van hem bekend van 12 november 1608. Zie hiervoor inv. nr. 1025, dat ook is afgedrukt in: RGP 108, p. 260. Over dit onderwerp ook nog Den Tex, dl. I, p. 255. Op grond van het voorgaande zal duidelijk zijn, dat Föltings veronderstelling dat Oldenbarnevelt in 1586 dit ambt tegelijk met dat van de landsadvocaat verkreeg onjuist is.

29 Uitgebreid over het ontstaan van dit college: Smit, *Inventaris*, pp. XV-XVIII. Van deze inventaris is enkel een getypte versie in het Algemeen Rijksarchief en in het Rijksarchief in Zuid-Holland aanwezig. De instructies van dit college zijn te vinden in: RSVH, 19 februari 1585 en 22 januari 1590. Voor een minder bekende instructie van 22 juli 1586 zie men inv. nr. 23. Van Leeuwen, p. 1454; Fruin, *Geschiedenis*, pp. 237-238; Lutters, p. 3, dateren met 1584 en 1590 de aanvangsperiode van dit college in beide gevallen te laat.

30 Van Deventer, dl. II, p. LXXV; Antheunissen, p. 238; Fruin, *Geschiedenis*, p. 238; Fontaine, p. 285. De tekst van de instructie is te vinden in: Cau, pp. 120-125. Verder zie men: Japikse. Voor een concept-instructie, die nu te vinden is onder inv. nr. 2597, raadplege men: Den Tex, dl. IV, pp. 471-475. De resolutie van 9 januari 1590 is te vinden in: RAZH, Archief van de Raad van State, inv. nr. 9.

zoals ook uit de instructie van 13 augustus 1597 blijkt.³¹ Tenslotte was het ook de landsadvocaat, die als leider optrad van de Hollandse afvaardiging ter Staten-Generaal. Als zodanig zat hij namens Holland regelmatig, wanneer dit gewest bij toerbeurt voor een week het voorzitterschap kreeg opgedragen, de vergaderingen voor. Oldenbarnevelt was de laatste landsadvocaat die aanvankelijk niet krachtens zijn instructie verplicht was tot het bijwonen van deze vergaderingen.³² Zijn verstandhouding met de griffier van de Staten-Generaal, Cornelis van Aerssen, was zodanig dat hij menigmaal ongehinderd in de resolutie-registers verbeteringen kon aanbrengen.³³ Belangrijke zaken werden vaak uitgesteld tot het moment waarop Oldenbarnevelt de vergadering voorzat. Zijn invloed in dezen is wel het grootst geweest ten tijde van de onderhandelingen die vooraf gingen aan het Twaalfjarig Bestand.³⁴ Regelmatig rapporteerde de landsadvocaat namens de gedeputeerden in de Statenvergadering over buitenlandse zaken.³⁵ Zijn officiële functie van "minister van buitenlandse zaken" hield enerzijds verband met het feit dat Holland en Zeeland als eerste gewesten waren overgegaan tot het aanstellen van Joachim Ortell in Engeland als agent in het buitenland; anderzijds als gevolg van het feit dat Holland de meeste inkomsten voor de Republiek opracht en derhalve in ruil hiervoor zijn invloed op de besteding daarvan kon aanwenden.³⁶ Het is minder bekend dat Oldenbarnevelt wegens zijn overige drukke werkzaamheden in 1604, 1605 en 1606 verzocht van de verplichting tot het bijwonen der vergaderingen van de Staten-Generaal vrijgesteld te mogen worden.³⁷

Het was niet ongebruikelijk dat de landsadvocaat voor het ambt van grootzegelbewaarder van de lenen van Holland werd aangezocht. Het was een combinatie van functies die deed denken aan het pensionarijschap van de Ridderschap en de functie van landsadvocaat. Hoewel het dus meer voorkwam, was er wel een afzonderlijke aanstelling vereist. In 1593 verkreeg Oldenbarnevelt het ambt van grootzegelbewaarder doordat er door het overlijden van Abraham, heer van Almonde, een vacature was ontstaan.³⁸ Hij oefende dit ambt overigens uit in samenwerking met de met de reeds eerder aangestelde Johan, heer van Mathenesse. Zoals gezegd was deze combinatie gebruikelijk, maar in de archieven van Oldenbarnevelts opvolgers in dit ambt, zoekt men veelal tevergeefs naar archiefmateriaal dat betrekking heeft op deze nevenactiviteiten. In dit archief is daarentegen daarover het nodige terug te vinden, zodat een beter inzicht in deze nevenfunctie kan worden verkregen.³⁹ Oldenbarnevelt oefende overigens dit ambt tot het laatst toe uit, met als gevolg dat het zegel nog in zijn huis berustte toen hij was gearresteerd. Hierdoor zagen de Staten van Holland zich genoodzaakt zich tot zijn vrouw te wenden om weer in het bezit van hun eigen grootzegel te komen.⁴⁰ Uit dank voor eerder bewezen diensten werd hij voorts op 15 oktober 1604 tot registermeester van de lenen aangesteld.⁴¹ Dit ambt was wegens de daaraan verbonden emolumenten uiterst lucratief. Het eigenlijke werk werd door Laurens van der Goes, griffier van de lenen, gedaan.⁴²

31 Zie de inv. nrs. 3169-3361. Fruin, *Geschiedenis*, pp. 203-205. Zie voor de tekst van de instructie van de Staten-Generaal inv. nr. 3175.

32 Van Deventer, dl. II, p. LXXV; Greve, pp. 386-388; Antheunissen, p. 313; Fruin, *Geschiedenis*, p. 184; Vreede, pp. 168-431. In zijn functie van landsadvocaat verscheen Oldenbarnevelt op 10 juli 1586 voor het eerst in de vergadering van de Staten-Generaal. Hij trad die dag direct op als voorzitter van de vergadering. Zie hiervoor RGP 47: pp. 207, 209.

33 Den Tex, dl. II, p. 51; idem, dl. IV, pp. 130-132.

34 Zie verder de inv. nrs. 2165-2445 en hiervan met name de inv. nrs. 2335-2372.

35 Zie hiervoor bijv. RSvH 27 augustus 1597. Vreede, pp. 249-250.

36 Zie de inv. nrs. 404, 422, 503, 504.

37 RSvH, 24 februari 1604, 1 maart 1605 en 15 februari 1606. Van Deventer, dl. II, p. LXXV; Den Tex, dl. II, p. 514.

38 RSvH, 5-27 januari 1593. Fölting, pp. 36, 42, merkte ten onrechte op dat Oldenbarnevelt dit ambt al in 1586 officieus verkreeg. Ook de datering van 1600 voor de officiële aanstelling is onjuist. Zie voor de argumentatie hiervan behalve de eerder genoemde resolutie de inv. nrs. 1036 en 1053.

39 Zie hiervoor de inv. nrs. 1028-1106.

40 RSvH 22 en 23 november 1618. Een brief van Suriano d.d. 4 september 1618 in: *Brieven van Lionello (WHG, Nieuwe Serie, no. 37)*, p. 285.

41 RSvH, 15 oktober 1604.

42 Zie de inv. nrs. 1040-1042, 1057-1059, 1103.

Door zijn huwelijk met Maria van Utrecht, de kleindochter van de dijkgraaf mr. Jan van Utrecht, raakte Oldenbarnevelt in 1589 betrokken in een geschil tussen de hoofdingelanden van Delfland enerzijds en de hoogheemraden van Delfland anderzijds. Als hoofdingeland wist hij zijn invloed bij de Staten van Holland en het Hof van Holland, waarvoor het proces diende, dusdanig aan te wenden dat de hoofdingelanden wel moesten winnen. Dit weerhield hem er echter niet van om op 14 april 1595, na aanvankelijk geweigerd te hebben, de in 1593 door het overlijden van de hoogheemraad Abraham, heer van Almonde, ontstane vacature in te nemen.⁴³ Deze functie vervulde hij weliswaar tot aan zijn dood, maar zijn zoon Reinier nam reeds sinds 11 april 1611 voor hem waar als hoogheemraad.⁴⁴

2. CONFLICTEN TIJDENS HET LEICESTER-TIJDVAK

Na het ambt van de landsadvocaat en daarmee samenhangende nevenfuncties te hebben geschetst, willen wij aandacht schenken aan enkele zaken die hij als zodanig behartigde.

Nauwelijks beëdigd kwam Oldenbarnevelt met de nieuwe gouverneur-generaal Leicester in conflict. De aanleiding moet worden gezocht in enkele anti-Hollandse maatregelen die door hem op instigatie van zijn adviseurs, Reingoudisten geheten naar hun leider Jacques Reingoud, waren genomen. Leicester verscherpte dientengevolge het toezicht op de naleving van het verbod van de handel op de vijand op 14 april 1586.⁴⁵ Bovendien liet hij zich influisteren dat een Kamer van Financiën, die belast moest worden met het toezicht op dit handelsverbod en het onderzoek naar frauduleuze praktijken van met name Hollanders, hierbij een goede rol kon spelen.⁴⁶ Dit college toonde de nodige overeenkomsten met de Raad van Financiën, waar Reingoud tot begin 1585 had gewerkt alvorens hij daar zijn ontslag kreeg.⁴⁷ Aanvankelijk stond Oldenbarnevelt machteloos maar bij de arrestatie van Reingouds vriend Steven Perret in augustus 1586 kwam aan het licht, dat de Reingoudisten - een groep van uitgeweken Vlamingen en Brabanders - op eigen winstbejag uit was. Reingouds arrestatie volgde in september 1586.⁴⁸ Bij die gelegenheid werd met het oog op het voor het Hof van Holland te voeren proces een grote hoeveelheid belastend materiaal in beslag genomen. Dit had merendeels betrekking op de ambtsperiode van Reingoud bij de Raad van Financiën. Als zodanig verschaft dit materiaal een waardevolle aanvulling op onze kennis van de bestuurs- en rechtscolleges in de periode van 1563-1586. Er werden ook nog de nodige stukken met betrekking tot zijn persoonlijke bezittingen in aangetroffen, waardoor het mogelijk werd zijn maatschappelijke positie beter in te schatten.⁴⁹

Eind 1586 ontstond er een stevig conflict tussen het Engelse lid van de Raad van State, Thomas Wilkes, en de Staten van Holland. Hij beschuldigde in een schriftelijk betoog de Staten-Generaal van machtsoverschrijdingen ten nadele van de Raad van State. François Francken schreef hierop in 1587 in opdracht van de Staten van Holland en van Oldenbarnevelt zijn bekende weerwoord "De Corte Vertoninghe", waarin hij de soevereiniteit van de Staten verdedigde. Behandeling van dit stuk zou door de komst van Edward Norrits uiteindelijk achterwege blijven.⁵⁰

43 Van Deventer, dl. II, p. LXXV; Fölting, p. 36; Den Dolk, pp. 197-227; Den Tex, dl. II, pp. 508-510; idem, dl. IV, pp. 137-142.

44 Den Dolk, p. 236.

45 Zie voor de tekst van dit handelsverbod: Bor, Het Eenentwintichste Boek, pp. 703-701; Kernkamp, De handel, pp. 186-196. Het feit dat hier 4 april in plaats van 14 april staat als datum van de uitvaardiging van dit handelsverbod houdt verband met de Paasstijl. Den Tex, dl. I, pp. 276-278.

46 Muller, De Staat, p. 398, deelt mee dat Reingoud al eerder tevergeefs gepoogd had om Requesens voor dit plan te interesseren.

47 Zie uitgebreider over de Raad van Financiën: Baelde, pp. 29-31, 93-97; De Schepper, AGN; idem, Raad van State, p. 5.

48 Den Tex, dl. I, pp. 294-300, en de aldaar aangehaalde literatuur.

49 Zie voor het bij die gelegenheid in beslag genomen materiaal de inv. nrs. 548-940. Kaajan baseerde op de ambtelijke papieren hiervan zijn artikel: Tussen winstbejag en staatsgezag.

50 Zie inv.nr. 2005, waarin zich onder meer een gedrukt exemplaar van "De Corte Vertoninghe" bevindt met daarin verbeteringen en wijzigingen van de hand van Johan van Oldenbarnevelt, François Francken en Joost Menijn. Er is ook een Latijnse versie van aanwezig. Verder is deze tekst te vinden in: Bor, Het Tweentwintichste Boek, pp. 921-

Koningin Elizabeth van Engeland was na de mislukte aanslag van de Spaanse Armada op Engeland bereid om meer militaire steun aan de Nederlanden te geven. Hier was de militaire situatie namelijk na het ontslag van Leicester op 1 april 1588 eerder verslechterd dan verbeterd.⁵¹ Holland was het enige gewest dat nog enigszins zijn financiële verplichtingen voor het onderhoud van de Staatse troepen nakwam. Wel zag Oldenbarnevelt hierdoor kans om als een "minister van defensie" op te treden, samen met prins Maurits wist hij te bemiddelen bij de belegering van Bergen op Zoom, zodat de Spanjaarden op 13 november 1588 deze stad moesten prijsgeven.⁵² Minder succesvol was hun inmenging in de aangelegenheden binnen Geertruidenberg, waar sinds 1587 muiterij onder de troepen werd gepleegd als gevolg van achterstallige soldij en de slechte verhouding met de gouverneur van deze stad, Philips, graaf van Hohenlohe. De aldaar gelegerde Duitse, Franse en Nederlandse troepen onttrokken zich aan het gezag van Maurits en stelden hun vertrouwen op koningin Elizabeth en haar vertegenwoordiger Peregrine Barty, bannerheer van Willoughby.⁵³ De Staten van Holland onderhandelden aanvankelijk pro forma met het muitende garnizoen dat de stad aan Parma dreigde uit te leveren, door bemiddeling van voornoemde Willoughby. Dit had echter evenmin als de aanstelling van Johan Winckfeld, de zwager van Willoughby, het gewenste resultaat.⁵⁴ Ook een poging om dit garnizoen in te schakelen voor een Engelse strafexpeditie tegen Spanje als vergelding voor de aanval van de Armada mislukte. Het was de bedoeling dat hierdoor de verdreven Portugese vorsten Don Antonio en Don Emanuel weer aan de macht geholpen zouden worden.⁵⁵ Tenslotte kwam Oldenbarnevelt met Maurits en enkele vertrouwensmannen overeen om Geertruidenberg te laten belegeren, hetgeen door de slechte weersomstandigheden mislukte.⁵⁶ Hierdoor werd de reputatie van Oldenbarnevelt overigens minder geschaad dan men aanvankelijk zou vermoeden. Van 1593 af behoorde hij zelfs tot de vaste gedeputeerden van de Raad van State die te velde trokken om ter plaatse met de legeraanvoerders te overleggen.⁵⁷

3 DE COLLEGES TER ADMIRALITEIT

Bij het uitbreken van de Opstand werd Willem van Oranje het opperbevel over de zeezaken opgedragen.⁵⁸ Verschillende bestuurshervormingen gingen er aan vooraf voordat men in 1581 opnieuw koos voor een college, bestaande uit een Raad nevens Zijne Excellentie, een Raad van Justitie en een Raad van Admiraliteit, zoals deze voor het eerst in 1574 was ingesteld. Voortaan viel de rechtspraak die bij het Hof van Holland had berust, rechtstreeks onder de Raden ter Admiraliteit.⁵⁹ Door het instellen van een Raad van State nevens Maurits op 18 augustus 1585 kwam de superintendentie in admiraliteitszaken bij dit college te berusten.⁶⁰ In 1586 was Leicester tijdens de bestuurlijke reorganisatie van de Admiraliteitscolleges aanvankelijk van plan geweest er slechts twee in Holland in te stellen: één voor het Noorderkwartier en één voor het Zuiderkwartier. Aangezien de Zuiderzeesteden de behartiging van hun admiraliteitszaken echter enkel aan de Gecommitteerde Raden van het Noorderkwartier wensten toe te vertrouwen, kwam er diensgevolg onbedoeld ook nog het College ter Admiraliteit van Amsterdam bij.⁶¹ Tot het uitvaardigen van de nieuwe instructie voor de Raad van State van 12 april 1588 stonden deze

929. Zie verder over dit onderwerp: Muller, *De Staat*, pp. 482-483; Fruin, *Geschiedenis*, pp. 34, 214; Gosses, p. 420; Den Tex, dl. 1, pp. 356-357; Veen.

51 RGP 51: pp. 64-65.

52 Den Tex, dl. II, p. 14

53 Zie de inv.nrs. 405, 406, 409, 411-415, 419, 435. Zie verder: Fontaine, pp. 70-83; Den Tex, dl. II, pp. 8-13. Uit inv.nr. 402 blijkt dat er ook Franse troepen waren ingekwartierd.

54 Zie de inv.nrs. 396, 434, 436, 437. Muller, *De Staat*, p. 486; Fontaine, p. 71; Den Tex, pp. 10-11.

55 Zie de inv.nrs. 2125, 2126. Muller, *De Staat*, p. 488; Fontaine, p. 74; Den Tex, dl. II, pp. 18-19; Van der Kamp, pp. 77-83; RGP 51: pp. 575-577.

56 Den Tex, dl. II, pp. 21-22.

57 RGP 57: p. IX.

58 De Hullu, p. 3.

59 *Idem*, pp. 3-6.

60 Muller, *De Staat*, p. 332.

61 *Idem*, *De Staat*, pp. 393-394; De Hullu, pp. 26-30; Fontaine, p. 228.

Colleges onder het toezicht van voornoemd College.⁶² Van die tijd af namen de Staten-Generaal de verantwoordelijkheid op zich, hetgeen correspondeerde met de toenemende pogingen om eenparige regelingen te treffen voor de financiering van de verschillende Colleges. Deze bestreden namelijk hun onkosten hoofdzakelijk met de inkomsten die uit de convooien en licenten werden verkregen. In het eerste geval betrof het belastinggelden die werden geïnd op de in- en uitvoer van goederen, die naar Spanje, Portugal en neutrale landen werden verscheept. In het tweede geval betrof het heffingen bij het verlenen van vergunningen aan kooplieden voor de uitvoer van goederen naar voornoemde landen.⁶³ De eerste poging tot centralisatie van de Staten-Generaal in 1589 door de oprichting van een College van Superintendentie moest in december 1593 wegens aanhoudend verzet van Zeeland voortijdig worden opgegeven.⁶⁴ Wel werd er op 17 april 1590 ter bevordering van een meer eenparige regeling met moeite een provisioneel akkoord tussen Holland en Zeeland gesloten waarbij werd bepaald dat zowel in de haven van inscheeping als in de haven van uitscheeping een gedeelte van de verschuldigde convooien en licenten betaald moest worden. De kommiezen van de Rekenkamers van de beide gewesten stond het vrij de naleving van dit akkoord op elkaars kantoren te controleren, waarvoor ook functionarissen werden benoemd.⁶⁵ Het was in 1596 wederom Zeeland dat voorkwam, dat de bestaande Admiraliteitscolleges door één Admiraliteitscollege met één centrale kas werden vervangen.⁶⁶ Uiteindelijk werd op 13 augustus 1597 gekozen voor een regeling waarbij vijf Admiraliteitscolleges werden ingesteld. De bij die gelegenheid uitgevaardigde instructie was gebaseerd op het akkoord van 17 april 1590.⁶⁷ Elk college kreeg de bewaking van de zee en de binnenrivieren voor een gedeelte van de Noordelijke Nederlanden opgedragen. De indeling van het territoir is tot 1795 als volgt geweest:

1. Het College ter Admiraliteit op de Maze, residerende in Rotterdam: Het Zuiderkwartier van Holland, een gedeelte van Staats-Brabant en het kwartier van Nijmegen.
2. Het College ter Admiraliteit van Amsterdam: De stad Amsterdam, het gewest Utrecht en de kwartieren van Zutphen en van Arnhem.
3. Het College ter Admiraliteit van het Noorderkwartier, dat wisselend in Hoorn of Enkhuizen resideerde: Het Noorderkwartier, de Hollandse Waddeneilanden en het gewest Overijssel.
4. Het College ter Admiraliteit van Zeeland, residerende te Middelburg: Het gewest Zeeland, Staats-Vlaanderen en het andere gedeelte van Staat-Brabant.
5. Het College ter Admiraliteit van Friesland, dat wisselend in Dokkum of Harlingen resideerde: De gewesten Friesland, Groningen en de landschappen Westerwolde en Drenthe.

4 HET STERFHUIS VAN PRINS WILLEM VAN ORANJE

Na het overlijden van Willem van Oranje op 10 juli 1584 kampten zijn nabestaanden met grote financiële lasten als gevolg van de kostbare hofhouding, de huwelijken en de leningen, die o.a. met Johan en Lodewijk, graven van Nassau, voor de oorlogvoering waren aangegaan.⁶⁸ Het sterfhuis werd eerst onder curatele gesteld van voorlopige administrateurs, die daartoe door het Hof van Holland werden benoemd. Bij de boedelscheiding, die uiteindelijk tot het sluiten van het Twaalfjarig bestand van 9 april 1609 tot stand kwam, zouden zich om verschillende redenen in de loop der jaren geschillen tussen de broers en zusters voordoen.⁶⁹ Het grootste meningsverschil was er tussen Maurits, prins van Oranje, en Maria, gravin van Nassau, over de vraag wie met de administratie van verschillende bezittingen van Philips Willem, prins van Oranje, belast moest

62 Fontaine, pp. 6-16; Van Deursen, AGN, pp. 366-367; De Schepper, Raad van State, pp. 27-33; Van Deursen, Raad van State, pp. 66-73.

63 Zie de inv.nrs. 3179-3217. Zie voor de verschuivingen in betekenis van de begrippen convooien en licenten: Kernkamp, *De handel*, pp. 26-33. De in de tekst opgenomen definiëring werd ontleend aan: Jansma, AGN, pp. 218-219. Voor de aanvankelijke betekenis zie men: Kernkamp, *De handel*, pp. 32-33.

64 Tangelder; *Den Tex*, dl. II, pp. 257-262.

65 Zie de inv.nrs. 3223, 3245. Verder ook noot 64.

66 Zie de inv.nrs. 3229-3231, 3249. Tangelder, p. 212.

67 Zie voor de tekst inv.nr. 3175. De Hullu, pp. 58-60. Voor meer algemene informatie: Fockema Andreae, pp. 26-29.

68 Scherft, pp. 1, 15-21. De inv.nrs. 1420-1423.

69 *Idem*, pp. 21-30.

worden. Deze medeërfgenaar leefde zelfs sinds 1568 in Spanje in ballingschap. Maurits dreigde deze situatie uit te buiten - daarin aanvankelijk redelijk gesteund door Holland en Zeeland - door zich allerlei rechten en titels toe te eigenen, zoals in 1585 het markiezaat van Bergen op Zoom⁷⁰ en in 1588 als markiezaat van Veere en Vlissingen.⁷¹ Dit conflict escaleerde toen Maria na de herovering van Breda er de rechten van haar broer Philips Willem begon te behartigen. Hiermee hoopte zij eindelijk ook een aantrekkelijke bruidsschat te verwerven voor Philips, graaf van Hohenlohe, luitenant-generaal van Holland en Zeeland.⁷² Zij doorkruiste daarmee echter volledig Maurits' plannen met deze stad. Hij was uit op een herstel van de Brabantse Statenvergadering als volwaardig lid der Staten-Generaal om zodoende zelf eerste edele van Brabant te worden.⁷³ Aangezien Maria van Nassau en Philips van Hohenlohe aanvankelijk het sluiten van hun huwelijk lieten afhangen van een uitspraak over dit competentiegeschil door de Hoge Raad van Holland, Zeeland en West-Friesland, namen de spanningen nog meer toe.⁷⁴ Een poging om in die tijd door middel van een inpoldering van Noord-Beveland de positie van Philips Willem als eerste edele in de Staten van Zeeland te versterken was bij voorbaat gedoemd te mislukken.⁷⁵ Desalniettemin kon op 30 juli 1594 wel door bemiddeling van Diederick, graaf van Egmond, Johan van Oldenbarnevelt en Leonard Casembroot een in principe gunstige regeling voor een afbetaling in termijnen van de schulden van het sterfhuis aan Johan en Willem Lodewijk, graven van Nassau, voor de met Willem van Oranje aangegane leningen worden getroffen (Het Haags akkoord).⁷⁶ Naderhand verkregen Maria en Philips van Hohenlohe de gewenste toestemming van de Staten-Generaal voor hun huwelijk.⁷⁷ Inmiddels wijzigden de omstandigheden zich doordat Philips Willem, na het overlijden van Ernst van Oostenrijk, in 1596 met diens opvolger Albert van Oostenrijk mee naar Brussel kwam.⁷⁸ Zijn bemoeienissen met het sterfhuis bleven aanvankelijk nog gering, daar de Staten-Generaal die inmiddels de curatele uitoefenden, hem wantrouwden zolang hij in Brussel verbleef. In zijn poging om in 1598 de macht in Orange op Maurits te heroveren slaagde hij tenslotte wel, zij het dat hij dientengevolge in 1606 met Eleonora van Bourbon-Condé moest huwen.⁷⁹ Het getij veranderde echter ten gunste van hem toen zowel de Staten-Generaal als Oldenbarnevelt met angst zagen dat Maurits het curatorschap van het sterfhuis in 1601 aan zich trok, nadat de voormalige curator Pijll was overleden. Hierdoor lag de weg naar de soevereiniteit voor hem open.⁸⁰ Desalniettemin werd op 3 november 1601 een voorlopige overeenkomst tussen Philips Willem en Philips, graaf van Hohenlohe, gesloten.⁸¹ Oldenbarnevelts belangen bij het sterfhuis namen in de komende jaren toe: allereerst doordat hij zelf in 1604 een stuk land daarvan kocht⁸²; vervolgens doordat hij in 1606 één der drie executeurs-testamentair van het sterfhuis van Philips van Hohenlohe werd⁸³; tenslotte ook omdat het driemanschap Willem Lodewijk van Nassau, Oldenbarnevelt en Walraven van Brederode het sterfhuis van Willem van Oranje bij de vredesonderhandelingen betrokken.⁸⁴ Het is zeker dat dit alles tevens de verstandhouding tussen Maurits en Oldenbarnevelt blijvend heeft verslechterd.

70 Idem, pp. 67-68, 99-100. Inv.nr. 1341.

71 Idem, pp. 104-109. Inv.nr. 1343.

72 Idem, pp. 121-122, 151-159. De inv.nrs. 1352, 1446.

73 Idem, pp. 148-149. Brabant had reeds in 1586 een dergelijke poging ondernomen, zoals uit de inv.nrs. 1286, 1287 blijkt. Zie hierover ook: Scherft, pp. 101-103, 148-149.

74 Idem, pp. 161-168, 174-179. De inv.nrs. 1429-1431.

75 Idem, pp. 180-181. De inv.nrs. 1451-1453.

76 Idem, pp. 131-135. Inv.nr. 1362.

77 Idem, pp. 177-178. Inv.nr. 1358.

78 Idem, p. 202.

79 Idem, pp. 212, 245. De inv.nrs. 1374, 1380, 1381.

80 Idem, pp. 235-236. Inv.nr. 1435.

81 Idem, p. 241. Inv.nr. 1439.

82 Idem, p. 245.

83 Zie de inv.nrs. 1469, 1473, 1474, 1476, 1480. RAZH, Archief van het Hof van Holland, 1428-1798, inv.nr. 5213, dossier 2.

84 Scherft, pp. 256-278. De inv.nrs. 1387, 1399-1405, 1409, 1410, 1413, 1415-1419, 1427, 1444, 1445. Zie verder nog de inv.nrs. 2227, 2236, 2237, 2263, 2267, 2310.

5 HET GESCHIL TUSSEN EMBDEN EN DE GRAVEN VAN OOST-FRIESLAND

Aan het einde van de zestiende eeuw was de Republiek nauw betrokken bij een tweetal buitenlandse zaken, te weten het conflict tussen de handelsstad Embden en de graven van Oost-Friesland en de erfopvolgingskwesitie te Gulik, Kleef en Berg.

In het eerste geval waren er gemeenschappelijke godsdienstige, Politieke en militaire belangen.⁸⁵ In 1571 werd in Embden de eerste synode van vluchtelingenkerken gehouden, waaraan ook verschillende Nederlandse predikanten en ouderlingen deelnamen. Onder leiding van de predikant Menso Altingh groeide deze stad naderhand uit tot een calvinistisch bolwerk temidden van het graafschap, waar het lutheranisme als staatsgodsdienst gold.⁸⁶ Hoewel dit na de reductie van de stad Groningen in 1594⁸⁷ van minder belang werd, bleef de politieke en militaire waarde zeker tot het sluiten van het Twaalfjarig Bestand in 1609 van belang, daar de Republiek vanuit Oost-Friesland gemakkelijk kon worden aangevallen. De stad Embden fungeerde door zijn bijzondere positie in dit graafschap als een welkome operatiebasis voor de Republiek voor de oorlog tegen Spanje.⁸⁸ Tenslotte was er een duidelijke correlatie tussen de handelsbelangen van de Hollandse en Zeeuwse steden en die van Embden, waarbij de opkomst van de één veelal de neergang van de ander inhield.⁸⁹

De oorsprong van alle conflicten was gelegen in het feit dat Anna, gravin van Oost-Friesland, zowel haar calvinistische zoon Johan als haar lutherse zoon Edzard in 1566 met de grafelijke waardigheid bekleedde. Keizer Rudolf II trachtte in 1589, als leenheer, door middel van een decreet het inmiddels door partijtwisten onbestuurbare geworden graafschap onder de broers te verdelen.⁹⁰ Het overlijden van graaf Johan in 1591 bracht hierin geen verandering, omdat graaf Edzard inmiddels moeilijkheden had met de Stenden over het instellen van een gerechtshof. Uiteindelijk zeiden laatstgenoemden hun vertrouwen in hem op.⁹¹ Zijn bemoeienissen met godsdienstige zaken in Embden waren ook niet zonder gevolgen gebleven. Hier was men overgegaan tot het instellen van een burgerwacht en het benoemen van een nieuw stadsbestuur. Ten einde raad riepen beide partijen niet de hulp van de keizer maar van de Republiek in, wat resulteerde in het sluiten van het verdrag van Delfzijl. Hierbij garandeerden de Staten-Generaal door mee te ondertekenen dat zij op de naleving van het verdrag zouden toezien.⁹² Het onderling wantrouwen bleef, zoals blijkt uit de troepenwervingen van de stad Embden nadien. Bovendien voorzag het voornoemde verdrag niet in een verbetering tussen de graaf en de Stenden. Het uitvaardigen van een keizerlijke resolutie van 13 oktober 1597 en het sluiten van het Embdense concordaat, als bevestiging van de Embder en Norder executierecessen van 1590 en 1593, brachten daarin geen verandering. Terwijl de graaf steeds meer privileges verloor, kreeg Embden onder andere toestemming om een eigen leger te werven en werden de belastingheffingen aan het toezicht van de Stenden toevertrouwd. De steden kregen zelfs de vrijheid om te bepalen welke godsdienst zij binnen hun stad zouden toelaten.⁹³ De keizer dacht graaf Enno, die inmiddels Edzard was opgevolgd, te helpen door desondanks bij decreet de belastingen gebiedend voor te schrijven en de ontbinding van de conventiculen te gelasten. Toen graaf Enno vervolgens ook nog de stad Embden begon te belegeren, duurde het niet lang voordat de eerste Staatse troepen binnen Embden verschenen om te assisteren. Deze behaalden eind 1602 een overweldigende overwinning op de graaf die zich genoodzaakt zag zich bij de bepalingen van het verdrag van 's-Gravenhage van

85 Boer, p. 5; König, p. 374.

86 Rutgers, pp. 12-23; De Jong, pp. 132-135; De Synode van Embden.

87 Fockema Andreae, p. 65; Den Tex, dl. II, pp. 93-95. De inv.nrs. 1, 1184, 2911, 2920, 2980-2983.

88 Wiemann, Zannekin, pp. 58-59.

89 Boer, pp. 8-9.

90 Idem, p. 11; König, p. 463.

91 Wiemann, pp. 17-25; König, pp. 374, 471.

92 Boer, pp. 13-20; Wiemann, p. 34.

93 Idem, pp. 22-23; König, pp. 374-375; Wiemann, pp. 32-37; idem, Zannekin, p. 60. Zie voor de tekst van dit verdrag: Bor, Het twee-en-dertigste Boek, pp. 60-61; Van Meteren, Het achttiende Boeck, fo. 356ro-356vo; Wiemann, pp. 115-137. Inv.nr. 1562. Verder over dit onderwerp: RGP 57, pp. 486-489. De inv.nrs. 1553-1561.

8 april 1603 neer te leggen. Nu mocht Embden zelfs op kosten van het graafschap troepen gaan werven, waardoor het een staat in de staat werd. Wel verloor het hierdoor in de ogen van de Spanjaarden zijn toch al dubieuze status van neutrale plaats.⁹⁴ De strijd ging met de komst van een tweede leider, de staatstheoreticus Johannes Althusius, een nieuwe fase in. Graaf Enno zocht sindsdien met succes steun bij Jacobus 1, koning van Engeland. Zodoende nam in 1606 naast een Nederlandse afvaardiging ook de Engelse gezant in de Republiek, Ralph Winwood, aan de besprekingen deel. Het werd echter opnieuw een winst voor de Stenden, die wisten te regelen dat de belastingheffingen enkel door het door hen voordien ingestelde administratorencollege geheven mochten worden.⁹⁵ De affaire van de "zeebrieven", paspoorten die de kooplieden voor de handel op Spanje nodig hadden, bracht hierin bepaald geen verbetering. Graaf Enno gaf namelijk aan de Embdense schippers paspoorten mee die niet aan de vereisten voldeden, waardoor zij in Spanje werden gearresteerd. Het gevolg was dat de inwoners van Embden het vertrouwen in hem opzegden en zelfs overgingen tot het plunderen en bezetten van de steden Aurich en Greetsiel. Pas op last van de Staten-Generaal maakten zij hieraan een einde om vervolgens op de landdag te Embden te proberen tot een overeenkomst met graaf Enno te komen. Dit mislukte echter. Nadat er op 25 januari 1611 een overeenkomst tussen de graaf en de Staten-Generaal was gesloten, waarbij hij alle medewerking had toegezegd, ging het aanzienlijk vlotter.⁹⁶ Op 21 mei 1611 kon het verdrag van Oosterhusen worden gesloten, dat werkelijk het einde van dit langdurig conflict betekende.⁹⁷ Opmerkelijk hierbij was dat onder invloed van het Twaalfjarig Bestand de verlangens van de stad Embden in veel mindere mate waren ingewilligd dan voorheen. Wel mochten de Staten-Generaal krachtens de overeenkomst van 25 januari 1611 voor vijf jaar Staatse troepen in Leerort legeren. Door verlenging van dit privilege zou er tot 1744 een band tussen de Republiek en het graafschap Oost-Friesland blijven bestaan.⁹⁸

6 DE ERFOPVOLGING IN DE VORSTENDOMMEN GULIK, KLEEF EN BERG

De Bestandsonderhandelingen in 1609 waren nog niet ten einde, toen de Staten-Generaal in een nieuwe oorlog verwickeld dreigden te raken. Oorzaak hiervan was het overlijden op 25 maart 1609 van Johan Wilhelm, hertog van Gulik, Kleef en Berg, die geen mannelijke erfgenaam naliet. Karel V had de hertogen echter al toegestaan dat bij zo'n gelegenheid de vererving via de vrouwelijke lijn mocht doorgaan. Hierdoor kwamen er twee pretendentes voor in aanmerking, die met vrouwen uit het Gulik-Kleefse huis waren gehuwd, te weten: Johan Sigismund, keurvorst van Brandenburg, als echtgenoot van Anna, hertogin van Gulik, Kleef en Berg (1576-1625), en Philips Lodewijk als echtgenoot van Anna, hertogin van Gulik, Kleef en Berg (1552-1632). De oudste zuster van wijlen Johan Wilhelm, Maria Eleonora, was namelijk in 1608 overleden en haar man Albrecht Friedrich, hertog van Pruisen, was zwakzinnig, zodat de rechten op hun dochter Anna en haar man Johan Sigismund van Brandenburg waren overgegaan. De tweede nog levende zuster van de overleden hertog van Gulik, Anna, pretendeerde echter samen met haar man gelijke aanspraken te kunnen doen gelden.⁹⁹ Omdat hertog Johan Wilhelm al lang zwakzinnig was en een conflict over de opvolging voorzien werd, hadden de Staten-Generaal op 25 juli 1605 reeds voor drie jaar een verdrag met de keurvorsten ten gunste van de Brandenburgers gesloten.¹⁰⁰ De voorkeur van

94 Idem, pp. 23-26; Wiemann, pp. 37-48; idem, Zannekin, p. 61. Zie voor de tekst van deze resolutie en van dit concordaat: Wiemann, pp. 140-159, 162-194. Verder: RGP 71, p. 557. De inv.nrs. 1563- 1565, 1630-1632, 1653.

95 Idem, pp. 27-28; p. 375; Wiemann, pp. 51-64; idem, Zannekin, pp. 61-62; Den Tex, dl. II, pp. 237-241. Zie voor de tekst van het verdrag: Van Meteren, Het vijfentwintichste Boeck, fo. 502ro- 503vo; Wiemann, pp. 198-211. Inv.nr. 1600. Verder nog de inv.nrs. 1573-1599, 1601-1608, 1634-1639, 1673-1677.

96 Idem, pp. 29-36; Wiemann, pp. 73-108; idem, Zannekin, pp. 62-63, 65-66.

97 Idem, p. 37; König, p. 375; Wiemann, pp. 108-110; Zannekin, pp. 215-261. Verder: Van Meteren, Het Twee-entertigste Boeck, fo. 666ro-vo. De inv.nrs. 1618, 1619.

98 Wiemann, Zannekin, p. 65 noemt in tegenstelling tot Boer een termijn van drie jaar voor de verlenging van de overeenkomst van 1611.

99 Vreede, pp. 349-352; Schöffer, p. 26; Den Tex, dl. III, p. 82; idem, dl. V, Stambomen IX en X. Zie in dit verband ook de inv. nrs. 1801, 1802. Van Deursen, De val, pp. 5-6

100 Idem, p. 349; Den Tex, dl. II, p. 522; idem, dl. III, p. 84. Zie voor de tekst van het verdrag: Van Aitzema, pp. 1086-1087. inv. nr. 1709.

Hendrik IV, koning van Frankrijk, ging daarentegen meer naar Neuburg uit.¹⁰¹ Toch zouden de Republiek en Frankrijk elkaar vinden. Nadat de Duitse protestantse vorsten zich op 15 mei 1608 in een Unie hadden verenigd¹⁰², werd dit voorbeeld op 10 juli 1609 door de katholieke vorsten nagevolgd.¹⁰³ Dit verontrustte Frankrijk zo zeer dat er zelfs extra Franse troepen naar de Republiek werden gezonden om bij een mogelijke invasie in Gulik te helpen.¹⁰⁴ Hier kwam na 14 mei 1610 een einde aan, doordat Hendrik IV overleed en Maria de Medici een geheel andere politiek zou volgen, waarbij door de zogenaamde Spaanse huwelijken de banden met Spanje werden aangehaald.¹⁰⁵ Bij het uitbreken van het conflict om de erfopvolging hingen de twee pretendenten beiden nog het lutheranisme aan. De bevolking van de door hen omstreden hertogdommen was merkwaardig genoeg echter merendeels katholiek.¹⁰⁶

Nog voordat keizer Rudolf II, als leenheer van de voornoemde hertogdommen, een uitspraak had kunnen doen, waren Brandenburg en Neuburg op 10 juni 1609 met elkaar overeengekomen dit gebied als condominium te besturen, waarbij Düsseldorf als residentie werd aangewezen.¹⁰⁷ Hierop maakte aartshertog Albert van Oostenrijk op 23 juli inbreuk door de stad en vesting Gulik te bezetten.¹⁰⁸ De Staten-Generaal berustten hierin omwille van de vrede. Oldenbarnevelt wist vervolgens in 1611 te voorkomen dat keizer Rudolf II en de keurvorsten alsnog deze zaak zouden beslechten, waarbij zij Wilhelm, keurvorst van Saksen, als derde pretendent naar voren wilden schuiven.¹⁰⁹ In de loop der tijd voldeed de condominiumregeling steeds minder, zodat de pretendenten zich ieder van een eigen partij begonnen te verzekeren. Het kwam tot een uitbarsting, toen in 1612 een protestantse regering in Aken met behulp van Brandenburg aan de macht werd geholpen. De stad werd voor straf door keizer Rudolf II in de ban gedaan en het leek er even op dat het door de possiderende vorsten gestichte Mühlheim hier ook voor zou moeten boeten.¹¹⁰

Inmiddels raakte ook Engeland meer bij de erfopvolging betrokken, aangezien Frederik V, keurvorst van de Palts en een voorman van de Unie, de dochter van koning Jacobus I van Engeland huwde. Op aandrang van Engeland ging de Republiek ertoe over om met deze Unie een verdrag te sluiten. Dit verdrag werd overigens pas in 1614 door de Duitsers geratificeerd.¹¹¹ In 1613 deden zich ontwikkelingen voor waardoor de tegenstellingen tussen de pretendenten zich aanzienlijk zouden verscherpen. Johan Sigismund ging over tot het calvinisme, dat zijn zoon Georg Wilhelm al sinds 1613 beleed.¹¹² Wolfgang Wilhelm verruilde daarentegen in juli 1613 door zijn huwelijk met Maximiliana van Beieren het lutherse voor het katholieke geloof. Had hij voordien naast luthers ook al de nodige katholieke aanhang, nu kon hij zelfs op steun van koning Philips III van Spanje en van paus Paulus V rekenen.¹¹³ Een mislukte aanslag van de Staatse troepen op de gezamenlijke residentie Düsseldorf in maart 1614 dwong Georg Wilhelm van Brandenburg wegens het uitblijven van extra militaire steun om veiligheidsredenen naar Kleef uit te wijken. Düsseldorf werd kort nadien door Neuburg gewapenderhand ingenomen. Hieraan was overigens in mei 1614 een door Pithan met behulp van Brandenburg uitgevoerde bezetting en versterking van de stad en vesting Gulik voorafgegaan.¹¹⁴ Dit waren duidelijk incidenten die tot een hervatting van de oorlog konden

101 Den Tex, dl. III, pp. 84-85.

102 Idem, dl. II, pp. 190, 611; Gerlach, AGN, p. 301.

103 Idem, dl. III, 190; Gerlach, AGN, p. 301.

104 Schöffer, p. 26; Den Tex, dl. III, p. 91; Gerlach, AGN, p. 301. De inv.nrs. 2897, 2898-2906. Uit de inv.nrs. 2897B-2897F blijkt dat de militaire hulp van Frankrijk aan de Republiek in 1614 weer werd hervat.

105 Vreede, p. 352; Schöffer, p. 26; Den Tex, dl. III, pp. 103, 116; Gerlach, AGN, p. 303; Van Deursen, TvG. Inv.nr. 1766.

106 Den Tex, dl. III, p. 83.

107 Schöffer, p. 26; Den Tex, dl. III, p. 86; Van Deursen, De val, p. 6. De inv.nrs. 1713-1715.

108 Idem, p. 26; Den Tex, dl. III, pp. 90-91.

109 Den Tex, dl. III, pp. 112-113. De inv.nrs. 1717, 1804.

110 Idem, dl. III, p. 113. Inv.nr. 1807.

111 Idem, dl. III, pp. 114-115; Gerlach, AGN, p. 302. Inv.nr. 1757.

112 Idem, dl. III, p. 113; Van Deursen, De val, p. 7.

113 Schöffer, p. 27; Den Tex, dl. III, pp. 115-116; Van Deursen, De val, pp. 10-11. Inv.nr. 1829.

114 Vreede, p. 359; Schöffer, p. 27; Den Tex, dl. III, p. 116; Gerlach, AGN, p. 301; Van Deursen, De val, pp. 9-10. De inv.nrs. 1725, 1729, 1732, 1788, 1810, 1825. Zie voor inv.nr. 1788 ook: Blok, Mededeelingen, met name pp. 175-177 en voor een becommentarieerde versie Jansens artikel.

leiden. Alles wees erop dat de tot dusverre met succes gevolgde non-interventiepolitiek van de Republiek niet langer meer zou voldoen. Oldenbarnevelt trachtte echter het geven van militaire hulp om verschillende redenen te voorkomen. Dit zou namelijk onherroepelijk leiden tot een bestandsbreuk, waardoor de kostbare oorlog tegen Spanje hervat zou moeten worden. Enkel prins Maurits zou hierbij gebaat zijn. Het kwam juist op een moment dat de gewesten Zeeland en Friesland niet meewerkten aan de betaling der consenten. Interne conflicten in het buitenland zorgden ervoor dat de pretendents enkel hulp van de Republiek mochten verwachten. Hoewel de Staten-Generaal er toch toe overgingen om Staatse troepen in Gulik in te kwartieren, bleven zij hopen het geschil nog langs diplomatieke weg op te kunnen lossen. De tegenpartij vond hun eisen tijdens de op 10 juni 1614 te Wezel begonnen onderhandelingen te hoog.¹¹⁵ Zo kon het gebeuren dat ondanks allerlei beloften Ambrosius Spinola eind augustus bij Maastricht de grens overtrok om vervolgens een reeks Duitse steden te bezetten. De Staten-Generaal gingen onmiddellijk over tot een tegenoffensief, maar de voorbereidingen namen te veel tijd in beslag. Er kon niet voorkomen worden dat het calvinistische bolwerk Wezel in september 1614 door Spinola veroverd werd. Hiermee had hij zich een vuistpand verworven, dat hij pas wilde ontruimen wanneer de Staatse troepen uit Gulik zouden worden teruggetrokken. Toch waren beide partijen te zeer bevreesd voor een openlijke oorlog, zodat hun troepen zich tot aan de voorlopige wapenstilstand van 1 oktober 1614 beperkten tot het innemen van nog niet bezette steden. Een eerder op 22 september 1614 te Bislich gesloten neutraliteitsverdrag had wegens vele schendingen praktisch niets geholpen.¹¹⁶ Op 12 november kon, mede dankzij de bemoeienissen van de Engelse vertegenwoordiger Henry Wotton, het verdrag van Xanten worden goedgekeurd. Dit betekende dat het Kleef-Markse gebied door Brandenburg vanuit Kleef zou worden bestuurd, terwijl Neuburg te Düsseldorf zou blijven zetelen om vandaar uit het Gulik-Bergse gebied te beheren. De ratificatie van dit verdrag zou nog voor de nodige moeilijkheden zorgen, terwijl de overeengekomen ontruiming van Gulik en Wezel pas vijftien jaar later gerealiseerd zou worden.¹¹⁷

7 DE BESTANDSONDERHANDELINGEN VAN 1606-1609

In het voorafgaande is herhaaldelijk gesproken over het Twaalfjarig Bestand. Een afzonderlijke behandeling van dit onderwerp lijkt ondanks de complexiteit ervan binnen deze Inleiding onmisbaar. Het was juist deze zaak die de verhouding tussen Maurits en Oldenbarnevelt blijvend zou schaden, nadat er na de slag bij Nieuwpoort in 1600 al een verkoeling was ingetreden.¹¹⁸

De totstandkoming van het voornoemde Bestand was mede te danken aan de bemoeienissen die met name de ambassadeurs van Frankrijk en Engeland zich hiervoor hebben getroost, ofschoon ook een zekere mate van eigenbelang niet vreemd was aan hun bemiddeling. Van 1596 af was de Republiek door het Drievoudig Verbond voor zijn militaire financiering op deze landen aangewezen.¹¹⁹ Frankrijk ging echter niet in 1598 over tot het sluiten van de vrede van Vervins met Spanje¹²⁰, terwijl Engeland in 1604 met het sluiten van het verdrag van Westminster dit voorbeeld

115 Den Tex, dl. III, pp. 116-119; Van Deursen, De val, pp. 12-13. De inv.nrs. 1726-1728, 1730, 1731, 1788.

116 Vreede, p. 359; Schöffner, pp. 27-28; Den Tex, dl. III, p. 119; Van Deursen, De val; pp. 14-16; Gerlach, AGN, pp. 302-303. Voor de schuldvraag omtrent het verlies van Wezel zie men verder: Vreede, pp. 355-357; Den Tex, dl. IV, pp. 161-167; Van Deursen, De val, pp. 17-20. De inv.nrs. 1735-1741, 1758, 1779, 1813-1816, 1826-1828, 1830-1831.

117 Vreede, p. 360; Schöffner, p. 28; Den Tex, dl. III, p. 122; Gerlach, AGN, p. 303. De inv.nrs. 1742-1756, 1762, 1763, 1767, 1784, 1787-1789, 1817-1824, 1836, 1836A, 1841.

118 Onder de historici wordt verschillend gedacht over het tijdstip waarop de verstandhouding tussen Maurits en Oldenbarnevelt verslechterde. Voor deze uiteenlopende visies zie men het artikel van Haak respectievelijk dat van Den Tex, Maurits en Oldenbarnevelt.

119 Van Deventer, dl. II, p. XIV-XX; Van Eysinga, pp. 27-31; Den Tex, dl. II, pp. 162-199. Zie voor de tekst van het Verbond: Du Mont, dl. V, I, pp. 531-541. Inv.nr. 2052. Voor een vertaling in het Nederlands zie men: Bor, Het drie-en-dertigste Boeck, pp. 262-267.

120 De Pater, Maurits, p. 24; Van Eysinga, pp. 35-50; Den Tex, dl. II, pp. 295-333; Barendrecht, pp. 24-33. Zie voor de tekst: Bor, Het drie-en-dertigste Boeck, pp. 445-450; Du Mont, dl. V, II, pp. 566-567.

volgde.¹²¹ Nochtans bleef de Republiek krachtens het verdrag van Hamptoncourt¹²² subsidies uit Frankrijk en Engeland ontvangen.¹²³ In ruil hiervoor stelde koning Hendrik IV voor dat de Republiek offensieven zou uitvoeren, die Frankrijk ten goede zouden moeten komen. Aan deze voorwaarden werd begrijpelijkerwijs geen gehoor gegeven. In september 1605 werd bij geruchte vernomen dat hij zelfs de soevereiniteit van de Republiek verlangde. Dit bericht werd overigens ontkend door de Nederlandse agent in Frankrijk François van Aerssen.¹²⁴ Toen hij echter in maart 1606 in het geheim namens Hendrik IV een bijzondere propositie aan de Staten-Generaal deed, bleek het bericht maar al te juist te zijn.¹²⁵ Een inmiddels in Frankrijk zelf ontstane machtsstrijd tussen Hendrik IV, koning van Frankrijk, en Hendrik, hertog van Bouillon, stond de uitvoering hiervan in de weg.¹²⁶ Ongewild bewerkstelligden deze spanningen in Frankrijk wel dat de aartshertogen zich kort nadien bereid verklaarden om vredesonderhandelingen met de Republiek te beginnen.¹²⁷ Zij beschikten over voldoende autoriteit om zonder toestemming van koning Philips III van Spanje tot onderhandelingen over te gaan, daar laatstgenoemde zelf de Zuidelijke Nederlanden in 1598 bij het huwelijk van zijn dochter Isabella met Albert, aartshertog van Oostenrijk, aan hen als soevereine vorsten had toevertrouwd.¹²⁸ Het voortzetten van de oorlog was wegens de grote tekorten in de militaire kas en de nadelen van de oorlog voor de handel en landbouw onmogelijk geworden.¹²⁹ Het zou echter onjuist zijn om nu te denken dat in de Republiek de vredesplannen overal gunstig werden ontvangen. Onder leiding van prins Maurits waren vele militairen van oordeel dat met doorvechten betere eisen bedongen konden worden. Een groot aantal kooplieden die belangen in de Oost-Indische Compagnie hadden, verwachtten een achteruitgang van hun inkomsten. Plannen tot het oprichten van een West-Indische Compagnie zouden eveneens onmogelijk verder uitgewerkt kunnen worden. Vooral Zeeland vreesde niet langer inkomsten uit de convoeien en licenten te krijgen, terwijl de haven van Antwerpen weer opengesteld zou worden en wellicht naar het noorden uitgeweken kooplieden naar hun vaderland zouden terugkeren. Tenslotte was er ook verzet van de kant der predikanten, daar het onduidelijk was in hoeverre de rooms-katholieken oude rechten voor de godsdienstsoefeningen zouden herkrijgen.¹³⁰

In januari 1607 deed Van Aerssen namens de Franse koning in verband met de nieuw te verstrekken subsidies een vergaand voorstel. Oldenbarnevelt werd verzocht naar Parijs te komen om te onderhandelen, terwijl opnieuw aangedrongen werd op de aanbieder van de soevereiniteit. Verder vroeg Hendrik IV aan de Staten-Generaal een akte waarin zij hem beloofden niet zonder zijn voorkennis vrede met Spanje en de aartshertogen te zullen sluiten.¹³¹ Dit bericht kwam ook de agenten van de aartshertogen ter ore, die kort voordien te 's-Gravenhage waren gearriveerd. Zij wensten daardoor snel met de onderhandelingen te beginnen, maar moesten hiervoor eerst een wapenstilstandsverdrag sluiten. Daarbij bedongen de Staten-Generaal krachtens de akte van "Verlatinge" van 1581 dat zij als vrije onafhankelijke staat erkend zouden worden. Vanwege het belang moest koning Philips III van Spanje door een akte van aggregatie hiermee zijn instemming betuigen. In afwachting hiervan ging zonder vooroverleg met Frankrijk overigens op 12 april 1607 een wapenstilstand voor acht maanden in.¹³² Dit verdrag werd op 1 juni

121 Van Eysinga, pp. 63-64; Den Tex, dl. II, pp. 499-502; Barendrecht, pp. 143-144. Zie voor de tekst van het verdrag van Westminster van 28 augustus 1604: Du Mont, dl. V, II, pp. 32-36.

122 Van Deventer, dl. III, pp. 10-14; Van Eysinga, p. 64; Den Tex, dl. II, pp. 491-495; Barendrecht, pp. 141-143. Zie voor de tekst van het verdrag van Hamptoncourt van 30 juli 1603: Du Mont, dl. V, II, pp. 30-31.

123 Zie o.a. De Pater, Maurits, pp. 24-26. Voor de Franse subsidies de inv.nrs. 2896, 2897, 2898-2906.

124 Barendrecht, p. 156.

125 Van Deventer, dl. III, pp. XV, XXI; De Pater, Maurits, pp. 27-30; Van Eysinga, pp. 75-86; Den Tex, dl. II, pp. 533-535; Barendrecht, p. 161.

126 Den Tex, dl. II, p. 533; Barendrecht, p. 161.

127 Van Deventer, dl. III, pp. XXII-XXIII; Van Eysinga, pp. 77-78; Den Tex, dl. II, p. 542; Barendrecht, pp. 165-166.

128 Van Eysinga, p. 15; Den Tex, dl. II, p. 290.

129 Van Deventer, dl. III, pp. XXII, XXV; Van Eysinga, p. 73; Den Tex, dl. II, p. 542.

130 Idem, dl. III, p. XXXV; De Pater, Maurits, pp. 36-42; Den Tex, dl. II, pp. 545, 562-563, 574-588, De inv.nrs. 2281, 2283, 2285, 2286, 2288.

131 Idem, dl. III, pp. XXXII-XXXIII; De Pater, Maurits, pp. 31-34; Van Eysinga, p. 79; Den Tex, dl. II, pp. 554-556; Barendrecht, pp. 173-174. Inv.nr. 2387.

132 Idem, dl. III, pp. XXXIII-XXXV; De Pater, Maurits, p. 34; Van Eysinga, pp. 80-81; Den Tex, dl. II, pp. 558-559, 578-579, 585-586, 591; Barendrecht, p. 174. Zie voor de tekst van het wapenstilstandsverdrag: Van Meteren, fo.

al op enkele punten aangepast en uitgebreid.¹³³ De gevraagde akte van aggregatie werd op 23 juli 1607 pas door de Staten-Generaal ontvangen, maar zij vertoonde zoveel gebreken dat om een tweede werd verzocht. Deze werd uiteindelijk op 20 december 1607 onder druk van de Franse en Engelse ambassadeurs onder protest aanvaard, daar ook hierin nog een duidelijke erkenning van de soevereiniteit ontbrak.¹³⁴ Naast de Franse ambassadeurs die reeds vanaf maart en september in de Republiek waren, kwamen in december 1607 ook nog ambassadeurs uit Denemarken en krachtens het Haags Verdrag van 1605 uit enkele protestantse Duitse staten om te assisteren bij de eigenlijke besprekingen.¹³⁵ Reeds in september 1607 trachtte de Republiek naar aanleiding van een voorstel van koning Hendrik IV van Frankrijk om het Drievoudig Verbond te hernieuwen en de betrekkingen met deze voormalige bondgenoten te verbeteren. Dit was mogelijk doordat Frankrijk sinds 1606 een geschil met paus Paulus V had over de excommunicatie van de Republiek Venetië en daarnaast Engeland zich door Spanje in recent gevoerde onderhandelingen bedrogen voelde.¹³⁶ Bovendien hoopten de Staten-Generaal zich zo te ontdoen van de verplichtingen die Frankrijk in ruil voor de subsidies verlangde. Vrees om opnieuw met Spanje in oorlog te komen weerhield Frankrijk en Engeland ervan om een of- en defensief verbond met de Republiek aan te gaan. In plaats daarvan werd voor een defensief verbond gekozen, dat pas zou ingaan, wanneer door de Republiek met Spanje een vredesverdrag gesloten was. Aangezien Engeland eerst een gunstige regeling voor achterstallige betalingen van de Republiek wenste en ook handelsbelangen wilde garanderen, tekende Frankrijk op 23 januari 1608 tenslotte als enige het door Oldenbarnevelt ontworpen defensief verbond. Engeland ging hier pas op 26 juni 1608 toe over. Beide landen hoopten op hun beurt door deze twee afzonderlijke verdragen de Republiek te verhinderen om zelfstandig een vredesverdrag met Spanje of met de Zuidelijke Nederlanden te sluiten.¹³⁷

Alvorens hieraan aandacht te besteden, moet eerst een bestaand misverstand rond een veelal verkeerd geïnterpreteerde memorie van 1607 worden rechtgezet. Bedoeld wordt een eigenhandig afschrift van Oldenbarnevelt van een stuk dat volgens sommigen aan Hugo de Groot, maar volgens Den Tex aan François van Aerssen toegeschreven moet worden. Van Deventer en in navolging van hem De Pater lieten zich door het feit dat het door Oldenbarnevelt gesteld is misleiden en wekten hiermee de indruk als zou Oldenbarnevelt aanvankelijk evenals Maurits een voorstander van voortzetting van de oorlog zijn geweest.¹³⁸

Nadat op 4 januari 1608 het wapenstilstandsverdrag weer verlengd was, wat nadien nog herhaalde malen nodig zou zijn¹³⁹, konden de eigenlijke vredesonderhandelingen op 6 februari 1608 beginnen. In het jaar 1607 was het met name Ambrosius Spinola geweest die als woordvoerder van de agenten van de aartshertogen was opgetreden. In 1608 was het in het bijzonder Jean Grusset (= Richardot) die een vergelijkbare rol bij de onderhandelingen innam. Nieuw was ook dat de Spanjaard Mancidor de gelederen van de aartshertogen was komen versterken. Daar prins Maurits voor de eer bedankte, stond de Nederlandse delegatie onder leiding van Willem Lodewijk, graaf van Nassau, terwijl Oldenbarnevelt opnieuw als haar woordvoerder optrad. François van Aerssen speelde hierin een geheel eigen rol, waarbij hij zich minder tegen Oldenbarnevelt keerde dan de literatuur veelal doet vermoeden, zoals mevrouw Barendrecht in haar dissertatie

568vo-569ro. De inv.nrs. 2165-2167, 2169-2172, 2177, 2179, 2181, 2274, 2276, 2278, 2336-2338, 2342-2346.

¹³³ Van Eysinga, p. 93; Van Meteren, fo. 569ro-vo.

¹³⁴ Idem, dl. III, p. XL; De Pater, Maurits, pp. 53-58; Van Eysinga, pp. 104, 108-109; Den Tex, dl. II, pp. 585-591; Barendrecht, pp. 184, 192. De inv.nrs. 2168, 2182-2187, 2347-2349.

¹³⁵ Van Eysinga, p. 91; Den Tex, dl. II, pp. 571, 583, 595-596; Barendrecht, p. 184. De inv.nrs. 2168, 2338, 2339, 2380.

¹³⁶ Van Deventer, dl. III, p. XXXI. De inv.nrs. 2464-2465.

¹³⁷ De Pater, Maurits, pp. 59-61; Van Eysinga, pp. 105-107, 111, 123; Den Tex, dl. II, pp. 584-585, 596-597; Barendrecht, pp. 185, 191-197. Zie voor de tekst van het Nederlands-Franse verdrag: Du Mont, dl. V, II, pp. 89-91. Inv.nr. 2392. Voor de tekst van het Nederlands-Engelse verdrag zie men: Du Mont, dl. V, II, pp. 94-95. mv. nr. 2381.

¹³⁸ Inv.nr. 2345. Zie voor de tekst van de desbetreffende memorie: Van Deventer, dl. III, pp. 137-147 en zijn commentaar pp. XXVI-XXXVIII, Fruin, Van Deventer's Gedenkstukken, p. 467; De Pater, Geschiedenis, pp. 37-40; idem, Maurits, p. 40; idem, AGN, p. 321; Van Eysinga, p. 93; Den Tex, dl. II, p. 564; idem, dl. IV, pp. 142-145; Barendrecht, p. 186, met name noot 4.

¹³⁹ De andere verlenging van het wapenstilstandsverdrag hadden plaats op 20 maart en 20 mei 1608, 27 februari, 21 maart en 2 april 1609. Zie hiervoor bijv.: Van Eysinga, pp. 109, 117, 120-121, 147-149. De inv.nrs. 2189, 2201.

aantoonde. De bespreking van het ontwerp-vredesverdrag zorgde al spoedig voor moeilijkheden. Allereerst doordat Philips III, ondanks zijn erkenning van de soevereiniteit, hierbij voor de godsdienst een uitzondering wilde maken.¹⁴⁰ Hoewel deze kwestie in Spinola's instructie was opgenomen, trachtte deze dit onderwerp zo lang mogelijk buiten de onderhandelingen te houden. Bij het indienen van een lijst van gesprekspunten op 7 maart 1608 kwam de waarheid echter aan het licht.¹⁴¹ Daar de gewesten dit hadden voorzien, waren zij in december 1607 een "akte van verbintenis" aangegaan, waarbij was bepaald dat kerkelijke zaken ook tot de staatszaken behoorden.¹⁴² Vervolgens bleek toen dat de Spanjaarden in ruil voor hun erkenning van de soevereiniteit verlangden dat de handel van de Republiek op Spanje en de andere landen van Philips III vrij zou zijn met uitzondering van de zo belangrijke vaart op Oost en West-Indië. Men beargumenteerde dit door te zeggen dat het niet om het landsbelang ging, maar om particuliere belangen. Dit standpunt werd aanvankelijk ook door de landgewesten ondersteund. Vanwege de eigen handelsbelangen hoefde de Republiek hierbij al evenmin op steun van de Franse en Engelse ambassadeurs te rekenen. Frankrijk voerde zelfs geheime onderhandelingen met Isaac le Maire over het verplaatsen van de Oost-Indische Compagnie naar zijn neutrale grondgebied.¹⁴³ Hoewel er ook al meer ondergeschikte punten ter sprake kwamen, ging Neyen begin april 1608 toch nadere instructies in Spanje halen. Hij zou op zijn doortocht tevens koning Hendrik IV bezoeken. Desondanks gingen de onderhandelingen gewoon door.¹⁴⁴ Toen ook Jeannin eind mei 1608 in verband met een nieuwe standpuntbepaling aan het Franse hof voor overleg werd teruggedroepen, ontstond alsnog vertraging. Aangezien de afloop van de vredesonderhandelingen onzeker was geworden, liet Frankrijk zich in diezelfde tijd ertoe bewegen openlijk met de Spaanse gezant Don Pedro de Toledo over een mogelijk dubbelhuwelijk van de beide vorstenhuizen te onderhandelen. Spanje hoopte hiermee alsnog op de vredesvoorwaarden te kunnen afdingen. Frankrijk wenste daarentegen echter de vrede eerder te bevorderen. Dit bleek uit Jeannins inspanningen hiervoor na zijn terugkeer op 14 augustus 1608 toen Richardot op 25 augustus 1608 weigerde om op het punt van de vrije vaart toe te geven. Hij trachtte de situatie te redden door op 27 augustus 1608, mede namens de Engelse ambassadeurs een voorstel voor een langdurig bestand in te dienen. Op dit voorstel werd niet meteen gunstig gereageerd. De Staten-Generaal verbonden er op 30 augustus 1608 al voorwaarden aan. Ook het door de buitenlandse ambassadeurs op 9 september 1608 aan de Staten-Generaal gedane voorstel hield niet meer in dan een verlenging van de wapenstilstand. Hiermee waren de besprekingen in een impasse geraakt, zodat eind september werd besloten om ze voorlopig af te breken. Wel werden er eind december 1608 van Spaanse zijde nieuwe pogingen gedaan om koning Jacobus I van Engeland voor een verlenging van een wapenstilstand te interesseren. Dit deed het wantrouwen van Frankrijk jegens Engeland enkel weer toenemen.¹⁴⁵ Inmiddels hadden de Deense gezanten de Republiek op 2 augustus 1608 verlaten, daar zij niet langer van dienst konden zijn. Het overlijden van de belangrijkste vertegenwoordigde Duitse vorst, Joachim Frederich, keurvorst van Brandenburg, op 18 juli 1608 resulteerde in het vertrek van de Duitse gezanten op 4 december 1608; zij meenden eveneens niet langer bij de bestandsonderhandelingen te kunnen assisteren.¹⁴⁶

In de tussenliggende periode had prins Maurits pogingen gedaan om zijn aanhang onder de Hollandse steden te versterken, wat hem uiteindelijk niet lukte. Tegen zijn zin werd besloten om de akte met de erkenning van de soevereiniteit van 1607, waarin een minder duidelijke omschrijving was opgenomen, als uitgangspunt voor een hervatting van de onderhandelingen te

140 Van Eysinga, pp. 112-114; Den Tex, dl. II, pp. 559-602; Barendrecht, p. 185. Laatstgenoemde noemt ten onrechte 1 februari als datum van de eerste zitting. Voor argumentatie zie men: RGP 131, pp. 353-355. De inv.nrs. 2190-2194.

141 Van Deventer, dl. III, p. XLI; De Pater, Maurits, pp. 64, 69; Van Eysinga, pp. 114-115; Den Tex, dl. II, pp. 602-603; Barendrecht, p. 185; RGP 131, pp. 384-385. Inv.nr. 2198.

142 Idem, dl. II, pp. 591-592; RGP 131, p. 106.

143 Van Deventer, dl. III, p. XLII, De Pater, Maurits, pp. 64, 68-69; Van Eysinga, pp. 115-117; Den Tex, dl. II, pp. 602-606; Barendrecht, p. 185. De Inv.nrs. 2195, 2197-2199, 2203, 2351, 2393.

144 De Pater, Maurits, pp. 69-70; Van Eysinga, pp. 116-117, 119-120; Den Tex, dl. II, pp. 606-608.

145 Van Meteren, fo. 607vo-608vo; Van Deventer, dl. III, pp. XLIII- XLVIII; De Pater, pp. 71-87; Van Eysinga, pp. 121-130, 140-141; Den Tex, dl. II, pp. 612-628; Barendrecht, pp. 204-214. De inv.nrs. 2206-2208, 2294, 2323-2325, 2353-2355, 2393-2395, 2411-2413.

146 Van Eysinga, p. 130; Den Tex, dl. II, p. 619; RGP 131, pp. 438-439, 465-467.

accepteren. Maurits' zending van Gaston de Lambert naar Hendrik IV en Maximiliaan de Bethune (= Sully) bracht hierin geen verandering, maar veroorzaakte eerder een verharding tussen de voorstanders van de oorlog en van het bestand.¹⁴⁷ Maurits en Oldenbarnevelt bestreden elkaar in oktober 1608, elk met hun eigen aanhang, om het hevigst met memories. Beide partijen namen hierbij de hofpredikant Johannes Uuttenbogaert in vertrouwen, maar het was uiteindelijk toch Jeannin die hen weer tot elkaar bracht. Op 31 oktober 1608 overhandigde hij aan de Staten-Generaal een brief van koning Hendrik IV, die door hem zelf was opgesteld, waarin deze met Jeannins bestandsvoorstel van 27 augustus 1608 instemde. Dit wilde overigens niet zeggen dat Frankrijk de hoop om de Republiek in te lijven en Maurits met de heerschappij te belenen geheel had opgegeven. Door deze brief overtuigd, stemden Maurits, graaf Willem Lodewijk van Nassau en de Raad van State op 14 november 1608 in met de voortzetting van de bestandsonderhandelingen. Ook het wantrouwen over Spanjes bereidheid om werkelijk aan de totstandkoming van een bestand mee te werken was sinds Richardots brieven van 16 oktober 1608 nog niet geheel verdwenen.¹⁴⁸ Door onvoorzichtige uitlatingen van Maurits over de Spaansgezindheid van de Engelse koning Jacobus I werd de Republiek nog meer dan voorheen afhankelijk van Frankrijk. Met uitzondering van Zeeland en de steden Amsterdam én Rotterdam, die pas later toestemden, kwamen de overige gewesten op 11 januari 1609 overeen dat het bestandsvoorstel van Jeannin in aangepaste vorm als uitgangspunt voor de onderhandelingen kon dienen. Dankzij Spinola's bemoeienis verzette Spanje zich niet langer, zodat de onderhandelingen op 9 februari 1609 te Antwerpen weer hervat konden worden. Hoewel de gezanten van de aartshertogen nieuwe bezwaren naar voren brachten, adviseerde Jeannin de onderhandelingen toch voort te zetten. Met het oog op de laatste ronde van de besprekingen verplaatste de Staten-Generaal en de Raad van State hun zetel naar Bergen op Zoom, terwijl ook een afvaardiging van de Staten van Holland afreisde. Uiteraard waren Maurits, Willem Lodewijk, graaf van Nassau, en Oldenbarnevelt meeverhuisd. Aangezien er op het laatste moment moeilijkheden dreigden over het sluiten van de Schelde, werd besloten om deze kwestie na de bestandsovereenkomst te regelen. Wel diende al Maurits' particuliere belangen reeds zoveel mogelijk gehonoreerd te worden. Nu er geen inkomsten uit brandschattingen van grensdorpen meer toegestaan waren zou het huis Nassau daarvoor een schadeloosstelling ontvangen. Hierbij was wel bedongen dat de bij de bezette vestingen in Brabant behorende dorpen tot het Staatse gebied zouden behoren, zij het met behoud van de katholieke godsdienst. Als gevolg van de confiscatie had ook prins Willem van Oranje geen inkomsten uit de jaar gelden van de Brabantse en Vlaamse lenen genoten. Deze zouden alsnog aan zijn erfgenamen worden betaald. Dit hield verband met de afwikkeling van het hiervoor besproken sterfhuis van Willem van Oranje. Gelukkig waren de voorbereidingen op 25 maart 1609 al zo ver gevorderd dat het overlijden van Johan Wilhelm, hertog van Gulik, Kleef en Berg, hierin nog verandering kon brengen. Frankrijk dat belang had hij zijn erfenis, voorzag terecht dat hierover moeilijkheden konden komen met Spanje. Het had zich graag voor een mogelijke oorlog van militaire steun van de Republiek verzekerd. Wanneer de Republiek echter een wapenstilstand met Spanje had gesloten, zou dit voor Frankrijk moeilijker worden. Na het overwinnen van de laatste hindernissen werd het bestand dan toch op 9 april 1609 getekend, om vervolgens op 17 juni 1609 door de buitenlandse ambassadeurs te worden gegarandeerd.¹⁴⁹ Hoe zwak de basis van dit bestand nog was bleek wel uit de talrijke besprekingen die tot 1610 nodig waren voor nadere uitwerking van bepaalde artikelen en het bemiddelen bij schendingen. Op 7 januari 1610 sloten de Staten-Generaal met agenten van de aartshertogen hiervoor nog een afzonderlijk verdrag, dat op 24 juni 1610 werd aangevuld¹⁵⁰.

147 De Pater, Maurits, pp. 90-98, 112-113; Van Eysinga, p. 131; Den Tex, dl. II, pp. 633-635; Barendrecht, pp. 215-218. De inv.nrs. 2208, 2326.

148 Van Deventer, dl. III, pp. XLVII, XLIX; De Pater, Maurits, pp. 104-107, 113-121. A. Colli's opvatting, zoals weergegeven bij De Pater op p. 105, dat Maurits in deze tijd slecht contact met de Ridderschap van Holland onderhield, lijkt niet geheel juist. Reden voor deze veronderstelling wordt gevonden in de aanwezigheid van de inv.nrs. 2325, 2326. Verder zie men over dit onderwerp: Van Eysinga, pp. 132-144 Den Tex, dl. II, pp. 636-659; Barendrecht, pp. 214, 217-218, De inv.nrs. 2209, 2295-2298, 2326-2329, 2396, 2397.

149 Idem, dl. III, p. XLIX; De Pater, Maurits, pp. 120-131; Van Eysinga, pp. 139, 145-150, 153; Den Tex, dl. II, pp. 662-674, 676; Barendrecht, pp. 222, 226. De inv.nrs. 2212-2229, 2234, 2330-2332, 2356-2372, 2383, 2418-2422, 2424-2428.

150 Zie voor de tekst van de verdragen: Du Mont, dl. V, II, pp. 119-120, 140-142. De inv.nrs. 2235-2237, 2239-2244, 2246-2250, 2254, 2256-2258, 2260-2271, 2301, 2302, 2304, 2306-2316, 2321, 2371, 2399, 2401, 2430. Uit inv.nr. 2235

8 TOENEMENDE POLITIEKE EN GODSDIENSTIGE CONFLICTEN

Nog voor de aanvang van de bestandsonderhandelingen ontstond er aan de Leidse universiteit een theologisch geschil over de predestinatieleer tussen de hoogleraren Jacobus Arminius en Johannes Comarus.¹⁵¹ Dit veroorzaakte aanvankelijk enkel onder het kerkvolk verdeeldheid. Van het moment af dat prins Maurits in juli 1617 als reactie op de politieke steun die Oldenbarnevelt van het begin af aan de remonstranten verleende, partij koos voor de contra-remonstranten, was het definitief een politiek conflict. Even leek zelfs een burgeroorlog voor de Republiek onvermijdelijk. Dit kon worden voorkomen, maar de politieke val van Oldenbarnevelt c.s. kon niet langer uitblijven. De Arminianen verzochten de Staten-Generaal op 15 maart 1606 om een nationale synode uit te schrijven die over de predestinatieleer een uitspraak zou moeten doen.¹⁵² De behandeling van andere belangrijke staatszaken, waaronder de bestandsonderhandelingen, zorgden voor een vertraging. De Staten van Holland riepen op 30 mei 1608 een voorbereidend convent voor een nationale synode bijeen, dat echter mislukte. Hierin verdedigden beide professoren hun opvattingen, elk gesteund door vier predikanten, in aanwezigheid van leden van de Hoge Raad van Holland en Zeeland.¹⁵³ Arminius werd op 30 oktober 1608 door de Staten van Holland opnieuw in de gelegenheid gesteld zijn leer nader toe te lichten.¹⁵⁴ Daarom vroeg ook Gomarus een audiëntie aan, die hij op 12 december 1608 verkreeg. Dit baatte hem overigens niet, daar de Staten reeds hun keuze hadden gemaakt.¹⁵⁵

In 1608 hadden vijf predikanten in de classis Alkmaar geweigerd de Confessie en de Heidelbergse catechismus te ondertekenen. Tot hen behoorde de Alkmaarse predikant Venator. Na tijdelijk afgezet te zijn geweest, werden zij in 1610 door de Staten van Holland in hun ambt hersteld.¹⁵⁶ Zonder dat er een uitspraak in voornoemd geschil was gedaan, was Arminius inmiddels op 19 oktober 1609 overleden.¹⁵⁷ Zijn plaats werd door Johannes Uutenbogaert ingenomen. In hem kreeg de Arminiaanse partij een echte leider. Samen met drie en veertig aanhangers diende hij op 14 januari 1610 bij de Staten van Holland een remonstrantie in.¹⁵⁸ Zij wendden zich tot dit college, omdat dit krachtens artikel 13 van de Unie van Utrecht het recht had om zelfstandig in religieuzen zaken te beslissen.¹⁵⁹ De voornoemde Arminianen, die sinds de indiening van de remonstrantie in 1610 remonstranten heetten, waren van mening dat de confessie en belijdenis altijd aan revisie onderworpen moesten kunnen worden in een door de overheid uitgeschreven synode. Verder hadden zij in vijf punten hun opvattingen over de geloofsleer samengevat. Deze waren overigens alle ontleend aan de door Arminius in 1608 voor de Staten van Holland gehouden rede.¹⁶⁰ Het betrof de leerstukken omtrent de verkiezing en verwerping van gelovigen, de algemene verzoening en de daarmee samenhangende wedergeboorte, alsmede de mogelijkheden van het afwijzen van Gods genade en van het door eigen schuld afvallig worden van gelovigen. Een door Oldenbarnevelt aangepaste versie van deze remonstrantie werd na behandeling door de Staten naar de verschillende classes doorgezonden met het oog op een conferentie, waar zes

blijkt de juistheid van de noot van Van Eysinga op p. 149 omtrent de datering van de verlenging van het bestandsverdrag.

151 Zie voor monografieën van deze hoogleraren o.a. de werken van Bangs en Van Itterzon.

152 Meindersma, p. 22; Den Tex, dl. III, p. 70; De Jong, p. 183; Van Deursen, Bavianen, p. 245.

153 Kaajan, De groote synode, pp. 8-9; Meindersma, p. 29; Den Tex, dl. III, pp. 77-78; Bangs, pp. 297-298. Laatstgenoemde auteur is een van de weinige, die erop wijst dat het initiatief hiertoe niet van de Hoge Raad van Holland, maar van de Staten van Holland uitging. Wel lag de eindbeslissing bij het eerstgenoemde college. Aantekeningen hiervan werden overigens niet in de resoluties aangetroffen. De Jong, p. 183; Van Deursen, Bavianen, pp. 249-250.

154 Zie voor de tekst van Arminius' rede: Hoenderdaal, Verklaring, pp. 45-138.

155 Den Tex, dl. III, p. 81.

156 Idem, dl. III, pp. 157-165; Van Deursen, Bavianen, p. 255.

157 De Jong, p. 183; Hoenderdaal, Begin, pp. 27, 34.

158 Zie voor de tekst van de remonstrantie: Trigland, pp. 522-534. Verder: Kaajan, De groote synode, p. 10; Meindersma, p. 30; Den Tex, dl. III, pp. 133-135; De Jong, p. 183; Van Deursen, Bavianen, pp. 250-252; Hoenderdaal, Begin, pp. 10, 13-16.

159 De Jong, p. 187. Zie voor de tekstuitgave van de Unie noot 12.

160 Zie voor de tekst hiervan noot 154. Verder Hoenderdaal, Begin, pp. 23-24.

voorstanders en zes tegenstanders hierover met elkaar konden disputeren.¹⁶¹ Voordat deze conferentie op 11 maart 1611 te 's-Gravenhage plaats vond, stelden de Gomaristen een contra-remonstrantie op, waarin zij de leeropvattingen uit de remonstrantie van 1610 weerlegden.¹⁶² Hierdoor verkregen zij de naam van contra-remonstranten. De conferentie bracht hen overigens niet nader tot elkaar, hetgeen mede werd veroorzaakt door het feit dat Coenraad Vorstius kort tevoren als opvolger van Arminius te Leiden was benoemd. Deze was toen al vanwege zijn afwijkende leeropvattingen een omstreden figuur. Uit ongenoegen besloot Gomarus zijn ambt neer te leggen. Door tussenkomst van de Engelse gezant Dudley Carleton werd dit op verzoek van koning Jacobus in september 1611 weer ongedaan gemaakt. Engeland was namelijk beducht dat de Republiek eenmaal verdeeld door deze godsdiensttwisten, niet langer een betrouwbare bondgenoot zou blijven. In dat geval zou Spanje ongestoord nieuwe betrekkingen met Frankrijk kunnen aanknopen.¹⁶³ Op 26 en 27 februari 1613 werd krachtens een resolutie van de Staten van Holland een nieuwe verzoeningspoging ondernomen door te Delft een zogenaamde schriftelijke conferentie te beleggen. De daar aanwezige predikanten wisselden door middel van geschriften van gedachten. Het bleef evenwel zonder resultaat, daar de contra-remonstranten enkel in een nationale synode een oplossing zagen.¹⁶⁴ Het kwam steeds vaker voor dat de contra-remonstranten niet langer onder het gehoor van remonstrantse predikanten wensten te zitten. Met name bij de Avondmaalsviering kwamen zij in gewetensnood. Het beleggen van eigen godsdienstoefeningen buiten de steden waar remonstrantse magistraten het bewind in handen hadden, werd als noodmaatregel ervaren. Zij wensten een gelijkwaardige erkenning en eigen kerkgebouwen. Wanneer de Staten van Holland hierin zouden toestemmen, hield dit tegelijk een erkenning van de scheiding binnen de kerk in.¹⁶⁵ Oldenbarnevelt bleef hopen op een oplossing toen hij op 4 maart 1614 door de Staten een door Hugo de Groot ontworpen resolutie deed aannemen, waarbij beide partijen "dwingend" werd voorgeschreven om elkaar te dulden (de tolerantie-resolutie).¹⁶⁶

Deze wakkerde de tegenstellingen eerder aan dan dat zij ooit functioneerde. Ook had dit zijn neerslag in de Statenvergadering waar Oldenbarnevelts aanhang langzamerhand afnam. Op kritieke momenten begon hij ontslagaanvragen in te dienen, juist toen hij onmisbaar was.¹⁶⁷ Overigens was Holland niet het enige geweest dat met de gevolgen van deze godsdienstconflicten te maken had. Dit was al evenzeer het geval in Overijssel, Gelderland en Utrecht. In maart 1616 bleek dat het de Staten van Holland allereerst om de macht was te doen, toen zij aandrongen op de invoering van de kerkenordering van 1591, waarbij de electie van de kerkeraadsleden in handen van de magistraat was gelegd.¹⁶⁸ Verzet van de contra-remonstrantse steden Dordrecht, Amsterdam, Hoorn, Enkhuizen en Medemblik bleef niet uit. In tegenstelling tot de Staten ondervonden de contra-remonstranten van de zijde van het Hof van Holland en van de Hoge Raad van Holland en Zeeland wel de nodige erkenning en medewerking. Dit kwam doordat prins Maurits van beide rechtscolleges in naam voorzitter was, terwijl er ook de nodige contra-remonstrantse leden zitting in hadden.¹⁶⁹ Nadat de Staten van

Holland eerst vrij snel, zij het onder bepaalde voorwaarden, aan de contra-remonstranten het gebruik van de Kloosterkerk te 's-Gravenhage hadden toegezegd, begonnen zij dit vervolgens door allerlei procedure- kwesties eindeloos te vertragen. Het resultaat was dat de contra-remonstranten niet langer meer wachtten, maar zich op 9 juli 1617 van dit gebouw meester

161 Den Tex, dl. III, pp. 141-143; Hoenderdaal, Begin, pp. 16, 36.

162 Zie voor de tekst van de contra-remonstrantie: TrigLand, pp. 545-552. Verder hierover: Kaajan, De groote synode, p. 11; Meindersma, p. 33; Den Tex, dl. III, pp. 149-151; De Jong, p. 184.

163 Kaajan, De groote synode, pp. 9-10; Meindersma, p. 34; Den Tex, dl. III, pp. 191-223; De Jong, p. 185.

164 Idem, p. 10; Meindersma, p. 34; Den Tex, dl. III, pp. 293-301; Van Deursen, Bavianen, pp. 260-261; Hoenderdaal, Begin, p. 36.

165 Zie uitgebreid hierover: Den Tex, dl. III, pp. 157-223, 262-304, 396-438; Van Deursen, Bavianen, pp. 241-268.

166 Zie voor de tekst van de tolerantie-resolutie: Brant, dl. II, pp. 232-235. Kaajan, De groote synode, p. 10; Meindersma, p. 34; DenTex, dl. III, pp. 262-304; Van Deursen, Bavianen, pp; 261-263. Inv.nr. 526.

167 Den Tex, dl. III, pp. 436, 460, 485; idem, dl. IV, pp. 105-106.

168 Idem, dl. III, pp. 428-429; Van Deursen, Bavianen, p. 300.

169 Idem, dl. III, p. 457; Van Deursen, Bavianen, p. 306.

maakten. Op aandrang van Willem Lodewijk, graaf van Nassau, ging Maurits hier vervolgens op 23 juli 1617 in 's lands belang ter kerke.¹⁷⁰ Dit bracht hem wel in direct conflict met Oldenbarnevelt, die naar aanleiding daarvan op 4 augustus 1617 de "scherpe resolutie" in de Staten deed aannemen, waarbij het aan de magistraten werd toegestaan om zelf naast de bestaande troepen, die onder Maurits' bevel stonden en die uit de kas van de Staten werden bekostigd, eigen troepen (waardgelders) te recruteren. Hij voelde zich hiertoe gerechtigd omdat Maurits, als bevelhebber van de troepen, al verschillende malen geweigerd had om met militaire hulp de door de Staten tegen de contra-remonstranten uitgevaardigde resoluties ten uitvoer te brengen.¹⁷¹ Hoewel een directe reactie van prins Maurits voorlopig uitbleef, correspondeerde hij van die tijd af veelvuldig met verschillende Hollandse stadsmagistraten.¹⁷² In september 1617 voorkwam hij in Den Briel het aannemen van waardgelders.¹⁷³ Zijn bezending in november 1617 langs een aantal Hollandse steden bracht enkel Schiedam aan zijn zijde.¹⁷⁴ De toenemende onrust binnen de kerk dreigde blijvende schade binnen de Republiek aan te richten. Bij herhaling kon aan buitenlandse verzoeken om hulp niet voldaan worden. Bovendien diende de rust in 1621 op zijn laatst weergekeerd te zijn, omdat dan het wapenstilstandsverdrag zou aflopen.¹⁷⁵ Het uitschrijven van een nationale synode leek hiervoor nog de enige oplossing. Om steun te verkrijgen, begon Maurits verschillende stappen te ondernemen. In januari 1618 verzette hij de wet te Nijmegen.¹⁷⁶ Vervolgens woonde hij op 22 maart en op 14 mei 1618 de landdagen te Arnhem en te Deventer bij, waardoor hij zich voortaan door de Staten van Gelderland en Overijssel gesteund mocht weten.¹⁷⁷ Op 9 juli 1618 trad hij voor het eerst daadwerkelijk tegen de waardgelders op, toen hij deze tot woede van Oldenbarnevelts persoonlijke vriend Gillis van Ledenberg, secretaris van de Staten van Utrecht, in de stad Utrecht afdankte.¹⁷⁸ Inmiddels vergaderden de verschillende Statencolleges regelmatig over een nationale synode, terwijl de provinciale synodes hun gravamina opstelden en afgevaardigden aanwezen. Ook werden er in deze tijd uitnodigingen naar buitenlandse kerkelijke gedeputeerden verzonden. Desondanks weigerden de Staten van Holland op 6 en 11 juli 1618 op de beschrijvingen te reageren.¹⁷⁹ Toen zij half augustus dreigden niet eerder aan de consenten te voldoen voordat eerst de Staten-Generaal achterstallige betalingen aan hen hadden voldaan, liep de landsverdediging zelfs even gevaar.¹⁸⁰ Door al deze zaken, waarin Oldenbarnevelt veelal de hand had, werd hij op 29 augustus 1619 op bevel van de Staten-Generaal gearresteerd. Zijn vrienden Hugo de Groot, Rombout Hogerbeets en Gillis van Ledenberg ondergingen hetzelfde lot.¹⁸¹ Door al deze zaken, waarin Oldenbarnevelt veelal de hand had, werd hij op 29 augustus 1619 op bevel van de Staten-Generaal gearresteerd. Zijn vrienden Hugo de Groot, Rombout Hogerbeets en Gillis van Ledenberg ondergingen hetzelfde lot.¹⁸² Op 13 november 1618 werd tenslotte de nationale synode te Dordrecht officieel geopend. Dat het kerkelijk getij geheel ten nadele van de remonstranten was gekeerd bleek wel uit het feit, dat alleen de classis Utrecht naast contra-remonstranten ook twee remonstranten naar de synode had afgevaardigd. Het politieke karakter van deze synode kwam tot uitdrukking door de aanwezigheid van achttien door de Staten-Generaal aangestelde politieke commissarissen. Hoewel een bespreking van de remonstrantie direct aan de orde werd gesteld, leek dit enkel zinvol wanneer hierbij remonstrantse predikanten aanwezig waren. De bekendste werden voor dit doel speciaal gedagvaard. In afwachting van hun komst behandelde de synode

170 Meindersma, pp. 34-35; Den Tex, dl. III, pp. 439-487; De Jong, p. 187; Van Deursen, Bavianen, pp. 267, 269, 271; Hoenderdaal, Begin, p. 37.

171 Idem, p. 38; Den Tex, dl. III, pp. 441-442, 488-530; De Jong, p. 187; Van Deursen, Bavianen, p. 269; Hoenderdaal, Begin, p. 37.

172 Zie voor deze correspondentie Smit, Prins Maurits, Inv.nr. 528.

173 Den Tex, dl. III, pp. 515-517.

174 Kaajan, De groote synode, p. 12; Den Tex, dl. III, pp. 540-541; Smit, Prins Maurits, pp. 46-47.

175 Den Tex, dl. III, pp. 555-556, 558-560.

176 Kaajan, De groote synode, p. 13; Den Tex, dl. III, pp. 547-551; De Jong, p. 188; Hoenderdaal, Begin, p. 38.

177 Den Tex, dl. III, pp. 563-564, 574-578; De Jong, p. 188.

178 Kaajan, De groote synode, p. 13; Den Tex, dl. III, pp. 596-600; De Jong, p. 188; Hoenderdaal, Begin, p. 38. De inv.nrs. 1328, 2542-2544., 2546.

179 Idem, pp. 11-12; Meindersma, pp. 40-41; Den Tex, dl. III, pp. 595-596; De Jong, p. 188; Hoenderdaal, Begin, p. 38. De inv.nrs. 528A, 2545.

180 Den Tex, dl. III, p. 620.

181 Kaajan, De groote synode, p. 13; Meindersma, p. 39; Den Tex, dl. III, pp. 620-621; De Jong, p. 188.

182 Kaajan, De groote synode, p. 13; Meindersma, p. 39; Den Tex, dl. III, pp. 620-621; De Jong, p. 188.

eerst een aantal andere belangrijke zaken. Het bekendst is wel het besluit om een nieuwe Bijbelvertaling uit te geven.¹⁸³ Nadat de remonstranten begin december te Dordrecht waren gearriveerd, woonden zij van 6 december tot 14 januari 1619 de zittingen bij. Hierbij deden zich veel conflicten voor, aangezien zij de synode niet als rechtbank in geloofszaken erkenden en niet op de werkelijke leergeschillen wensten in te gaan. Daarom besloot de voorzitter Johan Bogerman, na eerst hierover vooroverleg te hebben gepleegd, op 14 januari 1619 hen weg te zenden. Zij moesten wel in Dordrecht blijven om de eindbeslissing af te wachten. Over dit onderwerp werd zonder hun aanwezigheid nog tot 21 maart 1619 vergaderd. Daarna werd overgegaan tot het opstellen van de Dordtse leerregels en het herzien van de Nederlandse geloofsbelijdenis en van de Heidelbergse catechismus. Alvorens tot een afronding van dit onderdeel van de synode te komen werd eerst nog een "akte van stilstand" ter discussie gesteld, waarin het de remonstranten op straffe van verbanning verboden werd om nog langer hun ambt uit te oefenen. Uiteindelijk zou slechts één predikant deze tekenen, toen de Staten-Generaal op 2 juli 1619 tot de uitvoering hiervan overgingen. Hiermee had de synode aan haar belangrijkste opdrachten voldaan, zodat de buitenlandse vertegenwoordigers konden vertrekken.¹⁸⁴ De achtergebleven theologen en de politieke commissarissen van de Staten-Generaal vergaderden nog van 13-28 mei 1619 over enkele kerkelijke zaken van meer landelijk belang.¹⁸⁵

Het godsdienstgeschil was hiermee na jarenlange strijd ten einde. Voorlopig waren de remonstranten uitgeteld. Het trof echter, zeker voor de uiteindelijke uitspraak, ongelukkig dat vrijwel gelijktijdig met de voornoemde synode te Dordrecht te 's-Gravenhage het proces tegen Oldenbarnevelt c.s. werd gevoerd. Een bespreking van dit proces in deze Inleiding is om tweeërlei redenen achterwege gelaten. Allereerst omdat Gerlach en Den Tex deze van verschillende zijden op de hun eigen wijze hebben belicht.¹⁸⁶ Vervolgens omdat er over dit onderwerp in dit archief niets te vinden valt, daar Oldenbarnevelt op 29 augustus 1618, de datum van zijn arrestatie, opgehouden was om nog langer ambtshalve archief te vormen.

LIJST VAN GERAADPLEEGDE LITERATUUR

AGN	Algemene Geschiedenis der Nederlanden
BMGN	Bijdragen en mededelingen betreffende de geschiedenis der Nederlanden
BMHG	Bijdragen en mededeelingen van het Historisch Genootschap (gevestigd te Utrecht)
BVGO	Bijdragen voor vaderlandsche geschiedenis en oudheidkunde
KNAG	Koninklijk Nederlands aardrijkskundig genootschap
NAB	Nederlands(ch) archievenblad
RGP	Rijks Geschiedkundige Publicatiën
TvG	Tijkschrift voor Geschiedenis
VROA	Verslagen omtrent 's Rijks oude archieven
WHG	Werken uitgegeven door het Historisch Genootschap (gevestigd te Utrecht)

183 Zie uitgebreid over de eerste zittingsperiode: Kaajan, *De Pro-Acta*; idem, *De groote synode*, p. 13; Meindersma, pp. 59-63. Voor het belang van de Statenvertaling raadplege men het gedenkboek *De Statenvertaling*.

184 Kaajan, *De groote synode*, pp. 103-173; Meindersma, pp. 42-51; De Jong, pp. 191-192; Hoenderdaal, *Begin*, pp. 42-44.

185 Uitgebreid over deze laatste zittingsperiode de dissertatie van Kuyper. Verder: Kaajan, *De groote synode*, pp. 175-178; Meindersma, pp. 50-56; De Jong, pp. 194-195.

186 Gerlach, *Het proces*; Den Tex, dl. III, pp. 675-747.

- AITZEMA, L. VAN, *Historie of Verhael van Saken van Staet, en Oorlogh..., ende eyndigende met het begin van 't Jaer 1666, Tweede Stuck van 't elfde Deel, 's-Gravenhage 1668.*
- ALFEN, H.J.P. VAN, *Dagregister van 's prinsen levensloop*, in: *Prins Willem van Oranje, 1533-1933*, door: G.I. de Vries Feijens, W.E. van Dam van Isselt, J.C.M. Warnsinck e.a., Haarlem 1933, pp. 409-452.
- ANTHEUNISSEN, W., *De Raadpensionaris van Holland*, in: *Tijdschrift voor Geschiedenis, land en volkenkunde*, 34 (1919), pp. 306-339.
- AREND, J.P., *Algemeene Geschiedenis des Vaderlands*, na diens overlijden bewerkt door O. van Rees, dl. III, Eerste stuk, Amsterdam 1857.
- BAELDE, M., *De Collaterale Raden onder Karel Ven Philips II (1531-1578)*, Brussel 1965.
- BAKHUIZEN VAN DEN BRINK, R.C., *Overzicht van het Nederlandsche Rijksarchief*, uitgegeven op last van Z.Exc. den Minister van Binnenlandse Zaken, dl. I, 's-Gravenhage 1854.
- BANGS, C., *Arminius, A study in the Dutch Reformation*, Nashville 1971.
- BARENDRECHT, S., *François van Aerssen, diplomaat aan het Franse Hof (1598-1613)*, Leiden 1965.
- BEEKMAN, A.A., *Waterwegen in Oud-Holland*, in: *KNAG*, 2e serie, dl. XIV (1897), pp. 365-410.
- BERGH, L.Ph.C. VAN DEN, *Intendit of acte van beschuldiging tegen mr. Johan van Oldenbarnevelt*, naar het oorspronkelijke in het Rijks-Archief met eenige bewijsstukken, uitgegeven door mr. L.Ph.C. van den Bergh, rijksarchivaris, 's-Gravenhage 1875.
- BERGH, L.Ph.C. VAN DEN, *De Binnenlandsche Staatkunde van Oldenbarneveld*, in: *Verslagen en Mededeelingen der Koninklijke Akademie van Wetenschappen. Afd. Letterkunde*, 2e reeks, dl. XII, Amsterdam 1882, pp. 72-87; later nogmaals afzonderlijk herdrukt.
- BLÉCOURT, A.S. DE, *De geboorte van de Hooge Raad van Holland en Zeeland*, in: *Tijdschrift voor Rechtsgeschiedenis*, II (1920-1921), pp. 428-459.
- BLOK, P.J., *Mededeelingen behorende bij het verslag van de Commissie voor Geschied- en Oudheidkunde, II. Minuten van Oldenbarnevelt*, in: *Handelingen en mededeelingen van de Maatschappij der Nederlandsche Letterkunde te Leiden, over het jaar 1895-1896*, pp. 174-181.
- BLOK, P.J., *Willem de eerste, prins van Oranje, dl. I*, Amsterdam 1919.
- BOER, J.J., *Ubbo Emmius en Oost-Friesland*, Groningen-Batavia, 1936.
- BOR, P., *Oorsprong, begin, en vervolgh der Nederlandsche oorlogen .... [1555-1600]*, Amsterdam 1679.
- BRANDT, G., *Historie der Reformatie, ...*, Amsterdam 1674.
- BRESNEE, G.H.C., *Het archief van den houtvesterij van Holland en West-Friesland*, in: *VROA*, XLVII (1924), dl. I. pp. 205-221.
- --- *Brieven van Lionello en Suriano uit Den Haag aan Doge en Senaat van Venetië in de jaren 1616, 1617 en 1618 benevens Verslag van Trevisano betreffende zijne zending naar Holland in 1620*, Utrecht 1883. WHG, Nieuwe serie, no. 37.
- BROKKEN, H.M., *Het ontstaan van de Hoekse en Kabeljauwse twisten*, z.pl. 1981; hiervan verscheen in 1982 te Zutphen een handelseditie.
- BROKKEN, H.M., KOOLEN, A.W.M., *Archief van de Ridderschap en Edelen van Holland en West-Friesland, 1572-1795*, (voorlopige inventaris), 's-Gravenhage: Rijksarchief in Zuid-Holland, 1982.
- BRUCE, J., *Correspondence of Robert Dudley, earl of Leycester, during his gouvernement of the low countries, in the years 1585 and 1586*, edited by J. Bruce, London 1844.
- BRUGMANS, H., *Johan van Oldenbarnevelt, 1619-13 mei-1919*, in: *Onze Eeuw. Maandschrift voor Staatkunde, Letteren, Wetenschap en Kunst*, 19 (1919), dl. II, pp. 129-156.
- CAU, C., *Groot Placaet-boek, vervattende ...*, dl. IV, 's-Gravenhage 1705.
- COOPS, G., *De opheffing der Satisfactie van Amsterdam*, Amsterdam 1919.
- DEURSEN, A.TH. VAN, *Het oordeel van François van Aerssen over de moord op Hendrik IV van Frankrijk*, in: *TvG*, 76 (1963), pp. 284-298.
- DEURSEN, A.TH. VAN, *De val van Wezel*, Kampen 1967.
- DEURSEN, A.TH. VAN, *Bavianen en slijkgeuzen; Kerk en kerkvolk ten tijde van Maurits en Oldebarnevelt*, Assen 1974.
- DEURSEN, A.TH. VAN, *Staatsinstellingen in de Noordelijke Nederlanden, 1579-1780*, in: *AGN*, dl. 5, Haarlem 1980, pp. 350-387.

- DEURSEN, A.TH. VAN, *De Raad van State onder de Republiek, 1588-1795*, in: *Raad van State 450 jaar*, 's-Gravenhage 1981, pp. 47-91.
- DEVENTER, M.L., *Gedenkstukken van Johan van Oldenbarnevelt en zijn tijd*, dl. I, 1577-1589; dl. II, 1593-1602; dl. III, 1604-1609, 's-Gravenhage 1860, 1862, 1865.
- DOLK, F.J.A. DEN, *Geschiedenis van het Hoogheemraadschap van Delfland*, 's-Gravenhage 1939.
- DOORMAN, G., *Octrooien van uitvindingen in de Nederlanden uit de 16e-18e eeuw*, 's-Gravenhage 1940.
- DOORMAN, G., *Eerste reeks aanvullingen*, 's-Gravenhage 1942.
- EDWARDS, O.D., *John Lothrop Motley and the Netherlands*, in: *BMGN*, 97 (1982), pp. 561-588.
- EYSINGA, W.J.M. VAN, *De wording van het Twaalfjarig Bestand van 9 april 1609*, (Verhandelingen der Koninklijke Nederlandse Akademie van Wetenschappen, Afd. Letterkunde, Nieuwe Reeks, dl. LXVI, no. 3), Amsterdam 1959.
- FOCKEMA ANDREAE, S.J., *De Nederlandse staat onder de Republiek*, (Verhandelingen der Koninklijke Nederlandse Akademie van Wetenschappen, Afd. Letterkunde, Nieuwe Reeks, dl. LXVIII, no. 3), Amsterdam 19577.
- FÖLTING, H. P., *De landsadvocaten en raadpensionarissen der Staten van Holland en West-Friesland, 1480-1795. Een genealogische benadering*, 's-Gravenhage 1976.
- FONTAINE, P.F.M., *De Raad van State, zijn taak, organisatie en werkzaamheden in de jaren 1588-1590*, Groningen-Djakarta 1955.
- FRUIN, R., *Van Deventer's Gedenkstukken Van Oldenbarnevelt*, in: *Nederlandsche Spectator*, 5 (1860), p. 365 e.v.; 7 (1862), p. 219 e.v.; 10 (1865), p. 315 e.v. Herdrukt in: *Robert Fruin's Verspreide Geschriften*, uitgegeven door P.J. Blok, P.L. Muller, S. Muller FZ., dl. VII, 's-Gravenhage 1903, pp. 454-469.
- FRUIN, R., *Over de Historie van het leven en sterven van den heer Johan van Oldenbarnevelt, beschreven door een liefhebber der waarheyt*, in: *BVGO*, Nieuwe Reeks, dl. IX, 119-169, 354-360. Herdrukt in: *Robert Fruin's Verspreide Geschriften*, uitgegeven door P.J. Blok, P.L. Muller en S. Muller Fz., dl. VII, 's-Gravenhage 1903, pp. 470-517.
- FRUIN, R., *De staatkunde van Oldenbarnevelt, in: Verslagen en Mededeelingen der Koninklijke Akademie van Wetenschappen, Afd. Letterkunde*, Amsterdam 1882, pp. 91 e.v. Herdrukt in: *Robert Fruin's Verspreide Geschriften*, uitgegeven door P.J. Blok, P.L. Muller en S. Muller FZ., dl. IX, 's-Gravenhage 1904, pp. 106-109.
- FRUIN, R., *De Gestie van Dr. R.C. Bakhuizen van de Brink, als archivaris des Rijks, 1854-1865*, hoofdzakelijk uit zijne correspondentie toegelicht door R. Fruin, 's-Gravenhage 1926.
- FRUIN, R., *Geschiedenis der staatsinstellingen tot de val der Republiek*, uitgegeven door H.T. Colenbrander en ingeleid door I. Schöffner, 's-Gravenhage 1980.
- GELDER, H.E. VAN, *In memoriam mr. P.G. Bos, 11 mei 1877 - 14 mei 1913*, in: *NAB*, 22 (1913-1914), pp. 13-17.
- GERLACH, H., *Het proces tegen Oldenbarnevelt en de "Maximen in den Staet"*, Haarlem 1965.
- GERLACH, H., *Het bestand in de Noordelijke Nederlanden 1609-1621*, in: *AGN*, dl. 6, Haarlem 1973, pp. 298-314.
- GEURTS, P.A.M., *De Nederlandse opstand in de pamfletten, 1566-1584*, Nijmegen 1956.
- GEUS, J.P. DE, *Het afpalen van de meren in de heerlijkheden Warmenhuizen, Oudkarpaspel en Harenkarpaspel*, in: *Holland*, 9 (1977), pp. 49-66.
- GOSSES, I.H., *Handboek tot de staatkundige geschiedenis van Nederland*, bewerkt door N. Japikse en R. Post, 's-Gravenhage 19473.
- GOUW, J.L. VAN DER, HARDENBERG, H., HOBOKEN, W.J. VAN, PANHUYSEN, G.W.A., *Nederlandse Archiefterminologie (Archivistica no. 2)*, Zwolle 1962.
- GREVE, H.E., *Het ambt en de instructies van den raadpensionaris*, in: *BVGO*, 4e reeks, dl. 2 (1902), pp. 367-428.
- GROENVELD, S. en LEEUWENBERG, H.L.Ph., *De Unie van Utrecht, wording en werking van een verbond en een verbondsacte*, Den Haag 1979.
- GROENVELD, S., en LEEUWENBERG, H.L.Ph., MOUT, NICOLETTE e.a., *De Kogel door de kerk? De opstand in de Nederlanden en de rol van de Unie van Utrecht, 1559-1609*, Zutphen 1979.
- HAAK, S.P., *De wording van het conflict tusschen Maurits en Oldenbarnevelt*, in: *BVGO*, 5e reeks, dl.

- 6 (1917), pp. 97-207.
- HAZEWINDEL, H.C., *Geschiedenis van Rotterdam*, dl. 1, Amsterdam 1940.
  - ---- *Historie van het leven en sterven van Heer Johan van Oldenbarnevelt.... waarachtelijk beschreven door een Liefhebber der Waarheydt*, Loevesteyn 16582.
  - HOEK, D., *Egmonds kinderen op de Vijverberg*, in: *Jaarboek Die Haghe* (1966), pp. 18-41.
  - HOENDERDAAL, G.J., *Verklaring van Jacob Arminius. Afgelegd in de vergadering van de Staten van Holland op 30 oktober 1608*, Lochem 1960.
  - HOENDERDAAL, G.J., *Begin en beginsel*, in: *Staat in de vrijheid: de geschiedenis van de remonstranten*, onder red. van G.J. Hoenderdaal en P.M. Luca, Zutphen 1982, pp. 9-56.
  - HUGES, J., *Het leven en bedrijf van Franchois Vranck*, 's-Gravenhage 1919.
  - HULLU, J. DE, *De archieven der Admiraliteitscolleges*, 's-Gravenhage 1924.
  - ITTERZON, G.P. VAN, *Franciscus Gomarus*, 's-Gravenhage 1929.
  - JANSSEN, J.J., *Oldenbarnevelt's Memorie over de Gulikse zaken*, in: *BMHG*, 19 (1898), pp. 184-230.
  - JANSMA, T.S., *De economische opbloei van het Noorden*, in: *AGN*, dl. V, Utrecht, Antwerpen, Brussel, Gent en Leuven, pp. 210-241.
  - JAPIKSE, N., *De instructie van de Raad van State*, in: *BVGO*, 5e reeks, dl. 9 (1922), pp. 170-187.
  - JONG, O.J. DE, *Nederlandse Kerkgeschiedenis*, Nijkerk 1972.
  - KAAJAN, H., *De Pro-Acta der Dordtsche Synode*, Rotterdam 1914.
  - KAAJAN, H., *De groote synode van Dordrecht in 1618-1619*, Amsterdam 1918.
  - KAAJAN, H.J.PH.G., *Archief van mr. Paulus Buys, 1572-1587, (voorlopige inventaris)*, 's-Gravenhage: Algemeen Rijksarchief, Derde Afdeling, 1976.
  - KAAJAN, H.J.PH.G., *De Unie van Delft van 25 april 1576*, in: *De stad Delft. Cultuur en maatschappij, 1572-1667*, (Delft 1981), pp. 7-14. *Catalogus Stedelijk museum het Prinsenhof*.
  - KAAJAN, H.J.PH.G., *Tussen winstbejag en staatsgezag: nieuw licht op de ambtelijke loopbaan van de Brabander Jacques Reingoud (1563-1586)*, in: *Bijdragen tot de Geschiedenis (bijzonderlijk van het aloude Hertogdom Brabant)*, 65 (1982), pp. 135-166.
  - KAMP, J.L.J. VAN DER, *Emanuel van Portugal en Emilia van Nassau*, Assen 1980.
  - KERNKAMP, J.H., *De houding van Amsterdam inzake de aanbieding van de grafelijkheid aan den prins van Oranje*, in: *TvG*, 48 (1933), pp. 113-119.
  - KERNKAMP, J.H., *De handel op den vijand, 1572-1609*, dl. I, 1572-1588, Utrecht z.j.
  - KLUIT, A., *Historie der Hollandsche staatsregering tot aan het jaar 1795*, dl. I, Amsterdam 1802.
  - KÖNIG, J., *Verwaltungsgeschichte Ostfrieslands, bis zum Aussterben seines Fürstenhauses* (Veröffentlichungen der Niedersächsischen Archivverwaltung, Heft 2), Göttingen 1955.
  - KORT, J.C., *Het archief van het huis Offem en de families van Limburg Stirum, Doys en Van der Does, 1428-1937*, 's-Gravenhage: Rijksarchief in Zuid-Holland, 1983 [Inventarisreeks/Rijksarchieven in Holland, nr. 34]
  - KUYPER, H.H., *De Post-Acta of Nahandelingen van de Nationale Synode van Dordrecht in 1618 en 1619 gehouden, ... op de Dordtsche Synode ingediend*, Amsterdam 1899.
  - LEEUWEN, S. VAN, *Batavia Illustrata ofte verhandeling van de Oorspronk, Voortgangk, ...*, 's-Gravenhage 1685.
  - LINTUM, C. TE, *De oorzaken van Rotterdam's opkomst en ontwikkeling*, in: *KNAG*, 2e serie, dl. XXV (1908), pp. 197-252.
  - LUTTERS, A.H.A., *Gedeputeerde Staten, hun taken en bevoegdheden*, 's-Gravenhage 1977.
  - MEIBOOM, W.E., *Plaatsingslijsten van het Supplement op het archief van de Staten van Holland na 1572 en van het Supplement Muntzaken*, 's-Gravenhage: Rijksarchief in Zuid-Holland, 1982.
  - MEILINK, P.A., *Het archief van de Ridderschap van Holland*, in: *VROA*, 48 (1925), dl. 1, pp. 84-168.
  - MEILINK, P.A., *Johan Samuel Cassa*, in: *Jaarboek Die Haghe* (1933) pp. 36-53.
  - MEINDERSMA, W., *De Synode van Dordrecht, 1618-1619*, Zalt-Bommel 1918.
  - MELLES, J., *Ministers aan de Maas, geschiedenis van de Rotterdamse pensionarissen, met een inleiding over het stedelijk pensionariaat, 1508-1795*, (Historische werken over Rotterdam, dl. III, uitgegeven onder auspiciën van het Historisch Genootschap Roterodanum), Rotterdam 1962.
  - METEREN, E. VAN, *Historie der Neder-landscher ende haerder Na-buren Oorlogen ende geschiedenissen tot den jare 1612....*, 's-Gravenhage 1623.

- MONT, J. DU, *Corps universel diplomatique du droit des gens ...., qui ont été faits en Europe, depuis le Regne de l'Empereur Charlemagne jusque à présent*, dl. V, Amsterdam/La Haye 1728.
- MORREN, TH., *Het Rijksarchief te 's-Gravenhage I*, in: NAB, 16 (1907-1908), pp. 28-44.
- MOUT, M.E.H.N., *Plakkaat van Verlatinge*, 's-Gravenhage 1979.
- MULLER, P.L., *De staat der Vereenigde Nederlanden, in de jaren zijner wording, 1572-1594*, Haarlem 18782.
- MULLER FZ., S., FEITH, J.H., FRUIN, TH.AZ., R., *Handleiding voor het ordenen en beschrijven van archieven*, Groningen 1920(2).
- PATER, J.C.H. DE, *Geschiedenis van Nederland*, dl. IV, *De Tachtigjarige Oorlog*, Amsterdam 1936.
- PATER, J.C.H. DE, *Maurits en Oldenbarnevelt in de strijd om het Twaalfjarig Bestand*, Amsterdam 1940.
- PATER, J.C.H. DE, *De politieke geschiedenis van het Noorden van 1585 tot 1609*, in: AGN, dl. V, Utrecht, Antwerpen, Brussel, Gent en Leuven, 1952, pp. 295-325.
- REYD, E. VAN, *Historie der Nederlandtscher oorlogen, begin ende voortgangck tot den jaere 1601*, Leeuwarden 1650.
- RIEMSDIJK, A.TH. VAN, *De griffie van Hare Hoog Mogenden; bijdragen tot de kennis van het archief van de Staten-Generaal der Vereenigde Nederlanden*, 's-Gravenhage 1885.
- RUTGERS, F.L., *De geldigheid van de oude kerkenordering der Nederlandsche Gereformeerde Kerken*, Amsterdam 1890.
- RGP 26, 33, 41, 43, 47, 51, 55, 57, 62, 71, 85 (Grote serie), *Resolutiën der Staten-Generaal van 1576 tot 1609*, bewerkt door N. Japikse, dl. I, 1576-1577; dl. II, 1578-1579; dl. III, 1580-1582; dl. IV, 1583-1584; dl. V., 1585-1587; dl. VI, 1588-1589; dl. VII, 1590-1592; dl. VIII, 1593-1595; dl. IX, 1596-1597; dl. X, 1598-1599; dl. XI, 1600-1601, 's-Gravenhage, 1915, 1917, 1918, 1919, 1921, 1922, 1923, 1925, 1926, 1930, 1941.
- RGP 80, *Johan van Oldenbarnevelt. Bescheiden betreffende zijn staatkundig beleid en zijn familie*, uitgegeven door S.P. Haak, dl. I, 1570-1601, 's-Gravenhage 1934.
- RGP 92, 101, 131, *Resolutiën der Staten-Generaal van 1576 tot 1609*, bewerkt door H.H. Rijperman, dl. XII, 1602-1603; dl. XIII, 1604-1606; dl. XIV, 1607-1609, 's-Gravenhage, 1950, 1957, 1970.
- RGP 108, 121, *Johan van Oldenbarnevelt. Bescheiden betreffende zijn staatkundig beleid en zijn familie*, dl. II, 1602-1613; dl. III, 1614-1620, uitgegeven door A.J. Veenendaal, 's-Gravenhage 1962, 1967.
- RGP 135, 151, *Resolutiën der Staten-Generaal, Nieuwe reeks, 1610-1670*, dl. I, 1610-1612; dl. II, 1613-1616, bewerkt door A.Th. van Deursen, 's-Gravenhage, 1971, (1984).
- RGP 152, *Resolutiën der Staten-Generaal, Nieuwe reeks, 1610-1670*, dl. III, 1617-1618, bewerkt door J.G. Smit, 's-Gravenhage 1975.
- RGP 176, *Resolutiën der Staten-Generaal, Nieuwe reeks, 1610-1670*, dl. IV, 1619-1620, bewerkt door J.G. Smit met medewerking van J. Roelevink, 's-Gravenhage 1981.
- SCHEPPER, H. DE, *De Overheidsstructuren in de Koninklijke Nederlanden*, in: AGN, dl. 5, Haarlem 1980, pp. 388-405.
- SCHEPPER, H. DE, *De Raad van State in de landsheerlijke periode en zijn voortgang op gescheiden wegen, 1531-1588-1948*, in: *Raad van State 450 jaar*, 's-Gravenhage 1981, pp. 1-35.
- SCHERFT, P., *Het sterfhuys van Willem van Oranje*, Leiden 1966.
- SCHÖFFER, I., *De Crisis van de jonge Republiek*, in: AGN, dl. VI, Utrecht, Antwerpen, Brussel, Gent en Leuven, pp. 1-60.
- SMIT, J., *De omzetting van het Hof van Holland in 1572*, in: BVGO, 6e reeks, dl. 2 (1925), pp. 179-223.
- SMIT, J., *Bijdragen tot de geschiedenis van de in 1572 uitgeweken regeringscolleges en de restitutie van hun archieven*, in: NAB, 35 (1927-1928), pp. 31-48, 173-194.
- SMIT, J., *Inventaris van het archief van de Fiancie van Holland*, ('s-Gravenhage 1947).
- SMIT, J.G., *Prins Maurits en de goede zaak. Brieven van Maurits uit de jaren 1617-1619*, in: *Nederlandse Historische Bronnen*, uitgegeven door het Nederlands Historisch Genootschap, dl. I, 's-Gravenhage 1979, pp. 43-173.
- --- *De Statenvertaling 1637-1937*, gedenkboek samengesteld door D. Nauta, C.C. de Bruin, A.H. Haentjes e.a., Haarlem 1937.

- STEUR, J., *Archivisten in dienst van het Vereenigd Koninkrijk, III Gachard*, in: NAB, 44 (1936-1937), pp. 132-152.
- STEUR, J., *Cornelis de Fouw en de naar Frankrijk vervoerde archieven*, in: NAB, 44 (1936-1937), pp. 152-157.
- SUIJKERBUIJK, J.A.S.M., met medewerking van MEIBOOM, W.E., *Archief van Anthonie van der Heim, (1710) 1737-1746*, (voorlopige inventaris), 's-Gravenhage: Rijksarchief in Zuid-Holland, 1983.
- SWART, K.W., *Willem de Zwijger*, in: *Nassau en Oranje in de Nederlandse geschiedenis*, door: H.P.H. Jansen, K.W. Swart, A.Th. van Deursen e.a., onder red. van C.A. Tamse, Alphen aan den Rijn 1979, pp. 47-82.
- --- *De synode van Emden, oktober 1571. Een bundel opstellen ter gelegenheid van de vierhonderdjarige herdenking*. Onder red. van D. Nauta, J.P. van Dooren en O.J. de Jong, Kampen 1971.
- TANGELDER, F.B.M., *De conflicten tussen Holland en Zeeland betreffende de convooiën en licenten in de jaren 1588-1597*, in: TvG, 73 (1960), pp. 411-414.
- TERSTEEG, J., *Een bijdrage tot de geschiedenis der binnenlandsche vaart*, in: BVGO, 4e reeks, dl. 3 (1903), pp. 148-215.
- TEX, J. DEN, *Oldenbarnevelt*, dl. I, Opgang, 1547-1588; dl. II, Oorlog, 1588-1609; dl. III, Bestand, 1609-1619; dl. IV, Documentatie; dl. V, Stambomen, kaarten en register, Haarlem 1960, 1962, 1966, 1970, 1972.
- TEX, J. DEN, *Maurits en Oldenbarnevelt vóór en na Nieuwpoort*, in: BMGN, 85 (1970), pp. 63-72.
- TEX, J. DEN en TON, A., *Johan van Oldenbarnevelt*, 's-Gravenhage 1980.
- TRIGLAND, J., *Kerckelijcke Geschiedenissen, begrijpende De swaere en Bekommerlijcke ..., tot nodige onderrichtinge*, Leyden 1650.
- TROSÉE, J.A.G.C., *De ontwerpen der Unie van Utrecht*, in: *Historische Studiën*, 's-Gravenhage 1924, pp. 161-189.
- VEEN, TH., *De legitimatie van de souvereiniteit der Staten bij Huber en Kluit*, in: BMGN, 97 (1982), pp. 185-215.
- VRANKRIJKER, A.C.J. DE, *De Motiveering van onzen Opstand*, Nijmegen/Utrecht 1933.
- VRANKRIJKER, A.C.J. DE, *Geschiedenis van de belastingen*, Bussum 1969.
- VREEDE, G.W., *Inleiding tot eene geschiedenis der Nederlandsche Diplomatie*, dl. II, Eerste stuk, Utrecht 1858.
- VRIES AZH., G. DE, *Bedijkingen van den Diepsmeer en den Tjaarlingermeer in Geestmerambacht door Johan van Oldenbarneveld c.s.*, in: *Verslagen en Mededeelingen der Koninklijke Akademie van Wetenschappen*, 1e Afd. Letterkunde, 3e reeks, dl. 2, 1885, pp. 39-51.
- WIEMANN, H., *Die Grundlagen der landständischen Verfassung Ostfrieslands, Die Verträge von 1595 bis 1611* (Quellen zur Geschichte Ostfrieslands, herausgegeben von der Ostfriesischen Landschaft mit dem Niedersächsischen Staatsarchiv in Aurich, Achter Band) Aurich 1974.
- WIEMANN, H., *De betrekkingen van het graafschap Oost-Friesland met de Republiek der zeven verenigde provinciën omstreeks 1600*, in: *Jaarboek 4* (1982), uitgegeven door de vereniging/stichting Zannekin.
- WIERSUM, E., *Johan van Oldenbarnevelt als pensionaris van Rotterdam*, in: BVGO, 5e reeks, dl. 10, pp. 15-40; dit artikel verscheen in 1947 als dl. 1 van de Historische boekjes onder auspiciën van het Historisch Genootschap Roterodanum.
- WINTER, P.J., *De ontwerpen van de Unie van Utrecht*, in: BMHG, 64 (1943), pp. 108-179.

GESCHIEDENIS VAN HET ARCHIEFBEHEER

Toen de Staten-Generaal op 29 augustus 1618 overgingen tot de arrestatie van Rombout Hogerbeets, Hugo de Groot en Johan van Oldenbarnevelt besloten zij tevens tot het in beslag nemen van de papieren van voornoemde personen met betrekking tot de Staten-Generaal. Het moet waarschijnlijk aan ruimtegebrek op hun kantoor worden toegeschreven, dat aan dit besluit in de praktijk geen gevolg werd gegeven.¹⁸⁷ Pas na de executie van Oldenbarnevelt op 13 mei 1619

¹⁸⁷ Bakhuizen van den Brink, p. 78; RGP 152, p. 480.

werd dit alsnog geconcretiseerd.¹⁸⁸ Anders dan men zou verwachten werden deze stukken dus niet gebruikt bij de voorbereiding van het proces door de Staten-Generaal. Over de visitatie ervan ontstond een competentiestrijd tussen de Staten-Generaal die het proces tegen Oldenbarnevelt hadden gevoerd, en de Staten van Holland die wisten dat het merendeel uit Hollandse staatspapieren bestond. Twee dagen na de terechtstelling verzocht Johan van Wassenaar van Duvendoerde namens Holland of de Generaliteit niet een gecommiteerde wilde aanwijzen om namens hen bij de visitatie aanwezig te zijn. Deze wezen daarop Sweer van Appeldoorn tot de Poll, Jacobus Simonsz. Magnus en Jan Nanninga aan. De Staten van Holland benoemden hiervoor naast de eerder genoemde heer van Duvendoerde op 18 mei Jan Vlacq, Abraham Dullaert en Simon Cornelisz. Bou(w)man om "met ordre te werden gevisiteert, latende de Generaliteyt het hare, ende Hollandt het syne, en 't gene particulier is voor den Sterf-huyse".¹⁸⁹ Een eerste inspectie van de papieren toonde aan, dat om tweeërlei reden enkele maanden gemoeid zouden zijn met deze visitatie. Allereerst de hoeveelheid en vervolgens de wanorde, waarin deze mede door Oldenbarnevelts slordige administratie verkeerde. Om de werkzaamheden te vergemakkelijken werd daarom besloten om, bij afwezigheid van de familie, de desbetreffende stukken naar de vertrekken van de Gecommitteerde Raden van het Zuiderkwartier over te brengen. Bij de verzegeling hiervan deden zich moeilijkheden voor met de zonen van Oldenbarnevelt en zijn schoonzoon Reinoud van Brederode. Er werd ingestemd met het verzoek dat bij de visitatie een van de zonen of Reinoud van Brederode aanwezig zou mogen zijn, maar ten aanzien van de bespoediging van de schifting der papieren werd geen toezegging gedaan.¹⁹⁰ Afgesproken werd dat steeds twee gecommiteerden van elk college bij de visitatie aanwezig zouden zijn, hierbij geassisteerd door de klerk van Holland Gerrit Geubel.¹⁹¹ Het feit dat timmerman Jan Gerritszn. liefst zeven koffers moest leveren voor het inpakken van Oldenbarnevelts archief geeft ook een indicatie. Deze waren nodig voor het voorgenomen transport naar de vertrekken van de Gecommitteerde Raden.¹⁹² Naderhand begon Holland de aanwezigheid van Gecommitteerde van de Generaliteit minder op prijs te stellen. Op 28 juni namen François van Aerssen van Sommelsdijk en Andries de Witt, als secretaris, de plaats in van de gecommiteerden, die op 18 mei aanvankelijk voor de visitatie waren aangesteld. Enkel de heer van Duvendoerde bleef in deze nieuwe samenstelling gehandhaafd. Deze commissie liet weten liever zelf zonder inmenging van gecommiteerden der Staten-Generaal de visitatie uit te voeren. Om dit te bereiken beloofde zij de Generaliteitspapieren die aangetroffen zouden worden aan hen te zullen teruggeven.¹⁹³ Nadat deze commissie op 5 juli nogmaals was uitgebreid door de benoeming van Albrecht Franszn. Bruyninx namens het Noorderkwartier, weigerde Holland vervolgens de Generaliteitsgecommiteerden toe te laten.¹⁹⁴ Nochtans gingen de Staten-Generaal ertoe over om Nicolaas de Vooght, Jacob Simonsz. Magnus, Adriaan Ploos, Johan van Dorth en Goossen Schaffer hiervoor als nieuwe gecommiteerden te benoemen.¹⁹⁵ Toen Holland bleef weigeren, besloot men het geschil voor te leggen aan prins Maurits en de stadhouders van de verschillende provincies, wier officiële uitspraak helaas onbekend is.¹⁹⁶ Het beheer van de in Holland gelegen geconfisqueerde goederen van Oldenbarnevelt vertrouwde de Staten van Holland daarentegen van het begin af aan wel toe aan de Staten-Generaal.

Dit touwtrekken om het archief tussen beide colleges had wel nadelige gevolgen. Op 30 oktober 1619 constateerden de Staten van Holland dat enkele koffers, die nog steeds ten huize van de voormalige landsadvocaat stonden, inmiddels waren verdwenen.¹⁹⁷ Op zich hoeft dit geen bevreemding te wekken, omdat inderdaad een groot deel van het Statenarchief bij Oldenbarnevelt

188 RSVH, 13 mei 1619; Brieven van Lionello, (WHG, Nieuwe Serie, no.37), p. 292.

189 RGP 176, 15 mei 1619, p. 126; RSVH, 18 mei 1619.

190 RGP 176, 17, 18, 28 mei 1619, pp. 128, 130, 140; RGP 108, p. X; RSVH, 18 mei 1619.

191 RSVH, 28 mei 1619.

192 RGP 176, 14 juni 1619, p. 153.

193 RSVH, 28 juni, 3 en 5 juli 1619.

194 Kroniek van het Historisch Genootschap (gevestigd te Utrecht), 21 (1865), 5e serie, dl. 1, p. 426.

195 RGP 176, 29 juni 1619, p. 163.

196 RGP 176, 17 en 19 juli 1619, pp. 182-183, 185.

197 RSVH, 30 oktober 1619.

thuis stond. Weliswaar was hij volgens art. 1 van zijn instructie van 6 maart 1586 als landsadvocaat verplicht om jaarlijks een lijst aan de Staten over te leggen van de archiefbescheiden, die zijn inziens als staatsstukken naar het Statenarchief overgebracht moesten worden. Alles wijst erop dat Oldenbarnevelt de voorschriften uit de instructie ten aanzien van het archiefbeheer niet al te serieus heeft genomen. Zijn aanstelling tot charterbewaarder in 1604 leidde er toe dat hij zich nu geheel van deze verplichting ontslagen achtte. Bovendien zullen de familieleden van Oldenbarnevelt inderdaad tijdens zijn gevangenschap, zoals Veenendaal in zijn inleiding suggereert, getracht hebben om uit het archief het een en ander te redden.¹⁹⁸ Bovendien is het hoogstwaarschijnlijk, aldus Veenendaal, dat Oldenbarnevelts schoonzoon Cornelis van der Mijle niet enkel naar koning Lodewijk XIII van Frankrijk ging om hulp voor zijn schoonvader in te roepen. De Venetiaanse resident Suriano schreef in dit verband althans de Doge van Venetië, "dat hij eenige geschriften, zoowel bijzonder van den Heer Barnevelt, als van de familie in 't algemeen, op eene verzekerde plaats gebracht heeft".¹⁹⁹

Na 1619 werd het archief van Oldenbarnevelt verder uitgedund. Hierover merkte Haak terecht op, dat Oldenbarnevelts vijand Van Aerssen, als visiteur, de gelegenheid te baat zal hebben genomen om zijn eigen correspondentie met Oldenbarnevelt eruit te verwijderen. Een gemis, dat enigszins wordt vergoed door de brieven van François van Aerssen, die door F.A.G. graaf van Limburg Stirum in 1882 aan het Algemeen Rijksarchief werden geschonken.²⁰⁰ Naderhand volgde in 1938 een aanvulling van vijftien brieven, die op dat moment in het bezit van J.C. baron van Wassenaer van Nederhemert te 's-Gravenhage waren.²⁰¹ Deze voorzichtigheid meende François van Aerssen niet te hoeven betrachten ten aanzien van de papieren die betrekking hadden op de moeilijkheden omtrent de opvolging van hem als ambassadeur van de Republiek in Frankrijk.²⁰² De lange tijd die verstreek voordat het archief eindelijk werd overgebracht naar een vertrek van de Gecommitteerde Raden van het Zuiderkwartier, zal er vermoedelijk eveneens debet aan zijn dat er weinig van de brieven van Gideon van den Boetzelaer, heer van van Langerak, en van Noël de Caron aan Johan van Oldenbarnevelt is bewaard gebleven.²⁰³

Verder is bekend dat Walraven van Brederode bij de Staten van Holland wist te bereiken dat hem zijn familiepapieren en persoonlijke stukken werden teruggegeven, die aangetroffen werden onder Oldenbarnevelts papieren.²⁰⁴ Het lijkt zeker dat politiek belastend materiaal achteraf door de betrokkenen uit het archief is verwijderd.

198 RGP 108, p. X.

199 Brieven van Lionello, (WHG, Nieuwe Serie, no. 37), pp. 291-292.

200 VROA, V (1882), p. 2; Kort merkt ten onrechte in zijn Inleiding op p. XIII op dat in 1901 opnieuw brieven aan het Algemeen Rijksarchief werden geschonken. In werkelijkheid waren vijf brieven uit 1599 en vijftig uit 1601 na een lening niet terug ontvangen. In VROA, XXIV (1901), p. 15 wordt meegedeeld, dat bedoelde brieven teruggekomen zijn. Korts veronderstelling, dat deze papieren "tijdens het proces in beslag genomen" zouden zijn, moet eveneens worden afgewezen op grond van hetgeen in de noten 186 en 187 werd aangevoerd. De missiven van Van Aerssen zijn opgenomen onder de inv. nrs. 2016, 2017, 2019-2022, 2024, 2025.

201 Haak vermeldt in zijn Inleiding op RGP 80, p. X, noot 3, dat hem door mededeling van jhr. mr. D.P.M. Graswinckel, rijksarchivaris in Gelderland, bekend is, dat zich in het aldaar in bewaring gegeven archief van de heren van Nederhemert (Zie: VROA, Tweede serie, V, (1932), p. 55) zeven brieven van Van Aerssen aan Oldenbarnevelt bevinden. In werkelijkheid waren dit er vijftien, zoals bleek uit de correspondentie van de rijksarchivaris in Zuid-Holland, die op 28 juni 1934 onder nr. 114 E hierover een brief van de rijksarchivaris in Gelderland ontving. Deze missiven maakten deel uit van de destijds niet teruggegeven archiefbescheiden. Inmiddels waren zij door vererving in het bezit gekomen van de heer J.C. baron van Wassenaer te Nederhemert, die ze, aldus VROA, Tweede serie, XI (1938), p. 16 "schonk" aan het Algemeen Rijksarchief. Zie voor deze stukken nu de inv.nrs. 2016, 2019.

202 Zie de inv.nrs. 2016-2025.

203 RGP 80, p. X. Er werd geen enkele missive gevonden van Van den Boetzelaer aan Oldenbarnevelt. Dit was wel het geval met betrekking tot Caron. Zie hiervoor de inv.nrs. 1944, 1946-1948, 1951- 1953, 1956.

204 RSvH, 21 december 1619. Fruin, Over de Historie, p. 512. Desondanks zijn er nog archiefstukken van de familieleden Floris, Hendrik, Pieter Corneliszn., Reinoud en Walraven III van Brederode aanwezig in dit archief. Voor de inv.nrs. raadplege men de index.

Het is pas sinds 1963 dat het Rijksarchief in Zuid-Holland ook een familiearchief van Oldenbarnevelt heeft. In dat jaar kreeg de Algemene Rijksarchivaris in september van de minister van Financiën toestemming om voor f 1.800,- van de heer J.E.H. Tissot van Patot te Amsterdam een collectie aan te kopen, waarvan deze familiepapieren deel uitmaakten.²⁰⁵ Het overige gedeelte werd gevormd door het gehavende commissiearchief van de gecommiteerden van de Staten van Holland naar de graaf van Nieuwenaar en Meurs, de Staten van Utrecht en de stad Utrecht.²⁰⁶ Over deze familiepapieren lijkt ook in deze Inleiding een enkele opmerking wel gerechtvaardigd. Het is overbekend dat Oldenbarnevelts schoonzoon Cornelis van der Mijle op 7 november 1625 toegang kreeg tot de vertrekken van de Gecommitteerde Raden van het Zuiderkwartier. In aanwezigheid van Jan Sas en de secretaris Anthonis van der Wolff, die daartoe op 31 oktober waren gecommiteerd, mocht hij uit de in beslag genomen papieren de stukken die betrekking hadden op het geslacht Van Utrecht, de familie van Oldenbarnevelts vrouw Maria van Utrecht, en het daaraan verwante geslacht Van Roo verwijderen en meenemen.²⁰⁷ Bekijkt men nu de familiepapieren van Oldenbarnevelt die door de aankoop van de collectie Tissot van Patot werden verworven, dan ziet men dat dit merendeels stukken zijn met betrekking tot deze beide geslachten. Het is daarom hoogst waarschijnlijk dat hierdoor in ieder geval een gedeelte van de verloren gewaande papieren herontdekt is en daarmee weer voor onderzoek beschikbaar is.

In de resoluties van de Gecommitteerde Raden werd bovendien vermeld dat er nog een koffer was, die de correspondentie van Joachim Ortell (sinds 1581 ambassadeur van Holland en Zeeland in Engeland en sinds 1584 van de gehele Republiek) met Johan van Oldenbarnevelt bevatte.²⁰⁸

Vervolgens waren er twee koffers met stukken aangaande het gewest Holland en het sterfhuis van Oldenbarnevelt, die "pelle et melle" dooreen lagen en een koffer met "historien ende boucken bij (de Hollandse geschiedschrijver Pieter Cornelisz. van) Bockenberch geschreven".

Omdat de Staten van Holland zelf het overzicht over hun archief dreigden te verliezen, gaven de Gecommitteerde Raden Anthonis van der Wolff op 22 februari 1631 opdracht om de charters en papieren te inspecteren. Bij de nu volgende bespreking van de omzwingingen van de Oldenbarnevelt papieren zal in het vervolg ook aandacht worden besteed aan het archief van de Staten van Holland. Dit in verband met het feit dat de geconfisqueerde papieren sinds 1619 hiervan een onderdeel waren gaan uitmaken. Sinds 1 april werkte Van der Wolff voortvarend aan de inventarisatie van dit archief, dat zich toen in de toren van het Hof van Holland bevond.²⁰⁹ Bij die gelegenheid moest geconstateerd worden dat het restant van de Oldenbarnevelt papieren nog maar twee kisten besloeg van de zeven, die in 1619 in beslag waren genomen. De hierboven beschreven kisten waren inmiddels alle verloren gegaan. In aanwezigheid van de Gecommitteerde Raden Cornelis van Teresteijn en Hendrick Willemszn. Nobel werden de "besloten kisten" op 6 november 1631 geopend. Een gedeelte hiervan moet, aldus Bos, hebben bestaan uit de stukken die door Johan van Oldenbarnevelt al tijdens zijn ambtsperiode naar het archief van de Staten van Holland waren overgebracht.²¹⁰ Helaas moest in 1665 de charterbewaarder van Holland en West-

205 ARA, Archief van het Algemeen Rijksarchief, Correspondentie van 1963, inv.nr. 109, brief B 228; VROA, Tweede serie, XXXVI (1963), p. 41.

206 Hoewel dit commissiearchief te zijner tijd in het archief van de Staten van Holland zal worden opgenomen werd het in 1981 door middel van een inventaris voor het publiek nader toegankelijk gemaakt.

207 RAZH, Archief van de Staten van Holland en West-Friesland, 1572- 1795, Resoluties van de Gecommitteerde Raden, inv.nr. 3000A, fo. LXXXVvo, LXXXIXro-vo. VROA, XXXIII (1910), pp. 12-13; RGP 80, p. IX.

208 Uit de publicatie van Bruce, p. 362 is bekend dat Paulus Buys zijn in beslag genomen correspondentie met Ortell later heeft terug gekregen. Hiervan is nu echter niets meer terug te vinden. Daarom valt het te meer te betreuren dat ook Ortells correspondentie met Oldenbarnevelt, zoals uit VROA, XXXIII (1910), p. 13 blijkt, verloren is gegaan; RGP 80, p. IX.

209 RAZH, Archief van de Staten van Holland en West-Friesland, 1572- 1795, Resoluties van de Gecommitteerde Raden, inv.nr. 3000B, fo. LIIIro-LIIIIvo. VROA, XXXIII (1910), p. 14; p. 14; RGP 80, p. IX. In de aanhef van de inventaris, waarvan in het Archief van de Staten van Holland en West-Friesland, 1572-1795, nog drie exemplaren aanwezig zijn, te weten de inv.nrs. 6397-6399, noemde A. van der Wolff ten onrechte zelf 4 februari 1631 als datum voor zijn opdracht en commissie.

210 VROA, XXXIII (1910), p. 14.

Friesland Herbert van Beaumont bij een door hem uitgevoerde inspectie constateren, dat juist van de belangrijkste stukken er inmiddels vele verloren waren gegaan. Talrijk zijn daarom in margine zijn vermeldingen, waar te lezen staat "deficit".²¹¹ Hoogstwaarschijnlijk was het in zijn tijd of anders reeds onder Anthonis van der Wolff, dat de Staten van Holland overgingen tot het vormen van een Loketkast. In tegenstelling tot de systematisch opgebouwde Loketkast van de Staten-Generaal²¹² bestond de Hollandse meer uit een samenraapsel van ongeliasseerde ingekomen stukken, die onderling geen enkel verband vertoonden. Op 17 oktober 1792 kreeg Johan Samuel Cassa, die zich reeds eerder verdienstelijk had gemaakt door het maken van indices op de resoluties van de Staten van Holland en van de Gecommitteerde Raden, op verzoek van de raadpensionaris Laurens Pieterszn. van der Spieghel opdracht om een inventaris te maken van de Loketkast.²¹³ Op 11 april 1793 kon hij meedelen dat hij hiermee klaar was. Het behoeft niet te verbazen, gezien de korte tijdsduur, dat het archief daarmee niet uitputtend was beschreven. Zo hadden bijvoorbeeld de charters van Holland die toen geborgen waren in de loketten I en K, veel schade geleden. Dit was gebeurd in de periode dat zij waren ondergebracht in de toren te Gouda. Dientengevolge waren zij nu slecht leesbaar en had Cassa met oppervlakkige beschrijvingen volstaan. Bij deze gelegenheid inventariseerde hij tevens de liasborden die aan de zolder van de charterkamer hingen. Deze bestonden grosso modo uit drie gedeelten, te weten de correspondentie van de Staten van Holland met de verschillende Nederlandse regeringscolleges, de correspondentie van de Nederlandse gezanten in het buitenland met de diverse raadpensionarissen en een rubriek diverse stukken.²¹⁴ Dit laatste deed J.A. de Zwaan Czn., klerk van het Rijksarchief, in de zomer van 1822 opnieuw. Uit een vergelijking met de lijst van Cassa bleek dat er in die tussentijd inhoudelijk weinig veranderd was. Hieruit valt te constateren dat het archief tijdens de Franse bezetting niet veel geleden heeft en er weinig verloren was gegaan.²¹⁵ Daar Cassa de Gecommitteerde Raden ervan had weten te overtuigen om in het vervolg meer toezicht op de charterkamer te houden, wilde zijn werk al niet bij voorbaat ongedaan gemaakt worden, stelden zij hem zelf op 18 juni 1793 als bewaarder van de charterkamer aan. Er werd hiervoor zelfs een speciaal reglement ontworpen.²¹⁶

Hoewel de Staatsregeling van 1798 bepaalde dat de archieven die aan colleges van het Provinciaal Bestuur behoorden, staatseigendom waren geworden, bleven zij door gebrek aan toezicht op de naleving hiervan bij de verschillende colleges berusten. Ook het voorstel van mr. H. van Roijen, lid van de Eerste Kamer van het Vertegenwoordigend Lichaam des Bataafschen Volks, van 22 december 1800 om te komen tot het bijeenbrengen van deze archieven in een archiefbewaarplaats vond geen doorgang.²¹⁷ Het plan werd op 14 april 1802 op verzoek van J.H. van der Palm, lid van de Raad van Binnenlandse Zaken, met meer succes ter sprake gebracht. Dit resulteerde op 17 juni 1802 in een voorlopige benoeming van de oud-pensionaris van Gouda mr. H. van Wijn tot 's lands archivaris. Aanvankelijk had hij zijn kantoor in een vertrek dat tussen de oude vergaderzaal van de Staten van Holland (de tegenwoordige vergaderzaal van de Eerste Kamer) en de oude Hofkapel was gelegen. Hij diende zich allereerst bezig te houden met de archiefstukken die betrekking

211 RAZH, Tekst van de door mr. P.G. Bos gehouden voordracht in ms., dl. 2, p. 37. Zie voor besprekingen: NRC (8 juni 1909); Handelingen en Mededeelingen van de Maatschappij der Nederlandsche Letterkunde te Leiden over het jaar 1909-1910, pp. 134-136; NAB, 18 (1909-1910), pp. 130-132.

212 Van Riemsdijk.

213 Meilink, Johan Samuel Cassa, pp. 48-51.

214 Deze inventaris en een gelijktijdig afschrift zijn bewaard gebleven. Zie hiervoor: RAZH, Archief van de Staten van Holland en West-Friesland, 1572-1795, inv. nrs. 6407, 6408. Inv.nr. 6409 bestaat uit twee 19de eeuwse afschriften, die van een alfabetische index zijn voorzien en die bovendien bijlagen bevatten inzake het terugkrijgen van de Collectie Bruine Kastje in 1835.

215 De lijst van Zwaan uit 1822 werd in tweevoud opgemaakt en is nu te vinden in: RAZH, Archief van de Staten van Holland en West-Friesland, 1572-1795, inv.nr. 6410. In margine zijn de verwijzingen te vinden naar de inv.nrs. van dit zelfde archief, waarin deze stukken zijn opgenomen.

216 Meilink, Johan Samuel Cassa, p. 51. RAZH, Archief van de Staten van Holland en West-Friesland, 1572-1795, inv.nr. 3270, fo. 1065 ro-1068 ro. In inv.nr. 6408 bevindt zich een authentiek afschrift van de commissie van 17 oktober 1792 en een gedrukt exemplaar van het Reglement voor de charterkamer van 18 juni 1793.

217 ARA, Archief van het Algemeen Rijksarchief, inv.nrs. 1, 341. Bakhuizen van den Brink, p. 1; Morren, pp. 28-34.

hadden op de periode van vóór 1648, aldus zijn instructie. Op 26 augustus 1802 kreeg hij op zijn verzoek aan het Departementaal Bestuur van Holland ook toegang tot de Hollandse archieven, waarvan die van de Staten van Holland en West-Friesland een onderdeel vormden.

Bij die gelegenheid werd hem meteen de titel van archivaris van het Departement Holland verleend.²¹⁸

Omdat koning Lodewijk Napoleon op 18 juli 1806 het Binnenhof als residentie verkoos, moest Van Wijn met zijn archief uitwijken naar het Logement van de Gedeputeerden van Rotterdam (het tegenwoordige ministerie van Defensie op het Plein).²¹⁹ Het archief van de Staten van Holland werd daarentegen samen met dat van het Departementaal Bestuur van Holland en van het landdrostambt overgebracht naar het Oude Hof, de nieuwe residentie van het Departementaal Bestuur van Holland, het Nationaal Gerechtshof, het Hof van Justitie in Holland en de Raad van Financiën. De op 14 augustus 1806 aangevangen verhuizing kon reeds op 13 november worden afgesloten. Bij deze gelegenheid diende J.H. van der Swinden, secretaris van het Departementaal Bestuur van Holland, een inventaris in van het overgekomen archief.²²⁰ Het was met name C. de Fouw, die eerst in dienst van het Departementaal Bestuur van Holland en vervolgens sinds 1810 als commies-chartermeester, zich bezighield met de zorg voor de staatsstukken van na 1648. Hier dreigde in 1811 echter een abrupt einde aan te komen door het ontslag van Van Wijn en De Fouw na de inlijving van het Koninkrijk Holland bij Frankrijk. De liefde voor "zijn" archieven deed C. de Fouw besluiten om onbezoldigd verder te gaan. Zodoende kon hij zelf de aan J.H. van der Swinden, toenmalig provisioneel secretaris-generaal der Monden van de Maas, op 21 februari 1811 geboden ontruiming van het gebouw van de prefectuur (het Oude Hof) begeleiden. Dit was noodzakelijk geworden, daar het pas opgerichte Keizerlijk Gerechtshof hier werd gevestigd. De archieven werden overgebracht naar het Logement der vijf steden (het toenmalige ministerie van Financiën, dat inmiddels is gesloopt ten behoeve van de nieuwbouw van de Raad van State).²²¹ Nauwelijks was men hiermee klaar of er ontstonden zorgen van geheel andere aard, omdat Napoleon bij Keizerlijk Decreet van 21 maart 1812 had bepaald dat in het kader van de centralisatie alle archieven van het gehele Keizerrijk naar Parijs moesten worden overgebracht.²²² R. Tourlet, een Franse ambtenaar van het Ministerie van Binnenlandse Zaken, was reeds de volgende maand in Holland met een lastbrief om de voorbereidingen hiervoor te treffen. Al in juni 1812 werden er met het oog op het transport naar Parijs processen-verbaal opgesteld van de archieven van de Raad van State, de Staten van Holland, de Bataafse Republiek en het Koninkrijk Holland.²²³ Door het vertragen van de voorbereidingen, het gebrek aan medewerking en de politieke omwenteling in 1813 vond de verzending slechts ten dele plaats. Met de aanvang van dit nieuwe tijdvak kreeg het Logement der vijf steden een nieuwe bestemming waardoor koning Willem I, conform het concept-voorstel van mr. H. van Stralen, commissaris-generaal voor Binnenlandse Zaken, op 8 maart 1814 besloot om in de lijn van het voorstel van Van Roijen uit 1800, inderdaad alle staatspapieren op een plaats bijeen te brengen. Hiervoor werd een der bovenste vertrekken naast de Loterijzaal op het Binnenhof aangewezen. Van Wijn en De Fouw werden dientengevolge in hun oude functies hersteld en J.C. de Jonge werd als substituut toegevoegd.²²⁴

218 Bakhuizen van den Brink, pp. 2-5; Morren, pp. 35-36; Steur, Cornelis de Fouw, p. 152.

219 ARA, Archief van de Staatssecretarie onder koning Lodewijk Napoleon, inv.nr. 3, 18 juli 1806 no. 49. Morren, pp. 37-38.

220 ARA, Archief van het Algemeen Rijksarchief, inv.nr. 2, nr. 23. Bakhuizen van den Brink, p. 13. De door J.H. van der Swinden opgestelde inventaris bevindt zich nu in: RAZH, Archief van de Staten van Holland en West-Friesland, 1572-1795, inv.nr. 6449.

221 ARA, Archief van het Algemeen Rijksarchief, inv.nr. 3, 20 november 1811. Bakhuizen van den Brink, pp. 13-15; Steur, Cornelis de Fouw, p. 153.

222 ARA, Archief van het Algemeen Rijksarchief, inv.nr. 5, passim. Morren, pp. 41-43; Steur, Archivisten, pp. 141-142.

223 Steur, Archivisten, p. 142.

224 ARA, Archief van de Staatssecretarie onder Koning Willem I, inv. nr. 11, 8 maart 1814, no. 9. Bakhuizen van den Brink, pp. 18-19; Steur, Archivisten, pp. 153-154.

In 1832 kreeg H. van Wijn door bemiddeling van mr. C. Vollenhoven, de minister van Binnenlandse Zaken, gedaan dat de archiefstukken die sinds 1787 afzonderlijk in een bruin kastje waren geborgen, door Ch.S. Flament, directeur van de Koninklijke Bibliotheek, werden teruggegeven.²²⁵ Deze waren volgens J.H. van der Swinden in zijn rapport van 13 november 1806 in 1799 door de president van het Provinciaal Bestuur van Holland of door twee leden van het Wetgevend Lichaam van de charterkamer naar de Nationale Bibliotheek (de latere Koninklijke Bibliotheek) overgebracht. Dit hield verband met de Franse opvatting dat historisch wetenschappelijk belangrijke stukken in bibliotheken behoorden te berusten.²²⁶ Deze zelfde Van der Swinden werd later hoogleraar in welke hoedanigheid hij veel verdienstelijk onderzoek deed op het gebied van de Franse en Hollandse munten. Hiervoor raadpieegde hij onder meer het archief van 's Rijks Muntmeester. Aldaar verzuimde men echter om deze uitgeleende stukken na teruggave weer op hun oude plaats in te voegen, waardoor er een collectie Van der Swinden ontstond. Deze werd in 1930 door de Tweede Afdeling van het Algemeen Rijksarchief aangetroffen onder de stukken afkomstig van 's Rijks Muntmeester.²²⁷ Mej. E.H. Korvezee, die met de inventarisatie hiervan belast was, kwam spoedig nadien tot de ontdekking dat zich hier echter ook een heleboel stukken onder bevonden, die voor hem waren gelicht uit de archieven van de Staten van Holland, van de Rekenkamer van Holland en van de Generaliteitsrekenkamer, die zodoende geheel waren afgedwaald. Daarom werd in 1941 besloten om het gedeelte, dat bleek te behoren tot de archieven van Holland, alsnog over te dragen.²²⁸ De stukken die tot het Statenarchief hadden behoord werden voorlopig in het supplement Muntzaken, als bijlage op dit archief, ondergebracht. Het waren met name de inv.nrs. 3 en 4, die bij de bewerking van de inventaris van het archief van Oldenbarnevelt in de te vormen afdelingen ingepast konden worden.²²⁹ Tegelijk met deze overdracht aan het Rijksarchief in Zuid-Holland vond in 1941 ook een schenking plaats van enkel gedrukte stukken aan de Koninklijke Bibliotheek.

Ook de collectie van wijlen J.H. Verwoert, voormalig commies bij de Algemene Rekenkamer, die in 1864 door het Rijksarchief werd verworven, vraagt hier een nadere bespreking. R.C. Bakhuizen van den Brink noemde deze meteen kostbaar, doordat zich hierin brieven en processtukken inzake de veroordeling van Johan van Oldenbarnevelt en anderen bevonden. Hiertoe behoorden een aantal brieven van Johan van Oldenbarnevelt aan Noël de Caron, Gideon van Boetzelaer en François van Aerssen.²³⁰ Verwoert had deze namelijk tijdens zijn leven van onbekende particulieren ten behoeve van het Rijk aangekocht. Vervolgens had zijn executeurtestamentair ze na zijn overlijden in 1845 aan het Departement van Financiën geschonken, waar ze geheel in vergetelheid raakten. Mr. L. Ph.C. van den Bergh ging ertoe over om deze stukken in druk te laten verschijnen. In zijn voorwoord wees hij erop dat door het verwerven van deze collectie Bakhuizen van den Brink's veronderstelling juist was gebleken. Deze had namelijk reeds eerder geopperd dat deze stukken

225 Het Collectie Bruine Kastje is momenteel een onderdeel van RAZH, Archief van de Staten van Holland en West-Friesland, 1572-1795. Tijdens de inventarisatie worden deze stukken zoveel mogelijk ondergebracht in de rubrieken waar zij eigenlijk vanouds behoren te zitten. Zie over deze Collectie: Bakhuizen van den Brink, pp. 53-55. ARA, Archief van het Departementaal Bestuur van Holland, inv.nr. 5097, 14 augustus 1806, no. 39, pp. 960-961; 13 november 1806, no. 27, pp. 1451-1454. ARA, Archief van het Algemeen Rijksarchief, inv.nr. 10, 27 juni 1832, no. 143; 23 december 1835, no. 181. Deze Collectie waarvan de inv.nrs. zijn omgenummerd, zoals blijkt uit een vergelijking met de lijst van 1832, werd nadien aangevuld met aanwinsten 1848-A I, 1854-A III, 1860-B IV, 1863-A 1 en 1866-A VI, Zie hiervoor ARA, Bibliotheek van de 1e afdeling, nr. 18, Lijsten van aanwinsten 1814-1864 en nr. 19, Lijsten van aanwinsten 1865-1874. Verder zie men voor aanvullingen: VROA, (1866), p. 29. Het tegenwoordige inv. nr. 104 werd gedeeltelijk verwerkt in deze inventaris. Zie hiervoor de inv.nrs. 398, 497, 501. Dit nr. maakte deel uit van de archivalia, die in 1954 onder no. 2 aan de Collectie werden toegevoegd. De laatste uitbreiding hiervan betreft het nieuwe inv.nr. 29, dat in 1981 als aanwinst 15 door het Rijksarchief in Zuid-Holland werd verworven. Zie hiervoor: Aanwinsten en overdrachten Rijksarchiefdienst 1981, (afzonderlijke publicatie naast het Jaarverslag van de Rijksarchiefdienst 1981), 's-Gravenhage.

226 Zie noot 225.

227 VROA, Tweede serie, III (1930), pp. 29-30.

228 VROA, Tweede serie, XIV (1941), p. 13.

229 Zie de inv.nrs. 149, 152, 162, 163, 1207, 1212, 1213, 1215, 1233, 1234, 1236, 1241, 1242, 1247, 1249, 1272-1274, 1278, 1280-1284.

230 Fruin, De Gestie, p. 238. ARA, Bibliotheek van de 1e afdeling, nr. 18, Lijst van aanwinsten 1814-1864, 1864-A 1, ARA, Archief van het Rijksarchief, inv.nr. 30.

vermoedelijk in het bezit van de rechters waren gekomen, waarna ze vervolgens in particuliere handen waren overgegaan. Zodoende had Bakhuizen van den Brink de mogelijkheid dat ze ooit deel van het archief van de Staten-Generaal hadden uitgemaakt, uitdrukkelijk afgewezen.²³¹ Dit gedeelte van de collectie Verwoert maakte archivalistisch gezien nogal vreemde omzwervingen binnen het Algemeen Rijksarchief. Allereerst werden de hierboven beschreven stukken in het ambtelijk archief van de landsadvocaat Johan van Oldenbarnevelt ingevoegd. Daar deze stukken enerzijds niet ambtshalve waren opgemaakt door hem en anderzijds over hem handelden, was dit een onjuiste beslissing. Dit werd alleen nog maar erger doordat ook de stukken betreffende Oldenbarnevelts medegevangenen in zijn ambtelijk archief werden ondergebracht.²³² Deze vergissing werd in 1963 gelukkig onderkend toen het Rijksarchief in Zuid-Holland, zonder hiervan overigens een akte van overdracht op te maken, deze archivalia krachtens het herkomstbeginsel aan de Eerste Afdeling van het Rijksarchief overdroeg, alwaar ze bij het archief van de Staten-Generaal werden ingevoegd.²³³ Historisch gezien, zoals Bakhuizen van den Brink reeds in 1854 aantoonde, was dit niet geheel de juiste plaats. Daar echter niets bekend is over de persoon of familie van wie Verwoert deze stukken kocht, lijkt dit voorlopig de beste oplossing. Te meer daar de onderzoeker, die er vanuit gaat dat dit het college was dat destijds het proces tegen Oldenbarnevelt aanspande, deze stukken in het archief verwacht te zullen vinden.²³⁴

Naast deze tijdelijke of blijvende aanvullingen op het archief van Oldenbarnevelt kunnen nog worden genoemd de aanwinsten van 1859 en 1862²³⁵, de Verspreide Collecties en de Handschriftenverzameling van het Rijksarchief in Zuid-Holland. De beide laatstgenoemde verzamelingen danken hun ontstaan aan verschillende oorzaken. Zo kan het archief, waarvan de in deze collecties berustende stukken destijds deel uitmaakten, verloren zijn gegaan of kunnen de archiefbescheiden vroeg of laat afgedwaald zijn. Wanneer deze door aucties weer in het bezit van het Algemeen Rijksarchief of het Rijksarchief in Zuid-Holland kwamen, werden zij allereerst in deze collecties ondergebracht, opdat tijdens de inventarisatiewerkzaamheden gepoogd kan worden deze stukken alsnog naar de archieven, waarmee zij vroeger hoogstwaarschijnlijk één geheel vormden, terug te brengen.²³⁶

Tenslotte zij hier nog opgemerkt, dat de archieven, die in 1814 voor het laatst naar het Binnenhof waren verhuisd, sinds 1854 ondergebracht waren in een eigen Rijksarchief (het voormalige Logement van Amsterdam, het huidige ministerie van Buitenlandse Zaken). Dit was noodzakelijk geworden door het toenemende ruimtegebrek.²³⁷ In 1882 zag men zich ook hier al weer voor dezelfde moeilijkheden van ruimtegebrek geplaatst, hetgeen mede veroorzaakt was door het omvangrijke acquisitiebeleid, dat sinds 1854 was gevoerd. Er waren plannen om de stallen achter het Algemeen Rijksarchief, zoals sinds 1877 het Rijksarchief heette, in te richten voor archiefberging.²³⁸ Na sloop van deze gebouwen verrees hier de eerste Algemene

231 Als eerste maakte Van Deventer in dl. III, Voorrede, van deze vondst melding. De stukken zelf werden merendeels als bijlagen opgenomen in Van Den Berghs Intendit. Zie verder hierover: RGP 80, p. IX.

232 Van den Bergh, Intendit, p. VI; Bakhuizen van den Brink, pp. 75-77.

233 Muller, Feith, Fruin, § 21; Van der Gouw, Hardenberg, Hoboken, Panhuysen, nr. 84.

234 De voormalige inv.nrs. 260 a-p zijn in het archief van de Staten-Generaal als volgt omgenummerd: 1620 a,c = 9450, 9451; 2620b = 9452, 9453; 2620 d-g = 9454-9457; 2620 h = 9458, 9459; 2620 i = 9460; 2620 j = 9494; 2620 k 9461; 2620 l-p zijn ingevoegd bij het reeds bestaande inv.nr. 9458.

235 ARA, Bibliotheek van de 1e afdeling, nr. 18, Lijst van aanwinsten, 1859-B II. Deze aanwinst werd aangekocht uit de auctie Bom cat. no. 18. In de inventaris van Oldenbarnevelt terug te vinden onder inv.nr. 1699. ARA, Bibliotheek van de 1e afdeling, nr. 18. Lijst van aanwinsten, 1862-V. Deze aanwinst werd aangekocht uit de auctie M. Nijhoff cat. no. 165. In de inventaris van Oldenbarnevelt ondergebracht onder inv.nr. 528a.

236 Zie voor de oude nrs. uit: RAZH, Verspreide Collecties inv.nrs.1549, 2563, 3054-3158, 3160-3163, 3274-3314. Zoals ook uit de concordantie blijkt is deze collectie naderhand nog bekend geworden onder de naam van RAZH, Supplement van de Staten van Holland en West-Friesland. In 1982 werden deze stukken voor het laatst beschreven en opgenomen in Meiboom haar plaatsingslijsten, pp. 18-53. Bij deze gelegenheid werd aan de nr. aanduiding 1117 voor de onderverdeling de doorlopende nummering 1-162 toegevoegd. Het merendeel van deze nrs. is in deze inventaris verwerkt. Zie voor de oude nrs. uit: RAZH, Handschriftenverzameling, nu de inv.nrs. 478, 479, 481, 1463, 1911, 1956.

237 Fruin, De Gestie, p. 7.

238 VROA, v (1882), p. 1.

Rijksarchiefbewaarpplaats aan het Bleijenburg, die speciaal voor dit doel was ontworpen. Dit gebouw werd in 1902 betrokken en deed tot 1980 als zodanig dienst. Hierna betrokken het Algemeen Rijksarchief en het Rijksarchief in Zuid-Holland het nieuwe gebouw aan de Prins Willem Alexanderhof 20, waar nu onder meer het archief van de Staten van Holland en het tot voor kort daarin geïncorporeerde archief van Johan van Oldenbarnevelt zijn ondergebracht.

"If they had cut his head off on account of his abominable handwriting, no creature would have murmured at the decree who had ever tried to read his infinite mass of manuscripts."

Uit een brief van J.S. Motley aan W. Russell. ²³⁹

Reeds R.C. Bakhuizen van den Brink had volop aandacht voor de Hollandse archieven en was zelfs voornemens om na het verschijnen van het Overzicht een apart deel aan de wording van het archief van Holland en de daarbij behorende verzamelingen te wijden. Dit bleef een van zijn goede voornemens. Toch betekende de voltooiing van de inventarisatie van het archief van de Houtvesterij van Holland, een onderdeel van het Statenarchief, in 1865 een begin van de ontsluiting van dit grote archief. ²⁴⁰ Nadat mr. P.A. Leupe in de jaren 1869-1871 de serie octrooien door middel van een alfabetische en systematische index had bewerkt ²⁴¹, begon hij in 1873 met de inventarisatie van de stukken van de raadpensionarissen Johan de Witt en Caspar Fagel en het bewerken van de binnenlandse correspondentie aan de Staten van Holland respectievelijk aan de voornoemde raadpensionarissen. Hierbij ging hij er toe over om de liassen te verbreken. Dit was op zich zelf wel begrijpelijk, maar erger was dat hij ertoe overging om de Loketkast van Holland te slopen zonder daarbij duidelijk aan te geven waar de desbetreffende stukken uit afkomstig waren. ²⁴² Zoals betoogd, was de systematiek van het archief van de Staten van Holland niet zo ver doorgevoerd als dat bij het archief van de Staten-Generaal was gebeurd, waar achteraf een reconstructie mogelijk bleek ²⁴³. Mr. P.G. Bos onderzocht de mogelijkheid hiervan ook voor de Loketkast Holland, met negatief resultaat. Volgens de Algemene Rijksarchivaris mr. Th.H.F. van Riemsdijk in zijn jaarverslag van 1909 hoefde dit niet te worden betreurd, omdat dit archief "uit archivalisch oogpunt minder belangrijk was" dan dat van de Staten-Generaal. ²⁴⁴ Deze uitspraak baseerde Van Riemsdijk op een lezing die mr. P.G. Bos zelf op 14 mei 1909 voor de Maatschappij der Nederlandsche Letterkunde over het archief van de Staten van Holland had gehouden. Daarin ging hij onder meer in op de inmiddels begonnen herinventarisatie van het archief van de landsadvocaat Johan van Oldenbarnevelt, terwijl hij ook aan de archieven van de andere raadpensionarissen aandacht besteedde. ²⁴⁵ Als geen ander was hij op dat moment op de hoogte van de inhoud van het Statenarchief. Zijn vroege dood op 14 mei 1913 bracht hierin echter een onverwachte wending. ²⁴⁶ Het duurde tot 1976 voordat het archief van deze belangrijke staatsman binnen het kader van het project van de herinventarisatie van de archieven van de Staten van Holland weer opnieuw de gewenste aandacht kreeg.

Alvorens daar nader op in te gaan moet eerst het een en ander gezegd worden van inventarisatiewerkzaamheden, die vóór de komst van Bos aan het Statenarchief plaats hadden gehad. De door mr. P.A. Leupe begonnen werkzaamheden aan het Statenarchief werden naderhand overgenomen door J.J. Feijlbrief, die speciaal belast werd met de inventarisatie van het oud-archief van Holland in zijn totaliteit, d.w.z. met alle daarbij behorende archieven, zoals het archief van de Ridderschap van Holland, de Rekenkamer van Holland en andere. Hiermee kwam hij

²³⁹ Edwards, p. 576.

²⁴⁰ VROA, (1865-1877), p. 19. Het is onbekend wie deze inventaris maakte. Zie voor een latere bewerking de inventaris van Bresnee.

²⁴¹ VROA, (1865-1877), p. 58-59, p. 58-59, p. 64, p. 74. In het algemeen Rijksarchief is deze handgeschreven index op de studiezaal te raadplegen onder nr. 3.1.04. Veel van dit materiaal is verwerkt in de publicaties van Doorman.

²⁴² VROA, (1865-1877), p. 94.

²⁴³ Van Riemsdijk.

²⁴⁴ VROA, XXXII (1909), p. 8.

²⁴⁵ Zie noot 212.

²⁴⁶ VROA, XXXI (1908), pp. 9-10; VROA, XXXII (1909), pp. 7-8; Het In Memoriam van Van Gelder over Bos in NAB.

in 1876 klaar, waarna mr. P.L. Muller nog in 1877 in de bestaande series stukken invoegde, die als "rudis indigestaque moles" in de Loketkast Holland waren geplaatst. Na het aanbrengen van de laatste aanvullingen en verbeteringen werd in 1879 overgegaan tot het aanbieden van een concept van de inventarissen van het oud-archief in Holland aan de minister van Binnenlandse Zaken Jhr. mr. w. Six.²⁴⁷ Deze diende namelijk krachtens art. 4 van de instructie van de Rijksarchivaris toestemming te verlenen tot het uitgeven van wetenschappelijk verantwoorde inventarissen. De minister won advies in bij de toenmalige archivaris van Gelderland Jhr. mr. Th.H.F. van Riemsdijk, die hem in 1880 een rapport met zijn oordeel deed toekomen. Daar de Handleiding²⁴⁸ toen nog niet bestond, gaf Van Riemsdijk, alvorens over te gaan tot zijn beoordeling, eerst een uitgebreide en nu nog lezenswaardige inleiding over de vorming en inventarisatie van overheidsarchieven. Hoewel hij van mening was, dat de inventarissen blijk gaven van vakkennis, was zijn persoonlijk oordeel toch afwijzend ten aanzien van het uitgeven in druk, daar zij "geen algemeen stelsel van indeling, ordening en beschrijving" vertonen en het Rijksarchief in deze juist een voorbeeldfunctie zou moeten vervullen.²⁴⁹ Eén van de punten van kritiek hierbij was dat de archieven van de landsadvocaten en raadpensionarissen niet afzonderlijk waren beschreven, maar als onderdeel van het Statenarchief. Een keuze, die op naam staat van mr. P.L. Muller, maar die ook mr. P.G. Bos desalniettemin van plan was te zijner tijd aan te houden. Toen in 1975 begonnen werd met het project van de herinventarisatie van het archief van de Staten van Holland en West-Friesland werd bewust wel voor afzonderlijke uitgave van deze archieven naast dat van de Staten van Holland gekozen.

Het zou tot de komst van mr. P.G. Bos naar 's-Gravenhage in 1908 duren, alvorens de inventarisatiewerkzaamheden aan dit archief weer werden hervat. Na een eerste verkenning van het gehele Statenarchief beperkte hij zich van 1909 af tot de inventarisatie van de papieren van Oldenbarnevelt, waarvan toen al werd opgemerkt dat de veelsoortigheid en het grote aantal maakte, dat het zeer lastig was om doelmatige beschrijvingen te maken.²⁵⁰ Hiermee was hij in 1913 al een eind gevorderd, zoals blijkt uit de beschrijvingen, die drie bundels fiches bevatten en gelukkig bewaard zijn gebleven. De oplettende onderzoeker en raadpleger van de door de Rijkscommissie voor Vaderlandse Geschiedenis uitgegeven RGP-delen betreffende de Oldenbarnevelt bescheiden zal het zijn opgevallen dat de differentiëring bij de inventarisnummers (inv.nrs.) verder gaat dan die van de voorhanden zijnde inventaris van de Staten van Holland en West-Friesland na 1572.²⁵¹ Deze correspondeert namelijk met de onderverdeling die mr. P.G. Bos tijdens zijn inventarisatie aanbracht.

DE VERWERVING VAN HET ARCHIEF

Het archiefblok bevat archiefstukken onder verschillende rechtstitels verworven.

247 VROA, (1865-1877), pp. 125-126, p. 135; VROA, I (1878), p. 6; VROA, II (1879), p. 5; VROA, III (1880), pp. 4-5.

248 Muller, Feith, Fruin.

249 ARA, Archief van het Algemeen Rijksarchief, inv.nrs. 662, 663.

250 VROA, XXXII (1909), pp. 7-8; VROA, XXXIII (1910), pp. 11-14; VROA, XXXIV (1911), pp. 11-14; VROA, XXXV (1912), p. 17.

251 RGP 80, 108, 121.

Inhoud en structuur van het archief

INHOUD

Over Religie is zowel in rubriek I als IV uitermate weinig te vinden wat des te opmerkelijker is, wanneer men bedenkt dat dit onderwerp op het laatst één van de belangrijke geschilpunten vormde tussen Oldenbarnevelt en Maurits, prins van Oranje. Hetgeen echter bewaard is gebleven geeft toch nog de nodige aanvullingen, in het bijzonder inzake de twist tussen de remonstranten en de contra-remonstranten. Bijzondere aandacht verdienen wel de stukken van documentaire waarde die in de afdeling Nationale Synode werden opgenomen.²⁵²

VERANTWOORDING VAN DE BEWERKING

Bij de inventarisatie is gekozen voor een splitsing van het archief van de landsadvocaat enerzijds en de familiepapieren van Oldenbarnevelt anderzijds. Dientengevolge zijn de stukken betreffende zijn bemoeienissen met de bedijking van de Dieps-, de Tjaarlinger- en de Kerkmeren in 1595 overgebracht naar het familiearchief van Oldenbarnevelt.²⁵³ Dit gebeurde om dezelfde reden eveneens met de inv.nrs. 2636-2640.²⁵⁴

Vaak moesten de beschrijvingen van P.G. Bos geheel of gedeeltelijk worden herschreven, terwijl in de meeste gevallen een verdere onderverdeling wenselijk bleek. In het geval van bijvoorbeeld de inv.nrs. 2605, 2614-2617 en 2621-2624 kon worden volstaan met de summiere beschrijving die de stukken ook op de fiches nog hadden. In vele gevallen heeft het duidelijk in de bedoeling van mr. P.G. Bos gelegen om onderdelen door specialistische collega's nader toegankelijk te laten maken, maar zover is het nooit gekomen. Wel moet worden opgemerkt dat in 1976 de inventarisator inmiddels bronnenuitgaven ten dienste stonden als de Resolutiën der Staten-Generaal, die bijvoorbeeld voor de inv.nrs. 2621-2624 een datering van de ongedateerde stukken alsnog mogelijk maakte.²⁵⁵ Zelfs verwijzingen naar de resoluties van de Staten-Generaal over de jaren 1613-1616 konden worden opgenomen, doordat de onderdirecteur van het Bureau der Rijkscommissie voor Vaderlandse Geschiedenis, drs. J.G. Smit, toestemming verleende om de drukproeven te raadplegen. Hiervoor wil ik hem op deze plaats gaarne nogmaals hartelijk bedanken, daar deze geste ook de beschrijvingen van de inventaris ten goede kwam.²⁵⁶

De voorafgaande opmerkingen maakten duidelijk dat mr. P.G. Bos nog geenszins over een verantwoorde inventarisindeling had kunnen nadenken en er zijn hiervoor ook geen concepten onder zijn aantekeningen aangetroffen. Daarom werd bij het indelen van de inventaris van Johan van Oldenbarnevelt, evenals bij de inventaris van het archief van zijn voorganger mr. Paulus Buys werd gedaan, uitgegaan van een indeling naar verschillende functies.²⁵⁷ De grootste moeilijkheid die zich hierbij voordeed, was dat door het verbreken van de liassen door mr. P.A. Leupe niet altijd met zekerheid viel vast te stellen of de stukken, die nu bij elkaar werden aangetroffen, destijds ook te samen een lias vormde, daar vaak was volstaan met op slechts één stuk het oude Loketkastnummer te vermelden. Het kwam namelijk regelmatig voor dat de stukken die tevoren onder één Loketkastnummer waren geborgen, na de verbreking de oorspronkelijke liassen met

²⁵² Zie hiervoor bijv. de inv.nrs. 2547-2559.

²⁵³ De Vries; Terecht merkte Haak in RGP 80, p. 309, noot 5, in tegenstelling tot wat hij in zijn Inleiding op p. XXXIII schreef, op dat Oldenbarnevelt zich samen met andere contribuaten door het contract van 15 december 1593 tot het bedijken van zowel het Diepsmeer als van het Tjaarlingermeer had verbonden. Hoewel de bedijking van het Kerkmeer uiteindelijk niet doorging, verbond Oldenbarnevelt, hierin voorgegaan door zijn medecontribuaten van 29 maart 1594, zich ook zelf op 1 juli 1594 tot deze bedijking. Dit bleek verder uit de archiefstukken, die tot voor kort onder inv.nr. 2612a van het archief van Oldenbarnevelt waren te vinden, maar die inmiddels naar het familiearchief van Oldenbarnevelt zijn overgebracht. Verder nog: Den Tex, dl. IV, pp. 60-61; De Geus, pp. 61-63.

²⁵⁴ Inv.nr. 2640 wordt sinds juni 1901 vermist.

²⁵⁵ RGP 101.

²⁵⁶ Het betreft de verwijzingen naar RGP 151. Het ligt in de bedoeling dat dit deel eind 1984 verschijnt.

²⁵⁷ Kaajan, Archief van Buys, p. XLVI.

stukken afkomstig van andere Lokestkastnummers werden vermengd. Dit gebeurde dan op grond van het feit dat deze stukken op dezelfde zaak betrekking hadden. Daar de dorsale aantekeningen meestal slechts op enkele stukken waren aangebracht, werd het door deze vermenging extra moeilijk om in zulke gevallen vast te stellen tot welke Lokestkastnummers de betreffende stukken hadden behoord. Ook aanvullingen, die later als aanwinsten bij het Rijksarchief in Zuid-Holland binnenkwamen, waren zo successievelijk over de diverse inventarisnummers verspreid. Dit leverde vooral bij de splitsing van de stukken, die betrekking hadden op Oldenbarnevelt als landsadvocaat (rubriek I) respectievelijk als leider van de afvaardiging van Holland ter Staten-Generaal (rubriek IV) de grootste problemen op. Het was namelijk soms moeilijk uit te maken in welke van deze twee hoedanigheden hij bepaalde stukken had ontvangen of opgemaakt.²⁵⁸ Daar waar archieftechnische motieven een verdeling over beide rubrieken eigenlijk voorschreef, werd omwille van het verband der stukken veelal gekozen voor de plaats, waar zij het meest tot hun recht kwamen.²⁵⁹ Verder kon het gebeuren dat in sommige gevallen bevoegdheden, die oorspronkelijk bij de Staten van Holland lagen, deze later naar de Staten-Generaal zijn overgegaan.²⁶⁰ Tenslotte waren er ook gebeurtenissen waarbij de Staten-Generaal geïnvolveerd raakten, ook daar waar dit regionale of gewestelijke aangelegenheden betrof.²⁶¹

Zoals gezegd werd bij de indeling der rubrieken gekozen voor een indeling naar de verschillende functies die Oldenbarnevelt bekleedde.²⁶² Het was tijdens Oldenbarnevelts ambtsperiode dat de landsadvocaat ook meer met de Ridderschap van Holland en West-Friesland kreeg te maken. Het blijft onduidelijk of dit toen reeds was in de hoedanigheid van pensionaris van de Ridderschap of dat dit geschiedde uit hoofde van zijn functie van landsadvocaat. Bij de inventarisatie van het archief van de Ridderschap en Edelen van Holland en West-Friesland in 1982 zijn toentertijd, ondanks het oordeel van P.A. Meilink, die dit archief voordien bewerkte, stukken uit het archief van de landsadvocaat Oldenbarnevelt naar het eerstgenoemde archief overgebracht. Zelf had hij hiervan afgezien omdat de minuten van Oldenbarnevelt inzake aangelegenheden van de Ridderschap zijns inziens meer verband hielden met zijn functie als landsadvocaat. In de inleiding van de inventaris van de Ridderschap en Edelen van Holland en West-Friesland van H.M. Brokken en A.W.M. Kooien wordt op p. XIX ook de mogelijkheid opengelaten dat deze stukken bij de definitieve inventarisatie weer naar hun oude plaats worden teruggebracht. Daarom zijn deze beschrijvingen voorlopig onder blanco nummers in de inventaris van het archief van Oldenbarnevelt opgenomen onder rubriek II.²⁶³

Hoewel de combinatie van het ambt van landsadvocaat/raadpensionaris met het pensionarisschap van de Ridderschap in feite bestond, moest men hiervoor wel apart worden benoemd. Dit zelfde gold trouwens de functie van grootzegelbewaarder van de lenen van Holland in welke hoedanigheid Johan van Oldenbarnevelt in januari 1593 naast Johan van Mathenesse werd aangesteld. Opmerkelijk is dat in vergelijking met de archieven van zijn opvolgers er van Oldenbarnevelt relatief veel bewaard is gebleven.²⁶⁴ De daaropvolgende rubriek IV betreft veel meer van Oldenbarnevelts bemoeienissen met de landspolitiek die bijzonder groot was doordat Holland als gevolg van de hoogste financiële bijdragen aan de staatskas veel bevoegdheden aan zich trok. Reeds eerder werd opgemerkt dat de landsadvocaat van Holland bij ontstentenis van "een minister van buitenlandse zaken" diens honneurs waarnam.²⁶⁵ Dit verklaart waarom deze rubriek ook het grootste is. Oldenbarnevelt was krachtens zijn instructie nog niet verplicht in de

258 Brokken, Het ontstaan, 1981. Stelling VI bij deze dissertatie. Van deze dissertatie zijn exemplaren te raadplegen in de Universiteitsbibliotheek te Leiden.

259 Zie hiervoor bijv. de inv.nrs. 1295, 1307, 1309-1311, 1319, 1324, 1331.

260 Zie hiervoor bijv. de inv.nrs. 3054, 3055, 3061-3063, 3067, 3068, 3070, 3168A, 3169.

261 Zie hiervoor bijv. de inv.nrs. 1644-1648.

262 Zie het Overzicht van de inhoudsopgave, pp. II, III; Fölting, pp. 35-36.

263 Zie Inleiding, PP.XXXIX-XL. De inv.nrs. die wellicht te zijner tijd weer in het archief van Oldenbarnevelt zullen terugkeren zijn nu beschreven onder 1024 blanco nrs., 1026 blanco nrs. en 1027 blanco nrs.

264 Zie Inleiding, pp. XLII-XLIII.

265 Greve, pp. 386-388; Antheunissen, p. 313; Vrede, pp. 168-231.

vergaderingen der Staten-Generaal te verschijnen, maar deed dit in de praktijk veelvuldig. Het was juist tengevolge van zijn optreden dat dit nadien in de instructie van zijn opvolger Anthonie Duyck afzonderlijk werd geregeld.²⁶⁶

Als afsluiting volgen tenslotte de rubrieken V en VI, die betrekking hebben op een persoonlijk ambt respectievelijk een functie die Oldenbarnevelt vóór zijn landsadvocaatschap als pensionaris van Rotterdam bekleedde. Daar niet de chronologie, maar de functies van landsadvocaat uitgangspunt is geweest bij de indeling van de rubrieken, werden deze ondergeschikte rubrieken achteraan in plaats van vooraan geplaatst. Ook dit archief moest weer worden afgesloten met een rubriek van stukken die tot andere archieven behoren.²⁶⁷ In het geval van de inv.nrs. 3600-3606 stonden er zelfs dorsale aantekeningen op die aantoonde dat deze voor de raadpensionaris Johan de Witt zijn afgeschreven.

Alvorens tot de verantwoording van de onderverdeling der verschillende rubrieken over te gaan zijn hier eerst enkele opmerkingen te maken over de nummering, die anders wellicht verwarring kan wekken. Het kwam herhaaldelijk voor dat Oldenbarnevelt op één stuk papier het concept voor verschillende brieven aan diverse personen schreef. Bij de indeling hiervan deed zich de moeilijkheid voor of deze beschrijvingen onder één inv.nr. opgevoerd dienden te worden, gevolgd door één of meer blanco nummers of dat zij op onderwerp uitgesplitst moesten worden over de verschillende afdelingen. Door middel van kruisverwijzingen zou in het laatste geval dan verwezen kunnen worden naar de plaats waar het archiefstuk materieel aanwezig is. Hoewel dit laatste wellicht het mooiste zou zijn geweest, is voor de eerste mogelijkheid gekozen, daar de index voldoende dit mankement ondervangt.²⁶⁸ Ook ten aanzien van aantekeningen die op de stukken werden aangetroffen, is dezelfde werkmethode gevolgd.²⁶⁹

Geheel anders ligt het bij de beschrijvingen, die gevolgd worden door een kleine letter. Dit wil dan zeggen dat deze stukken als bijlagen of retroacta ondergeschikt zijn aan de hoofdbeschrijving, maar dat het voor de onderzoeker jammer zou zijn als ze niet door deze nadere toegang hierop werden geattendeerd.²⁷⁰ Deze dienen onderscheiden te worden van de beschrijvingen met een grote letter, waar het stukken betreft die achteraf zijn ingevoegd, zonder dat alle nummers opnieuw werden omgenummerd.²⁷¹

Ten aanzien van de datering kan nog het volgende worden opgemerkt. Wanneer het jaartal bekend was, werd dit direct achter de beschrijving geplaatst.²⁷² Als dit aan de hand van de inhoud benaderd kon worden, werd het jaartal tussen vierkante haken geplaatst.²⁷³ In een groot aantal gevallen was ook dit niet mogelijk, zodat gekozen moest worden voor de aanduiding van "eind 16e eeuw" of "begin 17e eeuw" tussen ronde haken. Deze wijze van dateren werd ook gevolgd ten aanzien van de afschriften, bijlagen etc.²⁷⁴

Bij de chronologische ordening van de stukken onderling werd altijd uitgegaan van de datum van de hoofdbeschrijving en niet van het jaar van het afschrift.²⁷⁵ Een uitzondering hierop vormen de ongedateerde stukken in de rubriek van het Twaalfjarig Bestand. Op grond van de inhoud was het hier vaak toch mogelijk om bijna op de maand nauwkeurig vast te stellen waar deze stukken binnen het groter geheel geplaatst diende te worden. Het kwam in dergelijke gevallen als ongewenst voor om al deze stukken achter elkaar na de beschrijvingen van de maand december van het desbetreffende jaar op te voeren, zodat zij hier gewoon geplaatst zijn tussen de

266 RSVH, 9 maart - 8 april 1621; Greve, p. 382.

267 Muller, Feith, Fruin, § 66.

268 Zie hiervoor bijv. de inv.nrs. 2331, 2359, 2420, 2421, 2471, 2477.

269 Zie hiervoor bijv. de inv.nrs. 2356, 2372.

270 Zie hiervoor bijv. de inv.nrs. 495 a-i, 993 a-m.

271 Zie hiervoor bijv. de inv.nrs. 5A, 116A, 2296A,B, 2570A,B, 2583 A-D.

272 Zie hiervoor bijv. de inv.nrs. 63, 142, 193, 442, 509.

273 Zie hiervoor bijv. de inv.nrs. 1, 192, 669, 1294.

274 Zie hiervoor bijv. de inv.nrs. 45, 138, 445, 805, 1181.

275 Zie hiervoor bijv. de inv.nrs. 73, 431, 556, 592, 596, 667, 1435.

beschrijvingen, waarvan de datum niet precies bekend was.²⁷⁶ Wanneer de bijlagen niet nader zijn gedateerd wil dit zeggen dat zij in het zelfde jaar werden opgemaakt als het stuk van de hoofdbeschrijving.²⁷⁷ Wanneer van een stuk verschillende ontwikkelingsstadia aanwezig waren, werd besloten om dit materieel toch als één geheel te zien, zodat het kan gebeuren dat er verschillende ontwikkelingsstadia zijn vermeld met daarachter bijvoorbeeld de aanduiding: 1 stuk. Hierdoor werd het noodzakelijk om ook het ontwikkelingsstadium van de originelen afzonderlijk op te nemen in de beschrijvingen, hetgeen archivistisch niet gebruikelijk is. Daar echter voor de duidelijkheid op deze plaats dit vermeld diende te worden, is dit ook gedaan bij stukken die enkel als origineel aanwezig zijn.²⁷⁸ Inhoudelijk is de waarde van de verwijzingen naar de RGP-delen in de noten verschillend. Dit houdt verband met een langzamerhand bij de Rijkscommissie voor Vaderlandse Geschiedenis veranderde visie ten aanzien van de methode van bewerking van de resoluties van de Staten-Generaal. Zo zijn tot en met 1609 in principe drie mogelijkheden aanwezig.²⁷⁹ De resolutie is letterlijk opgenomen, zij wordt vermeld of er wordt naar verwezen. Vanaf 1610 zijn het merendeels korte samenvattingen van de resoluties die meer gelijken op heel uitgebreide inventarisbeschrijvingen, terwijl vermeldingen tot de uitzonderingen behoren.²⁸⁰

Binnen de rubrieken is, waar mogelijk, een gelijke indeling nagestreefd voor zover de stukken dit toelieten.²⁸¹ In de rubrieken I en IV, die de hoofdtaken van Oldenbarnevelts werk beslaan, is zelfs een onderverdeling aangebracht in Algemeen en Bijzonder om de correspondentie te kunnen afzonderen van de meer bijzondere stukken. Deze vormen in veel opzichten een tegenhanger van elkaar. In het geval van rubriek IV zijn de colleges die institutioneel ondergeschikt zijn aan de Staten-Generaal, apart opgevoerd zonder deze met een nieuw rubrieknummer aan te duiden. Met uitzondering van de Raad van State betreft het hier namelijk colleges die door de Staten-Generaal werden ingesteld en daardoor geheel afhankelijk van hen waren. De reden dat de Raad van State echter ook hierbij is opgenomen, is dat sinds 1576 de Staten-Generaal de regeermacht in handen hadden en enkel bevoegdheden naar de Raad van State delegeerden. Hier kwam in 1588 door de nieuwe instructie van de Raad van State geen verandering in. In Oldenbarnevelts periode was hij met name belast met de oorlogvoering, maar het waren de Staten-Generaal, die al of niet de goedkeuring verleenden aan de financiering hiervan. Op grond van de wijziging in de bevoegdheden van dit college dat in 1531 als adviescollege ingesteld was, maar nu enkel een uitvoerend college in dienst van de Staten-Generaal was, werd dus voor deze indeling gekozen.²⁸²

Verder werd allereerst uitgegaan van het functioneren van de colleges waarmee Oldenbarnevelt te maken had, zij het dat dit soms met iets afwijkende kopbeschrijvingen is aangegeven. De financiën volgen meteen daarna als onderafdeling, daar zowel de Staten van Holland als de Staten-Generaal de zorg voor het bijeenbrengen van de gelden als één van de hoofdtaken was opgedragen. Hierbij is in beide rubrieken een driedeling aangebracht in Geldmiddelen, Belastingen en Muntzaken. Bij de onderverdeling der belastingen van Holland werd uitgegaan van het schema van De Vrankrijker.²⁸³

Het feit dat het daarop volgende onderwerp, Militaire Zaken, als subrubriek in rubriek I opgevoerd kon worden, houdt verband met de institutionele geschiedenis van de Statencolleges na 1572. Deze hadden sindsdien een veel grotere invloed, wat onder meer tot uitdrukking kwam door het zich toeëigenen van bevoegdheden die voorheen in handen waren van de landsheer c.q. stadhouder.²⁸⁴ De defensie was hiervan een der belangrijkste en werd in 1581 opgedragen aan het

²⁷⁶ Zie hiervoor bijv. de inv.nrs. 2187, 2197, 2204, 2218, 2222-2224, 2240, 2265.

²⁷⁷ Zie hiervoor bijv. de inv.nrs. 88, 165, 520, 819, 1470.

²⁷⁸ Zie hiervoor bijv. de inv.nrs. 70, 378, 560, 966, 1318, 1592, 1812.

²⁷⁹ Het betreft de verwijzingen naar: RGP 26, 33, 41, 43, 47, 51, 55, 57, 62, 71, 85, 92, 101, 131.

²⁸⁰ Het betreft de verwijzingen naar: RGP 135, 151, 152, 176.

²⁸¹ Vergelijk hiervoor de rubrieken I-B 1, 2, II-A, IV-B 1,2, de Raad van State-A, de VOC-A, de WIC-C en de Colleges ter Admiraliteit.

²⁸² Zie noot 62.

²⁸³ De Vrankrijker, Geschiedenis, p. 57.

²⁸⁴ RSvH, juni 1575 (Unie van Dordrecht), 25 april 1576 (Unie van Delft), 17 maart 1581 (reglement van de Staten van Holland) en 5 juni 1581. Gosses, p. 404; Fockema Andreae, p. 45.

toen ingestelde dagelijks bestuur, de Gecommitteerde Raden van het Zuiderkwartier. De voornoemde subrubriek werd onderverdeeld in een afdeling, die betrekking heeft op de financiering der troepen en een afdeling, aangaande de krijgsverrichtingen zelf. Een indeling die in feite ook kon worden aangehouden voor de rubriek Raad van State, hoewel deze gezien de hoeveelheid stukken een nadere specificering vroeg. Het was zelfs mogelijk hier nog een afdeling Organisatie aan te laten voorafgaan respectievelijk een afdeling Overige Militaire Zaken aan toe te voegen.²⁸⁵

De subrubriek Gewestelijke Zaken van rubriek I vindt een gelijkwaardige tegenhanger in rubriek IV in Binnenlandse Zaken. Binnen beide subrubrieken werd een alfabetische ordening aangebracht die in een enkel geval zelfs nader werd onderverdeeld. De bijzondere positie die het huis van Oranje innam in de binnenlandse aangelegenheden, rechtvaardigde alleszins om de stukken die hierop betrekking hebben in een afzonderlijke subrubriek onder te brengen. Dit leek ons beter dan om deze ondergeschikt te maken aan de voornoemde subrubriek Binnenlandse Zaken. Het betreft hier namelijk merendeels stukken betreffende het sterfhuis van Willem van Oranje. Zodoende werd het indelingsschema grotendeels ontleend aan dat van P. Scherft, zoals hij dat in zijn dissertatie bezigde.²⁸⁶

De daarop volgende subrubriek Buitenlandse Zaken is weliswaar ook in rubriek I terug te vinden, maar heeft een onevenredige pendant in rubriek IV, waar deze het hoofdbestanddeel van deze rubriek vormt. Evenals in de vorige subrubriek werd ook hier voor een alfabetische ordening op naam der landen gekozen, waarbinnen een onderverdeling naar onderwerpen mogelijk was. Bij afdelingen van landen waarvan veel stukken zijn overgebleven, werd zo veel mogelijk een gelijke indeling gevolgd.²⁸⁷ Dat wil zeggen dat eerst de stukken die betrekking hebben op de Diplomatieke betrekkingen van de Republiek met het desbetreffende land aan bod komen.²⁸⁸ In het geval van Engeland en Frankrijk was wegens de intensieve handelsbetrekkingen een uitbreiding met een onderafdeling Handel gewenst.²⁸⁹ Hierna kan een afdeling komen bestaande uit Correspondentie met Johan van Oldenbarnevelt, als "minister van buitenlandse zaken", die als ondersteuning dient voor de voorafgaande afdeling.²⁹⁰ Daarna komt in vele gevallen de afdeling Documentatie bestaande uit stukken die door derden met anderen zijn uitgewisseld aangaande bepaalde buitenlandse zaken en die als afschrift aanwezig zijn en destijds de bestuurders een beter inzicht hebben moeten geven. In de meeste gevallen betrof het hier informatie, opgemaakt in dezelfde periode waarin de Diplomatieke betrekkingen een rol speelden.²⁹¹ Het komt echter ook voor dat er in deze afdeling stukken zijn ondergebracht van veel vroeger datum als verklaring van historische ontwikkelingen, zoals die zich toentertijd voordeden.²⁹² In enkele gevallen was het zelfs mogelijk om bij de Documentatie een vrijwel identieke indeling te volgen als bij de Diplomatieke betrekkingen.

Dat om praktische redenen soms de voorkeur gegeven moest worden aan het indelen van stukken van de Staten van Holland in rubriek IV komt hier het duidelijkst tot uiting. Versnippering over de rubrieken I en IV op grond van archivalische gronden, waarvoor anders gekozen had moeten worden, zou te veel problemen opleveren voor de onderzoeker om deze tweedeling consequent door te voeren.²⁹³

285 Suijkerbuijk, Meiboom, Archief van Anthonie van der Heim, pp. 64-73.

286 Scherft.

287 Zie hiervoor bijv. de afdelingen Denemarken; Embden en Oost- Friesland; Gulik, Kleef en Berg; Spanje (Twaalfjarig Bestand) en Zweden.

288 Zie hiervoor bijv. de inv.nrs. 1509-1514, 1551-1629, 1700-1756, 2165-2271.

289 Zie de inv.nrs. 1969-2004, 2060-2084.

290 Zie de inv.nrs. 1630-1643, 1769-1789.

291 Zie bijv. de inv.nrs. 1651-1698, 1798-1841, 2075-2102.

292 Zie bijv. de inv.nrs. 1515, 1644-1650, 1790-1797.

293 Zie bijv. de inv.nrs. 2322-2334.

Op zichzelf gold hetzelfde voor de subrubriek Justitie. Er werd echter bij de processtukken van de Staten van Holland tegen Jacques Reingoud een onevenwichtig grote hoeveelheid bijlagen aangetroffen. Deze hadden merendeels betrekking op zijn loopbaan in de Zuidelijke Nederlanden bij de Raad van Financiën, maar betroffen ook zijn persoonlijke bezittingen. In dit geval kon bijna gesproken worden van een archief van Reingoud, dat in het archief van Oldenbarnevelt was opgenomen. Gezien de historische waarde van deze bijlagen, die de nodige kennis verschaffen over de rechts- en bestuurscolleges in de Zuidelijke Nederlanden voor de komst van Leicester, kon hier onmogelijk volstaan worden met de toevoeging "met bijlagen". Mede op grond van dit materiaal was het mogelijk Reingouds optreden ten tijde van Leicester beter op zijn werkelijke waarde te schatten.²⁹⁴

De subrubriek Handel is indien mogelijk onderverdeeld in afdelingen, maar bestaat, zowel in rubriek I als IV, veelal uit losse stukken met betrekking tot de handel van Holland respectievelijk van de Republiek. Volledigheidshalve zij hier nogmaals opgemerkt dat in de rubriek Buitenlandse Zaken bij enkele landen een afzonderlijke afdeling Handel werd opgenomen.²⁹⁵ De subrubrieken Handelscompagnieën van rubriek I heeft zijn pendant in de subrubriek Voorcompagnieën die weliswaar ten dele ook bestaat uit stukken, die in rubriek I hadden ingedeeld kunnen worden, maar waarbij dit evenals bij Buitenlandse Zaken om praktische redenen niet is gedaan.²⁹⁶ De drie daarop volgende rubrieken, te weten de Verenigde Oost-Indische Compagnie, de West-Indische Compagnie en de Colleges ter Admiraliteit in rubriek IV staan geheel op zichzelf. Wat de indeling betreft, vertoont de indeling van de subrubriek van de Verenigde Oost-Indische Compagnie de nodige overeenkomst met die van de Colleges ter Admiraliteit voor de afdelingen A-C. In het geval van de West-Indische Compagnieën is op dezelfde wijze te werk gegaan als bij de Colleges ter Admiraliteit onder C I b. Een uitsplitsing in werkzaamheden van de verschillende Colleges en de Colleges afzonderlijk kwam de overzichtelijkheid ten goede.

Waterstaat is daarentegen weer in beide rubrieken vertegenwoordigd. In rubriek I kon zelfs een alfabetisch-geografische onderverdeling worden gemaakt naar de verschillende onderwerpen.

Na bespreking van de twee grootste rubrieken kan voor de overige rubrieken met een korte toelichting worden volstaan, daar deze indelingsschema's minder complex zijn en de nodige overeenkomsten vertonen met de voornoemde rubrieken.

Rubriek II-A gelijkt op de rubrieken I-A en IV-A, waar de stukken betreffende de vergaderingen van het desbetreffende college ook in een afzonderlijke afdeling zijn ondergebracht. De werkzaamheden van de Ridderschap, te vinden onder B, werden naar de verschillende geconfisqueerde goederen onderverdeeld.

Rubriek III vertoont voor de afdelingen A en B overeenkomsten met de indeling die toegepast werd voor de Colleges ter Admiraliteit. De afdeling III-C is, daarentegen wat opzet betreft, weer vergelijkbaar met rubriek II-B.

Hoewel rubriek V een geheel eigen plaats inneemt binnen deze inventaris, zijn ook hier overeenkomsten aan te wijzen met afdelingen van andere subrubrieken. De hierin opgenomen stukken werden naar de belangrijkste bezittingen van de Egmonds in Holland ingedeeld, te weten de heerlijkheid Egmond en de heerlijkheid Beijerland. Het feit dat van beide veel bewaard is gebleven maakte een onderverdeling gewenst. In wezen werd deze ontleend aan de subrubrieken van de rubrieken I en IV.²⁹⁷ De stukken met betrekking tot het sterfhuis van Lamoraal I, graaf van Egmond, zoals deze zijn te vinden in de subrubriek V-B, staan op één lijn met die van het sterfhuis van Willem van Oranje onder IV-5-A-3. De afdeling crediteurs is vergelijkbaar met IV-5-3 f. De subrubriek V-III, betreffende processen over deze nalatenschappen, toont overeenkomst met

²⁹⁴ Zie Inleiding, pp. XLIII-XLIV

²⁹⁵ Zie noot 289.

²⁹⁶ Zie de inv.nrs. 3061-3063, 3067, 3068, 3070. Zie voor de argumentatie Inleiding, p. CII.

²⁹⁷ Zie voor een vergelijking de subrubrieken I-B, 1, 2, 3, 8 en 11 en IV-B, 1, 2, 3, 8 en 10.

subrubriek IV-5-A-2 en 3. De verkoop van de Egmondse goederen staat uiteraard op zichzelf. Ten aanzien van rubriek VI kan, evenals ten aanzien van de heerlijkheden Egmond respectievelijk Beijerland worden opgemerkt, dat hier de indeling aan de subrubrieken van de rubrieken I en IV werden ontleend. De resterende rubrieken behoeven geen nadere toelichting. Deze stukken zullen te zijner tijd zo veel mogelijk naar de archieven waar zij waarschijnlijk thuis horen, worden overgebracht. Hiermee zal worden gewacht tot de afronding van het project van de inventarisatie van de Staten van Holland.

Tenslotte zou ik gaarne mijn dank willen betuigen aan dr. H.M. Brokken die mij bij het schrijven van de Inleiding weer talrijke nuttige suggesties deed. Heel in het bijzonder ook mr. R. Huybrecht die de gehele inventaris met mij besprak en mij voor juridische vergissingen behoedde. Niet in het minst ook mevr. A.M.E.H. Leuring die deze inventaris in verschillende versies uittipte en die voor dit goedogende eindresultaat zorg droeg.

ORDENING VAN HET ARCHIEF

Er komen in deze inventaris twee verschillende soorten bijlagen voor. Wanneer deze materieel een eenheid vormen met het stuk, dat in de hoofdbeschrijving werd opgenomen, hetzij doordat de tekst van de bijlage hiervan onderdeel uitmaakte, hetzij doordat de tekst ervan op hetzelfde stuk was afgeschreven, is dit ook aan de beschrijving te zien. In dat geval volgt namelijk direct na de vermelding van het jaartal en het ontwikkelingsstadium van de hoofdbeschrijving, achter een puntkomma, de mededeling "met een bijlage" met een kleine letter.²⁹⁸ Wanneer hier echter eerst een punt staat en de mededeling "Met een bijlage" met een hoofdletter begint, wil dit zeggen, dat deze op een apart stuk papier werd afgeschreven. Dit onderscheid komt bovendien tot uitdrukking in de materiële beschrijving, daar in het laatste geval altijd van minstens twee stukken sprake zal zijn.²⁹⁹

298 Zie hiervoor bijv. de inv.nrs. 22, 41, 57, 521, 864, 1542, 1616, 1724, 2052, 2065, 2266, 2715, 3184, 3325.

299 Zie hiervoor bijv. de inv.nrs. 56, 101, 236, 363, 440, 536, 691, 1352, 1536, 1774, 1978, 2247, 2320, 2572, 2981, 3074.

Verwant materiaal**BESCHIKBAARHEID VAN KOPIEËN**

Inventarisnummers van dit archief zijn niet in kopievorm beschikbaar

VERWANTE ARCHIEVEN

Meer informatie is mogelijk te vinden in het Archief van de Familie Van Oldenbarnevelt, (1449) 1510-1705, onder toegangsnummer 3.20.41. en de Hollandse Archivalia uit de voormalige Collectie Oldenbarneveltiana, onder toegangsnummer 3.22.28.

Verder zou men meer kunnen vinden in de archieven van de Staten van Holland en West-Friesland, 1572-1795, toegangsnummers 3.01.04.01 tot en met 3.01.04.05

BESCHRIJVING VAN DE SERIES EN ARCHIEFBESTANDDELEN

I. JOHAN VAN OLDENBARNEVELT ALS LANDSADVOCAAT VAN HOLLAND EN WEST-FRIESLAND

A. ALGEMEEN

CORRESPONDENTIE

- 1** Missiven van Herman Drewes aan Johan van Oldenbarnevelt, waarin hij verzoekt om de aanvoer van levensmiddelen vanuit Holland naar de stad Groningen te staken, [1593]; met een brief, waarin hij aandringt op een spoedig beleg van de stad Groningen, afschriften, [1594].
(eind 16e eeuw) 1 katern
- 2** Brief van het stadsbestuur van Delft aan Johan van Oldenbarnevelt van 27 november 1596, inzake een tegemoetkoming door de Staten van Holland en West-Friesland in de aangekochte en aan te kopen geestelijke goederen, origineel. Met bijlagen, 1582 en 1595; authentiek afschrift en afschrift, (eind 16e eeuw).
(eind 16e eeuw) 3 stukken
- 3** Missive aan Casijn van der Hell aan Johan van Oldenbarnevelt van (juni) 1599, betreffende de door de Republiek in de jaren 1597 tot 1599 gemaakte onkosten aan de fortificaties te Zutphen en Doesburg en betreffende het door Holland hieraan nog te betalen bedrag, origineel. Met een bijlage; gelijktijdig afschrift.
1599 2 stukken
- 4** Missiven van Johan van Oldenbarnevelt aan verschillende personen over
verscheidene onderwerpen, geschreven in de jaren 1600, 1610, 1613-1618.
1600-1618 53 stukken
- Alfabetisch gerangschikt op achternaam.
- I
François van Aerssen, agent van de Republiek in Frankrijk, 1600 maart 31. 1 stuk
RGP 80: p. 553-555.
- II
Joris de Bie, lid van de Rekenkamer van Utrecht, 1610 juni 7. 1 stuk
RGP 108: p. 430-431.
- III
Gideon van den Boetzelaer, ambassadeur van de Republiek in Frankrijk, 9 stukken
1614 juni 13
1615 januari 15, februari 9, 10, 26 en 27
Zie voor 1615 februari 9, 10 en 26 nr. VII.
april 29
mei 17
juni (6)
1616 mei 12
juni 5 en 12
oktober 29
november 19
december 7
1617 januari 15
februari 26/maart 1
maart 16 (2x)
april 18

mei 1

RGP 121: p. 22-24, 83-84, 88-90, 93-97, 103-104, 112-113, 120-121, 174-177, 179, 181-182, 236-237, 243-244, 249-250, 270-271, 284-286, 288, 314, 316-317.

- Hendrik van Brederode

Zie onder nr. XII.

IV

Pieter Corneliszn. van Brederode, agent van de Republiek in Duitsland, 2 stukken

1614 maart 2

mei 10

RGP 121: p. 9-10.

V

Walraven III, heer van Brederode, 1 stuk

1614 oktober 19

RGP 121: p. 68-69.

VI

Hendrik van Brienen, lid van de Ridderschap van Gelderland, 1618 april 20 1 stuk

RGP 121: p. 380-381.

VII

Noël de Caron, agent/ambassadeur van de Republiek in Engeland, 1600 maart 31 23 stukken

1. Zie onder nr. I.

2. RGP 80: p. 555-556.

1613 september 10 (2x)

oktober 6 en 29

november 26

december 11

1614 februari 10

april 18

mei 20

juli 13

augustus 10

september 11 en 15

oktober 18 en 22

1615 januari 15 (2x) en 19

februari 9

april 29

mei 7, 9, 16 en 20

juni 6

juli 18

augustus 2 en 29

1616 juni 4 en 21

juli 4

augustus 11/12

september 21

oktober 6

december 29

1617 januari 15/19

februari 26

mei 17

juni 21

juli 31

RGP 80: p. 555-556.

RGP 108: p. 562-564, 567-569, 578-579, 581-583.

RGP 121: p. 2-3, 15-19, 24-26, 34-36, 52, 54-55, 67, 69-70, 83-89, 102, 107-111, 115, 119-120, 127-128, 130, 133-134, 178-179, 183-184, 189-190, 201-203, 222-223, 229-230, 260-262, 271-272, 284, 323-324, 334-335, 337-339.

VIII

Floris II van Pallandt, graaf van Culemborg, 1 stuk

1616 mei 2

1617 oktober 6

november 27

1. RGP 121: 174, 355 en 363-364.

2. Zie voor 1617 inv.nr. 5.

IX

Cornelis Haga, ambassadeur te Constantinopel. 1 stuk

1614 juli 26

RGP 121: p. 26-28.
 X
 Cornelis Pieterszn. Hoofd, oud-burgemeester van Amsterdam, 1617 april 5 1 stuk
 RGP 121: p. 294-295.
 XI
 Jacobus I, koning van Engeland, 1 stuk
 [1617]
 - Gillis van Ledenbergh, secretaris van de Staten van Utrecht, 1610 juni 7 1 stuk
 1. RGP 108: p. 429-430.
 2. Zie nr. I.
 XII
 Lodewijk XIII, koning van Frankrijk, 1 stuk
 1615 [maart].
 XIII
 Adriaan, heer van Mathensse, 1 stuk
 1616 juni 10
 RGP 121: p. 180.
 XIV
 Willem van Oldenbarnevelt, 1 stuk
 [1616/1617]
 RGP 121: p. 262-263.
 XV
 Vincentius Rensingh, 2 stukken
 1614 september 19
 1615 september 5
 RGP 121: p. 55-56, 134-135.
 XVI
 Christoffels Sticke, 1 stuk
 1614 januari 28
 RGP 121: p. 1.
 XVII
 Ralph Winwood, 4 stukken
 1614 augustus 10
 september 14
 november 21 en 20/21
 december 26
 RGP 121: p. 36-37, 53-54, 72-75, 78-80.
 - Cornelis Franszn. Wittenszn.
 Zie nr. XIII.
 XVIII Johan Bartolt von Woensheim, stadhouder van Wolfgang Wilhelm, paltsgraaf van Neuburg, 1 stuk
 1614 april 3.
 RGP 121: p. 11-12.
 - Johan Zeschlin, kanselier van Wolfgang Wilhelm, paltsgraaf van Neuburg.
 Zie nr. XVIII.

5

Missiven van Floris II van Pallandt, graaf van Culemborg, aan Johan van Oldenbarnevelt, originelen, 1614, 1615 en 1617.

1614-1617

12 stukken

1614 juli 14
 november 15
 december 14
 1615 mei 30
 juni 19
 september 5
 1617 maart 26
 april 16
 september 9 en 24
 oktober 13
 november 27
 RGP 121: p. 26, 71-72, 76, 117, 122, 135, 293, 308, 346-347, 351, 356-357 en 363.

B. BIJZONDER**1. DE VERGADERINGEN VAN DE STATEN VAN HOLLAND EN WEST-FRIESLAND**

- 5A** Concept-resoluties van de Staten van Holland en West-Friesland, genomen tijdens de zittingsperiode van 9-19 april 1586, betreffende verschillende onderwerpen. Met bijlagen, 1586; originelen en gelijktijdige afschriften.
1586 1 omslag
Een stuk in tweevoud.
- 6** Rapport van de Staten van Holland en West-Friesland aan de magistraten van de Hollandse steden en de Ridderschap van 3 november 1589, inzake de continuatie van de Hollandse afgevaardigden in de Raad van State, de continuatie van de Colleges ter Admiraliteit, het heffen van convoien en licenten en het reorganiseren van het college van Gecommitteerde Raden van Holland en West-Friesland, afschrift (eind 16e eeuw).
(eind 16e eeuw) 1 stuk
- 7** Uittreksel uit de resoluties van de Staten van Holland en West-Friesland van 22 oktober 1590, afschrift (eind 16e eeuw).
(eind 16e eeuw) 1 stuk
- 8** Concept-resoluties, genomen op de punten van beschrijving van de vergadering van 26 augustus - 11 oktober 1586, concepten van de hand van Johan van Oldenbarnevelt.
1586 1 katern en 2 stukken
- 9** Lijsten van de punten van beschrijving voor de vergaderingen van de Staten van Holland en West-Friesland; met marginale aantekeningen van de hand van Johan van Oldenbarnevelt.
1590-1613 1 omslag
1590 oktober 21
1591 december 30
1594 augustus 29
1599 februari 15
1604 februari 23
1605 augustus 23
1613 december 9
1602 mei 7
In tweevoud.
december 2
- 10** Resoluties van de Staten van Holland en West-Friesland; afschriften.
1585-1614 2 katernen en 7 stukken
1585 januari 16
november 30
1586 juni 12 en 13
1587 januari 16
1589 augustus 7-14
In tweevoud.
1602 oktober 15-16
1614 maart 22
z.j.
- 11** Bijlagen tot de resoluties van de Staten van Holland en West-Friesland van 2, 5 en 13 februari 1607 en van 2 januari 1617; origineel en afschrift van de hand van Johan

- van Oldenbarnevelt.
1607, 1617 4 stukken
- 12** Particuliere notulen van de hand van Johan van Oldenbarnevelt van de vergadering van de Staten van Holland en West-Friesland van 15-23 maart 1617, klad.
1617 1 stuk
- 13** Resoluties van de Staten van Holland en West-Friesland; concepten van Johan van Oldenbarnevelt.
1594-1618 2 katernen en 10 stukken
1594 augustus 30 - september 3
1597 oktober 21 - 26
1602 december 2 - 21
1604 juni 24
1605 september 8
1607 februari 15 - 24
1617 december 4 - 6
1618 juli 24 - augustus 1
z.j.
- 14** Aantekeningen van Johan van Oldenbarnevelt van vergaderingen van de Staten van Holland en West-Friesland van 1 maart, 12 en 13 juli 1605; aantekeningen van een vergadering van de Staten-Generaal in [1618]; een klad uit 1599 bevattende data van diverse resoluties.
1599-1618 5 stukken

2. FUNCTIONARISSEN

A. STADHOUDERS

- 15** Commissie van Philips, hertog van Bourgondië, van 27 april 1433 voor Hugo, heer van Lannoy, als stadhouder van Holland en Zeeland, afschrift.
2e helft 15e eeuw 1 stuk
In het Frans.
- 16** Uittreksel uit de commissie van Philips, hertog van Bourgondië, van 22 mei 1448 voor Hugo, heer van Lannoy, als luitenant van Holland, Zeeland en West-Friesland, 1448; authentiek afschrift, 1604.
1604 1 stuk
In het Frans.
- 17** Stuk houdende de zaken, die door een plaatsvervanger tijdens de veelvuldige afwezigheid van Philips, hertog van Bourgondië, heer van Charlois, in Holland, Zeeland en West-Friesland geregeld dienen te worden, [1450], afschrift, (1e helft 16e eeuw)
(1e helft 16e eeuw). 1 stuk
In het Frans.
- 18** Missiven van Willem, prins van Oranje, aan Elbertus Leoninus en aan de Staten-Generaal van Holland en Zeeland van 5 april 1577, inzake het handhaven van zijn positie bij de Staten-Generaal, afschrift.
1577 1 katern
- 19** Instructie van de Staten van Holland en Zeeland van 1 november 1585 voor Maurits, prins van Oranje, als gouverneur, kapitein-generaal en admiraal van deze gewesten, 1585; authentiek afschrift, 1608

1608. 1 stuk

20 Lijst van data van de commissies voor Hendrik III, graaf van Nassau, René de Chalon, Willem, prins van Oranje en Maurits, graaf van Nassau, als stadhouder van Holland (en Zeeland) en van enkele door hen uitgegeven commissies, 1515-1585, afschrift, (eind 16e eeuw).
(eind 16e eeuw) 1 stuk

21 Resolutie van de Staten van Holland en West-Friesland van 6 februari 1587 om ten aanzien van militaire zaken het advies van Maurits, prins van Oranje, als gouverneur van de gewesten van Holland, Zeeland en West-Friesland te prefereren boven dat van de door de Staten-Generaal benoemde gouverneur-generaal Leicester, afschrift (eind 16e eeuw).
(eind 16e eeuw) 1 stuk

B. GEWESTELIJKE FUNCTIONARISSEN

22 Uittreksel uit de instructie van Willem, prins van Oranje, voor Maximiliaan van Hennin, heer van Bossu, voor het bestuur van Holland en West-Friesland, 1567; met een bijlage; afschriften (eind 16e eeuw).
(eind 16e eeuw) 1 stuk

23 Instructies van de Staten van Holland en West-Friesland van 22 juli 1586 en 22 januari 1590 voor de Gecommitteerde Raden van Holland en West-Friesland, concept, minuut en afschrift.
1586, 1590 1 katern

24 Concept-Instructie van de Staten van Holland en West-Friesland voor François Maelson als Gecommitteerde van de Staten van Holland en West-Friesland vanwege het platteland van West-Friesland mitsgaders als Gecommitteerde Raad van het college van de Admiraliteit van het Noorderkwartier.
1590 1 stuk
RGP 80: p. 205-206.

25 Instructie van de Staten van Holland en West-Friesland van 9 mei 1591 voor François Maelson als Gecommitteerde van voornoemd college, afschrift (eind 16e eeuw).
(eind 16e eeuw) 1 stuk

26 Resoluties van de Staten van Holland en Zeeland van januari 1589 en van januari 1592, inzake het bestuur en het kapitein-generaalschap in die jaren, alsmede de rol van de Staten hierin, 1589, 1592; met een bijlage, 1590; afschriften, (eind 16e eeuw).
(eind 16e eeuw) 1 katern

C. FINANCIËLE AMBTENAREN

27 Commissie van Philips, hertog van Bourgondië, van 15 januari 1445 voor Gautier de la Mandre, als tesorier van de épargnes, als opvolger van wijlen Johan la Chevel, afschrift (eind 16e eeuw).
(eind 16e eeuw) 1 stuk
In het Frans.

28 Commissie van Philips, hertog van Bourgondië, van 1447 voor Johan de Mallet, als tesorier van de épargnes en ontvanger van de inkomsten van de beden bij de

- Rekenkamer van Rijssel, afschrift (eind 16e eeuw).
(eind 16e eeuw) 1 stuk
In het Frans.
- 29** Commissie van Karel, hertog van Bourgondië, van 10 juli 1446 voor Willem van Cluny, als ontvanger-generaal van de épargnes bij de Rekenkamer van Rijssel, afschrift (eind 16e eeuw).
(eind 16e eeuw) 1 stuk
In het Frans.
- 30** Commissie van Maximiliaan, aartshertog van Oostenrijk, van 20 januari 1489 voor de hertog van Zassen, als ontvanger-generaal bij de Rekenkamer van Rijssel, afschrift (eind 16e eeuw).
(eind 16e eeuw) 1 stuk
- 31** Commissie van Karel V van 4 oktober 1505 voor Anthony van Lalaing, Gerard de Plene, Johan Ruffault en Jacques Lauwerijn als nieuwe executeurs-testamentair voor de laatste afwikkelingen van het testament van Philips I, koning van Spanje, authentiek afschrift (eind 16e eeuw).
(eind 16e eeuw) 1 stuk
In het Frans.
- 32** Commissie van Philips II, koning van Spanje, van 29 oktober 1570 voor Jacob Sandelijn als ontvanger van de inposten op de uit Vlaanderen, Brabant en Zeeland naar het buitenland geëxporteerde goederen, afschrift (eind 16e eeuw).
(eind 16e eeuw) 1 stuk
In het Frans.
- 33** Uittreksel uit de resoluties van de Staten van Holland en West-Friesland van 7 juni 1577, betreffende de benoeming van Thomas Rochus, als ontvanger-generaal binnen de stad Dordrecht, afschrift (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 1 stuk
- 34** Uittreksel uit de resoluties van de Staten van Holland en West-Friesland van 5-15 september 1595, betreffende de benoeming van Adriaan Jans, als opvolger van Thomas Rochus, als ontvanger-generaal van de gemene middelen van Zuid-Holland, afschrift (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 1 stuk
- 35** Stukken betreffende de tussen de crediteuren van Everard van Lodesteijn, ontvanger-generaal van de gemene middelen van Delfland en Schieland en de Gecommitteerde Raden van Holland en West-Friesland gerezen moeilijkheden over het, na zijn faillissement, uitbetalen van op eigen naam verstrekte obligaties, 1577 en 1597; origineel en latere afschriften.
1577- c.1600 5 stukken
Eén stuk in tweevoud.
- 36** Uittreksel uit de resoluties van de Staten van Holland en West-Friesland van 4-17 maart 1615, betreffende de benoeming van Amelis van Hoogeveen, als ontvanger van de gemene middelen binnen de stad Leiden en het kwartier van Rijnland, afschrift (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 1 stuk

D. LEDEN VAN HET HOF VAN HOLLAND, ZEELAND EN WEST-FRIESLAND

- 37** Akte, waarbij de Staten van Holland, Zeeland en West-Friesland op 3 januari 1589 overeenkomen, dat troepenverplaatsingen en het uitvaardigen van paspoorten enkel op naam van Maurits, prins van Oranje en de Statencolleges zullen geschieden en dat de aanstellingen van ambtenaren van het Hof van Holland, Zeeland en West-Friesland op naam van beide Statencolleges vernieuwd zullen worden, minuut.
1589 1 stuk
- 38** Commissie van de Staten van Holland, Zeeland en West-Friesland van januari 1589 voor N.N., als raad-ordinaris in het Hof van Holland, Zeeland en West-Friesland, minuut.
1589 1 stuk
Zie ook inv.nr. 37.

E. MILITAIREN

- 39** Commissie van de Staten-Generaal van 2 april 1587 voor de gecommiteerden van voornoemd college om Thomas Sackville, baron van Buckhorst, als gouverneur van de stad Den Briel de eed af te nemen, origineel. Met een bijlage; gelijktijdig afschrift.
1587 2 stukken
Gedeeltelijk in het Frans.
- 40** Instructie van de Staten van Holland en West-Friesland van 17 augustus 1596 voor de garnizoenshouders binnen de steden van Holland en West-Friesland om een leger van drieduizend man te mogen lichten, dat voor "extraordinaris" zaken ook buiten dit gewest gebruikt mag worden, afschrift
1596 1 katern
- 41** Commissie van Maurits, prins van Oranje, voor Jacob van Duvenvoorde, heer van Obdam, als luitenant-admiraal van Holland en West-Friesland, [1595]; afschrift; met aantekeningen van Johan van Oldenbarnevelt.
[1595] 1 stuk
- 42** Commissie van Maurits, prins van Oranje, voor Jacob van Duvenvoor, heer van Obdam, als admiraal van Holland en West-Friesland, afschrift, 1601; met marginale aantekeningen van Johan van Oldenbarnevelt.
1601 1 stuk

F. OVERIGEN

- 43** Ordonnantie van Willem, prins van Oranje, van 25 augustus 1572, betreffende het herstel van de oude privileges en rechten, het vervullen van vacante plaatsen in de bestuurscolleges, de reorganisatie van het leger en de confiscatie van goederen van Spaansgezinde Hollanders, afschrift (eind 16e eeuw).
(eind 16e eeuw) 1 stuk

3. FINANCIËN

A GELDMIDDELEN

1 Inkomsten en uitgaven

- 44** Akte van verkoop door de Staten van Holland en West-Friesland aan Adriaan Mannemaeker, tesorier-generaal van Zeeland, van 24 juni 1580 van het noordblok van de Oudelandse tiende, de hofstadienden van de Raaphorstlaan te 's-Gravenzande en van het zuidblok van de grote tienden in Maasland, welke koop geregistreerd moet worden bij Willem Hanneman, rentmeester-generaal van de Rekenkamer in Noord-Holland, authentiek afschrift (eind 16e eeuw).
(eind 16e eeuw) 1 stuk
- 45** Resoluties van de Staten van Holland en West-Friesland van 3 februari 1580, 12 april 1582, 22 juli 1583, 11 februari, 2 juni en 26 juli 1584 en van 20 november 1585, betreffende de confiscaties van goederen en inkomsten van steden, colleges en personen, die naar de Spanjaarden zijn overgelopen of die zich in neutrale plaatsen hebben gevestigd, 1580-1585; authentiek afschrift, 1586 en latere afschriften.
1586 - c. 1600 2 katernen en 1 stuk
Gedeeltelijk in tweevoud.
- 46** Stukken betreffende de tussen de steden Hoorn, Enkhuizen en Medemblik enerzijds en de steden Edam, Monnikendam en Purmerend anderzijds gerezen geschillen ten gevolge van het voorstel tot vermindering van het aantal leden van Gecommitteerde Raden van het Noorderkwartier van 30 september en 8 november 1589, waardoor Hoorn, Enkhuizen en Medemblik weigeren langer staatsgewijs te compareren en bij te dragen in de gemeenschappelijke financiën, origineel, concept en afschrift.
1589 3 stukken
Het origineel is ook in afschrift aanwezig.
- 47** Uittreksel uit de resoluties van de magistraten en de gedeputeerden van het Noorderkwartier van 21 november 1589, inzake de wijze van bijdragen door de verschillende steden in het tekort van het College ter Admiraliteit van het Noorderkwartier, afschrift (eind 16e eeuw).
(eind 16e eeuw) 1 stuk
- 48** "Remonstrantie", rapport van de Rekenkamer van Holland aan de Staten van Holland en West-Friesland naar aanleiding waarvan zij adviseert om Zeeland gedeeltelijk de lasten te laten dragen, oude belastingen opnieuw in te voeren, toegeëigende bezittingen terug te vorderen en het erfleem van de abdij Egmond aan het graafschap Holland toe te voegen om de oorlogskosten en de kosten van het oprichten van de Hoge Raad van Holland en Zeeland te bekostigen, [1595], afschrift (eind 16e eeuw).
(eind 16e eeuw) 1 katern
- 49** Memorie van de Staten van Holland en West-Friesland voor Jan Janszoon Steenhuys en Hortensius, leden der Gecommitteerde Raden van Holland en West-Friesland, van 12 februari 1600, inzake het vereffenen van de defecten in de liquidatie van 1597 en het opstellen van de afrekeningen over de jaren 1598 en 1599, het heffen van een quote in het Noorderkwartier en het innen van gemenelandsmiddelen, afschrift (begin 17e eeuw).

- (begin 17e eeuw) 1 stuk
- 50** Stukken houdende adviezen van verschillende rechtsgeleerden aan de Staten van Holland en West-Friesland, betreffende de verkoop van de door hen geconfisqueerde geestelijke goederen om 's lands schulden af te lossen en te voorzien in de tractementen van de predikanten, origineel en afschrift (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 2 stukken
- 51** Staat van de ontvangsten en uitgaven van het kantoor der domeinen van Zuid-Holland over het jaar 1601, [1602]; afschrift (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 1 katern
- 52** Missive van Arent Muys van Holy aan de Gecommitteerde Raden van Holland en West-Friesland van 3 september 1609, betreffende een brief van een ontvanger van de Staten-Generaal aan het bestuur van 's-Gravenmoer, inzake zijn aanspraken op de inkomsten uit de Domeinen van Holland, origineel. Met bijlagen; authentieke afschriften.
1609 3 stukken
- 52A** Staten van de inkomsten en uitgaven van de ontvangers van de kantoren van de gemene middelen van Dordrecht, Haarlem, Delft, Leiden, Amsterdam, Gouda, Rotterdam, Den Briel en Gorinchem over de jaren 1609-1617; afschriften (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 4 katernen en 1 stuk
- 53** Akte van liquidatie van de schulden van de Gecommitteerde Raden van Holland en West-Friesland met de heerlijkheid Huisduinen, inzake het pandschap van voornoemde heerlijkheid, 1610; afschrift (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 1 stuk
- 54** Uittreksel uit de resoluties van de Staten van Holland en West-Friesland van 18 maart 1611, betreffende de verlaging van de renten van de 12e en 14e penning in verhouding tot de 16e penning op gelijke wijze als dit is gedaan bij de waardevermindering van de obligaties, afschrift (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 1 stuk
- 2 Het sterfhuis van Maximiliaan, hertog van Bourgondië, markies van Veere en Vlissingen**
Zie ook inv.nrs. 723-728.
- 55** Stukken betreffende de verkoop door Pieter Moliaart, curator van het sterfhuis van Veere en Vlissingen, aan Pieter Suys cum suis op 11 oktober en 25 november 1591 van de gorssen en aanwassen van St. Philipsland om schulden met de crediteuren te vereffenen, afschriften (eind 16e eeuw).
(eind 16e eeuw) 2 stukken
- 56** Missiven van Jasper van Poelgeest aan de Staten van Holland en West-Friesland van 10 maart 1593, waarin hij aanbiedt om de door de crediteuren op zijn schoonvader Arend van Dorp, voormalig curator, te verhalen schulden voor zijn rekening te nemen en waarin hij de door hem aan de Staten ten behoeve van het leger voorgeschoten gelden aan de Staten van Holland en West-Friesland kwijtscheldt, afschriften. Met een bijlage, 1593; afschrift (eind 16e eeuw).
(eind 16e eeuw) 3 stukken

- 57** Akte, waarbij Jasper van Poelgeest op 27 juni 1593 aan de Gecommitteerde Raden van Holland en West-Friesland toezegt om de schulden van zijn schoonvader Arend van Dorp, voormalig curator van het sterfhuis van Veere en Vlissingen, aan de in vijandelijke landen wonende crediteuren te betalen en waarbij hij de aan de Staten voor het leger voorgeschoten gelden aan de Staten van Holland en West-Friesland kwijtscheldt; met een akte van borgstelling van zijn broer Gerard van Poelgeest, origineel en afschrift, 1593. Met bijlagen, [1590] en 1593; gelijktijdige afschriften. 1593 5 stukken en 1 katern
- 58** Missive van Arend van Dorp, voormalig curator van het sterfhuis van Veere en Vlissingen, aan de Staten van Zeeland, betreffende het visiteren van zijn in 's-Gravenhage berustende bescheiden van de administratie, omdat Maximiliaan, heer van Kruiningen, het juridisch onjuist vindt, dat de schulden van Arend van Dorp niet met toestemming van de Staten-Generaal, maar met die van de Staten van Holland en West-Friesland door Jasper van Poelgeest zijn overgenomen, 1593; afschrift (eind 16e eeuw) (eind 16e eeuw) 1 stuk
- 59** Missive van Arend van Dorp, voormalig curator van het sterfhuis van Veere en Vlissingen, aan N.N., betreffende de tussen zijn schoonzoon Jasper van Poelgeest en de Gecommitteerde Raden van Holland en West-Friesland gesloten overeenkomst, inzake de achterstallige betalingen van Arend van Dorp aan de crediteuren, origineel, 1593. Met bijlagen, 1593; authentiek afschrift en afschrift. 1593 1 stuk en 2 katernen
- 60** Stukken betreffende de processen voor de Grote Raad van Mechelen en de Hoge Raad van Holland en Zeeland tussen Maximiliaan, heer van Kruiningen, enerzijds en Pieter Moliaart, curator van het sterfhuis van Maximiliaan, markies van Veere en Vlissingen, anderzijds, betreffende de met ingang van 1593 verschuldigde betalingen en vorderingen van 43.000 pond van Maximiliaan, heer van Kruiningen, 1549, 1571, 1579, 1580, [1580], 1583 en 1593; origineel, authentiek afschrift en afschriften (eind 16e eeuw). (eind 16e eeuw) 1 omslag
Gedeeltelijk in het Frans.

3 Het faillissement van François Keghelingh, ontvanger van de gemene middelen te Gouda

- 61** Missiven van Gerard Franszoon Keghelingh, oud-burgemeester van de stad Gouda, aan Johan van Oldenbarnevelt van 14 februari 1607, 22 april, 20 mei, 6 en 15 juli 1609, inzake de tegen hem door de crediteuren van zijn zoon François Keghelingh, ingediende eis, dat hij als vader diens schulden moet betalen; met een verzoek om zich tegenover de Staten van Holland en West-Friesland te mogen verantwoorden, alsmede om hem na het merendeel van zijn goederen afstand te hebben gedaan, ongemoeid te laten, originelen. 1607, 1609 6 stukken
1. Eén stuk met een naschrift van G.F. Keghelingh.
2. Zie RGP 108: p. 153-156, 313-316, 327-330, 331-332, 332-334.
- 62** Rekest van de crediteuren van François Keghelingh aan de vroedschappen van de stad Gouda om na zijn faillissement te willen voorzien in de achterstallige betalingen. afschrift, 1609. 1609 1 stuk

- 63** Missive van het stadsbestuur van Gouda aan Johan van Oldenbarnevelt van 8 augustus 1609, waarbij zij verzoeken om in de eerstkomende vergadering van de Staten van Holland en West-Friesland de afwikkeling van de betaling van de schulden aan de crediteuren, alsmede de achterstallige betalingen in de verpondingen en contributies over de jaren 1606 tot en met 1609 aan de orde te stellen. origineel, 1609
1609 1 stuk
Zie RGP 108: p. 341-342.
- 64** Stukken betreffende de bij resolutie van de Gecommitteerde Raden van Holland en West-Friesland van 13 november 1609 in het geschil tussen de gedeputeerden van de stad Gouda, namens de crediteuren enerzijds en Rochus van Hoensaert, lid van de Hoge Raad van Holland en Zeeland, namens Gerard Franszn. en zijn zoon François Keggelingh en zijn vrouw anderzijds getroffen maatregelen, volgens welke Gerard Franszn. ten behoeve van zijn zoon afstand doet van al zijn goederen, mits hierdoor de resolutie van 7 november 1606 komt te vervallen en zijn zoon wordt vrijgelaten, klad en concept. Met bijlagen, klad en afschrift.
1609 5 stukken
1. De resolutie van 13 november 1609 in drievoud.
2. Eén bijlage in tweevoud.
- 65** Rekeningen van de ontvangsten en uitgaven van de curatoren van de nagelaten boedel van François Keggelingh, [1610]; afschriften (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 2 stukken
- 4 Overige financiële zaken**
- 66** Staat van de lasten van de domeinen in de Vroonlanden, West-Friesland en Kennemerland over 1569, in Noord-Holland over 1570, in Gouda over 1572, in Voorne over 1573 en in Zuid-Holland, Putten, Strijen, Arkel en Asperen over 1575, [1576]; afschrift (eind 16e eeuw).
(eind 16e eeuw) 1 stuk
- 66A** Lijst van de rekeningen en andere bescheiden van de domeinen en tolleren van Zeeland over de periode van 1327-1577, die op het kantoor van de Rekenkamer van Holland berusten, [1580]; afschrift (eind 16e eeuw).
(eind 16e eeuw) 1 stuk
- 67** Aantekeningen van Johan van Oldenbarnevelt betreffende de bijdrage van verscheidene Hollandse steden in de "contributies" op de onroerende goederen over de jaren 1561-1585. Met een bijlage.
(tweede helft 16e eeuw) 2 stukken
- 68** Instructie van de Gecommitteerde Raden van Holland en West-Friesland van 8 juli 1586 voor Johan van Oldenbarnevelt om samen met de andere gecommitteerden ter vergadering van de Staten-Generaal binnen Utrecht de wijze van inning van geldbedragen, het geschil over de gemeenschappelijke confiscaties en het advies, inzake de Arembergse en Wassenaarse goederen. origineel.
1586 1 stuk
RGP 80: p. 111-112.
- 69** Missive van de Staten van Holland en West-Friesland aan prins Maurits in de Raad van State van 9 juli 1586, betreffende de betalingen uit geconfisqueerde goederen, het toezicht op de pachten en een meningsverschil tussen Holland en Zeeland over

- de "conferentie" van de gemene middelen. concept
1586 1 stuk
- 70** Missive van de Gecommitteerde Raden van de Staten van Holland en West-Friesland aan Johan van Oldenbarnevelt van 16 maart 1589, inzake het verkopen van enkele percelen land aan hopman Zwol op gelijke voorwaarden als dit destijds aan Ernst van Mandersloo is geschied, inzake het verzoek van de Staten-Generaal te besluiten met betrekking tot de impost op wol en inzake het op 4 april 1589 bijeenroepen van een vergadering van het College Superintendent nevens Zijne Excellentie. origineel.
1589 1 stuk
- 71** Verzoekschrift van de gedeputeerden van de Staten van Zeeland aan de Staten van Holland en West-Friesland van [september] 1596 om de Reken- en Leenkamer van Holland te machtigen rekeningen en bewijsstukken met betrekking tot Zeeland over te dragen aan de Rekenkamer van Zeeland, [1596]; afschrift (eind 16e eeuw).
(eind 16e eeuw) 1 stuk
- 72** Stuk, houdende een advies van N.N. voor het Gewestelijk Kantoor van Delft, inzake een subsidie-aanvraag van een pachtster van het convent van Loosduinen, origineel, [eind 16e eeuw].
(eind 16e eeuw) 1 stuk
- 73** Staat van beloningen betaald aan de gedeputeerden van de Ridderschap van Holland en West-Friesland en aan de gedeputeerden van de Staten van Holland en West-Friesland voor het afhoren van de rekeningen van de Rekenkamer van Holland, [1605]; gelijktijdig afschrift.
(begin 17e eeuw) 1 stuk
- 74** Staat van de inkomsten uit de heergewaden, die als uitkeringen van de leenmannen in de jaren 1573-1607 bij het verheffen van lenen aan de leenheer betaald moesten worden, [1608]; afschrift (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 1 stuk
- 75** Lijst van namen van de edelen van de Ridderschap van Holland en West-Friesland en de gedeputeerden van de steden, die in de jaren 1599 tot en met 1609 tot gecommitteerden ter auditie van de gemene landsrekeningen zijn aangewezen, met een aanvulling van de namen der steden voor de jaren 1610 tot en met 1617. origineel.
1617 1 stuk

B BELASTINGEN

1 Beschreven middelen

a. Veen en bezaaide landen

- 76** Staat van de inkomsten uit de verpachtingen van het vee en de bezaaide landen over de perioden van 1 april - 1 oktober 1605 en van 1 oktober 1605 - 31 maart 1606, 1606; afschrift (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 1 katern

b. Verpondingen**Algemeen**

- 77** Staat van de ommeslagen over de Hollandse steden, dorpen en gehuchten voor een bede van 12.000 klinkerts van 30 groten per stuk, welk bedrag de Staten van Holland en West-Friesland aan Philips de Schone bij de Blijde Inkomste beloofd hebben in de jaren 1495 en 1496 te zullen opbrengen, 1495; afschrift (eind 16e eeuw).
(eind 16e eeuw) 1 katern
- 78** Staat van de ommeslagen over de Hollandse steden, dorpen en gehuchten voor de bekostiging van een leger van 6.000 man à raison van tien schilden per soldaat [1550]; afschrift, (1590).
(1590) 1 katern

Bijzonder

- 79** Staten van de repartitiegelden uit de quotisatie van de verpondingen, omgeslagen over de Hollandse steden, 1574, 1575, 1580 en 1584; afschriften (eind 16e eeuw).
(eind 16e eeuw) 4 stukken
1574 juli 17 - december 17
1575 augustus 25 - november 1
1580
1584
- 80** Akte, waarbij Adriaan van der Mijle en Leonaard Casembroot, president respectievelijk raadsheer van het Hof van Holland, Zeeland en West-Friesland en Nanninck van Foreest Jordaenszn. en Dirk van Nijenburg raadsheren van de Hoge Raad van Holland en Zeeland, op verzoek van de Gecommitteerde Raden van Holland en West-Friesland, met Claes Symonszn., gedeputeerde van Amsterdam, overeenkomen, dat deze stad slechts 8.000 in plaats van 15.000 ponden van 40 groten Vlaams aan het herstel van de verpondingen hoeft bij te dragen. origineel
1584 1 stuk
Zie ook inv.nr. 81.
- 81** Stukken betreffende een geschil tussen de Staten van Holland en West-Friesland enerzijds en het College van Financiën van het Noorderkwartier anderzijds over het liquideren van schulden, waarbij Adriaan van der Mijle en Leonaard Casembroot, president respectievelijk raadsheer van het Hof van Holland, Zeeland en West-Friesland en Nanninck van Foreest Jordaenszn. en Dirk van Nijenburg, raadsheren van de Hoge Raad van Holland en Zeeland, aan de Gecommitteerde Raden van Holland en West-Friesland voorstellen om het Zuiderkwartier 30.000 ponden van 40 groten Vlaams minder te laten betalen dan eerst voor het Zuiderkwartier was geraamd, 1584; originelen en gelijktijdige afschriften.
1584 1 katern en 2 stukken
Zie ook inv.nr. 80.
- 82** Staat van inkomsten uit de verpondingen, die de Staten van Holland en West-Friesland in de maanden oktober en november 1585, op verzoek van de Rekenkamer van Holland, hebben geïnd, afschrift (eind 16e eeuw).
(eind 16e eeuw) 1 katern
- 83** Staat van achterstallige betalingen van het Noorderkwartier in de gereserveerde

- middelen en verpondingen en in de quote van de extraordinaris bijdrage aan Maurits, prins van Oranje, voor de betaling van een veldleger, 1585; afschrift (eind 16e eeuw).
(eind 16e eeuw) 1 stuk
- 83A** Liquidatie van het stadsbestuur van Rotterdam met Cornelis van Mierop, ontvanger-generaal van Holland, van de omslagen van de verpondingen, zoals deze voor 1584 en 1585 zijn overeengekomen, [1586]; afschrift (eind 16e eeuw).
(eind 16e eeuw) 1 stuk
In tweevoud.
- 84** Stuk houdende een advies van de gedeputeerden van de Raad van State aan de Staten van Holland en West-Friesland van 3 september 1587, inzake de mogelijkheden om hun achterstallige betalingen door de steden en het platteland uit de verpondingen van het komende jaar 1588 te laten betalen, afschrift (eind 16e eeuw).
(eind 16e eeuw) 1 stuk
- 85** Liquidatie van het stadsbestuur van Amsterdam met Cornelis van Mierop, ontvanger-generaal van Holland, van 23 augustus 1589 van de bijdragen in de verpondingen, afschrift (eind 16e eeuw).
(eind 16e eeuw) 1 stuk
- 86** Staat van de in de jaren 1584-1590 aan verschillende steden, dorpen en gehuchten toegestane verlagingen en opschortingen in de bijdragen van de verpondingen, 1590; afschrift (eind 16e eeuw).
(eind 16e eeuw) 1 katern
- 87** Begroting van de bijdragen van Holland voor de Generaliteitskas uit de inkomsten in de verpondingen over de jaren 1589 en 1590. klad.
1589 1 stuk
- 88** Memorie van het stadsbestuur van Hoorn voor Jacob, heer van Obdam, betreffende de moeilijkheden die zijn gerezen tussen de Gecommitteerde Raden van het Noorderkwartier en de weduwe van wijlen Jan Aelbrechtszn., rentmeester van het Noorderkwartier, inzake het liquideren van de betalingen van de restanten van de verpondingen en van de pachten, 1599; gelijktijdig afschrift. Met een bijlage, origineel
1599
- 89** Uittreksel uit de resoluties van de Staten van Holland en West-Friesland van 18 september 1600, betreffende het tijdig laten afkondigen door de bestuurders van de plattelandsgemeenten van het jaarlijks afhoren van de rekeningen van de verpondingen en contributies en het opmaken van kopieën voor de ingelanden, afschrift (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 1 stuk
- 90** Memorie van de Gecommitteerde Raden van Holland en West-Friesland, betreffende een verbeterde regeling voor de berekening van de verpondingen van de huur van huizen in de stad en op het platteland, (eind 16e eeuw); afschrift (eind 16e eeuw).
(eind 16e eeuw) 1 stuk
In tweevoud.
- 91** Staten van ordinaris en extraordinaris verpondingen van het Noorder- en

Zuiderkwartier, die reeds zijn geheven of die nog moeten worden geheven en in ruil waarvoor assignaten zijn afgegeven, 1583, 1585, 1586, 1590, 1592, 1593, 1596, 1597, 1599, 1606 en z.j.; afschriften (eind 16e en begin 17e eeuw)
(eind 16e en begin 17e eeuw) 2 katernen en 9 stukken

1583 Noorder- en Zuiderkwartier
1. Betreft de drie verpondingen.
2. In tweevoud.

1585 Noorder- en Zuiderkwartier
Betreft de impost op de verpondingen.

1586 Noorder- en Zuiderkwartier
Betreft de achterstallige betalingen.

1590 Noorder- en Zuiderkwartier
Betreft de ordinarij en extraordinarij verpondingen.

1592 oktober 1 - 1593 september 30 Noorderkwartier
Betreft de ordinarij en extraordinarij verpondingen.

1593 oktober 1 - 1594 september 10 Zuiderkwartier. 1 katern
Betreft de ordinarij en extraordinarij verpondingen.

1595 Zuiderkwartier

1597 september - 1598 juli Noorder- en Zuiderkwartier
Betreft de tegen interest geleende penningen.

1599 Zuiderkwartier
Betreft de ordinarij en extraordinarij verpondingen.
z.j. Noorder- en Zuiderkwartier
Betreft de verpondingen van de Hollandse steden.

92-93 Staten van de overschotten van de inkomsten uit de verpondingen, die op het kantoor van Cornelis van Mierop, ontvanger-generaal van Holland, zijn aangetroffen, 1613-1617; afschriften (begin 17e eeuw). 1 katern en 1 stuk
(begin 17e eeuw)

92 1613-1616
1613-1615: betreft de grote en kleine steden.
1616: betreft het platteland en de kleine steden.

93 1613-1617
1613-1616: betreft de grote en kleine steden.
1617: betreft het platteland en de kleine steden.

94 Borderel op de staten van de inkomsten uit de verpondingen van de daartegenoverstaande lasten en van de particuliere lasten van Holland, 1617; afschrift (begin 17e eeuw). 1 stuk
(begin 17e eeuw)

95 Staten van de inkomsten van Holland en West-Friesland uit de verpondingen van de gemene middelen in het Noorder- en het Zuiderkwartier, 1616-1619; afschriften (begin 17e eeuw). 5 stukken
(begin 17e eeuw)

1615 april 1 - 1616 april 1. 1 stuk
1615 augustus 1 - 1616 augustus 1
1615 oktober 1 - 1616 oktober 1
1616 april 1 - 1617 april 1. 1 stuk
1616 augustus 1 - 1617 augustus 1
1616 oktober 1 - 1617 oktober 1
1617 april 1 - 1618 april 1. 1 stuk
1617 augustus 1 - 1618 augustus 1
1617 oktober 1 - 1618 oktober 1
1617 december 31 - 1618 mei 31. 1 stuk. In tweevoud.
1618 juni 1 - 1619 mei 31. 1 stuk

c. Haardstedegeld

96 Staat van de restanten van het bedrag, dat door de Hollandse steden, krachtens

een resolutie van de Staten van Holland en West-Friesland van december 1596, naast de bijdragen in de verpondingen aan het haardstedegeld nog opgebracht moet worden, 1597; afschrift (eind 16e eeuw).
(eind 16e eeuw) 1 stuk

97 Missive van de Hoge Raad van Holland en Zeeland aan de Staten van Holland en West-Friesland van 7 oktober 1600, betreffende het eigenmachtig taxeren en collecteren van schoorsteengeld door het Hof van Holland, Zeeland en West-Friesland en door de magistraat van 's-Gravenhage zonder daarin de Hoge Raad van Holland en Zeeland te kennen, 1600; origineel. Met een bijlage, 1597; afschrift, 1600.
1600 2 stukken

98 Lijst van dorpen en steden, die aan Cornelis van Mierop, ontvanger-generaal van Holland, brandschatting verschuldigd zijn, z.j.; afschriften (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 1 stuk

2 Onbeschreven middelen

a. Gemene middelen

99 Ordonnantie van de Staten van Holland en West-Friesland op de verpachting van verschillende gemene middelen voor de periode van 1 mei 1571 - 1 mei 1572, 1571; afschrift (eind 16e eeuw).
(eind 16e eeuw) 1 katern
Zie ook het archief van de Staten van Holland vóór 1572, inv.nr. 2429.

99A Staat van de inkomsten van de ontvangers uit de op interest van de gemene middelen, geleende gelden ter voldoening van de belastingen van Holland voor 1579, 1580; afschrift (eind 16e eeuw).
(eind 16e eeuw) 1 stuk

99B Staat van de aan Holland en Zeeland in de periode van 1577-1586, krachtens de Pacificatie van Gent en de Unie van Utrecht, opgelegde oorlogskosten en van de inkomsten van de generale middelen, die Holland hiervoor toen heeft bestemd, 1586; afschrift (eind 16e eeuw).
(eind 16e eeuw) 1 katern
In het Frans.

99C Staat van de repartitiegelden die door de Hollandse steden aan de Staten van Holland en West-Friesland in de periode van 1 april 1580 - 6 februari 1586 uit de inkomsten van de gemene middelen zijn voorgeschoten en door de ontvanger-generaal van Holland uit verschillende soorten belastingen terugbetaald moeten worden, opgesteld door Johan van Oldenbarnevelt ten behoeve van Maurits, prins van Oranje en enkele gesubmitteerden, om in een geschil tussen 's-Gravenhage en de Staten van Holland en West-Friesland over de bijdrage van eerst-genoemde in de financiering van de oorlogskosten, te kunnen beslissen, 1586; afschrift (eind 16e eeuw).
(eind 16e eeuw) 1 katern

99D Staat van de in mei 1586 door de ontvangers van Holland op interest geleende gelden, die zijn afgedragen op het kantoor van Cornelis van Mierop, ontvanger-generaal van Holland, alsmede van de bijdragen, die Holland hiervan te goed houdt, afschrift (eind 16e eeuw).

- (eind 16e eeuw) 1 stuk
- 99E** Staat van de bijdragen van de gewesten Holland en Zeeland in de gemene middelen van de particuliere lasten van het gewest Holland, van renten, oude oorlogsschulden, tractementen van predikanten en verpondingen, 1586; afschrift (eind 16e eeuw).
(eind 16e eeuw) 1 katern
- 100** Missive van het stadsbestuur van Gouda aan de Staten van Holland en West-Friesland van 10 februari 1588, waarbij zij de betaling van de nieuw ingestelde belasting van 75 gulden op de gemene middelen afwijzen. origineel.
1588 1 stuk
- 101** Resolutie van de Staten van Holland en West-Friesland van 9 juli 1590, inzake een onderlinge overeenkomst van de Hollandse steden om de ordonnanties op het heffen van imposten en gemene middelen beter na te leven, 1590; afschrift. (eind 16e eeuw) Met een resolutie van 9 november 1589 als bijlage; afschrift (eind 16e eeuw).
(eind 16e eeuw) 2 stukken
De bijlage in tweevoud.
- 102** Staat van de inkomsten van Cornelis van Mierop, ontvanger-generaal van Holland, uit de gemene middelen voor de aflossing van de renten en overige schulden van het gewest Holland, 1592; afschrift (eind 16e eeuw).
(eind 16e eeuw) 1 stuk
- 103** Uittreksel uit de resoluties van de Staten van Holland en West-Friesland van de periode van 22 november - 18 december 1600, inzake bepalingen op de gemene middelen, afschrift (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 1 katern
- 104** Memorie betreffende de door de Staten van Holland en West-Friesland in de periode van januari en februari 1601 aangegane leningen, die afgelost of verlengd moeten worden, [1601]; gelijktijdig afschrift.
[1601] 1 stuk
- 105** Rapport van de Hoge Raad van Holland en Zeeland, het Hof van Holland, Zeeland en West-Friesland en de Rekenkamer van Holland aan de Gecommitteerde Raden van Holland en West-Friesland van 8 maart 1604, waarbij zij adviseren, inzake de bijdragen van dit gewest in de gemenelands middelen, afschrift (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 1 katern
- 106** Staat van de inkomsten van de ontvangers van de gemene middelen uit belastingen over de periode van juli 1606 - 30 juni 1607, afschrift (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 1 katern
- 107** Staat van de winsten en verliezen op de verpachtingen van de gemene middelen in Holland over de periode van 1 april 1608 - 1 april 1609, afschrift (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 1 stuk
- 108** Staten van de door de ontvangers van de gemene middelen ten behoeve van het Noorder- en Zuiderkwartier op interest gelichte en nog lopende gelden ten laste van het gemene land, 1608 en 1609; afschriften (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 2 stukken
1608 september - 1609 augustus Noorder- en Zuiderkwartier

1608 april - 1609 maart Zuiderkwartier

- 109** Staat van de inkomsten uit de verpachtingen van de gemene middelen op de kantoren van de gemene middelen van Dordrecht, Haarlem, Delft, Leiden, Amsterdam, Gouda, Rotterdam, Den Briel en Gorinchem en in het Noorderkwartier over de periode van 1 oktober 1610 - 31 maart 1611, afschrift (begin 17e eeuw). (begin 17e eeuw) 1 stuk
- 110** Staten van de opbrengsten uit de verpachtingen van de gemene middelen in Holland en West-Friesland, 1605, 1606, 1608, 1609, 1616 en 1617; afschriften (begin 17e eeuw). 6 stukken
(begin 17e eeuw)
1605 april 1 - september 30
1605 oktober 10 - 1606 maart 31
1608
1608 april 1 - 1609 september 30
1609 april 1 - 1609 oktober 1
1616 april 1 - 1617 april 1
- 110A** Lijst van de in de periode van 1578-1618 door de Rekenkamer van Holland afgehoorde rekeningen van Cornelis van Mierop, ontvanger-generaal van Holland, van Joachim van Mierop, ontvanger van de gemenelands renten, van Cornelis van Coolwijck, ontvanger-generaal van de geestelijke goederen, van Thomas Gemetz, ontvanger-generaal van de geconfisqueerde goederen en van de ontvangers van de gemene middelen in de Hollandse steden, [1618]; afschrift (begin 17e eeuw). (begin 17e eeuw) 1 katern
- 111** Staat van de inkomsten van de ontvangers van de gemene middelen in het Noorderkwartier, z.j.; afschrift (begin 17e eeuw). (begin 17e eeuw) 1 stuk

b. Imposten

Algemeen

- 112** Resolutie van de Staten van Holland en West-Friesland van 16 oktober 1578, betreffende het heffen van imposten door het gewest Gelre. origineel. 1578 1 stuk
- 113** Resolutie van de Staten van Holland en West-Friesland van 9 november 1589, inzake het bestrijden van frauden in de imposten van het gemene land en in de accijnzen der steden, afschrift (eind 16e eeuw). (eind 16e eeuw) 1 stuk
- 114** Lijst van inkomsten van de gewesten Holland en Zeeland uit de imposten op wijnen, bieren, rundvee, bezaaide landen, waag, ronde maten, lakens, zeep, brandhout en ontgrondingen van turf over de periode van 1 april - 30 september 1603, opgesteld om de inkomsten van beide gewesten met elkaar te kunnen vergelijken, afschrift (begin 17e eeuw). (begin 17e eeuw) 1 katern
- 115** Begroting van de inkomsten uit de imposten op het gemaal, veen, zeep en de uitvoer van turf, die door Cornelis van Mierop, ontvanger-generaal van Holland, voor de periode van 1 augustus 1610 - 31 juli 1611 zijn verpacht, 1610; afschrift (begin 17e eeuw).

(begin 17e eeuw) 1 stuk

- 116** Stukken betreffende de bezwaren van het stadsbestuur van Hoorn, ingediend bij Maurits, prins van Oranje en de Gecommitteerde Raden van Holland en West-Friesland, inzake het onevenredige verschil in de heffingen van imposten op wijnen, bieren, gemaal en vee in Hoorn in vergelijk met die te Alkmaar en Enkhuizen, 1615 en 1616; originelen. Met bijlagen, 1518, 1561, 1562, 1568-1581 en 1583-1614; originelen en authentieke afschriften, 1615 en 1616.
1615-1616 1 omslag

- 116A** Lijst van het restant van de 100.000 ponden van de in 1596 over de getimmerten van de Hollandse steden gedane betalingen [1597]; afschrift (eind 16e eeuw).
(eind 16e eeuw) 1 stuk

Bijzonder

a Wijnen en bieren

- 117** Missive van Philips II, koning van Spanje, aan de hoofden, de tesorier-generaal en de gecommitteerden van de domeinen en financin, inzake de door hem aan de Staten van Holland en West-Friesland voor de duur van vier jaar ter bescherming van de visserij verleende toestemming om in oorlogstijd een bedrag van 12.000 gulden en in vreedstijd van 6.000 gulden van de imposten op de wijnen te mogen gebruiken, gelijktijdig afschrift 1559.
1559 1 stuk

- 118** Akte van voorwaarden van de Rekenkamer van Holland van 20 december 1564 voor de verpachting van de imposten op de wijnen over het jaar 1565 in het kwartier van Zuid-Holland, gelijktijdig afschrift, 1564.
1564 1 stuk

- 119** Rekest van Pieter van der Meer, pensionaris van Delft, namens de steden van Holland en West-Friesland, die bier brouwen en dit naar Gelderland uitvoeren, aan de Staten-Generaal van 31 december 1599 om maatregelen te willen nemen tegen pachters van de gemene middelen in Gelderland, die de uit Holland ingevoerde bieren en wijnen, in strijd met de Nadere Unie, zwaarder belasten dan de in hun eigen gewest gebrouwen bieren en verhandelde wijnen, authentiek afschrift. Met bijlagen; authentieke afschriften.
1599 3 stukken
RGP 71: p. 761.

- 120** Memories van N.N. voor de Gecommitteerde Raden van Holland en West-Friesland, waarin zij aandringen op het herstel van de ordonnantie op de impost op de bieren en het treffen van regelingen voor het verstrekken van biljetten voor de in- en uitvoer van bieren binnen de Republiek, eind 16e eeuw; afschrift (eind 16e eeuw).
(eind 16e eeuw) 2 katernen

- 121** Staten van de inkomsten van Holland en West-Friesland uit de imposten op de bieren en wijnen, 1606, 1609, 1611 en 1615; afschriften (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 3 stukken
Het eerste rekenkundige halfjaar loopt van 1 april - 30 september en het tweede van 1 oktober - 31 maart.

b Zout

- 122** Ordonnantie van Maurits, prins van Oranje en de Raad van State nevens Maurits, inzake het verpachten van de zoutbelasting, krachtens een eerder door Holland, Zeeland en Utrecht gesloten overeenkomst, 1585; afschrift (eind 16e eeuw). (eind 16e eeuw) 1 stuk
- 123** Rapporten van N.N. voor de Staten van Holland en West-Friesland, inzake het garanderen van het uitvoerrecht van zout, dat via Antwerpen en Luik naar Frankrijk wordt vervoerd, afschriften (eind 16e eeuw). (eind 16e eeuw) 2 katernen
- 123A** Missive van de Staten van Holland en West-Friesland aan de Staten van Utrecht van 22 december 1616, waarin zij de plannen van Utrecht om te komen tot het oprichten van zoutketen aan de Vecht, afwijzen. concept. 1616 1 stuk

c Waag

- 124** Rekest van Steven Philippsz. Messemaecker, pachter van de impost van de waag van Rotterdam, aan de Staten van Holland en West-Friesland, om een achterstallige pachtsom over een termijn van drie jaren te mogen betalen, [1609], afschrift (begin 17e eeuw). (begin 17e eeuw) 1 stuk

d Lakens

- 125** Rekest van de grossiers van wollen lakens binnen Amsterdam aan de Staten van Holland en West-Friesland om in verband met de protectie van de lakenhandel binnen Holland de ordonnantie op de impost op wollen lakens op te willen heffen, 1594; met kanttekeningen. 1594 1 stuk
- 126** Stuk houdende een voorstel van N.N., inzake een generaal middel voor het innen van een bedrag van 80.000 ponden van 40 groten Vlaams per pond, dat door alle gewesten bijeengebracht moet worden of minstens de helft daarvan door Holland en West-Friesland, waartoe de impost op de gouden en zilveren zijde en de wollen lakens opnieuw moet worden ingevoerd, eind 16e eeuw; afschrift (eind 16e eeuw). (eind 16e eeuw) 1 stuk
- 127** Ordonnantie van de [Staten van Holland en West-Friesland], inzake het verven van wollen lakens binnen de Republiek en het afgeven van biljetten door de collecteur van de impost op lakens voor de uitvoer naar het buitenland, eind 16e eeuw; afschrift (eind 16e eeuw). (eind 16e eeuw) 1 stuk
- 128** Concept-ordonnantie van de lakenkopers van de steden van Holland en West-Friesland op de impost op de wollen lakens, inzake de verpachting, de invoerrechten en het voorkomen van frauden bij het laden en lossen van schepen, [eind 16e eeuw]. [eind 16e eeuw] 1 katern
- 129** Concept-resolutie van de Staten van Holland en West-Friesland, waarbij wordt

besloten dat gouden, zilveren, fluwelen en zijden kledingstukken enkel gedragen mogen worden door personen, die hier krachtens hun geboorte of ambt recht op hebben en er ieder half jaar voor betalen.

[eind 16e of begin 17e eeuw]

1 stuk

130

Aantekeningen van Johan van Oldenbarnevelt betreffende het heffen van impost op lakens, klad, [begin 17e eeuw].

[begin 17e eeuw]

1 stuk

131

Ordonnantie van de Staten van Holland en West-Friesland op het innen van de impost op gouden, zilveren, zijden, wollen, linnen, katoenen en hennep lakens, passementen en manufacturen, alsmede op de uitvoerrechten, [begin 17e eeuw], afschrift [begin 17e eeuw].

(begin 17e eeuw)

1 stuk

132

Instructie van de Staten van Holland en West-Friesland voor de pachter van de impost op alle gouden, zilveren en zijden lakens om deze bij het begin van zijn ambtsperiode vast te stellen; met een ordonnantie voor de lakenverkopers en handelaren op de verkoop in en buiten het eigen gewest, [begin 17e eeuw], afschrift [begin 17e eeuw].

(begin 17e eeuw)

1 katern

133

Rekest van het stadsbestuur van Breda, namens de wevers aldaar, aan de Staten van Holland en West-Friesland, om de beschikkingen op de 10 oktober 1610 en 20 maart en 17 april 1617 ingediende rekesten tot afschaffing van de impost op de uit Breda naar Holland uitgevoerde lakens, na te willen leven, [1617]; originelen en een gelijktijdig afschrift.

1617

4 stukken

e Ronde maat

134

Stuk houdende voorstellen van N.N. aan de Staten van Holland en West-Friesland voor mogelijke wijzigingen in de ordonnantie op de ronde maat om het toezicht op de pachters van de impost op de ronde maat te verbeteren, eind 16e eeuw; afschrift (eind 16e eeuw). Met een bijlage, eind 16e eeuw; afschrift (eind 16e eeuw).

(eind 16e eeuw)

2 stukken

f Turf

135

Ordonnantie van de Gecommitteerde Raden van Holland en West-Friesland op de verpachting van de impost op turf, die in de periode van 1 augustus 1592 - 31 juli 1593 uit de Renense venen in Schoonhoven zal worden ingevoerd, 1592; afschrift (eind 16e eeuw).

(eind 16e eeuw)

1 stuk

136

Stuk houdende de bezwaren van de schouten en ambachtsbewaarders van Hazerswoude, Benthuizen, Zoetermeer, Zegwaard, Stompwijk, Aalsmeer en Rijnsaterwoude tegen het op 18 maart 1593 door de Staten van Holland en West-Friesland afgekondigde plakkaat op het slagturven, 1593; afschrift (eind 16e eeuw). Met een bijlage; afschrift (eind 16e eeuw).

(eind 16e eeuw)

2 stukken

136A

Akte, waarbij Lenaert Dirckman en Joost Alewijnszn. op 27 maart 1605 ten overstaan van schout en schepenen van Zoetermeer verklaren voor welke bedragen

zij in 1555 en 1604 turf hebben geleverd aan brouwers in Delft, authentiek afschrift, 1605.
1605 1 stuk

g Ton- en bakengeld

- 137** Stukken betreffende een geschil tussen het stadsbestuur van Enkhuizen enerzijds en de Staten van Friesland ten gunste van Harlingen anderzijds, inzake het betalen van ton- en bakengeld door de kapiteins, die via het Vlie, het Marsdiep of de Waddenzee op Enkhuizen varen, in welke zaak tenslotte door de Staten-Generaal in het voordeel van de Staten van Friesland wordt beschikt, 1598 en 1601; afschriften (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 3 stukken

c. Los- en lijfrenten

- 138** Uittreksel uit de resoluties van de Staten van Holland en West-Friesland van 24 november 1589 en van 21-30 mei 1590, inzake het wijzigen van leningen in los- en lijfrenten in het algemeen en voor de steden Hoorn, Enkhuizen en Medemblik in het bijzonder, 1589 en 1590; afschriften (eind 16e eeuw).
(eind 16e eeuw) 2 stukken
- 139** Staat van de inkomsten van de ontvangers van Holland tot het verkopen van los- en lijfrenten ten laste van Holland over de periode van 1 oktober 1584 - 31 juli 1595 en van de daarvan tegelijkertijd betaalde aflossingen op de door hun kantoren aangegane leningen, 1595; afschrift (eind 16e eeuw).
(eind 16e eeuw) 1 stuk
- 140** Staat van los- en lijfrenten, die sinds 1577 door Holland jaarlijks opgebracht moeten worden; met opgave van de afbetalingen van 1596 van de pensioenen en afgestorven los- en lijfrenten, 1597; afschrift (eind 16e eeuw).
(eind 16e eeuw) 1 stuk
In tweevoud.
- 141** Balans van de wijzigingen en verkopen van los- en lijfrenten door de ontvangers der gemene middelen, opgemaakt in verband met de bedragen, die ten laste van hun kantoren op interest lopen, z.j.; afschrift (eind 16e eeuw).
(eind 16e eeuw) 1 stuk
- 142** Kwitantie van Claera van Haersteede voor Johan van Oldenbarnevelt voor de ontvangst van 36 Carolus gulden voor twee jaar losrenten. origineel.
1607 1 stuk
- 143** Staten van de inkomsten van Joachim van Mierop, ontvanger-generaal van Holland en van de ontvangers van de gemene middelen uit de door schuldenaars afgeloste renten over de jaren 1612 en 1613; afschriften (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 4 stukken
1611 oktober 1 - 1612 juli 12
1612 januari 1 - februari 16
1612 januari 1 - november 27
1612 november 8 - 1613 juli 13
- 144** Staat van de in de jaren 1616 en 1617 ten laste van het gemene land van Holland verkochte los- en lijfrenten, [1617]; afschrift (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 1 stuk

- 145** Staat van de achterstallige betalingen van de Staten van Holland en West-Friesland van maart 1618 in de los- en lijf-renten, die sinds 1578 door hen ten behoeve van het Zuiderkwartier zijn verkocht, 1618; afschrift (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 1 stuk
- d. Renten**
- 145A** Uittreksel uit de 5e rekening van Cornelis van Mierop, ontvanger-generaal van Holland, betreffende achterstallige betalingen van personen over de jaren 1586 en 1587 ten gevolge van het feit dat deze landeigenaars zich inmiddels in vijandelijk gebied hebben gevestigd, 1588; afschrift (eind 16e eeuw).
(eind 16e eeuw) 1 stuk
- 145B** Uittreksel uit een rekening van Cornelis van Mierop, ontvanger-generaal van Holland, van 5 oktober 1593, betreffende de betalingen uit de inkomsten aan contributies en renten aan Jan Comerszn., ontvanger van de geestelijke goederen van Voorne, voor het aflossen door de Staten van Holland en West-Friesland van het daarop rustende pandschap; met een kwitantie van Abraham Los voor Hovaert Rochuszn. van 3 juni 1592 voor de aflossing van dit pandschap, 1592; afschriften (eind 16e eeuw).
(eind 16e eeuw) 1 stuk
- 145C** Staat van de renten, die het gewest Holland in 1597 moest opbrengen, [1598]; afschrift (eind 16e eeuw).
(eind 16e eeuw) 1 stuk
- 145D** Staten van de renten, die verschillende Hollandse steden in het particulier ten laste van het gewest Holland over het jaar 1603 en z.j. hebben, 1603 en z.j., 1603 en z.j.; afschriften (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 2 stukken
- 145E** Staten van de openstaande rekeningen van de ontvangers van verschillende Hollandse steden en landstrecken, inzake de betalingen in de verpondingen en de renten van de gemene middelen aan Cornelis van Mierop, ontvanger-generaal van Holland, 1603, 1614 en 1617; afschriften (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 3 katernen en 1 stuk
1592 augustus 1 - 1602 augustus 1; afgesloten 1603 januari 10.
Betreft de renten.
1601-1602; afgesloten 1603 januari 10.
Betreft de verpondingen.
1602-1613 1 stuk
Betreft de verpondingen.
1609 oktober 1 - 1617 oktober 1
Betreft de renten.
- 145F** Staat van de inkomsten en uitgaven van de ontvangers van de gemene middelen, inzake de op interest geleende gelden over de periode van 1 mei - 31 augustus 1607; met een staat van de renten ten laste van Holland over de periode van 1 april 1606 - 30 september 1607, 1607; afschrift (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 1 stuk
- 145G** Staat van de restanten van de in de jaren 1616 en 1617 in Holland verschenen en onbetaalde renten, [1618]; afschrift (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 1 stuk

C MUNTZAKEN

- 146** Memorie van N.N. voor de Staten van Holland en West-Friesland, waarin hij aandringt op het nemen van maat- regelen in verband met de stijging van de geldkoers in Vlaanderen en Zeeland, [1580]; afschrift (eind 16e eeuw). Met een bijlage, [1580]; afschrift (eind 16e eeuw).
(eind 16e eeuw) 2 stukken
- 147** Missive van de Staten van Holland en West-Friesland aan het stadsbestuur van Rotterdam van 1 november 1581, betreffende het uitgeven van een akte van permissie op de gouden en zilveren munten door de Staten van Vlaanderen, betreffende het uitstel van de eerstkomende vergadering; origineel. Met een bijlage; origineel.
1581 2 stukken
- 148** Memorie van de gedeputeerden van de Staten van Utrecht voor de Gecommitteerde Raden van Holland en West-Friesland, inzake de beperkingen op de handel in goud en zilver via Holland naar aanleiding van een éézijdig voorgesteld verbond, 1585; afschrift (eind 16e eeuw).
(eind 16e eeuw) 1 stuk
- 149** Instructie van de Staten van Holland en West-Friesland voor het slaan van een stuiver, een halve stuiver en duitstukken, 1586; afschrift (eind 16e eeuw).
(eind 16e eeuw) 1 stuk
- 150** Rekesten van Jacob Janssn, de Jonge, muntmeester van Holland, aan de Staten van Holland en West-Friesland van 14 oktober 1588, om vanwege de valsemunterij van de munt-meesters van Overijssel en van het Noorderkwartier nieuwe Hollandse daalders te mogen slaan, 1588; afschrift (eind 16e eeuw) Met een gunstig appointement; afschrift (eind 16e eeuw).
(eind 16e eeuw) 3 stukken
- 151** Missive van de Raad van State aan de Staten van Holland en West-Friesland van 20 oktober 1588, inzake het wijzigen van het reglement op de Munt, 1588; afschrift
(eind 16e eeuw).
(eind 16e eeuw) 1 stuk
- 152** Rekest van Amsterdamse kooplieden aan de Staten van Holland en West-Friesland om de Hollandse daalder opnieuw te laten slaan, daar er in Dantzig een tekort is aan deze handels- munt. origineel.
1588 1 stuk
- 153** Resolutie van de Staten van Holland en West-Friesland van 9 november 1589, inzake de noodzaak dat de Staten-Generaal en de Raad van State optreden tegen valsemunterij, het wijzigen van oude plakaten op de Munt en het buiten werking stellen van de Munt van Gorinchem en van Culemborg, 1589; afschrift (eind 16e eeuw).
(eind 16e eeuw) 1 stuk
- 154** Commissie van de Staten van Holland en West-Friesland voor de Gecommitteerde Raden van 19 december 1589 voor het aanstellen van een executeur op het plakkaat van de Munt, afschrift (eind 16e eeuw).
(eind 16e eeuw) 1 stuk

- 155** Missive van Jacob van Sloten, generaalmeester van de Munt, aan Johan van Oldenbarnevelt van 8 juli 1590, betreffende de nadelige gevolgen van het door Brabant uitgevaardigde plakkaat op de muntzaken, afschrift. Met een bijlage; afschrift (eind 16e eeuw).
eind 16e eeuw 2 stukken
- 156** Memorie van enkele generaalmeesters van de Munt voor de Staten van Holland en West-Friesland van 12 februari 1591, betreffende de waarde van verschillende gouden en zilveren munten, afschrift (eind 16e eeuw).
(eind 16e eeuw) 1 stuk
- 157** Rapport van de generaalmeesters van de Munt aan de Staten-Generaal van februari 1591, betreffende de oorzaken van het verloop in de muntzaken, met adviezen voor verbeteringen hierin, afschrift. Met een begeleidend schrijven van de Staten-Generaal aan de Staten van Holland en West-Friesland van 15 februari 1591, afschrift (eind 16e eeuw).
(eind 16e eeuw) 2 stukken
- 158** Resolutie van de Raden van Amsterdam van 20 oktober 1592 om af te wijken van de door de Staten van Holland en West-Friesland tegen overtreders van het plakkaat van de Munt vastgestelde strafbepalingen, afschrift (eind 16e eeuw).
(eind 16e eeuw) 1 stuk
- 159** Lijst van op het kantoor van de valsemunter Hendrik van Craijvanger te Culemborg aangetroffen Henricus nobels en ongemunt goud, 1597; afschrift (eind 16e eeuw).
(eind 16e eeuw) 1 stuk
- 160** Missive van Hendrik van Nispen en Nicolaas Wijntgis, generaal-meesters van de Munt, aan de Staten van Holland en West-Friesland van 17 oktober 1600, betreffende het aangaan van een akkoord tussen de Munt van Holland en de Munt van West-Friesland, origineel. Met een bijlage; gelijktijdig afschrift.
1600 2 stukken
- 161** Processen-verbaal van de verhoren van Pieter van Moijalen, commies van de ontvanger-generaal Philips Doubleth, de goud-smid Jan Corneliszn, Anthony en Maijke Caillau, Cathelina van der Borch, Nicolaas van der Waart en Jacques Mauriques, klerk van Doubleth, afgenomen door Simon van Veen, raad-ordinaris en advocaat-fiscaal van het Hof van Holland, Zeeland en West-Friesland, in de periode van 15-28 september 1600 in verband met het schroeien van geld te 's-Gravenhage, afschrift (eind 16e eeuw).
(eind 16e eeuw) 1 katern
- 162** Missive van Hendrik van Nispen en Jacob Foeck, generaal-meesters van de Munt, aan de Staten van Holland en West-Friesland, waarbij zij opnieuw aandringen op samenwerking tussen de Munt van Holland en de Munt van West-Friesland, daar in Hoorn en Zwolle nieuwe munten worden geslagen, origineel, [1601].
[1601] 1 stuk
- 163** Rapporten van Hendrik van Nispen, generaalmeester van de Munt, voor de Staten van Holland en West-Friesland van 2 november en 2 december 1603 en 12 februari 1604, betreffende zijn inspectiereis langs de steden Delft, Schiedam, Rotterdam, Dordrecht, Gorinchem en Heusden in verband met het naleven van het op 19 september 1603 uitgevaardigde plakkaat op de Munt en betreffende het benoemen

van wisselaars, originelen.
1603-1604

1 katern en 3 stukken

- 164** Rapport van Simon van Veen, raad-ordinaris en advocaat-fiscaal van het Hof van Holland, Zeeland en West-Friesland, voor de Staten van Holland en West-Friesland van 13 november 1603, betreffende zijn inspectiereis langs de steden Leiden, Haarlem, Alkmaar en Purmerend in verband met het naleven van het op 19 september 1603 uitgevaardigde plakkaat op de Munt. origineel.
1603 1 stuk
- 165** Rapport van Hendrik van Nispen, generaalmeester van de Munt, voor de Staten van Holland en West-Friesland van 19 januari 1605, betreffende het assay van in Groningen en in Nijmegen geslagen munten, origineel. Met een bijlage; origineel.
1605 2 stukken
- 166** Memorie van Jacob Foeck, generaalmeester van de Munt, voor Johan van Oldenbarnevelt van 3 oktober 1613, betreffende zijn reis met Hendrik van Nispen naar Zeeland om te spreken over de geldschaarste en het onderzoek in de Zuidelijke Nederlanden naar de vele Munten aldaar en het vervalsen van de Bourgondische daalder, terwijl zij toestemming vragen om als remedie (halve) schellingen en (halve) stuivers te mogen slaan, afschrift (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 1 stuk

4. MILITAIRE ZAKEN

A FINANCIËN

1 Ordinaris consenten

Algemeen

- 167-184** Resoluties van de Staten van Holland en West-Friesland, waarbij zij, op verzoek van de petitie van de Raad van State, krachtens de resoluties van de Staten-Generaal van 1 februari 1586, respectievelijk van 30 oktober 1599, zijn overeengekomen om hun consenten aan de Staten-Generaal te verlenen voor de Staten van Oorlog voor de jaren [1586], 1587, 1598-1605, 1607, 1608-1610, 1613 en 1615-1617; origineel, concepten en afschriften, (eind 16e en begin 17e eeuw).
18 stukken
- 167** Propositie: [1586] [1586]
- 168** Propositie: 1587 1587 januari 26. Consent: 1587 maart 9
- 169** Propositie: 1598 1597 december 10. Consent: 1598 juli 10
In tweevoud.
- 170** Propositie: 1599 1598 oktober 20. Consent: 1599 februari 19
- 171** Propositie: 1600 1599 oktober 13. Consent: 1600 augustus 21
- 172** Propositie: 1601 1600 oktober 6. Consent: 1601 augustus 21
- 173** Propositie: 1602 1601 oktober 24. Consent: 1602 juli 16
In tweevoud, waaronder een concept.
- 174** Propositie: 1603 1602 oktober 1. Consent: 1603 april 3
- 175** Propositie: 1604 1603 november 10. Consent: 1604 juli 2
In drievoud, waaronder een concept.
- 176** Propositie: 1605 1604 oktober 16. Consent: 1605 mei 20
- 177** Propositie: 1607 1606 oktober 18. Consent: 1607 mei 1
In tweevoud, waaronder een concept.
- 178** Propositie: 1608 1607 november 8. Consent: 1608 januari 7

- 179**   Propositie: 1609 1608 december 6. Consent: 1609
180   Propositie: 1610 1609 november 3. Consent: 1610 mei 25
 In tweevoud, waaronder een concept.
181   Propositie: 1613 1612 oktober 31. Consent: 1613 september 15
 In tweevoud.
182   Propositie: 1615 1614 november 7. Consent: 1615 maart 2
 In tweevoud, waaronder een concept.
183   Propositie: 1616 1615 oktober 17. Consent: 1616 [februari]
 In tweevoud, waaronder een concept.
184   Propositie: 1617 1616 oktober 8. Consent: 1617 juni 28
 In tweevoud, waaronder een concept.

Bijzonder

- 184A**   Propositie van Maurits, prins van Oranje, aan de Staten van Holland en West-Friesland en aan de gedeputeerden van de Staten van Zeeland van 23 juli 1586, inzake het verkrijgen van extra financiële hulp en de noodzaak om extraordinariskosten voor de handhaving van het uitgebreide leger op te voeren, afschrift (eind 16e eeuw).
 (eind 16e eeuw) 1 stuk
- 185**   Begroting van de Gecommitteerde Raden van Holland en West-Friesland van de bijdrage van voornoemd gewest in de Staat van Oorlog van [1588], waarbij zij de quoten in mindering brengen, [1587]; afschrift (eind 16e eeuw).
 (eind 16e eeuw) 1 stuk
- 186**   Concept-resolutie van de Staten van Holland en West-Friesland van 1596, inzake het begroten van de consenten en het inwilligen van de inning van de gemene middelen en de ommeslagen tot bevordering van evenredige contributies. Met een bijlage; concept.
 1596 2 stukken
- 187**   Rekeningen van de Staten van Holland en West-Friesland ten gunste van de Generaliteit over de jaren 1586-1599 aan ordinaris en extraordinaris quoten in de consenten, [1600]; afschrift (begin 17e eeuw).
 (begin 17e eeuw) 1 stuk
- 188**   Missive van de Raad van State aan de Staten van Holland en West-Friesland van 15 november 1602, waarbij hij erop aandringt om verdere afdanking van de troepen te bespoedigen en om de consenten voor de Staat van Oorlog van het jaar 1603 aan de orde te stellen. origineel.
 1602 1 stuk
- 189**   Missive van de Staten van Zeeland aan de Staten van Holland en West-Friesland van 11 januari 1605, waarin zij meedelen naar aanleiding van een schrijven van Maurits, prins van Oranje, te willen onderhandelen over de consenten. origineel.
 1605 1 stuk
- 189A**   Missive van de Staten-Generaal aan de Staten van Holland en West-Friesland van 12 mei 1607, waarbij zij verzoeken om in verband met het uitblijven van buitenlandse bijdragen op korte termijn te willen voorzien in de betalingen van het toegezegde consent. origineel.
 1607 1 stuk
 RGP 131: p. 241-242.

- 190** Missive van de Raad van State aan de Staten-Generaal van 11 juni 1608, inzake de gevolgen, wanneer de gewesten niet op korte termijn een bedrag van 60.000 gulden voor de betalingen aan de ongerepartieerde troepen opbrengen. origineel 1608 1 stuk
RGP 131: p. 553-554.
- 191** Memorie van Johan van Oldenbarnevelt op de bijdragen van de andere gewesten in de consenten van 1608. klad. 1608 1 stuk
- 192** Staat van de door de Staten van Holland en West-Friesland in de jaren 1607 en 1608 in de consenten van de 800.000 pond van 40 groten Vlaams tot betaling van de oude schulden opgebrachte gelden, [1609]; afschrift (begin 17e eeuw). (begin 17e eeuw) 1 stuk
- 193** Akte, waarbij Maurits, prins van Oranje, op 17 november 1612 een uitspraak doet in het geschil tussen de Gecommitteerde Raden van Holland en West-Friesland en het stadsbestuur van Schiedam, inzake de betaling van zijn bijdrage in de consenten van de steden van Holland over de jaren 1610-1612. origineel. 1612 1 stuk
- 194** Staten van de achterstallige betalingen van de Hollandse steden in de consenten van het gewest Holland over de jaren 1612-1614 en van 1616-1617, [1615 en 1618]; afschriften (begin 17e eeuw). (begin 17e eeuw) 2 stukken
- 2 Extraordinaris consenten**
- 195** Staat van de bijdragen, die de Staten van Holland en West-Friesland, in 1586 naast de reeds aan Leicester toegezegde consenten en bijdragen voor het onderhoud van de fortificaties en renten, moeten opbrengen, afschrift (eind 16e eeuw). (eind 16e eeuw) 1 stuk
- 196** Missive van George Gilpijn, Engels lid van de Raad van State, aan de Staten van Holland en West-Friesland van 23 september 1587, betreffende achterstallige betalingen in de ordinarij en extraordinarij contributies van dat jaar, afschrift (eind 16e eeuw). (eind 16e eeuw) 1 stuk
In het Frans.
- 197-200** Resoluties van de Staten van Holland en West-Friesland, waarbij zij hun extraordinarij consent verlenen in de contributies in de Staat van Oorlog. 1 katern en 3 stukken
- 197** [1593], 1 stuk
Concept.
- 198** 1597, 1 katern
- 199** 1599 mei 28, 1 stuk
Concept.
- 200** 1606 maart 8, 1 stuk
- 201** Staat van de door de ontvanger-generaal of de ontvangers van de gemene middelen tegen rente geleende gelden voor de betaling van de extraordinarij onkosten, waarmee de generale middelen belast zijn, z.j.; afschrift (eind 16e eeuw). (eind 16e eeuw) 1 stuk

3 Inkomsten en uitgaven ten behoeve van de (extra) ordinarij consenten

202-229

Rekeningen van Cornelis en Joachim van Mierop, ontvanger-generaal van Holland, voor Philips Doubleth, ontvanger-generaal van de Generaliteit, respectievelijk Pieter van Moijalen, commies van de Generaliteit, over de jaren 1583-1587, 1590, 1593-1611, 1613 en 1615-1618 aan quoten en contributies in de gemene middelen krachtens de ordinarij en extraordinarij consenten, 1584, 1587-1611, 1613 en 1615-1618; afschriften, (eind 16e en begin 17e eeuw).

37 katernen en 28 stukken

- 202** 1583 december 16 - 1584 maart 13, 1 katern
Met aantekeningen over de bijdragen van de gewesten Zeeland en Utrecht.
- 203** 1585 september 1 - december 31, 1 katern
- 204** 1586 januari 11 - 1588 juli 10, 1 katern en 6 stukken
Betreft ook extraordinarij quote.
1586 januari 11 - 1589 januari 10
Betreft ook extraordinarij quote.
1586 januari 11 - 1589 juni 10
Betreft ook extraordinarij quote.
1586 januari 11 - 1590 januari 10
Betreft ook extraordinarij quote.
1586 mei 22 - 1590 november 16 1 katern
1586 januari 11 - 1593 januari 10
Betreft ook extraordinarij quote.
1586 januari 11 - 1596 januari 11
Betreft ook extraordinarij quote.
- 205** 1587 januari 10 - februari 10, 1 katern en 2 stukken
- 206** 1590 januari 11 - 1591 november 10, 1 katern
- 207** 1593 december 23 - 1594 april (23), 1 katern
Betreft tevens bijdragen voor de Franse troepen.
- 208** 1594 januari 11 - juli 2, 2 katernen en 1 stuk
Betreft alleen het Zuiderkwartier.
1594 januari 11 - december 31
Betreft alleen het Noorderkwartier.
1594 januari 11 - december 24
In viervoud.
1594 maart 24 - mei 31
Betreft ook extraordinarij quote.
- 209** 1595 januari 10 - 1596 januari 10, 3 katernen
In viervoud.
1595 augustus 24 - september 17
1. Betreft alleen extraordinarij-contributie.
2. Betreft ook Zeeland, Friesland en Groningen.
1595 augustus 24 - november 2
- 210** 1596 januari 11 - 1597 januari 10, 2 katernen
In tweevoud.
1596 april 22 - november 25
- 211** 1597 januari 10 - 1598 januari 10, 3 katernen en 3 stukken
1. In twee verschillende versies.
2. Met een staat van extraordinarij-quoten als bijlage.
1597 januari 10 - 1600 januari 10
- 212** 1598 januari 10 - 1599 januari 10, 3 katernen
1598 januari 10 - juni 10
1598 januari 10 - november 12
- 213** 1599 januari 11 - 1600 januari 10, 2 katernen
In tweevoud.
1599 januari 11 - 1600 november 18
- 214** 1600 januari 11 - 1601 januari 10, 1 katern
In tweevoud.
- 215** 1601 januari 11 - 1602 januari 10, 2 katernen

- 1601 januari 11 - oktober 22
- 216** 1602 januari 11 - 1603 januari 10, 1 katern
- 217** 1603 januari 11 - 1604 januari 10, 1 katern
- 218** 1604 januari 11 - 1605 januari 10, 1 katern en 3 stukken
1604 januari 19 - december 30
Betreft alleen extraordinaris consenten met een bijlage.
1604 januari 20 - 1607 mei 21
Betreft ook extraordinaris consenten.
- 219** 1605 januari 11 - 1606 januari 10, 1 katern en 2 stukken
1605 januari 22 - november 15
1605-1607
- 220** 1606 januari 11 - 1607 januari 10, 1 katern en 1 stuk
1606 januari 31 - december 15
- 221** 1607 januari 11 - 1608 januari 10, 2 katernen
1607 januari 11 - oktober 24
- 222** 1608 (januari 11) - 1609 (januari 10), 4 katernen en 4 stukken
1608 januari 28 - 1609 januari (10)
1. Betreft ook gegevens van Zeeland, Utrecht, Overijssel en Gelderland.
2. Betreft alleen extraordinaris consenten.
1608 januari 28 - 1609 december 7; met een memorie als bijlage
1608 januari 28 - 1609 september 7
1608 januari 28 - 1610 februari
1608 januari 28 - 1610 juli 18
1608 januari 18 - juni 23
- 223** 1609 januari 11 - 1610 januari 10, 1 katern
- 224** 1610 januari 11 - 1611 januari 10, 1 katern
- 225** 1613 (?) - september 13, 1 stuk
- 226** 1614 september 28 - 1615 november 2, 3 stukken
1614 september 28 - 1616 augustus 6
1614-1616 september 30
Betreft alleen extraordinaris consenten.
- 227** 1615 januari 11 - 1616 januari 10, 1 stuk
- 228** 1616 januari - 1617 december, 1 stuk
- 229** 1617 januari 11 - 1618 januari 10, 2 katernen
Betreft ook extraordinaris consenten.
1617 oktober 1 - 1618 mei 31.

4 Achterstallige betalingen

- 230** Staten van door de Staten van Holland en West-Friesland conform de laatste Staat van Oorlog verschuldigde betalingen van de ordinaris lasten en van de al of niet in mindering daarvan aan de Staten-Generaal gedane betalingen; afschriften (begin 17e eeuw) met bijlagen 1608 en 1614; afschriften (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 1 katern en 7 stukken
1608 oktober
1610 februari en maart
1612 en 1613 1 katern en 3 stukken
1616 en 1617
1617 oktober

5 Inkomsten en uitgaven

- 231** Staat van de achterstallige betalingen van de Staten van Holland en West-Friesland in de met militairen aangegane obligaties, 1582; afschrift (eind 16e eeuw).
(eind 16e eeuw) 1 katern
- 232** Concept-resolutie van de Staten van Holland en West-Friesland, betreffende het treffen van een regeling, inzake het betalen van uitgaven van Johan Casimir, heer

- van Schwartzberg, voor het huren van Schotse regimenten, door middel van het toekennen van geconfisqueerde goederen en renten, [1585].
[1585] 1 stuk
- 233** Staat van de door de steden en het platteland van het Noorderkwartier in 1584 en 1585 opgebrachte bedragen om een leger tot het ontzet van de stad Gent te bekostigen, [1585]; afschrift (eind 16e eeuw).
(eind 16e eeuw) 1 stuk
- 234** Resolutie van Maurits, prins van Oranje, Willem van Zuylen van Nijvelt, Adriaan van Berckenrode, burgemeester van Haarlem en Jacob Cornelisz. van Moerkerken, gecommitteerden van de Staten van Holland en West-Friesland van 27 november 1587, inzake het aanbrengen van wijzigingen aan de fortificatie buiten Enkhuizen aan de Noorderpoort en aan de Oosten-Wierdijk, 1587; afschrift (eind 16e eeuw).
(eind 16e eeuw) 1 stuk
- 235** Stukken betreffende de achterstallige betalingen van de Staten van Holland en West-Friesland van 1579, 1583, 1584, 1586, 1589 en 1590 aan Ernst van Mandersloo, bevelhebber, aan Jonas Lodewijcx, gedeputeerde van de Duitse ritmeesters en aan Wennemar van Laar, gedeputeerde van de Duitse kooplieden, in de bekostiging van de veldtocht naar Bergen in Henegouwen in 1572, 1572, 1579, 1583, 1584, 1586, 1589 en 1590; originelen, authentieke afschriften en afschriften.
1572-1590 1 omslag
1. Gedeeltelijk in tweevoud.
2. Eén stuk in het Frans.
3. Eén stuk in het Duits.
- 236** Rekest van Johan Philips, graaf van Valckestein en heer van Overstein, aan de Staten-Generaal om de door hem, volgens een commissie van prins Maurits, prins van Oranje, gedane voorschotten voor het werven van een regiment van Duits voetvolk in het stift Bremen en het landschap Oldenburg terug te zullen betalen, [1590]; afschrift (eind 16e eeuw). Met een bijlage, [1590]; afschrift (eind 16e eeuw).
(eind 16e eeuw) 2 stukken
- 237** Begroting van de ontvangsten en uitgaven van de Staten van Holland en West-Friesland voor het eerste kwartaal van 1597 ten behoeve van het veldleger, afschrift (eind 16e eeuw).
(eind 16e eeuw) 1 stuk
- 238** Staten van ontvangsten van Holland voor Philips Doubleth, de ontvanger-generaal van de Generaliteit; met een staat van de voorgenomen betalingen.
1597 4 stukken
1597 mei 21-27
mei 29 - oktober 14
oktober 14 - december 20
december 27 - 1598 juni 5
- 239** Missive van Pieter van Moyalen, commies van de ontvanger-generaal van de Generaliteit, aan Johan van Oldenbarnevelt van 30 augustus 1597, waarin hij wijst op de noodzaak om ten behoeve van het leger te Meurs naast de verzochte ordinaris en extraordinaris gelden nog andere gelden op te brengen. origineel.
1597 1 stuk
De staat, waar deze missive een begeleidend schrijven bij vormt, ontbreekt.
- 240** Staat van uitgaven van de Staten van Holland en West-Friesland in de jaren 1597 en 1598 ten behoeven van de fortificaties buiten het gewest Holland, [1598]; afschrift

- (eind 16e eeuw).
(eind 16e eeuw) 1 stuk
- 241** Staat van de door de Staten van Holland en West-Friesland in de periode van 23 januari tot en met 2 november 1599 ten behoeve van de betalingen van ammunitie en het onderhoud aan fortificaties aan de Republiek verstrekte bedragen, afschrift (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 1 band
- 242** Rekeningen van de betalingen gedaan uit een bedrag van 107.400 pond van de Staten van Holland en West-Friesland in november 1599; met opgave van de resterende en nog verschuldigde bedragen, afschrift (eind 16e eeuw).
(eind 16e eeuw) 1 stuk
- 243** Stukken betreffende de door de Staten van Holland en West-Friesland aan de Generaliteit geleverde bijdragen in de quote van 100.000 pond ten behoeve van de Staatse troepen, [1600]; afschrift (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 3 stukken
- 244** Stukken betreffende het overleg van Johan Potiers, ritmeester van een compagnie ruiters en de bestuurders van het graafschap Lingen met de Rekenkamer van Holland van 17 februari en 15 maart 1605, inzake het betalen door de Rekenkamer van achterstallige betalingen aan eerstgenoemden krachtens een resolutie van de Staten-Generaal van 7 april 1603, inzake het leveren van bijdragen aan de contributies, 1603 en 1605; klad en afschrift.
1603, 1605 3 stukken
Afschrift gedeeltelijk in tweevoud.
- 245** Staten van de door de Staten van Holland en West-Friesland op verzoek van de Raad van State geleverde levensmiddelen en ammunitie, alsmede van de daarvoor benodigde bedragen, 1600-1607; afschriften (eind 16e eeuw - begin 17e eeuw).
3 banden, 2 katernen en 1 stuk
1599 januari 16 - november 10
januari 7 - 1604 juli 6
1605 februari 2 - juli 30 augustus 5 - september 28
1605 november 30 - december 31
1606 mei 6 - 1607 januari 1
- 246** Staat van de betalingen, die door Philips Doubleth, ontvanger-generaal van de Generaliteit, zijn gedaan aan het leger uit het bedrag van 100.000 pond, dat hij op 8 januari 1607 van de Staten van Holland en West-Friesland heeft ontvangen, afschrift (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 1 stuk
- 247** Rekening van de Staten van Holland en West-Friesland over het jaar 1608 voor Cornelis van Mierop, ontvanger-generaal van Holland, afschrift, 1609.
1609 1 stuk
- 248** Staten van de bijdragen van de Staten van Holland en West-Friesland in de particuliere lasten van het gemene land van Holland, 1608, [1610], 1615 en 1617; afschriften.
1608-1617 1 katern en 3 stukken
Eén stuk in tweevoud.
- 248A** Staat van de uitgaven van de Staten van Holland en West-Friesland voor de

onderhoudswerkzaamheden aan fortificaties in verschillende Hollandse plaatsen in het Zuiderkwartier over de jaren 1615-1617, [1618]; afschrift (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 1 stuk

249 Missiven van de Staten van Holland en West-Friesland aan verscheidene personen en colleges, betreffende de door hen bekostigde en in Utrecht gelegerde troepen, alsmede betreffende de door hen gezonden afgevaardigden, welke gecommitteerden de steden Amsterdam, Dordrecht, Enkhuizen en Schiedam niet erkennen, 1618; afschriften (begin 17e eeuw).
1618 4 stukken

250 Aantekening van door Joachim van Mierop, ontvanger-generaal van Holland, aan Philips Doubleth, ontvanger-generaal der Generaliteit, op korte termijn te verstrekken bedragen, z.j.; klad.
(begin 17e eeuw) 1 stuk

251 Staat van de door Joachim van Mierop, ontvanger-generaal van Holland, op 25 en 30 juli gedane betalingen, z.j.; afschrift (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 1 stuk

6 Soldijen en tractementen

252 Stukken betreffende het niet betalen van schulden door de Staten van Holland en West-Friesland aan de Duitse huur-troepen, waartoe zij zich krachtens een door Matthias, aartshertog van Oostenrijk, namens de Staten-Generaal, met Johan Casimir, heer van Schwartzenberg, gesloten overeenkomst, verplicht hebben, 1578 en 1579; concepten en gelijktijdige afschriften.
1578-1579 5 stukken

253 Resolutie van de Staten van Holland en West-Friesland van 20 juli 1580, betreffende de betaling van schulden aan kapitein Johan Petain voor de door hem en zijn troepen in de periode van 6 juli 1577 - 31 maart 1580 aan de Staten van Holland en West-Friesland bewezen diensten; met een bijlage, 1580; afschrift (eind 16e eeuw).
(eind 16e eeuw) 1 stuk

254 Missive van Philips, graaf van Hohenlohe, aan Johan van Oldenbarnevelt van 4 maart 1588, waarin hij het toesturen van de staten van betaling van garnizoenen verzoekt te bespoedigen. origineel.
1588 1 stuk
1. RGP. 80: p. 133.
2. Van Deventer dl I: p. 193-194.

255 Missive van Maurits, prins van Oranje, aan Johan van Oldenbarnevelt van 30 juli 1599, waarin hij deze verzoekt om de troepen op de oude voet te blijven uitbetalen. origineel.
1599 1 stuk

256 Lijst van door Pieter van Moyalen, commies van de ontvanger-generaal van de Generaliteit, op 20 maart 1600 aan de compagnies cavalerie en regimenten infanterie te verstrekken leningen, 1600; afschrift (eind 16e eeuw).
(eind 16e eeuw) 1 stuk

257 Lijst van betalingen van Pieter van Moyalen, commies van de ontvanger-generaal van de Generaliteit, aan de Duitse cavalerie, klad, [1600].

- [1600] 1 stuk
- 258** Missive van Claes van Geussen, luitenant van Rutger Wessel, baron van den Boetzelaer, heer van de Merwede, aan Johan van Oldenbarnevelt van 29 oktober 1602, waarin hij zijn misnoegen uitsprekt over de lage tractementen van de cavalerie, origineel. Met een bijlage; origineel.
1602 2 stukken
RGP. 108: p. 25.
- 259** Lijsten van halfmaandelijke soldij voor ongerepartieerde troepen, die tijdelijk ter repartitie staan van de Staten van Holland en West-Friesland; 1600, 1603 en 1604; afschriften (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 6 stukken
1603 januari 13, 17
1603 februari 7, 28
Eén staat gedeeltelijk in tweevoud.
1604 december 31
- 260** Lijsten van achterstallige betalingen in de soldij door Cornelis van Mierop, ontvanger-generaal van Holland, of één van zijn commiezen aan de ter repartitie van de Staten van Holland en West-Friesland staande troepen, 1605; afschrift (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 1 katern
- 261** Staat van bijdragen van de Staten van Holland en West-Friesland over het jaar 1605 aan verschillende Hollandse steden en aan het Noorderkwartier in de soldij van waardgelders en burgercompagnieën, [1606]; afschrift (begin 17e eeuw). 1 stuk
- 262** Lijsten van betalingen in de soldij door Cornelis van Mierop, ontvanger-generaal van Holland en verschillende commiezen aan de ter repartitie van de Staten van Holland en West-Friesland staande troepen, 1596-1599, 1600, 1604, 1606-1608; afschriften, (eind 16e en begin 17e eeuw).
c. 1600 5 katernen en 2 stukken
1596 februari 9 - 1599 april 30
1600 april 10, 1 stuk
1604 mei 5 - juni 30
1606 augustus 8 - september 6
1607 oktober 25 - 1608 januari 10
1607 november 12, 1 stuk
1608 juni - augustus
- 263** Lijsten van Nederlandse en buitenlandse compagnies cavalerie en regimenten infanterie, die in de periode van april 1607 - oktober 1608 op repartitie van Holland bij de verschillende legeraanvoerders in dienst waren; met opgave van de daaraan verbonden onkosten, originelen.
1607-1608 2 katernen
- 7 Contributies**
- 264** Lijst van de punten van beschrijving, waarop door de gedeputeerde van de Staten van Holland en West-Friesland met de vertegenwoordigers van Dordrecht en Gouda onderhandeld moet worden, inzake hun bezwaren tegen de verhoging van de contributie tot een bedrag van 130.000 gulden, z.j.; minuut.
(eind 16e, begin 17e eeuw) 1 stuk

- 265** Resolutie van de Staten van Holland en West-Friesland van 22 december 1600, het geschil tussen voornoemd college enerzijds en Philips, graaf van Hohenlohe, anderzijds over het al of niet continueren van de contributies van de gemene middelen in het graafschap Leerdam en het graafschap IJsselstein en de daaronder ressorterende plaatsen Schoonrewoerd, Ackooy, Spijk, Benschop en Polsbroek, origineel. Met bijlagen, 1543, 1545, 1556, 1560, 1579, 1581, 1584 en 1585; afschriften en authentieke afschriften, [1600].
1600 1 omslag, 1 katern en 4 stukken
- 265a** Akte, waarbij Philips II met Willem, prins van Oranje, op 20 augustus 1556 overeenkomt om in afwachting van een uitspraak van de Grote Raad van Mechelen de heffing van contributies op te schorten, 1556; afschrift, 1600. Met bijlagen, 1543 en 1545, authentieke afschriften, 1600. In het Frans.
1556 1 katern en 2 stukken.
- 265b** Uittreksel uit het 2e Memoriaal van B. Ernst, griffier van het Hof van Holland, Zeeland en West-Friesland, van een akte van protest tegen de schending van de oude rechten van de graafschappen Leerdam en IJsselstein, 1560; authentiek afschrift, 1600.
1560 1 stuk.
Archief Hof van Holland oud inv.nr. 39.
- 265c** Stukken betreffende een geschil tussen Willem, prins van Oranje, graaf van Leerdam en IJsselstein, enerzijds en de Staten van Holland en West-Friesland anderzijds over de vraag of zij contributies moeten betalen aan het graafschap Holland en vervolgens over de vraag of de Staten-Generaal en de Landraad beoosten Maze hem kunnen verplichten om de incidentele contributies van 1579-1584 te continueren, 1579, 1581, 1584 en 1585; afschriften, 1600.
1579 1 omslag
- 266-272** Borderellen op de rekeningen van de Staten van Holland en West-Friesland aan de Generaliteit in de contributies van de quoten, 1590-1613.
8 stukken
- 266** 1590, 2 stukken
267 1591
268 1592
269 1609
270 1610
271 1611
272 1613
- 8 Quoten**
- 273-278** Borderellen op de rekeningen van de Staten van Holland en West-Friesland ten gunste van de Generaliteit over de periode van 1586-1591, 1587-1592; afschriften (eind 16e eeuw). Met bijlagen, 1588 en 1589; afschriften (eind 16e eeuw).
(eind 16e eeuw)
2 katernen en 5 stukken
- 273** Borderel op de 1e rekening 1586 januari 11 - 1587 september 10
274 Borderel op de 2e rekening 1587 september 11 - 1588 september 10
275 Borderel op de 3e rekening 1588 september 11 - 1589 september 10
276 Borderel op de 4e rekening 1589 september 11 - 1590 december 31
277 Borderel op de 5e rekening 1590 januari 11 - juli 10
278 Borderel op de 6e rekening 1591 januari 1 - december 31

- 279** Aantekeningen betreffende de resterende schulden van de Staten van Holland en West-Friesland aan de Staten-Generaal, na het afsluiten van de tweede rekening, 1588; afschrift (eind 16e eeuw).
(eind 16e eeuw) 1 stuk
- 280** Staat van gequoteerde leningen door de stad Delft in verband met de belegering der stad over de jaren 1572-1576 aangegaan; met een staat van de over de jaren 1573-1582 aan verschillende Hollandse steden terugbetaalde bedragen, 1595; afschrift (eind 16e eeuw).
(eind 16e eeuw) 1 stuk
- 281-282** Lijst van nadelige saldi van de 11e en 13e rekening van 22 april 1596 - 3 januari 1597 en van 30 april 1598 - 15 januari 1599, 1597 en 1599; afschriften (eind 16e eeuw).
2 katernen
- 281** 1596 april 22 - 1597 januari 2
- 282** 1598 april 30 - 1599 januari 15
- 283** Staat van de totaalbedragen van de 1e tot en met de 4e rekening van de quoten van Holland over de periode van 10 januari tot en met 11 september 1589; met borderellen op de 5e tot en met 12e rekening over de periode van 11 januari 1590 tot en met 10 januari 1608, afschrift (begin 17e eeuw).
begin 17e eeuw) 1 katern
- 9 Betalingen op interest**
- 284** Rapport van de door het Noorderkwartier op interest geheven gelden; met een staat van de schulden van het Noorderkwartier van voor en na het sluiten van de Unie van Utrecht, afschrift.
1580 1 stuk
- 285-286** Staten van de door Cornelis en Joachim van Mierop, ontvanger-generaal van Holland, aan Philips Doubleth, ontvanger-generaal der Generaliteit, op interest verstrekte gelden, 1605; afschriften (eind 16e eeuw).
8 stukken
- 285** 1595 december 14 - 1605 januari 10
In tweevoud.
- 286** 1598 juni 10 - september 11; 1600 februari 10 - november 20; 1601 maart 23 - 1602 januari 4; 1602 januari 22 - november 30; 1603 februari 19 - december 2; 1604 september 4; 1605 januari 10
- 287-288** Staten van de door Philips Doubleth, ontvanger-generaal van de Generaliteit, op autorisatie van voornoemd college van de Staten van Holland en West-Friesland ontvangen bedragen, 1597-1600; afschriften (begin 17e eeuw).
1 katern en 8 stukken
- 287** 1596 januari 11 - 1597 maart 18; januari 11 - 1598 oktober 24; januari 11 - 1599 september 18
- 288** 1600 februari 9 - mei 21. Met een bijlage., 2 stukken
- 289** Staat van de door de Staten van Holland en West-Friesland in de jaren 1596 tot en met 1606 ten behoeve van de Generaliteit aan Philips Doubleth, ontvanger-generaal van de Generaliteit, betaalde bedragen voor de aanschaf van ammunitie en de reparatie en vervanging van schepen, welk bedrag buiten de liquidatie gehouden moet worden, [1607]; afschrift (begin 17e eeuw).

(begin 17e eeuw) 1 stuk

290 Staten van de interesten die de Staten van Holland en West-Friesland toekomen van de door hen in de jaren 1604 tot en met 1606 verstrekte bedragen, [1607]; afschrift (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 1 katern

291-297 Staten van de door Philips Doubleth, ontvanger-generaal der Generaliteit, aan Cornelis en Joachim van Mierop, ontvanger-generaal van de Staten van Holland en West-Friesland, betaalde en toegezegde bedragen, 1602, 1604, 1606, 1607, 1615 en 1616; afschriften (begin 17e eeuw).
1 katern en 16 stukken

291 1599 november 20 - 1602 september 7, 1 katern

292 1601 december 1 - 1603 april 30, 2 stukken

1601 december 31 - 1603 juli 31

293 1604 maart - september 5, 1 stuk

In tweevoud.

1604 september 5 - december 1; met een bijlage

2 stukken

1605-1607 september 30

294 1605-1606 december, 1 stuk

1605-1606 mei 20

2 stukken

295 1606 augustus-oktober, 1 stuk

296 1607 januari-augustus 31, 2 stukken

1607 januari-augustus 31

297 1614 maart -1615 maart, 2 stukken

1614-1616

10 Betalingen op ordonnantie

298 Staat van de ordonnantie, waarop Joachim van Mierop, ontvanger-generaal van Holland, in de jaren 1615 en 1616 een bedrag van 107.565 pond aan Philips Doubleth, ontvanger-generaal der Generaliteit, heeft betaald, [1617]; afschrift (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 1 stuk

11 Sterfhuizen

a. Het sterfhuis van Maarten Schenk

299 Akte, waarbij Adolf, graaf van Nieuwenaar en Meurs en Johan Horencken, zaakgelastigde van Gebhard Truchsess, aartsbisschop van Keulen en de Staten-Generaal op 10 mei 1585 een overeenkomst sluiten met Maarten Schenk, heer Nijdeggen, inzake zijn inkomsten uit het huis Blijenbeek en zijn rechtspositie, afschrift (eind 16e eeuw). Met bijlagen, 1585; authentieke afschriften en afschriften, 1587 en (eind 16e eeuw).
(eind 16e eeuw) 2 katernen en 6 stukken

1. Eén stuk in het Duits en als afschrift.

2. Eén stuk in tweevoud.

300 Uittreksel uit de resoluties van de Staten-Generaal van 17 augustus 1585 betreffende het aangaan van een akkoord van Adolf, graaf van Nieuwenaar en Meurs en Johan Horencken, zaakgelastigde van Gebhard Truchsess, aartsbisschop van Keulen en de Staten-Generaal met Maarten Schenk, heer van Nijdeggen, afschrift (eind 16e eeuw).

- (eind 16e eeuw) 1 stuk
RGP 47: p. 110.
- 301** Akte, waarbij Johan Wilhelm, hertog van Gulik, Kleef en Berg en Salentinus, graaf van Isenburg, met Maarten Schenk, heer van Nijdeggen, een wapenstilstand overeenkomen voor de periode van 1 maart - 31 oktober [1586] voor het aartsbisdom Keulen en de daaraan grenzende gebieden, [1586]; afschrift (eind 16e eeuw). Met een bijlage, [1586]; afschrift (eind 16e eeuw).
(eind 16e eeuw) 2 stukken
- 302** Lijst van door Maarten Schenk, heer van Nijdeggen, in november 1586 aan Maurits, prins van Oranje, voor levering, ten behoeve van het beleg van Rijnberk, verzochte levensmiddelen, afschrift (eind 16e eeuw).
(eind 16e eeuw) 1 stuk
In het Frans.
- 303** Memorie van enige schippers voor Maarten Schenk, heer van Nijdeggen, inzake het betalen van de convoeien op het huis Blijenbeek, in verband met de ligging van de tolplaats, [1587]; afschrift (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 1 stuk
- 304** Rekest van Maarten Schenk, heer van Nijdeggen, van 9 juli 1588, aan Peregrine Barty, bannerheer van Willoughby en Henry Killegrew, Engels lid van de Raad van State, van 19 juli 1588, om door hem gedane uitgaven voor offensieven in Oost-Nederland en Duitsland te vergoeden, waarbij hij voorstelt om een gedeelte door de Staten van Holland en West-Friesland te laten betalen, alsmede om onder direct bevel van Maurits, prins van Oranje, te worden gesteld, origineel en afschrift (eind 16e eeuw).
(eind 16e eeuw) 1 katern
1. In tweevoud.
2. In het Frans.
- 305** Akte, waarbij Maarten Schenk, heer van Nijdeggen, op 22 juli 1588 met de Staten van Holland en West-Friesland overeenkomt om bij het eventueel mislukken van een wapen- en zoutleverantie uit Dordrecht geen aanspraken te doen gelden op de Raad van State, de Staten van Holland en West-Friesland of de kooplieden zelf.
concept.
1588 1 stuk
- 306** Obligatie van de Staten-Generaal voor Johan Casimir, paltsgraaf aan de Rijn, van 16 augustus 1588, in verband met het ontzet van Bonn, 1588; met akten van 10 en 16 augustus 1588, waarbij Maarten Schenk, heer van Nijdeggen, afstand doet van de inkomsten uit de convoeien en licenten, 1586 en 1588; afschrift (eind 16e eeuw).
(eind 16e eeuw) 1 katern
RGP. 51: p. 171-173.
- 307** Resolutie van de Staten van Holland en West-Friesland van 19 oktober 1588, betreffende het betalen aan de in Holland woonachtige crediteuren van Gebhard Truchsess, alsmede het uitbetalen van de voor Truchsess op interest voor een jaar gelichte gelden, afschrift (eind 16e eeuw). Met bijlagen, 1586; origineel en gelijktijdig afschrift.
(eind 16e eeuw) 1 katern en 2 stukken
- 308** Stukken betreffende het op 16 mei 1589 door de Staten-Generaal en de Raad van State met Maarten Schenk, heer van Nijdeggen, gesloten akkoord, inzake de

liquidatie van hun achterstallige betalingen, afschrift (eind 16e eeuw).
(eind 16e eeuw) 1 katern
RGP. 51: p. 481.

- 309** Stukken betreffende de door Maarten Schenk, heer van Nijdeggen, in de jaren 1585-1589 ten behoeve van de troepen in de Republiek gedane uitgaven; met opnamen van de bedragen, waarop zijn weduwe in 1589 aanspraak kan maken en van de schulden van het sterfhuis, origineel, concept en afschrift (eind 16e eeuw).
1585-c. 1600 2 stukken en 1 katern

b. Het sterfhuis van Cornelis van Mierop, ontvanger-generaal van Holland

b.1 De aanspraken van de crediteuren

- 310** Uittreksel uit de rekening van wijlen Cornelis van Mierop en diens commies Hugo van Luchtenburg over het jaar 1608, met opgave van het bedrag, dat de erfgenamen toekomt, [1609]; afschrift (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 1 stuk
- 311** Staat van betalingen van de erfgenamen van wijlen Cornelis van Mierop aan de crediteuren over de periode van 1 april 1609 - 1 april 1610; afschrift (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 1 katern
- 312** Lijst van de namen van de raadslieden, die zich sinds 1 mei 1610 als commissarissen van de crediteuren hebben bezig gehouden met de afbetaling van de achterstallige betalingen; met een door Johan van Oldenbarnevelt opgestelde lijst van namen van crediteuren, afschrift en concept, [1612].
[1612] 1 stuk
- 313** Memorie betreffende de door de crediteuren van de erfgenamen van wijlen Cornelis van Mierop met hun raadsheer Nicolaas Cromholt, raadsheer van het Hof van Holland, Zeeland en West-Friesland, op 15 december 1610 gemaakte afspraken, inzake hun voorstel aan de erfgenamen om over te gaan tot de verkoop van roerende en onroerende goederen voor het aflossen van de schulden. origineel.
1610 1 katern
- 314** Rekest van Nicolaas Cromholt, raadsheer van het Hof van Holland, Zeeland en West-Friesland, aan de erfgenamen van wijlen Cornelis van Mierop, om Leonard Valck en Sebastiaan Ketel te machtigen om de in 1610 en 1611 gekochte zes morgen land, na het verkrijgen van een brief van opdracht voor het gerecht van Eernewoude, alsnog te transporteren met herstel van een akte van cautie, 1615; afschrift (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 1 stuk
- 315** Staat van de betalingen van de erfgenamen van wijlen Cornelis van Mierop aan de crediteuren over het jaar 1612, waarbij de verlopen interesten en de van de kapitalen resterende gelden in mindering zijn gebracht, 1613; afschrift (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 1 katern
- 316** Lijst van de belangrijkste crediteuren van de erfgenamen van wijlen Cornelis van Mierop, ontvanger-generaal van Holland, die in de vergadering van de Staten van Holland en West-Friesland van 14 oktober 1613 zijn verschenen. origineel.
1613 1 stuk

- 317** Lijsten van crediteuren die op 14 en 15 december 1613 al of niet het voorstel van de Gecommitteerde Raden van Holland en West-Friesland van 15 oktober 1613, inzake een regeling van de achterstallige betalingen, hebben aanvaard, 1613; afschriften (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 2 katernen
- 318** Lijst van de op 28 december 1613 per plaats gerubriceerde namen van crediteuren, van de erfgenamen van wijlen Cornelis van Mierop, ontvanger-generaal van Holland, die hun aandeel niet krachtens de resolutie van de Gecommitteerde Raden van Holland en West-Friesland van 15 oktober 1613 hebben teruggevorderd, afschrift (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 1 katern
- 319** Missive van T.V. Senghen aan Johan van Oldenbarnevelt, waarin hij zegt vorderingen te hebben op de erfgenamen van wijlen Cornelis van Mierop, ontvanger-generaal van Holland, origineel, [1613].
[1613] 1 stuk
In het Frans.
- 320** Rekesten van de crediteuren van de erfgenamen van wijlen Cornelis van Mierop, ontvanger-generaal van Holland, aan de Staten van Holland en West-Friesland, om de voorgestelde continuatie van de sureté de corps achterwege te willen laten daar de betalingen te lang uitblijven, origineel, [1613].
[1613] 2 stukken
- 321** Lijst van de aanspraken die Hendrik Pots, Sebastiaan van der Putten en Jan van Tongeren, procureurs voor het Hof van Holland, Zeeland en West-Friesland, namens de crediteuren naar voren brengen bij Sebastiaan Franken en Gaspar Vosbergen, commissarissen van de Hoge Raad van Holland en Zeeland, waarbij zij voor zichzelf een derde deel van de opbrengsten van de verkoop van de boedel van wijlen Cornelis van Mierop reserveren, [1613]; afschrift (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 1 stuk
- 322** Lijst van de namen van de confrères van Hendrik Pots, procureur van het Hof van Holland, Zeeland en West-Friesland, die voor hun aandeel in de afwikkeling van het sterfhuis van wijlen Cornelis van Mierop, nog uitbetaald moeten worden, [1613]; afschrift (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 1 stuk
- 323** Staat van de reële en personele vorderingen van de crediteuren van het sterfhuis van Egmond, [1607]; afschrift (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 1 katern
- 324** Staat van de reële en personele vorderingen van de erfgenamen van wijlen Cornelis van Mierop op het sterfhuis van Egmond, 1612; afschrift (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 1 katern
- 325-327** Stukken betreffende de afwikkeling der oude schulden van wijlen Lamoraal van Egmond en van wijlen Sabina van Egmond door de crediteuren enerzijds met Karel van Egmond, de enige geïnstitueerde erfgenaam van voornoemde personen anderzijds, 1596, 1600, 1608, 1609, 1612, 1613 en begin 17e eeuw.
11 stukken en 2 katernen
- 325** Stukken betreffende de op 30 november 1600 door verkoop van

Lamoraal van Egmond van in de Beemster gelegen landerijen, aan Herman van Rodenburg, koopman te Amsterdam, alsmede betreffende de opdracht van Rodenburg aan Cornelis van Mierop om de financiën voor de overdracht van deze landerijen met Frederik van Elburg en Gonsalo Gijbels te regelen, 1600, 1605, 1608 en 1610; originelen, authentieke afschriften en afschriften. (begin 17e eeuw), 6 stukken

326 Staat van de roerende en onroerende goederen, die met ingang van 26 juli 1613 met uitzondering van de vorderingen op Lamoraal van Egmond, tot de boedel van Cornelis van Mierop, ontvanger-generaal van Holland, zullen gaan behoren, 1613; afschrift. (begin 17e eeuw), 1 katern

327 Stukken betreffende de afwikkeling van de oude schulden van Lamoraal van Egmond door de crediteuren met steun van de Hoge Raad van Holland en Zeeland enerzijds en Karel, graaf van Egmond, de enig geïnstitueerd erfgenaam van wijlen Sabina, gravin van Egmond, anderzijds, 1609, 1613 en begin 17e eeuw; concepten en afschriften. (begin 17e eeuw), 5 stukken en 1 katern
Eén stuk in het Frans.

328 Memorie van Leonard Valck voor de Staten van Holland en West-Friesland van 15 april 1614, houdende opgave van namen van een aantal debiteuren van het sterfhuis van wijlen Cornelis van Mierop, ontvanger-generaal van Holland; met suggesties inzake het invorderen van de achterstallige betalingen over verschillende in Holland en Utrecht gelegen goederen, afschrift (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 1 katern

329 Stukken betreffende een verzoek van Ernst Crul, curator van Frans Ernst en Vitus Otto van Mandersloo, aan de Staten van Holland en West-Friesland van 15 juli 1614 om medewerking aan de opheffing van het door Hendrik Stapel, gevolmachtigde van de Duitse ridders van de veldtocht naar Bergen, op de goederen van Ernst van Mandersloo gelegde beslag, afschrift (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 3 stukken
Eén stuk vertaling uit het Duits.

330 Staten van de roerende en onroerende goederen, behorende tot de boedel van wijlen Cornelis van Mierop, die op 1 februari 1613 en op 1 januari 1615 nog niet verkocht waren, 1613 en 1615; afschriften (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 2 katernen

331 Staat van de ontvangsten en uitgaven van Leonard Valck, executeur-testamentair van wijlen Cornelis van Mierop, 1614 en 1615; afschriften (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 2 stukken
1614 mei 13 - oktober 24
1614 mei 13 - 1615 mei 19

332 Staat van de door wijlen Cornelis van Mierop uitgegeven obligaties, die jaarlijks of halfjaarlijks staan te vervallen, gelijktijdig afschrift, [1615].
[1615] 1 katern

b.2 Het onderzoek in de administratie

333 Akte van verkoop door de Staten van Holland en West-Friesland van de ambachtsheerlijkheden Aar, Aarlanderveen, Oudshoorn, Gnephoek en de hoeve Rijnenburg in Hazerswoude, zijnde de geconfisqueerde goederen van Anna van

- Bernicourt, aan Ernst van Mandersloo op 2 december 1584, tot voldoening van hun achterstallige schulden in Van Mandersloo's voorschotten voor de veldtochten naar Bergen en Henegouwen in 1572, 1584; afschrift (eind 16e eeuw).
(eind 16e eeuw) 1 katern
- 334** Memorie van N.N. betreffende de door Cornelis van Mierop aangelegde rekeningen van de verpondingen over de jaren 1588-1590, 1590; afschrift (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 1 katern
- 335** Lijsten van gegevens van de afrekeningen van Cornelis van Mierop van de inkomsten en uitgaven van de middelen, die bestemd zijn tot betaling van gemenelandsrenten, van de ontvangsten uit de verpondingen over de steden en het platteland van het Zuiderkwartier en van de daartegen gedane uitgaven van de renten uit de verpondingen, alsmede van de vorderingen op de niet betalende steden, opschortingen en kwijtscheldingen over de jaren 1591 en [1592]; afschriften (eind 16e eeuw).
(eind 16e eeuw) 3 stukken
- 336** Staten van de bijdragen van Holland in 1595 en 1596 in de Staten van Oorlog uit de gemene middelen, ordinaris en extra-ordinaris verpondingen over de periode van 1 oktober 1594 - 30 september 1596, 1595 en 1596; afschriften (eind 16e eeuw).
(eind 16e eeuw) 4 katernen
De staat van 1595 betreft enkel West-Friesland en het Noorderkwartier.
- 337** Lijst van de dagen, waarop compagnieën ruiters en voetvolk in december 1595 op last van het Zuiderkwartier zijn gemonsterd, alsmede betreffende de in de eerste maand uitgekeerde soldij, 1596; afschrift (eind 16e eeuw).
(eind 16e eeuw) 1 stuk
- 338** Lijst van de bijdragen van het Noorder- en Zuiderkwartier over de periode van 22 augustus - 30 september 1596 in de bekostiging van fortificaties, het krijgsvolk en buitenlandse gezantschappen, afschrift (eind 16e eeuw).
(eind 16e eeuw) 1 stuk
- 339-341** Rekeningen van de kantoren van de gemene middelen van Holland, 1595-1597.
6 stukken
1. Van enkele kantoren zijn de gegevens over enige jaren niet vermeld.
2. De kantoren van Haarlem en Gouda beginnen hun rekening niet op 1 april en 1 juni, maar op 1 oktober.
- 339** 1595 april 1 - november 30, 2 stukken
1595 juni 1 - 1596 april 31
- 340** 1596 april 1 - november 30; ontvangen 27 december 1596. Met een bijlage., 2 stukken
- 341** 1596 april 1 - 1597 januari 31; ontvangen 24 maart 1597 1596 oktober 1 - 1597 februari 28; ontvangen 27 april 1597., 2 stukken
- 342-347** Borderellen van Cornelis van Mierop, ontvanger-generaal van Holland, op de rekeningen, inzake de ontvangsten uit de imposten van turf, de acht stuivers op een ton bier en de verpondingen en andere extraordinaris lasten, alsmede inzake de uitgaven uit de gemenelandsrenten, de betalingen aan comptabele personen en aan gratuiten, 1593 en [1602]; afschriften, (eind 16e en begin 17e eeuw).
4 katernen en 2 stukken
- 342** 11e rekening 1593 februari-december; afgehoord in de Rekenkamer ter Auditie op 10 november 1594, 1 katern
- 343** 13e rekening 1593; afgehoord in de Rekenkamer ter Auditie op 3

- 344** oktober 1594, 1 katern
 21e rekening 1601, 1 katern
 In tweevoud.
- 345** 1601 januari 1 - maart 31, 1 katern
346 1602 januari 1 - ?, 1 stuk
 Betreft ontvangsten uit extraordinaris verpondingen.
- 347** z.j., 1 stuk
- 348** Lijst van de in de frontiersteden en forten gevestigde commiezen der financiën; met vermindering van de laatste bij de Gecommitteerde Raden van Holland en West-Friesland ingediende rekening, 1599; gelijktijdig afschrift.
 1599 1 stuk
- 349** Stuk houdende adviezen van (Cornelis) Coopal, inzake het opstellen van betrouwbare rekeningen door de verschillende comptabele personen in verband met een reorganisatie van de financiën binnen Holland, [eind 16e eeuw]; afschriften (eind 16e eeuw).
 (eind 16e eeuw) 1 stuk
- 350** Staat van de ontvangsten van Cornelis van Mierop over de periode van mei 1591 tot en met november 1601 ten behoeve van het gemene land van Holland, 1601, afschrift (begin 17e eeuw).
 (begin 17e eeuw) 2 stukken
- 351** Staten van de ontvangsten uit de gemenelandsrenten en verpondingen van Cornelis van Mierop, 1601 en 1602; afschriften (begin 17e eeuw).
 (begin 17e eeuw) 6 stukken
 1601 april 1 - 1602 augustus 5
 1601 april 22 - 1602
 1602 juni 1 - juli 1; met bijlagen
 1602 juli 1 - augustus 5
- 352** Staat van de ontvangsten van Cornelis van Mierop over de periode van 1601 - 23 februari 1602; met een opgave van de achterstallige betalingen, 1602; afschrift (begin 17e eeuw).
 (begin 17e eeuw) 1 stuk
- 353** Memorie van N.N. aan de Staten van Holland en West-Friesland, waarin hij in het geschil over de liquidatie van de achterstallige betalingen van Ernst van Mandersloo aan Hendrik Stapel ten gunste van Van Mandersloo adviseert om de verlopen of af te lossen renten voorlopig uit arrest te ontslaan, 1602; afschrift (begin 17e eeuw).
 (begin 17e eeuw) 1 stuk
- 354** Staten van de ontvangsten van Cornelis van Mierop van de gemene middelen over de jaren 1600/1601 en 1601/1602, 1601 en 1602. Met een bijlage, 1602; afschriften (begin 17e eeuw).
 (begin 17e eeuw) 2 katernen en 1 stuk
- 355** Staten van de bij verschillende kascontroles in 1601 en 1602 op het kantoor van Cornelis van Mierop aangetroffen gelden, uitgesplitst in courante en verboden muntsoorten, afschriften (begin 17e eeuw).
 (begin 17e eeuw) 1 omslag
- 356** Staten van de ontvangsten aan repartitiegelden van Cornelis van Mierop van de Hollandse steden over de periode van december 1601 - 1602; afschriften (begin 17e

eeuw).
(begin 17e eeuw) 2 stukken

357 Formulier van de eed van de ontvanger en rentmeester af te leggen ten overstaan van de Staten van Holland en West-Friesland, z.j.; afschrift (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 1 stuk

358 Staat van de verpachting van de impost op turf over de Hollandse steden voor de periode van 1 augustus 1603 - 31 juli 1604, afschrift (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 1 stuk

358A Staat, opgemaakt door Leonard Valck voor de Gecommitteerde Raden van Holland en West-Friesland van 2 juli 1614 van de inkomsten en uitgaven van wijlen Cornelis van Mierop, ontvanger-generaal van Holland en van diens ontvangers ten behoeve van de erfgenamen van Cornelis van Mierop, afschrift (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 1 stuk

359 Staten van de restanten van de ontvangsten op het kantoor van Cornelis van Mierop, 1602, 1603 en [1616]; afschriften (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 2 katernen en 8 stukken
1596 1 stuk
Betreft de verpondingen.
1602 29 maart 1 katern
Betreft de gemenelandsrenten en de 32e penning.
1602 21 april 1 stuk
Betreft de contributie en verponden.
1602 2 mei en 4 juli 1 stuk
Betreft de verpondingen.
1603 10 april, 10 augustus en 19 november
1 katern en 2 stukken
Betreft de gemenelandsrenten.
1615 1 stuk
Betreft de verpondingen.
z.j. 1 stuk

12 Overige financiële bemoeienissen

360 Stuk houdende op 25 maart 1580 door Jacob Valcke, gedeputeerde van het college van de nader geünieerde provincies, aan de Staten van Holland en West-Friesland gedane propositie, teneinde meer financiële steun te verkrijgen voor het leger en een uitbreiding van gedeputeerden van de Staten van Holland in het voornoemde college, afschrift (eind 16e eeuw).
(eind 16e eeuw) 1 stuk

361 Resolutie van Maurits, prins van Oranje en de Raad van State van 2 november 1585, betreffende het verlenen van toestemming aan de Staten van Holland en West-Friesland om het onderhoud van het landsleger te bekostigen uit de generale middelen, afschrift (eind 16e eeuw).
(eind 16e eeuw) 1 stuk

361A Uittreksel uit een rekening van de in de periode van augustus 1585 - februari 1586 door verschillende Hollandse steden ten behoeve van het onderhoud van de Engelse troepen van generaal John Norrits verstrekte of te verstrekken leningen, afschrift (eind 16e eeuw).
(eind 16e eeuw) 1 stuk

- 361B** Stukken betreffende de financiering door Engeland en de Republiek van 28 mei - 5 juni 1586 van de uitbreiding van de Engelse troepen, afschriften (eind 16e eeuw).
(eind 16e eeuw) 5 stukken
1. In het Frans.
2. RGP 47: p. 290.
- 361C** Akte, waarbij Coenraet van Oeyenbrugge op 16 oktober 1586, naar aanleiding van een apostille van Leicester op een rekest van 18 april 1586 en een resolutie van de Staten van Holland en West-Friesland van 9 mei 1586, belooft om de door hem van de rentmeester van het kapittel St. Marie op het Hof te 's-Gravenhage geleende gelden terug te zullen betalen. origineel.
1586 1 stuk
- 362** Instructie van de Staten van Holland en West-Friesland van 16 juli 1587 voor de gecommiteerden van Holland ter Staten-Generaal voor de onderhandelingen over de verdeling van de bijdragen in de ordinaris en extraordinaris gelden en in de contributies door de verschillende gewesten, afschrift (eind 16e eeuw).
(eind 16e eeuw) 1 stuk
- 362A** Akten van volmacht van Maurits, prins van Oranje, voor Thomas Rochus, ontvanger in het kwartier van Dordrecht, Laurens Andrieszn. Swaenswijck, ontvanger binnen Leiden en Esias de Landt, ontvanger binnen Rotterdam, van 26 juli 1588 tot het heffen van 6.000 gulden per ontvanger, binnen de termijn van drie maanden krachtens de door Maurits, prins van Oranje, met de Staten van Zeeland op 21 juli 1588 gemaakte afspraken, originelen. Met een bijlage; origineel.
1588 4 stukken
- 363** Missive van Maurits, prins van Oranje, aan Johan van Oldenbarnevelt van 29 augustus 1600, inzake het afwijzen van het verzoek van Wijtze Camminga om de buiten het gewest Friesland gelegeerde troepen terug te roepen om contributies te heffen, origineel. Met bijlagen; gelijktijdige afschriften.
1600 3 stukken
- 364** Lijst van verschillende posten, die met goedkeuring van de Gecommitteerde Raden van Holland en West-Friesland, die krachtens de uitbreiding in de liquidatierekening van 1601 niet langer aan Holland, maar aan de Generaliteit toekomen, [1601]; afschrift (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 1 stuk
- 365** Lijst van de door de Staten van Holland en West-Friesland in de jaren 1590 tot en met 1606 op het verzoek van de Staten-Generaal ingewilligde bijdragen aan de consenten voor de quoten; met dorsale aantekeningen van de Hollandse steden, inzake de bijdragen in de begroting van de convooien en licenten, klad, [1607].
[1607] 1 stuk
- 366** Commissie van de Gecommitteerde Raden van Holland en West-Friesland van 7 oktober 1614 voor François van der Burch, gecommiteerde van de Rekenkamer ter Auditie, om een onderzoek in te stellen in de Rekenkamer van Holland en in de Rekenkamer der Generaliteit naar de betalingen van Holland aan de Generaliteit in de liquidaties sinds 1586, afschrift. Met bijlagen; afschriften (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 3 stukken

B BELEID**1 De loopbaan van Philips, graaf van Hohenlohe**

- 367** Resolutie van de gedeputeerden van de Staten-Generaal van 12 december 1579, waarbij zij Philips, graaf van Hohenlohe, beloven de patentbrieven van zijn cavalerie, die een offensief in het Overkwartier zal beginnen, te erkennen en waarbij zij financiële steun toezeggen, 1579; authentiek afschrift, 1595.
1595 1 stuk
- 368** Commissie van Willem, prins van Oranje, stadhouder van Holland en Zeeland, van 20 november 1577 voor Philips, graaf van Hohenlohe, als luitenant-generaal van Holland. Met een hernieuwde commissie van 3 mei 1582, 1577 en 1582; authentieke afschriften, 1592.
1592 2 stukken
- 369** Commissie van Willem, prins van Oranje, stadhouder van Holland en Zeeland, van 16 augustus 1583 voor Philips, graaf van Hohenlohe, als luitenant-generaal in Zaltbommel en in de Bommeler- en Tielerwaard, authentiek afschrift, 1592.
1592 1 stuk
- 370** Instructie van Willem, prins van Oranje, stadhouder van Holland en Zeeland, van 22 januari 1584 voor Philips, graaf van Hohenlohe, waarin zijn taak nader is omschreven, afschrift (eind 16e eeuw).
(eind 16e eeuw) 1 stuk
- 371** Missive van de Staten van Holland en West-Friesland aan Philips, graaf van Hohenlohe, van 10 december 1584, inzake het continueren van het luitenant-generaalschap onder Maurits, prins van Oranje, authentiek afschrift, 1592.
1592 1 stuk
- 372** Missive van de Staten van Holland en West-Friesland aan Philips, graaf van Hohenlohe, van 10 februari 1585, waarin zij hem vragen om zijn reis naar Duitsland uit te stellen en waarin zij de plannen voor het aanbieden van de souvereiniteit aan Hendrik III, koning van Frankrijk en om Van Hohenlohe ook in de gewesten Utrecht en Zeeland luitenant-generaal te maken, aan de orde stellen, authentiek afschrift, 1592.
1592 1 stuk
- 373** Commissies van Leicester van 1 mei en van 17 augustus 1586 voor Philips, graaf van Hohenlohe, authentieke afschriften, 1592. Met een bijlage; authentiek afschrift, 1592.
1592 3 stukken
Twee stukken in het Frans.
- 374** Resolutie van de Staten van Holland en West-Friesland van 6 februari 1587, waarbij zij Maurits het gouverneurschap en het kapitein-generaalschap van Holland en Zeeland opnieuw toekennen en het luitenant-generaalschap voor Philips, graaf van Hohenlohe, continueren, authentiek afschrift, 1590.
1590 1 stuk
- 375** Eedsformulieren voor het krijgsvolk voor het afleggen van de eed van trouw aan de Staten-Generaal, respectievelijk aan de Staten van Holland, Zeeland en West-

- Friesland, van 20 februari en 6 maart 1587; origineel en authentiek afschrift. Met een bijlage, 1587; authentiek afschrift.
1587 3 stukken
- 376** Commissie van Maurits, prins van Oranje, voor Philips, graaf van Hohenlohe, luitenant-generaal van Holland en Zeeland, van 22 november 1587 om de Staten van Zeeland assistentie te verlenen tegen een voorgenomen aanval van de Spaanse vloot op de Zeeuwse eilanden, authentiek afschrift, 1592.
1592 1 stuk
- 377** Stukken betreffende het overleg van Philips, graaf van Hohenlohe, met de Staten van Holland en West-Friesland, die ook optraden als zaakwaarnemers voor de Staten van Zeeland, van 31 januari en 22 februari 1590, inzake de verhouding van Maurits, prins van Oranje, tot de Staten-Generaal, origineel, concept en afschrift.
1590 2 stukken
In tweevoud.
- 378** Memorie van Philips, graaf van Hohenlohe voor Johan van Oldenbarnevelt, bestemd voor de Staten van Holland en West-Friesland, waarin hij aankondigt, bij het uitblijven van achterstallige betalingen, de extraordinaris middelen te zullen aanspreken, origineel, [1590].
[1590] 1 stuk
- 379** Missive van Hendrik IV, koning van Frankrijk, aan Philips, graaf van Hohenlohe, van 2 december 1591, waarin hij hem bedankt voor zijn bemiddelingen in Duitsland, authentiek afschrift, 1592.
1592 1 stuk
In het Frans.
- 380** Stukken betreffende het in januari 1589, 1590 en op 19, 21 en 22 januari 1593, in overleg met de Staten van Holland en West-Friesland, afgeven van patentbrieven door Maurits, kapitein-generaal, of door Philips, graaf van Hohenlohe, luitenant-generaal, 1589 en 1593; concepten en afschriften (eind 16e eeuw).
(eind 16e eeuw) 5 stukken
Eén stuk in tweevoud.
- 381** Memorie van Philips, graaf van Hohenlohe, betreffende de bij het beleg van Geertruidenberg gebruikte kartouwen, [1593]; afschrift (eind 16e eeuw).
(eind 16e eeuw) 1 stuk
- 382** Stukken, betreffende verzoeken van Philips, graaf van Hohenlohe, aan de Staten-Generaal, inzake het doen van achterstallige betalingen, 1580, 1588 en 1595; afschriften (eind 16e eeuw).
(eind 16e eeuw) 2 stukken en 1 katern
- 383** Lijst van verschillende door Philips, graaf van Hohenlohe in de periode van 1579-1596, met de Staten-Generaal, respectievelijk de gewesten afzonderlijk gesloten financiële overeenkomsten, [1596]; afschrift (eind 16e eeuw).
(eind 16e eeuw) 1 stuk
In het Duits.
- 384** Rekest van Philips, graaf van Hohenlohe, aan de Gecommit-teerde Raden van Holland en West-Friesland van 10 juli 1597, inzake de betaling van de tractementen van een vijftal cavaleristen, origineel. Met bijlagen, 1598; originelen.
1597-1598 3 stukken

- 385** Instructie van Philips, graaf van Hohenlohe, voor Laurens Plouch, drossaard van St. Maartensdijk en Emond Gruijter tot Greijstein, gedeputeerden ter Staten-Generaal, van 15 juli 1600, inzake het verantwoorden van zijn absentie in het leger. origineel.
1600 1 stuk
RGP 85: p. 51.
- 2 De geschillen met het garnizoen van Naarden (1587-1588)**
- 386** Rekest van het stadsbestuur van Naarden aan de Staten van Holland en West-Friesland van april 1587 om haar van de financiële verplichtingen tot het onderhoud van een garnizoen te ontslaan, 1587; afschrift (eind 16e eeuw).
(eind 16e eeuw) 1 stuk
- 387** Missive van het stadsbestuur van Naarden aan de Staten van Holland en West-Friesland van 12 oktober 1586, als begeleitend schrijven bij een door Rutger Reijerszoon, lid van de vroedschap, bij de Staten van Holland en West-Friesland ingediend rekest, betreffende de betaling van het aldaar gelegeerde garnizoen. origineel.
1586 1 stuk
Rekest zelf ontbreekt.
- 388** Missive van het stadsbestuur van Naarden aan Johan van Oldenbarnevelt van 31 oktober 1586, betreffende de handhaving van het aldaar gelegeerde garnizoen, afschrift, 1587.
1587 1 stuk
RGP 47: p. 131-132.
- 389** Stukken betreffende de vermoede plannen van Willem van Zuylen van Nijevelt, drossaard van Muiden, voor een aanslag op de stad Naarden, 1587 en 1588; origineel, authentieke afschriften en afschrift.
1587-1588 4 stukken
- 390** Akte, waarbij het stadsbestuur van Naarden op 19 januari 1588 ontkent zich van Holland te hebben willen afscheiden. origineel.
1588 1 stuk
- 391** Missiven van Jacques de Renthly, Isembart de Soissons en Philips du Pire, bevelhebbers van de verschillende in de stad Naarden ingekwartierde compagnieën aan Willem van Dorp, kolonel van Weesp, van 17 en 18 februari 1588, waarbij zij verklaren slechts op bevel van Maurits, prins van Oranje en de Staten van Holland en West-Friesland, hun garnizoen uit de stad te zullen leiden, 1588, originelen en afschrift.
1588 5 stukken
In het Frans.
- 392** Missive van het stadsbestuur van Naarden aan (Johan van Oldenbarnevelt) van 18 februari 1588, betreffende de verklaring van Jacques de Renthly, dat hij alleen op bevel van Maurits, prins van Oranje en de Staten van Holland en West-Friesland zal vertrekken, afschrift (eind 16 eeuw). Met een bijlage; afschrift (eind 16e eeuw).
(eind 16e eeuw) 2 stukken
- 393** Stukken betreffende de adviezen van verschillende personen, inzake het al of niet opheffen van de compagnie van Jacques de Renthly en de wijze, waarop dit moet gebeuren, 1588 en [1588]; originelen en afschriften.

1588 4 stukken
 1. Twee stukken in het Frans.
 2. Eén concept van Johan van Oldenbarnevelt.

394 Stukken betreffende de moeilijkheden tussen de Staten van Utrecht en de stad Naarden, inzake het gebrek aan mede-werking van de Staten van Utrecht bij het inkwartieren van de troepen van Jacques de Renthuy op het grondgebied van Utrecht, 1588; origineel en authentieke afschriften (eind 16e eeuw).
 (eind 16e eeuw) 4 stukken

395 Missive van Henri Fievet aan Leicester, waarin hij zijn misnoegen uitspreekt over het verlenen van het opperbevel over de Engelse troepen binnen de vesting Naarden aan Jacques de Renthuy, [1588; afschrift (eind 16e eeuw).
 (eind 16e eeuw) 1 stuk

3 De muiterij te Geertruidenberg (1588-1589)

396 Correspondentie van Maurits, prins van Oranje, de gecommiteerden van Holland terzake en het stadsbestuur van Dordrecht met Peregrine Barty, bannerheer van Willoughby en Elizabeth, koningin van Engeland, in de maand maart 1588 gevoerd, inzake de positie van Johan Winckfeld, provisioneel gouverneur van het garnizoen van Geertruidenberg, nu deze het door Elizabeth, koningin van Engeland, met de Staten van Holland en West-Friesland gesloten akkoord niet wenst te erkennen en dreigt om Geertruidenberg aan de Spanjaarden over te leveren, afschriften (eind 16e eeuw).
 (eind 16e eeuw) 1 omslag
 Vier stukken in het Frans.

397 Missive van Peregrine Barty, baron van Willoughby, aan de gedeputeerden van het garnizoen van Geertruidenberg van 27 maart 1588, waarin hij hen bedankt voor hun trouw aan de Republiek en aan Elizabeth, koningin van Engeland, afschrift (eind 16e eeuw).
 (eind 16e eeuw) 1 stuk

398 Missive van Jacob Valcke, lid van de Raad van State, aan Johan van Oldenbarnevelt van april 1588, inzake een met Peregrine Barty gevoerd gesprek over de ongeregelde heden binnen de steden Medemblik, Utrecht en Geertruidenberg. origineel.
 1589 1 stuk
 RGP 80: p. 133-134.

399 Akte van verzekering van het garnizoen van Geertruidenberg van 9 mei 1588, waarbij zij het behoud van het in voornoemde stad ingekwartierde leger bepleiten, origineel en afschrift. Met een bijlage; gelijktijdig afschrift.
 1588 2 stukken
 1. Eén stuk in vijfvoud
 2. Eén stuk in tweevoud

400 Missive van Peregrine Barty, bannerheer van Willoughby, aan Maurits, prins van Oranje, van 10 mei 1588, inzake het door hem met Josse de Soete, heer van Villers, gevoerde onderhoud over de situatie binnen Geertruidenberg. origineel
 1588 1 stuk
 In het Frans.

401 Akte van Peregrine Barty, bannerheer van Willoughby, van 14 mei 1588, waarin hij

- verklaart door de Staten-Generaal gemachtigd te zijn om als luitenant-gouverneur van de Engelse troepen met het garnizoen van Geertruidenberg onderhandelingen te voeren voor de Republiek, gelijktijdig afschrift. Met een bijlage; authentiek afschrift.
1588 2 stukken
- 402** Akten waarbij enkele Franse kapiteins ten overstaan van N.N. op 25 mei 1588 verklaringen afleggen, inzake de voorbereidingen tot de muiterij binnen Geertruidenberg, naar aanleiding van de achterstallige soldij, alsmede inzake hun plannen om 's nachts opposanten uit de stad te verwijderen, afschrift (eind 16e eeuw).
(eind 16e eeuw) 1 stuk
In het Frans.
- 403** Missive van het garnizoen van Geertruidenberg aan Maurits, prins van Oranje, van 31 mei 1588, waarin het diens verzoek om gedeputeerden te mogen zenden om te komen onderhandelen afwijst, daar het reeds onderhandelingen heeft geopend met Peregrine Barty, bannerheer van Willoughby, afschrift (eind 16e eeuw).
(eind 16e eeuw) 1 stuk
Zie ook inv.nr. 401.
- 404** Missive van Joachim Ortell, agent van de Republiek in Engeland, aan de Staten van Holland en West-Friesland van 22 mei 1588, waarin hij meedeelt dat Elizabeth, koningin van Engeland, Peregrine Barty, bannerheer van Willoughby en Henry Killegrew aanspoort om de muiterijen van de Engelse troepen te doen ophouden, afschrift (eind 16e eeuw).
(eind 16e eeuw) 1 stuk
- 405** Missive van Peregrine Barty, bannerheer van Willoughby, aan het garnizoen van Geertruidenberg van [mei] 1588, inzake een gedeeltelijke betaling van de achterstallige soldij uit de gelden van het sterfhuis van Oranje, afschrift (eind 16e eeuw).
(eind 16e eeuw) 1 stuk
- 406** Resolutie van de Gecommitteerde Raden van Holland en West-Friesland van 3 juni 1588, betreffende de machtiging voor Maurits, prins van Oranje, om alleen of samen met Peregrine Barty, bannerheer van Willoughby, te onderhandelen met het garnizoen van Geertruidenberg over de betaling van de achterstallige soldij, die door Holland en Brabant opgebracht moet worden, authentiek afschrift (eind 16e eeuw). Met een bijlage; gelijktijdig afschrift.
(eind 16e eeuw) 2 stukken
- 407** Missive van Nicolaas Bruyninck, lid van de Raad nevens Zijne Excellentie, aan Johan van Oldenbarnevelt van 5 juni 1588, welke gediend heeft als begeleidingsbrief bij afschriften van door Maurits, prins van Oranje, van Elizabeth, koningin van Engeland, ontvangen brieven. origineel.
1588 1 stuk
1. RGP 80: p. 134-135.
2. De brieven zelf ontbreken.
- 408** Missive van Peregrine Barty, bannerheer van Willoughby, aan het garnizoen van Arnemuiden van 9 juni 1588, waarin hij aandringt op beëindiging van het oproer aldaar, afschrift (eind 16e eeuw).
(eind 16e eeuw) 1 stuk
In het Frans.

- 409** Resolutie van de Staten van Holland en West-Friesland van juni 1588, inzake het aandeel van voornoemd college in de betaling van de achterstallige soldij van het binnen de stad Geertruidenberg gelegeerde krijgsvolk. concept.
1588 1 stuk
- 410** Missive van Cornelis Wierslot, commandant van het garnizoen van Geertruidenberg, aan de Staten van Holland en West-Friesland van 11 juli 1588, inzake de door inwoners van Hoogstraten gedane mededelingen over een dreigend offensief van Alexander Farnese, hertog van Parma, tegen Brabant, waarbij hij zijn diensten aanbiedt voor de verdediging. origineel.
1588 1 stuk
- 411** Rapport van de commissarissen Richard Allijn en Joris Matruijt aan de vergadering van de Raad van State, inzake de met Cornelis Wierslot en het garnizoen van Geertruidenberg gevoerde onderhandelingen over het aandeel van de Staten van Holland en West-Friesland in de betaling van de achterstallige soldij. origineel.
1588 1 stuk
- 412** Missive van het stadsbestuur van Dordrecht, verblijvend op de vloot voor Geertruidenberg, aan de Hollandse steden van 26 juli 1588, waarbij deze worden aangespoord om het voor-beeld van Dordrecht, te weten het extra verstrekken van geld voor het behoud van Geertruidenberg, na te volgen. origineel.
1588 1 stuk
- 413** Missive van Maurits, prins van Oranje, aan Everhard van Lodesteijn, ontvanger van Delft, van 26 juli 1588, waarbij hij een lening aangaat voor een bedrag van 6.000 gulden ten behoeve van het betalen van de troepen te Geertruidenberg, welk bedrag hij nadien belooft te zullen terug te betalen uit de door de Staten van Zeeland op 21 juli 1588 aan hem toegezegde gelden. origineel
1588 1 stuk
- 414** Stukken betreffende de op 26 en 27 juli 1588 door Maurits, prins van Oranje, met Peregrine Barty, bannerheer van Willoughby, als bemiddelaar van het garnizoen van Geertruidenberg gevoerde besprekingen, inzake de door hen op 9 mei 1588 gestelde voorwaarden tot het behoud der voornoemde stad, waarbij wordt nagegaan op welke wijze de achterstallige soldij kan worden voldaan en welke soldaten opnieuw gemonsterd zullen worden, originelen, concept en afschriften.
1588 5 stukken
1. RGP 80: p. 181-182.
2. Eén stuk in het Frans.
- 415** Missive van Peregrine Barty, bannerheer van Willoughby en Lancelot Parasis, commissaris van de monsteringen, aan Maurits, prins van Oranje, van 29 juli en 8 augustus 1588, inzake de moeilijkheden, die zich voordoen bij het uitbetalen van de achterstallige soldij aan het garnizoen van Geertruidenberg en inzake de voorstellen tot vermindering van de troepen, origineel en afschrift.
1588 2 stukken
In het Frans.
- 416** Missive van 29 juli 1588 van Thomas Thomaszn., burgemeester van Haarlem, Willem de Hertoge, heer van Orsmale, commissaris der monsteringen en Jan Stalpart van der Wijel, aan het stadsbestuur van Dordrecht van 29 juli 1588, inzake de bezwaren van Peregrine Barty, bannerheer van Willoughby, om de troepen niet tot één maar tot vier compagnieën terug te brengen en inzake de begonnen

- betalingen van achterstallige soldij. origineel.
1588 1 stuk
- 417** Missive van een aantal officieren van het garnizoen van Geertruidenberg aan Maurits, prins van Oranje, van 15 augustus 1588, waarin zij hem verzoeken om hen als garnizoen na het voorgevallene te willen handhaven. origineel.
1588 1 stuk
- 418** Missiven van het garnizoen van Geertruidenberg en het stads-bestuur van Geertruidenberg aan Maurits, prins van Oranje en aan de Staten van Holland en West-Friesland van 1, 19 en 24 februari 1589, waarin zij verzoeken om commissarissen van de monsteringen te sturen om te onderhandelen over het spoedig afbetalen van de achterstallige soldij, origineel. Met bijlagen; origineel.
1589 4 stukken
- 419** Resolutie van de Staten van Holland en West-Friesland van 11 maart 1589, inzake het toestaan van het leveren van troepen door het gewest Holland om de stad Geertruidenberg te behouden, naar aanleiding van het rapport van Willem de Hertoghe, heer van Orsmale en Johan Langeberg, commissarissen, van 8 maart 1589 van de door hen met het garnizoen over de afbetalingen en vermindering der troepen gevoerde onderhandelingen; originelen en authentiek afschrift.
1589 4 stukken
- 420** Missive van het stadsbestuur van Dordrecht aan de gecommiteerden van Holland van 18 maart 1589, betreffende de aanwezigheid van een kind van Johan Winckfeld, provisioneel gouverneur van het garnizoen van Geertruidenberg, binnen die stad. origineel.
1589 1 stuk
- 421** Missiven van de Staten van Holland en West-Friesland aan de gecommiteerden van Holland terzake van 18 en 22 maart 1589, inzake het inzamelen van extraordinaris bijdragen aan de Hollandse steden ten behoeve van de Hollandse troepen, alsmede inzake een regeling voor het vrijlaten van binnen Holland gevangen genomen Spanjaarden. originelen
1589 2 stukken
- 422** Missive van Johan van Oldenbarnevelt aan Joachim Ortell, agent van de Republiek in Engeland, van 22 maart 1589, inzake de overwegingen om tot een offensief tegen Geertruidenberg over te gaan, het ontbreken van schepen voor een reis naar Portugal en het gezantschap van Johan van de Warcke en Leonard de Vooght naar Schotland. concept.
1589 1 stuk
RGP 80: p. 164-165.
- 423** Correspondentie van de gecommiteerden van Holland in deze zaak met de Gecommitteerde Raden van Holland en West-Friesland van 12-28 maart 1589, inzake de betalingen door voornoemd gewest ten behoeve van het offensief tegen de stad Geertruidenberg, de regelingen tot het vrijlaten van de binnen Holland gevangen genomen Spanjaarden en het gezantschap van Johan van de Warcke en Leonard de Vooght naar Schotland, originelen en concepten.
1589 2 katernen en 3 stukken
Zie ook RGP 80: p. 157-159, 159-164, 165-167.
- 424** Missive van Johan van Oldenbarnevelt aan de Gecommitteerde Raden van Holland en West-Friesland van 29 maart 1589, inzake het betalen van de troepen, die in het

- binnen- en buitenland ter repartitie staan en het gezantschap van Johan van de Warcke en Leonard de Vooght naar Schotland. concept.
1589 1 stuk
Zie RGP 8o: p. 169-171.
- 425** Missive van Johan van Oldenbarnevelt namens de gecommiteerden van Holland aan de Staten van Holland en West-Friesland van 29 maart 1589, inzake het door eigen troepen begonnen offensief tegen Geertruidenberg teneinde deze stad te heroveren op het garnizoen, dat officieel ter repartitie van Holland staat. origineel.
1589 1 stuk
1. Zie RGP 8o: p. 168-169.
2. Van Deventer dl. I: p. 220-221.
- 426** Missive van de Gecommitteerde Raden van Holland en West-Friesland aan de gecommiteerden van Holland terzake van 3 april 1589, inzake de levering van buskruit voor een offensief tegen Geertruidenberg, het garanderen van een veilige vaart door het Noorderkwartier en door Zeeland en een uitbreiding van de troepen voor de stad Geertruidenberg, origineel. Met bijlagen; originelen.
1589 3 stukken
- 427** Missive van Maurits, prins van Oranje, aan het garnizoen van Geertruidenberg van 5 april 1589, waarbij hij haar uitnodigt om naar aanleiding van de geruchten over een plan om de stad aan Alexander Farnese, hertog van Parma, over te leveren, te komen onderhandelen met de gecommiteerden van de Staten van Holland en West-Friesland. concept.
1589 1 stuk
RGP 8o: p. 173-174.
- 428** Missive van de Staten van Holland en West-Friesland aan Maurits, prins van Oranje en aan de gecommiteerden van Holland terzake van 6 april 1589, waarbij zij aan hen vragen om op 13 april 1589 nader in te lichten over de noodzaak van het verstrekken van een extraordinaris consent wegens de ontwikkelingen binnen Geertruidenberg, origineel en afschrift.
1589 2 stukken
Afschrift in vijfvoud.
- 429** Missive van de hofmeester van Peregrine Barty, bannerheer van Willoughby, aan het garnizoen van Geertruidenberg van 6 april 1589, waarbij hij voorstelt om na het ingaan van een korte wapenstilstand te onderhandelen over de muiterij binnen voornoemde stad, afschrift (eind 16e eeuw).
(eind 16e eeuw) 1 stuk
- 430** Missiven van Maurits, prins van Oranje, het stadsbestuur van Dordrecht en de kolonels en kapiteins van de stad Dordrecht aan het garnizoen van Geertruidenberg van 5, 8 en 9 april 1589, waarin zij waarschuwen voor de gevolgen van het uitleveren van voornoemde stad aan Alexander Farnese, hertog van Parma, originelen en afschriften.
1589 4 stukken
- 431** Akte van overeenkomst van Alexander Farnese, hertog van Parma, met de burgerij van Geertruidenberg van 10 april 1589, inzake het herstel van de oude privileges en het betalen van achterstallige schulden, afschrift, [1590].
[1590] 1 stuk
- 432** Akte van overeenkomst van Alexander Farnese, hertog van Parma, met het

- garnizoen van Geertruidenberg van 10 april 1589, inzake het overnemen van de troepen, het betalen van de achterstallige soldij en het verlenen van paspoorten, afschrift (eind 16e eeuw).
(eind 16e eeuw) 1 stuk
- 433** Lijsten van de voor het beleg van de stad Geertruidenberg in de gewesten Holland, Zeeland en Brabant gerecruteerde manschappen, 1589; afschriften (eind 16e eeuw).
(eind 16e eeuw) 2 stukken
- 434** Verbaal van N.N. voor de Staten-Generaal, houdende verslag van de muiterij van het garnizoen van Geertruidenberg, de positie van Peregrine Barty, bannerheer van Willoughby en Johan Winckfeld in deze, alsmede van de pogingen van Holland om de stad te heroveren, nadat de vaart vanuit Zeeland en Holland werd belemmerd, 1589; origineel. Met bijlagen, 1588; afschriften, 1589.
1589 1 omslag
Bijlagen gedeeltelijk in het Frans.
- 435** Missive van Peregrine Barty, bannerheer van Willoughby, aan de Staten-Generaal van 18 februari 1589, waarbij hij hun voor overleg met de Raad van State een uittreksel aanbiedt van een missive van Elizabeth, koningin van Engeland, aan hem inzake het door de Staten van Holland en West-Friesland te betalen bedrag aan achterstallige soldij, 1589; afschrift (eind 16e eeuw).
(eind 16e eeuw) 1 stuk
1. In het Frans.
2. In drievoud.
3. RGP 51: p. 454.
- 436** Rapport van Peregrine Barty, bannerheer van Willoughby, voor de Staten-Generaal van 28 februari 1589, inzake de aanstelling van zijn zwager Johan Winckfeld als provisioneel gouverneur van het garnizoen van Geertruidenberg en inzake de achterstallige betalingen van de Staten van Holland en West-Friesland van de soldij, afschrift (eind 16e eeuw).
(eind 16e eeuw) 1 katern
1. In het Frans.
2. RGP 51: p. 464.
- 437** Rapport van Johan van Oldenbarnevelt voor de Staten van Holland en West-Friesland, betreffende het uitbreken van muiterijen onder de cavalerie en infanterie in verschillende delen van het gewest Holland ten gevolge van de achterstallige betalingen in de soldij, het onderdrukken van het op instigatie van Johan Winckfeld, provisioneel gouverneur van Geertruidenberg, georganiseerde oproer onder de aldaar gelegerde Engelse troepen en de nadien met Maurits, prins van Oranje en gecommiteerden van de Staten van Holland en West-Friesland gevoerde onderhandelingen, concept, [1589].
[1589] 1 stuk
1. RGP 80: p. 146-156.
2. Van Deventer dl. I: p. 201-212.
- 438** Missive van prins Maurits aan de Staten-Generaal van [1589] met het verzoek, om hem bij het herstel van de orde in Geertruidenberg zoveel mogelijk te assisteren, concept, [1589].
[1589] 1 stuk
- 439** Missive van Johan van Oldenbarnevelt aan Peregrine Barty, bannerheer van Willoughby, inzake de afspraken over het uitbetalen van de soldij aan het garnizoen van Geertruidenberg, klad, [1589].

[1589] 1 stuk

440 Lijst van kapiteins van de vloot, die tijdens de onderhandelingen van Maurits, prins van Oranje en de gecommiteerden van Holland terzake met het garnizoen van Geertruidenberg, voor deze stad hebben gelegen; afschrift (eind 16e eeuw) Met bijlagen, 1589; originelen.
[1589] 4 stukken

441 Tekst van het gedicht 'Den vrijen liedeken op de wijze van den slach van Vranckrijck', geschreven naar aanleiding van de gebeurtenissen in Geertruidenberg, [1589].
[1589] 1 stuk

4 De belegering van Geertruidenberg (1596-1597)

442 Rapport van Willem Adriaanszoon Doncker, schipper uit Geertruidenberg, betreffende het aanleggen van een dijk over Lieuckelant en 't Gasthuyslant tot aan Sandoel, ten zuidwesten van de stad om hierdoor de uitwerking van een door de Spanjaarden aangelegde dam, die vervuiling van de stads-grachten tot gevolg heeft, ongedaan te maken alsmede om de handel op Holland in het vervolg over Geertruidenberg in plaats van over 's-Hertogenbosch te laten lopen en tevens te bereiken, dat de omliggende landerijen niet meer onder water lopen, 1596; origineel. Met een kaart als bijlage.
1596 1 katern en 1 stuk
Grootte: 42 x 32 cm
Schaal: 50 Rijnlandse roeden (0,13 m)
Situering: zuid-zuidwest
Maker: Adriaan Anthonisz.
Bijzonderheden: ingekleurd
: kopie hiervan in de collectie Hingman inv.nr. 3169.

443 Correspondentie van Willem van Beveren, burgemeester van Dordrecht, de koopman Ares Hermanszn. en de soldaat Hugo Laurens, met Maurits, prins van Oranje en met Johan van Oldenbarnevelt van 2 en 3 september en 3 december 1597, inzake een voorstel van Hendrik Janssen de jonge tot het aanbrengen van schotbalken in de stadspoort van Geertruidenberg, op de wijze waarop dit in Antwerpen is gedaan, in verband met het uitlekken van een door de Spanjaarden tegen Geertruidenberg beraamd offensief, originelen en afschrift.
1597 5 stukken

444 Rapport van de koopman Ares Hermanszn. voor Johan van Oldenbarnevelt van 13 september 1597, waarbij hij hem inlicht over zijn gesprek in Brussel met Hendrik Janssen de jonge, koopman in Breda, inzake een door de Spanjaarden tegen Geertruidenberg beraamd offensief, afschrift (eind 16e eeuw).
(eind 16e eeuw) 1 katern

5 Overige aangelegenheden

445 Briefwisseling van Nicolaas Bruyninck, secretaris van Willem, prins van Oranje, met Coenraad de Rechtere, secretaris van de Staten van Holland en Zeeland, van 9 en 10 januari 1582, betreffende de werving van troepen in het buitenland, afschriften (eind 16e eeuw).
(eind 16e eeuw) 2 stukken

446 Missive van de Staten van Holland en West-Friesland aan het stadsbestuur van

- Antwerpen van 22 februari 1585, waarbij zij een goede toevoer van levensmiddelen en ammunitie naar deze stad garanderen, afschrift (eind 16e eeuw).
(eind 16e eeuw) 1 stuk
- 447** Lijst van Michiel Vimme voor (de Staten van Holland en West-Friesland) van het aantal pioniers, dat het Noorder- en Zuiderkwartier voor het beleg van Zutphen kunnen leveren; met een begeleidend schrijven van 31 oktober 1586; afschrift (eind 16e eeuw).
(eind 16e eeuw) 1 stuk
- 448** Rapport van Nicolaas Doubleth, gecommiteerde van Maurits, prins van Oranje en van de Staten van Holland en West-Friesland van 1 februari 1587, inzake de hulp bij het heroveren van het slot Muiden door Adam Zuylen van Nijvelt, afschrift. Met een bijlage; afschrift (eind 16e eeuw).
(eind 16e eeuw) 2 stukken
- 449** Akte, waarbij de Staten van Holland, Zeeland en West-Friesland op 11 februari 1587 een overeenkomst sluiten, inzake de defensie van de genoemde gewesten, naar aanleiding van het vertrek van Robert Dudley, graaf van Leicester, waarbij Maurits, prins van Oranje, zijn bevoegdheden krijgt toegewezen, afschrift (eind 16e eeuw).
(eind 16e eeuw) 1 stuk
- 450** Commissie van de Staten van Holland en West-Friesland van 17 oktober 1587 voor de gecommiteerden om na de ontdekking van een complot te Leiden met prins Maurits en Philips, graaf van Hohenlohe, te onderhandelen over het aanvaarden van het ambt van kapitein-generaal, respectievelijk luitenant-generaal van de gewesten Holland en Zeeland. origigeel
1587 1 stuk
- 451** Lijst van de compagnies, die op 18 oktober 1587, met toestemming van de Gecommiteerde Raden van Holland en West-Friesland, binnen Holland zijn gelegerd. origineel.
1587 1 stuk
- 452** Missive van het stadsbestuur van Amsterdam aan Johan van Oldenbarnevelt van 31 mei 1588, betreffende een door Diederick Sonoy, gouverneur van West-Friesland, aan Maarten Claeszn. van Dermonde uitgegeven paspoort, origineel. Met een bijlage; authentiek afschrift.
1588 2 stukken
- 453** Aantekeningen betreffende het door het gemenelands giethuis geleverde of versmolten geschut, gelijktijdig afschrift, 1589.
1589 1 stuk
- 454** Memorie van het stadsbestuur van Den Briel voor de Staten van Holland en West-Friesland, waarin zij bepleiten om naast het Engels garnizoen de eigen burgerwacht te handhaven; [1590]; afschrift (eind 16e eeuw).
(eind 16e eeuw) 1 stuk
- 454A** Commissie van de Gecommiteerde Raden van Holland en West-Friesland van 23 juli 1591 voor de gecommiteerden ter Staten-Generaal om te overleggen, inzake het werven van Duitse troepen door Hendrik III, koning van Frankrijk, ten behoeve van de Republiek en de overige belangrijke landszaken. origineel.
1591 1 stuk

RGP 80: p. 224-225.

- 454B** Missive van Jacob van Egmond, heer van Kenenburg, gecommiteerde van de Staten van Holland en West-Friesland bij Maurits, prins van Oranje, vanuit het legerkamp voor Steenwijk aan Johan van Oldenbarnevelt van 31 mei 1592, waarin hij hem verzoekt om een eigen legertent en tevens rapporteert over de laatste krijgsontwikkelingen. origineel.
1592 1 stuk
RGP 80: p. 233-234.
- 454C** Rapport van Godevaert Montens, griffier van Breda, voor [de Staten van Holland en West-Friesland] van 14 februari 1593, betreffende de ongeregelheden, die op het kasteel van Breda hebben plaatsgevonden tussen de wacht en de aldaar gelegerde troepen, naar aanleiding van geruchten, inzake een door Philips, graaf van Hohenlohe, tijdens de afwezigheid van Charles Heraugières, de gouverneur van Breda, tegen het kasteel beraamde aanslag. origineel.
1595 1 katern
- 455** Lijst van de bevelhebbers der compagnies, die voorlopig door Maurits, prins van Oranje, op advies van de Gecommitteerde Raden van Holland en West-Friesland, onder het bevel van kolonel Frederik Hendrik, graaf van Nassau, zijn gesteld. origineel.
1593 1 stuk
- 456** Missive van Kenelme Ashleij, sergeant-kapitein van Henrij Woodhuijse, aan de Staten van Holland en West-Friesland, waarin hij waarschuwt voor de onbetrouwbaarheid van Thomas Studder, sergeant-majoor van François Veere, gelijktijdig afschrift, [1600].
[1600] 1 stuk
- 457** Missive van Anthony Duyck aan Johan van Oldenbarnevelt van 29 juni 1602 betreffende de voorbereidingen van Maurits, prins van Oranje, in het Land van Luik om een offensief te beginnen tegen Matthias, aartshertog van Oostenrijk, voordat deze zijn troepen kan samenvoegen met de Italiaanse troepen. origineel.
1602 1 stuk
Zie RGP 108: p. 20-21.
- 458** Verzoekschriften van de magistraat van Den Briel aan Maurits, prins van Oranje, respectievelijk de Staten van Holland en West-Friesland om de voornoemde stad te ontslaan van de inkwartiering van de aldaar gelegerde Engelse troepen of om de belastingen te verlichten, [1600] en 1607; afschriften (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 3 stukken
- 459** Lijst van de binnen de steden van Holland en West-Friesland over het tijdvak van 1583 tot 1606 aangeworven troepen, [1607]; afschrift (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 1 katern
- 460** Lijsten van de gerepartieerde en ongerepartieerde troepen van Holland over de jaren 1598-1610; afschriften (eind 16e en begin 17e eeuw).
1598-1610 9 katernen en 9 stukken
1598 december 12. 1 katern
1603 maart 24. 1 katern
1603 september. 1 stuk
1604 oktober 6. 3 stukken
1604 november 20. 1 katern
1604 december 16. 1 katern

(1604 en 1605). 2 katernen en 3 stukken
 1606 (juli). 1 stuk
 1607 januari 3. 1 katern
 1608 juni 28. 1 katern
 1610 april 26. 1 stuk
 1610 september 26. 1 katern

- 461** Rekest van Johan Gesselaar, de provoost van het Hof van Holland, Zeeland en West-Friesland, aan de Gecommitteerde Raden van Holland en West-Friesland, van 12 januari 1615 om vijf wegens bedelarij binnen 's-Gravenhage gevangen genomen soldaten door een fiscaal ambtenaar te laten ondervragen; met een gunstig appointement.
 1615 1 stuk
- 462** Akte, waarbij de garnizoenen en de vroedschap van de stad Den Briel op 6 en 7 augustus 1617 ten overstaan van de Gecommitteerde Raden van Holland en West-Friesland beloven mede-werking te verlenen aan het stadsbestuur van Den Briel, authentiek afschrift, [1617]. 1 stuk

5. GEWESTELIJKE ZAKEN

A HET GEWEST

- 463** Akte, waarbij de Staten van Holland en West-Friesland op 11 juli 1575 Willem, prins van Oranje, het bestuurlijk en militair gezag aanbieden, 1575; authentiek afschrift, 1589. Met het verdrag van de nadere Unie van Holland en Zeeland van 25 april 1576 als bijlage, 1576; authentiek afschrift, 1589. 2 katernen
- 464** Uittreksel uit de resolutie van de magistraten en gedeputeerden van de steden van het Noorderkwartier van 22 april 1591, inzake het uitstellen van de invoering van een geconcipeerde kerkelijke ordonnantie, het bijdragen van de steden in het onderhoud van studenten aan de universiteit te Leiden, resumptie van de staat der verpachtingen, de subsidies aan buitenlandse huurtroepen, het slaan van munten volgens het plakkaat van 1586, de handel met Engeland, het provisioneel akkoord tussen Holland, Zeeland en West-Friesland, inzake de convoeien en licenten, de verandering in het college van Gecommitteerde Raden van Holland en West-Friesland en betreffende de Merchant Adventurers, alsmede inzake het aanstellen van een curator aan de universiteit te Leiden door West-Friesland.
 1591 1 katern
 Authentiek afschrift.

B DE STEDEN

1 Alkmaar

- 465** Rekesten van burgers en schutters van Alkmaar aan Maurits, prins van Oranje, respectievelijk de Staten van Holland en West-Friesland om hen van een gerechtelijke vervolging door de kapiteins en bevelhebbers der schutterij vrij te pleiten, [1610]; afschriften (begin 17e eeuw). 2 katernen
- 466** Stukken betreffende het door Reinoud van Brederode, Rombout Hogerbeets en Leonaard de Vooght, raadsheren van de Hoge Raad van Holland en Zeeland en

Steven van der Does, raadsheer van het Hof van Holland, Zeeland en West-Friesland, ingestelde onderzoek inzake het benoemen van leden van de magistraat, die onderlinge bloedverwantschap hebben, alsmede naar de klachten over de dolerende predikanten, 1525-1609, 1538 en 1610; originelen, authentiek afschrift en afschriften, 1610.

1525-1610 3 katernen en 2 stukken

467 Missive van de Gecommitteerde Raden van Holland en West-Friesland aan de kapiteins en bevelhebbers der schutterij van Alkmaar van 27 januari 1610, betreffende het in dienst houden van schutters om in het geschil tussen de schutterij en de magistraat aldaar te kunnen optreden. origineel.
1610 1 stuk

468 Missive van het stadsbestuur van Alkmaar aan de Staten van Holland en West-Friesland, inzake het herstellen van de oude magistraat en het ontwapenen van beide schutterijen, gelijktijdig afschrift. Met bijlagen, 1579-1580, 1586, 1609 en 1610; afschriften, 1610.
1610 1 katern en 5 stukken
De bijlagen zijn dorsaal geletterd.

469 Rekest van de vroedschap van Alkmaar aan de Staten van Holland en West-Friesland om de schepenen, die geen vroedschap zijn, te handhaven en de oude magistraat in het ambt te herstellen, gelijktijdig afschrift, 1610. Met bijlagen, 1401, 1450, 1527, 1588 en 1589; authentieke afschriften, 1610.
1610 1 katern en 6 stukken

470 Stukken betreffende het in hechtenis nemen van Gerrit Cornelis Kannius door de schutterij wegens de door hem jegens zijn vrouw Lijsbeth Franszn. dochter geuite bedreigingen. originelen.
1610 2 stukken

2 Het land van Altena

471 Akte van overeenkomst tussen Peter Ernst, graaf van Mansfelt en zijn vrouw Walburg, gravin van Nieuwenaar en Meurs, van 10 december 1579, inzake het belenen van hun zoon Octavius met de heerlijkheid Esch in Luxemburg, benevens de heerlijkheden Rodenmachern, Unseldingen, Hesperingen en Reichersperg, waarbij Peter Ernst belooft de neutraliteit van Weert en het recht om de heerlijkheid Altena te bevrijden van de last van 800 gulden jaarlijks, die daarop rust, te eerbiedigen, afschrift (eind 16e eeuw).
(eind 16e eeuw) 1 stuk
In het Duits.

472 Stukken betreffende de door Walburg, gravin van Nieuwenaar en Meurs, krachtens de in 1579 met haar man Peter Ernst, graaf van Mansfelt, gesloten overeenkomst, inzake het aan de Staten van Holland en West-Friesland overleveren van documenten, betreffende de stad Woudrichem en de heerlijkheid Altena, 1580; afschriften (eind 16e eeuw).
(eind 16e eeuw) 2 stukken

473 Stukken betreffende de verkoop door Walburg, gravin van Nieuwenaar en Meurs, op 14 juni 1590 aan de Staten van Holland en West-Friesland van de heerlijkheid Altena en de stad Woudrichem, minuut en afschriften (eind 16e eeuw).
(eind 16e eeuw) 3 stukken
Eén stuk in drievoud.

- 474** Missive van de Rekenkamer van Holland aan de Staten van Holland en West-Friesland van 21 augustus 1590, betreffende de autoriteiten, die na de koop van het land van Altena en de stad Woudrichem de ambtenaren moeten aanstellen, afschrift (eind 16e eeuw).
(eind 16e eeuw) 2 stukken
- 475** Akte van Isbrant van Merode, eiser enerzijds en Walburg, gravin van Nieuwenaar en Meurs, gedaagde anderzijds, inzake het betalen van achterstallige renten uit de opbrengst van de verkoop van het land van Altena, [1590]; afschrift (eind 16e eeuw). [1590] 1 stuk
- 476** Akte, waarbij Peter Ernst, graaf van Mansfelt, op 19 december 1591 aan zijn vrouw Walburg, gravin van Nieuwenaar en Meurs, de schulden van Maria van Montmorency, die op de stad Woudrichem en de heerlijkheid Altena rusten, kwijtscheldt, afschrift (eind 16e eeuw).
(eind 16e eeuw) 1 stuk
In tweevoud.
- 477** Akte van kwijtschelding door Walburg, gravin van Nieuwenaar en Meurs, van een losrente van 500 pond en één van 312 pond groten Vlaams aan degenen die zich hiertoe hadden verplicht tegenover de heerlijkheid Altena of de Staten van Holland en West-Friesland. klad.
1592 1 stuk

3 's-Gravenhage

- 478** Ordonnanties van de baljuw, schout en schepenen en het gerecht van 's-Gravenhage op het bestuur en de rechtspraak van 1507, 1507; gelijktijdig afschrift.
1505, 1507 1 katern

4 Heusden

- 479** Ordonnanties van de drossaard, respectievelijk de kastelein van Heusden op het bedijken en het schouwen, 1431, 1434, 1437, 1452 en z.j.; authentieke afschriften, 1612; met ordonnanties van kastelein, drossaard, schout, schepenen en burgemeesters van Heusden op het bestuur en de rechtspraak, 1611 en z.j.; authentieke afschriften, 1612.
1612 1 omslag

5 Het Hof van Delft

- 480** Akten, waarbij Willem III, graaf van Holland en Zeeland, Willem IV, graaf van Holland en Zeeland, Margaretha van Beieren en Albrecht van Beieren een regeling treffen, waarbij zij de positie van het Hof van Delft en Delft enerzijds en het Hoogheemraadschap Delfland en de abdij Egmond anderzijds regelen, 1316, 1333, 1334, 1336, 1342, 1346, 1378, 1385, 1392, 1394 en 1414; afschriften (eind 16e eeuw).
(eind 16e eeuw) 1 katern

6 Leiden

- 481** Ordonnanties van schout en schepenen van Leiden op het bestuur en de rechtspraak van 1545, afschrift (eind 16e eeuw). Met een bijlage, 1605 en 1613; authentiek afschrift, 1613

(eind 16e eeuw) 1 deel en 1 stuk

7 Oudewater

- 482** Stukken betreffende de vergaderingen van de vroedschap van Oudewater met Johan van Oldenbarnevelt, heer van Duvendoerde en Johan Vierhouten, gecommiteerden namens de Gecommitteerde Raden van Holland en West-Friesland, van 27 en 28 oktober 1617, inzake het voorbereiden van de verkiezing van nieuwe burgemeesters, nadat daar in strijd met de oude privileges vóórtijdig een aantal niet-gereformeerde personen in vacatures zijn benoemd, authentieke afschriften.
1617 2 stukken
Gedeeltelijk in tweevoud.
- 483** Rekesten van het stadsbestuur, de burgerij en de schutterij van Oudewater aan Maurits, prins van Oranje, respectievelijk de Staten van Holland en West-Friesland van 16 en 17 februari, 6 en 20 november en 2 december 1617, inzake het ongedaan maken van de tussentijdse benoemingen van burgemeesters en het herstel van de benoemingen volgens de oude privileges, originelen, authentieke afschriften en gelijktijdige afschriften.
1617 1 omslag
- 484** Resolutie van de baljuw, schout, burgemeesters en vroedschap van Oudewater van 3 januari 1618, inzake het afvaardigen van de schepenen Dirck Gijsbertszn. van Praen en Dirck Adriaenszn. van der Hout naar Johan van Oldenbarnevelt om te onderhandelen over de moeilijkheden, betreffende de burgemeestersbenoemingen, authentiek afschrift.
1618 1 stuk
- 485** Stukken betreffende de op 2 en 6 juli 1618 gehouden vergaderingen van de schepenen van Oudewater, inzake het herstel van de rust aldaar en betreffende het eerherstel van de oud-baljuw Johan van Everdingen, origineel, authentieke afschriften en een gelijktijdig afschrift.
1618 5 stukken

8 Schoonhoven

- 486** Uittreksel uit de akte van benoeming door Willem, prins van Oranje, van 15 september 1573, van Jan van Berckheyck, als secretaris van Schoonhoven in plaats van Jan van Houff Govertszn. voor de ambtstermijn van zes jaren, waarvoor hij ten overstaan van de Rekenkamer van Holland de verplichte eed heeft afgelegd, 1573; authentiek afschrift, 1608.
1608 1 stuk
- 487** Rekest van het stadsbestuur van Schoonhoven aan de Gecommitteerde Raden van Holland en West-Friesland van 8 februari 1617, om hen van een aangekondigd consent vrij te willen stellen, afschrift (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 1 stuk

9 De heerlijkheid Voorne

- 488** Akte van verkoop door Floris V aan Albert, heer van Voorne, van de landerijen van Dirksland van 2 januari 1279, afschrift (eind 16e eeuw).
(eind 16e eeuw) 1 stuk

In het Latijn.

- 489** Akten van belening door Willem, graaf van Henegouwen, Holland en Zeeland, van Gerard, heer van Voorne, burggraaf van Zeeland, van 22 maart 1317, respectievelijk van Machteld, diens dochter en haar man Diederik, heer van Monyon en Valkenburg, met de opbrengst uit de bede van de heerlijkheid Voorne, 1317 en 1337; authentieke uittreksels (eind 16e eeuw).
(eind 16e eeuw) 1 stuk
Eén akte in het Latijn.

- 490** Akte, waarbij Diederik, heer van Monyon en Valkenburg en Machteld, dochter van wijlen Gerard, heer van Voorne, op 30 september 1337 trouw belooft aan Willem IV, graaf van Holland en Zeeland, waarbij hij zich verplicht om Voorne met een leger van 150 edelen te verdedigen, authentiek uittreksel (eind 16e eeuw).
(eind 16e eeuw) 1 stuk

6. BUITENLANDSE ZAKEN

A DENEMARKEN

- 491** Missiven van Christiaan IV, koning van Denemarken en Noorwegen, aan de Staten van Holland en Zeeland van 22 april 1590, inzake de achterstallige betaling aan de Deense overste Wilhelm Otmarts, die in Staatse dienst is geweest, afschrift (eind 16e eeuw).
(eind 16e eeuw) 1 stuk

B DUITSLAND

- 492** Missive van Rudolf II, keizer van Duitsland en van Frederich V, keurvorst van Keulen, aan de Gecommitteerde Raden van Holland en West-Friesland van 8 juni 1606, waarbij zij verzoeken om de Leidse studenten Philips Carel Cluvier en Bartholomeus Berger, in afwachting van een proces wegens majesteitsschennis van Rudolf II, om veiligheidsredenen van Leiden naar 's-Gravenhage over te brengen, afschrift (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 1 stuk

- 493** Uittreksel uit de resoluties van de Staten van Holland en West-Friesland van 21 december 1612, waarin zij verklaren dat Anton Günther, graaf van Oldenburg, slechts van Holland de heerlijkheid Jever in leen kan ontvangen, afschrift (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 1 stuk

- 494** Correspondentie van Anton Günther, graaf van Oldenburg, met Johan van Oldenbarnevelt van 8 september en 9 oktober 1613, betreffende de rechtmatigheid van de aanspraken, die Holland doet op de leenhoogheid van de heerlijkheid Jever tegenover de aartshertogen, origineel, klad en concept.
1613 2 stukken
1. Eén stuk in het Duits.
2. RGP 108: p. 560-561, 571-572.

- 495-495l** Memorie van de Raden van Anton Günther, graaf van Oldenburg, voor de Staten van Holland en West-Friesland, waarin zij mede op grond van het wapenstilstandsverdrag van 9 april 1609 de aanspraken van de Staten van Holland en West-Friesland op de leenhoogheid van de heerlijkheid Jever betwisten, [1613]; afschrift (begin 17e eeuw). Met retroacta, 1532-1534; originelen, authentieke

afschriften en afschriften (begin 16e eeuw).

begin 17e eeuw en begin 16e eeuw

1 katern, 1 charter en 8 stukken

De retroacta zijn genummerd A t/m I.

- 495** Memorie van de raden van de graaf van Oldenburg [1613], afschrift, begin 17e eeuw, 1 katern
- 495A** Vidimus van het traktaat van Karel V met Anna en Maria Papinga, erfdochteren van de heerlijkheid Jever, van 8 mei 1532, waarbij zij afstand doen van de heerlijkheid en deze als onversterfelijk erfleen ontvangen, 1532; afschrift, begin 16e eeuw, 1 stuk
- 495B** Akte van ratificatie door Anna en Maria Papinga van 15 februari 1533 van het door hen op 8 mei 1532 met Karel V gesloten traktaat, bestemd voor Maria van Hongarije, regentes voor Karel V in Duitsland. origineel., 1533, 1 charter
- 495C** Commissie van Maria van Hongarije, regentes voor Karel V in Duitsland, voor twee commissarissen van 26 februari 1533 om te bemiddelen in het tussen Enno II, graaf van Oost-Friesland en Anna en Maria Papinga gerezen geschil over het bezit van de heerlijkheid Jever, 1533; afschrift., begin 16e eeuw, 1 stuk
- 495D** Akte van overeenkomst van Enno en Edzard, graven van Oost-Friesland, met Anna en Maria Papinga van 10 juni 1533 over de wijze van procederen voor het Hof van Brussel in het geschil over de possessie van de heerlijkheid Jever, 1533; authentiek afschrift., begin 16e eeuw, 1 stuk
- 495E** Missive van het Rijkskamergerecht aan de adviseurs van Enno II, graaf van Oost-Friesland, over de jurisdictie van de heerlijkheid Jever, daar dit gebied buiten het territoire ligt, waarover het recht mag spreken, [1533]; afschrift., begin 16e eeuw, 1 stuk
In het Frans.
- 495F** Rapport van Martin van Neerden, Raad in Friesland en Jan Carpentier, controleur van de monsteringen, in opdracht van Maria, regentes voor Karel V in Duitsland, als commissarissen te Jever van de gevoerde onderhandelingen met vertegenwoordigers van Enno II, graaf van Oost-Friesland en van Anna en Maria Papinga, 1534; afschrift., begin 16e eeuw, 1 stuk
- 495G** Missive van Anna en Maria Papinga aan Maria van Hongarije, regentes voor Karel V in Duitsland, van 24 april 1534, waarin zij bescherming vragen tegen de militaire invasies door Poppo III, graaf van Embden, in de heerlijkheid Jever. origineel., 1534, 1 stuk
- 495H** Rekest van Anna en Maria Papinga aan Maria van Hongarije, regentes voor Karel V in Duitsland, om op te willen treden tegen de schendingen van de jurisdictie van de heerlijkheid Jever door Poppo III, graaf van Embden en Karel, hertog van Gelre, 1534; afschrift., begin 16e eeuw, 1 stuk
- 495I** Uittreksel uit de akte van belening van Edzard, graaf van Oost-Friesland, door Philips III, koning van Spanje, van 13 juni 1595 met de heerlijkheid Jever, 1595; authentiek afschrift, 1597, 1 stuk

496

Memorie, waarbij Christoffel Plugem, Johan Proet en Gerard Maes, gezanten van Oldenburg, op 29 september 1617, de Staten van Holland en West-Friesland het recht betwisten om aanspraken te doen gelden op de leenhorigheid van de heerlijkheid Jever in ruil voor de van de Staten-Generaal verkregen akte van neutraliteit en sauvegarde. origineel

1617

In het Latijn.

1 stuk

C ENGELAND**1 Merchant Adventurers**

- 497** Akte, waarbij de Staten van Holland en West-Friesland en de Staten van Zeeland zich op 18 juli 1581 verplichten om de in 1576 door de Merchant Adventurers in Zeeland ten overstaan van Willem van Oranje, gouverneur-generaal en de Statencolleges verstrekte lening van 100.000 pond van veertig groten Vlaams met ingang van 1 juli 1583 in jaarlijkse termijnen terug te betalen. origineel.
1581 1 charter
- 498** Akte, waarbij de Staten van Holland en West-Friesland op 3 december 1584 het in 1581 met Christoffel Huddeson, gecommiteerde van de Merchant Adventurers gesloten akkoord over de terugbetaling van een lening vervangen door een overeenkomst, waarbij de Staten van Holland en West-Friesland zich voor de ene helft borg stellen en de steden Dordrecht, Delft, Amsterdam en Rotterdam voor de andere helft. origineel.
1584 1 charter
- 499** Vidimus van een hernieuwde overeenkomst, een ordonnantie en een kwitantie van 22 en 23 februari 1585, betreffende de betaling door de Staten van Holland en West-Friesland en de Staten van Zeeland van een bedrag van 100.000 ponden van veertig groten Vlaams aan Christoffel Huddeson, voormalig gouverneur van de compagnie van Merchant Adventurers, krachtens een door hem met beide Statencolleges op 18 juli 1581 gesloten overeenkomst, origineel en afschrift (eind 16e eeuw).
(eind 16e eeuw) 1 stuk
Het afschrift bevat enkel de ordonnantie en de kwitantie.
- 500** Obligatie van Johan van der Does en Paulus Buys van 1 december 1585, opgemaakt door Paulus Typoots, openbaar notaris te Londen; waarbij zij zich borg stellen voor de betaling van 30.000 Hollands guldens op wisselbrieven aan Christoffel Huddeson krachtens een door hem met de Staten van Holland en West-Friesland gesloten overeenkomst. origineel.
1585 1 stuk
Gecancelleerd.
- 501** Akte, waarbij Christoffel Huddeson, gecommiteerde van de Merchant Adventurers ten overstaan van Paulus Typoots, openbaar notaris te Londen, op 11 december 1585 verklaart, dat de Staten van Holland en West-Friesland en de Staten van Zeeland het in 1576 geleende bedrag hebben terugbetaald, origineel.
1585 1 charter
- 502** Missive van het stadsbestuur van Amsterdam aan de Staten van Holland en West-Friesland van 3 oktober 1616, waarbij het hen verzoekt om met het oog op de invoer van geveerd laken en de tarra de plakkaten van 1591, 1592 en 1614 te vernieuwen en aan te vullen. origineel.
1616 1 stuk
HG 3e serie (51): p. 124-125.

2 Handelsbetrekkingen

- 503** Missive van Joachim Ortell, agent in Engeland, aan de Staten of Gecommitteerde

Raden van Holland en West-Friesland van 26 mei 1588, betreffende de binnenlandse spanningen in Frankrijk, het uitvaren van de Spaanse Armada richting Engeland, het uitrusten van een Engelse vloot en de represaillebrieven van William Colston, tegen Nederlandse kooplieden, origineel. Met een bijlage; origineel.

1588

2 stukken

Zie ook inv.nr. 504.

504

Missive van Joachim Ortell, agent in Engeland, aan de Staten of Gecommitteerde Raden van Holland en West-Friesland van 29 mei 1588, betreffende de noodzaak van paspoorten voor Hollandse kooplieden vanwege de represailles van Willem Colston, het uitblijven van Nederlandse assistentie voor de Engelse vloot en de vredesonderhandelingen van Spanje met Engeland. origineel.

1588

1 stuk

505

Verslag van de op 11-19 oktober 1591 door Noël de Caron, gezant van de Staten van Zeeland, Michiel Leenman, agent van de Zeeuwse kooplieden en enkele in Engeland woonachtig Zeeuwse kooplieden enerzijds met Francis Knollis, groot-tresorier van Engeland, de Raad van Hare Majesteit, Elizabeth, koningin van Engeland, Charles Howard, groot-admiraal en Julius Caesar, judge van de admiraliteit, anderzijds, gevoerde onderhandelingen, betreffende het teruggeven van een vijftal schepen, die op beschuldiging van wapenhandel op Spanje door de Engelse Admiraliteit zijn geconfisqueerd; afschriften (eind 16e eeuw).

(eind 16e eeuw)

1 katern

506

Briefwisseling van Elizabeth, koningin van Engeland, met de Staten van Holland respectievelijk de Staten van Zeeland van 12 april en eind april 1597, waarin zij hen verzoekt om van-wege het met Engeland gesloten tractaat, het geschil over de ontvangst van de convooien en licenten bij te leggen, origineel en afschriften (eind 16e eeuw).

(eind 16e eeuw)

3 stukken

1. In het Frans.

2. De missive van de beide Statencolleges verschilt enkel in de aanhef; van Holland is het origineel bewaard gebleven.

3. Antwoord enkel van Holland in tweevoud.

3 Overige betrekkingen

507

Resolutie van de Staten van Holland en West-Friesland van 29 augustus 1586, waarbij zij protesteren tegen de aantasting van de privileges door Leicester en door de magistraat en de burgerhoplieden van de stad Utrecht, door een aantal Utrechtse aristocraten met verbanning te bedreigen. concept.

1586

1 stuk

508

Missive van George Gilpijn, Engels lid van de Raad van State, aan Johan van Oldenbarnevelt van 13 juli 1602, betreffende het voorstel van een geheim correspondent om in Luik een ander contactpersoon aan te wijzen. origineel.

1602

1 stuk

RGP 108: p. 22-23.

509

Akte, waarbij de Staten van Holland en West-Friesland op 26 april 1603, aan Johan van Oldenbarnevelt beloven om hem tijdens zijn gezantschap naar Engeland kosteloos en schadeloos te houden. origineel.

1603

1 stuk

D FRANKRIJK

- 510** Akte van overeenkomst van de Staten van Holland en Zeeland met de inwoners van Rouaan van 1 mei 1586, aangegaan voor de duur van een half jaar, inzake de verbetering van de onderlinge handelsbetrekkingen en de teruggave van in beslag genomen schepen en goederen, met de bedoeling deze overeenkomst daarna met de Staten-Generaal te hernieuwen, authentiek afschrift (eind 16e eeuw).
(eind 16e eeuw) 1 stuk
In het Frans.
- 511** Missive van de Staten van Holland en West-Friesland aan Hendrik III, koning van Frankrijk, van 23 augustus 1589, in antwoord op een door Coignet la Thuillerie, gezant van Navarre, in augustus gedane propositie, waarbij men betaling in de quote toezegt om het de Staten-Generaal mogelijk te maken aan Frankrijk geld te geven voor troepenwerving, gelijktijdig afschrift.
1589 1 stuk
- 512** Stuk houdende een op 13 maart 1618 door Benjamin Aubéry, heer du Maurier, ambassadeur van Frankrijk, gedane propositie, waarin hij aan hen verzoekt om in het belang van de eenheid van de Republiek af te willen zien van het uitschrijven van een provinciale synode, afschrift (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 1 stuk

E PORTUGAL

- 513** Missive van Adioque Botellio, gezant van Don Antonio, kroon-pretendent van Portugal, aan het stadsbestuur van Rotterdam van 22 september 1584, waarin hij waarschuwt voor de gevolgen van het zonder paspoort handel drijven op Spanje en Portugal. origineel.
1584 1 stuk
- 514** Stukken betreffende de onderhandelingen van Bartholomeus Kieffelt, agent van Don Antonio, kroonpretendent van Portugal, met de Staten van Holland en West-Friesland, inzake het verstrekken van een algemene lening voor het uitrusten van een aantal Nederlandse schepen, die gezamenlijk met een Engelse vloot moeten helpen bij het heroveren op Spanje van Portugal en de Portugese gebiedsdelen, 1587; origineel en afschriften (eind 16e eeuw).
(eind 16e eeuw) 4 stukken

F DE ZUIDELIJKE NEDERLANDEN

- 515** Verzoekschrift van het stadsbestuur van Antwerpen aan de Staten van Holland en West-Friesland, om de toegezegde levering van levensmiddelen uit te breiden, [1585]; afschrift (eind 16e eeuw).
(eind 16e eeuw) 1 stuk
- 516** Staten van in 1604 op last van Amsterdam naar Antwerpen verzonden geldzendingen van nieuwe rozenobelen; met een korte inhoudsopgave van de begeleidende missiven, afschriften (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 2 katernen
- 517** Missive van Isaïc le Maire aan Johan van Oldenbarnevelt van 7 januari 1606, betreffende de verwachte aankomst van een zilvervloot in Spanje en het uitrusten

van een vloot in Portugal. origineel.
1606

1 stuk

7. RELIGIE

A DE AFFAIRE VENATOR, REMONSTRANTS PREDIKANT TE ALKMAAR

- 518** Rekest van Adolphus Tectander Venator aan de Staten van Holland en West-Friesland om de aan hem ten gevolge van zijn publicatie van "Theologia vera et mera, een suyper fundament-boeck, door schriftueren alle kinderen Gods in de hoofdstucken der Christelijcke religie onderwijsende" krachtens de resolutie van 18 maart 1617 opgelegde schorsing als predikant en verbanning naar 's-Gravenzande ongedaan te willen maken, afschrift (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 1 stuk
- 519** Rekest van Adolphus Tectanter Venator aan de Gecommitteerde Raden van Holland en West-Friesland om hem in de gelegenheid te willen stellen naar 's-Gravenhage te komen om in hun vergadering het onrecht van de resolutie van 18 maart 1617 aan te mogen tonen. origineel.
1617 1 stuk
- 520** Missiven van Adolphus Tectanter Venator aan Johan van Oldenbarnevelt van 7, 9, 12-14 april 1617, waarin hij hem verzoekt om een spoedige afhandeling van zijn zaak in de eerstkomende vergadering van de Staten van Holland en West-Friesland om te bereiken dat de schorsing als predikant en de verbanning naar 's-Gravenzande zullen worden herroepen, originelen. Met een bijlage; origineel.
1617 6 stukken
RGP 121: p. 295-308.
- 521** Missive van Pieter Claeszn. Seylmaecker (Vrijburch), lid van de Alkmaarse vroedschap, aan Johan van Oldenbarnevelt van 17 april 1617, waarin hij bezwaar aantekent tegen de resolutie van de Staten van Holland en West-Friesland van 18 maart 1617; met het verzoek deze te herroepen. origineel.
1617 1 stuk
RGP 121: p. 309-313.
- ### B OVERIGE KERKELIJKE AANGELEGENHEDEN
- 522** Lijst van de namen der prelaten en de stadsbesturen, die in Dordrecht de confederatie van Augsburg van 1548 zullen ratificeren, 1549; afschrift (eind 16e eeuw).
(eind 16e eeuw) 1 stuk
1. In het Latijn.
2. Zie ook inv.nr. 523.
- 523** Missive van keizer Karel V aan het stadsbestuur van Dordrecht van 28 mei 1549, waarbij hij deze stad verzoekt om te assisteren bij het ratificeren van het in 1548 gesloten verbond, afschrift (eind 16e eeuw).
(eind 16e eeuw) 1 stuk
Zie ook inv.nr. 522.
- 523A** Rekest van de gedeputeerden van de Noord- en Zuid-Hollandse synode aan de Staten van Holland en West-Friesland van 3 december 1604 om toe te zien op het naleven van de huwelijksrouw en de lijst van verboden geschriften, afschrift (begin 17e eeuw).

-
- (begin 17e eeuw) 1 stuk
- 524** Rekest van de kerkeraad van 's-Gravenhage aan de Staten van Holland en West-Friesland van 24 september 1609 om de kerkeraad van Utrecht ertoe te willen bewegen af te zien van het door hem op Johannes Uutenbogaert uitgebrachte beroep. origineel.
1609 1 stuk
- 525** Stukken betreffende de zending van gecommiteerde Paul van Asperen en Robrecht van Schilperoort door de Gecommitteerde Raden van Holland en West-Friesland naar de classis van Alkmaar in februari 1613 voor een bespreking over de achterstallige betalingen in de contributie over de jaren 1612 en 1613; concept en afschrift (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 2 stukken
Gedeeltelijk in tweevoud.
- 526** Akte, waarbij de predikanten van Alkmaar aan de Staten van Holland en West-Friesland beloven de resolutie van november 1614 getrouw te zullen nakomen, concept.
1614 1 stuk
- 527** Missive van de Staten van Holland en West-Friesland aan de remonstrantse magistraat van Hoorn naar aanleiding van het voor het Hof van Holland, Zeeland en West-Friesland gevoerde proces, betreffende de weigering van de contraremonstrantse Vredemakers en Rijkdommen van Avenhorn en Grosthuisen om deel uit te maken van de classis van Hoorn en om Dirck Christiaenszn. als predikant te erkennen. concept.
1615 1 stuk
Zie ook Den Tex dl. IV: p. 186-188.
- 528** Missive van Maurits, prins van Oranje, aan de vroedschap van Delft van 27 november 1617, waarbij hij voorstelt om reeds in verband met de komende dagvaart van de Staten van Holland en West-Friesland een standpunt te bepalen, inzake het uitschrijven van een nationale synode en het afdanken van waardgelders, afschrift (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 1 eeuw
- 528A** Memorie van Johan van Oldenbarnevelt van juli 1618, betreffende de besprekingen van een deputatie van de Staten van Holland en West-Friesland, onder leiding van Johan van Oldenbarnevelt, met Maurits, prins van Oranje en Willem Lodewijk, graaf van Nassau, inzake de geschillen tussen de remonstranten en contraremonstranten, de bemoeienissen van Maurits, prins van Oranje, met de contraremonstranten binnen 's-Gravenhage, het uitschrijven van een nationale synode door de Staten-Generaal, het afschaffen van de waardgelders en de voorschotten aan de Franse troepen. concept.
1618 1 stuk
RGP 121: p. 452-461.

8. JUSTITIE

A RECHTSCOLLEGES

1 Het Hof van Holland, Zeeland en West-Friesland

- 529** Lijst van namen van de raden ordinaris en extraordinaris van het Hof van Holland, Zeeland en West-Friesland in de jaren 1541 tot 1570; afschrift (eind 16e eeuw).
(eind 16e eeuw) 1 stuk
- 530** Stukken betreffende de besprekingen van de Staten van Zeeland op 16 en 22 augustus 1588, inzake de aanstelling van Frederik Harmensszn. als lid van het Hof van Holland, Zeeland en West-Friesland, authentieke afschriften.
1588 2 stukken
- 531** Stukken betreffende het overleg van de Staten van Zeeland en de Staten van Holland en West-Friesland, inzake de nominatie van de president van het Hof van Holland, Zeeland en West-Friesland, alsmede inzake de belastingen, de militaire gevolgen van het met Engeland in 1598 gesloten traktaat en enkele Hollandse aangelegenheden, 1598 en 1599; concept en afschrift (eind 16e eeuw).
(eind 16e eeuw) 1 katern en 1 stuk
- 532** Rekesten van ordinaris-deurwaarders, eerste deurwaarders en secretarissen van het Hof van Holland, Zeeland en West-Friesland om hun tractement, na de herziening van de instructie, op te trekken tot dat van de ambtenaren van de Hoge Raad van Holland en Zeeland, 1603 en [1604]; afschriften (begin 17e eeuw). Met bijlagen, [1603] en 1604; origineel en afschriften (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 6 stukken
RGP 108: p. 108-110.
- 533** Missiven van de Staten van Zeeland aan de Staten van Holland en West-Friesland c.q. de Gecommitteerde Raden van 19 augustus 1603 en 10 december 1604, betreffende de nominatie van de president van het Hof van Holland, Zeeland en West-Friesland, originelen.
1603, 1604 2 stukken
- 534** Rekest van Anthonie Duyck, griffier van het Hof van Holland, Zeeland en West-Friesland, aan de Staten van Holland en West-Friesland van 17 maart 1604 om hem voortaan ook tractement te betalen in zijn functie als consignateur en secretaris.
origineel.
1604 1 stuk
- 535** Rapport van de Staten van Zeeland aan de Staten van Holland en West-Friesland, betreffende de klachten van Zeeland op de door het Hof van Holland, Zeeland en West-Friesland gedane voorstellen tot wijzigingen in de instructie van 1579, afschrift, 1604. Met een bijlage; origineel.
1604 2 stukken
1. Het rapport is in tweevoud.
2. Zie ook inv.nr. 949.
- 536** "Poincten van beschrijving", agenda van de dagvaart van de vergadering van 10 januari 1605, waarop de Staten van Holland en West-Friesland en de Staten van Zeeland de administratie van de justitie en het slaan van de munt nader zullen

bespreken; met marginale aantekeningen van de hand van Johan van Oldenbarnevelt, concept. Met een bijlage; afschrift.

1605

2 stukken

Zie ook inv.nr. 537.

537

Missive van de Staten van Holland en West-Friesland, aan de steden van 10 juli 1605, betreffende het nomineren van een president van het Hof van Holland, Zeeland en West-Friesland en het bespreken van de handelsbetrekkingen met Frankrijk en Engeland. concept.

1605

1 stuk

Zie ook inv.nr. 536.

538

Stukken betreffende het bij toerbeurt benoemen van personen in de verschillende ambten van het Hof van Holland, Zeeland en West-Friesland door leden van de Staten van Holland en West-Friesland en van de Staten van Zeeland; met aantekeningen, houdende nadere gegevens omtrent de positie van de procureur-generaal van de Hoge Raad van Holland en Zeeland ten opzichte van de advocaat-fiscaal van het Hof van Holland, Zeeland en West-Friesland, origineel, concepten en afschriften, 1607.

1607

1 omslag

2 De Hoge Raad van Holland (en Zeeland)

539

Commissie van Willem, prins van Oranje, voor Dirk van Nijenburg, Gerard van Wijngaarden, Sebastiaan van Loozen, Gijsbrecht van Hogendorp, Johan van Banchem, Gerard van Mortanchie en Nanninck van Foreest om als raadsheer zitting te nemen in het college van de Hoge Raad van Holland, 1582; afschrift (eind 16e eeuw).

(eind 16e eeuw)

1 stuk

540

Resolutie van de Staten van Holland en West-Friesland van 4 september 1582, waarbij zij de Hoge Raad van Holland toestemming vragen om in onbesliste zaken van de Grote Raad van Mechelen sententie te wijzen, authentiek afschrift, 1593.

1593

1 stuk

541

Akte waarbij de Staten van Zeeland, met uitzondering van Middelburg, met de Staten van Holland en West-Friesland op 12 augustus 1586 een akkoord sluiten, waarbij de jurisdictie van Zeeland onder de jurisdictie van de Hoge Raad van Holland gebracht wordt, klad en concept.

1586

1 katern

542

Stukken betreffende de procedure tussen de Hoge Raad van Holland, het Hof van Holland, Zeeland en West-Friesland, de Rekenkamer van Holland en de magistraat van 's-Gravenhage enerzijds en de Staten van Holland en West-Friesland anderzijds inzake de bijdrage van 's-Gravenhage in de betaling van de quotisatie en de repartiegelden, alsmede in de financiering van de Colleges der Admiraliteit, welke zaak tenslotte ook aan Maurits, prins van Oranje en de Raad nevens Zijne Excellentie ter beoordeling wordt voorgelegd, originelen en afschriften, 1586.

1586

1 omslag

543

Verdrag van 29 oktober 1586 gesloten tussen Laurens Mook, pensionaris van Middelburg en Johan van Oldenbarnevelt en François Francken, pensionaris van Gouda en Paulus Vos, pensionaris van Leiden, namens de Staten van Holland en West-Friesland om Middelburg onder de jurisdictie van de Hoge Raad van Holland

te brengen, klad, concepten en origineel.

1586

1 katern

544

Verdrag van de Staten van Holland en West-Friesland en de Staten van Zeeland van 29 januari 1587, waarbij laatstgenoemden de jurisdictie van geheel Zeeland voor de periode van 1587-1590 onder de jurisdictie van de Hoge Raad van Holland en Zeeland brengen, afschrift (eind 16e eeuw). Met een bijlage; afschrift (eind 16e eeuw).

(eind 16e eeuw)

1 katern en 1 stuk

Zie ook inv.nr. 545.

545

"Nader" verdrag van de Staten van Holland en West-Friesland en de Staten van Zeeland van 3 augustus 1587, waarbij laatstgenoemde geheel Zeeland voor de periode van 1587-1590 onder de jurisdictie van de Hoge Raad van Holland en Zeeland brengen, afschrift (eind 16e eeuw).

(eind 16e eeuw)

1 katern

Zie ook inv.nr. 544.

546

Stuk houdende een propositie van de gedeputeerden van de Staten van Holland en West-Friesland aan de gedeputeerden van de Staten van Zeeland om het traktaat van 29 januari 1587, na het aanbrengen van wijzigingen, te verlengen, 1593; afschrift (eind 16e eeuw).

(eind 16e eeuw)

1 stuk

547

Stukken betreffende voorstellen tot wijzigingen en aanvullingen van het op 29 januari 1587 tussen de Staten van Zeeland en de Staten van Holland en West-Friesland gesloten traktaat. Met een nadere overeenkomst tussen genoemde gewesten, 1594; klad, concept en afschriften (eind 16e eeuw).

(eind 16e eeuw)

2 katernen en 3 stukken

Gedeeltelijk in drievoud.

B PROCESSEN

I HET PROCES REINGOUD

a Particulier leven

1 Algemeen

548

Memorie van N.N. voor Jacques Reingoud, houdende informatie over diverse personen en zaken, waarmee de zakelijke belangen van Reingoud zijn gemoeid, origineel, [1575].

[1575]

1 stuk

In het Frans.

549

Brief van Gerard van Dinant en zijn vader J. Dinant aan Jacques Reingoud van 31 januari 1579 waarbij zij tegen betaling hun diensten aanbieden. origineel.

1579

1 stuk

In het Frans.

550

Missive van Anthonie Reijns aan Jacques Reingoud van 16 juni 1581; betreffende een onderhoud met Reingouds gezant. origineel.

1581

1 stuk

In het Frans.

- 551** Brieven van Mattheus de Bleckere en Louis van Ludeke aan Jacques Reingoud van 17 en 18 november 1582, betreffende de bezwaren van Daniel Martens, inzake het uitgeven van een liedboek. originelen.
1582 2 stukken
- 552** Brief van Marie Reingoud aan haar broer Jacques Reingoud van 15 september 1583, waarin zij om financiële bijstand voor haar gezin vraagt. origineel.
1583 1 stuk
- 553** Brief van Jacoba Courtois aan Jacques Reingoud van 31 mei 1584, waarin zij hem om geld vraagt voor het vervaardigen van kleren. origineel.
1584 1 stuk

2 Bezittingen

a. De heerlijkheid Borcht en Zwijndrecht

- 554** Akte van koopvoorwaarden van Anthonis Deskiens, heer van Borcht en Zwijndrecht, van 10 juli 1577 voor een aantal percelen hout binnen de heerlijkheid Borcht; met een lijst van de opkopers en hun borgen, 1577; authentiek afschrift, 1578.
1578 1 katern

b. De heerlijkheid Cauwerburg

- 555** Missive van J. de Bisschop aan Jacques Reingoud, koper en nieuwe eigenaar van de heerlijkheid Cauwerburg, van 26 september 1575, met het verzoek om daar evenals zijn voorgangers geen nieuwe molens te laten bouwen, origineel. Met een bijlage, 1547; afschrift, 1575.
1575 2 stukken
- 556** Rekening van Johan de Fuytere, contrarolleur van openbare werken, voor Jacques Reingoud, wegens de aanschaf van bouwmaterialen voor de reparatiewerkzaamheden aan Reingouds huis te Cauwerburg, opgesteld in verband met de tekorten in de door Reingoud aan hem betaalde gelden, [1578]; afschrift (eind 16e eeuw).
(eind 16e eeuw) 1 stuk
- 557** Commissie van Jacques Reingoud van 1 december 1579 voor Thomas Zwaervelt als ontvanger van de heerlijkheid Cauwerburg. concept.
1579 1 stuk
- 558** Akte van transport door Jacques Reingoud van de jaarlijkse revenuen uit de heerlijkheden Cauwerburg en Temsche voor zijn zwager Johan de Castro van 17 oktober 1585. concept.
1585 1 stuk
In het Frans.

c. De heerlijkheid Kruibeke

c.1 Verwerving

- 559** Stukken betreffende de door Jasper Douchy met Karel V op 28 maart 1547 gesloten

overeenkomst, waarbij hij de heerlijkheden Lovendeghem, Zomergem, Broucke en Straete inruilt tegen de heerlijkheid Kruibeke, 1547; afschrift, 1579.

1579

In het Frans.

1 katern

560

Akte, waarbij de eigenaars in de Broucklanden van 1 juli 1580 aan Abraham de Hertoghe, curator van Jacques de Castro, afstand doen van het recht van aanplant langs de wegen van Kruibeke; afschrift, [1580]. Met een bijlage, 1575; origineel.

1580

Eén stuk in het Frans.

2 stukken

c.2 Financiën

c.2.a. Financiën en eigendommen

561

Akte van huurovereenkomst van Philips van der Beke, ontvanger van Kruibeke, met Pieter de Cock van 3 november 1577 van een in de heerlijkheid Kruibeke gelegen stuk land voor de duur van drie jaar, afschrift, [1580].

[1580]

1 stuk

562-576

Stukken betreffende de financiën van de heerlijkheid Kruibeke, verzameld door N.N. voor Abraham de Hertoghe, curator van Jacques de Castro, 1577 en 1579; klad, originelen en afschriften (eind 16e eeuw).

2 omslagen, 1 katern en 14 stukken

562

Rekening en verantwoording van Philips van der Beke over de periode van 6 oktober 1577 - 25 maart 1578, 1578; afschrift (eind 16e eeuw). (eind 16e eeuw), 1 katern

563

Kwitantie van Adrian de Mergas voor Abraham de Hertoghe voor ontvangsten van renten, rustende op een stuk land in de heerlijkheid Kruibeke, origineel, 1578 1578, 1 stuk

564

Brieven van François van der Werve aan de timmerman Sterck, waarbij hij bestellingen doet voor bouwmaterialen. originelen, 1578. 1578, 2 stukken

565

Rekeningen van Jan Robijns, baljuw en ontvanger van Kruibeke, wegens in september 1577 gemaakte onkosten voor het door hem tegen Herman Claus voor de schepenen van Kruibeke aangespannen proces, 1577, origineel en afschriften (eind 16e eeuw). (eind 16e eeuw), 2 stukken

Eén stuk in tweevoud.

Lijst van achterstallige betalingen van Joos Lijssenszn., baljuw en ontvanger van Kruibeke, 1577; (eind 16e eeuw). Deze lijst staat in dorso op een van de afschriften van de rekening van Jan Robijns, die zich onder inv.nr. 565 bevindt.

566

Aantekeningen van Jacques Reingoud, inzake het controleren van de rekeningen over 1577 van Joos Lijssenszn. en van zijn inkomsten uit renten en verpachtingen over dat jaar, klad. 1577, 1 omslag

1. In het Frans.

2. Zie ook inv.nr. 565.

567

Memorie van N.N. voor Jacques Reingoud, betreffende een door hem met Jan van Impeghem, leenheer van Kruibeke, te voeren gesprek over een betaling aan Martin Moralis, crediteur van Jasper Douchy, [1577]. [1577], 1 stuk

568

Kwitantie van Joos Lijssenszn., baljuw en ontvanger van Kruibeke, voor Abraham de Hertoghe, curator van Jacques de Castro, van 24 juni 1579 voor de ontvangst van een kopie-register, 1579; afschrift (eind 16e eeuw). (eind 16e eeuw), 1 stuk

- 569** Lijst van de door Steven Puyenbrouck, substituut-baljuw van Kruibeke en Gillis Verborchaven, ten huize van de misdadiger Pieter Saelman, aangetroffen gestolen goederen. origineel, 1579. 1579, 1 stuk
- 570** Kwitantie van timmerman François Heijlen voor Jacques Reingoud voor levering van bouwmaterialen op 26 december 1579, origineel. 1579, 1 stuk
- 571** Missive van Abraham de Hertoghe aan Jacques Reingoud van 8 april 1580, inzake door hem aan crediteurs gedane betalingen, origineel. 1580, 1 stuk
In het Frans.
- 572** Lijst van de in de Rekenkamer van Rijssel aangetroffen baljuwrekeningen van de heerlijkheid Kruibeke, 1580; afschrift (eind 16e eeuw). (eind 16e eeuw), 1 stuk
- 573** Staat van de inkomsten en uitgaven van de Steenlandse goederen over het jaar 1579, [1580]., 1 stuk
- 574** Borderel van de 1e en 2e rekening van Thomas Zwaervelt, ontvanger van de administratie van de goederen van de heerlijkheid Kruibeke over de jaren 1579 en 1580, 1581; afschrift (eind 16e eeuw). (eind 16e eeuw), 1 stuk
- 575** Akte van attestatie van de Grote Raad van Mechelen voor Abraham de Hertoghe, curator van Jacques de Castro, van 19 september 1582, inzake de inkomsten uit de honderdste penning van de heerlijkheid Kruibeke, origineel 1582, 1 stuk
- 576** Kwitanties van Jacques Reingoud voor Johan de Fuytere, contrarolleur van de openbare werken, voor de inkomsten van de Raad van Financiën uit de afbraak van het marmeren graf van Anthonio Douchy in de parochiekerk van Kruibeke; concept en origineel, 1583. Met bijlagen, 1579; originelen. 1583, 1 omslag
- 577** Missive van Jacques Reingoud aan Thomas Zwaervelt, baljuw en ontvanger van de heerlijkheid Kruibeke, van 15 augustus 1580, inzake het verlenen van de pachtovereenkomst van enkele landerijen. concept. 1580 1 stuk
- 578** Lijst van enkele verpachtingen binnen de heerlijkheid Kruibeke, [1580]. [1580] 1 stuk
In het Frans.
- 578A** Aantekeningen van commies François Belluwaert van 1 januari 1582, betreffende een aantal niet aan het kantoor van de Domeinen en Financiën betaalde pachtsommen. origineel. 1582 1 stuk
- c.2.b. Schuldvorderingen**
- 579** Stukken, gediend hebbende in het proces tussen de crediteurs van het sterfhuis van Jasper Douchy, eisers enerzijds en Catharina Bacx, weduwe van diens vader Laurens Douchy, verweerdster anderzijds, voor de Grote Raad van Mechelen, inzake haar nalatigheid in het betalen van schulden en renten, die zij aan hem krachtens een op 30 december 1574 met Olivier Baldochi, zaakwaarnemer van de andere broer, Anthonio Douchy, gesloten overeenkomst had behoren uit te keren, 1574 en 1577; origineel, authentiek afschrift en afschriften. (eind 16e eeuw) 1 omslag
Eén stuk in tweevoud.

- 580** Akte van transport door Jan van Straelen, Baudewijn Deskiens, heer van Borcht en Zwijndrecht en voogd van de kinderen van wijlen Anthonis Deskiens en Pieter van Heede, baljuw van de Wetachtige Kamer van Vlaanderen, aan Jan van Impeghem, leenheer van Kruibeke, van 18 mei 1577 voor de Wetachtige Kamer van Vlaanderen van het recht van afgraven in de heerlijkheid Kruibeke, nadat de achterstallige betalingen waren voldaan, gelijktijdig afschrift. Met bijlagen, 1454, 1573 en 1577; origineel en gelijktijdige afschriften.
1577 5 stukken
- 581** Memories van Jan van Straelen voor François de Brune en van François de Brune voor Joos Lijssenszn., baljuw en ontvanger van Kruibeke, van 27 december 1578, betreffende vorderingen van Jan van Straelen, die hij uit renten van de inkomsten van de heerlijkheid Kruibeke moet ontvangen en waarover hij een proces voor de Wetachtige Kamer van Vlaanderen wil beginnen. origineel.
1578 1 stuk
- 582** Akte van procuratie van Abraham de Hertoghe, curator van Jacques de Castro, van 24 september 1579 voor Adriaen Massau en Christiaen Symoens, procureurs te Gent, om namens hem in rechtszaken, die voor de Raad van Vlaanderen dienen, op te treden, 1579; authentiek afschrift, [1580].
[1580] 1 stuk
- 583** Missive van Jacques Reingoud aan Thomas Zwaervelt, baljuw en ontvanger van Kruibeke, van 22 oktober 1579, inzake een achterstallige betaling aan Hendrick van Damme, lid van de Wetachtige Kamer van Vlaanderen, origineel. Met een bijlage; concept.
1579 2 stukken
- 584** Memorie van Thomas Zwaervelt, baljuw van Kruibeke, inzake de aanspraken, die Steven Puyenbrouck wegens achterstallige betalingen doet op het sterfhuis van Joos Lijssenszn., [1579]; afschrift, [1579].
[1579] 1 stuk
Gedeeltelijk in tweevoud.
- 585** Sententie van de Raad van Vlaanderen van 7 januari 1580 in het proces tussen Abraham de Hertoghe, curator van Jacques de Castro, eiser enerzijds en Adriaen Puyenbrouck en Jacob de Laet, voogden van de kinderen van wijlen Joos Lijssenszn., verweerders anderzijds, waarbij hij aan laatstgenoemden gelast om de rekeningen van de ontvangsten van de heerlijkheid Kruibeke van Joos Luissenszn. over de jaren 1577-1580 aan Abraham de Hertoghe ter hand te stellen, in verband met een onderzoek naar achterstallige betalingen, afschrift. Met bijlagen, 1577-1580; klad, concepten en originelen.
1580 . 1 omslag
- 586** Missive van Jacques Reingoud aan Thomas Zwaervelt, baljuw en ontvanger van Kruibeke, van 22 juni 1580, inzake het betalen van een schuld van 1.000 gulden. concept.
1580 1 stuk
In het Frans.
- 587** Missive van Jacques Reingoud aan Anthonio Douchy van 9 augustus 1580, inzake de vorderingen van Cesar Deliafaitadi, crediteur van Laurens Douchy, op Reingouds neef Jacques de Castro, concept. Met bijlage; concept.
1580 3 stukken

In het Frans.

- 588** Stukken, gediend hebbende in het proces tussen Marie de Ferrare, weduwe van Jan Stockelman, eiseres enerzijds en Thomas Zwaervelt, baljuw en ontvanger van Kruibeke, verweerder anderzijds, voor de Raad van Vlaanderen van september 1580, inzake de betaling van achterstallige renten, door Anthonio Douchy heeft te verhalen, 1580; authentieke afschriften (eind 16e eeuw).
(eind 16e eeuw) 3 stukken
- 589** Missive van Abraham de Hertoghe, curator van Jacques de Castro, aan Jacques Reingoud van 3 oktober 1580, waarin hij om advies vraagt, inzake schulden aan Thomas Zwaervelt, baljuw en ontvanger van Kruibeke, Maria de Milde en Anthonio le Muet. origineel.
1580 1 stuk
- 590** Missive van Johan Ricgnier, deurwaarder van de Raad van Vlaanderen, aan Jacques Reingoud van 4 november 1580, inzake moeilijkheden over de betalingen van schulden aan Gilles Pauls. origineel.
1580
In het Frans. 1 stuk
- 591** Missive van Pauwels van Steeland, ontvanger van Kruibeke, aan Jacques Reingoud van 20 november 1580, inzake het tijdelijke uitstel van de betalingen aan Van der Noot. origineel
1580 1 stuk
- 592** Stukken, gediend hebbende in het proces tussen de gebroeders Cosmas en Cesar Deliafaitadi, eisers enerzijds en Abraham de Hertoghe, curator van Jacques de Castro, verweerder anderzijds, voor de Raad van Brabant, inzake de achterstallige betalingen uit jaarlijkse renten uit de inkomsten van de watermolen te Kruibeke, 1579 en 1580; authentieke afschriften, [1580].
1580 3 stukken
- 593** Missive van Hendrick van Damme, lid van de Wetachtige Kamer van Vlaanderen, aan Jacques Reingoud van 22 februari en 5 maart 1581, inzake het verhalen van schulden door een aantal crediteuren van Anthonio Douchy op Abraham de Hertoghe, curator van Jacques de Castro en administrateur van de goederen van de heerlijkheid Kruibeke, originelen. Met bijlagen, 1579 en 1580; afschriften (eind 16e eeuw).
(eind 16e eeuw) 1 omslag
- 594** Rekest van Servaas van Steeland, ontvanger van Oost-Vlaanderen, aan François, hertog van Anjou, van april 1582 om Jacques Reingoud te willen gelasten om de door hem in de jaren 1576-1579 gedane voorschotten voor de levering van rijshout voor het dijkonderhoud van West- en Oostbrouck in de heerlijkheid Kruibeke, met een gunstig appointement; afschrift (eind 16e eeuw).
(eind 16e eeuw)
In het Frans. 1 stuk
- 595** Stukken gediend hebbende in het proces tussen Jacop van Roijen, meijer van Kruibeke, eiser enerzijds en Abraham de Hertoghe, verweerder anderzijds, voor de Raad van Vlaanderen, inzake de achterstallige betalingen van Jasper Douchy aan Asseverus de Moldere, 1572, 1579 en 1581; concept, origineel, authentieke afschriften en afschriften.
1572-1591 7 stukken

- 596-606** Stukken gediend hebbende in het proces tussen Maria de Milde, weduwe van Aernoudt Bernaert, eiseres enerzijds en Abraham de Hertoghe, curator van Jacques de Hertoghe en Maria van Eeckhoute, weduwe van Jan de Montmorency, verweerders anderzijds, voor de Wetachtige Kamer van Vlaanderen, inzake de achterstallige betalingen van de opbrengsten uit de renten van twintig Antwerpse viertellen rogge, die noch door Jan de Montmorency, noch door Anthonio Douchy en zijn opvolgers zijn voldaan, originelen, authentieke afschriften en afschriften, 1577-1581.
- 1 katern en 18 stukken
- 596** Akte, waarbij vier arbiters in het proces tussen Arnoudt Bernaert, eiser enerzijds en Jan de Montmorency, verweerder anderzijds, voor het Hof van Holland, Zeeland en West-Friesland van 27 augustus 1577, waarbij zij Jan de Montmorency gelasten om vóór 1 november de hoofdenning van de erfelijke rente van twintig viertel rogge aan Aernoudt Bernaert te betalen, 1577; afschrift, [1580].[1580], 1 stuk
- 597** Akte, waarbij Pieter van Heede, baljuw van de Wetachtige Kamer van Vlaanderen, op 17 augustus 1578 verklaart aan Maria de Milde, de weduwe van Aernoudt Bernaert, eigenaresse van een erfelijke leenrente, op twintig viertel rogge, toestemming te hebben verleend om de schulden over de periode van 1562-1578 te verhalen op de heerlijkheid Kruibeke, 1578; afschrift (eind 16e eeuw). Met een bijlage; origineel. (eind 16e eeuw), 2 stukken
- 598** Missive van Matthijs van der Dunst aan Jacques Reingoud van 17 maart 1579, waarin hij vraagt naar zijn bereidheid tot het betalen aan Maria de Milde van oude schulden, die rusten op de heerlijkheid Kruibeke, 1579; origineel. Met bijlagen, 1468 en 1562; afschriften, 1579.1579, 3 stukken
- 599** Memorie van N.N. voor Jan van de Werve en Abraham de Hertoghe, curators van Jacques de Castro, van 18 september 1579, inzake de inkomsten van de erfgenamen van Margriet van de Moere uit de erfelijke leenrente, 1579; afschrift (eind 16e eeuw). (eind 16e eeuw), 1 stuk
- In tweevoud.
- 600** Missive van Christiaan Symoens, procureur van Maria de Milde, aan Hendrick van Damme van 23 oktober 1579, inzake het door zijn cliënte tegen Abraham de Hertoghe, als curator van Jacques de Castro en tegen Maria van Eeckhoute, weduwe van Jan de Montmorency, voor de Wetachtige Kamer van Vlaanderen aangespannen proces, waarin hij bij het uitblijven van een instructie dreigt het proces te zullen voortzetten, 1579; origineel en afschriften (eind 16e eeuw). Met een bijlage; afschrift (eind 16e eeuw). (eind 16e eeuw), 2 stukken
- Eén stuk gedeeltelijk in tweevoud.
- 601** Appointement van Philips II op een rekest van Ludovico Guichardini, procureur van Anthonio Douchy, waarbij hij hem uitstel van executie van de sententies van de Wetachtige Kamer van Vlaanderen van 12 en 25 oktober 1579 verleent, 1579; authentiek afschrift, [1580].[1580], 1 stuk
- 602** Stukken gediend hebbende bij de behandeling van een deel van het proces tussen Maria de Milde, eiseres enerzijds en Abraham de Hertoghe, verweerder anderzijds, resulterend in een tussentijds vonnis van de Wetachtige Kamer van Vlaanderen van 1 juli 1580, waarbij Abraham de Hertoghe gelast wordt om de schulden, namens zijn meester Anthonio Douchy aan Maria de Milde te betalen, 1579-1580; authentieke afschriften en afschriften.(eind 16e eeuw), 3

- stukken
- 603** Stukken betreffende het te koop aanbieden van de heerlijkheid Kruibeke, nadat, op last van Maria de Milde, door de Wetachtige Kamer van Vlaanderen beslag is gelegd op de inkomsten van de heerlijkheid Kruibeke, 1580; originelen, authentiek afschrift en afschrift.1580, 6 stukken en 1 katern
- 604** Verslag van het op 28 februari 1580 door Ludovico Guichardini, procureur van Anthonio Douchy, met leden van de Wetachtige Kamer van Vlaanderen, gevoerde overleg inzake de beperkte procuratie van Ludovico Guichardini voor het betalen van schulden, alsmede de klacht van Adriaen van Puyenbrouck over moeilijkheden in de betaling van zijn zoon Steven als baljuw van de heerlijkheid Kruibeke, 1580; origineel. Met bijlagen, [1580]; afschriften (eind 16e eeuw). (eind 16e eeuw), 1 katern en 2 stukken
Zie ook inv.nr. 628.
- 605** Sententie van de Wetachtige Kamer van Vlaanderen van 23 december 1581, waarbij zij Abraham de Hertoghe nogmaals dagvaardt om hem te gelasten voorlopige regeling te treffen tot betaling bij voorraad van de door Maria de Milde gevorderde schulden in de renten, afschrift (eind 16e eeuw). Met een bijlage; afschrift (eind 16e eeuw).(eind 16e eeuw), 2 stukken
- 606** Inventaris van de door Wiele, als procureur van Abraham de Hertoghe in het proces tegen Maria de Milde bij de Wetachtige Kamer van Vlaanderen overlegde processtukken, 1581; afschrift (eind 16e eeuw). Met een bijlage, klad (eind 16e eeuw), 2 stukken
Bijlage in het Frans.
- 607** Missive van François Belluwaart aan Jacques Reingoud van 18 januari 1582, waarin hij meedeelt als tussenpersoon verschillende van Reingouds crediteuren niet te kunnen betalen, origineel. Met bijlagen, 1580-1582; origineel.
1582 1 omslag
- 608** Missive van Juan de Castro aan Jacques Reingoud van 5 december 1582, betreffende de noodzaak van het voldoen van achterstallige betalingen in het belang van het behoud van de heerlijkheid Kruibeke. origineel.
1582 1 stuk
In het Spaans.
- 609** Memorie betreffende de door Abraham de Hertoghe, curator van Jacques de Castro, aan crediteur van Anthonio Douchy gedane betalingen, klad, 1583. Met stukken betreffende de beleningen in de parochie van Baessele als bijlagen, 1575, 1576 en [1580].
1583 5 stukken
- c.3 Het baljuwschap**
- 610** Akte van overeenkomst van Anthonio Douchy met Jan Robijns voor het baljuwschap van de heerlijkheid Kruibeke, 1577; authentiek afschrift, (1580).
[1580] 1 stuk
In het Frans.
- 611** Rekest van vrienden van Jacques de Castro aan de magistraat van Antwerpen om Jan van der Werve en Abraham de Hertoghe als curators van Jacques de Castro te willen aanstellen, nadat hem bij een akte van overeenkomst van 24 mei 1577 met Jacques Reingoud de emolumenten van de heerlijkheid Kruibeke zijn toegekend,

- concept. Met een bijlage, 1577; authentiek afschrift en afschrift.
1577 2 stukken
Bijlage in tweevoud.
- 612** Akte, waarbij Olivier Baldochi, procureur van Anthonio Douchy, leenheer van Kruibeke, op 25 augustus 1577 de pachtovereenkomst van het baljuwschap van Kruibeke met Jan van Impeghem voor drie jaar verlengt, authentiek afschrift, 1581. Met een bijlage, 1577; authentiek afschrift, 1581.
1581 2 stukken
Merendeels in het Frans.
- 613** Akte van overeenkomst van Jan Robijns, baljuw van Kruibeke, met François Ruytinck van 9 augustus 1578, inzake zijn benoeming tot substituut-baljuw van Kruibeke. origineel.
1578 1 stuk
- 614** Missive van Philips II aan de vierschaar van de heerlijkheid Kruibeke van 22 september 1578, betreffende het dagvaarden van Jan van Impeghem en het handhaven van Jan Robijns als baljuw van Kruibeke, authentiek afschrift.
1578 1 stuk
- 615** Akte, waarbij Jan Robijns, verweerder enerzijds, in het door Jan van Impeghem, eiser anderzijds, voor de Grote Raad van Mechelen tegen hem aangespannen proces op 6 oktober 1578 zijn bezwaren bekend maakt tegen de benoeming van François Ruytinck tot substituut-baljuw van Kruibeke zonder dat Jan van Impeghem vooraf hiervoor toestemming heeft verleend, origineel en gelijktijdig afschrift, 1578.
1578 1 stuk
- 616** Akte van attestatie van Adriaan Puyenbrouck en Jan van Dale, schepenen van Kruibeke, van 15 november 1578, inzake de nala-tigheid van Jan Robijns bij het benoemen van François Ruytinck tot substituut-baljuw. origineel
1578 1 stuk
- 617** Missive van Joos Lijssenszn., baljuw en ontvanger van Kruibeke, aan (Abraham de Hertoghe) van 21 december 1578, inzake zijn belening met het baljuwschap en de belening van Jan Robijns met het ambt van mejer, afschrift (eind 16e eeuw).
(eind 16e eeuw) 1 stuk
- 618** Lijst van het door Jan van Impeghem bij de Grote Raad van Mechelen overgelegde bewijsmateriaal, origineel en afschrift, 1578.
1578 1 stuk
In tweevoud.
- 619** Rekest van Abraham de Hertoghe, curator van Jacques de Castro, aan de (Raad van Vlaanderen) om Joos Lijssenszn. te willen handhaven als rechtmatig baljuw van Kruibeke in plaats van Jan Robijns. concept.
1579 1 stuk
- 620** Akte van volmacht van Abraham de Hertoghe voor Joos Lijssenszn. van 20 maart 1579, opgemaakt voor de Raad van Brabant, om voor de Raad van Vlaanderen verder te procederen over het geschil met Jan Robijns, inzake de pacht van het baljuwschap van Kruibeke, afschrift, [1580].
[1580] 1 stuk
- 621** Rapport van de Wetachtige Kamer van Vlaanderen voor Thomas Zwaervelt, baljuw

- van Kruibeke, van 27 oktober 1579, houdende advies om te voorzien in de vacatures van de vierschaar van Kruibeke. origineel.
1579 1 stuk
- 622** Missive van Abraham de Hertoghe, curator van Jacques de Castro, aan Hubert, heer van Wissenkercke, van 28 oktober 1579, inzake de inbreuk van Adriaen Puyenbrouck en zijn zoon Steven op het verzegelde sterfhuis van Joos Lijssenszn. en het vervangen van griffier Cole. concept.
1579 1 stuk
In het Frans.
- 623** Commissie van Abraham de Hertoghe, curator van Jacques de Castro, voor Thomas Zwaervelt tot baljuw van Kruibeke. concept.
1579 1 stuk
- 624** Instructie van Abraham de Hertoghe, curator van Jacques de Castro, voor Thomas Zwaervelt van 9 december 1579 voor het ambt van baljuw en ontvanger van de heerlijkheid Kruibeke, concept en afschrift (eind 16e eeuw).
(eind 16e eeuw) 1 stuk
- 625** Akte van attestatie van Jan van Dale, schepenen van Kruibeke en griffier Cole van 28 december 1579, inzake de rechtmatigheid van de benoeming door Jan van Impeghem van Joos Lijssenszn. als baljuw in de plaats van Jan Robijns, nadat deze eigenmatig François Ruytinck als substituut-baljuw had aangesteld, afschrift (eind 16e eeuw).
(eind 16e eeuw) 1 stuk
- 626** Akte van benoeming door de hoogbaljuw en de schepenen van Kruibeke van Thomas Zwaervelt tot baljuw van Kruibeke van 11 januari 1580, authentiek afschrift.
1580 1 stuk
- 627** Missive van Hendrick Damme, lid van Wetachtige Kamer van Vlaanderen, aan de Raad van Vlaanderen van 12 juni 1580, houdende advies om de bij de aanstelling van Thomas Zwaervelt door de Wet van Kruibeke gestelde voorwaarden uit te breiden, afschrift (eind 16e eeuw).
(eind 16e eeuw) 1 stuk
- 628** Sententie van de Raad van Vlaanderen van 15 juli 1580 in het proces tussen Abraham de Hertoghe, curator van Jacques de Castro, eiser enerzijds en Jan Robijns en Steven Puyenbrouck, verweerders anderzijds, waarbij hij stelt dat er verder geprocedeerd moet worden op grond van de retro-acta om uit te wijzen in hoeverre het baljuwschap van Kruibeke weer aan Abraham de Hertoghe moet worden toevertrouwd of bij Jan Robijns moet blijven berusten, authentiek afschrift (eind 16e eeuw). Met een bijlage; authentiek afschrift (eind 16e eeuw).
(eind 16e eeuw) 2 stukken
Zie ook inv.nr. 604.
- 629** Rekest van Abraham de Hertoghe, curator van Jacques de Castro, aan Philips II om Thomas Zwaervelt door de grootbaljuw van het land van Waas in zijn ambt van baljuw van Kruibeke te willen laten bevestigen, concept, 1580; met marginale aantekeningen.
1580 1 stuk
In het Frans.
- 630** Akte, waarbij Philips van der Beke, ontvanger van Kruibeke, verklaart op 28

september 1580 krachtens een sententie van de Raad van Vlaanderen van 21 oktober 1579 Thomas Zwaervelt, baljuw en ontvanger van Kruibeke, gesommeerd te hebben tot betaling van de hem wegens een conflict met de parochie van St. Nicolaus in Biervliet over het bezit van kerkelijke goederen, opgelegde boete. origineel.

1580 1 stuk

631 Commissies van de leenkamer van Kruibeke voor de griffier van voornoemde heerlijkheid, concepten, 1577 en 1580.

1577, 1580 2 stukken

De commissie van 1577 is in het Frans.

632 Rekest van Abraham de Hertoghe, curator van Jacques de Castro, aan Philips II om de weduwe van wijlen Joos Lijssenzn., baljuw en ontvanger van Kruibeke, eerst na de betaling van de schulden van haar man een brief van beneficie van inventaris te willen verstrekken, [1580].

[1580] 1 stuk

633 Missiven van Philips van der Beke, ontvanger van Kruibeke, aan zijn zwager Jacques Reingoud, waarin hij bedankt voor het ambt van Kruibeke. originelen.

1581 2 stukken

634 Akte, waarbij de Raad van Vlaanderen op 20 januari 1582 op verzoek van Adriaen Nijts besluit om Anthonio Douchy of een waarnemer in zijn plaats te dagvaarden om zich voor het benoemingsbeleid, inzake het bazuwambt van Kruibeke te verantwoorden, authentiek afschrift. Met een bijlage; gelijktijdig afschrift.

1582 2 stukken

c.4 De molen

c.4.1. De bouw

635 Uittreksel van het register van mandementen van de Rekenkamer van Rijssel, inzake een akte, waarbij Philips II aan de brouwer Nicolas Cole op 14 mei 1576 toestemming verleent voor de bouw van een rosmolen op eigen grondgebied, afschrift (eind 16e eeuw).

(eind 16e eeuw) 1 stuk

In tweevoud.

636 Missive van Philips van der Beke, ontvanger van Kruibeke, aan zijn zwager Jacques Reingoud, van 8 december 1577, inzake het verbouwen van de watermolen te Kruibeke. origineel

1577 1 stuk

637 Kwitanties van Cornelis de Vriese voor Jacques Reingoud over de periode van 9 augustus 1577 - 28 februari 1578 voor diverse ontvangsten, 1577-1578; originelen. Met bijlagen, originelen.

1577-1578 1 omslag

Gedeeltelijk in het Frans.

638 Rekening van de aannemer Cornelis de Vriese voor de verbouwing van het huis van Jacques Reingoud te Cauwerburg en de bouw van de watermolen te Kruibeke. concept.

1578 1 katern

Merendeels in het Frans.

- 639** Rekening van de timmerman Adriaen van Platen voor de door hem in de periode van 12 maart - 24 juli 1578 te Cauwerburg en Kruibeke, op last van Cornelis de Vriese, voor Jacques Reingoud uitgevoerde werken, originelen. Met bijlagen; originelen.
1578 1 omslag
- 640** Kwitanties van werklieden en schippers voor Jacques Reingoud voor de door hen in de periode van 21 april - 8 september 1578, ten behoeve van de verbouwing van het huis te Cauwerburg en het bouwen van een watermolen te Kruibeke, geleverde materialen, originelen. Met bijlagen; originelen.
1578 1 omslag
- 641** Kwitanties van de timmerman Engelbert Bernaarts voor Jacques Reingoud voor de in opdracht van Cornelis de Vriese in de periode van 4 juni - 9 oktober 1578, voor de bouw van de watermolen van Kruibeke bewezen diensten, originelen. Met bijlagen; originelen.
1578 1 omslag
- 642** Kwitanties van Cornelis de Vriese en diverse andere personen voor Jacques Reingoud voor de levering van bouwmaterialen en arbeidsloon. originelen.
1578 1 omslag
Gedeeltelijk in het Frans.
- 643** Stukken betreffende de moeilijkheden tussen Jacques Reingoud en Cornelis de Vriese over tekortkomingen in de aanbestede werken en de betaling daarvan, concept en origineel, 1578.
1578 4 stukken
Gedeeltelijk in het Frans.
- 644** Stukken betreffende de onkosten in het proces tussen Jan van Impeghem, baljuw van de heerlijkheid Kruibeke, eiser enerzijds en de schippers Steven Cornelissn. en Jacob Willemszn., verweerders anderzijds, over de levering van bouwmaterialen voor de watermolens van Kruibeke, waarvan de onkosten voor rekening van Cornelis de Vriese komen. afschriften.
1578 1 omslag
- 645** Stukken betreffende de levering van witte stenen door Jan de Groene voor de bouw van de watermolen te Kruibeke en de afrekening daarvan, 1578 en 1579; originelen.
1578-1579 3 stukken
Eén stuk in het Frans.
- 646** Kwitanties van werklieden voor Jacques Reingoud voor bedragen, ontvangen voor de door hen in de periode van 8 april 1578 - 4 augustus 1580, ten behoeve van de bouw van de watermolen te Kruibeke, bewezen diensten en geleverde materialen, originelen.
1578-1580 1 omslag
Zie ook inv.nrs. 637-645.
- 647** Akte van pachtovereenkomst van Abraham de Hertoghe, curator van Jacques de Castro, enerzijds, met Jan Vlaminck en Charles van Swijcksfelt, anderzijds, van 28 en 29 juni 1579 van de watermolen van Kruibeke; met een gewijzigde pachtovereenkomst van 25 augustus 1579, waarbij Hans Baebels in de rechten treedt van Jan Vlaminck, originelen. Met bijlagen, 1573, 1578 en 1579; afschriften (eind 16e eeuw).

(eind 16e eeuw) 4 stukken
Twee bijlagen in tweevoud.

- 648** Kwitantie van Jan Geessels voor Johan de Fuytere van 12 juli 1580 voor betaling van het vervoer van kamraderen van de heerlijkheid Kruibeke naar Brussel, origineel. 1580 1 stuk

c.4.2. De productie

- 649** Rekening van Hendrick van Asbroeck, molenaar van Kruibeke, voor de Raad van Financiën, van de in de periode van 10 oktober 1578 - 30 juli 1579; gelijktijdig afschrift. Met opgaven van de graanleveranties, 1578-1579; originelen en afschriften. 1578-1579 1 omslag

- 650** Kwitanties van François Belluwaart voor Jacques Reingoud voor de opbrengst van verkochte partijen koren. originelen 1579 2 stukken
In het Frans.

- 651** Lijsten van het door Hendrick van Asbroeck, molenaar van Kruibeke, in de periode van 7 mei - 30 juli 1579 geleverde graan. originelen. 1579 1 omslag

- 652** Rekening van Hans Baebels, opvolger van Hendrick van Asbroeck, als molenaar van Kruibeke, voor de Raad van Financiën over de maanden juli en augustus 1579; origineel. 1579 1 stuk

c.4.3. De heerlijkheid Moerbeke

- 653** Missive van (Servaas van Steeland) aan de Rekenkamer van Rijssel van 27 september 1581, waarin hij erop wijst dat de benoeming van Lievin de Peistere tot griffier van de heerlijkheid Moerbeke strijdig is met de ordonnanties van het land van Waas, authentiek afschrift, 1578. Met bijlagen, 1555 en 1556; authentieke afschriften, [1578]. [1578] 7 stukken
Vier stukken in Frans.

c.4.4. De parochie St. Peeters Leeuwe

- 654** Akte van belening van Willem de Pannemaker door Jacques Reingoud met een bunder land in de parochie St. Peeters Leeuwe, ten overstaan van Hendrik van Liedekerke, stadhouder van het Leenhof Gaasbeek, afschrift uit het leenregister van het Leenhof van Gaasbeek, {eind 16e eeuw}; afschrift uit het leenregister van het Leenhof van Gaasbeek (eind 16e eeuw) 1 stuk

- 655** Missive van Anthonie Tzestich aan Jacques Reingoud van 24 oktober 1582 en 16 februari 1583, betreffende de opbrengst van de oogst van een stuk land dat door hem van Reingoud is gekocht, 1582 en 1584; originelen en gelijktijdig afschrift. Met een bijlage, 1582; gelijktijdig afschrift. 1582-1583 4 stukken
Merendeels in het Frans.

- 656** Stukken betreffende het proces van Jan Tservancx en Jan Peeters, rentmeester van de infirmerijen en kisten van de Begijnhof te Brussel, eisers enerzijds en Jacques Reingoud, verweerder anderzijds, voor de hoofdbank van St. Peeters Leeuwe, inzake de vraag in hoeverre achterstallige schulden in de renten in oorlogstijd verhaald mogen worden door Jacques Reingoud te gelasten het in pand gegeven huis en de landerijen te Zelhem en de landerijen te Rattendale ter vergoeding te verkopen in plaats van te verhuren, waarbij de eisers in het gelijk werden gesteld, authentieke en gelijktijdige afschriften, 1581-1584.
1581-1584 1 omslag

c.4.5. De heerlijkheid Temsche

- 657** Akte waarbij Lois de Blaezere, watergraaf en moermeester van Vlaanderen, op 8 juli 1575 aan verschillende personen toestemming verleent om een rosmolen in de heerlijkheid Temsche te mogen bouwen, afschrift (eind 16e eeuw).
(eind 16e eeuw) 1 stuk
Zie ook inv.nr. 655.
- 658** Rekest van J. de Bisschop, namens Lijsbette Suchteneere, weduwe van brouwer Aert Buytaert en de voogden van haar kinderen aan Lois de Blaezere, watergraaf en moermeester van Vlaanderen, van 3 september 1575 om een rosmolen te mogen bouwen binnen de heerlijkheid Temsche, origineel. Met een bijlage; origineel.
1575 2 stukken
Zie ook inv.nr. 654.
- 659** Aantekeningen van Jacques Reingoud, waarin hij enkele artikelen van de verkoopvoorwaarden van de heerlijkheid Temsche kritiseert, klad, [1575].
[1575] 1 stuk
- 660** Missive van A. Backer aan Jacques Reingoud van 10 januari 1581, betreffende het uitstellen van het overnemen van zijn ambt als ontvanger door Godsschalcq Janssn., heer van Temsche. origineel.
1581 1 stuk

- 661** Stukken betreffende het proces tussen Jacques Reingoud en Philips van Castele, sequester van de administratie van de heerlijkheid Temsche, inzake de weigering om een proces, voor door de Staten van Brabant gedelegeerde commissarissen van de wethouders van Antwerpen, voort te zetten, nadat in deze zaak door de Grote Raad van Mechelen en de Geheime Raad sententie is geweest, concepten en afschriften, 1584.
1584 4 stukken en 2 katernen

- 662** Testament van Jacques Reingoud van 22 december 1584, waarbij een derde deel van de erfelijke rechten aan Conrad de Buer en zijn vriendin Barbara Boots en aan Anna van der Beken, Reingouds vrouw en de heerlijkheden Cauwerburg en Temsche aan zijn dochter Susanna worden toegewezen. concept.
1584 1 stuk

c.4.6. Huizen in Brussel en Antwerpen

- 663** Akte van verhuur door Johan de Fuytere, namens Jacques Reingoud, aan Dierick Daneels, brouwer te Etterbeke, van 12 juli 1579, van het huis van wijlen Charles Boisot te Brussel voor de duur van één jaar. origineel.
1579 1 stuk

664 Vidimus van schepenen van Antwerpen van 9 mei 1581 van een akte van procuratie van Jacques Falckenborg, namens Jacques Reingoud, voor het aflossen van een obligatie aan Gillis Wolfswinkel, koopman te Antwerpen, uit de opbrengst van de huur van één van zijn Antwerpse huizen, op 29 april 1581 verleend ten overstaan van de Amsterdamse notaris Jan Janszn. Pijlox, 1582; afschrift (eind 16e eeuw). Met bijlagen, 1577, 1578 en 1581; originelen en afschriften (eind 16e eeuw). 6 stukken

665 Vidimus van de schepenen van Antwerpen van een akte van procuratie van Abraham de Hertoghe, namens Jacques Reingoud, voor het betalen van een jaarlijkse rente van Lievin Deynoot, weduwe van Jan van Roijen, uit de opbrengsten van de huur van vijf Antwerpse huizen, op 19 juni 1581 verleend ten overstaan van de Amsterdamse notaris Lambrecht Vloits, afschrift (eind 16e eeuw). 1 stuk

c.4.7. Overige bezittingen

666 Rapport van N.N., waarin hij wijst op de noodzaak van de dijken van Holland, Zeeland, Vlaanderen en Brabant te schouwen en te herstellen in verband met de handel op Antwerpen, [1575]; afschrift (eind 16e eeuw). 1 stuk
In het Frans.

667 Stukken betreffende het proces tussen Jacques Reingouds zwager Juan de Castro, eiser enerzijds en Margriet van Coije, weduwe van Jan de Vos en haar kinderen, verweerdster anderzijds, inzake het betalen van renten, die nog rusten op de door hen geërfde landerijen, 1573, 1577 en 1578; afschriften, [1578]. 1 katern en 4 stukken Testamant van Jan de Vos en Margriet van Coije van 19 oktober 1573. 1 katern
Akte, waarbij Jan de Vos jr. op 18 mei 1577 voor de ver-goeding van schulden aan Juan de Castro, de opbrengst van de pachtgelden van twee landerijen toezegt, ten overstaan van de civiele luitenant van Gent, 1577; afschrift, [1578]. 1 stuk
Vonnis van de civiele luitenant van Gent van 7 september 1577, waarbij Jan de Vos jr. veroordeeld wordt tot de betaling van de proceskosten, 1577; afschrift, [1578]. 1 stuk
Missive van Sander Coets, deurwaarder van de Raad van Vlaanderen, aan Margriet van Coije en haar dochters van 12 februari 1578, betreffende de achterstallige betaling aan Jan de Vos jr., 1578; met een bijlage, 1577, 1577 en 1578; afschriften. 1 stuk
Commissie van de Raad van Vlaanderen van 26 juni 1578 voor de officieren om aan Juan de Castro, op grond van de hem verleende lettres executoriales, de achterstallige renten van Jan de Vos jr. te laten uitbetalen, 1578; gelijktijdig afschrift. 1 stuk

668 Lijst van de uit de opbrengst van de verkoop van roerende goederen van Reingoud in Brussel en Rattendale betaalde schulden, origineel. 1 stuk
[1580]

669 Stuk, houdende de condities voor de leverantie van zinkrijs voor het dijkonderhoud in (het land van Waas), origineel. 1 stuk
[1581]

670 Stukken betreffende de door Alexander Farnese, hertog van Parma, voor de inwoners van het land van Waas en het land van Beveren en de ambachten Hulst en Axel en de vrijheden Saaftinge en St. Jans Steen op 1 november 1583 uitgevaardigde akte van reconciliatie, waarbij een tijdelijke regeling werd getroffen voor de emigratie en de immigratie aldaar, voor de vrijheid van godsdienstoefening, het herstel van de handel op Holland en Zeeland en de heffing van contributies en

quoten voor het onderhoud der troepen, afschriften (eind 16e eeuw).
(eind 16e eeuw) 2 stukken

671 Aantekeningen van Jacques Reingoud, betreffende het beheer van zijn bezittingen,
[1570-1585].
[1570-1585] 1 omslag
Merendeels in het Frans.

672 Aantekeningen van Jacques Reingoud, betreffende diverse aangelegenheden,
[1570-1585].
[1570-1585] 1 omslag
Merendeels in het Frans.

b Ambtelijk leven

1 RAAD VAN FINANCIËN

a. Het functioneren van het kantoor

673-675 Stukken betreffende het functioneren van de Raad van Financiën vóór de aanvang
van de ambtsperiode van Jacques Reingoud, als raadsheer en commies van de
Financiën en Domeinen en als tesorier van de épargnes, 1556 en 1558; authentiek
afschrift en afschriften (eind 16e eeuw).
5 stukken

673 Akte van autorisatie van Philips II voor Pierre Butkens van 28
november 1556 om als contrarolleur van de artillerie, zonder
tussenkost van Nicolaes Baart, ontvanger-generaal van financiën,
rekeningen te mogen tekenen, 1556; authentiek afschrift, [1583].
[1583], 1 stuk
In het Frans.

674 Akte, waarbij Philips II voor de Rekenkamer van Domeinen en
Financiën op 8 februari 1558 toestemming verleent voor een
eenmalige betaling van 4.000 ponden groten Vlaams aan Robert de
Bouloigne, raadsheer en commies van de Raad van Financiën, 1558;
voor zijn verdienste als ontvanger-generaal, 1558; afschrift, [1583].
[1583], 1 stuk
In het Frans.

675 Akte, waarbij Philips II voor Caspar Schetz, tesorier-generaal van de
Raad van Financiën, op 1 maart en 31 oktober 1570, toestemming
verleent voor het terugbetalen van voorschotten en het betalen van
het jaarlijkse pensioen van Lievin Wouters, raadsheer van de Raad
van Financiën, 1570; afschriften, [1583].[1583], 3 stukken
In het Frans.

676 Missive van Alonso Lopez Goello aan de Raad van Financiën van 7 november 1572,
betreffende de wijze van betalen aan de Spaanse troepen, die voor het behoud van
de stad Culemborg door Gillis van Berlaymont, graaf van Hièrges, stadhouder van
Gelderland, te hulp zijn geroepen in verband met een Hollands offensief, afschrift
(eind 16e eeuw).
(eind 16e eeuw) 1 stuk
In het Frans.

677 Stuk, houdende opgave van betalingen van Christobal Pisquer aan Juan de Matanza
over de periode van 1569-1573; afschrift (eind 16e eeuw).
(eind 16e eeuw) 1 stuk

In het Spaans.

- 678** Stuk betreffende de betaling van een door Philips de Lannoy, heer van Beauvoir, kolonel van een regiment voetvolk, aan Jeronimo Pardo op 13 juli 1567 uitgegeven obligaties, waarvoor Jacques Reingoud en Juan de Castro zich borg hebben gesteld.
1574 1 stuk
Gedeeltelijk in het Spaans en gedeeltelijk in het Frans.
- 679** Uittreksel uit de laatste rekening van Peeterszn. van Loutren, ontvanger van de geconfisqueerde goederen in het kwartier van Brabant, over het jaar 1573, 1574; authentiek afschrift (eind 16e eeuw).
(eind 16e eeuw) 1 stuk
- 680** Memorie van de Raad van Financiën, houdende voorstellen voor het gezagsherstel van Philips II, koning van Spanje en het verzoek om de administratie en inning van de belastingen en beden niet langer door de Statencolleges, maar weer door de Raad van Financiën te willen laten uitvoeren, [1574]; afschrift (eind 16e eeuw). Met een bijlage; afschrift (eind 16e eeuw).
(eind 16e eeuw) 2 stukken
In het Frans.
- 680A** Rekening van Jan de Hertoghe, ontvanger-generaal van Oost-Vlaanderen, van 10 mei 1575 van de achterstallige betalingen van de baljuw van het land van Waas op de rekening van 1550 en 1575; authentiek afschrift (eind 16e eeuw). Met een bijlage, 1522; authentiek afschrift (eind 16e eeuw).
(eind 16e eeuw)
2 stukken
Eén stuk in het Frans.
- 681** Rekest van Anthoine Del Rijo, heer van Cleijendale, tesorier-generaal van de confiscaties, aan Philips II en aan de Geheime Raad van juni 1578 om de tegen hem geuite aan-klachten van de Raad van Financiën te willen toetsen aan het door hem overgeleverde bewijsmateriaal en hem op grond daarvan uit zijn gevangenschap te willen ontslaan en te willen voorzien in de achterstallige betalingen in zijn tractement, afschrift. Met bijlagen, 1573, 1577 en 1578; origineel, authentiek afschrift en afschrift.
1578 1 katern en 3 stukken
In het Frans.
- 682** Akte, waarbij de Raad van Financiën op 25 april 1579 op last van Philips II, koning van Spanje, aan Nicolaas Baart, ontvanger-generaal van Domeinen en Financiën, opdraagt om een bedrag van 7200 ponden van 40 groten Vlaams te betalen aan Melchior de Vega, koopman te Brugge, voor een door hem aan Matthias, aartshertog van Oostenrijk, verstrekte lening, afschrift (eind 16e eeuw).
(eind 16e eeuw) 1 stuk
In het Frans.
- 682A** Uittreksel uit de rekening van het baljuwschap van Rijssel over de periode van augustus 1575 - 28 december 1579, afschrift (eind 16e eeuw).
(eind 16e eeuw) 1 stuk
In het Frans.
- 682B** Instructie van de Rekenkamer van Antwerpen van 22 januari 1580 voor Marc Dentiëre, raadsheer en rekenmeester van de Raad van Financiën, waarbij hij opdracht krijgt om in samenwerking met de Rekenkamer van Brabant een

onderzoek in te stellen naar de geconfisqueerde goederen in het kwartier van Breda, afschrift (eind 16e eeuw). Met bijlagen, 1570-1572; afschriften (eind 16e eeuw).

(eind 16e eeuw)

(eind 16e eeuw)

1 katern en 3 stukken

- 683** Akte, waarbij François, hertog van Anjou, op 13 december 1582 de Raad van Financiën opdraagt om met Thiery de Liesvelt, heer van Hammes, een in 1580 aan Matthias, aartshertog van Oostenrijk verstrekte lening voor de tractementen van de leden van de Raad van State, te vereffenen, afschrift (eind 16e eeuw).

(eind 16e eeuw)

1 stuk

In het Frans.

- 684** Akte, waarbij François, hertog van Anjou, aan de Raad van Financiën op 26 april 1583 toestemming verleent om Gillibert le Roy, raadsheer en geschiedschrijver, in het vervolg uit de roerende goederen van de sterfhuizen van kolonel Frimsberg en van wijlen [Hendrik], heer van Liedekerke, te laten genieten, afschrift (eind 16e eeuw).

(eind 16e eeuw)

1 stuk

In het Frans.

b. Reingouds werkzaamheden op het kantoor

b.1. Terneuzen

- 685** Akte, waarbij Philips II op 5 maart 1574 toestemming verleent om nog eenmaal op de oude voet belastingen tot het onderhoud van de dijken in het kwartier van Terneuzen om te slaan over de inwoners van Axel, Assenede, Bochoute, het land van Waas en Ouderborch van Gent, afschrift (eind 16e eeuw).

(eind 16e eeuw)

1 stuk

- 686** Akte, waarbij Philips II van 15 oktober 1577 toestemming verleent aan vier supplianten om uit Brabant en Vlaanderen aarde, rijshout en arbeiders aan te voeren tot herstel van de op last van de Staten-Generaal doorgestoken dijken, afschrift (eind 16e eeuw).

(eind 16e eeuw)

1 stuk

- 687** Rekest van de gezworenen en ingelanden van het kwartier van Terneuzen aan Adriaan Mutzaart, dijkgraaf van Terneuzen, van 27 juni 1579 om zich te willen inspannen voor een octrooi voor het herstel van het verval in de dijk tussen het Galgenhoofd en het Meijland, met een gunstig appointement; origineel. Met rapporten van eerder gehouden visitaties in het kwartier van Terneuzen als bijlagen, 1578 en 1579; originelen.

1579

7 stukken

- 688** Missive van de dijkgraaf van de Brede Wateringe van Zuid-Beveland, Johan Adriaanszn. Blancx aan de Staten van Brabant van 7 november 1583, waarin hij adviseert ter wille van de oorlog de zeedijk bij Terneuzen door te steken, afschrift (eind 16e eeuw).

(eind 16e eeuw)

1 stuk

b.2. Overige zaken

- 689** Uittreksel uit de ordonnanties (van Brabant) van 4 oktober 1540, waarbij de zaakwaarnemers van bankroetiers en uitgeweken personen financieel verantwoordelijk worden gesteld voor de zaken van hun opdrachtgevers, afschrift (eind 16e eeuw).
(eind 16e eeuw) 1 stuk
In tweevoud.
- 690** Akte, waarbij Don Ferdinand Alvarez de Toledo, hertog van Alva en de Raad van Financiën, Philibert van Serooskerke, rentmeester-generaal van Zeeland Bewester Schelde, naar aan-leiding van een rekest, belenen met enkele verdronken ambachten in Noord- en Zuid-Beveland, 1567; afschrift (eind 16e eeuw). 1 stuk
- 691** Akte, waarbij Guillaume Jodelle cum suis op 8 juli 1576, ten overstaan van de Conseil Privé te Parijs, van Jan III d'Albret, koning van Navarre, een aantal in de gewesten Vlaanderen, Brabant en Kamerijk gelegen landerijen, pachten, afschrift (eind 16e eeuw). Met een bijlage, z.d.; klad (eind 16e eeuw). 2 stukken
(eind 16e eeuw)
In het Frans.
- 692** Dictum van een sententie van de wethouders van Brussel van 13 juli 1577 in het proces tussen de weduwe van Gillis van Loven, eiseres enerzijds en Aert Wevel, advocaat bij de Raad van Brabant, verweerder anderzijds, waarbij haar de geëiste korting in de 20e en 100e penning wordt ontzegd, 1583; afschrift (eind 16e eeuw). 1 stuk
(eind 16e eeuw)
- 693** Missive van Jacques Reingoud aan de Staten-Generaal van november 1578, waarin hij hen adviseert om alsnog afwijzend te beschikken op een door de weduwe van de audencier Pieter Verreycken bij hen ingediend rekest om een vordering uitbetaald te mogen krijgen, authentiek afschrift. Met bijlagen. originelen. 3 stukken
1578
In het Frans.
- 694-696** Rekeningen van de inkomsten van François van der Werve, opgemaakt voor Jacques Reingoud, 1578-1579; originelen. 3 katernen
- 694** 1578 oktober 18 - november 27
695 1578 oktober 27 - 1579 januari 15
696 1579 januari 17 - februari 1
- 697** Stukken betreffende de verkoop van goederen van het sterfhuis van de audencier Pieter van Overloope, van februari 1579 wegens schulden aan crediteurs en niet voldane betalingen van het zegelrecht, originelen en afschrift. 3 stukken
1579
In het Frans.
- 698** Akte, waarbij Charles de Bonnijeres verklaart op 9 april 1579 via de bode Cornille van Rue een brief van Jacques Reingoud te hebben ontvangen uit de vergadering van de Staten van Artois. origineel. 1 stuk
1579
- 699** Kwitantie van Jean Grusset, alias Richardot, president van de Raad van Artois, voor

Jacques Reingoud van 8 juni 1579 voor de ontvangst van de door hem, ten behoeve van de staat, aan de Rekenkamer van Rijssel verstrekte leningen, origineel. Met bijlagen; gelijktijdige afschriften.

1579 4 stukken
In het Frans.

700 Uittreksels uit de rekening van de ontvangsten van het kantoor van Nicolaes Baart, ontvanger-generaal van de financiën, over het jaar 1579 en van enkele op patentbrieven gedane uitgaven, afschriften, [1583].
[1583] 4 stukken
In het Frans.

701 Akte, waarbij Jacques Reingoud op 21 januari 1580 aan Stafelinck belooft een bedrag van 2.000 ponden uit naam van Boudewijn van Loo, ontvanger-generaal van Friesland, te zullen betalen. origineel.
1580 1 stuk
In het Frans.

702 Missive van Johan de Fuytere aan Jacques Reingoud van 21 mei 1580, betreffende de behartiging van een aantal financiële zaken en de vorderingen in verscheidene processen. origineel.
1580 1 stuk
In het Frans.

703 Akte, waarbij Matthias, aartshertog van Oostenrijk, op 28 mei 1580 aan de Raad van Brabant toestaat om de achterstallige betalingen in de tractementen van de ambtenaren voor een jaar uit de opbrengsten van de exploiten te bekostigen, afschrift (eind 16e eeuw).
(eind 16e eeuw) 1 stuk

704 Akte, waarbij Jacques Reingoud op 31 augustus 1580 aan Diego Duante belooft een bedrag van 1200 pond te zullen betalen. origineel.
1580 1 stuk
In het Spaans.

705 Stukken betreffende de door Jacques Reingoud met Nicolaas Baart, ontvanger-generaal van de Domeinen en Financiën, gemaakte afspraken over de vergoeding van tekortkomingen in enkele rekeningen, 1580; origineel en afschriften (eind 16e eeuw).
(eind 16e eeuw) 1 omslag
In het Frans.

706 Uittreksel uit een artikel van de costumen van Vlaanderen, waarbij wordt bepaald dat bij het overlijden van de echtgeno(o)t(e) de langstlevende verplicht is aan de schuld-eisers de helft van de schulden uit de boedel van de gemeenschappelijke huwelijkse goederen te betalen, z.j.; afschrift, [1580].
[1580] 1 stuk

707 Memorie, inzake de procedure, die de Grote Raad van Mechelen volgt bij het verkopen van onroerende goederen, z.d.; afschrift (eind 16e eeuw).
(eind 16e eeuw) 1 stuk

708 Stukken betreffende de inkomsten, die de weduwe van N.N. Bernard, heer van Grobbendonk, ten onrechte blijft genieten uit het sterfhuis van haar man, klad en afschrift, [1580].

- [1580] 2 stukken
In het Frans.
- 709** Missive van Matthias, aartshertog van Oostenrijk, aan Jacques Reingoud van 28 februari 1581, waarbij hij in verband met een verzoek van Jacques Gramaye, superintendent van de beden van Brabant en van enkele andere personen om voldoening van achterstallige betalingen om medewerking van de Raad van Financiën vraagt. origineel.
1581 1 stuk
In het Frans.
- 710** Kwitantie van Matthias, aartshertog van Oostenrijk, voor Jacques Reingoud van 5 juli 1581 voor een aan hem, wegens zijn bijzondere verdiensten, toegekende gift, 1581; afschrift, [1583].
1583 1 stuk
In het Frans.
- 711** Missive van Jan Calandrini aan Jacques Reingoud van 5 december 1581, betreffende de achterstallige betalingen op een tweetal obligaties, 1581; afschrift (eind 16e eeuw). Met bijlagen. originelen, 1580
1581 3 stukken
In het Frans.
- 712** Vonnis van het stadsbestuur van Antwerpen van 24 april 1582 in het proces van Jacques Caluwaert, eiser enerzijds en Heinrick van Heijlwegen, verweerder anderzijds, betreffende het niet betalen van een obligatie, waarbij de verweerder in het ongelijk wordt gesteld, 1581; origineel. Met een bijlage, 1581; origineel. Met een bijlage. origineel.
1581 2 stukken
- 713** Rekest van Juan de Castro aan Jacques Reingoud van 30 augustus 1582 om achterstallige betalingen in een obligatie te willen voldoen. origineel.
1582 1 stuk
In het Spaans.
- 714** Akte van attestatie van Hendrik Roelants, deurwaarder van de Geheime Raad en de Grote Raad van Mechelen, van 8 oktober 1582, waarbij hij verklaart onder welke omstandigheden men voor de invordering van de proceskosten van de veroordeelde mag overgaan tot beslaglegging op goederen, die buiten het ressort van de rechtscollages zijn gelegen. origineel.
1582 1 stuk
- 715** Stukken betreffende de door de Raad van Financiën aan Johan de Fuytere, ontvanger-generaal van openbare werken, uit te keren, vacatiegelden voor zijn reis naar Brussel in februari 1583, in verband met de betaling van aldaar ingekwartierde troepen, origineel en afschriften.
1583 3 stukken
In het Frans.
- 716** Commissie van de Raad van Financiën van 1 april 1583 voor Jacques Reingoud, tesorier-generaal van de Domeinen en Financiën en Matthijs Kuijsten, ontvanger van de exploiten van de Raad van Brabant, om met Sebastiaen Reijnbouts, procureur-generaal van de Raad van Brabant, gezamenlijk een rekening op te maken van de door laatstgenoemde zonder commissie geïnde gelden uit de exploiten, origineel en afschrift (eind 16e eeuw).

(eind 16e eeuw) 1 charter en 1 stuk
1. In het Frans.
2. In tweevoud.

717 Kwitantie van Jacques Reingoud voor Gillis van Wauwe van 13 oktober 1583 voor de betaling van zijn overleden vrouw. origineel.
1583 1 stuk

718 Stukken betreffende het aflossen en verlenen van uitstel van betaling van een obligatie door Jan Jacques Scharamucia, koopman uit Gent, aan Jacques Reingoud, 1579, 1581-1583; concepten, originelen en authentiek afschrift. Met bijlagen, 1579-1580; originelen.
1579-1583 1 omslag

719 Lijst van uitgaven van Engelbert van Oeyenbrugge voor zijn reis naar Gent, 1583; afschrift (eind 16e eeuw).
(eind 16e eeuw) 1 stuk

720 Rekest van Jacques Reingoud aan het stadsbestuur van Antwerpen van maart 1584 om krachtens een door de Staten-Generaal in 1578 uitgegeven obligatie beslag te mogen leggen op goederen van de kinderen van wijlen Philips Vuesels ter voldoening van schulden, met een gunstig appointement, 1584.
1584 1 stuk

721 Rekening van de ontvangsten en uitgaven van Jacques Reingoud over de periode van 20 september 1582 - 17 juni 1584. klad.
1582-1584 1 katern
In het Frans.

722 Aantekeningen van Jacques Reingoud, betreffende zijn werkzaamheden op het kantoor van de Raad van Financiën, klad, [1570-1585].
[1570-1585] 1 omslag
Merendeels in het Frans.

c. Reingoud als eiser

c.1. Het sterfhuis van Veere

Zie ook inv.nrs. 55-60.

723 Akte van voorwaarden voor de verkoop van de heerlijkheid Beveren met de daaronder ressorterende heerlijkheden Calloo, Kieldrecht en Verrebrouck, een leen van Philips II, graaf van Vlaanderen, teneinde uit de opbrengsten hiervan de schulden van het sterfhuis van de markies van Veere en Vlissingen aan de curator te voldoen, [1568]; afschrift (eind 16e eeuw).
(eind 16e eeuw) 1 katern

724 Sententie van de Grote Raad van Mechelen in een proces tussen de curator van het sterfhuis van de markies van Veere en Vlissingen enerzijds en de procureur-generaal van Philips II, de wethouders van de heerlijkheden Calloo, Kieldrecht en Verrebrouck, de voogden van Maximiliaan, heer van Kruiningen en zijn zusters en enkele kopers van de heerlijkheid Beveren anderzijds, van 6 november 1574, over de noodzaak van het betalen van de heerlijke rechten bij het aankopen, afschrift, 1574. Met een bijlage; origineel.
1574 2 stukken
In het Frans.

- 725** Correspondentie van Jacques Reingoud met Jacques Buijsset, griffier en Lievin Biese, advocaat-fiscaal van de Grote Raad van Mechelen, inzake de heffing van belastingen op de verkoop van de heerlijke rechten van Beveren, originelen, 1575. Met bijlagen; afschriften.
1575 1 omslag
In het Frans.
- 726** Stuk, houdende advies van de Rekenkamer van Rijssel voor de Raad van Financiën van 31 juli 1575, inzake hun bevoegdheid tot het innen van de tiende penning op de lenen en de zestiende penning op de allodiale goederen, origineel. Met bijlagen; 1417, 1449-1452, 1460; authentieke afschriften en afschriften, 1575.
1577 2 katernen en 4 stukken
- 727** Missiven van de Raad van Financiën aan de Geheime Raad van oktober 1575, waarin zij de sententie van de Grote Raad van Mechelen over de betaling van de heerlijke rechten aanvechten. concepten.
1575 2 stukken
In het Frans.
- 728** Sententie van de Geheime Raad van 6 oktober 1575, waarin hij verklaart, dat de crediteurs van het sterfhuis van de markies van Veere en Vlissingen moeten betalen voor de verkoop van de heerlijke rechten van Beveren, afschrift (eind 16e eeuw).
(eind 16e eeuw) 1 stuk
In het Frans.

c.2. Philips van der Castele c.s.

- 729** Rekest van Jacques Reingoud aan Alexander Farnese, hertog van Parma, van mei 1579 om hem een patentbrief te willen verlenen voor het hervatten van het proces tegen Philips van der Castele en Lievin uuyten Eeckhoute, met een gunstig appointement; afschrift (eind 16e eeuw).
(eind 16e eeuw) 1 stuk
1. In het Frans.
2. Gedeeltelijk in tweevoud.

c.3. Gerard van der Aa

- 730** Stukken betreffende de schuldvordering van Jacques Reingoud op Gerard van der Aa, voogd en curator van de kinderen van zijn zuster Lucrece van der Aa, inzake de inkomsten uit de goederen en het vruchtgebruik van de heerlijkheid Corbais, krachtens een vonnis van de Raad van Brabant van 2 augustus 1576 en een ordonnantie van de Staten-Generaal van 6 september 1580, 1580; afschriften (eind 16e eeuw).
(eind 16e eeuw) 2 stukken
In het Frans.

c.4. Gerard Gramaye

- 731** Reglement voor het houden van twee generale loterijen door Gerard Gramaye voor de betaling van de achterstallige soldij aan de, ten gevolge van het met Frankrijk gesloten vredesverdrag, afgedankte troepen, 1567.
1567 1 katern
1. In druk.
2. In het Frans en in het Spaans.

- 732** Akte van attestatie van Martin van den Berghe, commies van de Raad van Financiën en de Staten van Brabant anderzijds, over de betaling van de 10e en 20e penning aan Pieter Spinola en Coenraad Schetz, 1568; met een naschrift van Gerard Gramaye. origineel.
1568 1 stuk
In het Frans.
- 733** Stukken betreffende de moeilijkheden over de inkomsten van Gerard Gramaye uit particuliere of "stille" loterijen naast de inkomsten uit de twee generale loterijen, [1569] en 1571; afschriften (eind 16e eeuw).
(eind 16e eeuw) 4 stukken
In het Frans.
- 734** Akte, waarbij Don Ferdinand Alvarez de Toledo, hertog van Alva, op 1 augustus 1571 verklaart, dat de inkomsten van de aan Gerard Gramaye geschonken geconfisqueerde goederen door Jacques Reingoud opgeëist mogen worden, 1571; afschrift [1580]. Met een kaart van het geconfisqueerde buitenhuis van Anthonie van Stralen, burgemeester van Antwerpen, als bijlage, origineel, [1570].
1580 2 stukken
In het Frans.
- 735** Akte van transport door Don Ferdinand Alvarez de Toledo, hertog van Alva, voor Gerard Gramaye van 31 december 1571 van hypothecken en rentebrieven van geconfisqueerde goederen om te voorzien in de betaling van de voorschotten uit de inkomsten van de loterijen, authentiek afschrift, [1580].
1580 1 stuk
In het Frans.
- 736** Akte van indemniteit, waarbij Gerard Gramaye op 24 mei 1572 om Johan de Santa Cruce, die aanvankelijk met het uitschrijven van een generale loterij was belast, te zullen vrijwaren. origineel.
1572 1 stuk
In het Frans.
- 737** Akte van verkoop door Gerard Gramaye aan François Gevaerts van 31 december 1575 van huizen met bijbehorende grond, authentiek afschrift, 1581.
1581 1 stuk
- 738** Stukken betreffende de verantwoording van Aert Molckman, ontvanger van oorlog, Nicolaes Baart, ontvanger-generaal van de financiën, inzake het afdragen van een kwart van de inkomsten van de generale loterijen door Gerard Gramaye, authentiek afschrift, 1576.
1576 2 stukken
In het Frans.
- 739** Stukken betreffende de moeilijkheden, die zijn gerezen bij het sluiten van de rekening van de inkomsten uit de generale loterijen door Gerard Gramaye, inzake het aantal kwitanties, dat Aert Molckman, ontvanger van oorlog, van Jacques Falckenborch heeft ontvangen. originelen
1580 3 stukken
In het Frans.
- 740** Stukken betreffende de aanspraken van Gerard Gramaye op Philips II, inzake de aan hem sinds 1567 achterstallige betalingen voor door hem uit de inkomsten van de

- loterijen gedane voorschotten. klad.
1580 3 stukken
In het Frans.
- 741** Lijst van het door de Raad van Financiën overgelegde bewijsmateriaal, inzake het
afhoren van de rekeningen van Gerard Gramaye, concept, 1580. Met bijlagen, 1568-
[1572]; klad en concepten.
1580 1 omslag
In het Frans.
- 742** Lijsten van de door de Raad van Financiën opgestelde vragen over de posten in de
rekeningen van Gerard Gramaye, waarover hij nader ingelicht wil worden,
concepten, 1580; met marginale aantekeningen.
1580 6 stukken
1. In het Frans.
2. Gedeeltelijk in tweevoud.
- 743** Uittreksels uit rekeningen van Gerard Gramaye, die hij ter verantwoording van zijn
financiële beleid aan de Raad van Financiën heeft overgelegd, afschriften, [1580].
Met akten van overeenkomst van Margaretha, hertogin van Parma, van 19 juli 1567
en van Don Ferdinand Alvarez de Toledo, hertog van Alva, van 17 februari 1568, als
bijlagen, [1580]; afschrift (eind 16e eeuw).
(eind 16e eeuw) 2 katernen
In het Frans.
- 744** Uittreksels uit rekeningen van Gerard Gramaye, die hij ter verantwoording van zijn
financiële beleid aan de Raad van Financiën heeft overgelegd, afschriften, [1580].
Met een bijlage, 1555-1560; afschrift (eind 16e eeuw).
(eind 16e eeuw) 2 katernen
In het Frans.
- 745** Akte van attestatie van Bernard Lievens van 6 maart 1581 voor de, op last van
Gerard Gramaye, bij publieke verkoop verkochte bomen. origineel.
1581 1 stuk
- 746** Rekest van Gerard Gramaye aan de Raad van State en aan de Raad van Financiën
van juni 1581, om de rekening van de generale loterijen met hem te willen sluiten,
opdat hij zijn crediteurs hun vorderingen kan uitbetalen. origineel
1581 1 stuk
1. In het Frans.
2. Zie ook inv.nr. 759.
- 747** Staat van de door Gerard Gramaye in de periode van 1568-1581 komsten van de
generale loterijen gedane voorschotten, die hem slechts gedeeltelijk zijn
terugbetaald, 1581; afschrift (eind 16e eeuw).
(eind 16e eeuw) 1 stuk
In het Frans.
- 748-764** Stukken betreffende het afhoren van de rekening van Gerard Gramaye door de
Raad van Financiën, 1565, 1567, 1568, 1571, 1575 en 1578; afschriften, 1580; concept,
originelen en afschriften, 1582 en (eind 16e eeuw)
1 katern en 18 stukken
1. In het Frans.
2. Bij de beschrijving is de dorsale nummering aan- gehouden en niet de chronologische volgorde.
3. Het verbroken dossier is niet compleet.
- 748** Lijst van het door de Raad van Financiën bij de Geheime Raad

- ingediende bewijsmateriaal voor het tegen Gerard Gramaye aan te spannen proces. origineel 1582, 1 katern
- 748A** Akte van borgstelling door de magistraat van Antwerpen van 19 maart 1567 voor de generale loterijen; origineel.1567, 1 stuk
- 749** Rekest van Gerard Gramaye aan Margaretha, hertogin van Parma, van [november] 1567 om andere dan de twee generale loterijen voor de duur van vijf jaar op te willen schorten; met een gunstig appointement; afschrift.1567, 1 stuk
1. In het Frans.
2. Zie ook inv.nr. 756.
- 750** Akte, waarbij de Staten-Generaal op 16 maart 1578 aan Gerard Gramaye de inkomsten uit de geconfisqueerde goederen van Wavere toezeggen om het krijgsvolk obligaties te kunnen verstrekken, 1578; afschrift, [1580]., 1 stuk
- In het Frans.
- 751** Rekest van Gerard Gramaye aan Philips II om enkele wijzigingen te mogen aanbrengen in het reglement van de loterijen, [1568]; afschrift (eind 16e eeuw). Met een bijlage; afschrift (eind 16e eeuw). (eind 16e eeuw), 2 stukken
- In het Frans.
- 752** Missive van Jacques Falckenborch aan Jacques Reingoud van 27 juni 1578, inzake het afhoren van een rekening van Gerard Gramaye, origineel. 1578, 1 stuk
- In het Frans.
- 753** Staat van de schulden van Philips II aan Gerard Gramaye, wegens de door hem in 1559 aan de Staten-Generaal, voor de betaling van de afgedankte troepen van Günther, graaf van Schwartzenberg, verstrekte voorschotten, 1585; afschrift, [1580].[1580], 1 katern
1. In het Frans.
2. In tweevoud.
- 754** Akte, waarbij Margaretha, hertogin van Parma, namens Philips II, op 16 september 1567 aan Gerard Gramaye toestemming verleent voor het uitschrijven van twee generale loterijen, teneinde uit de opbrengsten hiervan de achterstallige soldij van de afgedankte troepen te voldoen, 1567; afschrift, [1580].[1580], 1 stuk
1. In het Frans.
2. Zie ook inv.nr. 758.
- 755** Missive van de Raad van Financiën aan Simon van de Werve, markgraaf van Antwerpen en de officieren van de grote steden in de Noordelijke en Zuidelijke Nederlanden om aan Jacques Reingoud een lijst op te willen sturen van de door Gerard Gramaye sinds 15 december 1567 uitgeschreven particuliere loterijen. concept. 1571, 1 stuk
- Zie ook inv.nr. 757.
- 756** Akte, waarbij Margaretha, hertogin van Parma, namens Philips II, op 29 juni 1565 aan Johan de Santa Cruce toestemming verleent om een generale loterij uit te schrijven, om de achterstallige betalingen aan de afgedankte troepen te delgen, 1565; afschrift, [1580].[1580], 1 stuk
- 757** Memorie van Gerard Gramaye, betreffende de door hem in de periode van 27 mei 1567 - 23 juli 1571 krachtens de akten van overeenkomst van 1567 en 1568 opgekochte oude schulden, die in de vorm van loten aan het krijgsvolk zijn uitbetaald, 1571; origineel en afschrift. (eind 16e eeuw), 1 stuk
1. Het afschrift in het Frans.
2. Zie ook inv.nr. 755.
- 758** Akten van overeenkomst van Margaretha, hertogin van Parma, van

17 juli 1567 en van Don Ferdinand Alvarez de Toledo, hertog van Alva, van 19 februari 1568 met Gerard Gramaye, inzake het uitschrijven van de twee generale loterijen, waarbij het winstaandeel van Gramaye wordt vastgesteld, 1567 en 1568; afschriften. (eind 16e eeuw), 2 stukken

1. In het Frans.

2. Zie ook inv.nr. 754.

759 Akte van overeenkomst van Margaretha, hertogin van Parma, met Gerard Gramaye, waarbij zij hem toezegt dat naast de generale loterijen gedurende vijf jaar geen andere loterij zal worden uitgeschreven, [1568]; afschrift. (eind 16e eeuw), 1 stuk

Zie ook inv.nr. 746.

760 Akte van voorwaarden van Don Ferdinand Alvarez de Toledo, hertog van Alva, voor het uitschrijven van de loterijen door Gerard Gramaye van 26 juni 1571, waarbij tevens wordt overeengekomen dat een derde deel van de inkomsten aan Gerard Gramaye en twee derde deel aan Philips II zal toekomen, 1571; afschrift. (eind 16e eeuw), 1 stuk

In het Frans.

761 Missive van de Raad van Financiën aan Gerard Gramaye van 25 juni 1568, inzake het uitblijven van zijn betalingen in de soldij van de afgedankte troepen, 1568; afschrift, [1580]; afschrift. (eind 16e eeuw), 1 stuk

762 Rekest van Gerard Gramaye aan Don Ferdinand Alvarez de Toledo, hertog van Alva, om hem vrij te willen stellen van de verplichting om rekeningen bij de Raad van Financiën in te moeten dienen van de administratie van de generale loterijen, 1568; afschrift, [1580]., 1 stuk

763 Memorie van Gerard Gramaye, inzake de korting op de generale loterijen, 1571; afschrift, [1580].[1580], 1 stuk

764 Rekest van Gerard Gramaye aan de Raad van Financiën om de controle op zijn financiële beleid te willen verlichten, [1571]; afschrift, [1580].[1580], 1 stuk

c.5. Filippo Cattaneo

765 Stukken betreffende een proces tussen Jacques Reingoud, eiser enerzijds en Filippo Cattaneo, verweerder anderzijds, voor de Raad van Brabant, inzake het afgeven van een obligatie door Nicolaas Schetz, als zoon van Caspar Schetz, nadat diens goederen te Grobbendonk reeds door de Staten-Generaal waren geconfisqueerd, authentieke afschriften, 1580. 5 stukken

766 Vonnis van het stadsbestuur van Antwerpen van 19 juni 1592 in het proces van Filippo Cattaneo, Genues koopman, eiser enerzijds en Jacques Reingoud, verweerder anderzijds, inzake het niet betalen van twee in 1577 door Reingoud uitgegeven obligaties, waarbij laatstgenoemde veroordeeld wordt tot de betaling; authentiek afschrift. Met een bijlage, 1577; afschrift, [1582]. 1582 2 stukken

1. Gedeeltelijk in tweevoud.
2. Bijlage in het Frans.

c.6. Pieter de Messemaecker

767 Akte van dupliek van Jacques Reingoud van 18 maart 1583, in het proces van Jacques Reingoud, eiser enerzijds en Pieter de Messemaecker, ontvanger en

controleur van de artillerie te Mechelen, verweerder anderzijds, voor de Geheime Raad, waarin hij stelt dat hij Pieter de Messemaecker moet gelasten om zijn rekening over 1573 af te sluiten, daar Jacques Reingoud anders navolging van andere rentmeesters vreest, concept, 1583. Met bijlagen, 1578, 1579 en 1583; originelen en authentieke afschrift.

1583

1 omslag

Merendeels in het Frans.

c.7. Servaas van Steeland

768

Akte, waarbij de Raad van Financiën op 4 april 1579 in verband met het opmaken van de rekening van de Rekenkamer van Rijssel, de uitgaven van Nicolaas Baart, ontvanger-generaal van de Domeinen en Financiën, aan Servaas van Steeland, de grootbaljuw en de hoofdschepenen betaalt in plaats van het vernieuwen van de constitutiebrieven van de tol van Biervliet, rechtsgeldig verklaart, afschrift (eind 16e eeuw). Met een bijlage; afschrift (eind 16e eeuw).

(eind 16e eeuw)

(eind 16e eeuw)

2 stukken

In het Frans.

769

Stukken betreffende een proces van Jacques Reingoud, eiser enerzijds, Servaas van Steeland, grootbaljuw van het land van Waas, verweerder anderzijds, voor de Raad van Vlaanderen, inzake een geschil over een post in een door hem bij de Raad van Financiën ingediende rekening, waarbij de Raad van Vlaanderen in [april] 1582 adviseert om Servaas van Steeland te gelasten verder te procederen over de opschorting van de tenuitvoerlegging van de sententie en over de hoofdzaak en om deze in zijn komende rekening te verantwoorden; authentieke afschriften.

1582

2 stukken

Eén stuk in het Frans.

770

Rekest van Jacques Reingoud aan de Geheime Raad, de Raad van State en de Raad van Brabant in zijn proces tegen Servaas van Steeland, grootbaljuw van het land van Waas, diens nalatigheid in het betalen van de heerlijke rechten van Cauwerburg, nadat hij deze van Charles, heer van Trazegnies, heeft overgenomen; authentieke afschriften. Met bijlagen, 1575 en 1581; afschriften, [1583].

1581-1584

6 stukken

Merendeels in het Frans.

c.8. Charles van Hontzocht

c.8.a. Het proces

771

Proces-verbaal van het verhoor van Charles van Hontzocht en Hans Biermans van 12 januari 1582 door stadhouder en schepenen van Vlissingen, inzake hun mislukte plannen om met medenemen van aan Jacques Reingoud toebehorend documenten en gelden van uit Brabant uit te wijken naar Spanje; afschriften. Met een bijlage; origineel.

1582

3 stukken

772

Proces-verbaal van het verhoor van Charles van Hontzocht door de baljuw van Vlissingen van 29 januari 1582, gelijktijdig afschrift. Met een lijst van de bij zijn arrestatie aangetroffen documenten, die tot de administratie van Jacques Reingoud behoren; gelijktijdig afschrift. Met een bijlage; origineel.

1582

3 stukken

- 773** Akte van repliek van Charles van Hontzocht voor het stadsbestuur van Vlissingen van 5 februari 1582, waarin hij zijn gedrag verklaart uit het financiële wanbeheer van zijn ex-voogd Jacques Reingoud; afschrift. Met een bijlage; origineel.
1582 2 stukken
- 774** Resolutie van het stadsbestuur van Vlissingen van 16 februari 1582, waarbij zij bepalen dat Charles van Hontzocht de proceskosten op Jacques Reingoud wil verhalen; met een resolutie van de baljuw van Vlissingen van 2 maart 1582, waarbij hem in verband met het proces een tijdelijk verblijf in Antwerpen wordt toegestaan; afschrift. Met een bijlage; origineel.
1582 2 stukken
- c.8.b. Het bewijsmateriaal**
- 775** Stukken betreffende het financiële beheer van Jeronimus Baccart, als voogd van Charles van Hontzocht en als zaakwaarnemer van Johanna Haccardia, weduwe van Herman van Hontzocht, 1558, 1563 en 1564; originelen, klad en afschriften.
(tweede helft 16e eeuw) 6 stukken
In het Frans.
- 776** Stukken betreffende tussen Jacques Reingoud en zijn klerk Charles van Hontzocht gerezen moeilijkheden over aan hem nog niet betaalde renten en zijn financiële beheer als klerk van Domeinen en Financiën, in het bijzonder met betrekking tot bezittingen van Jacques Reingoud, 1573-1576, 1578-1582; concepten, originelen en afschriften.
(tweede helft 16e eeuw) 1 omslag
Merendeels in het Frans.
- 777** Kwitanties van Charles van Hontzocht voor Jacques Reingoud over de periode van 20 augustus 1575 - 28 september 1577 en van 22 januari 1579 - 6 november 1581, 1575-1577 en 1579-1581; originelen. Met bijlagen; klad en afschriften.
1582 1 omslag
In het Frans.
- 778** Akten van schuldbekentenis van Charles van Hontzocht voor van Jacques Reingoud geleende bedragen, 1577, 1579 en 1581; originelen. Met een bijlage; afschrift, [1581].
1577-1581 7 stukken
In het Frans.
- 779** Missiven van J. Tijleman, secretaris van Don Juan van Oostenrijk, aan Charles van Hontzocht, klerk van de Domeinen en Financiën, van 2 november 1580 en 1 maart 1581, inzake de achterstallige betalingen aan hem, 1580 en 1581; originelen. Met een bijlage, origineel, 1577.
1580-1581 3 stukken
In het Frans.
- 780** Missive van François Belluwaart aan Jacques Reingoud van 1 januari 1582, inzake de door hem aangetroffen nalatigheid van Charles van Hontzocht, als beheerder van de bezittingen van Jacques Reingoud, origineel.
1582 1 stuk
In het Frans.
- 781** Missive van Hendrick van Couwegom aan Jacques Reingoud van 10 januari 1582, betreffende het sterfhuis van Jacques Falckenborg; origineel. Met bijlagen; 1580 en

1581; originelen.
1582 3 stukken
In het Frans.

c.9. Bruyninck van Wijngaerden

- 782** Stuk houdende advies van de Rekenkamer van Holland, residerende te Utrecht, van 19 juli 1581, inzake het niet afhoren en afsluiten van de rekening van Bruyninck van Wijngaerden, voormalig ontvanger-generaal van Zeeland Beooster Schelde, over de jaren 1569-1571, de rol van Pieter van Mierop, deurwaarder van de exploiten, hierbij en het genieten van de 20e penning van de totale inkomsten ten eigen behoeve, 1581; authentiek afschrift, [1583]. Met een bijlage, afschrift (eind 16e eeuw).
2 stukken
- 783** Commissiebrief van de Staten-Generaal van 9 september 1581, waarbij zij Jacques Reingoud in zijn functie van tesorier-generaal van François van Alençon, hertog van Anjou, herbenoemen; authentiek afschrift, 1582.
1582 1 stuk
- 784** Missive van Jacques Reingoud aan de Geheime Raad van 24 juli 1582, waarin hij meedeelt, dat Bruyninck van Wijngaerden zonder toestemming Antwerpen heeft verlaten, waardoor het proces moet worden opgeschort; concept en origineel.
1582 1 stuk
In tweevoud.
- 785** Rekesten van Bruyninck van Wijngaerden aan François van Alençon, hertog van Anjou en aan de Geheime Raad van april-augustus 1582 om ontslagen te mogen worden van verdere rechtsvervolging door Reingoud, inzake achterstallige betalingen, alsmede zijn inhechtenisneming binnen Antwerpen ongedaan te willen maken en om een aktie tot schadeloosstelling te mogen instellen; origineel, authentiek afschrift en gelijktijdige afschriften.
1582 5 stukken
- 786** Rekest van Jacques Reingoud aan François van Alençon, hertog van Anjou, van december 1582, om ter voorkoming van onnodige proceskosten Bruyninck van Wijngaerden door een griffier van de Geheime Raad te willen laten opsporen; origineel.
1582 1 stuk
In het Frans.
- 787** Stukken betreffende het proces tussen Jacob Tuyl van Serooskerken, de schoonvader van Bruyninck van Wijngaerden, cum suis, eisers enerzijds en Jacques Reingoud, verweerder anderzijds, voor de Raad van Brabant, inzake het doen van achterstallige betalingen aan Bruyninck van Wijngaerden, waarop Reingoud aanspraken doet gelden, 1583; origineel, authentiek afschrift en afschrift (eind 16e eeuw).
(eind 16e eeuw) 3 stukken
- 788** Missive van J. van Caldenborch, deurwaarder van de Raad van Brabant, aan voornoemd college van 7 juli 1583, inzake het opnieuw in hechtenis nemen van Bruyninck van Wijngaerden, daar deze de door Johan de Corpels, raadsheer van Brabant, geconstateerde achterstallige betalingen nog niet heeft voldaan; afschrift. Met bijlagen, gelijktijdige afschriften.
1583 6 stukken
Eén stuk in het Nederlands.

- 789** Stukken betreffende het op verzoek van Jacques Reingoud overleveren van originele bewijsstukken door Bruyninck van Wijngaerden aan de Geheime Raad, originelen, 1583. Met bijlagen; originelen en authentieke afschriften, 1582-1583. 1582-1583 5 stukken
- 790** Missive van de Raad van Brabant aan Bruyninck van Wijngaerden van 9 juli 1583, waarbij zij de bewijsstukken van Jacques Reingoud aanbieden, gelijktijdig afschrift; met een akte van relaas van bezorging van Jan Wouters, deurwaarder van voornoemde Raad. origineel. 1583 1 stuk
- 791** Akte van repliek van Bruyninck van Wijngaerden van juli 1583 in het proces tussen Jacques Reingoud enerzijds en Bruyninck van Wijngaerden anderzijds, voor de Raad van Brabant, waarin hij de rechtspositie van Jacques Reingoud, vanwege zijn commissie, aanvecht, de schulden van Mattheus de Vos, rentmeester-generaal van de vivres, ver-ontschuldigt, het betalingsverbod voor uitgaven uit de domeingelden van de Staten van Zeeland van 1577 aanvoert voor zijn verdediging en hij wijst op de mislukte pogingen om aan Jacques Reingoud een rekest te laten overhandigen om hem vrij te laten, origineel, 1583. Met bijlagen, 1570, 1571, 1575, 1577 en 1580-1583; originelen, authentieke afschriften en afschriften (eind 16e eeuw). (eind 16e eeuw) 1 omslag
- 792** Akte van dupliek van Jacques Reingoud aan de Raad van Brabant van 11 juli 1583, waarin hij, in reactie op een rekest van Bruyninck van Wijngaerden, er op wijst, dat het stadsbestuur van Antwerpen hem niet kan dagvaarden, daar hij Bruyninck van Wijngaerden, krachtens lettres exécutoriales van de Raad van Brabant, opnieuw in hechtenis heeft laten nemen, afschrift. Met bijlagen, afschriften (eind 16e eeuw). (eind 16e eeuw) 4 stukken
- 793** Rekest van Bruyninck van Wijngaerden aan de Geheime Raad van 20 juli 1582 om hem een appointement marginaal te willen verlenen, opdat hij en zijn borg Jacob Sandelijn, uit hun gevangenschap worden ontslagen en Jacques Reingoud schadevergoeding moet betalen, 1583; afschrift (eind 16e eeuw). (eind 16e eeuw) 1 stuk
- 794** Rekest van Bruyninck van Wijngaerden aan de Raad van Brabant van 5 augustus 1583 om Jacques Reingoud te willen gelasten hem binnen drie dagen vrij te laten, afschrift (eind 16e eeuw). (eind 16e eeuw) 1 stuk
- 795** Akte van dupliek van Jacques Reingoud van begin augustus 1583 in het proces tussen hem, eiser enerzijds en Bruyninck van Wijngaerden, verweerder anderzijds, voor de Geheime Raad, waarin hij stelt dat de tweede inhechtenisneming van Bruyninck van Wijngaerden gerechtvaardigd blijft, daar hij pas nadien moeite deed om de 4e rekening van de confiscaties over 1571 en de rekening van de levensmiddelen over 1575 en 1576 door Jacques Reingoud te laten afhoren; concept en gelijktijdig afschrift. Met bijlagen, 1571, 1575, 1576 en 1583; originelen en authentieke afschriften, 1583. 1583 1 omslag
Merendeels in het Frans.
- 796** Akte van dupliek van Jacques Reingoud van 15 augustus 1583 in het proces tussen hem, eiser enerzijds en Bruyninck van Wijngaerden, verweerder anderzijds, voor de

Geheime Raad, waarin hij bezwaar maakt tegen de wijze van afhoren van enkele rekeningen van Bruyninck van Wijngaerden en hij schadevergoeding vraagt voor de proceskosten; concept. Met bijlagen; concepten en gelijktijdige afschriften.

1583

1 katern en 6 stukken

1. Eén bijlage in tweevoud.

2. In het Frans.

797

Akte van dupliek van Jacques Reingoud van augustus 1583 in het proces tussen hem, eiser enerzijds en Bruyninck van Wijngaerden, verweerder anderzijds, voor de Geheime Raad, waarin hij een toelichting geeft op zijn eigen 7e, 8e en 9e rekening van de confiscaties en de rekening van de levensmiddelen van Bruyninck van Wijngaerden, waarbij Jacques Reingoud zich verontschuldigt voor het slecht functioneren van de Raad van Financiën in deze periode; concept. Met bijlagen; concepten, authentieke afschriften en gelijktijdige afschriften.

1583

1 omslag

1. In het Frans.

2. Zie ook inventaris Buys inv.nr. 61.

798

Rekest van Bruyninck van Wijngaerden aan het stadsbestuur van Antwerpen van 27 augustus 1583 om, nadat de uitspraken van de Geheime Raad door de Staten-Generaal zijn opgeschort, in zijn zaak tegen Jacques Reingoud een uitspraak te willen doen, met gunstig appointement; afschrift. Met bijlagen; afschriften (eind 16e eeuw).

1583

4 stukken

799

Stukken betreffende het ontslag van Bruyninck van Wijngaerden uit zijn gevangenschap door bemiddeling van de Raad van Brabant en het treffen van een regeling voor de betaling der proceskosten, waarvoor Johan van Brimen zich borg stelt, originelen, 1583; authentiek afschrift en afschrift (eind 16e eeuw).

1583-c. 1600

4 stukken

800

Akte van repliek van Jacques Reingoud van 2 september 1583 op een rekest van Bruyninck van Wijngaerden, waarin hij stelt dat hij op 20 augustus 1583 zijn bewijsstukken aan het stadsbestuur van Antwerpen heeft overgelegd, origineel. Met een bijlage; afschrift (eind 16e eeuw).

1583

2 stukken

801

Rekest van Jacques Reingoud aan de Raad van Brabant van 19 september 1583, om het tegen Bruyninck van Wijngaerden aangespannen proces terug te verwijzen naar het stadsbestuur van Antwerpen, concept en afschrift (eind 16e eeuw).

(eind 16e eeuw)

1 stuk

In tweevoud.

d. Reingoud als gedaagde

d.1. Martin van der Houweycken

d.1.a. Het proces

802

Rekest van Martin van der Houweycken aan de Geheime Raad van augustus 1579 om een proces tegen zijn schoonvader Jacques Reingoud te mogen aanspannen over de achterstallige betalingen in de renten, die hem bij zijn huwelijk met Maximiliana van Hontzocht, stiefdochter van Reingoud, in 1577 zijn toegezegd, afschrift (eind 16e eeuw).

(eind 16e eeuw)

1 stuk

- 803** Akte van dupliek van Jacques Reingoud van 24 september 1579 in het proces tegen Martin van der Houweycken voor de Geheime Raad, waarin hij erop wijst dat Pieter, heer van Beveren, als voogd van Maximiliana van Hontzocht belast is met de betaling van de renten aan haar, afschrift (eind 16e eeuw).
(eind 16e eeuw) 1 stuk
In het Frans.
- 804** Rekest van Jacques Reingoud aan de raadsheren van de Geheime Raad om Martin van der Houweycken te willen gelasten hem een minuut van het huwelijkskontraat te tonen, afschrift (eind 16e eeuw).
(eind 16e eeuw) 1 stuk
In het Frans.
- 805** Akte van dupliek van Jacques Reingoud in het proces tegen Martin van der Houweycken voor de Geheime Raad, waarin hij ontkent zich als stiefvader bij het aangaan van het huwelijk van zijn stiefdochter Maximiliana van Hontzocht met Martin van der Houweycken in 1577 verbonden te hebben tot de betaling van de inkomsten uit de renten van de weeskinderen van Joachim van Hontzocht, 1579; afschrift, (eind 16e eeuw). Met een bijlage, 1577; klad.
1579. 1 katern en 1 stuk
1. In het Frans.
2. Katern in tweevoud.
- 806** Akte, waarbij Martin van der Houweycken half oktober 1579 zijn schoonvader beschuldigt van het uit huis zetten van zijn stiefdochter Maximiliana van Hontzocht en het niet betalen van de huwelijks goederen en van de moederlijke successie; met een naschrift van Anna van Beveren, echtgenote van Jacques Reingoud en moeder van Maximiliana van Hontzocht, afschrift (eind 16e eeuw)
(eind 16e eeuw) 1 stuk
- 807** Aantekeningen van Jacques Reingoud, betreffende het proces tegen Martin van der Houweycken, 1579; klad.
1579 2 stukken
In het Frans.
- d.1.b. Het bewijsmateriaal**
- 808** Missiven van Pieter, heer van Beveren, voogd van de weeskinderen van Joachim van Hontzocht aan zijn zwager Jacques Reingoud, betreffende het goederenbeheer van Hontzocht, originelen, 1562, 1563 en 1568.
1562-1568 4 stukken
In het Frans.
- 809** Kwitanties van inkomsten van 1578 en 1579 van Martin van der Houweycken voor Jacques Reingoud voor aan zijn vrouw Maximiliana toebehorende renten; afschriften, [1580].
[1580] 3 stukken
Eén stuk in het Frans.
- 810** Missiven van Servaas van Hontzocht aan Jacques Reingoud van 24 oktober en 25 november 1579, betreffende de uitbetaling van zijn pensioen. originelen.
1579 2 stukken
In het Frans.

d.1.c. Het proces voortgezet door de weduwe Van der Houweycken

- 811** Akte van autorisatie van Jacques Reingoud van 17 januari 1580, verleend ten overstaan van Cornelis Faber, deurwaarder van de Geheime Raad, voor Guillaume Kerckhoven, procureur in de Geheime Raad, om, al of niet samen met advocaat Abraham de Hertoghe, namens Jacques Reingoud in het proces tegen Maximiliana van Hontzocht, weduwe van Martin van der Houweycken, op te treden, afschrift (eind 16e eeuw).
(eind 16e eeuw) 1 stuk
In het Frans.
- 812** Missive van Jacques Reingoud aan de Geheime Raad van [mei] 1580, waarin hij naar aanleiding van door Maximiliana van Hontzocht bij de Geheime Raad en bij Philips II, koning van Spanje, ingediende rekest, instemt met het afwikkelen van het door wijlen Martin van der Houweycken tegen hem aangespannen proces; gelijktijdig afschrift. Met bijlagen, origineel en gelijktijdig afschrift.
1580 3 stukken
Twee stukken in het Frans.
- 813** Akte van dupliek van Jacques Reingoud van [mei 1580] in zijn proces tegen Maximiliana van Hontzocht, weduwe van Martin van der Houweycken, voor de Geheime Raad, waarin hij erop wijst, dat hij als stiefvader nooit het financieel beheer van haar goederen op zich heeft genomen, maar dat het is blijven berusten bij de voogd Pieter, heer van Beveren en de ontvanger Lois van Havere, terwijl hij ontkent dat de inkomsten uit de renten vermeerderd zouden worden bij het huwelijk en waarin hij voorts enige beschuldigingen van persoonlijke en financiële aard weerlegt, afschrift (eind 16e eeuw).
(eind 16e eeuw) 1 katern
In het Frans.

d.2. Lambrecht van Bronckhorst

- 814-819** Stukken betreffende het proces tussen Lambrecht van Bronckhorst, crediteur van het sterfhuis van Willem Mutinck en procureur van Elisabeth van Slachmeulen, weduwe van Jacques van Borssele, eiser enerzijds en Jacques Reingoud, verweerder anderzijds, over de interesten van een door Jacques Reingoud met Willem Mutinck gesloten koopcontract, concepten, authentiek afschrift en afschriften, 1575, 1577, 1580, 1582 en 1583.
1 omslag en 22 stukken
- 814** Rekest van Lambrecht van Bronckhorst aan de Geheime Raad van december 1580 om Jacques Reingoud te willen noodzaken binnen drie dagen te repliceren, 1580; afschrift (eind 16e eeuw). (eind 16e eeuw), 1 stuk
In het Frans.
- 815** Rekest van Lambrecht van Bronckhorst aan de Geheime Raad van 2 augustus 1582 om te willen bewerken, dat Jacques Reingoud ondanks de gerezen moeilijkheden zal dupliceren, 1582; afschrift (eind 16e eeuw). Met bijlage; concept en afschriften (eind 16e eeuw). (eind 16e eeuw), 1 omslag
In het Frans.
- 816** Rekest van Jacques Reingoud aan de Geheime Raad van september 1582 om, vanwege zijn bezwaren tegen de sententie van de Raad van Brabant van 11 juni 1582 en van de Geheime Raad van 14 augustus, daar hij zich op grond van het koopcontract van 25 augustus 1575 van de polders Esch en Oostbroeck en van het gemeenschappelijk

dijkonderhoud rekt tot de crediteuren van het sterfhuis van Willem Mutinck, de ten uitvoerlegging van de sententie op te willen schorten en om Lambrecht Bronckhorst op te dragen om zich tegen de door Jacques Reingoud aangevoerde bezwaren te laten verdedigen, 1582; concept en afschriften (eind 16e eeuw). (eind 16e eeuw), 6 stukken

1. Eén stuk in drievoud.
2. Twee stukken in tweevoud.
3. In het Frans.

817 Rekest van Jacques Reingoud aan de Staten-Generaal en aan François, hertog van Anjou, van oktober 1582 om de tenuitvoerlegging van het vonnis van de Geheime Raad van 14 augustus 1582 te willen opschorten en de zaak te willen terugverwijzen naar de Raad van Brabant; concepten. Met bijlagen; concept en gelijktijdig afschrift. 1582, 4 stukken

1. Twee stukken in tweevoud.
2. In het Frans.

818 Rekesten van Jacques Reingoud aan de Geheime Raad van september en oktober 1582 om Lambrecht van Bronckhorst te willen noodzaken om, na de ontvangst van Reingouds bewijsstukken, te dupliceren op zijn repliek; concepten en gelijktijdige afschriften. 1582, 7 stukken

In het Frans.

819 Missive van Jacques Reingoud aan de Raad van Brabant van 9 september 1583 naar aanleiding van een rekest van Lambrecht van Bronckhorst, waarin hij weigert verder te repliceren; origineel. Met bijlagen; concept, authentiek afschrift en gelijktijdig afschrift. 1583, 4 stukken

d.3. Margriet van Ast

820-824

Stukken betreffende het proces tussen Margriet van Ast, weduwe van Jan Moyaart en Pieter van Viven en Michiel Halle, voogden van Charles Crocquet, zoon van Guillaume Crocquet, universeel erfgenaam van het sterfhuis van Jan Moyaart, enerzijds en Jacques Reingoud, commies van de Domeinen en Financiën, anderzijds, over de betaling van een door Jan Moyaart met Jacques Reingoud gesloten hypothecaire lening; concepten, originelen, authentieke afschriften en afschriften, 1577-1581.

5 stukken

1. Daar de inv.nrs. 817-824 voorheen een dossier vormden, zijn ze niet chronologisch, maar in de volgorde der nummering beschreven.

2. Het dossier is incompleet, omdat de dossiernrs. 2 en 10 ontbreken.

820 Akte van procuratie van het stadsbestuur van Middelburg voor Guillaume Crocquet en Lucas van der Straten van 28 maart 1581 om, door een proces voor de Grote Raad van Mechelen Jacques Reingoud ertoe te bewegen, de aan Margriet van Ast en aan het sterfhuis van Jan Moyaart verschuldigde obligatie te betalen, 1581; met een notariële akte van procuratie van Rombout de Bacquer van 25 augustus 1581 voor Lucas van der Straten, 1581; afschriften (eind 16e eeuw). (eind 16e eeuw), 1 stuk

821 Akte van scheiding en deling tussen Margriet van Ast enerzijds en Joos van Rentherghem en Pieter van Viven, voogden van Charles Crocquet, anderzijds, van 15 maart 1577, opgemaakt ten overstaan van het stadsbestuur van Brugge, inzake beider aandeel in de schuld-bekentenis van Jacques Reingoud, 1577; afschrift (eind 16e eeuw). (eind 16e eeuw), 1 stuk

- 822** Akte van attestatie van Michiel de Muelenaar, pensionaris en klerk van de weeskamer van Brugge, van 11 maart 1581 van de procuratie van Pieter van Viven en Michiel Halle als voogden van Charles Crocquet, in plaats van Joos van Rentherghem, 1581; met een bevestiging van voornoemde attestatie door het stadsbestuur van Brugge, 1581; afschriften (eind 16e eeuw). (eind 16e eeuw), 1 stuk
- 823** Sententie van de Grote Raad van Mechelen van 4 april 1581, in het door Lucas van der Straten, als gecommiteerde van de voogden van Charles Crocquet, tegen Jacques Reingoud aangespannen proces, inzake het betalen van de schulden van een door Jan Moyaart met Jacques Reingoud aangegane hypothecaire lening, waarbij de voogden in het gelijk worden gesteld, 1581; afschrift (eind 16e eeuw). (eind 16e eeuw), 1 stuk
In tweevoud.
- 824** Akte van borgstelling door Pieter Gelas, inwoner van Antwerpen, voor Anthonie Reijns, procureur van Jacques Reingoud, in het proces van Lucas van der Straten en Guillaume Crocquet ten behoeve van Margriet van Ast en het sterfhuis van Jan Moyaart, tegen Jacques Reingoud, 1581; afschrift (eind 16e eeuw). (eind 16e eeuw), 1 stuk
- 825** Akte, waarbij Jeronimus van den Eynde op 15 april 1581 in het proces tussen Margriet van Ast en de voogden van het sterfhuis van Jan Moyaart enerzijds en Jacques Reingoud anderzijds, naast betaling van de schulden tevens de ten onrechte aan Jacques Reingoud betaalde 10e en 5e penning terugvordert, afschrift (eind 16e eeuw). (eind 16e eeuw) 1 stuk
In het Frans.
- 826** Rekening van de ontvangsten door Jacques Reingoud van Maarten de Rijke over de periode van juli-december 1577, waarvan een gedeelte direct aan Margriet van Ast en Charles Crocquet is betaald, 1578; afschrift, 1581. 1581 1 stuk
- 827** Kwitantie van Jacques Reingoud voor Jan Moyaart van 30 juli 1575 voor een bedrag van 32.000 Carolus guldens, afschrift, 1581. 1581 1 stuk
- 828** Akte van procuratie van het stadsbestuur van Brugge van 21 augustus 1581, voor Guillaume Crocquet en Lucas van der Straten als voogden van Charles Crocquet, voor de ene helft van de obligatie van Jacques Reingoud, 1581; met een notariële akte van procuratie van Rombout van Bacquer van 25 augustus 1581 voor Lucas van der Straten, afschriften (eind 16e eeuw). (eind 16e eeuw) 1 stuk
- 829** Vidimus van Porus des Mores, secretaris-ordinaris van Philips II, van een tweetal procuraties voor Guillaume Crocquet, van 2 april 1579, voor de procedure van de betaling van de schulden van Jacques Reingoud aan Margriet van Ast en het sterfhuis van Jan Moyaart, krachtens de eerder door hem gesloten hypothecaire lening van 1575, 1579; afschrift, [1581]. [1581] 1 stuk
- 830** Rekest van de voogden van Charles Crocquet en van Margriet van Ast aan Philips II van 1 augustus 1580 om, na het uitblijven van de litis contestatie van de kant van Jacques Reingoud, te willen bemiddelen in het proces voor de Grote Raad van Mechelen, teneinde de betaling van de obligatie door laatstgenoemde te

- bespoedigen, afschrift, [1581]. Met bijlagen, 1580; concept en authentiek afschrift.
[1581] 3 stukken
- 831** Akte van renunciatie door Guillaume Crocquet, procureur van Margriet van Ast en van de voogden van Charles Crocquet, van 6 juni 1580, in het door hem tegen Jacques Reingoud voor de Grote Raad van Mechelen aangespannen proces. origineel
1580 1 stuk
- 832** Rekest van Johan Frarin aan Philips II van 10 juni 1580 om Jacques Reingoud te willen verplichten de originele obligatie van 30 juli 1575 aan de Grote Raad van Mechelen als bewijsstuk te overhandigen, afschrift, [1581].
[1581] 1 stuk
In het Frans.
- 833** Missive van Jacques Reingoud aan de Grote Raad van Mechelen van juli 1580, in reactie op het rekest van Lucas van der Straten van 4 juli 1580, welk rekest hij slechts wil erkennen indien Margriet van Ast en de voogden van Charles Crocquet het zelf ondertekenen; origineel en afschriften. Met een bijlage, klad.
1580 2 stukken
1. De missive in het Frans en in het Nederlands.
2. De missive in drievoud.
- 834** Akte van procuratie van het stadsbestuur van Brugge van 23 februari 1581 voor Jan Martini, Gillis de Brune en Lucas van der Straten om op te treden namens de voogden van Charles Crocquet in het proces tegen Jacques Reingoud, over de betaling van de ene helft van de obligatie van Jacques Reingoud; afschrift (eind 16e eeuw).
(eind 16e eeuw) 1 stuk
- 835** Akte van relaas van Mattheus Regnier, deurwaarder van de Grote Raad van Mechelen, van de dagvaarding voor Jacques Reingoud, 1581; afschrift (eind 16e eeuw) Met een bijlage, 1579; authentiek afschrift en afschrift.
eind 16e eeuw 2 stukken
Bijlage in tweevoud.
- 836** Akte, waarbij Jacques Reingoud, als reactie op de akte van provisie van 23 december 1581, weigert om de proceskosten te betalen, daar Lucas van der Straten, krachtens zijn procuratie, enkel als procureur voor Charles Crocquet zou zijn benoemd. concept.
1581 1 stuk
- 837** Stukken betreffende het door Lucas van der Straten bij de Staten-Generaal ingediende rekest, naar aanleiding waarvan de Geheime Raad opdracht krijgt om Jacques Reingoud of Anthonie Reijns, zijn procureur, opnieuw te doen dagvaarden, 1581 en 1582; afschriften (eind 16e eeuw).
(eind 16e eeuw) 5 stukken
Eén stuk in het Frans.
- 838** Stukken betreffende het proces tussen Charles Crocquet, eiser enerzijds en Jacques Reingoud, verweerder anderzijds, van 20 januari, 10 en 19 februari 1581, inzake betaling van achterstallige schulden en renten over vier jaar van een door Jan Moyaart met Jacques Reingoud verstrekte hypothecaire lening, 1582; afschriften
(eind 16e eeuw).
(eind 16e eeuw) 2 stukken

- 839** Stukken betreffende het verzoek van Margriet van Ast en Guillaume Crocquet aan de Geheime Raad om op grond van de uitspraken van 18 augustus 1582 en 19 maart 1583 Guillaume Fumael, deurwaarder van de Geheime Raad, Jacques Reingoud te willen laten sommeren tot het betalen van de obligaties, 1575, 1582 en 1583; concepten, originelen, authentieke afschriften en afschriften (eind 16e eeuw).
(eind 16e eeuw) 1 omslag
1. Eén stuk in concept en als afschrift.
2. Gedeeltelijk in het Frans.
- 840** Akte, waarbij het stadsbestuur van Antwerpen in september 1583, verklaart, dat Jacques Reingoud, Joos de Stoppelaar, voormalig baljuw van de heerlijkheid Cauwerburg en Bernard van Epaarde, griffier van St. Nicolaas, zijn zaakgelastigden bij de grootbaljuw en de gravenmannen van het land van Waas, heeft opgedragen om jaarlijks aan Margriet van Ast en de voogden van Charles Crocquet de rente over de hypothecaire lening van 30 juni 1575 uit te betalen, waartoe de heerlijkheid Esch, in bruikleen van het baljuwschap van Waas, is belast, afschrift (eind 16e eeuw).
(eind 16e eeuw) 1 stuk
- 841** Rekest van de voogden van Charles Crocquet en Margriet van Ast aan de Geheime Raad van augustus 1583, om hun definitieve sententie in verband met het vertrek van Jacques Reingoud naar Zeeland te willen bespoedigen; origineel. Met bijlagen; concepten en origineel.
1583 3 stukken
Gedeeltelijk in het Frans.
- 842** Sententie van de Geheime Raad van 10 oktober 1583, waarbij zij Jacques Reingoud, de verweerder, veroordelen tot het betalen van de schulden aan Margriet van Ast en de voogden van Charles Crocquet; authentiek afschrift.
1583 1 stuk
In het Frans.
- 843** Akte van antwoord van Jacques Reingoud aan het stadsbestuur van Antwerpen, waarin hij als reactie op een akte van provisie van Margriet van Ast en de voogden van Charles Crocquet, waarbij hij, in verband met het opschorten van de voor de Geheime Raad hangende processen, weigert om dit proces voort te zetten voor de wethouders van Antwerpen. concept.
1584 1 stuk
- 844** Aantekeningen van N.N. van hetgeen in de periode van 21 maart - 27 juni 1584 in het proces van Margriet van Ast tegen Jacques Reingoud voor de wethouders van de stad Antwerpen is behandeld, afschrift (eind 16e eeuw).
(eind 16e eeuw) 1 stuk

d.4. Johan de Fuytere

- 845** Stukken betreffende het door Johan de Fuytere, contrarolleur van openbare werken, in 1581 tegen Jacques Reingoud voor de Raad van Brabant aangespannen proces, betreffende de achterstallige betalingen in zijn tractement, waardoor hij zijn crediteuren niet kan betalen, 1578, 1579 en 1581; originelen, authentiek afschrift en afschrift (eind 16e eeuw).
(eind 16e eeuw) 1 omslag
In het Frans.

d.5. Lievin Deynoot

- 846** Missive van Rogier de Keysere, baljuw van Temsche, aan Jacques Reingoud van 20 april 1581, inzake het proces van Lievin Deynoot, weduwe van Jan van Roijen, tegen Jacques Reingoud over achterstallige betalingen aan Philips van den Castele, raadsheer van de Geheime Raad, het aanbod van het schoutambt van Oostbrouck, de inkomsten van Joos de Stoppelaar, baljuw van Waas, het dijkonderhoud aldaar en de verkoop van goederen van Bouvekercke. origineel
1581 1 stuk
- 847** Rekest van Jacques Reingoud aan de Geheime Raad om hem inzage te willen geven in de door de eiseres Lievin Deynoot, weduwe van Jan van Roijen, aan hen overgelegde declaraties, concept, [1583]. Met een bijlage; klad.
[1583] 2 stukken
In het Frans.

d.6. Anthoine de Gony

- 848** Uittreksel uit de eerste rekening van Jacques Reingoud, houdende opgave van de ontvangsten van Nicolaas Baart, ontvanger-generaal van de financiën, in januari 1578 ten behoeve van de aanschaf van munitie en geschut voor de citadel van Cambrai, authentiek afschrift, 1582.
1582 1 stuk
In het Frans.
- 849** Missive van Jan Carlier, heer van Cambrai, luitenant van de citadel aldaar, aan Jacques Reingoud, waarin hij hem verzoekt om de obligatie van 1578 alsnog uit te betalen aan Anthoine de Gony, opvolger van baron D. Imchy; klad en afschrift. Met bijlagen; klad.
1578 3 stukken
In het Frans.
- 850** Kwitantie van Jacques Reingoud voor Anthoine de Gony van 2 juni 1581 voor de ontvangst van een wisselbrief ten bedrage van 26.400 groten Vlaams, 1579; afschrift, 1582
1582 1 stuk
In het Frans.
- 851** Rekest van Anthoine de Gony aan Philips II van 27 maart 1582 om lettres executoriales aan hem te willen verlenen op Jacques Reingoud, ten einde van hem het, krachtens de obligatie van 1578, verschuldigde bedrag te kunnen invorderen; afschrift, 1582. Met een bijlage; afschrift (eind 16e eeuw).
1582
In het Frans.
- 852** Stukken, houdende advies van Jacques Reingoud aan Philips II en aan de Geheime Raad van 12 april 1582, om Anthoine de Gony te schrappen uit de rekeningen of om hem een andere obligatie te verlenen, waardoor slechts aanspraken op de overschotten der geconfisqueerde goederen mogelijk blijven; concepten.
1582 5 stukken
In het Frans.
- 853** Rekest van Anthoine de Gony aan François van Alençon, hertog van Anjou, van 14 mei 1582 om Jacques Reingoud aan te willen sporen om binnen twee dagen voor de

Geheime Raad te tripliceren; origineel. Met een bijlage; authentiek afschrift.
1582 2 stukken
In het Frans.

854 Missiven van Jacques Reingoud aan de Geheime Raad, waarin hij een verklaring geeft voor de vertraging van de tenuitvoerlegging van het tussentijdse vonnis, door het uitblijven van de procureur van de tegenpartij op 12 augustus 1582 bij het visiteren van de bewijsstukken, 1582; concept. Met bijlagen; authentiek afschrift en afschriften (eind 16e eeuw).
(eind 16e eeuw) 5 stukken
1. Twee stukken in tweevoud.
2. Eén stuk in het Nederlands.

855 Rekest van Jacques Reingoud aan François van Alençon, hertog van Anjou, om het proces op te willen schorten, opdat hij eerst een aantal bewijsstukken van Anthoine de Gony kan onderzoeken, 1582; afschrift (eind 16e eeuw).
(eind 16e eeuw) 1 stuk
In het Frans.

856 Rekesten van Jacques Reingoud aan Philips II van 4 september 1582 om de Geheime Raad te willen adviseren de bewijsstukken, waarvan bij het tussentijdse vonnis geen kennis is genomen, te willen visiteren, alvorens een uitspraak te doen. concept.
1582 1 stuk
In het Frans.

857 Stukken betreffende het al of niet verlenen van een akte van attache door de Raad van Brabant aan Anthoine de Gony, om het op 5 september 1582 te zijner gunste door de Geheime Raad uitgesproken vonnis tegen Jacques Reingoud, ten uitvoer te kunnen leggen, concepten, origineel, authentieke afschriften en afschrift (eind 16e eeuw).
(eind 16e eeuw) 7 stukken
1. Twee stukken in tweevoud.
2. Twee stukken in drievoud.
3. Eén stuk in het Nederlands.

858 Rekesten van Jacques Reingoud aan de Raad van Vlaanderen, de Geheime Raad en François van Alençon, hertog van Anjou, van september 1582 om een opschorting van de uitspraak in het proces te willen bewerken. concepten.
1582 3 stukken
In het Frans.

859 Stukken betreffende het van Zacharias Jacobs, deurwaarder van de Raad van Brabant, ten gunste van Anthoine de Gony in het door Anthoine de Gony tegen Jacques Reingoud over de betaling van de obligatie aangespannen proces, over de maanden september en oktober 1582, naar aanleiding van een door Jacques Reingoud aangevraagde opschorting in het proces, originelen en afschriften (eind 16e eeuw).
(eind 16e eeuw) 6 stukken
1. Twee stukken in tweevoud.
2. Eén stuk in drievoud.
3. Eén stuk in het Nederlands.

860 Rekest van Anthoine de Gony aan de Raad van Financiën om Jacques Reingoud aan te willen sporen de door hem op 3 oktober 1582 uitgegeven obligatie uit te willen betalen, met bijlagen; afschrift (eind 16e eeuw).

- (eind 16e eeuw)
In het Frans. 1 stuk
- 861** Lijst van de door Jacques Reingoud ten behoeve van het proces overgelegde bewijsstukken. klad.
1582 1 stuk
In het Frans.
- 862** Rekest van Jacques Reingoud aan de Raad van Brabant van 17 oktober 1582 om inzage in het door Philips II aan de Raad van Brabant opgestuurde antwoord van Anthoine de Gony op een eerder rekest van hem in verband met het dupliceren. concept.
1582 1 stuk
- 863** Rekest van Jacques Reingoud aan de Raad van Brabant van 23 oktober 1582 om zelf, zonder de zaak weer terug te verwijzen naar Philips II, een eindvonnis uit te willen spreken, alsmede om hem in de gelegenheid te willen stellen te tripliceren. concept.
1582 1 stuk
- 864** Rekest van Jacques Reingoud aan François, hertog van Anjou, van 25 oktober 1582 om de Raad van Financiën te willen gelasten om Reingouds laatste rekening te gebruiken voor het berekenen van zijn schulden aan Anthoine de Gony; met een gunstig appointement; origineel.
1582 1 stuk
In het Frans.
- 865** Rekest van Jacques Reingoud aan François, hertog van Anjou, van oktober 1582 om te verklaren dat de door de Staten-Generaal aan hem verleende opschorting zal duren totdat hierover anders wordt beschikt, met een gunstig appointement; afschrift (eind 16e eeuw).
(eind 16e eeuw) 1 stuk
In het Frans.
- 866** Rekesten van Jacques Reingoud aan de Staten-Generaal van 1582 om de Geheime Raad te willen gelasten de tenuitvoerlegging van het vonnis in het door debiteuren tegen hem aangespannen proces op te schorten, zo lang de Staten-Generaal niet hebben beslist in hoeverre dit rechtscollege dient te procederen volgens de regels van de Grote Raad van Mechelen, concept, origineel en afschrift (eind 16e eeuw).
(eind 16e eeuw) 2 stukken
1. In het Frans.
2. Eén stuk in tweevoud.

d.7. Het sterfhuis van Belluwaart

- 867-878** Rendantsrekeningen van de inkomsten en uitgaven van François Belluwaart over de jaren 1579 en 1580, die bij de inspectie van de documenten zijn gelicht; originelen. Met bijlagen, 1579 en 1580. 12 katernen en 3 stukken
- 867** 1e en 2e rekening 1579 februari 5 - juni 30
- 868** 3e rekening 1579 juni 29 - augustus 14
- 869** 4e rekening 1579 augustus 15 - september 16
- 870** 5e rekening 1579 september 17 - oktober 31
- 871** 6e rekening 1579 november 1 - december 31
Met een bijlage.
- 872** 7e rekening 1580 januari 1 - februari 28

- 873 8e rekening 1580 maart
 874 9e rekening 1580 april
 875 10e rekening 1580 mei
 876 11e rekening 1580 juni
 877 12e rekening 1580 juli
 878 13e rekening 1580 augustus
 Met bijlagen.

- 879 Akte van overeenkomst, waarbij door Jacques Reingoud en François Belluwaart op 18 juli 1582 in verband met het neerleggen door Belluwaart van zijn ambt als klerk van de Domeinen en Financiën, een regeling wordt getroffen voor de splitsing van zijn particuliere- en ambtspapieren, afschrift (eind 16e eeuw). 1 stuk
 (eind 16e eeuw)
- 880 Inventaris van de documenten, die door Hendrik van der Staart, deurwaarder van de Raad van Brabant, op 6 juli 1583 bij een, op verzoek van Adriaan van Reest, curator van het sterfhuys van François Belluwaart, uitgevoerde inspectie, ten huize van Jacques Reingoud zijn aangetroffen, afschrift (eind 16e eeuw). 1 stuk
 eind 16e eeuw

d.8. Michiel Everwijn

d.8.a. Het proces

- 881 Rekestes van Michiel van Quickelbergh, kapitein van Antwerpen, van Jacques Taffin, president van de Rekenkamer van Gent, respectievelijk van Guy Bernard en Jan Taffin, de voogden van wijlen Jacques Taffin, Marc Dentiere, meester van de rekeningen en Philips van Mortelle, raadsheer van de Grote Raad van Mechelen, aan Willem, prins van Oranje en aan de Raad van State, om hen de tijdens hun reis naar Holland, in verband met het uitbrengen van een rapport over de visitatie van de 6e rekening van de épargnes van Jacques Reingoud, gemaakte kosten te willen terugbetalen, 1582; originelen en authentieke afschriften (eind 16e eeuw). 1 omslag
 (eind 16e eeuw)
- 882 Stukken betreffende het voortzetten van het proces voor de Geheime Raad, in het bijzonder over het eerste artikel van de 6e rekening van de épargnes, betreffende de afrekening met Johan Laignier, superintendent en tafelhoeder van de Lombarden, 1581 en 1582; originelen en authentieke afschriften (eind 16e eeuw). 1581 en 1582
 In het Frans.
- 883 Relas van dagvaarding van Jacques Reingoud, door Jan Wouters, deurwaarder van de Raad van Brabant, van 22 mei 1582, op last van Michiel Everwijn, inzake zijn tekortkomingen in de 6e rekening van de épargnes; origineel. Met een bijlage; concept. 1582 2 stukken
- 884 Rekestes van Jacques Reingoud aan de Raad van Brabant en aan Willem, prins van Oranje, van juni 1582 om kennis te willen nemen van andere bewijsstukken, alvorens het advies van de Raad van State en het rapport van de commissarissen over te nemen, inzake de tekorten in zijn 6e rekening van de épargnes, 1582; authentieke afschriften. Met een bijlage; afschrift (eind 16e eeuw). 1582 3 stukken
 Twee stukken in het Frans.

- 885** Missive van Michiel Everwijn aan de [Geheime Raad] van 18 juni 1582, waarin hij bezwaar maakt tegen een sententie van de Raad van Brabant, waarbij aan Jacques Reingoud uitstel van de tenuitvoerlegging van een door de Geheime Raad op 21 juni 1582 gewezen vonnis over de betaling van de 6e rekening van de épargnes, werd verleend, 1582; authentiek afschrift. Met een bijlage; gelijktijdig afschrift (eind 16e eeuw).
1582 2 stukken
- 886** Rekesten van Jacques Reingoud aan de Raad van Brabant van juli 1582 om Michiel Everwijn te gelasten te reageren op eerdere rekesten van Reingoud, 1582; originelen. Met een bijlage; authentiek afschrift (eind 16e eeuw).
1582 4 stukken
- 887** Rekesten van Jacques Reingoud aan François van Alençon, hertog van Anjou, van augustus 1582, om het proces te willen opschorten, daar hij niet kan beschikken over de originele bewijsstukken; origineel en afschrift. Met een bijlage; origineel.
1582 3 stukken
In het Frans.
- 888** Verbaal van het in de periode van 3-18 augustus 1582 door Jacques Reingoud tegen Michiel Everwijn voor de Geheime Raad gevoerde proces, inzake de 6e rekening van de épargnes van Jacques Reingoud, in het bijzonder over de afrekeningen met Johan Laignier, superintendent en tafelhouder van de Lombarden en inzake de door Jacques Reingoud aan Caspar Schetz, heer van Grobbendonk, geleverde obligaties, gelijktijdig afschrift. Met bijlagen; authentiek afschrift en gelijktijdige afschriften (eind 16e eeuw).
1582 1 omslag
Twee stukken in het Frans.
- 889** Rekesten van Jacques Reingoud aan François van Alençon, hertog van Anjou en aan de Geheime Raad van augustus 1582, om het dupliceren opnieuw te verdagen, omdat hij nog steeds niet over de originele bewijsstukken kan beschikken; originelen.
1582 6 stukken
In het Frans.
- 890** Kwitanties van Michiel Everwijn, ontvanger-generaal van de Domeinen, voor Jacques Reingoud, raadsheer en commies van de Domeinen en Financiën, voor de bemiddeling bij de inning van de épargnes; originelen. Met een bijlage; origineel.
1582 6 charters en 1 stuk
- 891** Rekest van Jacques Reingoud aan François van Alençon, hertog van Anjou en aan de Geheime Raad van oktober 1582, om mondeling toelichting te mogen geven.
origineel.
1582 1 stuk
In het Frans.
- 892** Sententie van de Geheime Raad van 18 april 1583, waarbij de aanklacht van Michiel Everwijn tegen Jacques Reingoud wordt verworpen, origineel en afschrift (eind 16e eeuw).
1582 1 charter en 1 stuk
1. In het Frans.
2. In tweevoud.

d.8.b. Het bewijsmateriaal

- 893** Rekest van Jean Pierre N.N. aan de Rekenkamer van Rijssel om de woeste gronden in Rijssel, Douai en Orchies, uit te willen geven aan de arme bevolking om in hun levensonderhoud te kunnen voorzien, [1575]; afschrift, [1580].
[1580] 1 stuk
In het Frans.
- 894** Rekeningen van Adriaan Gillemans, president van de Rekenkamer te Rijssel, 1574-1578; Cornelis van Hooghendorp, muntmeester van Vlaanderen, 1571-1574 en 1577; Johan van der Poele, extraordinaris ontvanger van Vlaanderen, 1571-1576; Anthonis van den Berghe, ontvanger van de exploiten van de Geheime Raad en van de Grote Raad van Mechelen, 1574; en Johan de Vos, 1575; authentiek afschrift, 1579
1579 1 katern
In het Frans.
- 895** Stukken betreffende de aanstelling van Jeronimus Zandelijnt tot superintendent en ontvanger-generaal van de imposten in Zeeland Bewester Schelde. originelen.
1577 2 stukken
In het Frans.
- 896** Rekeningen, die in de periode van augustus-december 1578 in de Rekenkamer van Rijssel zijn afgehoord en gesloten, authentiek afschrift, 1579. Met bijlagen, 1573, 1577 en 1578; gelijktijdige afschriften.
1579 1 katern en 5 stukken
In het Frans.
- d.9. Nicolaas Schagen**
- 897** Rekest van Jacques Reingoud aan de Geheime Raad van 19 juli 1582 om Nicolaas Schagen te willen gelasten verder af te zien van een proces, inzake een repertorium, dat bij een inspectie van het kantoor van de Raad van Financiën niet werd aangetroffen. concept.
1582 1 stuk
In het Frans.
- 898** Rekest van Jacques Reingoud aan de Geheime Raad van 20 juli 1582 om Nicolaas Schagen, provoost van de Geheime Raad, te willen gelasten de deurwaarders bij het kantoor van de Raad van Financiën terug te trekken. concept.
1582 1 stuk
In het Frans.
- 899** Rekest van Jacques Reingoud aan de Geheime Raad van 23 juli 1582 om de uitspraak in het proces tegen Nicolaas Schagen op te willen schorten, in afwachting van het bijwerken van de laatste rekening van Michiel Everwijn, ex ontvanger-generaal van de Raad van Financiën, wiens schulden hij om dezelfde reden niet wenst te betalen. concept.
1582 1 stuk
In het Frans.
- 900** Kwitanties van de deurwaarders van Nicolaas Schagen en van hemzelf voor Anna van der Beke, de vrouw van Jacques Reingoud, voor ontvangsten op 27 en 28 juli 1582, originelen.
1582 2 stukken

- 901** Akte, waarbij Anthoine de Beijs, deurwaarder van de Raad van State, verklaart op 10 augustus 1582 aan Nicolaas Schagen het door Reingoud bij François, hertog van Anjou, op 9 augustus 1582 ingediende rekest om een onderzoek naar de overtreding van de ambtseed door Nicolaas Schagen te hebben overgelegd, origineel. Met een bijlage; gelijktijdig afschrift (eind 16e eeuw).
1582 2 stukken
1. In het Frans.
2. Bijlage in viervoud.
- 902** Akte van getuigenverklaringen van de vier deurwaarders van de Raad van Brabant, op 13 augustus 1582, afgelegd voor Philips van Woelput, openbaar notaris bij de Raad van State en bij de Raad van Brabant, betreffende de door hen in juli 1582 in opdracht van Nicolaas Schagen uitgevoerde inhechtenisneming van Jacques Reingoud, origineel. Met een bijlage; gelijktijdig afschrift (eind 16e eeuw).
1582 2 stukken
In het Frans.
- 903** Rekeningen van de door de adviseurs van Jacques Reingoud bij Nicolaas Schagen voor hun reis van 3-14 augustus 1582 naar Zeeland te declareren onkosten. originelen.
1582 3 stukken
- 904** Rapport van Jacques Reingoud voor (de Geheime Raad) van (augustus) 1582, betreffende het onrechtmatige onderzoek van Nicolaas Schagen op zijn kantoor, waarin hij ook verantwoording aflegt voor een gedeelte van zijn financiële beleid van de laatste jaren. concept.
1582 1 stuk
In het Frans.
- 905** Uittreksel uit een rekest van Jacques Reingoud aan N.N. om schadevergoeding aan hem door van Nicolaas Schagen aangedane smaad te willen verlenen; gelijktijdig afschrift.
1582 1 stuk
In het Frans.
- 906** Aantekeningen van overwegingen van Jacques Reingoud, betreffende de vraag in hoeverre hij schadevergoeding van Nicolaas Schagen kan verlangen in verband met diens overtreding van de privileges van Brabant, 1582.
1582 1 stuk
In het Frans.
- 907** Missive van Abraham de Hertoghe aan Jacques Reingoud van 23 september 1582, betreffende een door hem gevoerd overleg met een burgemeester van de stad Antwerpen, inzake de inhechtenisneming van Reingoud door Nicolaas Schagen. origineel.
1582 1 stuk
- 908** Rekest van Jacques Reingoud aan François, hertog van Anjou, van 25 december 1582, om (Michiel Everwijn) en Nicolaas Schagen te willen gelasten te procederen volgens de daartoe opgestelde ordonnantie. concept.
1582 1 stuk
In het Frans.

d.10. Charles de Beaulieu

- 909** Stukken betreffende het proces tussen Charles de Beaulieu, eiser enerzijds en Jacques Reingoud, verweerder anderzijds, voor de Geheime Raad, inzake het uitbetalen van een obligatie voor het aflossen van de schulden van de eiser aan Hippolito Machaeli, heer van Bonaventura, authentieke afschriften, 1582; 1583. 1582, 1583 1 omslag
1. In het Frans.
  2. Gedeeltelijk in tweevoud.
  3. Procesdossier is incompleet.

d.11. Overige zaken

- 910** Missive van Pieter van Heymbeke aan Jacques Reingoud van 23 december 1578, betreffende de vorderingen in verschillende tegen Reingoud aangespannen processen; origineel. 1578 1 stuk
- 911** Stukken betreffende het aflossen van een door Michiel Everwijn, ontvanger-generaal van Domeinen en Financiën, in januari 1580, op last van de Raad van Financiën, uit de inkomsten van Thomas Gramaye, ontvanger-generaal van Gelderland en van Willem Snab, ontvanger van de stad Nijmegen, aan Jacques Reingoud voor de betaling van het tractement van Matthias, aartshertog van Oostenrijk, verstrekte lening; originelen. 1583 1 stuk en 2 charters
In het Frans.
- 912** Missive van Martin de Zoete, advocaat van de Grote Raad van Mechelen, aan Jacques Reingoud van 25 november 1583, betreffende de achterstallige betalingen voor de door hem als advocaat in verschillende processen aan Reingoud bewezen diensten. origineel. 1583 1 stuk
In het Frans.
- 913** Aantekeningen van Jacques Reingoud, betreffende verschillende door of tegen hem aangespannen processen, merendeels inzake financiële afwikkelingen, (1570-1585). [1570-1585] 1 omslag
Merendeels in het Frans.

2 KAMER VAN BEDEN

- 914** Akte, waarbij de Kamer der Beden op 25 augustus 1580 de uitbetalingsdatum van een door de Staten-Generaal met Arend van Dorp op 26 april 1578, in verband met de herdijking van Schouwen, aangegane obligatie, met een jaar verlengt. origineel. 1580 1 charter
- 915-918** Stukken betreffende de moeilijkheden over de betaling van de obligaties door Baptista Spinola aan de Staten-Generaal, die hij als Genuees koopman is aangegaan voor een leverantie van alluin, 1578 en 1579; origineel, authentieke afschriften en afschriften. 1 omslag, 1 katern en 6 stukken
- 915** Akte van overeenkomst van Baptista Spinola met de Staten-Generaal van 26 juni 1578 voor de leverantie van alluin, overeenkomstig het door de Staten-Generaal met Horatio

Pallancino gesloten akkoord op de alluinen, waarbij hij ook geldleningen aanbiedt op de obligaties van de Staten-Generaal aan Engeland te willen leveren; authentiek afschrift (eind 16e eeuw). Met een bijlage; afschrift (eind 16e eeuw).(eind 16e eeuw), 1 katern en 1 stuk

In het Frans.

- 916** Rekest van Baptista Spinola aan de Staten-Generaal van februari 1579 om de moeilijkheden bij de terugbetaling door Matthias Laurin, ontvanger-generaal van de Staten-Generaal en van de Kamer der Beden, van de door hem voor de obligaties van de Republiek met Engeland uitgekeerde gelden, 1579; authentiek afschrift (eind 16e eeuw). Met bijlagen, 1578 en 1579; afschriften (eind 16e eeuw).(eind 16e eeuw), 4 stukken

In het Frans.

- 917** Akte van overeenkomst van Baptista Spinola met de Staten-Generaal op 26 februari 1579, inzake een aantal wijzigingen in de obligatie van 26 juni 1578, 1579; authentiek afschrift.1579, 1 stuk

In het Frans.

- 918** Rekest van Baptista Spinola aan de Staten-Generaal om de Kamer der Beden, opdracht te willen geven de door hem, op grond van het akkoord van de alluinen en ten behoeve van William Davison, Engelse gezant in de Republiek, aan de Staten-Generaal verstrekte leningen terug te betalen, 1579. Met bijlagen, 1578 en 1579, origineel, authentiek afschrift en afschriften.1579, 1 omslag

In het Frans.

3 KAMER VAN FINANCIEN

a. Het proces van de Staten van Holland en West-Friesland

- 919** Aantekeningen van de Staten van Holland en West-Friesland, houdende beschuldigingen tegen Jacques Reingoud, in zijn functie als raad en commies van Domeinen en Financiën, vanwege frauduleuze praktijken in het voordeel van de Spanjaarden en nalatigheid in financiële ondersteuning van de Generaliteitszaken in de jaren 1574-1582; 1586; gelijktijdig afschrift.
(eind 16e eeuw) 1 katern
- 920** Rapport van Willem van Zuylen van Nijeveldt en François Francken, gecommiteerden van de Staten van Holland en West-Friesland, over het verloop van hun zending van 17-24 september 1586 naar Leicester, Maurits, prins van Oranje, de Raad van State en de Staten van Utrecht, in verband met het arresteren van Steven Perret, collecteur van de convoeien in Gelderland en diens vriend Jacques Reingoud, alsmede inzake het in beslag nemen van Reingouds papieren. origineel.
1586 1 katern
Zie Van Deventer dl. I: p. 138-143.
- 921** Akte van beschuldiging van de Staten van Holland en West-Friesland, ingediend bij het Hof van Holland, Zeeland en West-Friesland tegen Jacques Reingoud wegens frauduleuze praktijken ten gunste van de Spanjaarden, nalatigheid in financile ondersteuning van de Generaliteitszaken, tegenwerking bij het aanbieden van de soevereiniteit aan Frankrijk, openlijk verzet tegen verschillende bestuurscolleges, deelname aan het opstellen van opruiende geschriften en het verlenen van steun aan de burgerhoplieden van de stad Utrecht. concept.
1586 1 katern

b. Het bewijsmateriaal

- 922** Verbalen van verhoren door de Staten van Holland en West-Friesland in [september] 1586, inzake de vraag of Johan Laignier, tafelhouder van de stad Amsterdam, aan Lancelot Parasis, tesorier-generaal der geconfisqueerde goederen, schulden heeft, alsmede of hij samen met Laurens Genier een overeenkomst met Reingoud had gesloten om voor het sluiten van een Nederlands-Spaanse vrede Spaanse troepen te betalen, afschriften. Met bijlagen. originelen, 1576.
1586 4 stukken
Twee stukken in het Frans.
- 923** Proces-verbaal van het verhoor van Maria van Catz op last van de Staten van Holland en West-Friesland van 26 september 1586, ten overstaan van het stadsbestuur van Delft, betreffende Reingouds verblijf in Engeland in 1585. origineel.
1586 1 stuk
- 924** Lijst van de door Elisabeth Sloomans en Susanna de Beaulieu op 25 oktober 1586 ten overstaan van Gillis de Flory, procureur-generaal en Glaude de Clarges, secretaris van het Hof van Holland, Zeeland en West-Friesland, onder de in beslaggenomen goederen van Jacques Reingoud herkende eigen-dommen en bezittingen. origineel.
1586 1 stuk
- 925** Rekest van de Staten-Generaal aan Leicester van oktober 1586 om de Staten van Holland en West-Friesland toestemming te willen verlenen om voor het Hof van Holland, Zeeland en West-Friesland een proces te mogen voeren tegen Jacques Reingoud en om de licenten in Holland en Friesland éénparig te mogen heffen; origineel; met een gunstig appointement. Met een bijlage; origineel.
1586 2 stukken
- 926-930** Rekeningen van Jacques Reingoud, als raadsheer en commies van de Domeinen en Financiën en als tesorier van de épargnes, over de jaren 1573-1577 en 1579, in opdracht van de Staten-Generaal ter informatie van de Rekenkamer van Brabant, zijn afgeschreven, waarna zij op 12 maart 1582 door de Raad van State zijn afgehoord; authentieke afschriften.
4 delen en 1 katern
- 926** 1e rekening 1573-1574 december 31.
Met voorin ingebonden bijlagen, 1573 en 1580.
- 927** 2e rekening 1574 januari 1 - 1575 december 31.
- 928** 3e rekening 1576.
- 929** 4e rekening 1577., 1 katern
- 930** 6e rekening 1579.
- 931** Brief van Jacques Reingoud aan zijn vriendin Barbara Boots van 9 oktober 1585 over het in veiligheid brengen van zijn goederen en het uitwijken naar een neutraal land; authentiek afschrift, 1586.
1586 1 stuk
In het Frans.
- 932** Missive van [de Staten-Generaal] aan de Staten van Utrecht, waarbij wordt voorgesteld om de opbrengsten van de Domeinen en van de geconfisqueerde en kerkelijke goederen afkomstige gelden alleen te gebruiken voor de bestrijding van

- oorlogsonkosten, concept, [1585].
[1585] 1 stuk
In het Frans.
- 933** Rapport van Jacques Reingoud om de noodzaak om een door de Staten van Holland en West-Friesland en de Staten van Zeeland opgestelde lijst van convooiën en licenten, vóór de publicatie, in de vergadering van de Staten-Generaal, ter sprake te brengen, origineel, [1585].
[1585] 1 stuk
- 934** Missive van Lucas van der Straten, secretaris van de Geheime Raad, aan Gillis Alington, raadsheer te Londen, van 6 maart 1586, inzake een vordering van hem zelf en een aantal crediteurs op Jacques Reingoud; authentiek uittreksel.
1586 1 stuk
In het Nederlands en in het Engels.
- 935** Missive van Jacques Reingoud, alias Nicasius van den Clijte, aan Steven Perret, collecteur van de convooiën in Gelderland van 9 september 1585 om te informeren naar zijn particuliere zaken. origineel.
1585 1 stuk
In het Frans.
- 936** Missiven van Jacques Reingoud aan Steven Perret, collecteur van de convooiën in Gelderland, waarin hij het beleid van Maurits, prins van Oranje en de Raad van State, aanvalt, afspraken maakt over het heffen van de licenten, de geldelijke beloningen, die zij beiden van Leicester ontvangen voor het vinden van nieuwe inkomsten, bespreekt en een regeling voorstelt voor het instellen van de Kamer van Financiën; originelen.
1585-1586 1 omslag
1. In het Frans.
2. Hiervan afgedrukt bij Van Deventer dl. I: 1586, maart 28 (p. 116), 1586, juni 3 (p. 129-130).
- 937** Akte van overeenkomst tussen Jacques Reingoud en Steven Perret, controleur van de convooiën in Gelderland, van 15 april 1586 over een verdeelsleutel van de inkomsten, die hen toekomen als beloning voor hun financiële adviezen aan Leicester, afschrift (eind 16e eeuw).
1585 1 stuk
1. In het Frans.
2. Van Deventer dl. I: p. 127-128.
- 938** Octrooi van Leicester voor Steven Perret, controleur van de convooiën in Gelderland, op 1 mei 1586, waarbij hij hem een dertigste deel van de opbrengsten van de nieuwe inkomsten toezegt, afschrift (eind 16e eeuw).
1586 1 stuk
In het Frans.
- 939** Rekest van Jacques Reingoud aan Leicester van begin september om de rekening van de pachten van de wijnen door de Raad van State en de Kamer van Financiën te laten afhoren en om niet in te stemmen met het voorstel van de Staten van Holland en West-Friesland voor de benoeming van een procureur-generaal van het Hof van Holland, Zeeland en West-Friesland; concept. Met bijlagen; originelen.
1586 4 stukken
Twee stukken in het Frans.
- 940** Rekest van Jacques Reingoud aan (één der Engelse ministers) van 14 september 1586, om de inhechtenisneming van Steven Perret, collecteur van de convooiën in

Gelderland, ongedaan te willen maken en om hem zelf in zijn financiële moeilijkheden tegemoet te willen komen, afschrift (eind 16e eeuw).

15868

1 stuk

1. In het Frans.

2. Van Deventer d. I: p. 131-133.

II OVERIGE PROCESSEN

941

Stukken betreffende een geschil tussen Gilles de Flory, procureur-generaal van Holland, eiser enerzijds en Cornelis van der Mijle en Daniel de Hartaing, heer van Marquette, verweerders anderzijds, van 7 en 10 juni 1611, inzake de grens van de onder Maasdam gelegen landerijen van Bonaventura met het graafschap Holland, naar aanleiding van een door Simon Janszn. en Daniel Schellingh gemaakte kaart, die niet overeenkomt met in 1592 en 1611 gemaakte kaarten van dit gebied, afschriften (begin 17e eeuw).

1611

1 deel en 1 katern

Zie voor de kaart van 1592: VTH 2134.

942

Sententie van het Hof van Holland, Zeeland en West-Friesland van 23 september 1616, waarbij een aantal inwoners van de stad Delft, die betrokken waren bij ongeregelheden, uit de gewesten Holland, Zeeland en Utrecht worden verbannen; authentiek afschrift.

1616

1 stuk

C OVERIGE JURIDISCHE ZAKEN

943

Akte van de verklaringen, die door verschillende personen op 14 juli 1388 zijn afgelegd ten overstaan van Johan, landgraaf van Luttenberg cum suis, betreffende de paalscheidingen tussen Holland en Brabant in het tussen Strijen en Hazeldonk gelegen gebied alsmede betreffende de aldaar verpachte tollens, afschrift (eind 16e eeuw) Met een bijlage, [14e eeuw]; afschrift.

(eind 16e eeuw)

2 stukken

944

Uittreksel uit de ordonnantie van het Hof van Holland, Zeeland en West-Friesland van 16 februari 1556, waarbij het de vissers en kooplieden wordt verboden om zonder toestemming van dit rechtscollege mensen te vervoeren, afschrift, 1601

1601

1 stuk

945

Ordonnantie van het Hof van Holland, Zeeland en West-Friesland, op last van Philips II, koning van Spanje, voor de magistraten van Naarden, Weesp en Muiden, waarin een betere naleving wordt aanbevolen van de ordonnaties, waarbij het neerschieten, vangen en te koop aanbieden van duiven en zwanen wordt verboden, 1559; afschrift (eind 16e eeuw).

(eind 16e eeuw)

1 stuk

946

Ordonnantie van de Staten van Holland en West-Friesland van 7 september 1576, betreffende de criminele justitie, 1576; afschrift.

(eind 16e eeuw)

1 stuk

947

Ordonnantie van de Staten van Holland en West-Friesland, betreffende de erfopvolging ab intestato en de naar aanleiding daarvan door het stadsbestuur van Den Briel gemaakte opmerkingen, 1590; concept en afschrift.

1590

2 stukken

- 948** Memorie van N.N. voor de Staten van Holland en West-Friesland, betreffende het gebrekkig functioneren van de landdrosten van Haarlem en Gouda als oproerpolitie, waarbij geadviseerd wordt om dit ambt af te schaffen, eind 16e eeuw; afschrift.
(eind 16e eeuw) 1 stuk
- 949** Instructie van 17 maart 1604 van de Hoge Raad van Holland en Zeeland en van het Hof van Holland, Zeeland en West-Friesland voor een betere samenwerking tussen de procureur-generaal van de Hoge Raad van Holland en Zeeland met de advocaat-fiscaal van het Hof van Holland, Zeeland en West-Friesland, inzake de grafelijkheidszaken, origineel. Met een bijlage, afschrift, 1603.
1604 2 stukken
Zie ook inv.nr. 535.
- 950** Missive van Reinoud van Brederode, president van de Hoge Raad van Holland en Zeeland, aan de Staten van Holland en West-Friesland van 11 oktober 1617, waarbij hij bezwaar maakt tegen de resolutie van 4 augustus 1617, waarbij de detentie van de vroedschap van Weesp is gelast, afschrift (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 1 stuk

9. HANDEL

A HANDELSGESCHILLEN

1 Het geschil tussen Amsterdam en Gouda

- 951-954** Stukken betreffende het sluiten van een provisioneel akkoord door het stadsbestuur van Amsterdam met het stadsbestuur van Gouda naar aanleiding van een geschil, dat is gerezen tussen de schippersgilden van hun steden over het afmeren in de havens van elkaars woonplaatsen, 1587 en 1588; concepten, originelen, authentiek afschrift en afschrift (eind 16e eeuw).
1 katern en 10 stukken
- 951** Rapport van Willem van Zuylen van Nijvelt en Pelgrim van Loon aan de Staten van Holland en West-Friesland, betreffende de resultaten van de met de steden Gouda en Amsterdam gevoerde onderhandelingen over het aannemen van een provisioneel akkoord betreffende het afmeren van schepen in hun eigen haven, origineel.
1587, 1 katern
- 952** Resolutie van het stadsbestuur van Amsterdam van 24 augustus 1588, inzake het opschorten van de tenuitvoerlegging van de sententie van de Hoge Raad van Holland en Zeeland in het geschil tussen de schippersgilden van voornoemde steden, 1588; afschrift (eind 16e eeuw). Met een bijlage, 1588; afschrift (eind 16e eeuw).
(eind 16e eeuw), 2 stukken
De resolutie in tweevoud.
- 953** Stukken betreffende de commissie van respectievelijk de Staten van Holland en West-Friesland en van Maurits, prins van Oranje, voor Johan van Banchem, raadsheer van de Hoge Raad van Holland en Zeeland en Nicolaas Bruyninck, raadsheer van prins Maurits, als commissarissen, om met Gouda te onderhandelen over een met Amsterdam te sluiten provisioneel akkoord, inzake het schippersgilde, 1588, concepten., 3 stukken
- 954** Resoluties van de Staten van Holland en West-Friesland enerzijds en

de stadsbesturen van Amsterdam en Gouda anderzijds, inzake het aangaan van een provisioneel akkoord tussen Amsterdam en Gouda, inzake de schippersgilden; originelen en authentiek afschrift, 1588.1588, 5 stukken

2 Het geschil tussen Rotterdam en Dordrecht, Gouda en Haarlem

955-968

Stukken betreffende het proces tussen de stad Rotterdam enerzijds en de steden Dordrecht, Gouda en Haarlem anderzijds, ten overstaan van commissarissen van het Hof van Holland, Zeeland en West-Friesland en van de Hoge Raad van Holland en Zeeland, inzake het gebruik van de Hildam bij Gouda, 1588, 1591, 1592, 1598, 1607, 1613 en 1614; originelen, authentieke afschriften en afschriften, (eind 16e en begin 17e eeuw).

13 katernen en 31 stukken

- 955** Stukken betreffende de resolutie van de Staten van Holland en West-Friesland van 15 maart 1591, waarbij zij het geschil tussen de stad Rotterdam enerzijds en de steden Dordrecht, Gouda en Haarlem anderzijds, inzake het gebruik van de Hildam voor de binnenvaart van Amsterdam naar Rotterdam doorverwijzen naar commissarissen van de Hoge Raad van Holland en Zeeland en van het Hof van Holland, Zeeland en West-Friesland; afschriften. 1588 en 1591, 5 stukken
Eén stuk in tweevoud.
- 956** Verbalen van de in de periode van 18 juni - 6 november 1591 door commissarissen van beide voornoemde gerechtshoven in deze zaak gevoerde onderhandelingen, 1591; authentiek afschrift. (eind 16e eeuw), 1 katern en 1 stuk
- 957** Stukken betreffende de resolutie van de Staten van Holland en West-Friesland van 18 november 1591, waarbij nogmaals wordt bepaald dat voornoemd college zich neutraal zal opstellen en dat het geschil tussen Rotterdam enerzijds en Dordrecht, Gouda en Haarlem anderzijds, gescheiden dient te blijven van het geschil over de grafelijkheidsrechten, waarbij regels worden gegeven voor de wijze van procederen, 1591 en 1592; originelen en afschriften. (eind 16e eeuw), 1 katern en 6 stukken
- 958** Memorie van de steden Dordrecht, Gouda en Haarlem voor Maurits, prins van Oranje en voor de Staten van Holland en West-Friesland, waarin zij hun positie op de Hollandse binnenwateren ten opzichte van de andere Hollandse steden trachten te waarborgen, [1591]. [1591], 1 katern
In druk.
- 959** Memorie van de Edelen en van de neutrale steden van Holland van 16 januari 1592, inzake de positie van de steden Dordrecht, Gouda en Haarlem binnen het college van de Staten van Holland en West-Friesland naar aanleiding van hun besluit om zich hiervan af te scheiden, 1592; concept, authentiek afschrift en afschrift (eind 16e eeuw). (eind 16e eeuw), 1 katern
- 960** Akte van dupliek van het stadsbestuur van Rotterdam op een door de stadsbesturen van Dordrecht, Gouda en Haarlem op 16 januari 1592 bij commissarissen van beide gerechtshoven ingediende repliek; authentiek afschrift. 1592, 1 katern
- 961** Uittreksel uit het verbaal van commissarissen van beide gerechtshoven van 23 mei 1598 van hun inspectietocht van Amsterdam naar Rotterdam, voor de Staten van Holland en West-

- 962** Friesland, 1598; afschrift (eind 16e eeuw). (eind 16e eeuw), 1 katern
Rekest van de stadsbesturen van Dordrecht, Gouda en Haarlem aan
commissarissen van beide gerechtshoven van 10 mei 1607, om in het
proces tegen Rotterdam nieuw bewijsmateriaal te mogen
overleggen, 1607; afschrift, 16131613, 1 stuk
- 963** Stukken betreffende de pogingen van de steden Dordrecht, Gouda
en Haarlem en het dorp Benthuisen enerzijds en de stad Rotterdam
anderzijds om te komen tot het sluiten van een voorlopig akkoord,
1613; afschriften (begin 17e eeuw). (begin 17e eeuw), 2 stukken
- 964** Memories van commissarissen van beide gerechtshoven voor de
stadsbesturen van Dordrecht, Gouda, Haarlem en Rotterdam en
voor de Rekenkamer van Holland van 16 september 1613, inzake het
vaststellen van bepalingen voor het gebruik van de Hildam bij
Gouda, 1613; afschriften (begin 17e eeuw). Met een bijlage; afschrift
(begin 17e eeuw). (begin 17e eeuw), 3 stukken
Eén stuk in drievoud.
- 965** Akten, waarbij inwoners van Amsterdam ten overstaan van de
notarissen Frederik van Banchem, Palm Mathijssen en Willem
Bennick op 16-18 oktober verklaringen afleggen, inzake het
binnendoor varen van inwoners van Gouda naar Amsterdam.
originelen., 3 stukken
- 966** Missive van François de Witte aan Hugo de Groot van 24 mei 1614,
waarbij hij een door de stadsbesturen van Dordrecht, Gouda en
Haarlem ingediend rekest ter inzage geeft en de eerstkomende
vergadering op 2 juni 1614 vaststelt. origineel. 1614, 1 stuk
- 967** Verbalen van de in de periode van 3 juni - 3 juli 1614 tussen de stad
Rotterdam enerzijds en de steden Dordrecht, Gouda en Haarlem
anderzijds, ten overstaan van commissarissen van beide
gerechtshoven gevoerde onderhandelingen, inzake het instellen van
wachten bij de Hildam bij Gouda, 1614 en [1614]; origineel en
afschriften (begin 17e eeuw). (begin 17e eeuw), 4 katernen en 5
stukken
- 968** Missiven van de stadsbesturen van Dordrecht, Gouda en Haarlem
aan de Staten van Holland en West-Friesland van 8 november, 12
december 1591 en 20 mei 1614, inzake het voornoemde geschil over
de Hildam, 1591, 1614 en z.j.; originelen en afschriften (begin 17e
eeuw). (begin 17e eeuw), 3 katernen en 4 stukken

B OVERIGE HANDELSZAKEN

- 969** Ordonnantie van hertog Albrecht van Beieren, graaf van Holland, Zeeland en
Henegouwen, voor de stad Den Briel tot het onderhoud van het vuur en de bakens
op de Maas, 1389; afschrift (eind 16e eeuw).
(eind 16e eeuw) 1 stuk
- 970** Plakkaat van Willem, prins van Oranje, stadhouder van Holland en Zeeland, van 8
september 1582, tegen de overtreders van de ordonnanties der gemene middelen
of imposten binnen Holland.
1582 1 stuk
In druk.
- 971** Rekest van de stadsbesturen van Rotterdam, Gorinchem en Schoonhoven aan de
Staten van Holland en West-Friesland, om het door Leicester opnieuw aan de stad
Dordrecht verleende stapelrecht van de in Zuid-Holland verbouwde veldgewassen

op te heffen, 1586; afschrift (eind 16e eeuw). Met appointement, 1586; afschrift.
(eind 16e eeuw) 2 stukken

- 972** Resolutie van de Staten van Holland en West-Friesland, inzake de afspraak om in de toekomst geen beslissingen te nemen ten aanzien van de equipage van de schepen zonder dat de Staten van Zeeland dit goedkeuren, [1590]; afschrift (eind 16e eeuw).
(eind 16e eeuw) 1 stuk

10. HANDELSCOMPAGNIEËN

- 973** Missive van J. Dircxsn. Meerman en Jan Raet aan Jacob Groenewegen, oppercommies op het schip van Adrijan Cornelijssen uit Rotterdam op de rede van Guinea van 13 mei 1600, betreffende het uitrusten van schepen voor de vaart op Guinea door Amsterdam en Dordrecht en door Zeeland, waarin voorts adviezen gegeven worden voor de zout- en goud-handel aldaar en in West-Indië. origineel.
1600 1 stuk
Economisch-Historisch Jaarboek XXI (1940): p. 211-214.

- 974** Concept-reglement van de gecommiteerden van de Staten van Holland en West-Friesland voor de bemanning en het admiraalschap van de vloot, die zout invoert vanuit West-Indië, [1602]; afschrift (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 1 stuk

- 975** Memorie houdende voorstellen van N.N. tot het oprichten van een generale geotrooieerde compagnie voor Guinea en West-Indië in het belang van de handel en tot afbreuk van de Spanjaarden, [1605]; afschrift (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 1 katern

- 976** Rapport van François Francken, lid van de Hoge Raad van Holland en Zeeland en van één of meer burgemeesters van Dordrecht, Haarlem, Delft, Leiden, Amsterdam, Gouda, Rotterdam, Schiedam, Alkmaar, Hoorn, Enkhuizen en Edam voor de Staten van Holland en West-Friesland van september 1606, betreffende de bereidheid bij kooplieden tot deelname in een op te richten handelscompagnie voor Guinea, Brazilië en West-Indië, 1606; afschrift. (begin 17e eeuw)
(begin 17e eeuw) 1 katern

- 977** Rekest van de Guinese handelscompagnieën van de steden Dordrecht, Delft, Amsterdam en Rotterdam aan de Staten van Holland en West-Friesland van februari 1607 om naar aan-leiding van de handel in ammunitie door Gaspar Gurck, kapitein van de "St. Jan" uit Rotterdam met de gouverneur van het Spaanse fort Elmina een handelsverbod in het gebied tussen Cabo Verde en Cabo Lapar Gonsalves door de Staten-Generaal te laten afkondigen; origineel. Met bijlagen, 1607; authentieke afschriften.
1607 4 stukken

- 978** Akte van overeenkomst, inzake het admiraalschap van Sijmon Maertenszn., schipper van "De Hoop" uit Rotterdam met Klaas Heijn, schipper van "De Morijaen" uit Amsterdam van 9 maart 1609 op de rede van Guinea. origineel.
1609 1 stuk
Economisch-Historisch Jaarboek XXI (1940): p. 214-217.

- 979** Rekest van een aantal kooplieden aan de Staten van Holland en West-Friesland van 8 juli 1614 om het, vóór het sluiten van het bestand, gemaakte plan voor het oprichten van een generale, geotrooieerde handelscompagnie op Afrika en West-

Indië opnieuw te willen bezien. origineel.
1614

1 stuk

11. WATERSTAAT

A HET BALJUWSCHAP VAN DEN BRIEL EN HET LAND VAN VOORNE

- 980** Rekest van het stadsbestuur van Den Briel aan de Staten van Holland en West-Friesland, om na het overlijden van jonkheer Dirk van Duvenvoorde het baljuwschap van Den Briel en het land van Voorne, dit ambt in huur te mogen ontvangen, 1593; afschrift. (eind 16e eeuw) Met een bijlage; afschrift. (eind 16e eeuw) 2 stukken
- 981** Resolutie van het stadsbestuur van Den Briel van 1 september 1597, inzake de benoeming van een commissaris tot de monstering van de in- en uitvarende schepen, toegezonden aan de Staten van Holland en West-Friesland; authentiek afschrift.
1597 1 stuk
- 982** Stukken betreffende de aanstelling van acht lijfwachten, te lichten door Johan van Egmond, baljuw en opperdijkgraaf van Den Briel en het land van Voorne, uit de leenmannen van het land van Voorne, authentieke afschriften, 1601. 3 stukken
- 983** Resoluties van de Gecommitteerde Raden van de Staten van Holland en West-Friesland van 19 juni 1614 en 21 november 1616, inzake het toezicht op de kosten van de werkzaamheden die worden uitgevoerd aan de Hellevoetse sluis; concept en afschriften, 1614 en (begin 17e eeuw).
1614 en (begin 17e eeuw) 2 stukken
In tweevoud.

B DE DIEFDIJK

- 984-986** Stukken betreffende de moeilijkheden tussen de verschillende hoogheemraadschappen over de financiering van het onderhoud van de Diefdijk, 1600, 1604 en 1608; concepten, originelen, gelijktijdige afschriften en afschriften. 11 stukken
- 984** Commissie van de Staten-Generaal voor Johan van Mathenesse, Philips Doubleth, ontvanger-generaal van de Generaliteit, Gerard Keggelinck, oud-burgemeester van Gouda en Amelius van Rosendael, lid van de Gecommitteerde Raden van Holland en West-Friesland, van 18 november 1600, om gezamenlijk met de Staten van Utrecht te onderhandelen met Jan, heer van Arkel, Philips, graaf van Hohenlohe, heer van Leerdam, Walraven van Brederode, heer van Vianen en Floris, graaf van Culemborg, over hun financiële bijdragen aan de herstelwerkzaamheden van de ingestorte Hagensteinse dijk; originelen en een gelijktijdig afschrift. 1600, 3 stukken
RGP 85: p. 353.
- 985** Stukken betreffende de, tijdens de schouw van de Diefdijk, tussen de dijkgraven en hoogheemraden van Arkel, Vianen, Hagestein en de Alblasserwaard enerzijds en de dijkgraaf en de hoogheemraden van Leerdam en Everdingen anderzijds, gerezen moeilijkheden over de beplanting van voornoemde dijk en het vergoeden van de door laatstgenoemden geleverde aarde voor het onderhoud ervan;

- 986** origineel en gelijktijdig afschrift.1604, 2 stukken
Stukken betreffende de tijdens de schouw van de Diefdijk tussen de dijkgraven en hoogheemraden van de Alblasserwaard, van Arkel, Vianen en Hagestein enerzijds en de dijkgraaf en hoogheemraden van Everdingen en Zijderveld anderzijds, gerezen moeilijkheden, inzake het gevolg van het, ten gevolge van een uitspraak door de Staten-Generaal, opschorten van onderhoud aan de Diefdijk en de schulden van Leerdam, alsmede betreffende de positie van Philips Herderman, drossaard van Leerdam, 1608; concepten, originelen en afschriften (begin 17e eeuw). (begin 17e eeuw), 6 stukken
Eén stuk in viervoud.

C DE DIEMERDIJK

987-993M

Stukken betreffende de financiering van het onderhoud van de Diemerdijk, 1589-1591 en 1593; authentieke afschriften en afschriften (eind 16e eeuw). Met bijlagen betreffende het schouwen van de Diemerdijk, 1307, 1375, [1400], 1402, 1404, 1423-1424, 1432, 1437, 1440, 1450, 1466-1467, 1486, 1501, 1509, 1532, 1537 en 1573; authentieke afschriften en afschriften, 1593 en [1593].

- 3 katernen en 23 stukken
- 987** Missive van het hoogheemraadschap van Rijnland aan de Staten van Holland en West-Friesland van 3 maart 1589, waarin zij, naar aanleiding van een rekest van de waarsluiden van Diemen, aan voornoemd college om subsidie voor het onderhoud van de Diemerdijk, adviseren om de hoogheemraadschappen van Schieland en Delfland en de Staten van Utrecht hierover ook te horen, 1589; afschrift (eind 16e eeuw). (eind 16e eeuw)
- 988** Missive van het hoogheemraadschap van Delfland aan de Staten van Holland en West-Friesland van 4 september 1590, waarbij zij, naar aanleiding van een rekest van de waarsluiden van Diemen aan voornoemd college om subsidie voor het onderhoud van de Diemerdijk, adviseren dit uit de gemene middelen te bekostigen, 1590; afschrift (eind 16e eeuw). (eind 16e eeuw)
- 989** Missive van het hoogheemraadschap van Schieland aan de Staten van Holland en West-Friesland van 11 september 1590, waarin zij, naar aanleiding van een rekest van de waarsluiden van Diemen aan voornoemd college om subsidie voor het onderhoud van de Diemerdijk, adviseren hen een verlichting in de verpondingen te verlenen, 1590; afschrift (eind 16e eeuw). (eind 16e eeuw)
- 990** Ordonnantie van de negen waarsluiden van de Diemerdijk van 21 december 1591, inzake de financiën voor het onderhoud van de Diemerdijk; authentiek afschrift.1591
- 991** Ordonnantie van één burgemeester en twee schepenen van Amsterdam en schout en schepenen van Amstelveen van 25 maart 1593 op het onderhoud en het gebruik van het gedeelte van de Diemerdijk, dat is gelegen tussen de draaiboom en de Anthonispoort; authentiek afschrift.1593, 1 stuk
- 992** Vidimus van een notariële akte van notaris Frans Coornhert te Amsterdam van 7 juli 1593, waarbij de gecommiteerden van de Utrechtse ambachtsheren en Jan Willemszn., waarsman van Abcoude, bezwaar maken tegen het verbod van de baljuw van Amstelland aan de waarsmannen van Diemen om op de oude wijze bolwerken aan de Diemerdijk aan te besteden en tegen de aanbesteding door de Staten van Holland en West-Friesland op

nieuwe voorwaarden aan aannemers uit Muiden, 1593; origineel. Met een bijlage. origineel. 1593, 2 katernen

993-993M

Missiven van de burgemeesters en de waarsluiden van Weesp en Muiden, de dijkgraaf van Amstelland en de ambachtsheer van Loosdrecht, houdende reacties op het door Willem Bardes, oud-burgemeester van Amsterdam, aan hen, namens de Staten van Holland en West-Friesland, gedane voorstel om de administratie en het bestuur van de Diemerdijk, die op dat moment ressorteert onder schout en schepenen van Muiden, Diemen en Amstelveen, de burgemeesters van Amsterdam en de waarsluiden van Holland en die van Utrecht onder een nieuw in te stellen college te brengen, 1593; afschriften, [1593]. Met een bijlage, 1593, afschrift, [1593]. Met retroacta, 1332, [1593], 1332, 1374, [1400], 1401, 1403, 1423, 1432, 1440, 1450, 1466, 1485, 1509 en 1537; authentieke afschriften en afschriften, 1593 en [1593].

1 katern en 13 stukken

De retroacta zijn gemerkt a-m.

993

Missiven van de burgemeesters en de waarsluiden van Weesp en Muiden, de dijkgraaf van Amstelland en de ambachtsheer van Loosdrecht. 1593. Met bijlage, 1593

993A

Akte, waarbij Albrecht, hertog van Beieren, op 17 mei 1375 een regeling treft voor het schouwen van de Diemerdijk door de schout van Muiden, 1375; authentiek afschrift, 1593

993B

Akte, waarbij Albrecht, hertog van Beieren, een regeling treft voor het schouwen van de Zeeburg door schepenen van Ouder-Amstel, Nieuwe-Amstel, Amsterdam en Outewael, [1400]; authentiek afschrift en afschrift. In tweevoud, 1593

993C

Akte, waarbij Koenraad van Oostenrijk, op 6 februari 1402 een regeling treft voor het bedijken tussen de Zeeburg en Nieuwe-Amstel en het schouwen door schepenen van Amsterdam, Outewael en Nieuwer-Amstel, 1402; afschrift, 1593

993D

Akte, waarbij Albrecht, hertog van Beieren, op 31 mei 1404 een regeling treft voor het schouwen op vastgestelde schouwdagen, 1404; authentiek afschrift, 1593. Met een akte, waarbij Philips, aartshertog van Oostenrijk, op 12 september 1501 een regeling treft voor het schouwen op schouwdagen, 1501; authentiek afschrift, 1593, 2 stukken

993E

Akte, waarbij Johan, hertog van Beieren, op 27 juli 1423 een regeling treft voor de scheiding van de dijk in de ban van Diemen en inzake het gezamenlijk toezicht van de hoogheemraden van Amstelland en van Utrecht op voornoemde dijk, 1423; afschrift, 1593

993F

Memorie van N.N. voor N.N. betreffende het schouwen van een wiel aan de oostzijde van de stad Muiden door de baljuw en enkele schepenen van Muiden en Weespercarspel, 143?; afschrift., 1593

993G

Akte, waarbij Philips, hertog van Bourgondië, van 13 juli 1440, waarbij hij de Ridderschap van Holland en

- 993H** West-Friesland, de waarschappen en het schependom van Diemen en de dijkplichtigen van het Sticht Utrecht octrooi verleent om bij Ypesloot de binnen- en buitendijk met ijzer en hout te versterken en waarbij hij voorschriften geeft voor de halfjaarlijkse schouw, 1440; afschrift, 1593
- 993I** Uittreksel uit het privilegeboek van Diemen, houdende een akte van scheiding en deling van de dijk en het daaraan verbonden dijkonderhoud tussen de waarsmannen en schepenen van Weesp, Muiden, Bijndelmeer, Diemen, Cortehouff, Loosdrecht, Breukelen en Abcoude, 1450; authentiek afschrift, 1593
- 993J** Ordonnantie van burgemeesters, schout en schepenen van Amsterdam, van september 1466, inzake het voortgaan met de werkzaamheden aan de binnen- en buitendijk bij Ypesloot, 1466; afschrift, 1593
- 993K** Akte, waarbij Maximiliaan, keizer van Duitsland en Karel V op 15 december 1509 aan de onderzaten en waarsmannen van Diemen octrooi verlenen om de dijkdoorbraak in de dijk van Amsterdam naar Muiden te herstellen, 1509; authentiek afschrift, 1593
- 993L** Akte, waarbij door het Hof van Holland, Zeeland en West-Friesland op 1 februari 1532, aan de waarsluiden van Diemen toestemming wordt verleend om, zonder toestemming van de baljuw van Amstelland, te mogen bedijken, 1532; authentiek afschrift, 1593
- 993M** Vonnis van de dijkgraaf en de heemraden van Rijnland van 5 september 1537 in het proces tussen de inwoners van Amstelland enerzijds en de waarsmannen van Diemerdijk anderzijds, waarbij laatstgenoemden veroordeeld worden tot betaling van het in Amstelland gedolven aardgeld, 1537; authentiek afschrift, 1593
- 993M** Akte, waarbij Philips, hertog van Bourgondië, op 23 juli 1440 toestemming verleent voor het bouwen van bolwerken te Ypesloot en hij een regeling treft voor het halfjaarlijks schouwen, 1440; met een akte, waarbij Hugo van Lannoy, hertog van Bourgondië, op 21 maart 1437 een regeling treft voor het achterstallige dijkonderhoud bij Zeeburg en het toezicht daarop door schout en schepenen van Diemen, 1437; met een akte waarbij Philips, hertog van Bourgondië, op 22 maart 1424 een regeling treft voor het schouwen van de Diemerdijk, 1424; met een akte, waarbij Johan, hertog van Beieren, op 27 maart 1424 de heemraden van Diemen en de Utrechtse heemraden opdraagt om dijklast op te leggen aan de ingelanden, 1424; met een proces-verbaal van het Hof van Holland, Zeeland en West-Friesland van 10 december 1467 in een geschil tussen de waarsmannen van Diemen enerzijds en enkele ingelanden anderzijds, over het in gebreke blijven van

betalingen aan de bij Ypesloot aange-legde bolwerken, 1467; met een akte, waarbij Guy, bisschop van Utrecht, op 15 augustus 1307 de Zeedijk als enige rechtsplaats voor dijkzaken erkent, 1307; met een akte, waarbij Maximiliaan en Philips, aartshertogen van Oostenrijk, op 1 maart 1486 aan een burgemeester van Amsterdam, de baljuw van Amstelland en de waarschappen van Diemen opdragen om het dijkonderhoud van Diemen tot Muiden onmiddellijk aan te besteden, 1573; afschriften, 1593; gelijktijdige afschriften., 1593, 1 katern

D DE HINDERDAM

- 994-999A** Stukken betreffende de onderhandelingen van verschillende colleges in verband met het verleggen van de hinderdam naar Weesp of Muiden, 1613, [1613] en [1614]; concept, origineel en afschriften.
- 7 stukken
- 994** Rekest van de dijkgraaf en de heemraden van de Diemerdijk aan de Staten van Holland en West-Friesland om over de financiering van het tekort in de bouwkosten van een hinderdam te willen onderhandelen met de Staten van Utrecht en met de overige belanghebbenden, [1613]; afschrift (begin 17e eeuw). (begin 17e eeuw), 1 stuk
- 995** Memorie van (de Staten van Holland en West-Friesland), waarin zij een voorstel van de Staten van Utrecht om de Vechtdijken door een geringe financiële inspanning te verbeteren afwijzen, waarbij zij er tevens op wijzen dat de Staten van Utrecht de plannen van een nieuwe hinderdam bij Vreeland afwijzen, [1613]; afschrift (begin 17e eeuw). (begin 17e eeuw), 1 stuk
- 996** Missive van de dijkplichtigen aan de Vechtdijk aan de Staten van Holland en West-Friesland van 9 juli 1613, houdende een aanbod om de bijdrage van Utrecht in de bouwkosten van een hinderdam bij Muiden voor hun rekening te nemen. origineel. 1613, 1 stuk
- 997** Rapport van de magistraat van Weesp voor de Gecommitteerde Raden van Holland en West-Friesland, waarin zij toelichten, waarom aan de ligging van de hinderdam bij Weesp om defensieve en commerciële redenen de voorkeur gegeven moet worden boven het aanleggen hiervan bij Muiden, [1613]; afschrift (begin 17e eeuw). Met een retroactum, 1422; afschrift, (1613). (begin 17e eeuw), 2 stukken
- 998** Resolutie van de Staten van Holland en West-Friesland van 20 december 1613, inzake het uitschrijven van een vergadering met de Staten van Utrecht, de dijkgraaf en hoogheemraden van Rijnland en van de Diemerdijk, betreffende het verleggen van de hinderdam, 1613; afschrift (begin 17e eeuw). (begin 17e eeuw), 1 stuk
- 999** Notulen van Johan van Oldenbarnevelt van de vergadering van de Staten van Holland en West-Friesland met de Staten van Utrecht en de dijkgraven van Amstelland en Rijnland van 8 februari [1614], inzake de financiering van het verleggen van een hinderdam en het bouwen van een sluis, [1614]; concept., 1 stuk
- 999A** Missive van de Staten van Holland en West-Friesland aan de Staten van Utrecht van 5 maart 1616, waarin zij de Staten van Utrecht verzoeken om hun resolutie over het vernieuwen van de hinderdam

uit te stellen en eerst nog een gezamenlijke vergadering hierover te beleggen. concept. 1616, 1 stuk

E HET HOOGHEEMRAADSCHAP VAN RIJNLAND

- 1000** Keur van de baljuw en gezworen mannen van Rijnland van 15 mei 1576, om door registratie de onwettige huwelijken van katholieken tegen te gaan.
1576
In druk. 1 stuk
- 1001** Missive van Johan van Oldenbarnevelt aan de Staten van Holland en West-Friesland van 4 oktober 1586, waarin hij een vergadering uitschrijft over de militaire hulp van Holland aan Rijnberk en Gent en over een door de dijkgraaf en hoogheemraden van Rijnland bij Leicester en de Raad van State nevens Leicester ingediend rekest, inzake de herbouw van de sluis onder Gouda; concept. Met bijlagen; originelen.
1586 3 stukken
1. RGP 80: p. 117-119.
2. Achterop deze missive een doorgehaald concept, inzake het aandeel van Holland in de convoaien.
- 1002** Stukken betreffende een proces van Leiden tegen het hoogheem-raadschap van Rijnland voor het Hof van Holland, Zeeland en West-Friesland, respectievelijk de Hoge Raad van Holland en Zeeland, waarin de Staten van Holland en West-Friesland bemiddelen, inzake het heemrecht, het beschrijven van de hoofdingelanden, de slachthuur en een wijziging van de morgentalen; concepten, originelen en authentieke afschriften.
1590 en 1591 1 omslag
- 1003** Uittreksel uit de resoluties van de dijkgraaf en het hoogheemraadschap van Rijnland van 10 april 1614, betreffende een verhoging van de omslagen van twee tot vier penningen Hollands per morgen; authentiek afschrift.
1614 1 stuk

F DE AMBACHTSHEERLIJKHEID VLAARDINGEN EN VLAARDINGERAMBACHT

- 1004** Akte van benoeming door Philips, hertog van Bourgondië, van 3 november 1432 van Willem, heer van Naaldwijk, als baljuw van de ambachtsheerlijkheid Vlaardingen en Vlaardingerambacht, afschrift (eind 16e eeuw).
(eind 16e eeuw) 1 stuk
- 1005** Akte, waarbij Philips, hertog van Bourgondië, Hendrik van der Hoeve op 29 maart 1462, als pachter van het baljuwschap van Willem, heer van Naaldwijk, voor de periode van tien jaar erkent, afschrift (eind 16e eeuw).
(eind 16e eeuw) 1 stuk
- 1006** Akte, waarbij [Henricus Restun], als schout van N.N., trouw belooft aan de schout van de ambachtsheerlijkheid Vlaardingen en Vlaardingerambacht, z.j.; afschrift.
(eind 16e eeuw) 1 stuk
- 1007** Staat van de goederen en rechten van de ambachtsheerlijkheid Vlaardingen en Vlaardingerambacht, alsmede van de ambten, die Johannes, graaf van Aremberg, ter begeving staan, [1560]; afschrift (eind 16e eeuw).
(eind 16e eeuw) 1 stuk

-
- 1008** Lijst van de goederen en ambten in de ambachtsheerlijkheid Vlaardingen en Vlaardingerambacht, die Johannes, graaf van Aremborg, wil verkopen, [1560]; afschrift (eind 16e eeuw).
(eind 16e eeuw) 1 stuk
- 1009** Begroting van de opbrengst van de verkoop van de ambachtsheerlijkheid Vlaaringen en Vlaardingerambacht, [1560]; afschrift (eind 16e eeuw).
(eind 16e eeuw) 1 stuk
- G OVERIGE WATERSTAATZAKEN**
- 1010** Ordonnantie van Karel V van 12 oktober 1516, betreffende incompatibiliteit van het ambt van dijkgraaf en dat van hoogheemraad en betreffende de vervulling van de vacante plaatsen, 1516; afschrift (eind 16e eeuw).
(eind 16e eeuw) 1 stuk
- 1011** Missive van de stadsbesturen van Haarlem en Gouda aan de Staten van Holland en West-Friesland, waarin zij zich verzetten tegen een op 30 mei 1580 tijdens hun afwezigheid genomen resolutie, waarbij aan Johan van Assendelft werd toegestaan om in de tussen hun beide steden gelegen vaart gelegen slikken te mogen bedijken, 1580; afschrift (eind 16e eeuw).
(eind 16e eeuw) 1 stuk
- 1012** Uittreksel uit de resoluties van de Staten van Holland en West-Friesland van 5-27 januari 1593, betreffende de bekostiging van de vervanging van het vuurbaken de Brandaris op het eiland Terschelling uit de convooien en licenten, afschrift (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 1 stuk
- 1013** Stukken betreffende een geschil tussen de stad Haarlem enerzijds en de steden Amsterdam en Leiden anderzijds, inzake de reparatie van de hespen aan de Overtoom van de Heilige weg buiten Haarlem en het met de Gecommitteerde Raden van Holland en West-Friesland met commissarissen van het Hof van Holland, Zeeland en West-Friesland in deze gesloten voorlopige akkoord, 1604; concepten en afschriften (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 5 stukken
Gedeeltelijk in tweevoud.

II. JOHAN VAN OLDENBARNEVELT ALS PENSIONARIS VAN DE RIDDERSCHAP VAN HOLLAND EN WEST-FRIESLAND

A. DE VERGADERING VAN DE RIDDERSCHAP VAN HOLLAND EN WEST-FRIESLAND

- 1014** Reglement van orde voor de vergaderingen van de Staten van Holland en West-Friesland van 28 februari 1585; concept. Met het reglement van orde voor de vergaderingen van de Staten van Holland en West-Friesland van 20 maart 1581 als bijlage, authentiek afschrift
1585 2 stukken
- 1015** Kwitanties van leden van de Ridderschap en de Edelen van Holland en West-Friesland voor de door hen in verband met het verschijnen ter vergadering van de Staten van Holland en West-Friesland in de jaren 1579-1599, 1600 en 1609 gemaakte onkosten, 1579-1600 en 1609; authentiek afschrift en afschriften (eind 16e eeuw). 1601 en (begin 17e eeuw). Met een retroactum, 1526-1572; afschrift.
1579-1609
4 stukken

B. HET BEHEER VAN DE GECONFISQUEERDE GOEDEREN

1. DE ABDIJ BERN

- 1016** Rekening van Jan van Cuylen, abt van de abdij Bern in het land van Heusden, opgemaakt in opdracht van de Staten van Holland en West-Friesland naar aanleiding van een op 24 augustus 1609 door hem ingediend rekest, afschrift (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 1 katern

2. DE ABDIJ VAN DE KARTHUIZERS BUITEN GEERTRUIDENBERG

- 1017** Rekening over het jaar 1606 van de door de Staten van Holland en West-Friesland geconfisqueerde geestelijke goederen van de orde van de Karthuizers buiten Geertruidenberg, afschrift, [1607].
1607 1 stuk
- 1018** Rekest van Hercules van de Winckele, visitateur-generaal van de Orde van de Karthuizers buiten Geertruidenberg in Raamsdonk, aan de Staten-Generaal om hen weer inkomsten te willen laten genieten uit de door de Staten van Holland en West-Friesland geconfisqueerde Brabantse goederen van voornoemde abdij, [1610]; afschrift (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 1 stuk
1. In het Frans.
2. In tweevoud.

3. DE ABDIJ LOOSDUINEN

- 1019** Rekest van Françoise van den Boetzelaer, abdijsuster van Loosduinen, aan de Gecommitteerde Raden van Holland en West-Friesland om, in navolging van de tractementsverhogingen van de andere zusters, ook haar prebende met vijftig gulden te willen verhogen, [1600]; afschrift (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 1 stuk

- 1020** Rekest van Hendrick Doessen aan de Staten van Holland en West-Friesland om Jan van Clooskercke, voormalig deurwaarder van het kantoor van de rentmeester van het Hof van Holland, Zeeland en West-Friesland, in zijn functie van deurwaarder van het kantoor van de abdij van Loosduinen, het St. Agnietenconvent en het Predikherenconvent te 's-Gravenhage, te willen handhaven, 1605; afschrift (begin 17e eeuw). Met retroacta, 1595 en 1605; originelen.
(begin 17e eeuw) 3 stukken
- 1021** Rekesten van Joost van Leeuwen, voormalig rentmeester van de abdij Loosduinen, het St. Agnietenconvent en het Predikheren-convent te 's-Gravenhage, aan de Gecommitteerde Raden van Holland en West-Friesland om de termijn voor de afbetaling van de door hem als rentmeester gemaakte schulden wegens zijn huidige financiële positie te willen verlengen, [1610]; afschriften. (begin 17e eeuw) Met retroacta, 1592, 1607 en 1609; origineel en afschriften.
eind 16e eeuw 7 stukken

4. DE ABDIJ POSTEL

- 1022** Missive van Hugo de Groot, advocaat-fiscaal van het Hof van Holland, Zeeland en West-Friesland, aan Willem van Beveren, raad en rentmeester van Zuid-Holland, inzake de door de rentmeester van Zeeland Bewester Schelde geuite bezwaren, betreffende de administratie van de geestelijke goederen van de abdij Postel, 1612; klad. Met bijlagen, 1350-1562 en 1612; origineel en afschriften, 1612
1612 1 katern en 3 stukken

5. DE ABDIEN RIJNSBURG EN LEEUWENHORST

- 1023** Instructie voor de abdis van de abdij Rijnsburg, z.j., afschrift (16e eeuw).
(16e eeuw) 1 stuk
In het Latijn.
- 1024** Akte, waarbij Willem, prins van Oranje, op 26 augustus 1582 toezegt de verkopeningen van landerijen van de abdijen Rijnsburg, Leeuwenhorst, Koningsveld en Loosduinen tijdelijk op te zullen schorten, afschrift (eind 16e eeuw).
(eind 16e eeuw) 1 stuk
RGP 31 (kleine serie): p. 688.
- Rekest van (Lijsbeth van der Wolf), weduwe van wijlen Willem van Dorp, baljuw en dijkgraaf van Delfland, aan Stephana van Rossum, abdis van Rijnsburg, om het proces te willen heropenen, inzake de aanspraken, die het convent doet op de goederen van wijlen haar man, [1595]; afschrift (eind 16e eeuw).
(eind 16e eeuw) 1 stuk
Archief van de Ridderschap van Holland, nummer toegang ##, inv.nr. 1338.
- Akte van aanstelling door Stephana van Rossum, abdis van Rijnsburg, van Gerard van Poelgeest, heer van Hoogmade, als raad en rentmeester-generaal van de abdij Rijnsburg, van 11 november 1599, afschrift. (eind 16e eeuw) Met een bijlage;
afschrift (eind 16e eeuw).
(eind 16e eeuw) 2 stukken
Archief van de Ridderschap van Holland, nummer toegang ##, inv.nr. 881.
- Stukken betreffende het proces tussen Dirck Gerritszn. van Kessel, rentmeester van de abdij Rijnsburg, eiser in conventie en verweerder in reconventie, tegen Jacob van Wijngaarden, superintendent van de abdij Rijnsburg, verweerder in conventie en

- eiser in reconventie, als zaakwaarnemer van Stephana van Rossum, abdis van Rijnsburg en de Ridderschap van Holland en West-Friesland, inzake overschotten op en tekorten in rekeningen, die lopen over de jaren 1586-1599; authentiek afschrift en afschriften, 1599
(eind 16e eeuw) 1 omslag
1. Gedeeltelijk in tweevoud.
2. Archief van de Ridderschap van Holland, nummer toegang ##, inv.nr. 894.
- Resolutie van Stephana van Rossum, abdis van Rijnsburg en Johanna van Lier, abdis van Leeuwenhorst en de Ridderschap en Edelen van Holland en West-Friesland, inzake het uitsluitend toekennen van proven aan zusters, die voldoen aan de toelatingseisen voor de abdijen, [eind 16e eeuw]; afschrift (eind 16e eeuw).
(eind 16e eeuw) 1 stuk
Archief van de Ridderschap van Holland, nummer toegang ##, inv.nr. 149.
- 1025 Missive van de Ridderschap en Edelen van Holland en West-Friesland aan Johan van Oldenbarnevelt van 12 november 1608, waarin zij hem verzoeken om de vergaderingen over de administratie van het goederenbezit van de abdijen Rijnsburg en Leeuwenhorst bij te willen wonen. origineel.
1608 1 stuk
RGP 108: p. 260.
- 1026 Memorie voor de Ridderschap en Edelen van Holland en West-Friesland van 4 november 1609, betreffende de administratie van het goederenbezit van de abdijen Rijnsburg en Leeuwenburg; concept; met in margine de daarop genomen resoluties van 4 november 1609.
1609 1 stuk
- Resolutie van de Ridderschap en Edelen van Holland en West-Friesland van 4 november 1609, betreffende de uit de inkomsten van het jaar 1609 uit de abdijen Rijnsburg en Leeuwenhorst aan de zusters uit te keren tractementen, afschrift (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 1 stuk
Archief van de Ridderschap van Holland, nummer toegang ##, inv.nr. 155.
- Resolutie van de Ridderschap en Edelen van Holland en West-Friesland van 10 september 1614, betreffende het aan-stellen van Anna van Berchem, als abdis van Rijnsburg, Suzanna van Etten, als abdis van Leeuwenhorst en van Willem Poelgeest, als rentmeester-generaal van de abdij Rijnsburg, alsmede betreffende enkele minder belangrijke bestuurlijke zaken, 1614; klad en minuut. Met bijlagen, 1607 en 1614;; authentiek afschrift en klad en authentiek afschrift, 1614.
1614 3 stukken
Archief van de Ridderschap van Holland, nummer toegang ##, inv.nr. 156.
- 1027 Resolutie van de Ridderschap en Edelen van Holland en West-Friesland van maart 1615, betreffende de aanstelling van Willem, heer van Mathenesse, als rentmeester-generaal van de abdij Rijnsburg; met de tekst van de door hem af te leggen eed. concept.
1615 1 stuk
- Missive van Jan van Tethrode aan Johan, heer van Duvenvoorde, superintendent van de abdij Rijnsburg, van 14 april 1615, betreffende het nazien van de rekeningen van Gerard van Poelgeest, raad en rentmeester-generaal van de abdij Rijnsburg, over de jaren 1600-1605 in verband met tekorten op de rekeningen, origineel. Met bijlagen, 1600, 1605 en 1615; afschriften (begin 17e eeuw).

1615

Archief van de Ridderschap van Holland, nummer toegang ##, inv.nr. 901.

4 stukken

III. JOHAN VAN OLDENBARNEVELT ALS GROOTZEGELBEWAARDER VAN HOLLAND EN WEST-FRIESLAND

A. REGLEMENTERING

- 1028** Instructie van Karel V voor Hendrik, graaf van Nassau, stadhouder-generaal van Holland, Zeeland en West-Friesland, van 24 augustus 1517, inzake het administreren door de stadhouder, de registermeester en de griffier van de lenen en achterlenen en de leenmannen en vazallen van het graafschap Holland, afschrift (eind 16e eeuw).
(eind 16e eeuw) 1 stuk
- 1029** Ordonnantie van Isabella, hertogin van Bourgondië, voor de leenmannen van Holland, Zeeland en West-Friesland van 2 december 1544, inzake aan haar gerichte verzoeken om de lenen, die haar echtgenoot Philips, hertog van Bourgondië, als graaf van Holland en Zeeland, toekomen, afschrift (eind 16e eeuw).
(eind 16e eeuw) 1 stuk
- 1030** Ordonnantie van Philips II, stadhouder van Holland en Zeeland, voor de leenmannen van Holland, Zeeland en West-Friesland van 20 oktober 1580, inzake het opnieuw verheffen van de lenen na het sluiten van de pacificatie van Gent, afschrift (eind 16e eeuw).
(eind 16e eeuw) 1 stuk
- 1031** Ordonnantie van de Staten van Holland en West-Friesland van 9 januari 1585, betreffende het verzegelen met een nieuw Statenzegel van de, op naam van dit college, uitgegeven leenbrieven. origineel.
1585 1 stuk

B. FINANCIËN

- 1032** Stuk, houdende een omrekeningstabel van gangbare muntsoorten naar ponden van veertig groten Vlaams; met lijsten van de inkomsten van ambtenaren van de griffie van de lenen van Holland, met een formulier voor de eedsaflegging door de leenman aan Philips II; met een formulier voor de eedsaflegging door de leenman aan Willem, prins van Oranje, van 3 maart 1572, afschrift (eind 16e eeuw).
(eind 16e eeuw) 1 stuk
- 1033** Register van de ontvangsten van de griffier van de lenen van Holland over de periode van 9 november 1577 - 15 januari 1580, origineel.
1577-1580 1 deel
- 1034** Rekening van het zegelrecht van Egbert Gool, griffier van de lenen van Holland over het jaar 1607, origineel, [1608]. Met een bijlage, 1594; afschrift
1607 2 stukken
Eén stuk in tweevoud.
- 1035** Ramingen van de verdeling der inkomsten van de griffie van de lenen van Holland, 1599, [1610] en [1615]; originelen en een afschrift (17e eeuw).
(eind 16e - 17e eeuw) 3 stukken
- 1036-1052, ---** Rekeningen van het zegelrecht van de lenen, die door de Staten van Holland en

West-Friesland zijn verleend, achtereenvolgens opgemaakt door Laurens van der Goes en Egbert Gool, griffiers en Anthonis Snouck en Carel de Briedère, secretarissen van de lenen van Holland en incidenteel door Jacob Everius, overgelegd aan Johan van Mathenesse en Johan van Oldenbarnevelt, in hun functie van grootzegelbewaarder van de lenen van Holland, 1593-1596, 1598-1602, 1604, 1609, 1611-1617; originelen en gelijktijdige afschriften, (eind 16e en begin 17e eeuw).
19 katernen en 12 stukken

- 1036** 1593 januari - december, 1 katern
1037 1594 januari - december, 1 katern
1038 1595 januari - december, 1 katern
1039 1596 januari - juni, 1 stuk
 --- 1598 juni - november
 Zie inv.nr. 1056.
1040 1599 april - augustus 1 katern september - december, 1 stuk
1041 1600 januari - maart 1 katern april - juni 1 katern en 1 stuk juli - september 1 stuk, oktober - december 1 stuk
1042 1601 januari - maart 1 katern april - juni 1 katern juli - december 1 katern
1043 1602 januari - december, 1 katern
1044 1604 januari - december, 1 katern
1045 1609 januari - december, 1 katern
1046 1611 januari - december, 1 katern
1047 1612 januari - december, 1 katern
1048 1613 januari - december, 1 katern en 3 stukken
 Met bijlagen.
1049 1614 januari - december, 1 katern
1050 1615 januari - december, 1 katern en 1 stuk
 Met een bijlage.
1051 1616 januari - december, 1 katern en 2 stukken
 Met bijlagen.
1052 1617 januari - december, 1 katern en 1 stuk
 Met een bijlage.

1053-1075

Rekeningen van het zegelrecht van octrooien, commissies, remissies en overige minder vaak voorkomende akten, die door de Staten van Holland en West-Friesland zijn verleend, achtereenvolgens opgemaakt door Laurens van der Goes en Egbert Gool, griffiers en Anthonis Snouck en Carel de Briedère, secretarissen van de lenen van Holland en incidenteel door Jacob Everius, overgelegd aan Johan van Mathenesse en Johan van Oldenbarnevelt, in hun functie van grootzegelbewaarder van de lenen van Holland, 1593-1595, 1598-1605, 1607-1618; originelen en gelijktijdige afschriften, (eind 16e en begin 17e eeuw).
18 katernen en 55 stukken

- 1053** 1593 januari - 1594 februari, 1 katern
1054 1594 januari - 1595 januari, 1 katern
1055 1595 februari - 1597 december, 1 katern
1056 1598 juni - december, 1 katern en 1 stuk
 Met een bijlage.
1057 1599 september - december, 1 stuk
1058 1600 januari - maart 1 stuk juli - september 1 stuk oktober - december 1 stuk
1059 1601 januari - maart 1 stuk april - juni 1 stuk juli - december 1 stuk
1060 1602 januari - december, 1 katern en 3 stukken
 Met bijlagen.
1061 1603 januari - december, 1 katern
1062 1604 januari - december, 1 katern en 7 stukken
 Met bijlagen.

- 1063** 1605 januari - juni 13, 1 katern en 1 stuk
Met een bijlage.
juni 15 - december 1 katern
- 1064** 1607 januari - december, 1 katern en 1 stuk
Met een bijlage.
- 1065** 1608 januari - december, 1 katern en 7 stukken
Met bijlagen.
- 1066** 1609 januari - september 1 katern en 1 stuk oktober - 1610 januari, 1 stuk
- 1067** 1610 januari - april 12 1 stuk april - mei, 1 stuk
- 1068** 1611 januari - december, 1 katern en 2 stukken
Met bijlagen.
- 1069** 1612 januari - december, 1 katern en 2 stukken
Met bijlagen.
- 1070** 1613 januari - december, 1 katern
- 1071** 1614 januari - december, 1 katern
- 1072** 1615 januari - juni 3, 1 katern en 2 stukken
Met bijlagen.
juni 5 - december 4 4 stukken
Met bijlagen.
- 1073** 1616 januari - september 1, 1 katern en 1 stuk
Met een bijlage.
september 16 - oktober 26 1 stuk
oktober 26 - november 30 1 stuk
december 5 - 16 1 stuk
- 1074** 1617 maart 31 - mei 2 1 stuk mei 2 - juni 27, 2 stukken
Met een bijlage.
september 7 - november 6 1 stuk
- 1075** 1618 januari - februari 1 stuk maart - april, 2 stukken
Met een bijlage.
mei 1 stuk
juni 1 stuk
juli 1 stuk
- 1076** Declaraties van Carel de Briedère, ingediend bij Johan van Oldenbarnevelt, Johan van Mathenesse en Adriaan van der Mijle, in verband met voorschotten, die hij gedaan heeft aan hen voor door voornoemde personen in 1608, 1616 en 1617 naar Vianen en Breukelen gemaakte reizen, afschriften, [1617].
[1617] 3 stukken
- 1077** Rekening van Jan Wolff, apotheker te 's-Gravenhage, voor de griffier van de lenen van Holland, voor de door hem in het jaar 1615 geleverde was, origineel, 1618.
1618 1 stuk

C. HET BEHEER DER LEENGOEDEREN

1. HET GESLACHT BRONKHORST

- 1078** Genealogische aantekeningen van de erfgenamen van Laurens van Bronckhorst, [1570]; origineel en afschrift (eind 16e eeuw).
(eind 16e eeuw) 2 stukken
- 1079** Rekest van Anna, echtgenote van Johan, heer van Naaldwijk, aan de Raad van State om de gage van Floris van Jutphaas in te houden teneinde daaruit achterstallige betalingen aan haar terug te betalen, [1600]; afschrift (begin 17e eeuw). Met een bijlage; origineel.
(begin 17e eeuw) 2 stukken

- 1080** Akte van verpachting door Servaas van Renoij, man en voogd van Ewalda van Bronckhorst, aan Dirk Willemszn. Kamp en Frans Franssn., inwoners van Haarlem, van 20 maart 1601 van een blekerij met opstallen, gelegen buiten de Zijlpoort, 1601; met een wijziging van 21 maart 1602 in de namen van de huurders, 1602; authentiek afschrift, 1614
1614 1 stuk
- 1081** Akte van transport door Elizabeth van Bronckhorst, weduwe van Jonkheer Melchior van Culemborg, met haar voogd Johan Leseur aan haar dochter Anna, echtgenote van Johan, heer van Naaldwijk, ten overstaan van de magistraat van 's-Gravenhage van 20 december 1611 van de aangestorven leengoederen en het patronaatsrecht; authentiek afschrift.
1611 1 stuk
- 1082** Uittreksel uit een sententie van het Hof van Utrecht van 2 juni 1615, inzake het toekennen door Ewalda van Bronckhorst aan haar zwager Johan, heer van Naaldwijk, van de door Reumpst van Weresteijn nagelaten goederen, 1615; authentiek afschrift, 1616.
1616 1 stuk

2. HET LEENGOED KOUCKOUXHOFF

- 1083** Stukken betreffende een geschil tussen Engelbrecht van Eijll enerzijds en Bernardo Cornelio, lid van de Kamer van de aartshertogen anderzijds, over de vraag in hoeverre één van beiden aanspraak kan maken op het aan het graafschap Holland leenroerige leen Kouckoucxhoff, gelegen in het kwartier van Roermond, hetgeen afhankelijk is van de aard van het leen, 1546, 1608, 1609 en 1612; authentiek afschrift en afschriften (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 5 stukken
Eén stuk in het Frans.
- 1084** Stuk, houdende advies van de Grote Raad van Mechelen van 12 december 1613 in een proces tussen Bernardo Cornelio, lid van de Kamer van de aartshertogen enerzijds en Soffia van Erp, mitsgaders haar zaakwaarnemer Willem Rengers anderzijds, waarin zij aan Bernardo Cornelio zijn aanspraken op het leen Kouckoucxhoff ontzeggen; afschrift (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 1 stuk

3. DE HEERLIJKHEDEN LEERDAM EN YSSELSTEIN

- 1085** Akte, waarbij Gijsbrecht, heer van Ysselstein, op 7 januari 1409 erkent het huis Ysselstein en een aantal in de Lopikerwaard, Benschop, Polsbroek, Hoenkoop en Blokland gelegen landerijen in leen te houden van Willem VI, graaf van Holland en Zeeland, authentiek afschrift (eind 16e eeuw).
(eind 16e eeuw) 1 stuk
- 1086** Akte van belening door Maria, gravin van Holland en Zeeland, van Frederik, graaf van Egmond, van 17 maart 1477, met het onversterkelijk leen van de stad en de heerlijkheid Leerdam en het land van Leede, authentiek afschrift (eind 16e eeuw).
(eind 16e eeuw) 1 stuk
- 1087** Missive van Johan I, hertog van Kleef, van 2 mei 1477, inzake een door hem namens Maria, hertogin van Bourgondië, tegen Frederik, graaf van Egmond, heer van

Ysselstein, voor de Grote Raad van Mechelen aangespannen proces, betreffende de vraag in hoeverre de stad en de heerlijkheid Leerdam en het land van Leede deel uitmaken van de landerijen, die destijds door Willem IV, hertog van Beieren, van Reinoud, hertog van Gelre, met de stad Gorinchem zijn gekocht, authentiek afschrift (eind 16e eeuw).

(eind 16e eeuw)

1 stuk

1088

Commissie van Maria, gravin van Holland en Zeeland, van 6 mei 1477 voor Frederik, graaf van Egmond, heer van Ysselstein en Buren, als kastelein, drossaard en rentmeester van de stad en de heerlijkheid Leerdam en het land van Leede, authentiek afschrift (eind 16e eeuw).

(eind 16e eeuw)

1 stuk

1089

Missive van de Staten van Holland en West-Friesland aan Philips, graaf van Hohenlohe, van 21 september 1600, waarin zij een verzoek om ontheffing van de betaling van de contributies afwijzen, 1600; afschrift. (begin 17e eeuw) Met een bijlage, 1579; afschrift.

begin 17e eeuw

2 stukken

1090

Rapport van N.N. voor de Staten van Holland en West-Friesland van 22 december 1600, inzake de met Philips, graaf van Hohenlohe, gemaakte afspraken, om het geschil over het hand-haven van de vrijstelling van contributies voor de heerlijkheden Leerdam en Ysselstein, aan een college van neutrale arbiters voor te leggen, afschrift (begin 17e eeuw).

(begin 17e eeuw)

1 stuk

1091

Missive van de drossaard, schout, burgemeester en magistraat van Ysselstein, Benschop en Polsbroek aan de Staten van Holland en West-Friesland, betreffende het geschil over de jurisdictie met het graafschap Holland in verband met het heffen van contributies door Holland aldaar, [1601]; afschrift (begin 17e eeuw).

(begin 17e eeuw)

1 stuk

1092

Rekest van Philips Willem, prins van Oranje, aan de Staten van Holland en West-Friesland om Philips Herderman, drossaard van Leerdam, te willen ontslaan van de rechtsvervolging door Isbrant van Merode, zolang niet is aangetoond, dat de heerlijkheden Leerdam en Ysselstein deel uitmaken van het graafschap Holland, [1601]; afschrift (begin 17e eeuw).

(begin 17e eeuw)

1 stuk

1093

Missive van Maria, gravin-douairière van Hohenlohe, aan Johan van Oldenbarnevelt van 15 oktober 1615, betreffende de onderhandelingen met het bestuur van de heerlijkheid Ysselstein, inzake de behartiging van de zaken van Philips Willem, prins van Oranje. origineel.

1615

RGP 121: p. 139-140.

1 stuk

1094

Missive van Philips van Steelant, drossaard van Buren, aan Johan van Oldenbarnevelt van 15 oktober 1615, betreffende de onderhandelingen met het bestuur van de heerlijkheid Ysselstein, inzake het invoeren van contributies op last van Philips Willem, prins van Oranje. origineel.

1615

RGP 121: p. 140-141.

1 stuk

4. DE HUIZEN VAN NAALDWIJK EN HONSHOLREDIJK

- 1095** Rekening van het zegelrecht van Cornelis van Reijnegom, stadhouder van de lenen van de huizen van Naaldwijk en Honsholredijk, over de periode van 1590-1606, verantwoord tegenover Johan van Oldenbarnevelt, als grootzegelbewaarder en afgesloten door Egbert Cool, griffier van de lenen van Holland en West-Friesland, 1609; origineel. Met een bijlage, [1600]; afschrift.
1609 2 stukken
- 1096** Kwitanties van Johan van Oldenbarnevelt voor Cornelis van Reijnegom, als rentmeester en stadhouder van de lenen van het huis van Naaldwijk, 1598, 1605, 1607 en 1608; originelen.
1598-1608 4 stukken

5. HET HUIS VAN WASSENAAR

- 1097** Rekeningen van Jacob de Jonge, stadhouder van de lenen van het huis van Wassenaar, van opbrengsten uit het zegelrecht van de lenen over de jaren 1594-1597, 1601 en 1605; originelen.
1594-1605 6 stukken
- 1098** Akten van attestatie van Cornelis van der Hoech, stadhouder van de lenen van het huis van Wassenaar, van opbrengsten uit het zegelrecht van de lenen over de jaren 1605 en 1606, 1607, originelen.
1605-1607 2 stukken

D. OVERIGE LEENZAKEN

- 1099** Uittreksel uit een memorie van Pieter Corneliszn. Bockenbergh, betreffende de leenroerigheid van Holland en Zeeland aan het Duitse Rijk in de jaren 985 tot 1442; afschrift (eind 16e eeuw).
(eind 16e eeuw) 1 stuk
In het Latijn.
- 1100** Akte, waarbij de leenmannen van Holland, Zeeland en West-Friesland, na het verlaten van Philips II, graaf en leenheer van Holland en Zeeland, trouw zweren aan Willem I, prins van Oranje. origineel.
1582 1 stuk
- 1101** Formulier voor de eedsaflegging door de leenmannen van het graafschap Holland, zoals dat tijdens de vergadering van de Staten van Holland en West-Friesland in mei 1586 is vastgesteld; authentiek afschrift.
1586 1 stuk
- 1102** Stukken betreffende het afleggen van de eed van trouw door Jacob de Jonge, stadhouder van de lenen van het huis van Wassenaar en Cornelis van Reijnegom, stadhouder van de lenen van het huis van Aremberg, in handen van Johan van Oldenbarnevelt. originelen.
1593 2 stukken
- 1103** Instructies van Johan van der Does, registermeester van de lenen van Holland en Laurens van der Goes, griffier van de lenen van Holland, voor Dammas van Blijenburg en voor N.N. van 1600 en z.j. voor het bijwerken van de administratie van

-
- de onder het graafschap Holland ressorterende leengoederen, 1600 en z.j.; afschriften (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 3 stukken
- 1104** Memorie van Johan van Oldenbarnevelt voor de Leenkamer van Holland, waarin hij het verzoek van de kopers van de goederen van Egmond, om deze goederen tot leen te willen verheffen, afwijst, [1600]; concept en afschrift (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 1 stuk
- 1105** Memorie van N.N. voor N.N., waarin hij advies inwint over de vraag in hoeverre de verkoop van Hollandse lenen, die in Brabant zijn gelegen en die officieel niet in de Leenkamer van Holland zijn geregistreerd, wetmatig zijn, [1600]; afschrift (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 1 stuk
- 1106** Klad-aantekeningen van Johan van Oldenbarnevelt, grootzegelbewaarder van Holland en West-Friesland, inzake in de jaren 1606-1608 voor verschillende lenen uitgegeven commissies, verlijfbrieven en octrooien, 1606-1608.
1606-1608 3 katernen en 1 stuk

IV. JOHAN VAN OLDENBARNEVELT ALS LEIDER VAN DE AFVAARDIGING VAN HOLLAND TER STATEN-GENERAAL

DE STATEN-GENERAAL

A. ALGEMEEN

CORRESPONDENTIE

- 1107** Missive van Cornelis Aerssens, griffier van de Staten-Generaal, aan Johan van Oldenbarnevelt van 20 mei 1603, betreffende de geruchten over de oorlogsdreiging van Duitsland en betreffende de kaapvaart bij Duinkerken. origineel.
1603 1 stuk
RGP 108: p. 39-41.
- 1108** Missive van Otto Roeck, burgemeester van Deventer, aan Johan van Oldenbarnevelt van 24 juli 1605, betreffende de laatste voorbereidingen voor een militair treffen met de Spaanse bevelhebber Ambrosius Spinola op Duits grondgebied; origineel. Met een bijlage; gelijktijdig afschrift.
1605 2 stukken
1. RGP 108: p. 119-122.
2. Eén stuk in het Nederlands en in het Frans.

B. BIJZONDER

1. DE VERGADERINGEN VAN DE STATEN-GENERAAL

- 1109** Memorie inzake in de maanden april-juni 1578 door de Staten-Generaal niet volledig afgehandelde resoluties; met marginale aantekeningen van Johan van Oldenbarnevelt. origineel.
1578 1 stuk
- 1110** Commissie van 17 maart 1586, met een instructie voor de gedeputeerden van de Staten van Holland en Zeeland ter Staten-Generaal inzake het reces van laatstgenoemd college, afschrift (eind 16e eeuw).
(eind 16e eeuw) 1 stuk
- 1111** Formulier van de eedsaflegging door de gedeputeerden ter vergadering van de Staten-Generaal, zoals dit met het oog op geheimhouding gebezigd wordt, [1595]; afschrift (eind 16e eeuw).
(eind 16e eeuw) 1 stuk
- 1112** Aantekeningen van Johan van Oldenbarnevelt van vergaderingen van de Staten-Generaal, 1600, [1610], 1614 en 1616; klad en concepten.
1600-1616 1 katern en 8 stukken
1600 juni 5
1610
1614 april 17, 18, 22, 25-28
1616 februari 4
september 29
1617 maart 2
1618 juli 3
z.j.

2. FUNCTIONARISSEN

- 1113** Instructie van de Staten-Generaal van 13 januari 1581 om te komen tot het oprichten van een Landraad, afschrift (eind 16e eeuw).
(eind 16e eeuw) 1 katern
RGP 41: p. 266-267.
- 1114** Instructie van de Staten-Generaal van 6 januari 1583 om te komen tot het opnieuw instellen van een Landraad, bestaande uit zestien in plaats van dertig Raden, 1583; afschrift (eind 16e eeuw), minuut.
(eind 16e eeuw) 1 katern
- 1115** Concept-instructie van de Staten-Generaal van 11 september 1583 voor het oprichten van een Landraad van Holland, Zeeland en Utrecht, afschrift (eind 16e eeuw).
(eind 16e eeuw) 1 stuk
RGP 43: p. 314.

3. FINANCIËN

A Geldmiddelen

1 Inkomsten en uitgaven

- 1115A** Akte van overeenkomst van de leenmannen van Zeeland enerzijds met Maximiliaan, aartshertog van Oostenrijk, anderzijds van 15 augustus 1481, inzake het betalen van grondrechten voor een termijn van zes jaar, waarbij zij van andere lasten worden vrijgesteld, afschrift (eind 16e eeuw).
(eind 16e eeuw) 1 stuk
- 1116** Akte, waarbij de abt van de St. Pietersabdij te Lobbes van de Orde van de Benedictijnen op 24 mei 1575 de inkomsten uit de tienden van de parochies van Ham en van Tielroo voor de duur van negen jaar aan Anthonis Willemszn. Sonck verpacht, afschrift (eind 16e eeuw).
(eind 16e eeuw) 1 stuk
In het Frans.
- 1117** Memorie inzake achterstallige betalingen van de Staten van Zeeland aan de Staten van Holland en West-Friesland in hun gemeenschappelijke financieringen, 1585; afschrift, [1587].
[1587] 1 stuk
- 1118** Borderel op de derde rekening van Joris de Bie, ontvanger-generaal van de Generaliteit, inzake zijn inkomsten en uitgaven in de periode van 10 januari - 11 december 1586, afschrift (eind 16e eeuw).
(eind 16e eeuw) 1 stuk
- 1119** Resolutie van de Staten-Generaal van 1598, betreffende de bezwaren van de stad Groningen en de Ommelanden, inzake het betalen van schulden over het jaar 1597, afschrift (eind 16e eeuw).
(eind 16e eeuw) 1 stuk
- 1120** Lijsten van de opbrengsten uit de beden van Brabant aan de Staten-Generaal, eind

- 16e eeuw; afschriften.
(eind 16e eeuw) 2 stukken
- 1121** Lijst van de buiten Hulst gelegen landerijen, de onder Oostende ressorterende landerijen en van een aantal domeingoederen in Vlaanderen, opgemaakt met het oog op de inning van de contributies, [1600]; afschrift (eind 16e eeuw).
(eind 16e eeuw) 1 stuk
- 1122** Stukken betreffende het geschil, dat is gerezen tussen de Staten van Oostergo en de Staten van Westergo enerzijds en de Staten van Zevenwolde en het Hof van Friesland anderzijds, inzake het in de periode van 28 juli - 4 augustus 1600 gevoerde overleg over de verpachtingen en consenten, resulterend in een overeenkomst van 21 januari 1601, elijktijdige afschriften.
1601 1 omslag
1. Eén stuk in het Latijn.
2. Vier stukken in druk.
- 1123** Rapport van de Staten van Friesland voor de Staten-Generaal, de Raad van State en Willem Lodewijk, graaf van Nassau, stadhouder van Friesland, Groningen, Drenthe en Overijssel, van 28 februari 1601, inzake hun bijdragen in de achterstallige betalingen in de consenten over de jaren 1598-1601; afschriften (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 1 katern
RGP 85: p. 629-633.
- 1124** Staat van de voor de Generaliteit bestemde inkomsten van Gerrit Janszn. Aernhem, ontvanger van de Staten van Friesland, over de periode van 26 oktober - 22 december 1604, afschrift (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 1 stuk
- 1125** Staat van Cornelis Aerssens, griffier van de Staten-Generaal, van de uitgaven over het jaar 1608 ten behoeve van het onderhoud van studenten; gelijktijdig afschrift.
1608 1 stuk
- 1126** Staat van het verschil in inkomsten en uitgaven, zoals dit in 1612 bij het afsluiten van de rekeningen van Philips Doubleth, ontvanger-generaal van de Generaliteit, over de jaren 1590-1611 per gewest is geconstateerd, 1612; afschrift (begin 17e eeuw).
1612
- 1127** Staat van de over de jaren 1608-1612 door Philips Doubleth, ontvanger-generaal van de Generaliteit, aan de Hollandse steden uitgekeerde vergoedingen; afschrift (begin 17e eeuw).
1612
- 1128** Staat van de inkomsten uit de 5e penning van ontvanger Boudaen van Brabant over de periode van oktober 1612 - mei 1613, afschrift (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 1 stuk
- 1129** Liquidatie van Thyman van Volbergen, commies van de Generaliteits Rekenkamer, met Johan van der Veecken, inzake de door laatstgenoemde verstrekte voorschotten; afschrift (begin 17e eeuw).
1616

2 De sterfhuizen

a. Het sterfhuis van George Eberhard, graaf van Solms

- 1130** Stuk houdende advies van Hendrik Rosa, raad-ordinaris van het Hof van Holland, Zeeland en West-Friesland, in het proces tussen Sabina, gravin van Egmond, enerzijds en Emanuel van Stembor, vader en voogd van Lamoraal van Stembor anderzijds, betreffende de integriteit van Emanuel van Stembor, haar voormalige rentmeester, 1588 en [1589]; afschriften (eind 16e eeuw).
(eind 16e eeuw) 2 katernen
- 1131** Commissies van Maurits, prins van Oranje, respectievelijk van de Staten-Generaal voor George Eberhard, graaf van Solms, als kolonel van Zeeland, van 2 april 1586 en 25 juni 1589, 1586 en 1589; afschriften (eind 16e eeuw). Met beschikkingen in de betalingen, 1596; afschriften (eind 16e eeuw).
(eind 16e eeuw) 7 stukken
- 1131A** Missive van Adam Scholl, secretaris van Walburg, gravin van Nieuwenaar en Meurs, aan Johan van Oldenbarnevelt van 22 september 1596, waarin hij hem verzoekt om te voorzien in de financiële nood van Arnold de Saijer, oudgediende van de graven van Nieuwenaar en Meurs. origineel.
1596 1 stuk
1. In het Duits.
2. RGP 121: p. 589-590.
- 1132** Beschikking van de Hoge Raad van Holland en Zeeland van 5 juli 1600 op het verzoek van Sabina, gravin van Egmond, om een vidimus van het testament van Walburg, gravin van Nieuwenaar en Meurs, te verkrijgen in verband met haar aanspraken op de nalatenschap; authentiek afschrift, 1600.
1600 1 stuk
In tweevoud.
- 1133** Staat van de schulden, die op 10 januari 1602 door Sabina, gravin van Egmond, nog aan de crediteuren van de boedel van wijlen haar echtgenoot George Eberhard, graaf van Solms, moeten worden voldaan; afschrift (begin 17e eeuw).
1602
- 1134** Stuk houdende een uitspraak in het proces tussen Sabina, gravin van Egmond, enerzijds en Ernst en Philips, graven van Solms, anderzijds, van 24 december 1603, inzake de geldigheidsduur van een schenking van landerijen door Walburg, graving van Nieuwenaar en Meurs, aan Sabina, gravin van Egmond, waarbij tevens een financiële regeling wordt getroffen om de schulden van wijlen haar echtgenoot George Eberhard, graaf van Solms, te voldoen; afschrift (begin 17e eeuw). Met bijlagen, 1595 en 1602; authentiek afschrift en afschriften, 1597 en (begin 17e eeuw).
1603
- 1135** Stukken betreffende de aanspraken van Maximiliaan, graaf van Hoorne, heer van Lokeren en gouverneur van de stad Heusden, van 15 februari 1607 en 1 april 1608 op goederen van wijlen George Eberhard, graaf van Solms en op die van Walburg, gravin van Nieuwenaar en Meurs, tot het aflossen van achterstallige betalingen, waarbij de inkomsten uit Beijerland en de heerlijkheid Weert als hypotheek dienden; concept en afschriften (begin 17e eeuw).
1607 en 1608

- 1136** Rekesten van Sabina, gravin van Egmond, aan de Staten-Generaal om haar op grond van artikel 13 van het wapenstilstandsverdrag haar geconfisqueerde goederen, de heerlijkheden Weert, Wissem, Hoorne, Cottersem, Bockholt, Bruegel en de pandschappen Kessel en Kriekenbeek terug te geven en haar in haar oude bevoegdheden te herstellen, [1609]; afschriften. (begin 17e eeuw) Met een bijlage, 1577; afschrift.
begin 17e eeuw 3 katernen en 1 stuk
- 1137** Commissie van René de Cerclery, graaf van Hoorne, voor Hugo Harinck van 7 juli 1614 om als notaris namens hem een op 10 oktober 1605 herziene versie van een tussen Sabina, gravin van Solms en hem op 9 juli 1603 gesloten verkoopovereenkomst aan Antoine de Flory, raadsheer van het Hof van Holland, Zeeland en West-Friesland, te overhandigen en ten huize van Johan van Oldenbarnevelt te laten bewaren; origineel. Met een bijlage. origineel.
1605
In het Frans.
- 1138** Stukken betreffende de afwikkeling van de nalatenschap van Sabina, gravin van Egmond, door een aantal door het Hof van Holland, Zeeland en West-Friesland, te benoemen commissarissen, waarin ook de achterstallige schulden uit de nalatenschap van haar echtgenoot George Eberhard, graaf van Solms, worden betrokken; origineel en afschrift.
1614 en 1615 1 katern en 1 stuk

b. Het sterfhuis van Anna Margaretha, gravin van Manderscheid

- 1139** Rapport van Walraven III van Brederode en Johan van Oldenbarnevelt, executeurs-testamentair van Anna Margaretha, gravin van Manderscheid, weduwe van Lodewijk, graaf van Nassau, van 6 juli 1606, betreffende de afwikkeling van haar nalatenschap; afschrift (begin 17e eeuw).
1606
Eén stuk in het Duits.

c. Het sterfhuis van Walburg, gravin van Nieuwenaar en Meurs

- 1140** Missive van Gebhard Truchess, keurvorst van Keulen en van Adolf, graaf van Nieuwenaar en Meurs, aan de Staten-Generaal, waarin zij verzoeken om het door hen onderling gesloten verdrag aangaande grensbepalingen te willen goedkeuren, [1585]; afschrift (eind 16e eeuw).
(eind 16e eeuw) 1 stuk
In het Latijn.
- 1141** Missive van Walburg, gravin van Nieuwenaar en Meurs, aan de Staten-Generaal van 6 januari 1590, waarin zij verzoekt om Staatse troepen te zenden naar het fort te 's-Gravenweert teneinde de Spanjaarden uit de graafschappen Keulen en Meurs te verdrijven; afschrift (eind 16e eeuw).
1590
- 1142** Lijsten van de door Adolf, graaf van Nieuwenaar en Meurs, bij zijn dood in 1591 aan de crediteuren verschuldigde bedragen, die zijn vrouw Walburg nog moet uitbetalen, 1591; afschriften (eind 16e eeuw).
(eind 16e eeuw) 2 stukken

- 1143** Missive van Arnout Steuvingesz. aan Walburg, gravin van Nieuwenaar en Meurs, van januari 1595, waarin hij meedeelt dat Jan Drenckewaert, tesorier-generaal van de Rekenkamer van het vorstendom Gelre en het graafschap Zutphen, een ordonnantie heeft uitgevaardigd om de leveranties aan het graafschap Meurs te staken en het leenroerig te maken aan Gelderland, 1595; afschrift (eind 16e eeuw). Met bijlagen, 1595; afschriften (eind 16e eeuw).
(eind 16e eeuw) 3 stukken
- 1144** Memorie van N.N. voor Walburg, gravin van Nieuwenaar en Meurs, betreffende het veroveren van Keulen door een door het graafschap Meurs te bekostigen leger om aldus achterstallige betalingen te innen, 1596; afschrift (eind 16e eeuw).
(eind 16e eeuw) 1 stuk
- 1145** Rapport van de in de periode van 12-24 oktober 1598 door Walburg, gravin van Nieuwenaar en Meurs, met Rodrigo de Silva y Mendoza, heer van Aragon, gevoerde onder-handelingen, inzake de neutraliteit van het graafschap Meurs, het erkennen van de gereformeerde religie en het gedrag van zijn troepen, 1598; afschrift (eind 16e eeuw).
(eind 16e eeuw) 1 katern
- 1146** Missive van Arent van Stuvinck en Reynier Vermeer, rentmeester en secretaris van het graafschap Meurs, aan de Staten-Generaal, executeurs-testamentair, van 26 juli 1600, inzake de afwikkeling van de betalingen, het afdanken van troepen op het slot Meurs en de verzegeling van de meubelen en van het archief, 1600; afschrift (eind 16e eeuw).
(eind 16e eeuw) 1 stuk
- 1147** Missive van het Hof van Holland, Zeeland en West-Friesland aan (de Staten-Generaal), executeurs-testamentair, waarbij het verklaart, dat noch het stadsbestuur van Meurs, noch Arnold, graaf van Bentheim, aanspraken kunnen doen gelden op de erfenis van Walburg, gravin van Nieuwenaar en Meurs, daar George Eberard, graaf van Solms, als universeel erfgenaam en de Staten-Generaal, als executeurs-testamentair, zijn aangewezen in deze. origineel.
1600 1 stuk
- 1148** Rekening van de achterstallige betalingen van het sterfhuis van Walburg, gravin van Nieuwenaar en Meurs, aan Karel Roorda, [1600]; afschrift (eind 16e eeuw).
(eind 16e eeuw) 1 stuk
- 1149** Missive van George Eberard, graaf van Solms, aan de Staten-Generaal, executeurs-testamentair, om ondanks de aanspraken van Abraham van Goorle op een deel van de nalatenschap van Walburg, gravin van Nieuwenaar en Meurs, in het belang van de crediteurs en erfgenamen over te gaan tot het legateren van de roerende goederen, [1600]; afschrift (eind 16e eeuw).
(eind 16e eeuw) 1 stuk
- 1150** Missive van het Hof van Holland, Zeeland en West-Friesland aan de Staten-Generaal, executeurs-testamentair van 9 maart 1604, waarin het adviseert om afwijzend te reageren op het rekest van de zusters Walburg, Anna en Margriete van den Broucke en Trijntje van Alphen tot het verstrekken van legaten uit de erfenis van Walburg, gravin van Nieuwenaar en Meurs, 1604; afschrift (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 1 stuk
RGP 101: p. 229.

- 1151** Rekest van George Eberhard, graaf van Solms, aan de Staten-Generaal, executeurs-testamentair, inzake het handhaven van de neutraliteit van de heerlijkheid Weert, nadat deze is aangetast door Adolf en Walburg, graaf en gravin van Nieuwenaar en Meurs, 1604; afschrift (begin 17e eeuw) Met een bijlage, 1600; afschrift (begin 17e eeuw).
begin 17e eeuw 2 stukken
Bijlage in het Latijn en in tweevoud.
- 1152** Stukken betreffende het proces tussen Adam Revel en Johan Pergens, erfgenamen van Sijbert van Dries en Walburg van Eijll, eisers enerzijds en Sabina, gravin van Egmond, erfgename van Walburg, gravin van Nieuwenaar en Meurs, verweerster anderzijds, inzake de aan de crediteurs van laatstgenoemde uit de roerende goederen nog verschuldigde obligaties en legale hypotheeken, 1587, 1591, 1597, 1599, 1600, 1602 en 1606; afschriften (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 1 omslag
Gedeeltelijk in het Duits.

d. Het sterfhuis van Johan van der Veecken

- 1153** Missive van Johan van der Veecken aan Johan van Oldenbarnevelt van 9 september 1597, betreffende de ontvangsten op een wisselbrief, het huwelijk van Geertruid van Oldenbarnevelt met Reinoud van Brederode en de moeilijkheden bij het vertrek van de Engelse vloot uit de haven van Rotterdam; origineel. Met een bijlage; origineel.
1597 2 stukken
RGP 80: p. 364.
- 1154** Missive van Johan van der Veecken aan Johan van Oldenbarnevelt van 15 december 1602, betreffende het afwickelen van de financiën met Philips Doubleth, ontvanger-generaal van de Staten-Generaal, verplichtingen aan Frankrijk en Engeland, de slechte kustbewaking bij Duinkerken en de moeilijkheden over het misbruik van een afgegeven Engels paspoort. origineel.
1602 1 stuk
RGP 108: p. 26-27.
- 1155** Missive van Johan van der Veecken aan Johan van Oldenbarnevelt van 28 september 1604, betreffende de ontvangst van geld uit Frankrijk, de correspondentie met Engell Adriaenssen, kapitein bij het College ter Admiraliteit van Rotterdam en de onderhandelingen van Juan Fernandez de Velasco te Gent, inzake het afschaffen van een verbod op de handel op Spanje en een bekrachtiging van dit zelfde verbod in Frankrijk. origineel.
1604 1 stuk
RGP 108: p. 106-107.
- 1156** Missive van Johan van der Veecken aan Johan van Oldenbarnevelt van 31 oktober 1605, betreffende de afrekening met Philips Doubleth, ontvanger-generaal van de Staten-Generaal, van de uit Frankrijk afkomstige gelden, enkele nieuwstijdingen over Spanje en het verlies van Wachtendonck in Brabant. origineel.
1605 1 stuk
RGP 108: p. 125-126.
- 1157** Missive van Johan van der Veecken aan Johan van Oldenbarnevelt, waarin hij voorstelt om de door Albert, aartshertog van Oostenrijk, verleende verlenging van het octrooi van 1603 ongedaan te maken door in plaats daarvan het octrooi van de

Staten-Generaal van 1604 door de Staten van Holland en West-Friesland voor een langere tijd te laten verlengen, [1610]; origineel.

1 stuk

- 1158** Missive van Johan van der Veecken aan Johan van Oldenbarnevelt van 8 september 1613, betreffende de ontvangst van de Franse penningen, waarvan hij op korte termijn verantwoording belooft af te leggen. origineel
1513
RGP 108: p. 561-562. 1 stuk
- 1159** Missive van Johan van der Veecken aan Johan van Oldenbarnevelt van 11 februari 1616, betreffende het door hem reeds aan Thijman van Volbergen, commies van de Staten-Generaal, betaalde deel van de Franse penningen en het door hem nog aan François Doubleth uit te betalen bedrag; origineel. Met een bijlage; origineel.
1616
RGP 121: p. 162-163. 2 stukken
- 1160** Missive van Johan van der Veecken aan Johan van Oldenbarnevelt van 12 februari 1616, betreffende de goede afloop van een ongeluk dat Maria de Medici en enkele vorsten is overkomen en Van der Veeckens inspanningen om door bemiddeling van Pierre Marbaut en Maureaulx een betere en snellere betaling van de Franse penningen te bewerken. origineel.
1616 1 stuk
- 1161** Missive van Johan van der Veecken aan Johan van Oldenbarnevelt van (eind februari/begin maart) 1616, betreffende de betalingen op de Franse penningen en het plan om krediet in Engeland op te nemen ten gunste van Frankrijk, dat met binnenlandse onlusten te maken heeft. origineel.
1616
RGP 121: p. 169-170. 1 stuk
- 1162** Missive van Johan van der Veecken aan Johan van Oldenbarnevelt van 5 maart 1616, betreffende de noodzaak om vanwege de binnenlandse onlusten in Frankrijk geld vrij te maken voor het handhaven van de rust aldaar. origineel.
1616
RGP 121: p. 170. 1 stuk
- 1163** Missive van Johan van Oldenbarnevelt aan Johan van der Veecken van 10 maart 1616, waarbij hij hem opdraagt een bepaald bedrag aan Benjamin Aubéry, heer du Maurier, Franse ambassadeur in de Republiek, te betalen. concept.
1616
RGP 121: p. 171. 1 stuk
- 1164** Missive van Johan van der Veecken aan Johan van Oldenbarnevelt van 30 mei 1616, waarin hij zijn medewerking vraagt voor het tijdig uitbetalen van bedragen, die de Republiek verschuldigd is aan Engelsen. origineel.
1616
RGP 121: p. 177. 1 stuk
- 1165** Missive van Johan van der Veecken aan Johan van Oldenbarnevelt van 2 juni 1616, betreffende de bijdrage van Zeeland in de subsidie aan Engeland, het verzoek voor het terugbetalen van een door hem aan Holland verstrekte lening en het betalen van een subsidie aan Engeland door Thyman van Volbergen, commies van de ontvanger-generaal van de Generaliteit. origineel.
1616 1 stuk

RGP 121: p. 177-178.

- 1166** Missive van Johan van der Veecken aan Johan van Oldenbarnevelt van 20 juni 1616, waarin hij instructies geeft voor het uitbetalen door Johan Hallinck, commies van de Rekenkamer van Holland, het vorderen van een bedrag van Jasper van Grevenraet, koopman te Amsterdam, het verzoek om een goed schip en betaling van schulden in verband met de uitgaven, die hij in Zeeland en Antwerpen moet doen. origineel.
1616 1 stuk
RGP 121: p. 182.
- 1167** Missive van Johan van der Veecken aan Johan van Oldenbarnevelt van 24 juni 1616, waarin hij erop wijst niet in zulke korte tijd de betalingen in Engeland te kunnen voldoen als de Staten-Generaal dit kennelijk wensen. origineel.
1616 1 stuk
RGP 121: p. 184-185.
- 1168** Missive van Johan van der Veecken aan Benjamin Aubéry, Frans ambassadeur in de Republiek, van 7 augustus 1616, betreffende het bedrag, dat is vastgesteld als bijdrage voor 1616 en het tekort in de betalingen over 1613 en 1614, 1616; origineel.
1 stuk
In het Frans.
- 1169** Missive van Johan van der Veecken aan Johan van Oldenbarnevelt van (augustus) 1616, waarin hij in verband met zijn te verwachten overlijden vraagt of zijn schoonzoon Johan Baptista 't Kint van Rodenbeke met de administratie van de Franse penningen belast mag worden. origineel.
1616 1 stuk
RGP 121: p. 210-211.
- 1170** Missiven van Johan van der Veecken aan Johan van Oldenbarnevelt van 2, 13 en 29 juli 1616, betreffende de financiële maatregelen, die naar aanleiding van het ontruimen van de pandsteden Den Briel en Vlissingen en van het fort Rammekens, door de Engelse troepen zijn genomen, 1614-1616; originelen. Met bijlagen, 1616-1616; originelen.
1 omslag
RGP 121: p. 187, 190-191, 193-194.
- 1171** Stukken betreffende de verrekeningen van Johan van Oldenbarnevelt met Johan van der Veecken en later met diens erfgenamen naar aanleiding van Van der Veeckens geldelijke bemoeienissen met Frankrijk en Engeland ten behoeve van de Republiek, 1599, 1604, 1605, 1608-1610, 1613, 1614, 1616 en 1617 en z.j., originelen en afschriften.
1 omslag
Eén stuk in het Frans.

3 Overige financiële zaken

- 1172** Uittreksel uit de resoluties van de gedeputeerden van de nader geünieerde provincies van 24 maart - 12 april 1579, inzake het tractement aan de stadhouders, de verdediging van meer steden, de convoorien en licenten, het muntrecht en een verhoging van de licenten op levensmiddelen, 1579; afschrift (eind 16e eeuw).
1 katern
- 1173** Resolutie van de gedeputeerden van de nader geünieerde provincies van 15 mei

- 1579, inzake het ontzet van de stad Maastricht, het continueren van de oorlog tegen de Spanjaarden, een regeling van de quote voor de noordelijke gewesten en een daarvan afwijkende maatregel voor de gewesten Brabant en Vlaanderen, 1579; afschrift (eind 16e eeuw).
(eind 16e eeuw) 1 katern
RGP 33: p. 528-529.
- 1174** Missiven van Elizabeth, koningin van Engeland en Leicester aan de Staten-Generaal van 2 april 1587, waarin zij verzoeken de financiële bijstand te vergroten, 1587; afschriften (eind 16e eeuw).
(eind 16e eeuw) 2 stukken
In het Frans.
- 1175** Missive van Leicester aan Maurits, prins van Oranje, van december 1586, betreffende financiële toezeggingen in het algemeen belang. origineel.
1586 1 stuk
In het Frans.
- 1176** Instructie van de Raad van State voor de Kamer van Financiën met richtlijnen voor de tesorier-generaal en voor de secretarissen. concept.
1586 1 katern
In het Frans.
- 1177** Uittreksel uit de resoluties van de Staten-Generaal van 17 mei 1595, betreffende de moeilijkheden, die zijn gerezen rond het afsluiten van de derde rekening van Philips Doubleth, ontvanger-generaal van de Generaliteit; authentiek afschrift.
1595 1 stuk
- 1178** Resolutie van de Staten-Generaal van 14 augustus 1601, inzake het benoemen van personen voor een Generale Rekenkamer om de rekeningen van de ontvanger-generaal af te horen en te sluiten en de administratie van convoeien en licenten te controleren, 1601; afschrift (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 1 stuk
RGP 85: p. 620-622.
- 1179** Proposities van Maurits, prins van Oranje, Pieter de Hiniosa, raad-ordinaris van de Hoge Raad van Holland en Zeeland en Nicolaas Bruyninck, secretaris van Maurits, prins van Oranje, aan de Staten van Zeeland van 15 april en 10 mei 1604, inzake achterstallige betalingen aan troepen, die ter repartitie van dit gewest waren gesteld, maar gedeeltelijk door de Generaliteit zijn bekostigd, de ter repartitie te werven troepen voor het komende jaar, de consenten voor de Staat van Oorlog en de mogelijkheid tot het combineren van de convoeien op de in- en uitgaande goederen; authentieke afschriften.
1604 2 katernen
RGP 101: p. 449.
- 1180** Rapporten van gecommiteerden van de Staten-Generaal voor de Staten-Generaal van 10 oktober 1608, over hun onderzoek in de Generaliteits Rekenkamer naar aanleiding van de moeilijkheden, die zijn gerezen over het sluiten van de vierde rekening van Philips Doubleth, ontvanger-generaal van de Generaliteit, 1608; afschriften (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 2 stukken

B Belastingen

1 Gemene middelen

- 1181** Memorie van de drost van Salland voor de besprekingen van de Ridderschap van Overijssel met de steden Deventer, Kampen en Zwolle, inzake de bevoegdheden van beide partijen, betreffende de jurisdictie in Salland en het innen van gemene middelen aldaar, [1585]; afschrift (eind 16e eeuw).
(eind 16e eeuw)
- 1182** Stukken betreffende het overleg van gedeputeerden van de Staten-Generaal met de Staten van Friesland van 15 en 21 april en 5 mei 1586, inzake het belang van het éénjarig verpachten en innen van de gemene middelen in de Republiek, 1586; afschriften (eind 16e eeuw).
(eind 16e eeuw) 3 stukken
RGP 47: p. 337.
- 1183** Staat van de door de ontvangers van de gemene middelen, op last van Maurits, prins van Oranje en de Raad van State, op interest geleende gelden en van door de Hollandse steden sinds 10 januari 1586 aan de Raad van State verstrekte leningen, die in de periode van september 1586 - april 1587 terug betaald moeten worden, 1586; afschrift (eind 16e eeuw).
(eind 16e eeuw) 1 katern
- 1184** Stukken betreffende de in de periode van 5-17 september 1594 door de Staten-Generaal met Joachim Alting en Johan Wifringh, gecommiteerden van de stad Groningen en Johan Rengers tho Helm, gecommiteerde van de Friese Ommelanden, gevoerde onderhandelingen, inzake het innen en het wijzigen van de bijdrage in de gemene middelen, het bepalen van de jurisdictie van de stad respectievelijk van de Ommelanden en het sluiten van een federatie door beide partijen, 1594; afschriften (eind 16e eeuw).
(eind 16e eeuw) 1 omslag
RGP 57: p. 307-309.
- 1185** Stukken waarbij de kwartieren van de Staten van Gelderland op 29 juni 1599 gezamenlijk voorstellen doen tot wijzigingen op de in juni 1599 door de Staten-Generaal voorgestelde lijst van consenten van de gemene middelen, 1599; afschriften (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 4 stukken
RGP 71: p. 728.
- 1186** Stukken betreffende de door de Staten-Generaal genomen resoluties, inzake de door de gedeputeerden van Oostergo, Westergo en Zevenwolde enerzijds en door de steden van Friesland anderzijds, gedane voorstellen, betreffende de betaling van de restanten van de consenten door handhaving van de verpachting der gemene middelen in plaats van omslagen over een aantal goederen, 1601; afschriften (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 2 katernen
- 1187** Instructie van de Staten-Generaal van 15 mei 1606 voor de gecommiteerden op de gemenelandsrekeningen om de liquidaties van de Republiek te onderzoeken en om de rekeningen van de ontvanger-generaal en van de ontvangers van de Colleges ter Admiraliteit af te horen, 1606; afschrift.

(begin 17e eeuw) 1 stuk
RGP 101: p. 749-751.

1188 Missive van de Staten van Zeeland aan de Staten-Generaal van 23 juli 1614, waarin zij hun goedkeuring verlenen aan de door Gaspar Vosbergen, raadsheer in de Hoge Raad van Holland en Zeeland, gedane propositie om met name voor Holland en Zeeland éénparigheid van de gemene middelen in te voeren, 1614; afschrift (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 1 stuk

1189 Staat van de jaarlijkse tractementen, die uit de gemene middelen van de veroverde kwartieren van Vlaanderen moeten worden opgebracht, 1615; afschrift (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 1 katern

2 Imposten

1190 Resolutie van het stadsbestuur van Antwerpen van 18 april 1552, betreffende de bevoegdheden, die Philips de Bisschop heeft om namens Gerard Gramaye, de pachter van de imposten te Antwerpen, in Amsterdam inposten te lichten op de goederen, die van en naar Spanje worden verhandeld, 1552; afschrift (eind 16e eeuw).
(eind 16e eeuw) 1 stuk

1191 Instructie van de Staten van Brabant van 13 mei 1553 voor het heffen van imposten op haarden, schouwen, ovens en ploegen ter bestrijding van de kosten van de oorlog tegen Frankrijk; met een lijst van de daarmee belaste superintendenten, 1553; afschriften (eind 16e eeuw).
(eind 16e eeuw) 1 katern

1192 Akte, waarbij de Staten-Generaal, na het vervallen van een zesjarige bede, op 20 mei 1558 onder bepaalde voorwaarden aan Philips II, koning van Spanje, toezeggen dat zij door middel van voorschotten en extraordinaris heffingen ook de eerstkomende negen jaar zullen voorzien in de financiering van het leger en de vloot, 1558; afschrift (eind 16e eeuw).
(eind 16e eeuw) 1 stuk
In het Frans.

1193 Akte van overeenkomst van de Staten-Generaal met de Staten van Holland en Zeeland van 25 februari 1584, inzake het heffen van imposten op de in- en uitvoer van zout en zeep. origineel.
1584 1 stuk
RGP 43: p. 598.

1194 Uittreksel uit de resoluties van de Staten-Generaal van 30 mei 1586, inzake het uitvaardigen van plakkaten en een extraordinaris impost op zout, zeep en bier, 1586; afschriften (eind 16e eeuw).
(eind 16e eeuw) 1 katern en 1 stuk
RGP 47: p. 345-349.

1195 Stuk houdende een door de Raad van State op 15 oktober 1586 aan de Staten-Generaal gedane propositie, waarbij men verzoekt om extraordinaris bijdragen te willen leveren en om de impost op de wijnen te willen verhogen, 1586; afschrift (eind 16e eeuw).
(eind 16e eeuw) 2 stukken

1. Eén stuk in het Frans.
2. RGP 47: p. 376.

- 1196** Missive van de Raad van State aan de Staten-Generaal van 13 december 1586, waarbij hij adviseert om tijdelijk te beschikken over de inkomsten uit de imposten op zout, zeep en bier om de financiële tekorten te bestrijden, 1586; afschrift (eind 16e eeuw).
(eind 16e eeuw) 1 stuk
RGP 47: p. 386.
- 1197** "Consenten", resoluties van de Staten van Gelderland, Holland, Zeeland, Utrecht, Friesland, Overijssel en Groningen van 11 mei en 19 juni 1606, waarbij zij instemmen met de op 15 maart 1606 door de Raad van State gedane propositie, inzake de heffingen van de imposten op haardstedegeld, bier en zout, 1606; afschriften (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 4 katernen en 4 stukken
1. RGP 101: p. 755.
2. Eén stuk in tweevoud.
- 1198** Staten van de inkomsten en uitgaven van de ordinarij en extraordinarij consenten van de Staten van Utrecht over het hele jaar of over een aantal maanden van de jaren 1593, 1594, 1601, 1603-1606, 1608 en 1609, (eind 16e en begin 17e eeuw).
1593-1609 3 katernen en 4 stukken
Drie stukken in tweevoud.

3 Tolgelden

- 1199** Akte, waarbij Reinoud en Edward, hertogen van Gelre, op 7 februari 1360 verklaren een schuld te hebben aan Diederik, graaf van Meurs, waarvoor zij de opbrengsten uit de tol bij Tiel en Herwaarden in onderpand geven, 1360; authentiek afschrift 1594 1 stuk
- 1200** Lijst van de door Diederik, graaf van Meurs, bij Tiel geheven tolgelden, eind 14e eeuw; afschrift (eind 16e eeuw).
(eind 16e eeuw) 1 katern
- 1201** Missive van de Rekenkamer van Gelderland aan de Staten-Generaal van 2 maart 1591, betreffende de klachten over de tol bij Nijmegen; afschrift (eind 16e eeuw).
1591
- 1202** Akte, waarbij een aantal schippers in een proces tegen het stadsbestuur van Nijmegen voor het Hof van Holland, Zeeland en West-Friesland op 3 augustus 1609, klagen over de tolleren op de Maas en de Rijn, 1609; afschriften (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 1 katern

4 Overige belastingzaken

- 1203** Memorie waarbij N.N. de Staten-Generaal er op wijst, dat de Republiek slechts kan blijven voortbestaan, indien de steden en gewesten de in 1577 en 1581 gemaakte afspraken over het heffen van convooien en licenten, de imposten op zout, zeep en bier en wijnen en over hun aandeel in de contributies beter zullen naleven, (eind 16e eeuw); afschrift (eind 16e eeuw).
(eind 16e eeuw) 1 katern
- 1204** Missive van de Staten-Generaal aan Leicester van 17 mei 1586, inzake het niet

betalen van belastingen door het gewest Overijssel, 1586; afschrift (eind 16e eeuw).
(eind 16e eeuw) 1 stuk

1. In het Frans.
2. RGP 47: p. 448.

1205 Rapport van gecommiteerden van de Staten-Generaal van 24 april 1595, inzake hun overleg met de Staten van Zeeland, betreffende het betalen van de verzochte achterstallige consenten respectievelijk van het overleg met het stadsbestuur van Middelburg, inzake het niet afkondigen van de derde reductie, alsmede inzake het meningsverschil met Vlissingen over de zeewerken, 1595; afschriften (eind 16e eeuw). Met een bijlage; afschrift (eind 16e eeuw).

(eind 16e eeuw)

(eind 16e eeuw)

1 stuk

1. RGP 57: p. 560.

2. Zie ook inv.nr. 1251.

1206 Resolutie van de Staten-Generaal van 21 april 1601, waarbij wordt bepaald dat van de op zee buitgemaakte goederen de tienden en dertigste penning in een aantal gevallen voorlopig aan Maurits, prins van Oranje, zal worden toegekend, 1601; afschrift (begin 17e eeuw).

(begin 17e eeuw)

1 stuk

RGP 85: p. 563.

C Muntzaken

1 Reglementering

1207 Instructie van Maria van Hongarije van 1 mei 1535 voor de generaalmeesters van de Munt van de landen van herwaartsover, 1535; afschrift (eind 16e eeuw).

(eind 16e eeuw)

1 katern

Zie ook inv.nr. 1216.

1208 Ordonnantie, waarbij op 24 november 1579 de waarde van de gouden en zilveren munten van Brabant, Vlaanderen, Doornik en Tournesis wordt vastgesteld, 1579; afschrift (eind 16e eeuw).

(eind 16e eeuw)

1 stuk

1209 Instructie van de generaalmeesters van de Munt van 12 augustus 1586 voor de waardijn, 1586; afschrift (eind 16e eeuw).

(eind 16e eeuw)

1 stuk

1210 Instructie van de generaalmeesters van de Munt van [augustus] 1586 voor de assaieur-particulier, 1586; afschrift (eind 16e eeuw).

(eind 16e eeuw)

1 stuk

1211 Instructie van de generaalmeesters van de Munt van 9 september 1586 voor de muntmeester-particulier, 1586; afschrift (eind 16e eeuw).

(eind 16e eeuw)

1 stuk

1212 Rekest van N.N. aan de Staten-Generaal om de klachten, betreffende de nieuwe ordonnantie op de Munt, aan Leicester over te willen brengen, [1586]; afschrift (eind 16e eeuw).

(eind 16e eeuw)

1 stuk

In het Frans.

-
- 1213** Provisionele instructie van de Staten-Generaal voor de generaalmeeesters van de Munt, [1586]; afschrift (eind 16e eeuw).
(eind 16e eeuw) 1 stuk
- 1214** Rapport van de generaalmeeesters van de Munt voor de Staten-Generaal van 22 maart 1589, houdende adviezen op de door de Staten-Generaal voorgestelde wijzigingen in het plakkaat op de Munt, 1589; afschrift (eind 16e eeuw).
(eind 16e eeuw) 1 stuk
RGP 51: p. 654-655.
- 1215** Concept-ordonnantie van (de Staten-Generaal) voor het slaan van verschillende nieuwe gouden en zilveren munten, [1590]; afschrift (eind 16e eeuw).
(eind 16e eeuw) 1 stuk
- 1216** Instructie van Maria van Hongarije van 1 mei 1535 voor de generaalmeeesters van de Munt, met instructies van de generaalmeeesters van de Munt van 31 december 1594 voor P. Gerritszn. Dou als assaieur-generaal, de waardijn, de muntmeester-particulier en de ijzersnijder-generaal, 1535 en 1594; afschrift (eind 16e eeuw).
(eind 16e eeuw) 1 katern
1. Gedeeltelijk in het Frans.
2. Zie ook inv.nr. 1207.
- 1217** Instructie van de raden en de generaalmeeesters van de Munt van 3 januari 1595 voor de wisselaars. 1595; origineel.
In druk. 1 stuk
- 1218** Concept-ordonnantie van de generaalmeeesters van de Munt van 21 oktober 1602 op het slaan van nieuwe munten, 1602; afschrift (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 1 stuk
RGP 92: p. 306.
- 1219** Ordonnantie van de Staten-Generaal van 18 februari 1606 op het ontvangen en uitgeven van gouden en zilveren munten in de Republiek. origineel.
1606 1 stuk
1. In druk.
2. RGP 101: p. 812.
- 1220** Stuk, houdende advies van de generaalmeeesters van de Munt aan de Staten-Generaal van 31 augustus 1615, betreffende een door de Staten van Zeeland aan hun gedeputeerden bij de Staten-Generaal gezonden missive, inzake het voorstel van de Staten-Generaal om wijzigingen aan te brengen in het plakkaat op de Munt van 1610, 1615; afschrift (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 1 stuk
- 1221** Stuk, houdende adviezen van de generaalmeeesters van de Munt aan de Staten-Generaal van 10 oktober 1615, betreffende een wijziging in de instructie van de muntmeesters en tegemoet-komingen aan de handel in verband met verhogingen van de geldkoers en van de sleischat, 1615; afschrift (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 1 stuk
RGP 151: p. 519.

2 Beleid

- 1222** Memorie van Hendrik van Nispen en Jacob Foeck, generaalmeeesters van de Munt, voor de Staten-Generaal van 21 oktober 1602, houdende voorstellen tot verbeteringen in het beleid der muntzaken, 1602; afschrift (begin 17e eeuw) Met een bijlage, 1602; afschrift (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 2 stukken
RGP 92: p. 306.
- 1223** Memorie van Hendrik van Nispen en Jacob Foeck, generaalmeeesters van de Munt, voor de Staten-Generaal van 24 oktober 1602, betreffende de te hoge verliezen die men zou lijden bij het omsmelten van munten, 1602; afschrift (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 1 stuk
- 1224** Memorie van Hendrik van Nispen en Jacob Foeck, generaalmeeesters van de Munt, voor de Staten-Generaal van 29 oktober 1602, waarbij zij adviseren om de muntijzers in te trekken en om tijdelijk het slaan van nobels te staken, opdat een éénparig voet van de munt bereikt mag worden, 1602; afschrift (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 1 stuk
RGP 92: p. 306.
- 1225** Stuk, houdende adviezen van Hendrik van Nispen en Jacob Foeck, generaalmeeesters van de Munt, aan de Staten-Generaal van 14 januari en 17 februari 1605, inzake het nemen van maatregelen tegen de stijgende geldkoers, de noodzaak om het aantal muntsoorten te beperken en een uit te vaardigen instructie voor de particuliere Munten en de bepaling, dat slechts op last van de Generaliteit nieuwe munten worden geslagen, 1605; afschriften (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 2 stukken
RGP 101: p. 507.
- 1226** Missive van de Staten-Generaal aan de generaalmeeesters van de Munt van 30 juli 1605, waarbij zij hen uitnodigen voor besprekingen over het herstel van de munt en van de geldkoers en over het verzoek om alle Munten voorlopig te sluiten, 1605; afschrift (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 1 stuk
RGP 101: p. 509-510.
- 1227** Stuk, houdende adviezen van de generaalmeeesters van de Munt aan de Staten-Generaal van 25 juli 1608, betreffende het beperkt of bij toerbeurt openstellen van de Munten, het uitvaardigen van een instructie voor de ambtenaren van alle Munten, een strenger toezicht op het beleid van de provinciale Munten, het herwaarderen van verschillende munten, het verbod op in- en uitvoer van goud en zilver naar en uit de provincies en het uit de roulatie nemen van schellingen, 1605; afschrift (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 1 katern
RGP 131: p. 611-612.
- 1228** Missive van de generaalmeeesters van de Munt aan de Staten-Generaal van 29 maart 1608, waarin zij adviseren de muntijzers en stempels van de hele en halve gouden Nederlandse rijder in te trekken, een regeling te treffen, die de eenparigheid van de munt ook in het buitenland garandeert en toe te zien op de naleving van het plakkaat van 18 februari 1606, 1608; authentiek afschrift. Met een bijlage, 1608; gelijktijdig afschrift.
2 stukken

- 1229** Rapport van Hendrik van Nispen en Pieter van Beveren, generaalmesters van de Munt, aan de Staten-Generaal van 7 december 1613, inzake de oorzaken van de geldschaarste, met voorstellen tot verbetering, 1613; afschrift (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 1 stuk
RGP 151: p. 165.
- 1230** Stuk, houdende een advies van de generaalmesters van de Munt aan de Staten-Generaal van maart 1614, inzake de mogelijkheid om de muntzaken bij wijze van proef enkele jaren aan het toe-zicht van de Staten-Generaal toe te vertrouwen, het aantal Munten te beperken en de muntwaarde af te stemmen op de buitenlandse valuta. origineel.
1614 1 stuk
- 1231** Memorie van de generaalmesters van de Munt voor de Staten-Generaal van 8 april 1615, inzake het vervolgen van particuliere muntmeesters, de uitvoer van buitenlandse munten en de ongeregelde stijging van de geldkoers, 1615; afschrift (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 1 stuk
RGP 151: p. 426-427.
- 1232** Rapport van de generaalmesters van de Munt aan de Staten-Generaal van 18 maart 1617, waarin zij aandringen op overleg inzake het groot plakkaat op de Munt, het arresteren van de instructies van de muntmeesters op de kapitale penningen en het arresteren van de instructies van de wisselaars, 1617; afschrift (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 1 stuk
RGP 152: p. 67-68.
- 3 Bestrijding der frauden**
- 1233** Ordonnantie houdende verbod op het transport van goud, zilver en biljoen vanuit Holland, Zeeland en West-Friesland naar de overige provincies, [1560]; afschrift (eind 16e eeuw).
(eind 16e eeuw) 1 stuk
- 1234** Rapport van N.N. voor de Staten-Generaal, waarin hij adviseert inzake een betere handhaving van de plakaten op de Munt, [1578]; afschrift (eind 16e eeuw).
(eind 16e eeuw) 1 stuk
1. In tweevoud.
2. In het Frans.
- 1235** Missive van de generaalmesters van de Munt aan de Staten-Generaal van 8 november 1589, waarbij zij hun ontslag-aanvraag indienen omdat de Staten-Generaal niet optreden tegen de valsemunterij en het ontduiken van de plakaten op de Munt. origineel.
1589 1 stuk
RGP 51: p. 656.
- 1236** Stuk houdende adviezen van de generaalmesters van de Munt aan de Staten-Generaal, inzake het gebruik van paspoorten, de verplichting tot aangifte van ongeconvooeerde en ongelicenteerde goederen en het verbod op de invoer van kaas uit Brabant, [1590]; afschrift (eind 16e eeuw).
(eind 16e eeuw) 1 stuk

- 1237** Missive van de Raden van Gelderland aan de Staten-Generaal van 21 juli 1593, waarbij zij toezeggen op te zullen treden tegen het slaan van valse munten door de Munt van Harderwijk en betreffende de overtredingen van de Munt van Zwolle en van Hoorn ter sprake brengen, 1593; afschrift (eind 16e eeuw).
(eind 16e eeuw) 1 stuk
- 1238** Memorie van N.N. voor N.N., betreffende te nemen maatregelen tegen frauduleuse praktijken bij het slaan der munten en inzake het instellen van een jaarlijkse controle op de muntmeesters [1594]; afschrift (eind 16e eeuw).
(eind 16e eeuw) 1 stuk
- 1239** Rapport van Hendrik van Nispen, generaalmeester van de Munt, aan N.N., van 24 augustus 1596, betreffende een voor de Staten-Generaal, op verzoek van zijn Zeeuwse collega's Jeronimus Bruynseels en Hendrik van Zulen, ingesteld onderzoek naar munten, die door de Munt van Kampen en van Hoorn zijn geslagen, 1596; afschrift (eind 16e eeuw). Met een bijlage, 1596; afschrift (eind 16e eeuw).
eind 16e eeuw 2 stukken
RGP 62: p. 343.
- 1240** Verslag van de op 11 april 1598 door de generaalmeesters van de Munt met de Staten-Generaal gevoerde besprekingen, betreffende het inwisselen van niet toegestane munten tegen gang-bare munten op het kantoor te Amsterdam, 1598; afschrift (eind 16e eeuw).
(eind 16e eeuw) 1 katern
RGP 71: p. 357.
- 1241** Uittreksel uit de resoluties van de Staten-Generaal van 10 juni 1605, waarbij op verzoek van de Gecommitteerde Raden van Zeeland wordt bepaald, dat voor de duur van één maand de uitvoer van goud etc. uit Holland en Zeeland naar de vijand in Vlaanderen wordt gestaakt vanwege de nadelige gevolgen voor de handel op het fort Lilloo, 1605; afschrift (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 1 stuk
- 1242** Memorie van een Brabantse factor voor de Staten-Generaal, waarin hij voorstelt om de verzekering van handelschepen niet langer door particuliere kooplieden, maar door de Staten-Generaal of de Colleges ter Admiraliteit te laten behandelen, (begin 17e eeuw); afschrift (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 1 stuk
- 1243** Missive van Pieter van Beveren, generaalmeester van de Munt, aan de Staten-Generaal van 14 december 1610, betreffende het munten van gouden naalden en het toezicht op de naleving van het plakkaat op de Munt van 1606, 1610; afschrift (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 1 stuk
RGP 135: p. 274-275.
- 1244** Missive van Hendrik van Nispen, generaalmeester van de Munt, aan de Staten-Generaal van 6 september 1614, inzake het slaan van Friese florijnen door de Munt aldaar, als reactie op de overtredingen van de Zeeuwse, Gelderse en Overijsselse Munten, 1614; origineel. Met een bijlage, 1614; gelijktijdig afschrift.
2 stukken
- 1245** Memorie van de generaalmeesters van de Munt voor de Staten-Generaal van 11 april 1615, betreffende het beperken van het aantal Munten, het intrekken van

stempels, het niet accepteren van ongevalueerde buitenlandse munten, het verscherpen van het toezicht op de banken en wisselkantoren, het vernieuwen van de belastingen en het jaarlijks vernieuwen van de eed van de ambtenaren bij de Munten, 1615; afschrift (begin 17e eeuw).

(begin 17e eeuw)

1 stuk

RGP 151: p. 426-427.

- 1246** Memorie van de generaalmeesters van de Munt voor de Staten-Generaal van 25 juli 1615, inzake het hernieuwen van de eed van de muntmeesters bij de Staten-Generaal, het beboeten van overtredingen van financiële ambtenaren, het beëdigden van ambtenaren bij publieke kantoren en het slaan van vervangende binnenlandse munten, 1615; afschrift (begin 17e eeuw).

(begin 17e eeuw)

1 stuk

RGP 151: p. 482.

- 1247** Memorie van N.N. aan de Staten-Generaal, inzake het tegengaan van de uitvoer van goud, speciën en materialen en de invoer van de Brabantse kruisdaalders, [1615]; afschrift (begin 17e eeuw).

(begin 17e eeuw)

1 katern

4 Waardering van munten

- 1248** Stuk houdende verslag van de op 19 september 1579 door de generaalmeesters van de Munten van Gelderland, Holland en Zeeland en Utrecht gevoerde onderhandelingen over het her-waarderen van de Engelse nobel en het slaan van noodmunten, 1579; afschrift (eind 16e eeuw).

(eind 16e eeuw)

1 stuk

- 1249** Memorie van N.N. voor N.N., inzake de noodzaak om te komen tot het vaststellen van de goud- en zilverwaarde onderling, het kiezen van een gouden en een zilveren munt als rekeneenheid en het herstellen van de oude muntordonnantie, [1587]; afschrift (eind 16e eeuw).

(eind 16e eeuw)

1 stuk

- 1250** Uittreksel uit de resoluties van de Staten-Generaal van 8 december 1589, waarbij de waarde van de gouden reaal wordt vastgesteld, 1589; afschrift (eind 16e eeuw).

(eind 16e eeuw)

1 stuk

- 1251** Stukken betreffende het afvaardigen van Andries Hesselszn. en Christoffel Arensma door de Staten-Generaal op 5 april 1595 om te onderhandelen over het geschil tussen de stad Middelburg en de overige Zeeuwse steden over het publiceren van de derde reductie van de geldkoers 1595; afschriften (eind 16e eeuw).

(eind 16e eeuw)

1 katern en 4 stukken

Zie ook inv.nr. 1205.

- 1252** Lijst van de koersen van de in de Republiek toegestane gouden en zilveren munten, [1595]; afschrift (eind 16e eeuw).

(eind 16e eeuw)

1 stuk

- 1253** Stukken betreffende de door de generaalmeesters van de Munt met de Staten-Generaal op 28 februari en 1 en 2 maart 1596 gevoerde besprekingen, inzake het herwaarderen van de verschillende munten binnen de Republiek, 1596; afschriften (eind 16e eeuw).

(eind 16e eeuw)

6 stukken

RGP 62: p. 338-339.

- 1254** Stukken betreffende de waardebepaling en de hoeveelheid van verschillende muntsoorten, z.j.; concepten en afschriften, (eind 16e en begin 17e eeuw). (eind 16e en begin 17e eeuw) 1 omslag
- 1255** Memorie van Hendrik Borremans voor de Staten-Generaal, waarin hij voorstelt om de gangbare munten te vervangen door nieuwe munten met andere namen en het aantal te beperken ter voorkoming van de stijgende geldkoers en het schroeien en uitvoeren van binnenlandse munten, [1600]; afschrift. (begin 17e eeuw) (begin 17e eeuw) 1 katern
- 1256** Stukken betreffende de op 27 januari, 1 en 5 februari en 2 maart 1605 door de generaalmeesters van de Munt met de Staten-Generaal gevoerde besprekingen, inzake het herwaarderen van verschillende munten binnen de Republiek, 1605; afschriften (begin 17e eeuw). (begin 17e eeuw) 7 stukken
RGP 101: p. 507.
- 1257** Missive van Jacob Foeck en Pieter van Beveren, generaalmeesters van de Munt, aan de Staten-Generaal van 15 augustus 1609, houdende adviezen, betreffende het herwaarderen van de munten in verband met de geldkoers en inzake het continueren van de geldkoers, zoals deze bij de tweede reductie is vastgesteld, 1609; afschrift (begin 17e eeuw). (begin 17e eeuw) 1 stuk
RGP 131: p. 900.
- 1258** Rapport van Hendrik van Nispen, generaalmeester van de Munt, aan de Staten-Generaal van 8 maart 1614, betreffende zijn reis langs de Munten van Holland, Zeeland en West-Friesland in verband met het invoeren van de instructie op het slaan van dubbele en enkele stuivers, naar aanleiding waarvan Zeeland protesteert tegen de verdeling van het slaan van deze munten over de provincies, 1614; afschrift (begin 17e eeuw). Met een bijlage, 1614; gelijktijdig afschrift. (begin 17e eeuw) 2 stukken
- 1259** Rapport van Pieter van Beveren, generaalmeester van Munt, aan de Staten-Generaal van 10 maart 1614, betreffende zijn reis langs de Munten in Utrecht, Friesland en Overijssel in verband met het invoeren van de instructie op het slaan van enkele en dubbele stuivers, het verzet dat hij hierbij in verschillende provincies heeft ondervonden en het overleg, dat heeft plaats gehad over mogelijke sluiting van de Munt van Zwolle en van Kampen, 1614; afschrift (begin 17e eeuw). (begin 17e eeuw) 3 stukken
- 1260** Uittreksel uit een missive van de Gecommitteerde Raden van Zeeland aan Jacob Simonszn. Magnus, burgemeester van Middelburg en gecommitteerde bij de Staten-Generaal, van 20 november 1615, waarin zij aandringen op toestemming om, ondanks de resolutie van 23 oktober 1615, nieuwe kwart daalders, Nederlandse ridders en drieëntwintig stuiverstukken te mogen slaan op de handhaving van de muntordonnantie en de daarin vastgestelde geldkoers, 1615; afschrift (begin 17e eeuw). (begin 17e eeuw) 1 stuk
- 1261** Memorie van de (generaalmeesters van Munt) voor (de Staten-Generaal), waarin zij waarschuwen voor een te groot verschil in waarde tussen de gouden en zilveren munten, wanneer de voorgestelde veranderingen in het muntplakkaat worden ingevoerd, 1615; afschrift (begin 17e eeuw).

(begin 17e eeuw) 1 stuk

- 1262** Rapport van de generaalmesters van de Munt aan de Staten-Generaal van 26 juli 1617, waarin zij strenger toezicht op de muntwaarden bepleiten naar aanleiding van een onderzoek naar verschillende munten, 1617; afschrift (begin 17e eeuw). Met een bijlage, 1617; afschrift (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 2 stukken
RGP 152: p. 176.

5 Provinciale Munten

- 1263** Uittreksel uit de resoluties van de Staten-Generaal van 7 december 1589, waarbij besloten wordt om de Munt van Gorinchem en Culemborg op te heffen en om de Munt van Kampen en van Hoorn onder toezicht van de Generaliteit te stellen, 1589; afschrift (eind 16e eeuw).
(eind 16e eeuw) 1 stuk
RGP 51: p. 656-657.
- 1264** Resolutie van de Staten-Generaal van 9 december 1589, inzake maatregelen die een eerlijke handelwijze bij de Munt van Kampen en van Hoorn moeten garanderen, 1589; afschrift (eind 16e eeuw).
(eind 16e eeuw) 1 stuk
RGP 51: p. 659.
- 1265** Stukken betreffende verschillende pogingen om de op verzoek van Don Emanuel, prins van Portugal, te Gorinchem opgerichte Munt op te heffen, 1434, 1489, 1540, 1583, 1586-1588 en 1591; afschriften en authentieke afschriften, 1583, 1590, 1592-1593. 1 omslag
- 1266** Resolutie van de Raad van State van 18 maart 1593, inzake maatregelen tegen de Munten van Overijssel en de Munt van Utrecht en inzake het uitvaardigen van een instructie voor de Munt van West-Friesland, 1593; afschrift (eind 16e eeuw).
(eind 16e eeuw) 1 stuk
- 1267** Rapport van Leonard de Vooght, raadsheer van de Hoge Raad van Holland en Zeeland, voor de Staten-Generaal van 24 augustus 1594, betreffende zijn onderhandelingen met de stadsbesturen van Kampen en Zwolle en met de Staten van Overijssel en het verbod op het munten voor de duur van één jaar, 1594; origineel. Met een bijlage, 1594; gelijktijdig afschrift.
1 katern en 1 stuk
RGP 57: p. 341-342.
- 1268** Missive van de generaalmester van de Munt van Utrecht aan de Staten van Utrecht van 6 december 1605, waarin hij hen adviseert, betreffende de onderhandelingen met de Staten-Generaal over de geschilpunten tussen Utrecht en de overige provincies, inzake muntzaken, met de bedoeling om weer tot een algemene regeling voor de Republiek te komen, 1605; afschrift (begin 17e eeuw). Met een bijlage, 1605; gelijk-tijdig afschrift.
(begin 17e eeuw) 2 stukken
RGP 101: p. 513.
- 1269** Missive van Hendrik van Nispen en Pieter van Beveren, generaalmesters van de Munt, aan de Staten-Generaal van 1 januari 1614, inzake de verdeling van het slaan van het kleingeld over de provinciale Munten. origineel
1614 1 stuk

6 Wisselbanken

- 1270** Stukken betreffende het op 12 augustus 1593 door Hendrik Anthoniszn. Wissel en zijn compagnie aan de Staten-Generaal gedane voorstel, inzake het oprichten van wisselkantoren in de Republiek, 1593; afschriften (eind 16e eeuw).
(eind 16e eeuw) 2 stukken
RGP 57: p. 142-143.
- 1271** Missive van de generaalmeeesters van de Munt aan de Staten-Generaal van 22 september 1595, betreffende de gevolgen voor de koers voor de verschillende Munten ten gevolge van de schadelijke praktijken, die de Munt van Hoorn en Utrecht er op na houden en door het ontbreken van Generaliteitswisselkantoren, 1595; afschrift (eind 16 eeuw).
(eind 16e eeuw) 1 stuk
- 1272** Memorie voor de besprekingen van N.N. met de Staten-Generaal, inzake de noodzaak tot het oprichten van wisselbanken ten behoeve van de handel, [1600]; afschrift (eind 16e eeuw).
(eind 16e eeuw) 1 stuk
- 1273** Rapport van N.N. voor (de Staten-Generaal), betreffende besprekingen die zijn gevoerd over het oprichten van wisselbanken, (begin 17e eeuw); afschrift (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 1 stuk
- 1274** Memorie van een Brabantse factor voor de Staten-Generaal, waarin hij voorstelt om meer wisselbanken in de Republiek op te richten en te instrueren, (begin 17e eeuw); afschrift (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 1 stuk
- 1275** Missive van de generaalmeeesters van de Munt aan de Staten-Generaal van februari 1610, betreffende het tekort aan gouden munten, de waarde van de ziveren munten, het beleid van de wisselbank van Amsterdam, de moeilijkheden bij het intrekken van de muntijzers van de rijder en het schroeien van geld, 1610; afschrift (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 1 stuk
- 1276** Missive van Jacob Foeck, generaalmeeester van de Munt, aan de Staten-Generaal van 24 augustus 1610, betreffende het invoeren van de instructie voor de wisselbanken door het stadsbestuur van Amsterdam, 1610; afschrift (begin 17e eeuw). Met een bijlage, 1610; gelijktijdig afschrift.
(begin 17e eeuw) 2 stukken
- 1277** Stuk, houdende voorstellen van N.N., inzake het op verzoek van Zeeland door de Staten-Generaal ingesteld onderzoek naar de moeilijkheden, die zijn gerezen tussen de wisselbanken en de Munten en het advies om slechts twee Munten open te houden de waarde van de binnenlandse munten af te stemmen op die van het Duitse Rijk, 1612; afschrift (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 1 stuk

7 Overige muntzaken

- 1278** Lijst van motieven op grond waarvan de stad B. voor de duur van drie jaar op naam

- van H.V.L. aan Elizabeth, koningin van Engeland, om het muntrecht wil verzoeken, 1586; afschrift (eind 16e eeuw).
(eind 16e eeuw) 1 stuk
- 1279** Stukken houdende bezwaarschriften van de Merchant Adventurers aan de Staten-Generaal, betreffende de ordonnantie van de Staten-Generaal op de tarra van Engelse lakens den de nadelige gevolgen van het gebruik van andere muntsoorten naast die van de Generaliteit, [1595]; afschrift (eind 16e eeuw).
(eind 16e eeuw) 1 stuk
- 1280** Memorie van de gedeputeerden van de stad Amsterdam voor de Staten-Generaal, betreffende het reduceren van de munten krachtens het plakkaat van 1586, het intrekken van de stempels, het opstellen van strafverordeningen tegen overtreders en het publiceren van de instructie voor de wisselaars, [1595]; afschrift (eind 16e eeuw).
(eind 16e eeuw) 1 stuk
- 1281** Memorie van een Brabantse factor voor de Staten-Generaal, waarin hij aantoont dat de uitvoer van geld de oorzaak is van de geldschaarste en van het toenemende aantal faillissementen, (begin 17e eeuw); afschrift (eind 16e eeuw).
(begin 17e eeuw) 1 stuk
- 1282** Missive van de generaalmesters van de Munt aan Johan van Oldenbarnevelt, als voorzitter van de Staten-Generaal, van 24 maart 1614, waarbij zij verzoeken om een instructie uit te vaardigen op de door hen ingediende declaraties, 1614; afschrift (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 1 stuk
- 1283** Memorie van N.N. voor (de Staten-Generaal), waarin hij adviseert inzake het bestrijden van de ongeregelheden in de muntzaken, [1615]; afschrift (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 1 stuk
- 1284** Missive van de Staten van Zeeland aan de Staten-Generaal, betreffende de geldschaarste aldaar ten gevolge van de stijging van de geldkoers in het buitenland en de concurrentie met de wisselbank van Amsterdam, [1615]; afschrift (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 1 stuk

4. BINNENLANDSE ZAKEN

A Brabant

- 1285** Lijst van voorwaarden, waarop de Brabantse steden zich bij de Generale Unie en bij de Staten van Holland en West-Friesland en de Staten van Zeeland in het bijzonder willen aansluiten, [1580]; afschrift (eind 16e eeuw).
(eind 16e eeuw) 1 stuk
- 1286** Rekest van de Staten van Brabant aan Leicester van februari 1586 om de rekeningen van Brabant over het afgelopen jaar, evenals bij de andere gewesten, door rentmeesters van de Generaliteit te willen laten afhoren, 1586; gelijktijdig afschrift.
1 stuk
- 1287** Rekest van de Staten van Brabant aan Leicester om hen als zelfstandig gewest van

de nader genieerde provincies te willen erkennen en in de bescherming van Elizabeth, koningin van Engeland, op te willen laten nemen, [1586]; gelijktijdig afschrift.

1 stuk

- 1288** Missive van de Staten-Generaal aan de Staten van Brabant van 9 oktober 1599, waarin zij hen verzoeken een maandelijks bijdrage van 25.000 gulden en een extraordinaris contributie van 45.000 gulden voor de verdediging van het eigen grondgebied te willen opbrengen, 1599; afschrift (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 1 katern
- 1289** Staat van provisionele repartitie voor het onderhoud van de garnizoenen, die in 's-Hertogenbosch, Luik en Grave en in een aantal plaatsen en kastelen op het platteland gelegd zijn, eind 16e eeuw; afschrift (eind 16e eeuw).
(eind 16e eeuw) 1 katern
In het Frans.
- 1290** Stuk houdende een door de Staten van Brabant aan de Staten-Generaal gedaan voorstel vanwege de gebreken in de bestuurlijke organisatie van de Staten-Generaal en Maurits, prins van Oranje, de landsregering aan een Raad van een generaal en enkele stadhouders op te dragen, [1608]; afschrift (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 1 stuk
- 1291** Stukken betreffende de op 17 en 18 december 1609 door gecommiteerden van de Staten van Brabant met de Staten-Generaal gevoerde onderhandelingen, inzake het herzien van de betalingen van de renten en schulden, 1609; afschrift (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 2 stukken
- 1292** Stukken houdende advies van een aantal advocaten aan de Staten-Generaal van 4 januari 1611, inzake de vraag of de vier hoofdsteden van Brabant, na het ingaan van de wapenstilstand van 1609, krachtens de oude overeenkomsten contributies in de renten en schulden van de Republiek moeten blijven betalen en welk aandeel de afgescheiden steden Bergen op Zoom en Brede hierin moeten hebben, 1611; afschriften (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 2 katernen

B Friesland

De affaire Roorda

- 1293** Stukken betreffende een geschil tussen Karel Roorda, grietman van Idaarderadeel, enerzijds en Willem Lodewijk, graaf van Nassau, stadhouder van Friesland, Groningen, Drenthe en Overijssel, anderzijds, van 28 en 30 oktober 1596, betreffende de politieke en militaire bevoegdheden van de stadhouder naar aanleiding van hetgeen Roorda daarover aan de magistraat van Enkhuizen heeft meegedeeld, 1584, 1592, 1595 en 1596; afschriften (eind 16e eeuw).
(eind 16e eeuw) 4 katernen
- 1294** Missive van Willem Lodewijk, graaf van Nassau, stadhouder van Friesland, Groningen, Drenthe en Overijssel, aan de Staten van Friesland, waarin hij zich verdedigt tegen de beschuldigingen van Karel Roorda, geuit tegenover de magistraat van Enkhuizen, inzake aantasting van de privileges, [1596]; afschrift (eind 16e eeuw).

(eind 16e eeuw) 1 katern

- 1295** Missive van de Staten van Holland en West-Friesland aan de Staten van Friesland van 25 maart 1597, waarin zij waarschuwen voor het verzet van Karel Roorda en zijn factie tegen Maurits, prins van Oranje en tegen Willem Lodewijk, stadhouder van Friesland, bij welke gelegenheid zij zich ook beklagen over zijn schadelijke invloeden in West-Friesland; concept.
1597 1 stuk

Overige Friese zaken

- 1296** Missive van (Willem Lodewijk, graaf van Nassau, stadhouder van Groningen en Friesland), aan de Staten-Generaal van 28 augustus 1600, waarin hij om troepenversterking uit Overijssel vraagt teneinde een onpartijdige Landdag te kunnen uitschrijven, om een door een partij te Franeker beoogde afscheiding van Oostergo en Westergo van de rest van Friesland tegen te gaan, 1600; afschrift (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 1 stuk

C Gelderland

- 1296A** Akte, waarbij Arnold, hertog van Gelre en graaf van Zutphen, op 30 december 1472 het hertogdom Gelre voor 300 Rijnse guldens aan Karel, hertog van Bourgondië, verpandt, 1472; afschrift (eind 16e eeuw).
(eind 16e eeuw) 1 stuk
In het Latijn.

- 1297** Stukken betreffende leengeschillen van het graafschap Lingen met de hertogen van Gelderland en de heren van Overijssel, inzake de soevereiniteit, de jurisdictie en het innen van contributies, 1526-1550 en begin 16e eeuw; authentiek afschrift en afschriften, 1608 en eind 16e en begin 17e eeuw.
5 stukken
1. Twee stukken in tweevoud.
  2. Het authentieke afschrift tevens als afschrift.
  3. Drie stukken in het Frans.

- 1298** Stukken betreffende een geschil tussen de stad Arnhem enerzijds en de steden Harderwijk, Wageningen, Hattem en Elburg anderzijds, van 18, 20, 23, 24, 26, en 27 juli en 1 augustus 1615, waarbij Maurits, prins van Oranje, als arbiter optreedt, over de weigering van het voorstel om één gemeenschappelijke afvaardiging naar de vergaderingen van de Staten van Gelderland te sturen, 1615; klad en afschrift (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 1 katern en 2 stukken

D Groningen

- 1299** Ordonnanties van Karel V van 4 december 1537 en 24 juni 1540, betreffende het beheer van de kastelen Koevorden, Arckesteijn, Vollenhove en Diepenheim en het huis Keunre te Holten door betrouwbare kasteleinen en drosten, 1537 en 1540; afschriften (eind 16e eeuw).
(eind 16e eeuw) 2 stukken
- 1300** Verdrag van Winsum van George van Lalaing, graaf van Rennenberg, stadhouder van Groningen, Friesland, Overijssel en Drenthe, met het stadsbestuur van

Groningen van 11 juni 1579, waarbij een regeling wordt getroffen voor de betrekkingen met de Staten-Generaal, de Raad van State en de Staten van Groningen, het slechten van fortificaties bij de stad, het afdanken van troepen en het beslechten van geschillen met de Ommelanden, 1579; afschrift (eind 16e eeuw).

(eind 16e eeuw)

1 stuk

1301

Resolutie van de Staten-Generaal van 9 november 1595 om Andries Hesselszn., raadsheer van Brabant, Leonaard Casembroot, raad-ordinaris van het Hof van Holland, Zeeland en West-Friesland en Philips van Marotelle, ex-raadsheer van de Geheime Raad, een uitspraak te laten doen in een proces tussen de stad Groningen enerzijds en de Ommelanden anderzijds, inzake het stapelrecht, de brouwerijen en de Kamer van Justitie; met een akte, waarbij François Francken, raadsheer van de Hoge Raad van Holland en Zeeland, wordt aangewezen als plaatsvervanger van Philips van Mortelle, 1595; afschriften (eind 16e eeuw).

(eind 16e eeuw)

1 stuk

RGP 57: p. 611.

1302

Verslag van de door Elbertus Leoninus, kanselier van Gelderland, Sebastiaan van Loozen, lid van de Raad van State en Johan Witten, raadsheer van de Hoge Raad van Holland en Zeeland, op verzoek van de Staten-Generaal, op 27 september 1596 met de gecommiteerden van de stad Groningen en met de gecommiteerden van de Friese Ommelanden gevoerde onderhandelingen, betreffende het bijleggen van geschillen, die tussen beiden zijn ontstaan ten gevolge van het grote aantal bevoegdheden, die aan de stad Groningen bij het verdrag van 17 februari 1594 door de Staten-Generaal zijn toegekend, 1596; gelijktijdig afschrift.

1 stuk

E Overijssel

1303

Ordonnanties van Karel V van 4 december 1537 en 24 juni 1540, betreffende het beheer van de kastelen van Koevorden, Arckesteijn, Vollenhove en Diepenheim en het huis Kuinre te Holten door betrouwbare kasteleinen en drosten, 1537 en 1540; afschriften (eind 16e eeuw).

(eind 16e eeuw)

2 stukken

1304

Memorie van N.N. over het bestuur in het landschap van Overijssel en het daaronder ressorterende kwartier Twenthe, alsmede over de jurisdictie en de privileges van de stad Oldenzaal, [1605]; afschrift (begin 17e eeuw).

(begin 17e eeuw)

1 katern

F Utrecht

De magistraatsverandering van 1586

1305

Stukken betreffende de erkenning door de Staten-Generaal van Gerard Prouninck, alias Van Deventer, burgemeester van de stad Utrecht, van 17 en 26 november 1586, 1586; afschriften (eind 16e eeuw).

(eind 16e eeuw)

2 stukken

RGP 47: p. 239-240 en 242.

1306

Rekest van enkele gecommitterden van de Staten van Utrecht aan de Staten-Generaal om de nieuw aangestelde gecommiteerden van dit gewest niet in hun vergadering toe te willen laten, [1586]; afschrift (eind 16e eeuw).

(eind 16e eeuw) 1 katern

- 1307** Missive van het stadsbestuur van Utrecht aan de Staten van Holland en West-Friesland van 23 oktober 1587, waarin het zich verdedigt tegen klachten over Spaansgezindheid en beschuldigingen, dat het Leicester prefereert boven Maurits, prins van Oranje, 1587; afschrift (eind 16e eeuw).
(eind 16e eeuw) 1 katern

- 1308** Stuk houdende een door de Staten van Utrecht op 26 april 1586 aan de Staten-Generaal gedane propositie, inzake de Hollands-Utrechtse verhoudingen, het bijeenroepen van vergaderingen van de Staten-Generaal, het onderdrukken van represailles van edelen tegen Utrechtse burgers en het innemen van het huis Brakel door Philips, graaf van Hohenlohe, 1588; afschrift (eind 16e eeuw).
(eind 16e eeuw) 1 katern
RGP 51: p. 263-265.

De magistraatsverandering van 1610

- 1309** Missive van Sebastiaan Egbertszn. de Vrij, oud-burgemeester van Amsterdam, aan de Gecommitteerde Raden van Holland en West-Friesland van 18 februari 1610, betreffende de onderhandelingen met het stadsbestuur van Utrecht over de nadelige gevolgen van de neringen op het platteland, de bespreking met Reinier van Asewijn, de geruchten over plannen van de magistraat om de burgerhoplieden te vervangen en de handhaving van de gereformeerde religie. origineel
1610 1 stuk
Felix: p. XIX-XXIII.

- 1310** Missiven van de Staten van Utrecht aan Johan van Oldenbarnevelt van 28 januari en 29 maart 1610 en 12 en 23 februari 1611, inzake de vervolging van de factionisten van 1610 en het voorkomen van een nieuw oproer; originelen.
1610 en 1611 5 stukken
RGP 108: p. 401-402, 418, 454-458.

- 1311** Missiven van Sebastian Egbertszoon de Vrij, gecommitteerde van Holland en West-Friesland, aan Johan van Oldenbarnevelt van 14, 21, 24 en 28 februari 1610, betreffende de door Maurits, prins van Oranje en de gecommitteerden van de Staten-Generaal met het stadsbestuur van Utrecht gevoerde en te voeren onderhandelingen naar aanleiding van de door de burgerhoplieden afgedwongen wijziging in de magistraat, alsmede inzake een door de burgerhoplieden bij het stadsbestuur ingediend verzoek. origineel.
1610 4 stukken
1. Felix: p. XVI-XIX, XXVII-XXXII, XXXVI-XXXVIII, XLV-XLVIII.
2. RGP 108 (samengevat): p. 403 en 406.

- 1312** Missive van de Geëligeerden en de Ridderschap van de Staten van Utrecht aan Johan van Oldenbarnevelt van 3 maart 1610, waarin zij verzoeken om, na het gevoerde gesprek met Maurits, prins van Oranje en de Staten-Generaal, ook nog een persoonlijk onderhoud met hem te mogen hebben om de rechtspositie van voornoemde leden van de Staten voor de toekomst te garanderen. origineel.
1610 1 stuk
1. Felix: p. LVI-LIX.
2. RGP 108 (samengevat): p. 408.

- 1313** Rapport van Cornelis van Vianen, advocaat bij het Hof van Utrecht, aan Johan van

Oldenbarnevelt van 13 maart 1610, betreffende het ontwapenen der burgerij en het aanmoedigen van een spoedige terugkeer van de Staten van Utrecht binnen de stad. origineel.

1610

1 stuk

1. Felix: p. LIX-LXII.
2. RGP 108 (samengevat): p. 410.

1314

Stukken betreffende de op 14 en 17 maart 1610 door het stadsbestuur van Utrecht met de Staten-Generaal, in aan-wezigheid van de Raad van State en de ambassadeurs van Engeland en Frankrijk, in Woerden gevoerde onderhandelingen over het aanwijzen van Maurits, prins van Oranje, als arbiter, in het geschil tussen de stad Utrecht enerzijds en de Staten van Utrecht anderzijds, inzake het verbod van brouwerijen op het platteland, 1610; afschriften (begin 17e eeuw).

(begin 17e eeuw)

7 stukken

1. Eén stuk in viervoud.
2. RGP 135: p. 55-57.

1315

Memorie van N.N. voor de Raad van State als reactie op de proclamatie van 14 mei 1610, waarbij hij het financiële beheer van de Staten van Utrecht over de afgelopen twintig jaren aanvalt, 1610; afschrift (begin 17e eeuw).

(begin 17e eeuw)

1 katern

1316

Stukken betreffende de onderhandelingen van het stadsbestuur van Utrecht met Frederik Hendrik, graaf van Nassau, de Raad van State en de ambassadeurs van Frankrijk en Engeland in juni 1610, inzake het lichten van waardgelders door voornoemde stad, het herstellen van de oude magistraat, de positie van de Geëligeerden en de Ridderschap der Staten van Utrecht, 1610; afschriften (begin 17e eeuw).

(begin 17e eeuw)

1 omslag

1. Gedeeltelijk in tweevoud
2. Hieronder aantekeningen en concepten van Van Oldenbarnevelt.

1317

Missiven van Joris de Bie, tesorier-generaal van de Staten-Generaal, aan Johan van Oldenbarnevelt van 27 februari en 9 juni 1610, betreffende de werkwijze van de gecommiteerden van de Staten-Generaal te Utrecht en nader uitwerken van de gemaakte plannen door de Raad van State; originelen.

1610

2 stukken

1. Felix: p. XXXIX-XLI en LXXIX-LXXX.
2. RGP 108 (samengevat): p. 404 en 431.

1318

Missiven van John Ogle aan Johan van Oldenbarnevelt van 9 en 15 juni en 4 augustus 1610, betreffende de gevaren die verbonden zijn aan het vervangen van compagnieën cavalerie en infanterie door waardgelders; originelen.

1610

3 stukken

1. In het Frans.
2. Felix: p. LXXX-LXXXIV en LXXXVII.
3. RGP 108 (samengevat): p. 431-444.

1319

Missiven van Gillis van Ledenberg, secretaris van de Staten van Utrecht, aan Johan van Oldenbarnevelt van 17 maart - 23 juni 1610, betreffende de onderhandelingen van Maurits, prins van Oranje, de gecommiteerden van de Staten-Generaal en leden van de Raad van State met de Staten van Utrecht over de door de burgerhoplieden afgedwongen magistraatswijziging in Utrecht, alsmede inzake de uitbreiding van het aantal leden van de Geëligeerden en de Ridderschap in de Staten van Utrecht, 1610 en 1611, originelen. Met bijlagen.

1 omslag

1. Felix: p. LXII-LXXVII.
2. RGP 108 (samengevat): p. 409-411, 418, 422, 425, 426, 428-429 en 432.

1320

Missive van Gerard Hamel, advocaat bij het Hof van Utrecht aan Johan van Oldenbarnevelt van 2 juli 1610, betreffende het afleggen van de eed in het algemeen en in het bijzonder door Hendrick van Helsdingen, 1610; origineel; met in dorso een antwoord van Oldenbarnevelt; concept.

1 stuk

1. Felix 40: p. LXXXIV-LXXXVI.
2. RGP 108 (samengevat): p. 422.

1321

Stukken betreffende het hernieuwen van de eed van trouw naar aanleiding van de gebeurtenissen in Utrecht, waartegen het stadsbestuur van Amersfoort bezwaar maakt, 1610; afschriften (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 5 stukken
Eén stuk in tweevoud.

1322

"Cort vertooch vant gene onlancx binnen Utrecht gepasseert is", verhandeling over het verzet van de magistraat van de stad Utrecht tegen de Staten van Utrecht, 1610.

1 stuk

In druk.

1323

"Missive van den Ho. Mo. Heeren ... tot justificatie van de dadelijcke proceduren die heurer Ho. Mo. genootdruckt zijn jegens de Stadt Utrecht, tot maintenement van de wettelike autoriteit voor te nemen", verhandeling van de Staten-Generaal, waarin zij hun ingrijpen in het verzetten van de magistraat van de stad Utrecht in verband met de aantasting van het gezag van de Staten van Utrecht rechtvaardigen, 1610.

1 stuk

In druk.

1324

Missive van Gillis van Ledenberg, secretaris van de Staten van Utrecht, aan Johan van Oldenbarnevelt van 3 februari 1611, inzake het vestigen van een katholieke kerk te Utrecht, als begeleidend schrijven bij een authentiek afschrift van een obligatie van Bruyn Vos voor Rijck Corneliszn. van Lemputten; origineel. Met een bijlage; authentiek afschrift.

1611

2 stukken

RGP 108: p. 454.

1325

Processen-verbaal van de door het Hof van Utrecht in de periode van 18-23 februari 1611 van Aelbert Dier, Evert Janszn. van Buijendijck, Dirck Canter, Jan Ruysch, Gerrit Wijn, Andries Janszn. en Andries Hendrixsn. afgenomen verhoren, betreffende hun aandeel in de aanslag op de Statenkamer van Utrecht en hun plannen om in verzet te komen tegen de binnen de stad Utrecht ingekwartierde troepen. originelen.

1611

6 stukken

De overige processtukken zijn te vinden in het Rijksarchief in Utrecht in: Het Archief van de Staten van Utrecht, inv.nr. 387.

1326

Stukken betreffende de arrestatie van Hendrick van Helsdingen, oud-burgemeester van de stad Utrecht en medeschuldige aan het oproer van 1610, door de Staten van Holland en West-Friesland en de uitlevering aan de Staten van Utrecht. originelen.

1611

4 stukken

RGP 108: p. 458-459.

De waardgelders van 1617 en 1618.

- 1327** Stukken betreffende de onderhandelingen van de Staten-Generaal en de Raad van State met de Staten van Utrecht van 17 en 19 september en 4 oktober 1617, inzake het werven van waardgelders binnen de stad Utrecht in strijd met artikel 1 van de Unie van Utrecht; met een missive van de Staten-Generaal aan de Staten van Holland en West-Friesland, die ook deze procedure toepassen 1617; afschrift (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 1 omslag
RGP 152: p. 215-216 en 231-232.
- 1328** Stukken betreffende een advies van Maurits, prins van Oranje, Willem Lodewijk, graaf van Nassau en de Raad van State aan de Staten-Generaal van 18 juli 1618 om de waardgelders af te danken en te vervangen door troepen, die op repartitie van de Staten-Generaal staan, alsmede betreffende de in de periode van 20 juli - 1 augustus 1618 door de Staten van Holland en West-Friesland geuite bezwaren tegen door gecommiteerden van de Staten-Generaal met het stadsbestuur van Utrecht en de Staten van Utrecht in dezen gevoerde onderhandelingen, 1618; afschriften (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 6 stukken en 2 katernen
1. Twee stukken in tweevoud.
2. RGP 152: p. 446-450.

G Zeeland

- 1328A** Akte, waarbij de leenmannen en de steden van Zeeland op 15 augustus 1416 Jacoba, hertogin van Beieren, als wettige opvolgster van haar vader Willem II, hertog van Beieren, erkennen en aannemen, 1416; afschrift (eind 16e eeuw).
(eind 16e eeuw) 1 stuk
- 1329** Resolutie van de Staten-Generaal, inzake de grensscheiding tussen de gebieden van het Vrije van Sluis en het Vrije van Brugge. concept.
1584 1 katern
- 1330** Memorie van Christoffel Roëls, oud-raadpensionaris van Zeeland, van 15 mei 1597, geschreven op zijn sterfbed, voor de Staten van Zeeland, inzake de gereformeerde religie als enige toegestane godsdienst, het belang van een monarchie onder Maurits, prins van Oranje, de betrekkingen met Frankrijk en Engeland, het geschil met Holland over de impost op turf en de benoemingen van een kolonel van Zeeland en van zijn eigen opvolger. afschrift.
1597 1 stuk
- 1331** Memorie over de door de Staten van Zeeland en de Staten van Holland in de periode van 12-23 december 1598 gevoerde besprekingen, betreffende de consenten, impost en andere belastingen, de defensie van beide gewesten, de beveiliging van de scheepvaart, het nemen van maatregelen tot afbreuk van de vijand, de overtredingen van de Munt en het nomineren van een president voor het Hof van Holland, Zeeland en West-Friesland respectievelijk voor de Hoge Raad van Holland en Zeeland. concept.
1598 1 omslag
- 1331A** Missive van Johan van Oldenbarnevelt, Cornelis van der Mijle en Adriaan van Mathenesse, executeurs van het sterfhuis van Walraven III, heer van Brederode, aan

Cornelis Soetwater, burgemeester van Goes en rentmeester van de heerlijkheid Clotinghen, respectievelijk aan de Staten van Zeeland, betreffende de afwikkeling van verschillende zaken van het sterfhuis. concepten.

1615

1 stuk

H Overige gewestelijke zaken

1332

Akte, waarbij Karel V in november 1549 bepaalt, dat de erfopvolging over al zijn domaniale landen voortaan in één hand zal berusten, 1549; afschrift (begin 17e eeuw).

(begin 17e eeuw)

1 stuk

In het Frans.

1333

Stukken betreffende de onderhandelingen van Elbertus Leoninus en Caspar Schetz, gecommitteerden van de Staten-Generaal, met de gedeputeerden van Willem, prins van Oranje en de Staten van Holland en Zeeland van 14 mei 1577, inzake het naleven van de Pacificatie van Gent ten aanzien van de afspraken, die zijn gemaakt over de financiën, de handel en het leger, 1577; afschriften (eind 16e eeuw).

(eind 16e eeuw)

6 stukken

1. Twee stukken in tweevoud.

2. Twee stukken in het Frans.

1334

Propositie van prins Willem van Oranje, stadhouder van Holland en Zeeland, aan de [Staten-Generaal] van 8 februari 1580 om meer aandacht aan het nastreven van het beleid te schenken, 1580; afschrift (eind 16e eeuw).

(eind 16e eeuw)

1 katern

1335

Commissies van de Staten van Gelderland, Holland, Zeeland en Utrecht voor hun gedeputeerden ter Staten-Generaal; met een uittreksel uit de resoluties van de Staten-Generaal, inzake de afvaardiging van Friesland en Overijssel voor de vergadering van 16 mei 1592, waarin de gemenelands zaken staatsgewijs zullen worden behandeld, 1592; afschrift (eind 16e eeuw).

(eind 16e eeuw)

1 katern

De Staten van Holland en Zeeland hebben twee commissies voor hun gedeputeerden afgegeven.

5. HET HUIS VAN ORANJE

A Willem van Oranje

Als grondbezitter en stadhouder

1336

Akte van huwelijksvoorwaarden van Willem, prins van Oranje en Anna, hertogin van Saksen, van 2 juni 1561, waarbij het markgraafschap Vianden aan eventuele mannelijke erfgenamen uit dit huwelijk wordt toegewezen en de bepaling, dat de erfgenamen uit zijn huwelijk met Anna, gravin van Egmond, de beschikking krijgen over de inkomsten uit de heerlijkheden Buren en Breda, 1561; afschrift (eind 16e eeuw).

(eind 16e eeuw)

1 stuk

1337

Inventaris van de door de procureur-generaal van het Hof van Holland, Zeeland en West-Friesland aan de Grote Raad van Mechlen overgelegde processtukken in het proces van de Staten van Holland en West-Friesland tegen Willem, prins van Oranje, als man en voogd van Anna, gravin van Buren, betreffende de vraag in hoeverre haar bezittingen te Ysselstein, Benschop, Polsbroek en Jaarsveld

ressorteren onder het graafschap Holland, [1570]; afschrift (eind 16e eeuw).
(eind 16e eeuw) 1 katern

- 1338** Stuk houdende de tekst van een door Willem, prins van Oranje, in een vergadering van de Staten-Generaal gehouden toespraak, waarbij hij de gewesten oproept tot een eendrachtig beleid, [1576]; afschrift (eind 16e eeuw)
(eind 16e eeuw)
1 stuk

- 1339** Akte van belening van Willem, prins van Oranje, door de Staten van Holland en West-Friesland op 7 april 1580, met de heerlijkheid Lage Zwaluwe, 1580; afschrift (eind 16e eeuw).
(eind 16e eeuw) 1 stuk

- 1340** Resolutie van de Staten van Brabant van 14 februari 1582, inzake het belenen van Willem, prins van Oranje, met het vruchtgebruik van het markiezaat Bergen op Zoom, 1582; authentiek afschrift
1608 1 stuk

Het sterfhuis van Willem van Oranje

a. De eerste en tweede curatele, (1585 - 1588)

- 1341** Resolutie van de Staten-Generaal van 21 oktober 1585, inzake het belenen van Maurits, prins van Oranje, met het vrucht-gebruik van het markiezaat Bergen op Zoom, 1585; afschrift (eind 16e eeuw).
(eind 16e eeuw) 1 stuk
Zie RGP 47: p. 204.

- 1342** Akte van benoeming door de Staten van Holland en West-Friesland van Maurits, prins van Oranje, van 1 oktober 1585 tot gouverneur, kapitein-generaal en admiraal van de gewesten Holland en Zeeland, 1585; afschrift (eind 16e eeuw). Met een bijlage.
(eind 16e eeuw) 2 stukken
Zie ook: RAZH, Het Archief van Paulus Buys, inv.nrs. 9 en 10.

- 1343** Missive van Johan van Oldenbarnevelt aan Nicolaas Bruyninck, raadsheer van Maurits en aan zijn schoonzoon Reinoud van Brederode van 20 [november 1588], betreffende het inhuldigen van Maurits, als markies van Veere en Vlissingen, [1588]; concept.
1 stuk

- 1344** Missive van Nicolaas Pijll, curator van het sterfhuis van Oranje, overhandigd aan Paulus Buys ter bespreking in de vergadering van de Staten van Holland en West-Friesland, waarin wordt gewaarschuwd voor de politieke bemoeienissen van Pierre Loyseleur de Villiers, oud-hofpredikant van wijlen Willem, prins van Oranje, 1586; gelijktijdig afschrift.
1 stuk

b. De derde curatele, (1589 - 1601)

- 1345** Eedsformulier van Maurits, prins van Oranje en van de inwoners van Breda, zoals dit is gebezigd bij de inhuldiging van eerstgenoemde op 23 januari 1589, als heer

- van Breda, 1589; afschrift (eind 16e eeuw).
(eind 16e eeuw) 1 stuk
in tweevoud.
- 1346** Missive van Maurits, prins van Oranje en Nicolaas Pijll, curator van het sterfhuis van Oranje, aan de Staten-Generaal van 16 juni 1589, inzake het toestaan van een bede op het platteland van Brabant en inzake het aandeel, dat de Staten-Generaal hiervan dient te krijgen, 1589; afschrift (eind 16e eeuw). Met een bijlage, 1589; afschrift (eind 16e eeuw). 2 stukken
- 1347** Vidimus van het stadsbestuur van Steenberg van 18 februari 1591 van de door de burgerij van Steenberg op 25 februari 1591, na de terugkeer van de stad tot de Republiek, aan Maurits, prins van Oranje en aan Maria, gravin van Nassau, gezworen eed, 1591, authentiek afschrift. 1 stuk
- 1348** Resolutie van de Staten van Holland en West-Friesland van 15 maart 1591, inzake het bespreken met de Hoge Raad van Holland en Zeeland en het Hof van Holland, Zeeland en West-Friesland, betreffende een rekest van Maria, gravin van Nassau, om als enige de administratie van Philips Willem te mogen beheren, 1591; concept met verbeteringen van Van Oldenbarnevelt. 1 stuk
- 1349** Stuk, houdende advies van het Hof van Holland, Zeeland en West-Friesland aan de Staten van Holland en West-Friesland van 9 april 1591 in een proces tussen Maria, gravin van Nassau, enerzijds en Maurits, prins van Oranje, anderzijds voor voornoemd rechtscollege, inzake de vraag wie de administratie van de goederen van Philips Willem dient te voeren. origineel. 1591 1 stuk
- 1350** Resolutie van de Staten-Generaal van 10 april 1591, waarbij zij aan Maria, gravin van Nassau, de administratie van de Burense goederen en aan Maurits, prins van Oranje, de administratie van de Bredase goederen opdragen; authentiek afschrift. 1591 1 stuk
RGP 55: p. 502.
- 1351** Missive van Maurits, prins van Oranje, aan de Staten-Generaal, waarin hij bezwaar maakt tegen het feit, dat het bestuur en de administratie van Philips Willem, graaf van Nassau, bij akte van autorisatie aan Maria, gravin-douairière van Hohenlohe, is opgedragen, [1591]; afschrift (eind 16e eeuw). 1 stuk
- 1352** Akte, waarbij Maria, gravin-douairière van Hohenlohe, zich op 28 maart 1592 beklagt over het feit, dat zij niet met de heerlijkheden Breda, Steenberg en Oosterhout wordt beleend; authentiek afschrift. Met een bijlage, 1592; authentiek afschrift. 1592 2 stukken
- 1353** Resolutie van de Staten-Generaal van 10 april 1592, betreffende het toekennen van een traktement van 15.000 gulden, waarvan twee derde deel bestemd is voor Louise de Coligny en Frederik Hendrik, graaf van Nassau en één derde deel voor de dochters van Charlotte de Bourbon, 1592; afschrift (eind 16e eeuw). 1 stuk
RGP 55: p. 731.

- 1354** Stukken betreffende een overeenkomst van Nicolaas Pijll, curator van het sterfhuis van Oranje, met Jan de Roo van Utrecht, heer van Tempel, voor het Hof van Holland, Zeeland en West-Friesland van 19 augustus 1592, inzake een schadeloosstelling, voortvloeiende uit een onbeslist proces voor dit rechtscollege uit het jaar 1585, inzake de overdracht van vijf blokken land te Klundert, 1592; authentiek afschrift en gelijktijdige afschriften. Met bijlagen, 1579, 1585 en 1586; gelijktijdige afschriften. 5 stukken
- Eén stuk in tweevoud.
- 1355** Rekest van Nicolaas Pijll, curator van het sterfhuis van Oranje en afstammelingen van het huis van Nassau-Breda en het huis Nassau-Dillenburg, aan de Staten-Generaal om de schulden van voornoemd sterfhuis aan Johan de Oude, graaf van Nassau, te willen helpen liquideren, 1592; afschrift (eind 16e eeuw). Met bijlagen; afschriften (eind 16e eeuw) 4 katernen en 2 stukken
- (eind 16e eeuw)
1. Eén stuk in tweevoud.
2. Eén stuk in het Frans.
- 1356** Stukken betreffende de in de jaren 1593 en 1594 in opdracht van Nicolaas Pijll, curator van het sterfhuis van Oranje en Vrancken en Vranckenszn., oudburgemeester van Rotterdam en gemachtigde van de Staten van Holland en West-Friesland, onder toezicht van Jan van den Corput, rentmeester van Hoge en Lage Zwaluwe, aan het huis Geertruidenberg uitgevoerde herstelwerkzaamheden, 1593 en 1594; originelen en afschriften (eind 16e eeuw). 4 stukken en 2 katernen
- (eind 16e eeuw)
- 1357** Missiven van Maria, gravin-douairière van Hohenlohe, aan N.N., van 31 maart 1594, waarin zij het uitsluiten van de Hoge Raad van Holland en Zeeland door Maurits, prins van Oranje, ten gunste van de Raad van Brabant, als enig wettig rechtscollege om een uitspraak over de Bredase goederen te doen, afwijst, 1594; afschrift (eind 16e eeuw). 1 katern
- (eind 16e eeuw)
- In het Latijn.
- 1358** Missive van de Staten-Generaal aan Maria, gravin-douairière van Hohenlohe, van 3 juli 1594, waarbij zij hun toestemming verlenen voor haar voorgenomen huwelijk met Philips, graaf van Hohenlohe, 1594; afschrift (eind 16e eeuw). 1 stuk
- (eind 16e eeuw)
- RGP 57: p. 356.
- 1359** Resoluties van de Staten-Generaal van 31 december 1594, inzake het aanwijzen van neutrale rechters uit de verschillende gewesten om te bemiddelen in het tussen Maurits, prins van Oranje en Maria, gravin-douairière van Hohenlohe, gerezen geschil, inzake het beheer van de administratie van de goederen van hun broer Philips Willem, 1594; afschriften (eind 16e eeuw). 2 stukken
- (eind 16e eeuw)
- RGP 57: p. 358.
- 1360** Stuk houdende een derde voorstel van de arbitrale rechters van de Staten-Generaal om tot een verdeling van de goederen van het sterfhuis van Oranje te komen, 1594; afschrift (eind 16e eeuw). 1 stuk
- (eind 16e eeuw)

- 1361** Rapport houdende bezwaren van Maria, gravin-douairière van Hohenlohe, tegen een door Herman van Wittenhorst, heer van Sonsfelt, Nicolaas Bruyninx en Andries Hesselszn., gezanten van Maurits, prins van Oranje, overgebracht voorstel voor een verdeling van de Burense en Brabantse goederen. concept.
1594 1 katern
- 1362** Akte van overeenkomst door interventie van Diederick, graaf van Egmond, Johan van Oldenbarnevelt en Leonard Casembroot, gesloten tussen Johan en Willem Lodewijk, graven van Nassau, Eberhard Reidt, griffier van de lenen van Gelre en Erasmus Stover, lid van de Raad van de bisschop van Keulen, enerzijds en Nicolaas Pijll, curator van het sterfhuis van Oranje, anderzijds van 30 juli 1594, inzake het betalen van schulden aan Jan de Oude, graaf van Nassau, 1594; afschrift (eind 16e eeuw).
(eind 16e eeuw) 1 katern
- 1363** Stukken betreffende een geschil tussen Martin de Loecker, rentmeester van Niervaart en Nicolaas Pijll, curator van het sterfhuis van Oranje, enerzijds en J. de Rudere, ontvanger van de polder Bloemendaal onder Niervaart, Maurits, prins van Oranje en de Staten van Holland en West-Friesland ander-zijds, inzake het handhaven van de neutraliteit van de geconfisqueerde en geannoteerde geestelijke goederen onder Zevenbergen en Geertruidenberg; afschriften en originelen.
1595 1 omslag
- 1364** Rekening van de jaarlijkse cijnsen en renten van de heerlijkheid Hoge Zwaluwe over de jaren 1581-1595, [1600]; afschrift (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 1 stuk
- 1365** Stukken betreffende het beheer van de Nassause goederen door Maurits, prins van Oranje, mede namens zijn halfzusters en het aflossen van de daarop rustende schulden, [1595]; afschriften (eind 16e eeuw).
(eind 16e eeuw) 3 stukken
in het Frans.
- 1366** Stuk houdende een op 15 juni 1596 door Nicolaas Pijll, curator van het sterfhuis van Oranje en Nicolaas Bruyninx, raadsheer van Maurits, bij de Staten-Generaal gedane propo-sitie, betreffende het uitbetalen van een reeds eerder toegezegde jaarlijkse lijfrente op het graafschap Lingen aan Maria Belgica in verband met haar huwelijk met Philips Lodewijk, graaf van Hanau, 1596; afschrift (eind 16e eeuw).
(eind 16e eeuw) 1 stuk
RGP 62: p. 347.
- 1367** Missive van Johan, graaf van Nassau, aan N.N. van 11 januari 1598, waarin hij hem verzoekt om te bemiddelen bij het verkrijgen van zijn aandeel uit het sterfhuis van Oranje, 1598; afschrift (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 1 stuk
Zie ook de inv.nrs. 1420, 1421 en 1423-1426.
- 1368** Resolutie van de Staten van Holland en West-Friesland van 26 juni 1598, waarbij zij krachtens het Haagse akkoord van 1594 besluiten om een jaarlijkse bijdrage aan het sterfhuis van Oranje te betalen, 1598; afschrift (eind 16e eeuw).
(eind 16e eeuw) 1 stuk
- 1369** Resolutie van de Staten-Generaal van 11 oktober 1599, inzake een regeling voor het uitkeren van een jaargeld aan Maria Belgica, prinses van Oranje, 1599; afschrift

(eind 16e eeuw).
(eind 16e eeuw) 1 stuk
In het Frans.

c. De administratie van Maurits (1601 - 1609)

- 1370** Akte van repliek van Philips, graaf van Hohenlohe, op een door Maurits, prins van Oranje, op 17 januari 1601 opgestelde "akte van protestatie" van 27 januari 1601, waarin hij aandringt op een bespoediging van de scheiding en deling van de goederen van het sterfhuis van Oranje door de commissarissen van de Staten-Generaal; authentiek afschrift.
1601 1 katern
- 1371** Missive van Philips Willem, prins van Oranje, aan Philips, graaf van Hohenlohe, van 8 februari 1601, betreffende de door Jan Aertssn. van Rijen, schout van Oosterhout, uit zijn naam met Philips, graaf van Hohenlohe, gevoerde onderhandelingen. origineel.
1601 1 stuk
In het Frans.
- 1372** Missive van Philips Willem, graaf van Nassau, aan Maria, gravin-douairière van Hohenlohe, van 17 mei 1601, waarin hij verklaart met het oog op het beslechten van het geschil tussen Philips, graaf van Hohenlohe en Maurits, prins van Oranje, afstand te doen van een aantal aanspraken op goederen van het huis van Oranje. origineel.
1601 1 stuk
In het Frans.
- 1373** Memorie van (Maurits, prins van Oranje, of van één van zijn raadsheren) voor de [Staten-Generaal], inzake het teruggeven van de na 1566 geconfisqueerde en geannoteerde goederen aan het sterfhuis van Oranje, [1601]; afschrift (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 1 stuk
- 1374** Missive van Philips Willem, prins van Oranje, aan Philips van Steelant, griffier van de domeinraad, van 7 november 1603, inzake een voorstel tot wijziging van de administratie van de Burense goederen, de betalingen aan Maurits, prins van Oranje en de goedkeuring van het voorgenomen huwelijk van Philips Willem, prins van Oranje, met Eleonora van Bourbon-Condé. origineel.
1603 1 stuk
- 1375** Missive van N.N. aan (Maurits, prins van Oranje,) van 25 augustus 1605, inzake de situatie in het prinsdom Orange naar aanleiding van het door bemiddeling van Hendrik IV, koning van Frankrijk, vervangen van Alexander de Mirabel-Blacons, gouverneur van Orange, door François de Bonne, hertog van Lesdiquières, gouverneur van Dauphine. origineel.
1605 1 stuk
in het Frans.
- 1376** Memorie van Johan van Oldenbarnevelt, betreffende de inkomsten uit de bezittingen van Oranje over de periode van 1583-1605; [1605]; concept.
1 stuk
In het Frans.
- 1377** Staat van schulden van wijlen Philips, graaf van Nassau, aan particulieren in

- Holland, [1605]; afschrift (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 1 stuk
- 1378** Memorie van N.N. voor de [Staten-Generaal], houdende een precisering van de goederen, waarop Frederik Hendrik, graaf van Nassau, als derde zoon van Oranje aanspraak doet gelden, [1605]; afschrift (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 1 stuk
- 1379** Uittreksels uit het eerste en tweede testament van Maria, gravin-douairière van Hohenlohe, van 18 en 25 februari 1606, betreffende de financile verplichtingen van de Staten van Holland en West-Friesland, aan de kinderen die geboren zijn uit haar huwelijk met Philips, graaf van Hohenlohe, 1606; authentiek afschrift en afschrift (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 1 stuk
1. In tweevoud.
2. In het Duits.
- 1380** Missive van Jean Baptiste Keeremans, raadsheer van Philips Willem, prins van Oranje, van 8 juli 1606, betreffende de verdeling van de nalatenschap van zijn vader en het beheer van zijn goederen in verband met zijn voorgenomen huwelijk met Eleonora van Bourbon-Condé. origineel.
1606 1 stuk
In het Frans.
- 1381** Akte, waarbij Hendrik IV, koning van Frankrijk, op 22 juli 1606 bij het huwelijk van Eleonora van Bourbon-Condé met Philips Willem, prins van Oranje, naar het behoud van protocollaire rang belooft, 1606; afschrift (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 1 stuk
In het Frans.
- 1382** Memorie van Adriaan van Weresteijn, raadsheer van Maurits, prins van Oranje, voor (Johan van Oldenbarnevelt), van 21 september 1606, houdende een opgave van de goederen, die met uitzondering van de Brabantse goederen voor een scheiding in aanmerking komen. origineel.
1606 1 stuk
- 1383** Lijst van inkomsten en uitgaven van Jan Hovelmans, raadsheer van Philips Willem, prins van Oranje, over de periode van 1583-1605 van de onder het huis van Oranje ressorterende goederen, [1606]; afschrift. Met een bijlage, [1480]; authentiek afschrift, 1591.
(begin 17e eeuw), bijlage 1591 2 stukken
1. In het Frans en in het Nederlands.
2. Franse tekst in tweevoud.
- 1384** Missive van Maria, gravin-douairière van Hohenlohe, aan Johan van Oldenbarnevelt van 11 oktober 1607, betreffende het vaststellen van een door haar echtgenoot aan Jean Baptiste Keeremans, raadsheer van Philips Willem, graaf van Nassau, te betalen vergoeding en betreffende de administratie van de Burense goederen. origineel
1607 1 stuk
- 1385** Aantekeningen van Johan van Oldenbarnevelt van oktober 1607, betreffende het overleg van Jean Baptiste Keeremans, raadsheer van Philips Willem, prins van Oranje, met Nicolaas Bruyninx en Adriaan van Weresteijn, raadsheren van Maurits, prins van Oranje, om door minnelijke schikking te komen tot een verdeling van de

goederen van het sterfhuis van Oranje, 1607; concept van Van Oldenbarnevelt.

1 stuk

1386

Missive van Maria, gravin-douairière van Hohenlohe, aan Maurits, prins van Oranje, van 9 november 1607, betreffende de vraag of zij niet beter de op het kasteel van Buren ingekwartierde troepen van Philips, graaf van Hohenlohe, kan vervangen door door haar betaalde troepen. origineel
1607

1 stuk

1387

Missive van Maurits, prins van Oranje, aan de Staten-Generaal, waarin hij hen verzoekt om hun gedeputeerden met de gezanten van de aartshertogen te laten onderhandelen over de vraag in hoeverre hij tijdens het bestand kan blijven beschikken over de in Brabant en Vlaanderen gelegen Nassause goederen, de restitutie van geconfisqueerde Nassause goederen, het kwijtschelden van de op sommige goederen rustende renteschulden, de schulden van de aartshertogen aan het sterfhuis van Oranje, het graafschap Lingën, het bezit van Willemstad en het ontmantelen van enkele forten, 1607; afschrift (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw)

1 katern

1388

Uittreksel van de in de periode van 1598-1607 door verschillende ontvangers-generaal van Holland met Johan, graaf van Nassau, in verband met het Haagse akkoord van 1594, afgesloten rekeningen, [1607]; afschrift (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw)

1 stuk

Zie ook de inv.nrs. 1367, 1420, 1421 en 1423-1426.

1389

Missive van Philips Willem, prins van Oranje, aan Johan van Oldenbarnevelt van 12 juni 1608, waarin hij hem bedankt voor zijn gunstbewijzen, om advies vraagt in het geschil met Maurits, prins van Oranje, over de verlenging van de zittingsduur van de magistraat van Breda, zijn genegenheid jegens de Republiek uit en bedankt voor de levering van kanonnen voor het kasteel van Breda. origineel.
1608

1 stuk

1. In het Frans.

2. J.P. van Capelle, Filips Willem, prins van Oranje: p. 237.

3. RGP 108: p 244 (samenvatting).

1390

Rekeningen van de heerlijkheid Hoge en Lage Zwaluwe over de periode van 1581-1591; afschrift; met dorsale aantekeningen van Johan van Oldenbarnevelt, 1608; afschriften (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw)

1 katern

1391

Memorie van Maurits, prins van Oranje, voor de Staten-Generaal inzake het doen van achterstallige betalingen van de Staten-Generaal krachtens het Haagse akkoord van 1594 en betreffende het teruggeven van geconfisqueerde goederen aan het sterfhuis van Oranje, 1608; afschrift (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw)

1 stuk

RGP 131: p. 614.

1392

Stukken houdende voorstellen, die tijdens de vredesonderhandelingen in 1608 zijn opgesteld om te komen tot een verdeling van de goederen van het sterfhuis van Oranje tussen de broers Maurits, prins van Oranje, Willem Lodewijk en Philips Willem, graven van Nassau, 1608; met reacties hierop van (Philips Willem), afschriften (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw)

4 stukken en 2 katernen

1393

Stuk houdende aanspraken van de erfgenamen van Willem, prins van Oranje,

- krachtens het testament van René de Chalon van 20 juni 1544, van 30 december 1608, 1608; gelijktijdig afschrift.
1 katern
- 1394** Notulen van Johan van Oldenbarnevelt van de in de periode van (11)-28 december 1608 gevoerde onderhandelingen, inzake een vierde voorstel tot verdeling van de goederen van het sterfhuis van Oranje. concept.
1608
1 stuk
- 1395** Rekesten van Nicolaas Pijll, Louise de Coligny en de dochters van Charlotte de Bourbon, Willem Lodewijk, Maurits en Philips Willem, graven van Nassau, aan de Staten van Holland en West-Friesland en aan de Staten-Generaal, om extra financiële steun aan het sterfhuis van Oranje en om betaling van het bedrag, dat krachtens het Haags akkoord van 1594 nog moet worden ontvangen, [1600 en 1608]; afschriften (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw)
3 stukken
Zie ook de inv.nrs. 1409-1410.
- 1396** Missive van Maurits, prins van Oranje, aan de Staten-Generaal van 9 januari 1609, betreffende een voorstel van Philips Willem, prins van Oranje, inzake het treffen van een regeling tot het verlichten van de op de erfelijke goederen van Oranje rustende lasten, 1609; afschrift (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw)
1 stuk
- 1397** Missive van de Raad van State aan de Staten-Generaal van 19 februari 1609, betreffende hun bezwaren tegen het voornemen van Maurits, prins van Oranje, om zich in Breda te laten inhuldigen en de magistraat te wijzigen, 1609; afschrift (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw)
RGP 131: p. 901-902.
- 1398** Resolutie van de Staten van Holland en West-Friesland van 17 maart 1609, waarbij zij zich verplichten bij te dragen in de financiering van het sterfhuis van Oranje en waarbij de tractementen van Maurits, Frederik Hendrik en Willem Lodewijk worden verhoogd, 1609; concept en een afschrift (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw)
1 stuk
- 1399** Akte, waarbij Philips Willem, prins van Oranje, op 19 augustus 1609, onder voorbehoud van het vruchtgebruik, voor zijn leven afstand doet van de Luxemburgse goederen ten gunste van Maurits, prins van Oranje. origineel.
1609
1 stuk
- 1400** Missive van Philips Willem, prins van Oranje, aan Johan van Oldenbarnevelt van 23 augustus 1609, waarin hij verzoekt zijn raadsheer Jean Baptiste Keeremans om advies te willen vragen voor het oplossen van het geschil over de verdeling van de goederen van het sterfhuis van Oranje. origineel.
1609
1 stuk
1. In het Frans.
2. J.P. van Capelle, Philips Willem, prins van Oranje: p. 256.
3. RGP 108: p. 340 (samenvatting).
- 1401** Missive van Philips Willem, prins van Oranje, aan Johan van Oldenbarnevelt van 4 september 1609, waarin hij hem belooft pas op Oldenbarnevelts verzoek naar de Republiek te zullen komen om de problemen rond de verdeling van de goederen van het sterfhuis van Oranje te helpen oplossen. origineel

- 1609 1 stuk
1. In het Frans.
2. J.P. van Capelle, Filips Willem, prins van Oranje: p. 258.
3. RGP 108: p. 342 (samenvatting).
- 1402** Resolutie van de Staten-Generaal van 19 oktober 1609, inzake het verlenen van een jaarlijkse erfelijke rente van 25.000 ponden aan Maurits, prins van Oranje, 1609; concept van Van Aerssen, met verbeteringen van Van Oldenbarnevelt, als voorzitter van de Staten-Generaal van die dag. 1 stuk
RGP 131: p. 905.
- 1403** Resolutie van de Staten-Generaal van 20 december [1609], waarbij zij Maurits, prins van Oranje en Maria, gravin-douairière van Hohenlohe, gelasten om bewijsstukken over te leggen bij de Hoge Raad van Holland en Zeeland, opdat deze een uitspraak kan doen in het geschil over de administratie van de goederen van Philips Willem, prins van Oranje, [1609]; afschrift (eind 16e eeuw). 1 stuk
(eind 16e eeuw)
- 1404** Resolutie van de Staten-Generaal, inzake de overwegingen om een gedeelte van de goederen van het sterfhuis van Oranje te verkopen, alsmede betreffende het toekennen van erfelijke rente aan diens nakomelingen, [1609]; afschrift (begin 17e eeuw). 1 stuk
(begin 17e eeuw)
In het Frans.
- 1405** Staten van de inkomsten en uitgaven aan renten van de heerlijkheden Hoge en Lage Zwaluwe over de jaren 1605-1609 en van [1610]; origineel en afschriften, [1609] en begin 17e eeuw. 4 stukken en 2 katernen
Gedeeltelijk in het Frans.
- 1406** Stuk houdende een voorstel van de Staten-Generaal om Maria, gravin-douairière van Hohenlohe, haar aandeel in de administratie van de Bredase goederen te laten behouden, [1610]; gelijktijdig afschrift. 1 stuk
- 1407** Memorie van Maria, gravin-douairière van Hohenlohe, waarin zij op grond van testamenten van Willem, prins van Oranje, als oudste dochter aanspraak maakt op een vierde deel van de erfenis, 1614; afschrift (begin 17e eeuw). 1 stuk
(begin 17e eeuw)
In tweevoud.
- 1408** Briefwisseling van Jean Baptiste Keeremans, raadsheer van Philips Willem, prins van Oranje, met Maria, gravin-douairière van Hohenlohe, van 23 januari en 19 februari 1614, inzake de uitgevoerde verdeling van de goederen van het sterfhuis van Oranje; originelen. 1614
- Aanspraken op het sterfhuis door:**
- a. Louise de Coligny en de dochters van Charlotte de Bourbon**
- 1409** Missive van Louise de Coligny aan Maurits, prins van Oranje, waarin zij aantoont dat

het aan haar en de dochters van Bourbon door het sterfhuis van Oranje toegekende traktement ontoereikend is, [1608]; afschrift (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 1 stuk
1. In het Frans.
2. Zie ook inv.nr. 1395.

1410 Stuk houdende een op 13 augustus 1609 door de gezanten van de keurvorsten aan de Staten-Generaal gedane propositie, betreffende het toekennen van de Bourgondische goederen en huizen te Antwerpen en Geertruidenberg, alsmede van een jaarlijks traktement aan de dochters van Charlotte de Bourbon, 1609; afschrift (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 1 stuk
RGP 131: p 905-906.

b. Philips Willem, prins van Oranje

1411 Resolutie van de Staten-Generaal van 17 maart 1604, waarbij zij Philips Willem, prins van Oranje, octrooi verlenen om een gors in de omgeving van Steenberg te bedijken, 1604; afschrift (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 1 stuk
RGP 101: p. 226-227.

1412 Missive van Jean Baptiste Keeremans, raadsheer van Philips Willem, prins van Oranje, aan Johan van Oldenbarnevelt van 16 februari 1608, waarin hij voorstelt om de goederen van Franche Comté en Chastelbelin aan Maurits, prins van Oranje, aan te bieden en de overige goederen aan Philips Willem, prins van Oranje. origineel.
1608 1 stuk
1. In het Frans.
2. RGP 108: p. 238-239.

1413 Aantekeningen van Johan van Oldenbarnevelt, betreffende de aankomst en het beheer van verschillende goederen van het huis van Oranje-Nassau, [1608]; klad.
2 stukken
In het Frans.

1414 Memorie van Philips van Steeland voor Johan van Oldenbarnevelt, van (februari 1609), inzake de noodzaak van inkwartiering van Staatse troepen binnen Breda tot behoud van de rust en van de gereformeerde godsdienst, wanneer Philips Willem, prins van Oranje, zich daar vestigt. origineel.
1609 1 stuk

1415 Missive van Jean Baptiste Keeremans, raadsheer van Philips Willem, prins van Oranje, aan Johan van Oldenbarnevelt, van (juni/juli) 1609, waarin hij hem om medewerking vraagt bij de behartiging van de belangen van zijn meester. origineel.
1609 1 stuk
1. In het Frans.
2. RGP 108: p. 330-331.

1416 Missive van Jean Baptiste Keeremans, raadsheer van Philips Willem, prins van Oranje, aan Johan van Oldenbarnevelt van 24 augustus 1609, waarin hij hem verzoekt om een clause van het concept-akkoord van 27 juni 1609, opgesteld voor de verdeling van de goederen van het sterfhuis van Oranje tussen Maurits, prins van Oranje, Willem Lodewijk en Philips Willem, graven van Nassau, te willen redigeren, 1609; origineel. Met bijlagen, 1609; gelijktijdige afschriften.
4 stukken

1. RGP 108: p. 340-341.
2. Twee bijlagen in tweevoud.

- 1417** Missive van Jean Baptiste Keeremans, raadsheer van Philips Willem, prins van Oranje, aan Johan van Oldenbarnevelt van 4 september 1609, waarin hij hem, als bemiddelaar in het geschil tussen de graven van Nassau, beterschap wenst. origineel.
1609 1 stuk
1. In het Frans.
2. RGP 108: p. 342-343.
- 1418** Aantekeningen van Johan van Oldenbarnevelt van september [1609] betreffende met N.N. gevoerde onderhandelingen over de aankomst, de waarde en de mogelijkheid tot deling van verschillende goederen van het sterfhuis van Oranje, alsmede over het vaststellen van de vaste inkomens van de erfgenamen, [1609]; klad.
2 stukken
- 1419** Missive van Jean Baptiste Keeremans, raadsheer van Philips Willem, prins van Oranje, aan Johan van Oldenbarnevelt van 4 december 1609, inzake diens voorstel tot een wijziging in het concept-akkoord van verdeling van de goederen van het sterfhuis van Oranje tussen Maurits, prins van Oranje, Willem Lodewijk en Philips Willem, graven van Nassau. origineel.
1609 1 stuk
1. In het Frans.
2. RGP 108: p. 343.
- c. Johan en Lodewijk, graven van Nassau**
- 1420** Stukken betreffende het aflossen van een obligatie van de Staten van Holland en West-Friesland, die zij op 13 maart 1573, tijdens het beleg van Haarlem, met Lodewijk en Johan de Oude, graven van Nassau, zijn aangegaan, 1575, 1579 en 1590; originelen, authentiek afschrift en afschriften, 1575, 1579 en eind 16e eeuw.
5 stukken
1. Eén stuk in het Duits en in het Nederlands.
2. Duitse versie in drievoud.
3. Eén stuk in drievoud.
4. Eén stuk in tweevoud.
- 1421** Akte, waarbij de Staten van Holland en West-Friesland op 19 februari 1578 bekenen, tijdens het beleg van Leiden in 1573, met Lodewijk en Johan de Oude, graven van Nassau, een obligatie te zijn aangegaan, 1578; origineel, authentiek afschrift en afschrift (eind 16e eeuw).
In het Latijn. 1 stuk
- 1422** Memorie van Johan van Oldenbarnevelt, betreffende de schulden van Lodewijk, graaf van Nassau, [1581], concept. 1 stuk
- 1423** Stukken betreffende de door Johan de Middelste, graaf van Nassau, namens zijn vader Johan de Oude, met de Staten van Holland en West-Friesland gevoerde onderhandelingen over het uitbetalen van een op 12 april 1582 door voornoemd college aan zijn vader afgegeven assignaat; originelen en afschriften.
1582 en 1593 1 charter en 6 stukken

1. Twee stukken in het Duits.
2. Eén stuk in viervoud.
3. Twee stukken in tweevoud.

- 1424** Missive van de Staten van Holland en West-Friesland van januari 1593 op een door de graven van Nassau namens Johan de Oude, graaf van Nassau, op 12 november 1592 aan de Staten-Generaal gedane propositie, waarbij zij weigeren om nog langer een onevenredig groot deel van de Generaliteitsschulden aan het sterfhuis van Oranje te betalen; concept en afschrift.
1593 1 stuk
- 1425** Stukken betreffende een door Cornelis van Mierop, ontvanger-generaal van Holland, in opdracht van Gecommitteerde Raden van Holland en West-Friesland op 13 april 1593 op naam van Johan de Middelste, graaf van Nassau, uitgeschreven lening; concept en afschrift.
1593 2 stukken
- 1426** Stukken betreffende het betalen van schulden door Johan de Oude, graaf van Nassau, van een aan Gelre in mei 1579 geleend bedrag, dat hij op zijn beurt ten dele van de Staten van Holland en West-Friesland had geleend; originelen.
1593 1 katern en 2 stukken
1. In het Duits.
2. RGP 121: p. 550-551.

d. Willem Lodewijk, graaf van Nassau

- 1427** Rapport van Willem Lodewijk, graaf van Nassau voor (de onderhandelaars), betreffende het betalen van schulden en het voldoen van de interest uit de inkomsten van het sterfhuis van Oranje, [1607]; afschrift.
1 stuk
- 1428** Stuk houdende een op 11 december 1613 door Willem Lodewijk, graaf van Nassau, aan de Staten-Generaal gedane propositie, betreffende de mogelijkheid om de lopende interesten en de hoofdsom aan het huis Nassau-Dillenburg te voldoen, 1613; gelijktijdig afschrift. Met een bijlage, 1608; afschrift, [1613].
1 katern en 1 stuk
RGP 151: p. 166.

e. Maria, gravin-douairière van Hohenlohe

e.1. Het huwelijk met Philips, graaf van Hohenlohe

- 1429** Concept-akte van huwelijkse voorwaarden, gesloten tussen Philips, graaf van Hohenlohe en Maria, gravin van Nassau, van 24 november 1593, 1593; gelijktijdig afschrift.
1 katern
In het Duits en in het Nederlands.
- 1430** Akte van de huwelijkse voorwaarden, gesloten tussen Philips, graaf van Hohenlohe en Maria, gravin van Nassau, waarin onder meer het vererven van de door Maria, gravin van Nassau, aan te brengen goederen wordt omschreven, [1594]; afschrift, (1600).
1 katern
- 1431** Memorie van Johan Basius, ex-raadsheer van Willem, prins van Oranje, van de

huwelijkse voorwaarden, gesloten tussen Philips, graaf van Hohenlohe en Maria, gravin van Nassau, [1594]; origineel.

1 stuk

1432

Uittreksel uit het testament van Maria, gravin van Nassau, waarbij zij bij eerder overlijden haar man Philips, graaf van Hohenlohe, het vruchtgebruik van haar goederen en de titel van graaf van Buren toekent; met uittreksels uit testamenten, [1600]; afschrift (begin 17e eeuw). Met een bijlage, 1350, 1464 en [1600]; afschrift (begin 17e eeuw)

2 stukken

Gedeeltelijk in het Frans en in het Latijn.

e.2. De aanspraken op het sterfhuis door:

a Philips, graaf van Hohenlohe

1433

Stuk houdende een op 17 december 1594 door Philips, graaf van Hohenlohe, echtgenoot van Maria, gravin van Nassau, aan Maurits, prins van Oranje, in de vergadering van de Staten-Generaal gedaan voorstel, waarbij hij adviseert om de administratie van Brabantse goederen beurtelings te beheren, zoals dit door Johan van Brienen en Johan van Oldenbarnevelt op 7 december 1594 al is aangeraden; afschriften (eind 16e eeuw).

(eind 16e eeuw)

2 stukken

RGP 57: p. 358.

1434

Resolutie van de Staten-Generaal, waarbij zij besluiten om een beslissing in het geschil tussen Maurits, prins van Oranje en Philips, graaf van Hohenlohe, als man en voogd van Maria, gravin van Nassau, over te laten aan een college van neutrale arbiters, [1595]; afschrift (eind 16e eeuw).

(eind 16e eeuw)

1 stuk

1435

Akte, waarbij Maurits, prins van Oranje, na het overlijden van Nicolaas Pijll, op 19 januari 1601, krachtens de daarover genomen resolutie van de Staten-Generaal, het curatorschap van het sterfhuis van Oranje, op zich neemt; authentiek afschrift.

1601

1 stuk

RGP. 85: p. 696.

1436

Missive van Philips, graaf van Hohenlohe, aan de Hoge Raad van Holland en Zeeland van 20 januari 1601, waarbij hij bezwaar maakt tegen het uitoefenen van het curatorschap van het sterfhuis van Oranje door Maurits, prins van Oranje; authentiek afschrift.

1601

1 katern

RGP 85: p. 696-697.

1437

Uittreksel uit een missive van Maurits, prins van Oranje, aan Philips, graaf van Hohenlohe, van 5 februari 1601, inzake het treffen van een regeling voor de administratie van de goederen van Philips Willem, prins van Oranje; authentiek afschrift.

1601

1 stuk

1438

Uittreksel uit een missive van Philips Willem, prins van Oranje, aan Maria, gravin van Nassau, van 4 april 1601, inzake het door Maurits, prins van Oranje, aan haar toekennen van de administratie van het graafschap Lingen; authentiek afschrift.

1601

1 stuk

- 1439** Akte waarbij Philips Willem, prins van Oranje en Philips, graaf van Hohenlohe, als man en voogd van Maria, gravin van Nassau, op 3 november 1601, voorlopig overeenkomen om de Hollandse en Zeeuwse bezittingen van Anna, gravin van Egmond, aan Maria, gravin van Nassau en de Brabantse en Vlaamse bezittingen en de goederen in Franche Comté aan Philips Willem, prins van Oranje, toe te wijzen; authentiek afschrift. Met een bijlage, 1602; origineel.
1601 2 stukken
- 1440** Missive van Jean Baptiste Keeremans, raadsheer van Philips Willem prins van Oranje, aan Philips, graaf van Hohenlohe, van 17 oktober en 31 december 1603, inzake de inkomsten uit de Burense goederen; origineel en afschrift.
1603 2 stukken
- 1441** Codicil van Philips, graaf van Hohenlohe, van 18 februari 1606, inzake het beheer van Nederlandse goederen en het betalen van schulden door de Staten van Holland en West-Friesland, 1606; authentiek afschrift
1608 1 stuk
In het Duits.
- 1442** Memorie van N.N. voor de [Staten-Generaal], betreffende de aanspraken, die het sterfhuis van Hohenlohe op het sterfhuis van Oranje doet, [1606]; afschriften (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 2 stukken

b Philips Ernst, graaf van Hohenlohe

- 1443** Missiven van Philips Willem, prins van Oranje, aan Heinrich Julius, hertog van Brunswijk en aan Maurits, landgraaf van Hessen, van 10 april 1608, inzake de belangen van Philips Ernst, graaf van Hohenlohe, in het sterfhuis van Oranje, 1608; afschriften (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 2 stukken
In het Duits.
- 1444** Memorie van Philips Ernst, graaf van Hohenlohe, voor Maurits, prins van Oranje, curator van het sterfhuis van Oranje, naar aanleiding van een door François van Aerssen, agent van de Republiek in Frankrijk en bemiddelbaar bij de vredesonderhandelingen, ingediend voorstel tot verdeling van de goederen van het sterfhuis van Oranje; met in margine reacties van Maurits, prins van Oranje, 1608; afschrift (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 1 stuk
- 1445** Akte van overeenkomst van Philips Willem, prins van Oranje, met Philips Ernst, graaf van Hohenlohe, van 13 januari 1608, inzake de betaling van de tienden van Noord-Beveland aan eerstgenoemde; met een akte, van 16 mei 1609, inzake de inmiddels gedane betaling; authentiek afschrift, 1610.
1608 en 1609 1 katern

e.3. De bezittingen van de Van Hohenlohe's in de Republiek

a De heerlijkheid Buren

- 1446** Mandement van dagvaarding van de Hoge Raad van Holland en Zeeland van 6 april 1592 voor Maurits, prins van Oranje, inzake een onderzoek naar de aanspraken, die

hij zegt te hebben op het bestuur en de administratie van de heerlijkheid Buren en de steden en landerijen van Breda, Oosterhout en Steenberg, welke Maria, gravin-douairière van Hohenlohe, bij verschillende resoluties zijn opgedragen; authentiek afschrift.

1592

1 stuk

1447

Resolutie van de Staten-Generaal van 18 mei 1592, inzake het aanwijzen van een aantal neutrale rechters, dat een uitspraak moet doen in het geschil tussen Maria, gravin-douairière van Hohenlohe en Maurits, prins van Oranje, over de administratie van de Burense goederen, 1592; concept en gelijktijdig afschrift.

1 stuk

RGP 55: p. 733-734.

1448

Verbaal van het op 12 mei 1592 in de vergadering van de Staten-Generaal verhandelde, waarbij wordt besloten om in verband met het huwelijk van Maria, gravin van Nassau, met Philips, graaf van Hohenlohe, het geschil van Maria, gravin-douairière van Hohenlohe, met haar broer Maurits, prins van Oranje, over de administratie van de Burense en Bredase goederen, toebehorend aan Philips Willem, prins van Oranje, opnieuw aan een aantal, door de Staten-Generaal te benoemen, neutrale rechters voor te leggen. concept.

1592

1 stuk

Zie voor het verbaal RGP 80: p. 229-233.

1449-1449D

Proces-verbaal van de besprekingen van de Staten van Holland en West-Friesland, inzake de rechten, die Philips, graaf van Hohenlohe, na het sluiten van zijn huwelijk, kan doen gelden op de aan Maria, gravin-douairière van Hohenlohe, aangekomen en aangestorven bezittingen en betreffende de medewerking, die hij dient te verlenen aan de verdeling van de goederen van het sterfhuis van Oranje, [1594]; concept. Met bijlagen, 1298, 1343, 1403, [1540], [1585]; afschriften eind 16e eeuw.

De bijlagen zijn genummerd A t/m D.

1449

Proces-verbaal, 1594, 1 stuk

1449A

Uittreksel uit een register van de Rekenkamer van Gelre van een akte van Alert, heer van Buren, van 28 mei 1343, waarbij hij een belofte aan Reinoud, hertog van Gelre en graaf van Zutphen, doet, betreffende de erfopvolging van de heerlijkheid Buren, alsmede van een akte van Otto, heer van Buren en zijn zoon Alert, waarbij zij het slot Buren aan Reinoud opdragen, om het vervolgens in leen te ontvangen, 1298; afschriften, eind 16e eeuw, 1 stuk

De tweede akte in het Latijn.

1449B

Uittreksel uit de akte van belening van Alert, heer van Buren, van zijn zoon Willem, heer van Buren, van 12 augustus 1403 met de heerlijkheden Buren en Beusichem en van Johan, heer van Buren, met de buitendijkse landerijen van Beusichem, 1403; met een uittreksel uit de akte van belening door Reinoud, hertog van Gelre en graaf van Zutphen, van Alert met de heerlijkheid Buren en Beusichem, [1403]; afschrift, eind 15e eeuw, 1 stuk

1449C

Memorie van de inwoners van het graafschap Buren aan de Staten-Generaal om aan te tonen, dat de heerlijkheid en het graafschap nooit deel hebben uitgemaakt van het hertogdom Gelre en het graafschap Zutphen, maar direct ondergeschikt zijn aan de Duitse keizer, [1540]; afschrift., eind 16e eeuw, 1 stuk

In het Frans.

1449D

Staat van inkomsten en uitgaven van de heerlijkheid Buren over de periode van 1576-1584, [1585]; afschrift, eind 16e eeuw, 1 stuk

In het Frans.

- 1450** Rekest van officieren, magistraten en onderdanen van Buren en Leerdam, aan Maria, gravin-douairière van Hohenlohe, om de Aalsdijk te mogen verhogen en te verzwaren, [1608]; afschrift (begin 17e eeuw). Met bijlagen, 1602 en 1608; afschriften (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 4 stukken
- b Noord-Beveland**
- 1451** Missive van Jacob Valcke, ontvanger-generaal van Zeeland, aan de Staten van Zeeland van 17 februari 1595, betreffende de klachten van enkele ambachtslieden in Cats en elders op Noord-Beveland, inzake de onzekerheid over de plannen van Maria, gravin van Nassau, voor bedijkingen op dit eiland en betreffende het verlenen van vrijstelling van het tiendrecht aan de bedijkers. origineel.
1595 1 stuk
- 1452** Uittreksel uit de notulen van de Staten van Zeeland van 18 maart 1596, betreffende het verzoek van Philips, graaf van Hohenlohe, om de hoge jurisdictie te verlenen aan de te bedijken landerijen en om de tienden, die tot het huis Buren behoren, vrij te stellen van de keuren van Zeeland, alsmede om het verlenen van vrijstelling van het tiendrecht voor de duur van dertig jaar, 1596; authentiek afschrift, 1596. Met bijlagen, 1596; authentieke afschriften en een gelijktijdige afschrift.
4 stukken
- 1453** Missive van Jacob Valcke, ontvanger-generaal van Zeeland en Pieter Reijgersberch, burgemeester van Veere, aan Philips, graaf van Hohenlohe, van 22 maart 1596, waarin zij verzoeken om de ambachtsheerlijkheid Cats, die deel uitmaakt van het te bedijken land, tevens vrijstelling van het tiendrecht te verlenen. origineel.
1596 1 stuk
- 1454** Octrooi van de Staten van Zeeland op de bedijking van Noord-Beveland voor Maria, gravin van Nassau en Philips, graaf van Hohenlohe, van 7 maart 1601, waarbij de voornoemde landerijen tot een Zeeuws erfleen worden verheven en verschillende imposten tijdelijk of geheel kwijtgescholden worden, 1601; afschrift (begin 17e eeuw). Met een bijlage, 1601; afschrift (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 2 stukken
- 1455** Missive van Philips Willem, prins van Oranje, aan Philips van Steelant, griffier van de domeinraad, van 23 mei 1602, betreffende de financiering van de aankoop van Noord-Beveland en Kortgene. origineel.
1602 1 stuk
In het Frans.
- 1456** Akte, waarbij Philips, graaf van Hohenlohe, de bedijkers van de gorssen bij Noord-Beveland belooft om de ambachtsheerlijkheid Orisant, indien nodig, tijdig tot erfleen van de grafelijkheid van Zeeland te doen verheffen en een regeling voor eventuele overstromingen van de bedijkte landerijen treft, 1602; authentiek afschrift (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 1 stuk
- 1457** Authentiek uittreksel uit de notulen van de Staten van Zeeland van 10 december 1604, inzake het bekostigen van de predikant van Colijnsplaat uit de gelden, afkomstig van de kerkelijke lasten, in plaats van uit de opbrengsten van het tiendrecht, 1604.

1 stuk

- 1458** Rekening van de opbrengsten uit de tienden van Noord-Beveland over de periode van 1604-1607, 1607; authentiek afschrift. Met bijlagen, 1595 en eind 16e eeuw; authentiek afschrift en afschriften (eind 16e eeuw).
(eind 16e eeuw) 1 katern en 2 stukken
- 1459** Akte, waarbij de gecommiteerden van Philips Willem, prins van Oranje, met Philips Ernst, graaf van Hohenlohe, als erfgenaam van Philips, graaf van Hohenlohe, door interventie van Maria, gravin-douairière van Hohenlohe, op 14 januari 1608 een regeling treffen voor de betaling van de tienden van de bedijkte landen van Noord-Beveland en Orisant, 1608; afschrift (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 1 stuk
- 1460** Stukken betreffende de interpretatie van het octrooi van de Staten van Zeeland van 7 maart 1601 door Philips Ernst, graaf van Hohenlohe en door Maurits, prins van Oranje, inzake de vraag in hoeverre de inkomsten uit de tienden van een aantal ambachten op Noord-Beveland en de ambachtsheerlijkheid Orisant de leenheer of de leenman dienen toe te komen, [1608]; afschriften (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 2 katernen
- 1461** Uittreksels uit missiven van Philips Ernst, graaf van Hohenlohe, aan N.N. van 24 december 1608, 2 februari en 13 januari 1609, betreffende de koop van Noord-Beveland van Maurits, prins van Oranje, alsmede betreffende de eisen tot bestuurlijke reorganisatie aldaar; afschriften (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 1 stuk

c De heerlijkheid Woerden, de baronie Liesveld en het huis te 's-Gravenhage

- 1462** Stukken betreffende de aanstelling door Philips, graaf van Hohenlohe, van Erich Dimmer als advocaat in het proces tegen de bastaarden van Erich, hertog van Brunswijk, van 12 april 1608, inzake het aan hem door Heinrich Julius, bisschop van Halberstad en hertog van Brunswijk, in leen geven van het pandschap van de heerlijkheid Woerden, de baronie Liesveld en een huis in 's-Gravenhage, 1593, 1595 en 1597; authentieke afschriften, 1608.
3 stukken
- 1463** Ordonnantie van François, heer van Heemstede, heer van Liesveld, van 11 januari 1541 voor de baronie Liesveld, betreffende het bestuur en de jurisdictie, 1541; met een uittreksel uit de ordonnanties van het ambacht Gelckenes, waarbij op 4 september 1597 de provinciale ordonnantie wordt hernieuwd, 1597; met uittreksels uit de ordonnantie van de ambachten Gelckenes, Graveland, Achterland en Peulwijk, waarbij op 24 november 1594 de ordonnanties, betreffende de bansloten en bruggehoofden worden hernieuwd, 1594; 1541, 1594 en 1597; authentieke afschriften, 1608.
1 katern
- 1464** Missiven van Heinrich Julius, bisschop van Halberstad en hertog van Brunswijk, van 8 april en 31 juli 1595, inzake de administratie van Philips, graaf van Hohenlohe, van de aan hem in leen gegeven goederen, 1595; afschriften (eind 16e eeuw).
(eind 16e eeuw)
in het Duits. 2 stukken
- 1465** Akte van belening door Heinrich Julius, bisschop van Halberstad en hertog van

Brunswijk, van Philips, graaf van Hohenlohe, van 17 november 1595 met de baronie Liesveld, 1595; authentieke afschriften en afschrift, 1608, 1609 en (begin 17e eeuw) (begin 17e eeuw) 1 stuk

1. In het Duits.
2. In drievoud.
3. Authentiek afschrift in het Duits.

1466 Vidimus van de magistraat van Buren van een akte van belening van Philips, graaf van Hohenlohe, door Heinrich Julius, bisschop van Halberstad, van 17 juni 1599 met de heerlijkheid Woerden en een huis te 's-Gravenhage. origineel. 1606 1 stuk
in het Duits.

1467 Akte van belening van de Ridderschap van Holland en West-Friesland van 29 april 1610 voor Philips Ernst, graaf van Hohenlohe, met het pandschap van de heerlijkheid Woerden. concept. 1610 1 stuk

1468 Missive van de Staten van Holland en West-Friesland aan Heinrich Julius, bisschop van Halberstad, van 24 juni 1610, waarin zij beloven te interveniëren bij het tot stand komen van een overeenkomst tussen Maria, gravin-douairière van Hohenlohe en Philips Ernst, graaf van Hohenlohe, inzake het bezit van de heerlijkheid Liesveld, het pandschap van de heerlijkheid Woerden en het huis in 's-Gravenhage, 1610; afschrift (begin 17e eeuw). (begin 17e eeuw) 1 stuk

e.4. Het sterfhuys van Philips, graaf van Hohenlohe

1469 Uittreksel uit het testament van Philips, graaf van Hohenlohe, van 18 februari 1606, inzake het aanstellen van Wolfgang, graaf van Hohenlohe en zijn vrouw Magdalena van Nassau en Johan en George, graven van Nassau, als voogden van Philips Ernst, graaf van Hohenlohe en van Emond Gruijter tot Greijstein, Philips van Steelant, Walraven III, heer van Brederode en Johan van Oldenbarnevelt, als executeurs-testamentair, 1606; afschrift (begin 17e eeuw). (begin 17e eeuw) 1 stuk

1470 Missive van (Philips Ernst, graaf van Hohenlohe,) aan N.N., inzake de afwikkeling van het testament van wijlen Philips, graaf van Hohenlohe, 1606; afschrift (begin 17e eeuw). Met een bijlage, 1606; afschrift (begin 17e eeuw). (begin 17e eeuw) 2 stukken
In het Duits.

1471 Stukken betreffende een akkoord van Maria, gravin-douairière van Hohenlohe, met Philips Ernst, graaf van Hohenlohe, van 11 september 1607, waarbij zij hem als enige universele erfgenaam de helft van de pandheerlijkheid Woerden en een huis in 's-Gravenhage en de baronie Liesveld toekent. afschriften. 1607 3 stukken

1472 Rekest van Maria, gravin-douairière van Hohenlohe, aan de Staten van Holland en West-Friesland van 24 september 1607, om over te gaan tot betaling van de jaarlijkse lijfrente aan Philips Ernst, graaf van Hohenlohe, waarop hij recht heeft, krachtens een door wijlen zijn vader met voornoemd college aangegane lening, 1607; origineel. Met bijlagen, 1607; gelijktijdige afschriften. 4 stukken

- 1473** Missiven van Philips Ernst, graaf van Hohenlohe, aan Walraven, heer van Brederode, Johan van Schagen en Johan van Oldenbarnevelt, executeurs-testamentair van het sterfhuis Hohenlohe, van 25 april, 26 november en 8 december 1608, inzake achterstallige betalingen aan het huis van Hohenlohe, de tiendrechten van Noord-Beveland en Orisant en het voorgenomen huwelijk van Philips Ernst, graaf van Hohenlohe, met Anna Maria, gravin van Solms. originelen. 1608 3 stukken
RGP 108: p. 240-241 en 260-262.
- 1474** Missive van Maria, gravin-douairière van Hohenlohe, aan Johan van Oldenbarnevelt van 10 juli 1607 en 9 en 24 november en 12 en 17 december 1609, betreffende het betalen van weduwegeld, het beheer van de Hollandse goederen en de achterstallige betalingen van de Staten van Holland en West-Friesland aan wijlen Philips, graaf van Hohenlohe; met gedeeltelijk in margine de antwoorden van Oldenbarnevelt, [1607], 1607 en 1609; originelen en gelijktijdige afschriften. 1607 en 1609; originelen en gelijktijdige afschriften. 1 katern en 6 stukken
RGP 108: p. 168-169, 379-381, 385-387, 389-390 en 392-393.
- 1475** Memorie van Jean Baptiste Keeremans, raadsheer van Philips Willem, prins van Oranje, inzake de aanspraken van laatstgenoemde op Philips Ernst, graaf van Hohenlohe, als geïnstitueerde erfgenaam van wijlen Philips, graaf van Hohenlohe, met betrekking tot de inkomsten uit de Nederlandse bezittingen, waarvan hij hem een gedeelte betwist, [1608]; afschrift (begin 17e eeuw). 1 katern (begin 17e eeuw)
- 1476** Stukken betreffende de onderhandelingen van Walraven III, heer van Brederode, Johan van Schagen en Johan van Oldenbarnevelt, executeurs-testamentair van het sterfhuis Hohenlohe, met Erich Dimmer, gewezen raadsheer van Philips, graaf van Hohenlohe, van [1608] en van 31 maart 1609, inzake door hem op het sterfhuis van Hohenlohe gemaakte aanspraken voor achterstallige betalingen, [1608] en 1609; concept en gelijktijdige afschriften. 3 stukken
- 1477** Missiven van Walraven III, heer van Brederode, Johan van Schagen en Johan van Oldenbarnevelt, executeurs-testamentair van het sterfhuis Hohenlohe, aan Wolfgang, graaf van Hohenlohe, van 8 november 1608 en februari 1609, waarin zij wijzen op het onrecht, bedreven door zijn zoon Philips Ernst, graaf van Hohenlohe, die Maria, gravin douairière van Hohenlohe, de krachtens haar huwelijkse voorwaarden toekomende inkomsten onthoudt; concepten. 1608 en 1609 1 katern en 1 stuk
RGP 108: p. 255-261 en 297-299.
- 1478** Missiven van Maria, gravin-douairière van Hohenlohe, aan Johan van Oldenbarnevelt van 3, 7 en 16 december 1609, waarbij zij hem verzoekt te willen bemiddelen bij de Staten van Holland en West-Friesland en bij de Staten-Generaal, inzake het doen van achterstallige betalingen, 1609; originelen en afschrift (begin 17e eeuw). 1609; originelen en afschrift (begin 17e eeuw). 3 stukken
(begin 17e eeuw)
RGP 108: p. 388-389.
- 1479** Correspondentie van Johan van Oldenbarnevelt met Maria, gravin-douairière van Hohenlohe van 1-3 oktober 1609, 22, 27 en 31 maart en 3, 7, 23 en 30 april 1610, waarin hij na de adviezen van het Hof van Holland, Zeeland en West-Friesland te

hebben onderzocht, haar aanspraken op weduwegeld erkent, terwijl hij adviseert om een inventaris van haar bezittingen voor Philips Ernst, graaf van Hohenlohe, te maken en om een geschil met hem over vrije inkomsten uit de Nijdeckse en Buttinckse goederen te vermijden, 1609 en 1610; concept en originelen. Met bijlagen, 1609 en 1610; originelen en gelijktijdige afschriften.

1 omslag

1. Eén stuk in het Latijn.
2. Twee stukken in het Duits.
3. RGP 108: p. 416-417 en 421.

1480

Missive van Philips Ernst, graaf van Hohenlohe, aan Walraven III, heer van Brederode, Johan van Schagen en Johan van Oldenbarnevelt, executeurs-testamentair van het sterfhuis Hohenlohe, van 22 februari 1610, waarin hij zijn raadsman Jan de Groot aanbeveelt om verslag uit te brengen over de door hem met vrouw Baze gevoerde onderhandelingen, betreffende een door hem bij de Staten van Holland en West-Friesland ingediend rekest om vrijstelling van een rente op de baronie Liesveld. origineel.

1610

1 stuk

1481

Akte van akkoord van Maria, gravin-douairière van Hohenlohe, met Philips Ernst, graaf van Hohenlohe, van 6 mei 1610, waarbij zij krachtens de akte van Hohenlohe en het akkoord van Delft van 11 september 1607 met Philips Ernst, graaf van Hohenlohe, een nadere regeling treft voor de jaarlijkse inkomsten, die haar als weduwe uit de Nederlandse en Duitse bezittingen behoren toe te komen, 1610; concept en gelijktijdig afschrift. Met bijlagen, 1511, 1593 en 1607; authentiek afschrift en afschriften, 1610, (begin 17e eeuw).

(begin 17e eeuw)

1 katern en 4 stukken

1. Twee stukken in het Duits.
2. Eén stuk in tweevoud.

1482

Missive van Maria van Nassau, gravin-douairière van Hohenlohe, aan vrouw Baze van 16 mei 1610, inzake de bedoeling van een aantal artikelen van het akkoord, dat zij met Philips Ernst, graaf van Hohenlohe, wil sluiten tot regeling van haar jaarlijkse inkomsten uit de Nederlandse en Duitse bezittingen, 1610; afschrift (begin 17e eeuw). Met een bijlage, 1610; afschrift (begin 17e eeuw).

(begin 17e eeuw)

2 stukken

1483

Lijst van de belastingen van de heerlijkheid Beverweerd in Utrecht, één van de bezittingen van Maria, gravin-douairière van Hohenlohe, 1615; afschrift (begin 17e eeuw).

(begin 17e eeuw)

1 stuk

1484

Codicil van Maria, gravin-douairière van Hohelohe, van 31 maart 1615, waarbij zij na het overlijden van Philips Willem, prins van Oranje, Maria Belgica, dochter van Don Emanuel, prins van Portugal, als universeel erfgename aanwijst en een jaarlijkse bijdrage voor het weeshuis van Buren vaststelt, 1615; afschrift (begin 17e eeuw).

(begin 17e eeuw)

1 stuk

in het Frans.

e.5. Overige zaken van de Van Hohenlohe's

1485

Missive van Wolfgang en Dorothea van Hohenlohe aan hun broer Philips, graaf van Hohenlohe, van 30 december 1600 en van 1601, inzake het uitsluiten van leden van dit geslacht van de voogdijstelling over de kinderen van wijlen Georg Frederick, graaf van Hohenlohe, 1600 en 1601, afschriften. Met een bijlage, 1601; afschrift

(begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 3 stukken

1486 Akte van Cornelis Crispijn Meulegracht en Jan de Groot, raadsheren van Philips Ernst, graaf van Hohenlohe, van 8 september 1609, waarbij zij besluiten, om de teerkosten van diens zoon Ernst, als student te Leiden, te verminderen. origineel. 1609 1 stuk

1487 Missive van N.N., als reactie op een oproep van Wolfgang, graaf van Hohenlohe, waarin eerstgenoemde de noodzaak van voortzetting van een gerechtvaardigd verzet van de Statencolleges tegen de Spanjaarden motiveert, (begin 17e eeuw); afschrift. (begin 17e eeuw) 1 katern
In het Frans.

f. Aanspraken van derden op het sterfhuis van Oranje

1488 Stukken betreffende het inwilligen door de Staten van Holland en West-Friesland van een door Frederik IV, keurvorst van de Palts, voor zijn moeder Amalia, gravin van Solms, in augustus 1592 bij de Staten-Generaal ingediend rekest om te willen voorzien in achterstallige betalingen, 1592; origineel en afschriften (eind 16e eeuw). (eind 16e eeuw) 3 stukken

1489 Missiven van Frederik IV, keurvorst van de Palts, aan de Staten-Generaal van 27 februari 1593, betreffende vorderingen op het sterfhuis van Oranje, 1593; origineel. Met een bijlage. origineel. 1593 2 stukken
In het Duits.

1490 Missive van Johan Wilhelm, hertog van Gulik, Kleef en Berg en Duitsland, aan Johan van Oldenbarnevelt van 21 februari 1605, betreffende de diplomatieke en militaire omstandigheden in de Palts, 1605; afschrift (begin 17e eeuw). Met een bijlage, 1605; afschrift (begin 17e eeuw). (begin 17e eeuw) 2 stukken
1. Gedeeltelijk in geheimschrift.
2. RGP 108: p. 110-111.

1491 Memorie betreffende de door Joachim Ernst, markgraaf van Brandenburg-Ansbach, gezant van Frederik IV, keurvorst van de Palts, met de Staten-Generaal gevoerde onderhandelingen, inzake de op kosten van de Staten-Generaal in Duitsland te werven troepen, [1605]; afschrift (begin 17e eeuw). (begin 17e eeuw) 1 stuk

B Maurits, prins van Oranje

1 Ambtelijk

1492 Stukken betreffende de achterstallige betalingen van de Staten van Holland en West-Friesland voor de verblijfkosten van Maurits, prins van Oranje, als student te Leiden, 1582; afschriften (eind 16e eeuw). (eind 16e eeuw) 3 stukken
1. In het Frans.
2. Eén stuk in tweevoud.

1493 Stukken betreffende de benoeming door de Staten van Utrecht op 2 april 1590 van

Maurits, prins van Oranje, tot gouverneur en kapitein-generaal van hun gewest, 1590; afschrift (eind 16e eeuw). Met een bijlage, 1590; afschrift (eind 16e eeuw).
(eind 16e eeuw)

(eind 16e eeuw)

1 katern en 1 stuk

1494 Akte van voorwaarden, waarop de kanselier en de gedeputeerden van het hertogdom Gelre en het graafschap Zutphen op 10 juli 1590 Maurits, prins van Oranje, tot hun stadhouder hebben benoemd, 1590; afschrift (eind 16e eeuw).
(eind 16e eeuw) 1 stuk

1495 Missive van de Staten van Zeeland aan de Staten van Holland en West-Friesland, betreffende de betaling van hun aandeel in een aan Maurits, prins van Oranje, toegezegd bedrag en in een maandelijks uit te keren salaris, [1590]; afschrift (eind 16e eeuw).
(eind 16e eeuw) 1 stuk

1496 Staat van de onkosten van Maurits, prins van Oranje, over de periode van september 1593 - 31 augustus 1594, ten behoeve van huis en hofhouding, [1594]; afschrift.
(eind 16e eeuw) 1 stuk

1497 Stukken betreffende de vermeerdering en de vermindering op het ordinarijs en extraordinarijs traktement van Maurits, prins van Oranje, gouverneur en kapitein-generaal van Holland en Zeeland, 1587, 1607-1609 en [1609].
(eind 16e en begin 17e eeuw) 5 stukken

Eén stuk in het Frans.

2 Persoonlijk

1498 Akte van schenking door Walburg, gravin van Nieuwenaar en Meurs, aan Maurits, prins van Oranje, met het graafschap Meurs, het slot Crackauwen, stad en land van Creijsfeld en de heerlijkheid Freijmersheim, uit dank voor de door hem en de Staten-Generaal aan haar geboden hulp in het verzet tegen de Spanjaarden van 29 juni 1598, 1598; afschrift.
(eind 16e eeuw) 1 stuk

1499 Missive van Maurits, prins van Oranje, aan het stadsbestuur van Meurs van 7 juli 1600, inzake de desertie van officieren in de stad en het graafschap Meurs, dat hem krachtens het testament van 1599 van Walburg, gravin van Nieuwenaar en Meurs, rechtmatig toekomt, 1600; afschrift (eind 16e eeuw).
(eind 16e eeuw) 1 stuk

1500 Stukken betreffende de onderhandelingen van de Staten-Generaal, executeurs-testamentair met Johan, hertog van Kleef, om op grond van het in 1541 door Herman, graaf van Nieuwenaar en Meurs, met Johan, hertog van Kleef, na de dood van Walburg, gravin van Nieuwenaar en Meurs, gesloten verdrag, voortaan Maurits, prins van Oranje, als leenheer te erkennen, [1600]; klad en afschriften (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 3 stukken

Eén stuk in het Duits.

C Frederik Hendrik, graaf van Nassau

1501 Stukken betreffende de achterstallige betalingen van de Staten van Holland en

West-Friesland voor de verblijfkosten van Frederik Hendrik, graaf van Nassau, als student te Leiden, [1593], concept en afschriften (eind 16e eeuw).
(eind 16e eeuw) 4 stukken
1. In het Frans.
2. Eén stuk in tweevoud.

1502 Rekest van Frederik Hendrik, graaf van Nassau, aan de Staten van Holland en West-Friesland om hem weer de beschikking te willen geven over twee gorzen land, gelegen in Zandambacht, die op dat memment ressorteren onder het graafschap Holland, [1613]; afschrift (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 1 stuk

1503 Rekest van Frederik Hendrik, graaf van Nassau, aan de Staten van Holland en West-Friesland om hem voor de duur van tien of twaalf jaar vrijstelling van de inposten op de visserij voor het Honterland in Zandambacht te willen verlenen, [1615]; afschrift. (begin 17e eeuw) Met bijlagen 1615 en [1615]; afschriften (begin 17e eeuw).
begin 17e eeuw 1 stuk

D Overige leden van het huis van Oranje-Nassau

1504 Akte waarbij de Staten van Holland op 1 maart 1595 aan de Staten-Generaal beloven om Elisabeth van Nassau de Bourbon 10.000 pond per jaar ter gelegenheid van haar huwelijk met Hendrik, hertog van Bouillon, te schenken, 1595; afschrift (eind 16e eeuw).
(eind 16e eeuw) 1 stuk

1505 Stukken betreffende de achterstallige schulden van verschillende steden en van particulieren aan Philips, graaf van Nassau, [1600] en 1601.
1 katern en 1 stuk

1506 Missive van Johann Ulrich Wittenauwer en Johann Werner Gebhart aan Johan van Oldenbarnevelt, betreffende de tussenkomst van de Staten-Generaal bij onderhandelingen tussen Zwitserland en Frankrijk vanwege de mogelijk daaruit voortvloeiende gevolgen voor de graven van Nassau, [16e eeuw]; origineel. Met bijlagen; afschriften, (eind 16e eeuw)
(eind 16e eeuw). 3 stukken

E Overige bemoeienissen

1507 Missive van Jean Baptiste Keeremans, raadsheer van Philips Willem, prins van Oranje, aan Johan van Oldenbarnevelt van 13 september 1613, betreffende de valse beschuldigingen, inzake het drossaardambt van Breda en betreffende de regeling van de verpachtingen van IJsselstein, Buren en Leerdam met Erich Dimmer, raadsheer van Maria, gravin van Nassau. origineel.
1613 1 stuk
1. In het Frans.
2. RGP 108: p. 564-565.

1508 Missive van Philips Willem, prins van Oranje, aan Johan van Oldenbarnevelt van (23) september 1613, betreffende de moeilijkheden rond het aanstellen van Jean Baptiste Keeremans als drossaard van de stad Breda. origineel.
1613 1 stuk
1. In het Frans.
2. RGP 108: p. 566.

6. BUITENLANDSE ZAKEN

A Denemarken

1 De oorlog met Spanje en de Sonttol

- 1509** Instructie van de Staten-Generaal van 6 mei 1587 voor Floris van Brederode, Leonaard Casembroot, Reinier Cant en Johan van de Warcke voor hun gezantschap naar Frederik II, koning van Denemarken en Noorwegen, om te onderhandelen over het aanhouden van enkele Nederlandse schepen en om hem te verzoeken om goedkeuring te verlenen aan het werven van troepen in Duitsland. concept. 1587 1 stuk
RGP 80: p. 125-126.
- 1510** Stukken betreffende het gezantschap van Lubert Hoenraadt in mei 1589 naar Christiaan IV, koning van Denemarken en Noorwegen en naar verscheidene protestantse keurvorsten om hen in te lichten over het ontstaan van de oorlog met Spanje, hen te waarschuwen tegen de toenemende Spaanse machtsuitbreiding in Europa en hen op te roepen tot nauwere samenwerking, 1589; afschriften (eind 16e eeuw). (eind 16e eeuw) 2 katernen en 1 stuk
- 1511** Stukken betreffende de op 9 en 24 oktober 1597 door Arnold Wittfeldt en Christiaan Bernekau, gezanten van Christiaan IV, koning van Denemarken en Noorwegen, met de Staten-Generaal gevoerde onderhandelingen, inzake de onmogelijkheid om op dat moment vredesonderhandelingen met Spanje te beginnen, de garanties voor Denemarken om als neutraal land handel te drijven op Spanje en Portugal en de betaling van het traktement van Steyn Malteszn., 1597; afschriften (eind 16e eeuw). (eind 16e eeuw) 1 katern en 1 stuk
RGP 62: p. 460.
- 1512** Memorie houdende aanvullende opmerkingen van Diederik Weijs, agent in Duitsland, op zijn eerder bij de Staten-Generaal ingediende memorie, inzake onderhandelingen over de aanspraken van verscheidene Duitse vorsten op Gulik, de plannen voor vredesonderhandelingen met Spanje aldaar, de voorstellen om de Republiek in verband met de Sonttol daarbij te betrekken en de bedreigingen van de Hanzesteden voor de vrije vaart op de Noordzee, 1598; afschrift (eind 16e eeuw). (eind 16e eeuw) 1 stuk
- 1513** Instructie van de Staten-Generaal van 26 mei 1599 voor Gerard Voet en Nicasius Sille voor hun legatie naar Christiaan IV, koning van Denemarken en Noorwegen, betreffende het uitvaardigen van een plakkaat, waarbij de handel op Spanje wordt verboden, 1599; afschrift (eind 16e eeuw). (eind 16e eeuw) 1 stuk
RGP 71: p. 572.
- 1514** Verbaal van het gezantschap van Gerard Voet en Nicasius Sille van 8 juni - 30 juli 1599, op 17 augustus 1599 aan de Staten-Generaal overgeleverd, inzake het in beslag nemen van een Nederlands schip op de Sont, de bezwaren van Christiaan IV, koning van Denemarken en Noorwegen, het uitvaardigen van een plakkaat door de Staten-Generaal, waarbij de handel op Spanje en de Spaansgezinden wordt verboden en het oprichten van een Nederlandse armada, 1599; afschrift (eind 16e eeuw).

(eind 16e eeuw) 1 katern
1. In tweevoud.
2. RGP 71: p. 573.

- 1515** Verbaal van het gezantschap van Segher, heer van Groesbeek en George Raeteller, raadslid van de Grote Raad van Mechelen, uitgebreid met Pieter Vloitszn., secretaris van Amsterdam en Jan Buyrman, inwoner van Hoorn, als buitengewone gezanten van de door hen in de periode van 22 september - 14 oktober 1566 met Frederik II, koning van Denemarken en Noorwegen, gevoerde onderhandelingen, inzake het in beslag nemen van zeven Nederlandse schepen, het belemmeren van de vrije vaart op Zweden vanwege de Zweeds-Deense oorlog en het heffen van tolgelden op wijnen, waarvan de Nederlanden bij traktaat van 1559 zijn vrijgesteld, 1566; afschrift (eind 16e eeuw).
(eind 16e eeuw) 1 katern en 1 stuk
Het stuk is een uittreksel van dit verbaal.

2 De Zweeds-Deense oorlog

- 1516** Missive van de Staten-Generaal aan de Rijksraden van Denemarken van 25 mei 1613, waarin zij hen verzoeken om bij Christiaan IV, koning van Denemarken en Noorwegen, te bewerken, dat hij de oude regeling voor de heffing van de tolgelden in de Sont, die gebruikelijk was vóór het uitbreken van de Zweeds-Deense oorlog, weer invoert, 1613; afschrift (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 1 stuk
RGP 151: p. 67.
- 1517** Missiven van het stadsbestuur van Lübeck aan Christiaan IV, koning van Denemarken en Noorwegen, van 29 mei 1613, waarin het even als de Republiek aandringt op een vergoeding van de tijdens de Zweeds-Deense oorlog geleden schade, teruggave van in beslag genomen schepen, vrijlating van krijgsgevangenen, vrije vaart door de Sont en opheffing van de extraordinaris verhoging van de tolgelden, 1613; afschriften (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 2 stukken
- 1518** Missiven van de Staten-Generaal aan Christiaan IV, koning van Denemarken en Noorwegen, van 30 maart, 25 mei en 5 juni 1613, waarin zij onder verwijzing naar het vredesverdrag met Gustaf Adolf, koning van Zweden en het Nederlands-Deense verdrag van 1544 afschaffing van de extraordinaris verhoging van de Sonttol en een herinvoering van de tolregeling, zoals deze vóór de Zweeds-Deense oorlog bestond, bepleiten, 1613; afschriften (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 3 stukken
RGP 151: p. 40, 67 en 73
- 1519** Missive van Christiaan IV, koning van Denemarken en Noorwegen, aan de Staten-Generaal van 30 mei en 15 juli 1613, inzake hun verzoek om afschaffing van de extraordinaris verhoging van de Sonttol, 1613; afschriften (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 2 stukken
In het Duits.
- 1520** Missive van Christiaan IV, koning van Denemarken en Noorwegen, aan de Staten-Generaal van 14 september 1615, waarin hij meedeelt dat hij op hun verzoek voor 1 februari 1616 voor de derde maal een vergadering met afgevaardigden van Lübeck heeft uitgeschreven om het handelsgeschil van Lübeck met Denemarken op te lossen, 1615; afschrift (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 1 stuk

In het Duits.

- 1521** Missive van de Staten-Generaal aan Christiaan IV, koning van Denemarken en Noorwegen, van 9 april 1618, waarin zij meedelen dat zij hebben besloten om naar aanleiding van de door Jonas Charisius op 21 februari 1618 bij hen ingediende missiven, betreffende de Sonttol, de Oost-Indische Compagnie en de stad Bremen, een legatie naar Denemarken te zenden, 1618; afschrift (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 1 stuk
RGP 152: p. 370.
- 1521A** Missive van Matthias, aartshertog van Oostenrijk, aan Christiaan IV, koning van Denemarken en Noorwegen, van 15 mei 1613, inzake het beslagleggen op enkele schepen uit Lübeck en het heffen van te hoge tolgelden en accijnzen in de Oostzee, 1613; afschrift (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 1 stuk
- 1522** Missive van Lodewijk XIII, koning van Frankrijk, aan Christiaan IV, koning van Denemarken en Noorwegen, van 20 juni 1613, waarin hij zich beklaagt over het optreden tegen Franse en Nederlandse kooplieden en de schade, die de internationale handel ondervindt van extraordinaris verhoging van de Sonttol, 1613; afschrift (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 1 stuk
In het Frans.
- 1523** Missive van Jacobus I, koning van Engeland, aan Christiaan IV, koning van Denemarken en Noorwegen, waarin hij waarschuwt voor de gevolgen van de hoge tolgelden voor de Nederlandse handel op de Oostzee, [1613]; concept in afschrift (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 1 stuk
In het Latijn.

3 Overige Deense zaken

- 1524** Uittreksel uit de resoluties van de Raad van State nevens Leicester van 29 januari 1587, betreffende een verhoor door de Raad van State van de Deens afgevaardigde Sayo de Rantzow naar aanleiding van zijn niet gelaste arrestatie door soldaten van Peregrine Barty, bannerheer van Willoughby, waarbij zijn geheime correspondentie en juwelen in beslag werden genomen, 1587; authentiek afschrift en gelijktijdig afschrift.
1 stuk
In tweevoud.
- 1525** Instructie van de Staten-Generaal van 21 mei 1618 voor de gezanten naar Christiaan IV, koning van Denemarken en Noorwegen, om in navolging van Engeland en de keurvorsten van Duitsland, een verdrag met de Republiek te sluiten omwille van het behoud van de gereformeerde religie, 1618; gelijktijdig afschrift.
1 katern
RGP 152: p. 399.

B Duitsland

1 Diplomatieke betrekkingen met Rudolf II, keizer van Duitsland

- 1526** Instructie van de Staten-Generaal van 9 juli 1582 voor Henri Robert, graaf van La Marck, hertog van Bouillon en Philippe de Mornay, heer van Plessis, als gezanten

van de Republiek in de Rijksdag, om toe te lichten waarom men Philips II, koning van Spanje heeft verlaten en François, hertog van Anjou, de souvereiniteit heeft aangeboden, 1582; afschrift (eind 16e eeuw).

(eind 16e eeuw)

1 katern

1. In het Frans.

2. RGP 41: p. 358.

1527

Missive van de Staten-Generaal van (februari) 1592 in antwoord op een door de gezanten van Rudolf II, keizer van Duitsland, gedane propositie, betreffende de vredesonderhandelingen met Spanje, het offensief van Parma tegen Frankrijk en de noodzaak om voorlopig Nederlandse troepen nog in Duitsland te laten, 1592; concept met aanvullingen van Johan van Oldenbarnevelt.

1 stuk

1528

Missive van de Staten-Generaal aan Otto Hendrik Bylandt, vrijheer te Reydt, ambassadeur van Rudolf II, keizer van Duitsland, van 7 april 1592 in antwoord op een op 27 maart 1592 gedane propositie, betreffende het al of niet opnieuw openen van vredesonderhandelingen van de Republiek met Spanje, 1592; afschrift (eind 16e eeuw).

(eind 16e eeuw)

1 stuk

RGP 55: p. 600.

1529

Briefwisseling van Rudolf II, keizer van Duitsland, met de Staten-Generaal van 20 maart en 12 juni 1595, betreffende de mogelijkheid om door interventie van Duitsland vredesonderhandelingen met Spanje te openen, 1595; afschrift (eind 16e eeuw).

(eind 16e eeuw)

1 stuk

1. In het Latijn.

2. RGP 57: p. 479-481.

1530

Missive van Rudolf II, keizer van Duitsland, aan de Staten-Generaal van 12 augustus 1595, waarin hij verzoekt om het terugtrekken van de Nederlandse vloot op de Eems en de Staatse troepen bij de stad Embden, die naar Oost-Friesland waren gestuurd in verband met het conflict tussen Edzard, graaf van Oost-Friesland en de stad Embden, 1595; afschrift (eind 16e eeuw).

(eind 16e eeuw)

1 stuk

RGP 55: p. 607.

1531

Missive van de Staten-Generaal aan Rudolf II, keizer van Duitsland, van 6 december 1595, waarin zij mede op grond van de onderschepte brieven van Charles Philippe de Croy, markgraaf van Havré en Johan Baptista de Taxis, leden van de Spaanse Raad van State, het voorstel voor vredesonderhandelingen met Spanje afwijzen; met een missive van de Staten-Generaal van Adolf, graaf van Nieuwenaar en Meurs, Wolff Diederich, aartsbisschop van Salzburg, Frederich Wilhelm, hertog van Saksen, Philips Lodewijk, keurvorst van Palts-Neuburg en de steden Keulen en Neuburg in deze, 1595; afschrift (eind 16e eeuw).

(eind 16e eeuw)

1 stuk

RGP 57: p. 492-493.

1532

Briefwisseling van Rudolf II, keizer van Duitsland en de keizerlijke gezanten met de Staten-Generaal van 25 maart en 24 april 1596, waarin de Staten-Generaal, evenals op 6 december 1595, bij hun standpunt blijven, dat vredesonderhandelingen met Spanje op dat moment zonder resultaat zullen blijven, 1598; afschrift (eind 16e eeuw).

(eind 16e eeuw)

1 stuk

RGP 62: p. 126-127.

- 1533** Stukken betreffende de door Carel Nützel van Sonderspühl, gezant van Rudolf II, keizer van Duitsland, op 16 juli en 18 augustus 1597 met de Staten-Generaal gevoerde onderhandelingen, waarbij zij concluderen dat in verband met het bondgenootschap van de Republiek met Frankrijk en Engeland het hervatten van vredesonderhandelingen onnodig is en dat de Staatse troepen, die op Rijksbodem zijn ingekwartierd, nog niet kunnen worden teruggetrokken, 1597; afschriften (eind 16e eeuw).
(eind 16e eeuw) 5 stukken
1. Eén stuk in tweevoud.
2. Eén stuk in het Latijn.
3. RGP 62: p. 453 en 455.
- 1534** Stukken betreffende de door Johan, graaf van Nassau en Wilhem, heer van Zoppenbroek, gezanten van Rudolf II, keizer van Duitsland met de Staten-Generaal in de periode van 17 februari - 10 juni 1598 gevoerde onderhandelingen over zijn verzoek om de om strategische redenen door de Staten-Generaal bezette stad Rijnberk te ontruimen, 1598; afschriften (eind 16e eeuw).
(eind 16e eeuw) 1 katern en 2 stukken
RGP 71: p. 108 en 113.
- 1535** Stukken betreffende de op 29 november 1599 en 11 en 12 juli 1600 door Herman, graaf van Manderscheid en Blanckenheim en Carel Nützel van Sonderspühl, gezanten van Rudolf II, keizer van Duitsland, met de Staten-Generaal gevoerde onderhandelingen, betreffende het ontruimen van de steden Emmerik, Lobith en Rijnberk, de ligging van de fortificatie van 's-Gravenweert, de restitutie van oorlogsschade, waartoe enkel de Spanjaarden verplicht kunnen worden en de belofte om overlast van de Staatse troepen tegen te gaan; concept en afschriften. 1600 2 stukken en 1 katern
1. Katern in tweevoud.
2. RGP 71: p. 559 en RGP 85: p. 121.
- 1536** Missive van Johan Schweickhardt, aartsbisschop van Mainz, Christian II, aartsbisschop van Salzburg en Philips Lodewijk, paltsgraaf van Neuburg, gezanten van Rudolf II, keizer van Duitsland, aan de Staten-Generaal van 19 augustus 1604, waarin zij een onderhoud aanvragen om over verschillende zaken te spreken, 1604; afschrift (begin 17e eeuw). Met een bijlage, 1604; afschrift (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 2 stukken
- 1537** Stukken betreffende de op 16 en 31 mei 1605 door Maximiliaan Decochy, gezant van Rudolf II, keizer van Duitsland, met de Staten-Generaal gevoerde onderhandelingen om de Republiek opnieuw te bewegen tot vredesonderhandelingen met Spanje en tot het terugtrekken van de Staatse troepen van Duits grondgebied, gezien de overlast die zij hiervan ondervinden, 1605; afschriften (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 3 stukken
RGP 101: p. 361-365.
- 1537A** Stukken betreffende de op 16 en 26 juni 1610 door Ludwig Friedrich, hertog van Würtenberch en Hippo van Colli, gezanten van de keurvorsten, Stenden en steden, met de Staten-Generaal gevoerde onderhandelingen, betreffende het aanbod aan de Republiek om zich bij hun Unie aan te sluiten en een verzoek om militaire steun voor de Gulikse zaak, 1610; afschrift (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 1 katern
RGP 135: p. 157.

- 1538** Akte van volmacht van Rudolf II, keizer van Duitsland van 1 februari 1595 voor Adolf, vrijheer van Swartzenberg, voor het werven van cavalerie en infanterie tegen invallen van Turkse troepen in Oostenrijk, 1595; afschrift (eind 16e eeuw).
(eind 16e eeuw) 1 stuk
In het Duits.
- 1539** Stuk houdende de door Rudolf II, keizer van Duitsland, op 28 september 1590 in de deputaatvergadering van Frankfort gedane propositie, inzake de klachten van de Stenden over de verplichtingen, die zij aan de Nederlands-Westfaalse Kreits moeten nakomen in de oorlog tegen Spanje, 1590; afschrift (eind 16e eeuw).
(eind 16e eeuw) 1 stuk
In het Duits.
- 1540** Ordonnantie van Rudolf II, keizer van Duitsland, van 30 december 1588, waarbij hij Francisco de Mendoza, admiraal van Aragon en alle buitenlandse troepen in het algemeen gelast om zich terug te trekken uit de vorstendommen Gulik, Kleef en Berg, 1598; afschrift (eind 16e eeuw).
(eind 16e eeuw) 1 stuk
- 1541** Ordonnantie, waarbij Rudolf II, keizer van Duitsland, op 28 juli 1602 de uitoefening van het katholieke geloof waarborgt en de godsdienstoefeningen van de sekten van de Picarden en de Waldenzen verbiedt; met een ordonnantie van Vladislaus, koning van Hongarije, van 10 augustus 1508, waarvan de inhoud een gelijke strekking heeft, 1508 en 1602; afschriften (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 1 katern

2 Aken

- 1542** "Remonstrantie", memorie van verbannen of uitgeweken leden van het oude stadsbestuur van Aken tegen de beschuldigingen van het nieuwe stadsbestuur, dat door middel van een decreet van Rudolf II, keizer van Duitsland, beslag wil leggen op hun goederen voor de schadeloosstellingen, waartegen zij, als ballingen, de hulp van de Staten-Generaal inroepen, 1604; met bijlagen, 1598, 1602 en 1603; afschrift, (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 1 katern
- 1543** "Edict", ordonnantie van het stadsbestuur van Aken van 9 september 1618, waarbij de protestanten het recht van godsdienstoefening en de verblijfsvergunning wordt ontnomen en het katholieke geloof als staatsgeloof in ere wordt hersteld, 1618; afschrift (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 1 stuk

3 Beieren

- 1543A** Akte, waarbij Albrecht, hertog van Beieren, op 24 september 1358 het ambt van ruwaard op zich neemt voor zijn krankzinnige broer Willem I, hertog van Beieren, 1358; afschrift (eind 16e eeuw).
(eind 16e eeuw) 1 stuk
- 1544** Instructie van de Staten-Generaal van 5 mei 1589 voor Lubert Hoenraadt voor een gezantschap naar Johan Casimir, keurvorst van de Palts, betreffende het verlenen van wederzijdse hulp in de oorlog tegen Spanje en de ontwikkelingen in Frankrijk, 1589; afschrift (eind 16e eeuw).

(eind 16e eeuw) 1 stuk
RGP 51: p. 426-427.

- 1544A** Stukken betreffende de bemiddeling van de Staten-Generaal van 15 en 17 februari 1603, in het geschil tussen Arnold II, graaf van Bentheim, enerzijds en Ernst, hertog van Beieren, keurvorst van Keulen, anderzijds, betreffende het teruggeven van goederen van wijlen Adolf, graaf van Nieuwenaar en Meurs, 1603; afschriften (begin 17e eeuw). 3 stukken
(begin 17e eeuw)
RGP 92: p. 441-442.

4 Bentheim

- 1545** Missiven van Johan van Oldenbarnevelt aan Vincentius Rensingh, raadsheer van Ferdinand, keurvorst van Keulen, stadhouder van Recklinghausen, van april 1603, betreffende de restitutie van de Bentheimse goederen van Adolf, graaf van Nieuwenaar en Meurs. concept. 1603 1 stuk

5 Bohemen

- 1546** Stuk houdende een door keizer Karel V aan de Stenden van Bohemen gedane propositie, waarin hij en voorstelt om wegens het ontbreken van erfopvolgers voor Maximiliaan en Albert, aartshertogen van Oostenrijk, Ferdinand tot koning van Bohemen te benoemen, [1526]; afschrift (eind 16e eeuw). 1 stuk
(eind 16e eeuw)
In het Duits.

6 Brandenburg

Zie ook: Gulik, Kleef en Berg.

- 1547** Stukken betreffende de door de Staten-Generaal op 25 juli en 8 augustus 1601 gevoerde besprekingen over de uit het kamp voor Rijnberk opgezonden propositie van Johan Georg, markgraaf van Brandenburg, betreffende het leveren van Staatse troepen om het bisdom Brandenburg en met name de stad Rijnberk op de Spanjaarden en op Karel, kardinaal van Lotharingen, te heroveren, 1602; afschrift (begin 17e eeuw). 1 katern
(begin 17e eeuw)
RGP 85: p. 511.
- 1548** Stuk houdende een door Christoffel Sticke en Marcel Diettrich, gezanten van Ernst, markgraaf van Brandenburg en Wolfgang Wilhelm, keurvorst van palts Neuburg, op 1 maart 1611 aan de Staten-Generaal gedane propositie, betreffende een regeling op het naleven van de lijsten der licenten, 1611; afschrift (begin 17e eeuw). 1 stuk
(begin 17e eeuw)
RGP 135: p. 334.
- 1549** Missive van Johann van Kettler, baron van Monjou, legeraanvoerder van Brandenburg, aan Johan van Oldenbarnevelt van 21 maart 1616, waarin deze alsnog zijn persoonlijke diensten aan hem aanbiedt. origineel. 1616 1 stuk
1. In het Frans.
2. RGP 121: p. 171-172.

7 Brunswijk

- 1550** Missive van het oude stadsbestuur van Brunswijk aan de Staten-Generaal van 5 november 1614, waarin men hen verzoekt om te interveniëren in het geschil met het nieuwe stadsbestuur, dat hen beschuldigt van het mislukken van de onderhandelingen tussen de Hanzesteden te 's-Gravenhage, 1614; afschrift (begin 17e eeuw). Met een bijlage, 1614; afschrift (begin 16e eeuw).
(begin 17e eeuw) 1 katern en 1 stuk
RGP 151: p. 348.
- 1550A** Missive van het stadsbestuur van Brunswijk aan de Staten-Generaal van 9 september 1615, waarin zij de assistentie van Ernst Casimir, graaf van Nassau, aan Friedrich Ulrich, hertog van Brunswijk, bij de belegering van de stad Brunswijk, afkeuren, 1615; afschrift (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 1 stuk
1. In het Duits.
2. RGP 151: p. 505.
- 1550B** Missive van Johannes Biel, syndicus van Nijmegen, Frederick van de Sande, burgemeester van Arnhem en Diederich Sticke, burgemeester van Deventer, gezanten van de Republiek in Duitsland, aan Christiaan IV, koning van Denemarken en Noorwegen, van 1 november 1615, waarin zij diens hulp inroepen en verzoeken om Friedrich Ulrich, hertog van Brunswijk, ertoe te bewegen af te zien van een verder beleg van de stad Brunswijk, 1615; afschrift (begin 17e eeuw). Met een bijlage; afschrift (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 2 stukken
1. Eén stuk in het Latijn.
2. Eén stuk in het Frans.
- 1550C** Missive van Johannes Biel, syndicus van Nijmegen, Frederick van de Sande, burgemeester van Arnhem en Diederich Sticke, burgemeester van Deventer, gezanten van de Republiek in Duitsland, aan Friedrich Ulrich, hertog van Brunswijk, van 1 november 1615, waarin zij erbij hem op aandringen zijn vijandelijkheden tegen Christiaan IV, koning van Noorwegen en Denemarken, het keurvorstendom Brandenburg en de stad Brunswijk te beëindigen, 1615; afschrift (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 1 stuk
In het Latijn.
- 1550D** Missive van Johannes Biel, syndicus van Nijmegen, Frederick van de Sande, burgemeester van Arnhem en Diederich Sticke, burgemeester van Deventer, gezanten van de Republiek in Duitsland, aan Johan van Oldenbarnevelt van 11 november 1615, betreffende de moeilijkheden bij de besprekingen in Brunswijk, inzake het vaststellen van de door de geünieerde Hanzesteden op te brengen quote. origineel.
1615 1 stuk
RGP 121: p. 147-148.
- 1550E** Missive van Frederik Hendrik, graaf van Nassau, aan Friedrich Ulrich, hertog van Brunswijk, in antwoord op een op 11 november 1615 gedane propositie, waarin hij verklaart de Staatse troepen pas na het opheffen van het beleg van de stad Brunswijk terug te zullen trekken, 1615; afschrift (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 1 stuk
- 1550F** Missive van Herman van Dulmen, particulier gezant van Johan van Oldenbarnevelt,

aan laatstgenoemde van 14 november 1615, waarin hij hem inlicht over de vorderingen van de Nederlandse gezanten bij het tot stand brengen van een Duits-Nederlands bondgenootschap, de gunstige ontwikkelingen inzake het beëindigen van het beleg van de stad Brunswijk, 1615; origineel. Met bijlagen; afschriften (begin 17e eeuw).

(begin 17e eeuw)

6 stukken

1. RGP 121: p. 148-150.
2. Bijlagen in het Duits.

1550G

Verdrag van vrede van Friedrich Ulrich, hertog van Brunswijk, met het stadsbestuur van Brunswijk van 21 december 1615, 1615; afschrift (begin 17e eeuw).

(begin 17e eeuw)

1 katern

8 Embden en Oost-Friesland

a De Republiek en het geschil tussen Embden en Oost-Friesland

1551

Stuk houdende een op 11 mei 1590 door Sweer van Dhelen, Hendrik en Johan Beerdes, gezanten van Edzard en Johan, graven van Oost-Friesland, aan de Staten-Generaal gedane propositie, waarin zij zich beklagen over het gewelddadig optreden van particulieren en van de Staatse troepen aldaar en over de belemmeringen, die de handel hierdoor ondervindt, 1590; afschrift (eind 16e eeuw).

(eind 16e eeuw)

1 stuk

RGP 55: p. 114.

1552

Missive van Edzard, graaf van Oost-Friesland, aan de Staten-Generaal van 8 december 1590, betreffende de overlast van Friese troepen voor de stad Embden en het platteland van Oost-Friesland, de handelsbelemmeringen door schepen van de steden Harlingen, Delfzijl en Groningen voor de vrije vaart op Embden en de onevenredig hoge heffing van convooien en licenten in Hoorn, Enkhuizen en Medemblik, 1590; afschrift (eind 16e eeuw).

(eind 16e eeuw)

1 stuk

RGP 55: p. 134.

1553

Missive van het stadsbestuur van Embden aan de Staten-Generaal van 10 april 1595, waarin men instemt met de bemiddelingspogingen van afgevaardigden van de Republiek in het geschil tussen de stad enerzijds en Edzard, graaf van Oost-Friesland, anderzijds, 1595; afschrift (eind 16e eeuw).

(eind 16e eeuw)

1 stuk

RGP 57: p. 473.

1554

Stukken betreffende de op 8 en 12 april 1595 door Conradt van Westerholt, gezant van Edzard, graaf van Oost-Friesland, met de Staten-Generaal gevoerde onderhandelingen, waarbij wordt overeengekomen, dat de Republiek als arbiter zal optreden in het tussen de stad Embden en Edzard, graaf van Oost-Friesland, gerezen geschil over een door Rudolf II, keizer van Duitsland, uitgevaardigd decreet, inzake conventiculen, 1595; met een missive van de Staten-Generaal aan het stadsbestuur van Embden hierover als bijlage, 1595; afschriften (eind 16e eeuw).

(eind 16e eeuw)

2 stukken

RGP 57: p. 462 en 466.

1555

Rekest van Pieter de Visscher, gezant van Embden, aan de Staten-Generaal van (15) april 1595 om hulp om de handel op Frankrijk en Denemarken veilig te stellen, een interventie van een Pools-Zweedse vloot tegen te gaan, om de troepenwervingen van Edzard, graaf van Oost-Friesland, te verhinderen en om Menso Altingh,

- predikant te Embden, in zijn ambt te herstellen, 1595; afschrift (eind 16e eeuw).
(eind 16e eeuw) 1 stuk
- 1556** Missive van Willem Lodewijk, graaf van Nassau, aan de Staten-Generaal van 29 april 1595, waarin hij aan hen verzoekt om in verband met Edzards plannen voor het bouwen van een fortificatie te Knocke, gezanten af te vaardigen naar Edzard, graaf van Oost-Friesland, om hem hiervan te weerhouden, 1595; afschriften (eind 16e eeuw).
(eind 16e eeuw) 1 stuk
RGP 57: p. 474.
- 1557** Stukken betreffende de op 23 april en 6 mei 1595 door Pieter de Visscher, gezant van Embden, met de Staten-Generaal gevoerde onderhandelingen, inzake het zenden van afgevaardigden door de Republiek om te bemiddelen in het binnen de stad Embden ontstane oproer over conventiculen, waardoor een openlijke opstand dreigt uit te breken tegen Edzard, graaf van Oost-Friesland, 1595; afschriften (eind 16e eeuw).
(eind 16e eeuw) 2 katernen en 1 stuk
1. RGP 57: p. 472 en 474.
2. Gedeeltelijk in Kroniek Hist. Gen. XXI: p. 217-227 en p. 229-230.
- 1558** Instructie en secrete instructie van de Staten-Generaal van 12 mei 1595 voor Casijn van der Hell, Reijnier Cant en Christoffel Arensma als gezanten van de Republiek bij de vredesonderhandelingen te Delfzijl voor het beslechten van het geschil tussen de stad Embden en Edzard, graaf van Oost-Friesland, 1595; afschriften (eind 16e eeuw).
(eind 16e eeuw) 2 stukken
1. RGP 57: p. 474.
2. Zie voor tekst van de instructie Kroniek Hist. Gen. XXI: p. 243-246.
- 1559** Missive van het stadsbestuur van Embden aan de Staten-Generaal van 10 juni 1595, waarin over de resultaten van de gesprekken van Johannes Hoff en Siebrand zu Eisinge met Enno, graaf van Oost-Friesland, te Knocke en met de gedeputeerden te Delfzijl, 1595; afschrift (eind 16e eeuw).
(eind 16e eeuw) 1 stuk
In het Duits.
- 1560** Uittreksels uit de resoluties van de Staten-Generaal van 8 en 12 juni 1595, betreffende het overgaan van Staatse troepen in dienst van de stad Embden, 1595; afschriften (eind 16e eeuw).
(eind 16e eeuw) 1 stuk
RGP 57: p. 481-482.
- 1561** Missive van Casijn van der Hell, Reijnier Cant en Christoffel Arensma, gezanten van de Republiek, aan de Staten-Generaal van 24 juni 1595, betreffende de in de maand juni met Conradt van Westerholt en Erich Limborch, gezanten van Edzard, graaf van Oost-Friesland en met afgevaardigden van het stadsbestuur van Embden gevoerde vredesonderhandelingen, waarbij zich moeilijkheden voordoen te gevolge van de inkwartiering van Staatse troepen onder bevel van Tako van Hittingha in Embden, 1595; afschrift, (eind 16e eeuw). Met bijlagen, 1595; afschriften (eind 16e eeuw).
(eind 16e eeuw) 6 stukken
1. Eén stuk in het Duits.
2. RGP 57: p. 482-483.
- 1562** Verdrag waarbij de gedeputeerden van de stad Embden en de gedeputeerden van

Enno, graaf van Oost-Friesland, op 15 juli 1595 te Delfzijl vrede sluiten, dat mede door de gedeputeerden van de Republiek is ondertekend, waarbij een regeling is getroffen voor de religie, het bestuur en de handel binnen Embden. afschrift.

1595

1 katern

In tweevoud.

1563

Akte van autorisatie van de Staten-Generaal voor Maurits, prins van oranje, van 15 maart 1599, om het graafschap Oost-Friesland en de stad Embden te helpen tegen de Spanjaarden. origineel.

1599

1 stuk

RGP 71: p. 519-520.

1564

Instructie van de Staten-Generaal van 26 mei 1599 voor George Gilpijn, Maximiliaan, heer van Kruijningen, leden van de Raad van State, Casijn van der Hell, Jacob Boeleszn. en een gedeputeerde van Groningen respectievelijk van Friesland voor de onderhandelingen met Enno, graaf van Oost-Friesland, over de alteratie en de geschillen over de stad Embden; met een nadere instructie voor dezelfde onderhandelingen, 1599; afschriften (eind 16e eeuw).

(eind 16e eeuw)

1 katern

RGP 71: p. 527-528, 530.

1565

Missive van de Staten-Generaal aan Heinrich Julius, hertog van Brunswijk-Lünenberg, George Frederich, markgraaf van Brandenburg, Maurits, landgraaf van Hessen en Simon VI, graaf van der Lippen, van 2 juni 1599, waarin zij de bemoeienissen van de Republiek met de Gulik-Kleefse erfopvolging en het geschil binnen de stad Embden toelichten in verband met de Spaanse inmenging, 1599; afschrift (eind 16e eeuw)

(eind 16e eeuw)

1 stuk

RGP 71: p. 532.

1566

Verdrag van de Staten-Generaal met Enno, graaf van Oost-Friesland, waarbij zij een oud verdrag vernieuwen, [1600]; afschrift (begin 17e eeuw).

(begin 17e eeuw)

1 stuk

1567

Instructie van Enno, graaf van Oost-Friesland, van 25 maart 1602 voor Ico van Inhausen en Kniphausen, Haro Vrijdach tot Goedens en Dothias Wiarda voor de op 13 april 1602 met de Staten-Generaal gevoerde onderhandelingen om hen in te lichten over de motieven van Enno om, na overleg met Rudolf II, keizer van Duitsland, over te gaan tot het gewapenderhand heroveren van eigen bezittingen in Oost-Friesland, 1602; afschrift (begin 17e eeuw).

(begin 17e eeuw)

1 stuk

1. In tweevoud.

2. RGP 92: p. 113.

1568

Missive van Rudolf II, keizer van Duitsland, aan de Staten-Generaal van 20 april 1602, betreffende beschuldigingen tegen inwoners van de stad Embden, inzake het aanstichten van een oproer en het onrechtmatig heffen van tollens; met een begeleidend schrijven van Carel Nützel van Sonderspühl, gezant van Rudolf II, van 11 april 1602; afschriften (begin 17e eeuw).

(begin 17e eeuw)

1 stuk

RGP 92: p. 114.

1569

Stukken betreffende het advies van de Staten-Generaal van 26 april 1602 op de door gezanten van de stad Embden op 19 april 1602 aan de Staten-Generaal gedane propositie, inzake het doorverwijzen van de klachten over het niet afgeven van

- zeebrieven en de inkwartieringen van troepen door Enno, graaf van Oost-Friesland, naar het Rijkskamergerrecht te Spiers, 1602; afschriften (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 3 stukken
RGP 92: p. 113-115.
- 1570** Briefwisseling van Enno, graaf van Oost-Friesland, met de Staten-Generaal van 20 juni en 6 juli 1602, betreffende zijn voornemens ten aanzien van de stad Embden en de vrije vaart op deze stad, 1602; afschriften (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 1 katern
RGP 92: p. 124-125.
- 1571** Missive van de Staten-Generaal aan de zes keurvorsten van de Palts en aan Georg Frederich, markgraaf van Brandenburg, Ernst Friedrich, markgraaf van Durlach, Heinrich Julius, hertog van Brunswijk, van 1 november 1602, waarin zij verklaren vanwege het verdachte gedrag van Enno, graaf van Oost-Friesland, ertoe te zijn overgegaan om militaire assistentie te verlenen aan de stad Embden. concept 1602 1 stuk
RGP 92: p. 138-140.
- 1572** Missive van Enno, graaf van Oost-Friesland, aan de Staten-Generaal van 11 november 1602, waarin hij zich beklaagt over de militaire acties van de stad Embden en de inkwartieringen van Staatse troepen aldaar, 1602; afschrift (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 1 stuk
1. In het Duits.
2. RGP 92: p. 142.
- 1573** Missive van de Staten-Generaal aan de gedeputeerden te Embden van 10 december 1602, waarin zij hen adviseren omtrent de bepalingen die bij het sluiten van een vrede tussen de stad Embden en Enno, graaf van Oost-Friesland, in het verdrag opgenomen moeten worden, 1602; afschrift (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 1 stuk
RGP 92: p. 146-148.
- 1574** Missive van Maurits, landgraaf van Hessen, aan de Staten-Generaal van 28 december 1602, betreffende de gevolgen van het heffen van contributies in Oost-Friesland voor Sabina Catharina, gravin van Oost-Friesland. origineel 1602 1 stuk
In het Duits.
- 1575** Stukken betreffende de op 5 en 6 juli 1602 door Luppo Sicken en Johan Amelinck, gezanten van de stad Embden, met de Staten-Generaal gevoerde onderhandelingen, inzake het uitbreiden van militaire assistentie, het intrekken van voorsteden en het aanleggen van een zijk, 1602; afschriften (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 1 katern
RGP 92: p. 124 en 125.
- 1576** Rapport van het stadsbestuur van Embden voor de Staten-Generaal, betreffende een aantal religieuze en politieke meningsverschillen van de stad met Enno, graaf van Oost-Friesland, met in margine de reactie van de tegenpartij, [1602]; afschrift (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 1 stuk
Merendeels in het Duits.
- 1577** Stuk houdende een toelichting op een door de stad Embden met Enno, graaf van Oost-Friesland, te sluiten verdrag, [1602]; afschrift (begin 17e eeuw).

- (begin 17e eeuw) 1 stuk
- 1578** Stuk houdende de op 15 januari 1603 door Dothias Wiarda, gezant van Enno, graaf van Oost-Friesland, aan de Staten-Generaal gedane propositie, waarin hij de schending van het verdrag van Delfzijl van 1595 en het gevaar van een inval van Oostfrieze troepen in de Republiek weerspreekt, 1603; afschrift (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 1 katern
RGP 92: p. 438.
- 1579** Stuk houdende een op 15 januari 1603 door Dothias Wiarda, gezant van Enno, graaf van Oost-Friesland, aan de Staten-Generaal gedane propositie, waarin hij hen verzoekt om, met uitzondering van Jacob Boeleszn., de gedeputeerden te Embden voor de vredesonderhandelingen door nieuwe te willen vervangen, 1603; origineel en afschrift (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 1 stuk
1. In tweevoud.
2. RGP 92: p. 438.
- 1580** Stuk houdende de op 15 januari 1603 door Dothias Wiarda, gezant van Enno, graaf van Oost-Friesland, aan de Staten-Generaal gedane propositie, waarin hij het sluiten van een nieuw verdrag naast het verdrag van Delfzijl van 15 juni 1595 afwijst, het bouwen van een fort toelicht en de militaire assistentie van de Republiek aan Embden kritiseert. origineel.
1603 1 stuk
- 1581** Missive van Dothisas Wiarda, gezant van Enno, graaf van Oost-Friesland, aan de Staten-Generaal van 24 januari 1603, betreffende berichten over het vijandige optreden van en plannen tot uitbreiding van Staatse troepen, waardoor het aangaan van een verdrag met Embden wordt bemoeilijkt, 1603; origineel en afschrift.
1 stuk
1. In tweevoud.
2. RGP 92: p. 438.
- 1582** Stukken betreffende de op 9 februari 1603 door de gedeputeerden van Enno, graaf van Oost-Friesland, met de gedeputeerden van de Staten-Generaal te Hinta gevoerde onderhandelingen, inzake het aangaan van een wapenstilstandsverdrag, op voorwaarde dat de Staatse troepen uit Oost-Friesland worden teruggetrokken, 1603; afschrift (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 2 stukken
In het Duits.
- 1583** Stuk houdende een op 11 februari 1603 door Dothias Wiarda, gezant van Enno, graaf van Oost-Friesland, aan de Staten-Generaal gedane propositie, inzake het uitblijven van antwoord op zijn propositie van 15 januari 1603 en de klachten over het optreden van de Staatse troepen tegen Tetta von Frese, vrouwe van Rijsumb, haar zoon en Hima Manninga, vrouwe van Lüttsborch en de secretaris van Johan Friedrich Holstein, aartsbisschop van Bremen, 1603; origineel en gelijktijdig afschrift. Met een bijlage, 1603; origineel en gelijktijdig afschrift.
2 stukken
1. In tweevoud.
2. RGP 92: p. 440.
- 1584** Missive van Eyse Lycklema, Jacob Boeleszn., Abel Coenders en Egbert Albada, gezanten te Oosterhuisen, aan de Staten-Generaal van 12 februari 1603, waarin zij om advies vragen voor het geval de vredesonderhandelingen met de gezanten van

- Enno, graaf van Oost-Friesland, mochten vastlopen. origineel.
1603 1 stuk
- 1585** Stuk houdende een op 15 februari 1603 door Johannes Amelinck en Joachim Wijnholts, gezanten van Embden, aan de Staten-Generaal gedane propositie, inzake de politieke en religieuze voorwaarden, waarmee, Enno, graaf van Oost-Friesland, voor het sluiten van een vredesverdrag moet instemmen; met een bij deze gelegenheid aan de Staten-Generaal overhandigde geloofsbrief, 1603; originelen en afschriften. Met een bijlage, 1603; origineel en afschrift. 3 stukken
1. In drievoud.
2. RGP 92: p. 141.
- 1586** Missive van Dothias Wiarda, gezant van Enno, graaf van Oost-Friesland, aan de Staten-Generaal van 18 februari 1603, inzake de noodzaak tot het sluiten van een wapenstilstandsverdrag en het toelaten van enkele keurvorsten, als bemiddelaars bij de vredesonderhandelingen, 1603; afschrift (begin 17e eeuw). 1 stuk
- (begin 17e eeuw)
- 1587** Stuk houdende advies van de Raad van State van 21 februari 1603, op het door burgemeesters en Raad van Embden bij de Staten-Generaal ingediende voorstel voor een vredesverdrag met Enno, graaf van Oost-Friesland, 1603; afschrift (begin 17e eeuw). 1 stuk
- (begin 17e eeuw)
- 1588** Missive van Enno, graaf van Oost-Friesland, aan de Staten-Generaal van 28 februari 1603, inzake de moeilijkheden, die zich bij de vredesonderhandelingen voordoen over de wederzijdse eisen, 1603; afschrift (begin 17e eeuw). 1 stuk
- (begin 17e eeuw)
1. In het Duits.
2. RGP 92: p. 443.
- 1589** Missive van de keurvorsten en Stenden van de Nederlands-Westfaalse Kreits aan de Staten-Generaal van 12 maart 1603, waarin zij hen verzoeken om in het geschil tussen Embden en Enno, graaf van Oost-Friesland, van verdere bemoeienissen af te zien. origineel. 1 stuk
- 1603
In het Duits.
- 1590** Missive van de gedeputeerden te Embden aan de Staten-Generaal van 18 maart 1603, waarin zij ter voorkoming van vijandelijk treffen tussen Edzard van Grovenstius, legeraanvoerder van Enno, graaf van Oost-Friesland en Werner van der Houte, superintendant van de krijgsraad van Embden, aandringen op een wapenstilstand, 1603; origineel. Met bijlagen, 1603; afschriften. 7 stukken
- (begin 17e eeuw)
RGP 92: p. 447.
- 1591** Missive van Caspar Corch Dester, Wilhelm van Inhausen en Kniphausen en Dothias Wiarda, gezanten van Enno, graaf van Oost-Friesland, aan de Staten-Generaal van 25 maart 1603, waarin zij een nadere toelichting van laatstgenoemde op het bij hen op 20 maart 1603 ingediende ontwerp vredesverdrag overbrengen. origineel. 1 stuk
- 1603
RGP 92: p. 448.
- 1592** Missive van de gedeputeerden van Embden aan de Staten-Generaal van 27 maart

- 1603, waarin zij bezwaar maken tegen de door Enno, graaf van Oost-Friesland, voorgestelde artikelen van het vrededesverdrag. origineel.
1603 1 stuk
RGP 92: p. 448.
- 1593** Missive van Enno, graaf van Oost-Friesland, aan de Staten-Generaal van 28 maart 1603, waarin hij verzoekt om uitvoering te geven aan de propositie van 28 februari 1603, inzake het wederzijds terugtrekken en afdanken van troepen, het tijdelijk handhaven van enkel eenheden Staatse troepen binnen Embden en de redenen voor zijn voorgenomen vertrek naar Oost-Friesland. origineel.
1603 1 stuk
RGP 92: p. 448.
- 1594** Missive van de gedeputeerden te Embden aan de Staten-Generaal van 28 maart 1603, waarin zij het commentaar van Enno, graaf van Oost-Friesland, op de artikelen van het vredesverdrag, meedelen, 1603; gelijktijdig afschrift.
1 stuk
RGP 92: p. 448.
- 1595** Missive van de gedeputeerden van de stad Embden aan de Staten-Generaal, betreffende de voorwerpen, waaraan een te sluiten vredesverdrag moet voldoen, [1603]; afschrift (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 1 stuk
in tweevoud.
- 1596** Conceptvredesverdrag van Enno, graaf van Oost-Friesland, van 1 april 1603, dat hij bij de Staten-Generaal indiende voor het sluiten van een vrede met Embden, 1603.
1 stuk
RGP 92: p. 449.
- 1597** Missive van de gedeputeerden van Embden aan de Staten-Generaal van 3 april 1603, waarin zij erop wijzen dat zij slechts, na het aanbrengen van wijzigingen, met het door Enno, graaf van Oost-Friesland, voorgestelde vredesverdrag kunnen instemmen, 1603; afschrift (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw). 1 stuk
RGP 92: p. 449.
- 1598** Missive van Hero Ubbo en Boijen Folenci uit Embden aan de Staten-Generaal van 7 april 1603, waarin zij hen verzoeken om hun bezwaren tegen het door Enno, graaf van Oost-Friesland, voorgestelde vredesverdrag te willen bespreken en te honoreren, 1603; afschrift (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 1 stuk
In het Latijn.
- 1599** Stukken houdende ontwerpen van het op 8 april 1603 door Enno, graaf van Oost-Friesland, met de stad Embden gesloten vredesverdrag, dat ter bekrachtiging mede door de vertegenwoordigers van de Staten-Generaal is ondertekend, 1603; concepten. Met een bijlage, [1603]; klad.
1 omslag
- 1600** Akte waarbij Enno, graaf van Oost-Friesland, en de stad Embden op 8 april 1603 een verdrag sluiten, dat mede door de gedeputeerden van de Republiek is ondertekend, 1603; afschrift (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 1 katern

- 1601** Aantekeningen bij enkele artikelen van het op 8 april 1603 door de stad Embden met Enno, graaf van Oost-Friesland, door bemiddeling van de Staten-Generaal te 's-Gravenhage gesloten vredesverdrag, 1603; afschrift (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 1 stuk
1. In het Latijn.
2. In tweevoud.
- 1602** Missive van de Staten-Generaal aan het stadsbestuur van Embden van 15 april 1603, waarbij zij hen verzoeken om ondanks enkele bezwaren het vredesverdrag van 8 april 1603 te aggreëren en waarbij een regeling voor de betaling van de oorlogsschulden wordt voorgesteld. concept.
1603 1 stuk
RGP 92: p. 453-455.
- 1603** Stuk houdende een voorstel van de gedeputeerden te Embden van (april) 1603 voor een resolutie van de Staten-Generaal, betreffende de noodzaak om voorlopig op kosten van het landschap Oost-Friesland in Embden een garnizoen in te kwartieren, 1603; afschrift (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 1 stuk
- 1604** Akte van volmacht van Carel Nützel van Sonderspühl, gezant van Rudolf II, keizer van Duitsland, voor zijn medegezant Maximiliaan Decochy van 17 juni 1603 om mede namens hem met de Staten-Generaal te gaan onderhandelen, zolang hij in Oost-Friesland moet blijven, 1603; afschrift (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 1 stuk
- 1605** Missive van Enno, graaf van Oost-Friesland, aan de Staten-Generaal van 30 juni 1603, waarin hij uiteenzet waarom de Stenden van Oost-Friesland niet in staat zijn het vredesverdrag te aggreëren; met een missive van 18 juni 1603, inzake het restitueren van het huis Grietzijl door de Staatse troepen en de jurisdictie in Embden en Grietzijl, 1603; afschrift (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 1 stuk
- 1606** Missive van de Stenden van Oost-Friesland aan de Staten-Generaal van 30 juni 1603, waarin zij verklaren het vredesverdrag niet te kunnen aggreëren, daar zij de artikelen, inzake het vergoeden van oorlogsschade, het opbrengen van contributies en het onderhoud van zo'n groot leger in Embden niet kunnen nakomen, 1603; afschrift (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 1 stuk
- 1607** Stukken betreffende de op 15 juli en 7 augustus 1603 door Maximiliaan Decochy met de Staten-Generaal gevoerde onderhandelingen, inzake het al of niet nietig verklaren van het op 8 juli 1603 gesloten vredesverdrag, 1603; afschriften (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 3 katernen
RGP 92: p. 461 en 469-472.
- 1608** Verbaal van de door gedeputeerden te Embden in de periode van 4 juni - 12 oktober [1603] met de gedeputeerden van Enno, graaf van Oost-Friesland en gedeputeerden van de stad Embden gevoerde vredesonderhandelingen, [1603]; afschrift (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 1 katern
- 1609** Resolutie van de Staten-Generaal van (oktober) 1603, betreffende verdere

bemoeienissen met de moeilijkheden over het garnizoen van Embden het vredesverdrag van 8 april 1603 te kunnen laten aggreëren. concept.

1603

RGP 92: p. 478.

1 stuk

1609A

Stukken betreffende de op 3 en 13 juli 1604 door Heinrich Julius, bisschop van het stift Halberstad en Ernst, graaf van Schouwenborch, gezanten van Enno, graaf van Oost-Friesland, met de Staten-Generaal gevoerde onderhandelingen, betreffende de noodzaak van inkwartiering van Staatse troepen in de stad Embden in verband met het geschil tussen deze stad en het platteland van Oost-Friesland, waarin Spanje zich mengt, 1604; afschriften (begin 17e eeuw).

(begin 17e eeuw)

RGP 101: p. 106.

2 katernen

1610

Missive van Enno, graaf van Oost-Friesland, aan de Staten-Generaal van 25 september 1604, waarin hij zich beklagt over het gedrag van de stad Embden in verband met het onderhoud der aldaar geleverde troepen en de restitutie van zijn goederen, 1604; afschrift (begin 17e eeuw).

(begin 17e eeuw)

1 stuk

1611

Missive van het stadsbestuur van Embden aan de Staten-Generaal van 25 september 1605, waarin zij in verband met het mislukken van de landdag van Marinhove als gevolg van een propositie van Enno, graaf van Oost-Friesland, en Ralph Winwood, Engels lid van de Raad van State, om extra militaire steun van de Republiek verzoeken; origineel.

1605

RGP 101: p. 373-374.

1 stuk

1612

Missive van Noël de Caron, agent van de Republiek in Engeland, aan de Staten-Generaal van 3 mei 1606, waarin hij verklaart, dat Jacobus I, koning van Engeland, de door Thomas Frantzius, kanselier van Enno, graaf van Oost-Friesland, tegen de Republiek geuite beschuldigingen niet langer gelooft, 1606; afschrift (begin 17e eeuw).

(begin 17e eeuw)

1 stuk

1613

Missive van N.N. namens Johan Amelinck, oud-burgemeester van Embden, en Jan Heinrichszn., kapitein van de burgerij, aan de Staten-Generaal van mei 1607, waarin hij verzoekt twee oorlogsschepen naar Embden te sturen in verband met de plannen van Enno, graaf van Oost-Friesland, om de dagwacht aldaar af te schaffen, 1607; afschrift (begin 17e eeuw).

(begin 17e eeuw)

1 stuk

1614

Missiven van de gedeputeerden van Embden aan de Staten-Generaal van 16 november 1607, betreffende geschillen met Enno, graaf van Oost-Friesland, inzake het niet innen van gelden voor het onderhoud van het garnizoen van Embden en het wel innen van belastingen, wat in strijd is met het Haagse akkoord van 1603, alsmede het uitgeven van scheepsbrieven onder verschillende zegels, 1607, afschrift (begin 17e eeuw).

(begin 17e eeuw)

1. In het Latijn.

2. Zie ook RGP 131: p. 150-151.

1 stuk

1615

Missive van de Staten-Generaal aan de gezanten van Embden van 8 december 1607, in antwoord op een op 6 november 1607 aan de Staten-Generaal gedane propositie, waarin zij advisereren om het Haagse akkoord van 1603 en het besluit van

- de Landdag van 10 november 1606 na te blijven leven. concept.
1607
RGP 131: p. 151. 1 stuk
- 1616** Missive van het stadsbestuur van Embden aan (de Staten-Generaal), waarin men zich beklagt over de gevolgen van het onzorgvuldig afgeven van scheepsbrieven door Enno, graaf van Oost-Friesland, voor de vaart op Spanje, Portugal en de neutrale gebieden, 1607; afschrift (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 1 katern
In het Latijn.
- 1617** Stuk houdende een voorlopig voorstel van de Staten-Generaal, betreffende de geschilpunten tussen de stad Embden en Enno, graaf van Oost-Friesland, inzake het betalen van de bijdragen in de quotisatie en de nalatigheid van Enno om door Spanje in beslag genomen uit Embden afkomstige schepen vrij te krijgen, [1607]; concept en minuut. 1 stuk
- 1618** Stukken houdende de op 16 januari 1610 door Wilhelm van Inhausen en Kniphausen, Dothias Wiarda en Thomas Frantzius, gezanten van Enno, graaf van Oost-Friesland, aan de Staten-Generaal gedane propositie, inzake het belang van een verzoening, door bij Embden aan te dringen op restitutie van Aurich en Grietzijl, waardoor men wederzijdse troepen zal kunnen afdanken; met een bij deze gelegenheid door hen aan de Staten-Generaal overhandigde geloofsbrief, 1610; afschrift (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 1 stuk
- 1619** Instructie van de Staten-Generaal voor Bartholt Cromhout, Abel Coenders, Johan Biel, syndicus van Nijmegen, en Riske van Ringia van 30 maart 1610 om voor de stad Embden en Enno, graaf van Oost-Friesland, een duurzame vrede en een vergoeding van de oorlogsschade te bewerken, 1610; afschrift (begin 17e eeuw). Met een bijlage, 1610; afschrift (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 2 stukken
RGP 135: p. 38 en 65-66.
- 1620** Memorie van de gezanten van de Ridderschap, steden en Stenden van Oost-Friesland, voor de gedeputeerden van de Staten-Generaal in Oost-Friesland, waarin zij voorstellen om in weerwil van het Haagse akkoord het garnizoen van Embden af te danken, en de bijdragen van de stad in de quotisatie vaststellen, [1612]; afschrift (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 1 stuk
- 1621** Missive van Jacobus I, koning van Engeland, aan de Staten-Generaal van 11 juli 1615, waarin hij adviseert om Enno, graaf van Oost-Friesland, op diens verzoek op te nemen in de Unie en om het traktaat te ondertekenen, 1616; afschrift (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 1 stuk
1. In het Frans.
2. RGP 151: p. 468.
- 1622** Stukken houdende de op 27 en 31 juli 1615 door Dothias Wiarda, Willem van Bueren en Johannes Luntius, gezanten van Enno, graaf van Oost-Friesland, bij de Staten-Generaal ingediende credentiebrief en proposities, waarin zij voorstellen om met de Republiek een alliantie te sluiten; met een bij deze gelegenheid door hem aan de Staten-Generaal overhandigde geloofsbrief; originelen

- 1615 3 stukken
RGP 151: p. 468 en 477.
- 1623** Missive van Johan Biel, Frederik van de Sande en Dirck Sticke, gezanten van de Staten-Generaal, aan Daniel Altingh, burgemeester van Embden, van 2 oktober 1615, betreffende de plannen van de Staten-Generaal en de sociëteit van de Nederlandse en Duitse Hanzesteden om Embden hierin op te nemen, 1615; afschrift (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 1 stuk
- 1624** Missive van de Staten-Generaal aan Enno, graaf van Oost-Friesland, van 26 september 1616, waarin zij aandringen op het uitschrijven van een landdag voor het bijleggen van de geschillen met de Ridderschap van Oost-Friesland, inzake de heffingen van belastingen, 1616; afschrift (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 1 stuk
RGP 151: p. 697-698.
- 1625** Rapport van de Ridderschap van Oost-Friesland aan de Staten-Generaal, betreffende de moeilijkheden, die met Enno, graaf van Oost-Friesland, zijn ontstaan over het innemen van het huis Oldersum door Staatse troepen en de inmenging van de Stenden in dit geschil, om welke reden zij deze zaak aan de Staten-Generaal, als arbiter voorleggen, [1616]; gelijktijdig afschrift.
1 stuk
- 1626** Stukken betreffende de in november 1615 door Matthias van Ketwick en Focko Crummega, gezanten van de veertigen van Embden, bij de Staten-Generaal ingediende instructie en documenten, waaruit hun gelijk moet blijken in de competentiestrijd met de Raad van Embden, inzake het benoemingsrecht, het deelnemen aan legaties en het nemen van financiële maatregelen, 1615; afschrift (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 1 omslag
RGP 151: p. 530.
- 1627** Missive van Pieter van der Eeck, gezant van de Raad van Embden, aan de Staten-Generaal van 4 december 1615, waarin hij aan hen verzoekt om gedeputeerden maar Embden te sturen om het geschil met de veertigen van Embden over de jurisdictie te helpen beslechten, 1615; afschrift (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 1 stuk
In tweevoud.
- 1628** Stuk houdende een door (de Staten-Generaal) niet uitgevoerd voorstel, inzake de competentiestrijd van de Raad van Embden en de veertigen van Embden, 1615; afschrift (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 1 stuk
- 1629** Missive van de Staten-Generaal aan de veertigen van Embden en aan het stadsbestuur van Embden, inzake het tussen beide colleges gerezen geschil, naar aanleiding waarvan zij hen verzoeken om, in afwachting van een onderzoek, niets te willen veranderen, [1615]; concept.
1 stuk

b correspondentie met Johan van Oldenbarnevelt

- 1630** Memorie van de Huismansstand voor Johan van Oldenbarnevelt, betreffende een door hen bij de Staten-Generaal ingediend rekest en rapport, inzake hun

misnoegen over religieuze en politieke aangelegenheden in Oost-Friesland, [1597]; origineel. Met bijlagen, z.j.; afschriften (eind 16e eeuw).
(eind 16e eeuw) 3 stukken

1631 Missive van Wilhelm van Inhausen en Kniphausen aan Johan van Oldenbarnevelt van 20 maart 1599, betreffende de toenemende spanningen tussen de stad Embden en Enno, graaf van Oost-Friesland, na het overlijden van diens vader Edzard. origineel.
1599 1 stuk
1. In het Duits.
2. RGP 121: p. 605.

1632 Missive van Wilhelm van Inhausen en Kniphausen aan Johan van Oldenbarnevelt, van (oktober) 1599, waarin hij hem verzoekt om er bij de Staten-Generaal op te willen aandringen om schepen en troepen te leveren voor het behoud van Embden, 1599; afschrift (eind 16e eeuw).
(eind 16e eeuw) 1 stuk
In het Duits.

1633 Missive van Enno, graaf van Oost-Friesland, aan Johan van Oldenbarnevelt van 27 september 1600, waarin hij een persoonlijk onderhoud aanvraagt bij Oldenbarnevelt voor Ico van Inhausen en Kniphausen en Dothias Wiarda, zijn gedeputeerden ter Staten-Generaal. origineel.
1600 1 stuk
1. In het Duits.
2. RGP 121: p. 620.

1634 Missive van Enno, graaf van Oost-Friesland, aan Johan van Oldenbarnevelt van 17 december 1602, waarin hij hem verzoekt te bevorderen dat zijn gezant Dothias Wiarda snel audiëntie en expeditie door de Staten-Generaal wordt verleend. origineel
1602 1 stuk
RGP 108: p. 27-28.

1635 Missive van Carel Nützel van Sonderspühl, gezant van Rudolf II, keizer van Duitsland, aan Johan van Oldenbarnevelt van 7 februari 1603, waarin hij in verband met vredesonderhandelingen van Enno, graaf van Oost-Friesland, te 's-Gravenhage wijst op de overtredingen van Embden jegens de graaf en op de felonie jegens hun leenheer Rudolf II, keizer van Duitsland. origineel
1603 1 stuk
1. In het Latijn.
2. RGP 108: p. 30-32.

1636 Missive van Jacob Boeleszn. aan Johan van Oldenbarnevelt van 12 februari 1603, betreffende de resultaten van de in Oost-Friesland gevoerde besprekingen over de vredesonderhandelingen te 's-Gravenhage. origineel.
1603 1 stuk
RGP 108: p. 32-33.

1637 Missive van Egbert Alberda aan Johan van Oldenbarnevelt van 23 februari 1603, waarin hij aanbiedt deel te nemen aan de vredesonderhandelingen te 's-Gravenhage en een aanval op de bezittingen van Enno, graaf van Oost-Friesland, als dwangmiddel adviseert. origineel.
1603 1 stuk
1. In het Duits.
2. RGP. 108: p. 33-34.

- 1638** Missive van Enno, graaf van Oost-Friesland, aan Johan van Oldenbarnevelt van 21 juni 1603, waarin hij krachtens het Haagse verdrag van 8 april 1603 de ontuiming van het huis Grietziyl verlangt en bezwaar blijft maken tegen het handhaven van een garnizoen in Embden op kosten van het graafschap. origineel
1603 1 stuk
1. In het Duits.
2. RGP 108: p. 58.
- 1639** Missive van Enno, graaf van Oost-Friesland, aan Johan van Oldenbarnevelt, waarin hij aandringt op een snellere besluitvorming bij de vredesonderhandelingen te 's-Gravenhage, [1603]; origineel.
1 stuk
In het Latijn.
- 1640** Missive van Enno, graaf van Oost-Friesland, aan Johan van Oldenbarnevelt van 22 februari 1604, waarin hij zich beklagt over het geschil met Embden over de betaling van de quotisatie. origineel.
1604 1 stuk
RGP 108: p. 84-85.
- 1641** Klad-aantekeningen van Johan van Oldenbarnevelt, betreffende de betalingen van de stad Embden en het district Oost-Friesland in de quotisatie, in verband met de betalingen van oorlogsschulden en garnizoenen aldaar, [1606].
1 omslag
- 1642** Memorie van N.N. voor Johan van Oldenbarnevelt, betreffende een eenmalig voorschot in de betaling van het garnizoen van Embden door Enno, graaf van Oost-Friesland, met het verzoek om moeite te willen doen om in Spanje de beslaglegging van schepen en goederen ongedaan te maken, [1607]; afschrift (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 1 stuk
- 1643** Missive van Sixtus van Amama, syndicus van de Huismanstand van Oost-Friesland, aan Johan van Oldenbarnevelt van 23 maart 1615, waarin hij hem verzoekt de Staten-Generaal ertoe te bewegen om hem in zijn ambt te handhaven. origineel.
1615 1 stuk
RGP 121: p. 98-99.
- c documentatie**
- 1644** Missiven van Albrecht, hertog van Beieren, aan verscheidene Hollandse en Zeeuwse steden van mei en juni 1398, waarin hij om manschappen en materieel vraagt voor zijn offensief tegen de Oost-Friezen; met lijsten van de aantallen verzochte en opgekomen manschappen, 1398; afschrift (eind 16e eeuw).
(eind 16e eeuw) 1 katern
- 1645** Missive van de Staten van Holland aan de steden van Holland van 20 juli 1405, waarbij zij hen uitnodigen ter heervaart te trekken naar Vianen in verband met een offensief tegen Willem, heer van Arkel, 1405; afschrift (eind 16e eeuw).
(eind 16e eeuw) 1 stuk
- 1646** Missive van Willem VI, hertog van Beieren, aan de steden van Holland van 5 september 1504 en aan de steden van Zeeland van 14 en 22 oktober 1405, waarin hij hun verzoekt manschappen en materiaal te leveren voor zijn offensief tegen

- Willem, heer van Arkel, bij het beleg van de forificaties Ravenstein en Everstein, 1405; afschrift (eind 16e eeuw).
(eind 16e eeuw) 1 stuk
- 1647** Missive van Willem VI, hertog van Beieren, aan verschillende edelen en leenmannen van het graafschap Holland van 12 oktober 1405, waarin hij hun verzoekt om manschappen te leveren voor het offensief tegen Willem, heer van Arkel, bij het beleg van de fortificaties Ravenstein en Everstein, 1405; afschrift (eind 16e eeuw).
(eind 16e eeuw) 1 stuk
- 1648** Lijst van de edelen, steden, dorpen en baljuwschappen van Holland en West-Friesland, die op 21 juli 1468 trouw hebben beloofd aan Karel, hertog van Bourgondië, 1468; afschrift (eind 16e eeuw).
(eind 16e eeuw) 1 stuk
In het Frans.
- 1649** Stukken betreffende het door Johan, graaf van Oost-Friesland, mede namens zijn broer Enno, met Karel, graaf van Gelre, op 17 april 1534 gesloten verdrag, inzake de ontruiming van een aantal kastelen en de betalingen van en bepaald bedrag, waarvoor Ernst IV, graaf van Schouwenborch, Otto II, graaf van Oldenburg, Konraad, graaf van Tecklenborch, en Arnold II, graaf van Bentheim, de Ridderschap van Oost-Friesland en de stad Embden borg staan, 1534; afschriften (eind 16e eeuw).
(eind 16e eeuw) 1 stuk
In het Duits.
- 1650** Akte van een door Enno, graaf van Oost-Friesland, op 20 januari 1539 met Johan, graaf van Oost-Friesland, gesloten akkoord, waarbij is overeengekomen de ridderschap en edelen voortaan niet buiten hun toestemming te belasten met de veertigste en de honderdste penning, 1539; afschrift (eind 16e eeuw).
(eind 16e eeuw) 1 stuk
In het Duits.
- 1651** Memorie van N.N., betreffende de klachten van de gezanten van Edzard, graaf van Oost-Friesland, inzake het onredelijke gedrag van Balthasar Knaust, graaf van der Lippe, gezant van Rudolf II, keizer van Duitsland, bij het sluiten van het verdrag van Delfzijl ten gunste van Embden, [1595]; afschrift (eind 16e eeuw).
(eind 16e eeuw) 1 stuk
- 1652** Ordonnantie van Enno, graaf van Oost-Friesland, voor het college van burgemeesters en Raad, de veertigen en de kolonels en hoplieden, betreffende hun verkiezing en hun bevoegdheden, 1595; afschrift (eind 16e eeuw).
(eind 16e eeuw) 1 katern
- 1653** Missive van Wilhelm van Inhausen en Kniphausen aan Maximiliaan, heer van Kruiningen, van 27 mei 1598, waarin hij hem gelukwens met het herkrijgen van zijn vrije heerlijkheid Kleef en de plannen van Edzard, graaf van Oost-Friesland, om Embden gewapenderhand in te nemen, ter sprake brengt. origineel.
1598 1 stuk
In het Duits.
- 1654** Missive van het stadsbestuur van Embden aan de Staten van Holland en West-Friesland van 14 november 1598, betreffende het uitblijven van de helft van een met de Staten-Generaal aangegane lening en betreffende de situatie in Embden,

- 1598; afschrift, [eind 16e eeuw]. Met een bijlage, 1598; afschrift (eind 16e eeuw).
(eind 16e eeuw) 2 stukken.
- 1655** Missive van Enno, graaf van Oost-Friesland, aan Edzard, graaf van Oost-Friesland, van 3 mei 1599, waarin hij hem feliciteert met de geboorte van zijn zoon en de inkwartiering van Staatse troepen in de stad Embden ter sprake brengt, 1599; afschrift (eind 16e eeuw).
(eind 16e eeuw) 1 stuk
In het Duits.
- 1656** Missive van Hector N.N. aan Wilhelm van Inhausen en Kniphausen van 21 december 1599, waarin hij aandringt op snelle hulp aan het graafschap Oost-Friesland. origineel.
1599 1 stuk
In het Latijn.
- 1657** Missive van Enno, graaf van Oost-Friesland, aan Johan de Sylva, graaf van Portalegre, gouverneur en kapitein-generaal van Portugal, van 29 december 1599, betreffende het afgeven van scheepsbrieven voor de vaart op Embden. origineel.
1599 1 stuk
In het Latijn.
- 1658** Missive van het stadsbestuur van Embden aan N.N. van 9 januari 1600, betreffende het, op last van de Spanjaarden door Matthias Meijers, in beslag nemen van Portugese schepen, die goederen uit Brazilië in Duitsland invoeren, 1600; afschrift (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 1 stuk
In tweevoud.
- 1659** Ordonnantie van Enno, graaf van Oost-Friesland, op 17 februari 1600, het huwelijk van zijn dochter Sabina Catharina met Johan, graaf van Oost-Friesland, erkent, 1600; afschrift (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 1 stuk
In het Latijn.
- 1660** Memorie van de kerkeraden van Embden voor het stadsbestuur van Embden, waarin zij aanbevelingen doen om een aantal gebruiken bij huwelijken, begrafenissen en bezoek aan herbergen af te schaffen, [eind 16e eeuw]; afschrift (eind 16e eeuw).
(eind 16e eeuw) 1 stuk
- 1661** Memorie van N.N. betreffende het op 29 mei 1601 door bemiddeling van Folkert Achelen, gezant van de aartshertog, door Enno, graaf van Oost-Friesland, met Johan XIII, graaf van Oldenburg, gesloten akkoord en betreffende zijn besprekingen in Embden, 1601; afschrift (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 1 stuk
- 1662** Akte, waarbij Rudolf II, keizer van Duitsland, aan Enno, graaf van Oost-Friesland, op 5 februari 1602 hem toestaat om ondanks de bepalingen van het verdrag van Delfzijl van 1595 en de resolutie van Praag van 1597 een fortificatie aan de Eems te bouwen tot behoud van de handel van het Duitse Rijk, 1602; afschrift (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 1 stuk
- 1663** Missive van Carel Nützel van Sonderspül, gezant van Rudolf II, keizer van Duitsland,

aan de predikanten te Embden van 23 april 1602, waarin hij de benoeming van de consistorianten te Embden op grond van de religievrede van 1597 veroordeelt, 1602; afschrift (begin 17e eeuw).

(begin 17e eeuw)

1 stuk

In het Duits.

1664

Vonnis in een door Enno, graaf van Oost-Friesland, tegen de inwoners van het ambt Norden aangespannen proces van 30 april 1602, waarbij laatstgenoemden tot rebellen worden verklaard en een boete krijgen opgelegd, 1602; afschrift (begin 17e eeuw).

(begin 17e eeuw)

1 stuk

In het Duits.

1665

Stuk houdende de door Ehrenfried van Münckwitz en Carl Nützel van Sonderspühl, gezanten van Rudolf II, keizer van Duitsland, op de landdag in (mei) 1602 gedane propositie, betreffende het niet naleven van de religievrede van 1597 en de ongehoorzaamheid van particulieren en steden van Oost-Friesland aan Enno, graaf van Oost-Friesland, 1602; afschrift (begin 17e eeuw).

(begin 17e eeuw)

1 katern

1666

"Waerachtich verhael van tgene wat tuschen den grave van Oost-vrieslandt ende sijne ondersaten anno 1594 tot den 6 juni tegenwoirdich gepassiert is", verslag van Thomas Frantzius, bewerkt door Peter van der Witz van de geschillen van de stad Embden met Edzard en Enno, graven van Oost-Friesland, 1602.

1 katern

1. In druk.

2. Knuttel 1191.

1667

Missive van Ehrenfried van Münckwitz en Carel Nützel van Sonderspühl, gezanten van Rudolf II, keizer van Duitsland, aan de Staten-Generaal van 28 juni 1602, waarin zij de militaire inmenging van de Republiek in het geschil van de stad Embden met Enno, graaf van Oost-Friesland, veroordelen als een aantasting van het gezag van Rudolf II, keizer van Duitsland, 1602; afschrift (begin 17e eeuw).

(begin 17e eeuw)

1 katern

RGP 92: p. 124.

1668

Rapport van N.N. voor Rudolf II, keizer van Duitsland betreffende de militaire successen van Enno, graaf van Oost-Friesland, in zijn verdediging tegen de opstandelingen van Embden, [1602]; afschrift (begin 17e eeuw).

(begin 17e eeuw)

1 katern

In het Duits.

1669

Missive van (gedeputeerden van Enno, graaf van Oost-Friesland) aan Rudolf II, keizer van Duitsland, betreffende hun kritiek op een missive van de Staten-Generaal aan Enno, graaf van Oost-Friesland, het verlenen van militaire hulp aan de stad Embden tegen de Spanjaarden en een geschil over de jurisdictie van de keizer in Oost-Friesland, [1602]; afschrift (begin 17e eeuw).

(begin 17e eeuw)

1 stuk

In het Duits.

1670

Memorie van gedeputeerden van Enno, graaf van Oost-Friesland, voor (Rudolf II, keizer van Duitsland), waarin zij zich beklagen over de militaire interventie van de Republiek en hun bemiddelingen bij de vredesonderhandelingen kritiseren, [1602]; afschriften (begin 17e eeuw).

(begin 17e eeuw)

1 stuk

In het Duits.

- 1671** Missive van (een secretaris) van Enno, graaf van Oost-Friesland, aan N.N., betreffende de wetsovertredingen en het militaire verzet van de stad Embden tegen Enno, graaf van Oost-Friesland, [1602]; afschrift (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 1 stuk
In het Duits.
- 1672** Akte waarbij Maurits, prins van Oranje, Wilhelm van Inhausen en Kniphausen machtigt voor het bemannen van een achttal oorlogsschepen en het inkwartieren van troepen in de frontiersteden voor de verdediging van Oost-Friesland en de stad Embden tegen de Spanjaarden, [1602]; concept.
1 stuk
- 1673** Missive van Rudolf II, keizer van Duitsland, aan Ehrenfried van Münckwitz en Carel Nützel van Sonderspühl, gezanten van de keizer, van 17 januari 1603, waarin hij hen opdraagt bij het stadsbestuur en bij de Republiek een betere naleving van het mandaat te bewerken, inzake het afdanken van de troepen, het restitueren van veroverde goederen en het vergoeden van oorlogsschade, 1603; afschrift (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 1 stuk
In het Duits.
- 1674** Missive van de gezanten van Enno, graaf van Oost-Friesland, aan de gecommiteerden te Embden van januari [1603], waarin zij erop aandringen om ook de Ridderschap en de Huismansstand te betrekken in het overleg over de vredesbepalingen en de keizer van Duitsland te erkennen, [1603]; afschrift (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 1 stuk
- 1675** Akte van de op 11 februari 1603 door de gedeputeerden van Enno, graaf van Oost-Friesland, met de gedeputeerden van Embden te Oosterhuizen voor de vredesonderhandelingen overeengekomen voorwaarden, 1603; afschrift (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 1 stuk
In tweevoud.
- 1676** Missive van het stadsbestuur van Norden en dat van Biehrum aan Enno, graaf van Oost-Friesland, van 25 februari, waarin zij zich beklagen over de door het stadsbestuur van Embden van hen gevraagde bijdrage in het onderhoud van het kwartier van Embden. origineel.
1603 1 stuk
In het Duits.
- 1677** Missive van A. Lange aan Werner van der Houte, heer van Est, op 26 februari 1603, betreffende de vorderingen in de vredesonderhandelingen van Embden met Enno, graaf van Oost-Friesland. origineel.
1603 1 stuk
In het Duits.
- 1678** Memorie van (het stadsbestuur van) Embden, waarin het wijst op de tegenstrijdigheden tussen de keizerlijke concordaten en het verdrag van Delfzijl van 15 juni 1595, 1603; afschrift (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 1 stuk
- 1679** Stukken betreffende de eind juni 1603 door Ico van Inhausen en Kniphausen,

Caspar Alberts en Alderichus van Schartenborch, gezanten van Enno, graaf van Oost-Friesland, met de Staten-Generaal gevoerde onderhandelingen, inzake de door de landstenden voorgestelde wijzigingen in de vredesbepalingen, 1603; origineel en afschrift (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 2 stukken

- 1680** Akte waarbij Enno, graaf van Oost-Friesland, de Ridderschap en de Stenden van Oost-Friesland op 7 augustus 1603 beschrijft voor een op 19 september 1603 te Norden te houden landdag, waar over de liquidatie van de schulden van het graafschap Oost-Friesland zal worden gesproken, 1603; afschrift (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 1 stuk
In het Duits.
- 1681** Akte, waarbij generaal Werner van der Houte, heer van Est, op 13 november 1603 een akkoord heeft gesloten met Wilhelm van Inhausen en Kniphausen, gouverneur van het fort Loegen, 1603; afschrift (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 1 stuk
- 1682** Akte, waarbij Rudolf II, keizer van Duitsland, de stad Embden wegens het rebelleren de privileges van Oost-Friesland ontzegt en de Republiek gelast haar troepen van het Duitse grondgebied terug te trekken en de goederen te restitueren en te vergoeden, [1603]; afschrift (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 1 stuk
1. In tweevoud.
2. In het Duits en in het Nederlands.
- 1683** Memorie betreffende de inkomsten en uitgaven uit de contributies van de gemenelands middelen van het graafschap Oost-Friesland, [1603]; afschrift (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 1 stuk
- 1684** Memorie van N.N. voor N.N., waarin hij de bemoeienissen van de Republiek in het geschil van de stad Embden met Enno, graaf van Oost-Friesland, ter verdediging tegen de Spanjaarden verwerpt en het Haagse akkoord van 8 april 1603 kritiseert, [1603]; afschrift (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 1 stuk
1. In het Duits.
2. Incompleteet.
- 1685** Uittreksel uit een missive van hopman Matthijs Knoop aan Herman van Dulmen van 17 februari 1604, betreffende de onwil van Enno, graaf van Oost-Friesland, om een landdag te beleggen en zijn offensief tegen de ambten Wirdum en Grimersum, waartegen Knoop militaire assistentie van de Staten van Groningen en van de Staten van Friesland inroept, 1604; afschrift (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 1 stuk
- 1686** Akte, waarbij het stadsbestuur van Embden op 21 maart 1604 verklaart bereid te zijn om de eerstkomende landdag nader met Enno, graaf van Oost-Friesland, te onderhandelen over het Haagse akkoord, 1604; afschrift (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 1 stuk
In het Duits.
- 1687** Akte van toezegging van de Ridderschap van Oost-Friesland op een door Enno, graaf van Oost-Friesland, op 24 januari 1605 op de landdag te Mariënhove ingediende propositie, inzake de betaling van de garnizoenen op de kastelen in

- Oost-Friesland en in Embden, het afschaffen van een gedeelte der troepen en het liquideren van de schulden van het graafschap, 1605; afschrift (begin 17e eeuw). Met een bijlage, 1605; afschrift (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 1 katern en 1 stuk
- 1688** Missive van Wilhelm van Inhausen en Kniphausen aan Maximiliaan, heer van Kruiningen, van 24 maart 1605, betreffende het afwijzen door de gedeputeerden van Embden van een op de landdag door Enno, graaf van Oost-Friesland, en de Ridderschap gedane propositie. origineel.
1605 1 stuk
In het Duits.
- 1689** Uittreksel uit de op 19 september 1605 te Mariënhove door Enno, graaf van Oost-Friesland, genomen resoluties, betreffende het naleven en het wijzigen van het Haagse akkoord, 1605; afschrift (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 1 stuk
In het Latijn.
- 1690** Missive van de kanselier van Rudolf II, keizer van Duitsland, aan Gunderodinus, waarin hij Engeland verzoekt als arbiter op te willen treden in het geschil tussen Enno, graaf van Oost-Friesland, de stad Embden, waartoe hij hem uitvoerig inlicht over het onrechtmatige gedrag van de stad Embden en de inmenging van de Republiek in dit geschil, [1605]; afschrift (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 1 stuk
In het Latijn.
- 1691** Missive van Thomas Frantzius, kanselier van Enno, graaf van Oost-Friesland, aan Jacobus I, koning van Engeland, Hendrik IV, koning van Frankrijk, en Philips III, koning van Spanje, van 21 januari 1606, waarin hij hun verzoekt te assisteren bij het terugbrengen van de stad Embden onder het gezag van Enno, graaf van Oost-Friesland, 1606; afschrift (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 1 stuk
1. In het Latijn.
2. In tweevoud.
- 1692** Missive van Jacobus I, koning van Engeland, aan het stadsbestuur van Embden en aan Enno, graaf van Oost-Friesland, van 29 april 1606, waarin hij erop aandringt om tot een vergelijk te komen en inlicht over de correspondentie van Engeland met de Staten-Generaal en de bemiddeling door middel van Ralph Winwood, lid van de Raad van State, 1606; afschriften (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 1 stuk
In het Latijn.
- 1693** Stukken betreffende het instellen van een college voor het innen van gemenelands middelen in het graafschap Oost-Friesland, [1606]; afschriften (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 3 stukken
In het Duits.
- 1694** Resolutie van de Ridderschap, steden en Stenden van Oost-Friesland van 8 juli 1608, inzake het niet kunnen opbrengen van hun bijdrage in de quote, het niet nakomen van de financiële verplichtingen van het Haagse akkoord door Enno, graaf van Oost-Friesland en de afspraak om geen nieuwe verdragen aan te gaan, 1608; afschrift (begin 17e eeuw). Met een bijlage, 1606; afschrift (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 2 stukken
In het Duits.

- 1695** Liquidatie van de schulden over de periode van 14 juni 1595 - 14 juni 1609, 1609; afschrift (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 1 stuk
In het Latijn.
- 1696** Memorie, betreffende de financiële positie van Enno, graaf van Oost-Friesland, en de gelden, die hij al of niet mag vorderen, [1610]; afschrift (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 1 stuk
In het Frans.
- 1697** Missive van Enno, graaf van Oost-Friesland, aan Wilhelm van Inhausen en Kniphausen, van 16 augustus 1614, inzake het treffen van voorbereidingen in Oost-Friesland tegen een offensief van de Spanjaarden, waarvoor hij op medewerking van Embden en de Staten-Generaal aandringt, 1614; afschrift (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 1 stuk
In het Duits.
- 1698** Correspondentie van de Ridderschap van Oost-Friesland met Enno, graaf van Oost-Friesland, inzake een geschil over de heerlijkheid Oldersum, waarbij de Staten-Generaal als arbiters optreden, 1615; afschriften (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 4 stukken
In het Duits.

9 Frankfort

- 1699** Missive van Pieter Corneliszn. van Brederode, diplomatiek agent in Duitsland, aan Johan van Oldenbarnevelt van 18 juni 1612, betreffende de aankomst van verschillende vorsten en afgevaardigden voor de kroning van Matthias tot keizer van Duitsland, en inzake de politieke en religieuze toestand in verschillende gebieden. origineel.
1612 1 stuk
RGP 108: p. 517-521.

10 Gulik, Kleef en Berg

a. De erfopvolgingskwestie in de vorstendommen Gulik, Kleef en Berg

a.1 De interventie van de Republiek

a Diplomatieke betrekkingen

- 1700** Missive van de Staten-Generaal aan de Duitse Kreitsen van 31 augustus 1590, in antwoord op een door 23 augustus 1590 gedane propositie, inzake het terugtrekken van Staatse troepen uit bij de grens gelegen fortificaties, de vaart van Nederlandse schepen op Duitse binnenwateren, het herstel van de door de Staatse troepen aangerichte schade en de teruggave van de in bescherming genomen steden.
concept.
1590 1 katern
RGP 55: p. 122.
- 1701** Missive van de Staten-Generaal aan Hendrik, heer van Wittenhorst, gezant van Johan Wilhelm, hertog van Gulik, Kleef en Berg, van 6 mei 1592, in antwoord op een op 28 april 1592 gedane propositie, inzake het ontruimen van de door Staatse troepen bezette fortificaties 's-Gravenweert en Yselloort en het herstel van de

- Nieuwenaarse goederen, 1592; afschrift (eind 16e eeuw).
(eind 16e eeuw) 1 katern
RGP 55: p. 601-602.
- 1702** Stukken betreffende de op 10 en 13 december 1594 door Reinhardt Wilhelm Meckbach, gezant van Joachim Frederich, administrateur van Maagdenburg, markgraaf van Brandenburg, met de Staten-Generaal gevoerde onderhandelingen, inzake de noodzaak van een staand leger, waarvoor de Staten-Generaal manschappen willen leveren, 1594; afschriften (eind 16e eeuw). 2 stukken
1. Eén stuk in het Nederlands en in het Duits.
2. RGP 57: p. 231 en 233-234.
- 1703** Stukken betreffende de door Diderich van Eickel en Henrich Piese, gezanten van Johan Wilhelm, hertog van Gulik, Kleef en Berg, op 8 november en 24 december 1592 met de Staten-Generaal gevoerde onderhandelingen, betreffende de inkwartiering van Staatse troepen, de ontruiming van de fortificaties 's-Gravenweert en Ysseloot, de aanstelling van Jezuïten op scholen te Emmerik, de plunderingen door de troepen van Gerrit de Jonge, en de restitutie van de goederen van Walburg, gravin van Nieuwenaar en Meurs, 1592; afschriften (eind 16e eeuw). 2 stukken
1. RGP 55: p. 609
2. Zie ook de inv.nrs. 1850 en 1854.
- 1704** Missive van Joachim Frederich, administrateur van Maagdenburg, markgraaf van Brandenburg, en George Frederich, markgraaf van Brandenburg, aan de Staten-Generaal van 20 juni 1595, inzake een voorgenomen gezantschap naar Rudolf II, keizer van Duitsland, voor een bespreking over diens bemoeienissen met de erfopvolging in de vorstendommen Gulik, Kleef en Berg, 1595; afschrift (eind 16e eeuw). 1 stuk
(eind 16e eeuw)
- 1705** Stukken betreffende de in december 1599 door Johan, graaf van Nassau, gezant van Frederich, keurvorst van Heidelberg, met de Staten-Generaal gevoerde onderhandelingen, inzake de plunderingen in de Rijnstreek door de troepen van Don Francisco de Mendoza, administrateur van Aragon, bevelhebber van Albert, aartshertog van Oostenrijk, en zijn plannen om de steden Rijnberk en Rees te belegeren, 1599; klad en gelijktijdig afschrift. 1 katern en 4 stukken
1. Katern en één stuk in het Duits.
2. RGP 71: p. 560-561.
- 1706** Missive van Joachim Frederich, administrateur van Maagdenburg, markgraaf van Brandenburg, en van verschillende lutherse predikanten uit de steden Amsterdam en Rotterdam aan de Staten-Generaal en aan de stadsbesturen van Amsterdam en Rotterdam van 14 april 1604, inzake de opgelegde beperkingen van het houden van calvinistische godsdienstoefeningen aldaar, 1604; afschrift (begin 17e eeuw). 1 stuk
(begin 17e eeuw)
In het Duits.
- 1707** Memorie van de Staten-Generaal voor Georg Frederich, markgraaf van Ansbach, gezant van de keurvorsten en de Stenden van Duitsland, van december 1604, waarin zij de Stenden oproepen om evenals de Republiek in 1605 extra militaire steun te geven voor het behoud van de vorstendommen Gulik, Kleef en Berg en van het keurvorstendom Brandenburg. concept. 1604 1 katern

- 1708** Stukken betreffende de op 10 februari 1605 door Ludwich Veith Fucxten von Bimbach, Johan Zeschlin en Melchior Erasmus, gezanten van Philips Lodewijk, graaf van Neuburg, met de Staten-Generaal gevoerde onderhandelingen over de berichtgeving van Charles de Gonzague, hertog van Nevers en Mantua, over Gulik, de overlast van Staatse troepen in de vorstendommen Gulik, Kleef en Berg en het geschil van het hertogdom Gelre en het graafschap Zutphen met het vorstendom Kleef over de fortificaties 's-Gravenweert, Hulhuizen en Steinwart, 1605; afschriften (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 1 katern en 1 stuk
RGP 101: p. 354.
- 1709** Stukken betreffende de op 26 maart en 25 april 1605 door Otto Hendrik van den Bylandt, vrijheer te Reijdt, gezant van Frederich, hertog van Beieren, en van Joachim Frederich en Johan Sigismund, markgraven van Brandenburg, met de Staten-Generaal gevoerde onderhandelingen, inzake het sluiten van een militair verdrag voor de duur van drie jaar om de aanspraken van het huis Brandenburg op de vorstendommen Gulik, Kleef en Berg te garanderen, 1605; originelen, concepten en afschriften (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 6 stukken
- 1710** Missiven van de Staten-Generaal aan de Stenden van de vorstendommen van Gulik, Kleef en Berg en van het graafschap Marcke van 4 april en 4 mei 1609, waarin zij verzoeken een vreedzame oplossing te zoeken voor de erfopvolging van wijlen Johan Wilhelm, hertog van Gulik, Kleef en Berg. concepten.
1609 2 stukken
RGP 131: p. 742-743 en 747.
- 1711** Stuk houdende de op 5 mei 1609 door Johan Bartolt von Woensheim, gezant van Wolfgang Wilhelm, keurvorst van Palts-Neuburg, gedane propositie, inzake de onpartijdige stellingname van de Republiek in de erfopvolgingskwestie van Johan Wilhelm, hertog van Gulik, Kleef en Berg, inzake bijstand voor de aanspraken van Andreas, markgraaf van Burgau, op voornoemde vorstendommen, 1609; met een geïnsereerde bijlage, 1609; afschrift (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 1 katern
1. In het Nederlands en in het Frans.
2. RGP. 131: p. 747.
- 1712** Stuk houdende de op 15 mei 1609 door Johan, heer van Wittenhorst, en Johan Rinck, gezanten van de Stenden van Kleef, aan de Staten-Generaal gedane propositie, inzake het bemiddelen in het geschil, voortkomende uit de aanspraken, die verschillende keurvorsten op de vorstendommen Gulik, Kleef en Berg laten gelden, het tegengaan van doortochten van Staatse troepen over Duits grondgebied, het ontruimen van Nederlandse fortificaties aldaar en het bemiddelen in het geschil tussen de hertogdom Gelre en het graafschap Zutphen met het vorstendom Kleef over de fortificaties, 1609; afschrift (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 1 stuk
1. RGP 131: p. 748.
2. Zie ook inv.nr. 1708.
- 1713** Stukken betreffende de op 19 en 20 juli 1609 door Matthias van Wachtendonk, gezant van Johan Sigismund, markgraaf van Brandenburg, en Ludwig Andreas Lemblein, gezant van Wolfgang Wilhelm, paltsgraaf van Neuburg, met de Staten-Generaal gevoerde onderhandelingen, betreffende de aanspraken op de vorstendommen Gulik, Kleef en Berg en het verzoek om militaire interventie van

Staatse troepen achterwege te laten, 1609; afschriften (begin 17e eeuw).
begin 17e eeuw 2 stukken
RGP 131: p. 754-755.

1714 Stukken betreffende de op 28 juli 1609 door Johan Zobel, gezant van Maurits, prins van Oranje, landgraaf van Hessen, met de Staten-Generaal gevoerde onderhandelingen, inzake het gemeenschappelijk met Engeland en Frankrijk bemiddelen bij het sluiten van een overeenkomst tussen Johan Sigismund en Joachim Ernst, markgraven van Brandenburg, enerzijds en Philips Lodewijk en Wolfgang Wilhelm, palstgraven van Neuburg, anderzijds, 1609; afschriften (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 2 stukken
1. Eén stuk in het Nederlands en in het Frans.
2. RGP 131: p. 755.

1715 Correspondentie van Ernst, markgraaf van Brandenburg, en Wolfgang Wilhelm, paltsgraaf van Neuburg, met de Staten-Generaal van 31 juli en augustus 1609, betreffende de dreiging van militaire interventie in de vorstendommen Gulik, Kleef en Berg en door Rudolf II, keizer van Duitsland, en Leopold, aartshertog van Oostenrijk, geuite bezwaren tegen het door Johan Sigismund, markgraaf van Brandenburg, met Wolfgang Wilhelm en Philips Lodewijk, keurvorsten van Palts-Neuburg, gesloten provisioneel verdrag, inzake het bestuur over deze gebieden, 1609; minuut en afschriften (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 4 stukken
1. Eén stuk in het Duits.
2. Eén stuk in het Nederlands en in het Frans.
3. RGP 131: p. 755.

1716 Stukken betreffende de op 6 en 13 augustus 1609 door Adolff van Eynatten, gezant van Leopold, aartshertog van Oostenrijk, met de Staten-Generaal gevoerde onderhandelingen, inzake het niet erkennen door Rudolf II, keizer van Duitsland, van een door Ernst, markgraaf van Brandenburg, met Wolfgang Wilhelm, paltsgraaf van Neuburg, gesloten akkoord op grond van welk akkoord de Republiek militaire steun verleent, 1609, afschriften (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 4 stukken
1. Gedeeltelijk in het Frans.
2. RGP 131: p. 755-756.

1717 Akte van volmacht van Paulus Helffrich, gezant van Christiaan II, keurvorst van Saksen, van 6 september 1609, 1609; afschrift. (begin 17e eeuw) Met een stuk houdende een door Paulus Helffrich, gezant van Christiaan II, keurvorst van Saksen, op 29 december 1609 aan de Staten-Generaal gedane propositie, betreffende de aanspraken van het huis Saksen op de vorstendommen Gulik, Kleef en Berg; met een bijlage, 1609; afschriften (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 3 stukken
1. Eén stuk in het Frans.
2. RGP 131: p. 777.

1718 Missive van Johan van Dorth, gezant van de possiderende vorsten en van Christiaan I, vorst van Anhalt, aan de Staten-Generaal van 22 mei 1610, waarin hij om militaire en financiële steun vraagt voor een offensief in de Rijnstreek, 1610; afschrift (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 1 stuk

1719 Stukken betreffende de op 1 en 2 juni 1610 door Johan van Kettler en Johan van Dorth, gezant van Ernst, markgraaf van Brandenburg, met de Staten-Generaal

gevoerde onderhandelingen, inzake het verlenen van tijdelijke militaire assistentie door de Republiek, het gedeeltelijk vrijstellen van militairen in Kleef van convooiën en licenten en het verstrekken van een lening aan Johan Sigismund, markgraaf van Brandenburg, voor troepenwerving, 1610; afschriften (begin 17e eeuw).

(begin 17e eeuw)

2 stukken

RGP 135: p. 136.

1720

Stuk houdende een op 24 december 1610 door Johan Rinck, gezant van Wolffgang Wilhelm en Philips Lodewijk, paltsgraven van Neuburg, aan de Staten-Generaal gedane propositie, inzake de aanspraken van Johan Casimir, hertog van Zweibrücken, met een verzoek om de militaire hulp van de Republiek te continueren, 1610; afschrift (begin 17e eeuw).

(begin 17e eeuw)

1 stuk

RGP 135: p. 280.

b Het neutraliteitsverdrag van 22 september 1614

1721

Missive van Georg Wilhelm, keurvorst van Brandenburg, aan de Staten-Generaal van 7 januari 1614, betreffende de ontstane moeilijkheden bij het uitoefenen van de gereformeerde religie ten gevolge van het toenemende aantal lutherse predikanten, 1614; met een missive van Wolffgang Wilhelm, paltsgraaf van Neuburg, aan de Staten-Generaal van 28 november 1613, waarin hij hen bedankt voor hun gelukwensen met zijn huwelijk met Magdalena, hertogin van Beieren, 1613; afschriften (begin 17e eeuw).

(begin 17e eeuw)

1 stuk

1. In het Duits.

2. RGP 151: p. 112.

1722

Stuk houdende de op 14 januari 1614 door Johan Rinck, gezant van Wolffgang Wilhelm, paltsgraaf van Neuburg, aan de Staten-Generaal gedane propositie, inzake zijn verzoek om assistentie, de eenzijdige patenten van de Brandenburgers en de ongeregelde parochies van Rosrath en Altenrath, 1614; afschrift (begin 17e eeuw).

(begin 17e eeuw)

1 stuk

1. In het Duits.

2. RGP 151: p. 181-182.

1723

Stuk houdende op de 21 februari 1614 door Johan van Kettler, Johan van der Borch en Christoffel Sticke, gezanten van Johan Sigismund, markgraaf van Brandenburg, in de vergadering gedane propositie, betreffende het bewind over de Gulikse landen, waarvoor hij de assistentie van de Staten-Generaal inroept en inzake het verzoek om samen met Frankrijk en Engeland te bemiddelen bij de scheiding tussen Zweden en Polen, 1614; afschrift (begin 17e eeuw).

(begin 17e eeuw)

1 stuk

RGP 151: p. 209.

1724

Missive van de aartshertogen aan de Staten-Generaal van 12 april 1614, waarin zij hulp inroepen in verband met de tussen Georg Wilhelm, markgraaf van Brandenburg, en Wolffgang Wilhelm, paltsgraaf, van Neuburg, gerezen moeilijkheden over de erfopvolging in de vorstendommen Gulik, Kleef en Berg, 1614; met een bijlage; afschriften (begin 17e eeuw).

(begin 17e eeuw)

1 stuk

1. Missive in het Frans.

2. Bijlage in het Latijn.

1724A

Missive van de Staten-Generaal aan Marcel Diettrich, gezant van Wolffgang

Wilhelm, paltsgraaf van Neuburg, van 29 april 1614 in antwoord op een op 9 april 1614 aan de Staten-Generaal gedane propositie, betreffende de klachten over de inkwartiering van in Meurs gelichte Staatse troepen en de dreiging van de zijde der aartshertogen; concept en minuut.

1614

1 stuk

RGP 151: p. 243.

1725

Missiven van de Staten-Generaal aan de Raden van Kleef en van Düsseldorf en aan Ferdinand, keurvorst van Keulen, van 10 en 11 mei 1614, waarin zij hen naar aanleiding van de onenigheden tussen de Brandenburgse en Neuburgse troepen binnen de vesting Gulik om assistentie vragen. concepten.

1614

1 stuk

RGP 151: p. 251.

1726

Stuk houdende de op 4 juli 1614 door Petrus Simon Retz, gezant van Wolfgang Wilhelm, paltsgraaf van Neuburg, aan de Staten-Generaal gedane propositie, inzake de resultaten van de conferentie te Wezel, de bezwaren tegen een eenzijdige ontwapening van Neuburg, de assistentie van de Republiek aan Brandenburg en het verzoek om een gezamenlijk bezit van de vorstendommen Gulik, Kleef en Berg, waarvoor Frankrijk, Engeland en de Republiek een nieuwe conferentie moeten beleggen, 1614; afschrift (begin 17e eeuw).

(begin 17e eeuw)

1 stuk

1. In het Duits,.

2. RGP 151: p. 279.

1727

Missive van de Raden van Kleef aan de Staten-Generaal van 7 juli 1614, waarin zij hen bedanken voor hun bemiddelingen op de conferentie te Wezel in het geschil tussen Georg Wilhelm, markgraaf van Brandenburg, en Wolfgang Wilhelm, paltsgraaf van Neuburg, 1614; afschrift (begin 17e eeuw).

(begin 17e eeuw)

1 stuk

RGP 151: p. 279.

1728

Stukken betreffende de in juli 1614 door Friederich, graaf van Solms, en Johan Zeschlin, gezanten van Philips Lodewijk en Anna, keurvorst en -vorstin van Palts-Neuburg, met de Staten-Generaal gevoerde onderhandelingen, inzake het advies om Staatse troepen terug te trekken uit de vesting Gulik en het hervatten van de conferentie van Wezel, 1614; afschriften (begin 17e eeuw).

(begin 17e eeuw)

1 katern en 2 stukken

RGP 151: p. 279-280 en 282.

1729

Stuk houdende een op 9 juli 1614 door Johan van Kettler, Christoffel en Hendrick Sticke, gezanten van Georg Wilhelm, markgraaf van Brandenburg, aan de Staten-Generaal gedane propositie, inzake het optreden van Wolfgang Wilhelm, paltsgraaf van Neuburg, in de stad Aken, het verwoesten van fortificaties te Mühlheim, de eigendomsrechten van de heerlijkheid Monjou en de dreigementen tegen de stad Düsseldorf, 1614; afschriften (begin 17e eeuw).

(begin 17e eeuw)

1 stuk

1. In het Duits en in het Nederlands.

2. Nederlandse versie in tweevoud.

3. RGP 151: p. 280-281.

1730

Stukken betreffende de op 12 juli 1614 door Vincentius Rensingh, gezant van Ferdinand, keurvorst van Keulen, met de Staten-Generaal gevoerde onderhandelingen, inzake de noodzaak om de conferentie van Wezel te hervatten, waarvan het zal afhangen op welk tijdstip de Staatse troepen teruggetrokken zullen worden, 1614, klad, minuten en afschriften (begin 17e eeuw).

(begin 17e eeuw) 4 stukken
1. Eén stuk gedeeltelijk in tweevoud.
2. RGP 151: p. 281-282.

1731 Missive van de Staten-Generaal aan Wolfgang Wilhelm, paltsgraaf van Neuburg, van 16 juli 1614, in antwoord op de op 3 juni 1614 door de gezanten Friederich, graaf van Solms, en Johan Zeschlin aan de Staten-Generaal gedane propositie, inzake het inkwartieren van de Staatse troepen in de stad Gulik en de onderhandelingen te Wezel, 1614; concept. Met een bijlage, [1610]; afschrift (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 2 stukken
RGP 151: p. 282.

1732 Stuk houdende een op 23 juli 1614 door Friederich, graaf van Solms en Johan Zeschlin, gezanten van Philips Lodewijk en Anna, keurvorst en -vorstin van Palts-Neuburg, aan de Staten-Generaal gedane propositie, inzake het verdrijven van de Neuburgse compagnie uit de stad Gulik en het binnenlaten van de Brandenburgse compagnie en de Staatse troepen, 1614; afschrift (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 1 stuk
RGP 151: p. 287.

1733 Missive van de Staten-Generaal aan Friederich, graaf van Solms, en Johan Zeschlin, gezanten van Philips Lodewijk, keurvorst van Palts-Neuburg, van 24 juli 1614, in antwoord op een op 18 juli 1614 aan de Staten-Generaal gedane propositie, waarbij zij de troepenwerving in voornoemde vorstendommen afkeuren en zich bereid verklaren om te onderhandelen over de voorstellen van Vincentius Rensingh, gezant van Ferdinand, keruvorst van Keulen. concept.
1614 1 stuk
RGP 151: p. 287-288.

1734 Stuk houdende een op 12 augustus 1614 door Vincentius Rensingh, gezant van Ferdinand, aartsbisschop van Keulen, aan de Staten-Generaal gedane propositie betreffende het ontruimen van de vesting Gulik en het ontwapenen van de Staatse troepen en van de troepen van de possiderende vorsten, 1614; afschrift (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 1 stuk

1735 Missive van Georg Wilhelm, markgraaf van Brandenburg, aan de Staten-Generaal van 13 augustus 1614, waarin hij om extra militaire hulp vraagt wegens het offensief van Wolfgang Wilhelm, paltsgraaf van Neuburg, en Ambrosius Spinola tegen de stad Aken, 1614; afschrift (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 1 stuk
In het Duits.

1736 Briefwisseling van de Staten-Generaal met de aartshertogen van 8 en 15 augustus 1614, betreffende hun troepenconcentraties, nadat Gulik door Staatse troepen in bewaring is toegenomen, 1614; concept en afschriften (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 2 stukken
1. Eén stuk in concept en afschrift.
2. Eén stuk in het Frans.
3. RGP 151: p. 296 en 302.

1737 Stukken betreffende de op 2 september 1614 door Adolph Steintgen en Hendrick Sticke, gezanten van Georg Wilhelm, markgraaf van Brandenburg, met de Staten-Generaal gevoerde onderhandelingen, waarin zij verzoeken de bemiddelingspogingen af te breken en de markgraaf militaire steun te geven tegen het offensief van Ambrosius Spinola, 1614; concept en afschrift (begin 17e eeuw).

(begin 17e eeuw) 2 stukken
1. Eén stuk in het Duits.
2. RGP 151: p. 310.

1738 Missiven van Ferdinand, keurvorst van Keulen, aan de Staten-Generaal van 10 september 1614, inzake de mislukte onderhandelingspogingen met Georg Wilhelm, markgraaf van Brandenburg, en de Staten-Generaal over een regeling om de vesting Gulik te ontruimen en de restitutie van de door beide partijen op elkaar veroverde steden, 1614; afschriften (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 1 katern
In het Duits.

1739 Memorie inzake het op 14 september 1614 door gedeputeerden van Ambrosius Spinola met gedeputeerden van Maurits, prins van Oranje, te Bislich gesloten verdrag, waarbij is overeengekomen om alle tot dusver bezette steden neutraal te houden, 1614; afschrift (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 1 stuk
In het Frans.

1740 Missive van Staten-Generaal aan (Ferdinand, keurvorst van Keulen,) van 19 september 1614, betreffende het militaire optreden van Ambrosius Spinola en Wolfgang Wilhelm, paltsgraaf van Neuburg, en de door hun gedeputeerden van Maurits, prins van Oranje, te Bislich gevoerde onderhandelingen. concept. 1614 1 stuk

1741 Verdrag van Maurits, prins van Oranje, en Georg Wilhelm, markgraaf van Brandenburg, enerzijds met Wolfgang Wilhelm, paltsgraaf van Neuburg, anderzijds van 22 september 1614, waarbij een regeling getroffen is voor het terugtrekken van de Staatse troepen uit de vesting Gulik onder toezicht van vertegenwoordigers van Frankrijk en Engeland, 1614; afschrift (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 1 stuk

c Het verdrag van Xanten van 12 november 1614

1742 Stukken betreffende de op 29 en 30 september 1614 door Samuel von Wintersfelden zur Neustadt, gezant van Johan Sigismund, markgraaf van Brandenburg, met de Staten-Generaal gevoerde onderhandelingen, over de door de Republiek verleende militaire hulp tegen de inval van Ambrosius Spinola en de goede verwachtingen om door bemiddeling van de Republiek, Frankrijk en Engeland een regeling te kunnen treffen voor de erfopvolging van de vorstendommen Gulik, Kleef en Berg, 1614; concept en afschrift (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 2 stukken
RGP 151: p. 331-332.

1743 Verdrag van Johan Sigismund en Georg Wilhelm, markgraven van Brandenburg, en de Staten-Generaal enerzijds met Wolfgang Wilhelm, paltsgraaf van Neuburg, en Ambrosius Spinola anderzijds, waarbij wordt bepaald dat de huidige bezette gebieden niet verder uitgebreid mogen worden, 1614; afschrift (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 1 stuk
In het Frans.

1744 Stukken betreffende de in november 1614 door Georg Wilhelm, markgraaf van Brandenburg, en Wolfgang Wilhelm, paltsgraaf van Neuburg, met de vertegenwoordigers van de Republiek met de ambassadeurs van Frankrijk en Engeland gevoerde onderhandelingen, betreffende een gedeeld bestuur door

eerstgenoemden over de vorstendommen Gulik, Kleef en Berg, en de daaronder ressorterende gebieden van Marcke, Ravensberg en Ravenstein, 1614; afschriften (begin 17e eeuw).

(begin 17e eeuw)

4 stukken

1. Twee stukken in het Latijn.

2. Eén stuk in het Frans.

3. Eén stuk in het Duits,

1745

Verdrag van Maurits, prins van Oranje, en de Staten-Generaal enerzijds met Ambrosius Spinola anderzijds, inzake het terugtrekken van de Staatse troepen uit de vesting Gulik en van de Spaanse troepen uit de steden Wezel en Düsseldorf, 1614; afschrift (begin 17e eeuw).

(begin 17e eeuw) Met bijlagen, 1614; afschriften.

(begin 17e eeuw)

1 katern en 3 stukken

Merendeels in het Frans.

1746

Instructies van Albert, aartshertog van Oostenrijk, de ambassadeurs van Frankrijk en Engeland, en de afgevaardigden van de Republiek, voor het terugtrekken van de door hen in verschillende steden ingekwartierde troepen, 1614; afschriften (begin 17e eeuw).

(begin 17e eeuw)

3 stukken

In het Frans.

1747

Verdrag van Xanten van 12 november 1614, gesloten tussen Georg Wilhelm, markgraaf van Brandenburg, en Wolffgang Wilhelm, palstgraaf van Neuburg, waarbij een regeling is getroffen voor het terugtrekken van troepen, het ontmantelen van fortificaties en van steden en het Kleefs-Markse gebied aan Brandenburg en het Guliks-Bergse gebied aan Neuburg wordt toegewezen, terwijl zij afvaardigingen zullen hebben in elkaars Rekenkamer en Gerechtshoven en voor een gezamenlijk onderhoud der troepen zullen zorgen, 1614; concepten. Met een bijlage; afschrift (begin 17e eeuw).

(begin 17e eeuw)

2 katernen en 1 stuk

1. In tweevoud.

2. In het Frans.

1748

Stuk houdende de op 10 december 1614 door Friederich, graaf van Solms, Benjamin von Buwinckhausen, gezanten van de Unie, met credentie van Frederik V, keurvorst van de Palts, Johan, palstgraaf van Zweibrücken, Johann Friederich, hertog van Württemberg, Maurits, landgraaf van Hessen, Georg Frederich, markgraaf van Baden, en Christiaan I, vorst van Anhalt-Bernurg, procuratie hebbende van Joachim Ernst, markgraaf van Brandenburg, als ook voor zichzelf en zijn broer vanwege Godfried van Ottingen en Ludwig Muller aan de Staten-Generaal gedane propositie, inzake het afhandelen van de ratificatie van het verdrag van Xanten van 12 november 1614, 1614; afschriften (begin 17e eeuw). Met een bijlage; afschrift (begin 17e eeuw).

(begin 17e eeuw)

2 stukken

RGP 151: p. 362.

1749

Resolutie van de Staten-Generaal van 13 december 1614, betreffende het aggreëren en het ratificeren van het verdrag van Xanten van 12 november 1614, waarbij de ambassadeurs van Frankrijk en van Engeland en de keurvorsten zich moeten aansluiten. concept

1614

1 stuk

RGP 151: p. 366.

- 1750** Akten, waarbij Georg Wilhelm, markgraaf van Brandenburg, en Wolfgang Wilhelm, paltsgraaf van Neuburg, aan de verschillende binnen- en buitenlandse bemiddelaars van het verdrag van Xanten beloven om 77 dit na te zullen leven, 1614; afschriften (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 2 stukken
In het Frans.
- 1751** Stuk houdende de op 18 december 1614 door Johan van Kettler, Adolf Steintgen en Hendrick Sticke, gezanten van Georg Wilhelm, markgraaf van Brandenburg, aan de Staten-Generaal gedane propositie, betreffende het aanwijzen van zijn zoon Johan Sigismund, markgraaf van Brandenburg, als zaakwaarnemer in de Gulik-Kleefse zaak krachtens het op 12 november 1614 gesloten verdrag van Xanten, 1614; afschrift (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 1 stuk
Zie ook RGP 151: p. 368.
- 1751A** Akte, waarbij Henry Wotton, Johan Albert, graaf van Solms, en Benjamin Buwinckhausen, gezanten van de Duitse Unie, op 23 december 1614 aan de Staten-Generaal een aantal wijzigingsvoorstellen doen, alvorens zij over kunnen gaan tot het ratificeren van een verdrag met de Republiek, 1614; afschrift (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 1 stuk
1. In het Duits.
2. RGP 151: p. 370.
- 1752** Missive van de Staten-Generaal aan (Georg Wilhelm, markgraaf van Brandenburg), waarin zij hem een vergadering met de geïnteresseerde vorsten over de aanspraken van de vorstendommen Gulik, Kleef en Berg voorstellen, [1614]; afschrift (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 1 stuk
In het Frans.
- 1753** Stuk houdende een door Christoffel Sticke en Johan Rinck, gezanten van Georg Wilhelm, keurvorst van Brandenburg, aan de Staten-Generaal gedane propositie, inzake het verlenen van militaire steun door de Republiek aan de vesting Gulik, [1614]; afschrift (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 1 stuk
In het Duits.
- 1754** Missive van de Staten-Generaal aan Christoffel Sticke en Johan Rinck, gezanten van Ernst, markgraaf van Brandenburg, en Wolfgang Wilhelm, paltsgraaf van Neuburg, in antwoord op een aan de Staten-Generaal gedane propositie, inzake het verlenen van grotere volmachten aan de gezanten om te kunnen onderhandelen over militaire hulp aan de vorstendommen Gulik, Kleef en Berg, [1614]; concept.
1 stuk
- 1755** Stuk houdende de op 16 januari 1615 door Johan van Kettler, Adolf Steintgen en Hendrick Sticke, gezanten van Georg Wilhelm, markgraaf van Brandenburg, aan de Staten-Generaal gedane propositie, betreffende het aanvaarden van het verdrag van Xanten van 12 november 1614 door Johan Sigismund, markgraaf van Brandenburg, en Mühlheim, dat met de rijksban wordt bedreigd, 1615; afschrift (begin 17e eeuw). Met een bijlage; afschrift (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 2 stukken
1. In het Duits.
2. RGP 151: p. 382-383.

- 1756** Stuk houdende de op 5 september 1615 door Adolf Steintgen en Hendrick Sticke, gezanten van Georg Wilhelm, markgraaf van Brandenburg, aan de Staten-Generaal gedane propositie, betreffende de pogingen van de keizer en de Spanjaarden om met schending van de gesloten verdragen alsnog het gedeelde bezit van de Gulikse landen aan het huis Brandenburg te ontnemen, 1615; afschrift (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 1 stuk
RGP 151: p. 504-505.

a.2 De interventie van Engeland

- 1757** Stukken betreffende de op 26 en 27 februari 1610 door Ralph Winwood, ambassadeur van Engeland, met de Staten-Generaal gevoerde onderhandelingen, inzake het verzoek om tijdelijk 4.000 infanteristen, die ter repartitie van de Staten-Generaal staan, aan de Engelsen uit te lenen om de Gulikse pretendentes te helpen, 1610; afschriften (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 1 stuk
RGP 135: p. 44.
- 1758** Missive van de Staten-Generaal aan Henry Wotton, extraordinaris ambassadeur van Engeland, van 27 augustus 1614, in antwoord op de op 14, 16, 20 en 23 augustus aan de Staten-Generaal gedane proposities, inzake de noodzaak van een tijdelijke bezetting van de vesting Gulik door Staatse troepen en de versterkingen bij de grenzen met een te verwachten offensief van de aartshertogen en van de Spanjaarden. concept.
1614 1 stuk
1. In tweevoud.
2. RGP 151: p. 307.
- 1759** Stuk houdende een op 25 februari 1615 door Henry Wotton, ambassadeur van Engeland, aan de Staten-Generaal gedane propositie, inzake het terugtrekken van Staatse troepen, het niet verder bezetten van steden, het naleven van het verdrag van Xanten en de noodzaak tot het herstel van de fortificaties te Vlissingen, 1615; afschrift (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 1 stuk
In het Frans.
- 1760** Akte waarbij de Staten-Generaal op 27 maart 1615 aan Henry Wotton en Benjamin Aubery, heer du Maurier, ambassadeurs van Engeland en Frankrijk, beloven om de Staatse troepen terug te trekken en het verdrag van Xanten te eerbiedigen, 1615; afschrift (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 1 stuk
1. In het Nederlands en in het Frans.
2. RGP 151: p. 416.
- 1761** Uittreksel uit een op 3 juli 1615 door Henry Wotton, ambassadeur van Engeland, in een aan de Staten-Generaal gedane propositie, inzake het besluiten over de formulering van de nadere bepalingen van het verdrag van Xanten van 12 november 1614 ten einde de aartshertogen hiertoe ook te verplichten, 1615; afschrift (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 1 stuk
1. In het Frans.
2. RGP 151: p. 464-465.
- 1762** Missive van de Staten-Generaal aan Jacobus I, koning van Engeland van [september] 1615, waarin zij hem verzoeken om Henry Wotton, extraordinaris

ambassadeur van Engeland, niet voortijdig terug te roepen, daar zij het gedrag van de aartshertogen bij de ratificatie van het verdrag van Xanten wantrouwen. concept.

1615

1 stuk

1763

Missive van de Staten-Generaal aan Jacobus I, koning van Engeland, met een memorie van Noël de Caron, ordinaris ambassadeur van de Republiek in Engeland, inzake de op oktober 1615 gedane propositie naar aanleiding van het niet naleven van het verdrag van Xanten door de Spanjaarden, de beperkingen van godsdienstvrijheid binnen de stad Rees door Ferdinand, keurvorst van Keulen, en de noodzaak van de aanwezigheid van Staatse troepen in Duitsland. concept.

1614

1 stuk

RGP 151: p. 528.

1764

Stukken betreffende de op 3, 17 en 24 december 1616 en 23 januari 1617 door Dudley Carleton, ambassadeur van Engeland, met de Staten-Generaal gevoerde onderhandelingen, inzake een door de Spaanse ambassadeur in Engeland bij Jacobus I, koning van Engeland, gedane propositie, betreffende het niet terugtrekken van Staatse troepen uit het hertogdom Gulik; 1616 en 1617; afschriften (begin 17e eeuw).

(begin 17e eeuw)

4 stukken

1. Drie stukken in het Frans.

2. Eén stuk in tweevoud.

3. RGP 151: p. 732 en 742 en

RGP 152: p. 17-18.

a.3 De Interventie van Frankrijk

1765

Stuk houdende de op 29 september 1610 door Jean Robert de Thumery, heer van Boisserie, ambassadeur van Frankrijk te Düsseldorf, aan Ralph Winwood, ambassadeur van Engeland, aan Johan Berck, gezant van de Staten-Generaal in Duitsland, en aan de Staten-Generaal gedane propositie, inzake de te voeren besprekingen met Duitse vorsten, die aanspraak maken op de vorstendommen Gulik, Kleef en Berg en het houden van een inspectiereis langs de troepen aldaar, 1610; afschrift (begin 17e eeuw).

(begin 17e eeuw)

1 stuk

1. In het Frans.

2. RGP 135: p. 230.

1766

Memorie van de Staten-Generaal, inzake de gevolgen van de moord op Hendrik IV, koning van Frankrijk, voor het internationale overleg over de erfopvolging van Johan Wilhelm, hertog van Gulik, Kleef en Berg, en inzake de godsdienstgeschillen over de predestinatieleer binnen de steden Dordrecht, Amsterdam, Hoorn en Enkhuizen. concept.

1614

1 stuk

1767

Stukken betreffende de op 10 december 1614 door Eustache de Réfugè, ambassadeur van Frankrijk, met de Staten-Generaal gevoerde onderhandelingen, inzake de ratificatie en de executie van het verdrag van Xanten van 12 november 1614, 1614; concepten en afschrift (begin 17e eeuw).

(begin 17e eeuw)

4 stukken

1. Eén stuk in het Frans.

2. RGP 151: p. 364-365.

1768

Missive van de Staten-Generaal aan Lodewijk XIII, koning van Frankrijk, waarin zij waarschuwen voor toenadering tot Spanje; met enkele aantekeningen betreffende

andere zaken, [1614]; concept.

1 stuk

Aantekeningen in het Frans.

b. Correspondentie met Johan van Oldenbarnevelt

1769

Missive van Johan van Oldenbarnevelt aan Otto Hendrik van den Bylandt, vrijheer te Reydt, van 14 oktober 1595, waarin hij verklaart dat de Staten-Generaal niet schuldig zijn aan de vertraging in het overleg met de geïnteresseerde vorsten, over de erfopvolging van de vorstendommen van Gulik, Kleef en Berg, waarschuwt voor de Spaansgezinden en financiële hulp aanbiedt. minuut.

1595

1 stuk

1. In het Frans, gedeeltelijk in geheimschrift.
2. RGP 80: p. 318-319.

1770

Missive van Louise Juliana, gravin van Nassau, en echtgenote van Frederik IV, keurvorst van de Palts, aan Johan van Oldenbarnevelt van 22 februari 1605, waarin zij aan de Staten-Generaal en aan Johan van Oldenbarnevelt, als zaakwaarnemers haar vertrouwen schenkt. origineel.

1605

1 stuk

1. In het Frans.
2. RGP 108: p. 111-112.

1771

Missive van Volraedt von Plessen, raadsheer van Frederik IV, aan Johan van Oldenbarnevelt van 3, 5, [10], [12], 14, 22 en 23 april 1605, betreffende de onderhandelingen met Otto Hendrik van den Bylandt, vrijheer te Reijdt, gezant van Brandenburg, enerzijds en met de Staten-Generaal anderzijds over het ontwerpen van een overeenkomst, inzake het tegen betaling verlenen van militaire steun door Staatse troepen. originelen.

1605

6 stukken

1. In het Frans.
2. RGP 108: p. 112-115.

1772

Missive van Johan van Oldenbarnevelt aan Cornelis van Gendt, heer van Loenen en Meijnerswijk, gedeputeerde van Gelderland ter Staten-Generaal, van 4 mei 1609, waarin hij hem om advies vraagt over het verzenden van een missive van de Staten-Generaal aan de Stenden en Raden van Gulik, Kleef, Berg en Marcke, waarin zij hun instemming willen betuigen met een resolutie van 16 april 1609, waarbij deze hebben besloten om zonder buitenlandse militaire interventie de erfopvolging te willen regelen, en Johan van Oldenbarnevelt hem bovendien verzoekt namens Gelderland een gedeputeerde te sturen voor overleg over de gemene middelen. concept.

1609

1 stuk

1. RGP 108: p. 317-318.
2. Het concept van de missive van de Staten-Generaal gaat aan deze missive vooraf. Zie ook RGP 131: p. 747.

1773

Missive van Hieronymus van Diskau, raad van Johan Sigismund, markgraaf van Brandenburg, aan Johan van Oldenbarnevelt van 11 mei 1609, inzake de aanspraken van Charles de Gonzague, hertog van Nevers en Mantua, op de Kleefse goederen, die Anna de echtgenote van Johan Sigismund, rechtmatig toekomen; origineel.

1609

1 stuk

1. In het Latijn.
2. RGP 108: p. 318-319.

1774

Missive van Louis Verreycken, gezant van de aartshertogen, aan Johan van

Oldenbarnevelt van 24 mei 1614, inzake zijn aan Don Emanuel, prins van Portugal, aangeboden diensten, en het inkwartieren van Staatse troepen in de vesting Gulik in strijd met het wapenstilstandsverdrag van 1609, 1614; origineel. Met een bijlage. origineel.

1609

2 stukken

1. In het Frans.
2. RGP 121: p. 20-21.

1775

Missive van Ferdinand, keurvorst van Keulen, aan Johan van Oldenbarnevelt van 3 augustus 1614, inzake de onderhandelingen te 's-Gravenhage over de erfopvolging in de vorstendommen Gulik, Kleef en Berg. origineel.

1614

1 stuk

1. In het Duits.
2. RGP 121: p. 31-32.

1776

Missive van Johan Zeschlin, kanselier van Wolfgang Wilhelm, paltsgraaf van Neuburg, aan Johan van Oldenbarnevelt van 16 augustus 1614, waarin hij zich verontschuldigt voor zijn afwezigheid bij de onderhandelingen te 's-Gravenhage, alsmede verzoekt om de krijgsoverlast van de Staatse troepen in Berg tegen te gaan. origineel.

1614

1 stuk

1. In het Duits.
2. RGP 121: p. 39-40.

1777

Missive van Maria de Medici, koningin-regentes van Frankrijk, aan Johan van Oldenbarnevelt van 18 augustus 1614, waarbij zij Eustache de Réfugè, extraordinaris ambassadeur van Frankrijk, aanbeveelt voor de onderhandelingen over de moeilijkheden, inzake de erfopvolging in de vorstendommen Gulik, Kleef en Berg. origineel.

1614

1 stuk

1. In het Frans.
2. RGP 121: p. 40-41.

1778

Missive van Johan van Sigismund, markgraaf van Brandenburg, aan Johan van Oldenbarnevelt van 24 augustus 1614, door zijn gezant Samuel von Winterfelden zur Neustadt, als aanbevelingsbrief aan hem overhandigd. origineel.

1614

1 stuk

1. In het Duits.
2. RGP 121: p. 41.

1779

Missive van Hans Meinhard von Schönberg, kolonel in dienst van Johan Sigismund, markgraaf van Brandenburg, aan Johan van Oldenbarnevelt van 27 augustus 1614, waarin hij hem verzoekt bij de Staten-Generaal te verzoeken om extra militaire steun in verband met de plannen van Ambrosius Spinola om de stad Wezel te belegeren, 1614; origineel. Met een bijlage. origineel.

1614

2 stukken

1. In het Frans.
2. RGP 121: p. 42-44.

1780

Missive van Johan Zeschlin, kanselier van Wolfgang Wilhelm, paltsgraaf van Neuburg, aan Johan van Oldenbarnevelt van 12 september 1614, waarin hij hem mededeelt dat hij als adviseur is toegevoegd aan Petrus Simon Retz voor de onderhandelingen te

's-Gravenhage. origineel.

1614

1 stuk

1. In het Duits.

2. RGP 121: p. 48.

- 1781** Missiven van Vincentius Rensingh, raad van Ferdinand, keurvorst van Keulen, aan Johan van Oldenbarnevelt van 10 en 29 september 1614, inzake het innemen van verschillende steden in de vorstendommen Gulik en Kleef en het nalaven van het in Wezel gesloten akkoord. originelen.
1614 2 stukken
1. In het Duits.
2. Naschrift in het Latijn.
3. RGP 121: p. 50,51 en 61-62.
- 1782** Missive van Johan van Kettler, gezant van Brandenburg, aan Johan van Oldenbarnevelt van 26 september 1614, waarin hij zijn vertrouwen in de Staten-Generaal opzegt en meedeelt voortaan zijn persoonlijke zaken slechts via Oldenbarnevelt te willen regelen. origineel.
1614 1 stuk
1. In het Frans.
2. RGP 121: p. 56-57.
- 1783** Missive van Johan van Oldenbarnevelt aan Vincentius Rensingh, raad van Ferdinand, keurvorst van Keulen, van 4 oktober 1614, waarin hij hem zijn vertrouwen toezegt en hem toelicht waarom de Republiek tot een tijdelijke bezetting van de vesting Gulik is overgegaan. concept.
1614 1 stuk
RGP 121: p. 63-64.
- 1784** Missive van Albert Joachimi, pensionaris van Goes, buitengewoon gezant van de Republiek, aan Johan van Oldenbarnevelt van 8 oktober 1614, waarin hij hem verwittigt van met Georg Wilhelm, markgraaf van Brandenburg, overeengekomen wijzigingen in het ontwerp van het verdrag van Xanten. origineel.
1614 1 stuk
RGP 121: p. 64.
- 1785** Missive van Vincentius Rensingh, raad van Ferdinand, keurvorst van Keulen, aan Johan van Oldenbarnevelt van 11 oktober 1614, inzake diens bezoek aan de stad Wezel kort voor de verovering van voornoemde stad door Ambrosius Spinola, 1614; origineel. Met een bijlage, 1614; gelijktijdig afschrift.
2 stukken
1. In het Duits.
2. RGP 121: p. 65.
- 1786** Missive van Vincentius Rensingh, raad van Ferdinand, keurvorst van Keulen, aan Johan van Oldenbarnevelt van 15 oktober 1615, waarbij hij zijn hulp toezegt bij het sluiten van het verdrag van Xanten. origineel.
1614 1 stuk
RGP 121: p. 67.
- 1787** Missive van Otto Hendrik van den Bylandt, vrijheer te Reijdt, gezant van Brandenburg, aan Johan van Oldenbarnevelt van 25 april, (april) en 18 november 1605, betreffende onderhandelingen tussen eerstgenoemde enerzijds en de Staten-Generaal anderzijds over het ontwerpen van een overeenkomst, inzake het tegen betaling verlenen van militaire steun door Staatse troepen en de moeilijkheden over de naleving hiervan. originelen.
1605 3 stukken
1. Eén stuk in tweevoud.
2. RGP 108: p. 113 en 127.

- 1788** Memorie van Johan van Oldenbarnevelt aan N.N. in Italië, inzake het tussen Georg Wilhelm, markgraaf van Brandenburg, en Wolfgang Wilhelm, paltsgraaf van Neuburg, ontstane geschil over de erfopvolging in de vorstendommen Gulik, Kleef en Berg, de Staatse en Spaanse militaire bemoeienissen in deze, de conferentie te Wezel en de onderhandelingen te Xanten; concept en afschrift.
1614 1 katern
1. Ook in een verkorte versie aanwezig.
2. Zie voor de memorie het afschrift.
- 1789** Missive van Johan van Oldenbarnevelt aan (Jacobus I, koning van Engeland), inzake het uitvoeren van het verdrag van Xanten door Ambrosius Spinola enerzijds en Maurits, prins van Oranje, anderzijds, [1614]; concept.
1 stuk
In het Frans.
- c. Documentatie**
- 1790** Stukken betreffende de uitleg van het testament van Friedrich IV, hertog van Beieren, in verband met de aanspraken, die Wolfgang Wilhelm, paltsgraaf van Neuburg, doet op de vorstendommen Gulik, Kleef en Berg, 1442; afschriften, [1601].
3 katernen
1. Ook in druk.
2. Eén katern in het Latijn in tweevoud.
3. Overige katernen in het Frans.
- 1791** Verdrag van de steden van het vorstendom Kleef met de steden van het graafschap Marcke van 17 augustus 1508, inzake het tegengaan van krijgsoverlast van het Gulikse regiment, 1508; afschrift.
(begin 17e eeuw) 1 stuk
In het Duits.
- 1792** Verdrag van keizer V met Wilhelm, hertog van Gulik, Kleef en Berg van 2 januari 1544, houdende de nadere bepalingen omtrent de naleving van het Traktaat van Venlo van 7 september 1543, waarbij het hertogdom Gelre en het graafschap Zutphen in het bezit van Karel V kwamen, 1544; afschrift (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 1 stuk
In het Latijn.
- 1793** Akte, waarbij Wilhelm, hertog Gulik, Kleef en Berg, op 14 december 1572 bij het aangaan van zijn huwelijk bevestiging geeft van een door Matthias, aartshertog van Oostenrijk, op 21 april 1566 verleende akte, waarin wordt verklaard dat deze landen als onsterfelijk erfleen vererven, 1572; afschrift (begin 17e eeuw). Met een bijlage, 1566; afschrift (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 2 stukken
Eén stuk in het Duits en in het Frans in tweevoud.
- 1794** Uittreksel uit de akte van huwelijksvoorwaarden van Wilhelm, hertog van Gulik, Kleef en Berg, en zijn vrouw Maria voor hun dochters Maria Leonora, Anna en Magdalena, inzake de aanspraken op voornoemde landen, die tegen betaling zijn te verkrijgen, 1572; met uittreksels omtrent de uitwerking door verschillende partijen van de voornoemde akte van huwelijksvoorwaarden, 1574, 1575 en 1579; met een uittreksel van het testament van Adolf, hertog van Gulik, Kleef en Berg, 1418; afschriften (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 1 katern

In het Duits.

- 1795** Akte, waarbij Anna, hertogin van Gulik, Kleef en Berg, en haar echtgenoot Philips Lodewijk, hertog van Beieren, op 25 juli 1575 onder bepaalde voorwaarden afstand doen van hun aanspraken op de nalatenschap van haar vader Wilhelm, hertog van Gulik, Kleef en Berg, 1575; afschrift, (1610).
1 stuk
- 1796** Akte, waarbij Magdalena op 30 december 1581 een beroep doet op de door haar vader Wilhelm, hertog van Gulik, Kleef en Berg, bij codicil van 3 oktober 1579 naar aanleiding van haar huwelijk met Johann, graaf van Veldenz en Speinheim, toegezegde som gelds, 1581; authentiek (eind 16e eeuw). Met een bijlage, 1579; afschrift (eind 16e eeuw).
1 katern en 1 stuk
In het Duits.
- 1797** Stukken betreffende een gezantschap van de Gelderse "kanselier" Grips naar Wilhelm, hertog van Gulik, Kleef en Berg, van november 1592, inzake het optreden tegen ketters en de positie van de Republiek als toevluchtsoord voor gereformeerden en luthersen, 1592; afschriften (eind 16e eeuw).
2 stukken
In het Latijn.
- 1798** Verdrag van Johan Georg, paltsgraaf bij de Rijn, Joachim Frederich en Georg Frederich, markgraven van Brandenburg, met Philips Lodewijk en Johan, hertogen van Beieren, gevolmachtigden van Maria Leonora, Anna en Magdalena van 17 februari 1596, inzake de tijdens het leven van hun vader Wilhelm, hertog van Gulik, Kleef en Berg, gemaakte afspraken over de vraag in hoeverre de genteresseerde vorsten op deze bezettingen aanspraak zouden kunnen maken, 1596; afschrift (begin 17e eeuw). Met een bijlage, 1596; afschrift (begin 17e eeuw).
1 katern en 1 stuk
1. In het Duits.
2. De katern ook in het Nederlands en in het Frans.
- 1799** Missive van Heinrich van Weze aan Joachim Frederich en Georg Wilhelm, markgraven van Brandenburg, respectievelijk aan Otto Hendrik van den Bylandt, vrijheer te Reijdt, gouverneur van Emmerik, van 19 november 1599, betreffende de inname van de stad Rijnberk door de Spanjaarden, 1599; afschriften (eind 16e eeuw).
1 stuk
In het Duits.
- 1800** Missive van Wolfgang Wilhelm, keurvorst van Palts-Neuburg, aan de Kleefse en Marckse Stenden van 27 april 1609, als begeleidend schrijven bij een door hem ingediend rapport over de aanspraken van zijn moeder Anna, hertogin van Gulik, Kleef en Berg, en echtgenote van Philips Lodewijk, keurvorst van Palts-Neuburg, op voornoemde bezittingen, 1609; afschrift (begin 17e eeuw).
1 stuk
In het Duits.
- 1801** Stuk houdende de stamboom van de hertogen van Gulik, Kleef en Berg, Marcke, Ravensberg en Ravenstein, over de jaren 1316-1609, opgemaakt ten behoeve van de aanspraken, die verschillende Duitse vorsten op de vorstendommen Gulik, Kleef en Berg laten gelden, [1609]; afschrift (begin 17e eeuw).
1 stuk

- 1802** Aantekeningen van genealogische aard van de markgraven van Brandenburg over de jaren 1347-1609, opgemaakt ten behoeve van de aanspraken, die Georg Wilhelm, markgraaf van Brandenburg, op de vorstendommen Gulik, Kleef en Berg, laat gelden, [1609]; afschriften (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 4 stukken
In het Latijn.
- 1803** Missive van Joachim Ernst, markgraaf van Brandenburg, Johann Friederich, hertog van Württemberg, en Georg Wilhelm, markgraaf van Brandenburg, aan Caspar Wiemacker, gezant van Kleef, en aan Philips Lodewijk, hertog van Neuburg, van 11 en 14 september 1610, waarin zij hun misnoegen over het in 1609 gesloten Kleefse akkoord uiteen, 1610; afschriften (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 1 stuk
In het Duits.
- 1804** Uittreksel uit een missive van N.N. aan N.N., betreffende een advies van (Maria de Medici) aan Christiaan II, keurvorst van Saksen, inzake de aanspraken op Gulik en Kleef, [1610]; afschrift (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 1 stuk
In het Frans.
- 1805** Stukken betreffende de aanspraken, die Maria Leonora als oudste dochter door haar dochters op de bezittingen van wijlen haar vader Wilhelm, hertog van Gulik, Kleef en Berg, kan doen gelden, [1610]; gelijktijdige afschriften.
4 stukken
1. Eén stuk in het Duits.
2. Eén stuk in het Frans.
3. Eén stuk in het Latijn.
4. Eén stuk in het Nederlands.
- 1806** Memorie betreffende de aanspraken van Philips Lodewijk, keurvorst van Palts-Neuburg, echtgenoot van Maria Leonora, hertogin van Gulik, Kleef en Berg, op de erfgoederen van haar vader Wilhelm, hertog van Gulik, Kleef en Berg, [1610]; afschriften (begin 17e eeuw). Met bijlagen, 1559 en 1600; afschriften, 1600.
(begin 17e eeuw) 5 stukken
1. In het Duits.
2. Eén bijlage ontbreekt.
- 1807** Rapport betreffende de geschillen tussen Matthias, keizer van Duitsland, en de vicaris van Aken over de erfopvolging in Gulik, mede in verband met de door wijlen Rudolf II, keizer van Duitsland, over deze stad uitgesproken ban, [1612]; origineel en afschrift (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 1 katern
1. In tweevoud.
2. In het Latijn.
- 1808** Missive van Matthias, keizer van Duitsland, aan (de magistraat van Aken) van 20 februari 1614, inzake het onrechtmatig verzetten van de magistraat en een geschil tussen Ferdinand, keurvorst van Keulen, en Albert, aartshertog van Oostenrijk, over enkele landerijen, 1614; afschrift (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 1 stuk
In het Duits.
- 1809** Missive van Adam, baron van Putlitz, aan Georg Wilhelm, markgraaf van Brandenburg, van 8 juni 1614 betreffende de fortificaties te Keulen, een

gezantschap van Wolfgang Wilhelm, paltsgraaf van Neuburg, naar Engeland, de onderhandelingen met de Staatse troepen, het lichten van troepen door Johan, graaf van Rietberg, en de door de katholieke lique belegde vergadering te Bingen, 1614; afschrift (begin 17e eeuw).

(begin 17e eeuw)

1 stuk

In het Frans.

1810

Missive van een Duitser aan een Nederlander, betreffende de noodzaak van Nederlandse interventie op politiek en militair niveau in de erfopvolging van Gulik, Kleef en Berg en de Spaanse bemoeienissen in Italië, 1614; afschrift (begin 17e eeuw).

(begin 17e eeuw)

1 stuk

In het Frans.

1811

Missive van Georg Wilhelm, markgraaf van Brandenburg, aan Ferdinand, keurvorst van Keulen, van 28 juli 1614, waarin hij hem militaire steun vraagt om zich te verdedigen tegen Wolfgang Wilhelm, paltsgraaf van Neuburg, 1614; afschrift (begin 17e eeuw).

(begin 17e eeuw)

1 stuk

1812

Missive van Volraedt von Plessen aan Hans Meinhard von Schönberg van 29 juli 1614, inzake de politieke en militaire gebeurtenissen in het vorstendom Gulik, de ambassade van Henry Wotton, extraordinaris ambassadeur van Engeland, naar de Staten-Generaal om Gulik een neutrale bezetting te geven, het plan om de stad Wezel te heroveren, de Spaanse bemoeienissen in Italië en de plannen van de aartshertogen voor een offensief tegen Gulik. origineel
1614

1 stuk

1. In het Frans.

2. RGP 121: p. 43 noot 3.

1813

Missive van Henry Wotton, extraordinaris ambassadeur van Engeland, aan de aartshertogen van 16 augustus 1614, inzake de door hem met de Staten-Generaal gevoerde besprekingen, betreffende de oorlogsdreiging van de aartshertogen in het land van Gulik, 1614; afschrift (begin 17e eeuw).

(begin 17e eeuw)

1 stuk

In het Latijn.

1814

Missive van Friederich Pithan, gouverneur van de stad Gulik, aan Georg Wilhelm, markgraaf van Brandenburg, van 27 augustus 1614, inzake het door Ambrosius Spinola tegen de stad begonnen offensief, de inname van verschillende plaatsen in het hertogdom Gulik en de aanwezige troepensterkte, 1614; afschrift (begin 17e eeuw).

(begin 17e eeuw)

1 stuk

In het Duits.

1815

Aantekeningen van Wolfgang Wilhelm, paltsgraaf van Neuburg, van 17 september 1614 voor de met Ambrosius Spinola en met Maurits, prins van Oranje, te voeren onderhandelingen over het sluiten van een verdrag met Georg Wilhelm, markgraaf van Brandenburg, 1614; afschrift (begin 17e eeuw).

(begin 17e eeuw)

1 stuk

1816

Resoluties van Wolfgang Wilhelm, paltsgraaf van Neuburg, van september 1614, betreffende het tijdelijke neutraliteitsverdrag van Johan Sigismund, markgraaf van Brandenburg, met Wolfgang Wilhelm, paltsgraaf van Neuburg, en betreffende de pogingen om Ambrosius Spinola en Maurits, prins van Oranje, ertoe te bewegen

- om een akkoord te sluiten, 1614; afschrift (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 1 stuk
In het Frans.
- 1817** Missive van Matthias, keizer van Duitsland, aan Ferdinand, aartsbisschop van Keulen, van 1 oktober 1614, waarin hij de militaire en diplomatieke bemoeienissen van de Republiek, Frankrijk en Engeland afwijst, 1614; afschrift (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 1 stuk
In het Frans.
- 1818** Missive van Georg Wilhelm, markgraaf van Brandenburg, aan Ernst, aartshertog van Oostenrijk, betreffende de jongste ontwikkelingen bij de onderhandelingen in de Gulik-Kleefse erfopvolgingskwestie en het nut om vóór de eerstkomende vergadering met het gezantschap van de Republiek te Gulik te vergaderen, [1614]; afschrift (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw). 1 stuk
In het Latijn.
- 1819** Missive van Matthias, keizer van Duitsland, aan Andries Pauwels, gezant van Frederich, keurvorst van Keulen, naar aanleiding van een op 12 november 1614 gedane propositie, betreffende de bezetting van Gulik door Staatse troepen en het ten aanzien van de steden Aken, Mühlheim, Frankfort en Worms gevoerde beleid, 1614; afschrift (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 1 stuk
In het Duits.
- 1820** Akte, waarbij Philips Lodewijk en Anna, keurvorst en -vorstin van Palts-Neuburg, een alliantie sluiten met Ferdinand, keurvorst van Keulen, en met de Staten-Generaal in verband met het terugtrekken van Staatse troepen uit de vesting Gulik, [1614]; afschrift (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 1 stuk
In het Duits.
- 1821** Missive van Georg Wilhelm, markgraaf van Brandenburg, aan het Hofgericht van Gulik van 28 februari 1615, betreffende het toelaten van Friedrich Pithan, gouverneur van Gulik, bij een crimineel proces over de moord op Floris I, graaf van Culemborg, 1615; afschrift (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 1 stuk
- 1822** Memorie van Matthias, keizer van Duitsland, van 15 maart 1615, betreffende de door Ferdinand, keurvorst van Keulen, met Moguntius gevoerde onderhandelingen, inzake de tekortkomingen in het naleven van het verdrag van Xanten, 1615; afschrift (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 1 stuk
In het Latijn.
- 1823** Missive van Anna, echtgenote van Johan Sigismund, markgraaf van Brandenburg, aan Matthias, keizer van Duitsland, van 5 juni 1615, waarin zij een bespreking over haar rechten op de Gulik-Kleefse landen verzoekt uit te stellen, 1615; afschrift (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 1 stuk
- 1824** Missive van Matthias, keizer van Duitsland, aan N.N. van 21 januari 1616, betreffende een proces tussen Ferdinand, keurvorst van Keulen, en Friedrich Ulrich, hertog van Brunswijk, voor het Rijkskamergericht, inzake het bezit van

- Hildensheim, 1616, afschrift (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 1 stuk
In het Latijn.
- 1825** Rapport van de door de wagenmeester François, Doubleth op last van Maurits, prins van Oranje, en Johan van Oldenbarnevelt in maart 1614 met Friedrich Pithan, gouverneur van de stad Gulik, gevoerde besprekingen, inzake het bezetten van de vesting Gulik, 1614; origineel. Met een bijlage, 1614; afschrift (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 2 stukken
- 1826** Missive van N.N. uit Maastricht aan N.N. van 19 augustus 1614, betreffende troepenconcentraties bij Maastricht voor een offensief tegen de vorstendommen Gulik, Kleef en Berg, 1614; afschrift (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 1 stuk
- 1827** Missive van N.N. uit Luik aan N.N. van 23 augustus 1614, betreffende het oprukken van Spaanse troepen van Witthem in de richting van de stad Aken, 1614; afschrift (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 1 stuk
Incompleet.
- 1828** Missive van Nicolaas Fleming aan een inwoner van Parijs van 15 september 1614, betreffende de plannen van Wolfgang Wilhelm, paltsgraaf van Neuburg, voor het bouwen van een fortificatie te Wezel, het door laatstgenoemde gevoerde beleid en het neutraliteitsverdrag van Bislich, 1614; afschrift (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 1 stuk
In het Frans.
- 1829** Missive van Jacobus I, koning van Engeland, aan Georg Wilhelm, markgraaf van Brandenburg, van 14 juni 1614, waarin hij hem assistentie aanbiedt, nadat Wolfgang Wilhelm, paltsgraaf van Neuburg, van het lutherse naar het katholieke geloof is overgegaan, 1614; afschrift (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 1 stuk
In het Latijn.
- 1830** Missive van Jacobus I, koning van Engeland, aan Henry Wotton, extraordinaris ambassadeur van Engeland, van 22 augustus 1614, waarin hij hem verzoekt om naar aanleiding van het beleg van de stad Aken door Ambrosius Spinola bij de Staten-Generaal aan te dringen op verlening van de door Engeland bekostigde hulp van Staatse troepen, 1614; afschrift (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 1 stuk
In het Frans.
- 1831** Uittreksel uit een missive van Jacobus I, koning van Engeland, aan aan Henry Wotton, extraordinaris ambassadeur van Engeland, van 9 september 1614, waarin hij de stad Wezel aan de zorg van de Staten-Generaal toevertrouwt en ook zelf toezegt, 1614; afschrift (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 1 stuk
1. In het Frans.
2. RGP 151: p. 320.
- 1832** Missive van Jacobus I, koning van Engeland, aan Georg Wilhelm, markgraaf van Brandenburg, waarin hij een nauwere samenwerking met Maurits, landgraaf van Hessen, adviseert in de oorlog tegen Spanje en het huis van Oostenrijk tot behoud van de Pruisische en Gulikse bezettingen, [1614]; afschrift (begin 17e eeuw).

- (begin 17e eeuw)
In het Frans. 1 stuk
- 1833** Missive van Henry de Neufville aan Maurits, prins van Oranje, van 27 december 1604, inzake het bemiddelen van Maurits bij de opvolging van Lodewijk, landgraaf van Hessen-Darmstadt, door Ernst en Johan Sigismund, markgraven van Brandenburg, en door Wolfgang Wilhelm, paltsgraaf van Neuburg, 1604; afschrift (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 1 stuk
In het Frans.
- 1834** Missive van Pierre Jeannin, minister van Hendrik IV, koning van Frankrijk, aan de ambassadeurs van Johan Sigismund, keurvorst van Brandenburg, van 19 mei 1609, waarin hij meedeelt dat Wolfgang Wilhelm, paltsgraaf van Neuburg, zijn assistentie toezegt bij diens pogingen om de vorstendommen Gulik, Kleef en Berg te verwerven, 1609; afschrift (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 1 stuk
In het Latijn.
- 1835** Missive van Jean Hotman, heer van Villiers St. Paul, gezant van Lodewijk XIII, koning van Frankrijk, aan Wolfgang Wilhelm, paltsgraaf van Neuburg, van februari 1614, inzake de godsdienstgeschillen tussen de lutheranen en calvinisten, het niet naleven van de verdragen van Dortmund en van Hall, het niet erkennen van Georg Wilhelm, markgraaf van Brandenburg, als gelijkwaardige pretendent, het instellen van een gemeenschappelijke Rekenkamer en de klachten over godsdienstoefeningen in de huiskapel van Neuburg. origineel.
1614 1 stuk
In het Frans.
- 1836** Missive van Lodewijk XIII, koning van Frankrijk, en Maria de Medici, aan Eustache de Réfugè en Benjamin Aubéry, heer du Maurier, ambassadeurs van Frankrijk, van 13 december 1614, betreffende de slechte naleving van het verdrag van Xanten door de aartshertogen, 1614; afschriften (begin 17e eeuw). Met bijlagen, 1614; afschriften (begin 17e eeuw). 3 stukken
(begin 17e eeuw)
1. In het Frans.
2. Eén bijlage in tweevoud.
- 1836A** Stuk houdende de op 27 februari en 21 maart 1615 door Benjamin Aubéry, heer du Maurier, ambassadeur van Frankrijk, en Henry Wotton, extraordinaris ambassadeur van Engeland, ingediende propositie inzake een nadere uitwerking van het verdrag van Xanten. concept.
1615 1 stuk
RGP 151: p. 410.
- 1837** Instructie van Philips III, koning van Spanje, voor Don Pedro Enriquez, graaf van Fuentes, kanselier van Gelderland, voor zijn onderhandelingen met de Raden van Gulik, Kleef en Berg van 14 en 18 juli 1595, inzake het in ere herstellen van katholieke officieren en ambtenaren, het beëindigen van troepenwervingen in de Republiek en het afschaffen van de heffing van licenten, 1595; afschrift (eind 16e eeuw). Met een bijlage, 1595; afschrift (eind 16e eeuw).
(eind 16e eeuw) 1 katern en 1 stuk
- 1838** Briefwisseling van Charles de Gonzague, hertog van Nevers en Mantua, met de Stenden van Gulik, Kleef en Berg van mei 1609 over de vraag in hoeverre Philips III,

koning van Spanje, meer rechten kan doen gelden op deze bezettingen dan de pretendentes en erfgenamen, 1609; afschriften (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 1 stuk
In het Latijn.

1839 Missive van N.N. aan N.N., waarin deze naar aanleiding van de erfopvolging in de vorstendommen Gulik, Kleef en Berg erop wijst, dat men zich beter aan de zorg van de Republiek dan aan die van Spanje kan toevertrouwen, [1610]; afschrift (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 1 stuk
In het Frans.

1840 Missive van N.N. aan N.N. uit Rome, betreffende de troepensterkte van de rooms-katholieke vorsten en de geestelijkheid in Spanje, Oostenrijk en Duitsland, na het aangaan van een wapenstilstand door de Republiek met Spanje. [1610]; afschrift (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 1 stuk

1841 Aantekeningen van N.N. betreffende de op 3 december 1616 door Dudley Carleton, ambassadeur van Engeland, aan de Staten-Generaal gedane propositie, inzake de aan Jacobus I, koning van Engeland, door een Spaans gezantschap overgebrachte klachten, betreffende de vertraging van het ratificeren van het verdrag van Xanten. origineel.
1616 1 stuk
In het Frans.

11 De Hanzesteden

1842 Missive van Jacobus I, koning van Engeland, aan het college van Hanzesteden van 25 september 1604, waarin hij verklaart waarom bepaalde wetten en privileges in Engeland nog worden gebruikt, 1604; afschrift (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 1 stuk
In het Latijn.

1843 Stukken betreffende de op 13 juli 1604 door enkele gezanten van de Hanzesteden Keulen, Bremen, Strahlsund en Dantzig, met de Staten-Generaal gevoerde onderhandelingen, betreffende het openen van de havens van Antwerpen en Brugge, het niet langer heffen van convooien en licenten, het eenparig heffen van deze gelden in Hamburg en Bremen en een klacht van Hamburg over in Friesland ondervonden handelsbelemmeringen, 1604; afschriften (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 2 katernen
RGP 101: p. 105-106.

1844 Stukken betreffende de op 28 april en 9 november 1608 door Hippo von Colli, Hieronymus von Diskau, Johan Baptista Lencken en Johan van der Borch, gezanten van de Duitse keurvorsten, Stenden en steden met de Staten-Generaal gevoerde onderhandelingen, betreffende het behoud van de religie, de bijdrage van Duitsland aan de vredesonderhandelingen met Spanje, het vrijstellen van oude licenten voor de handel, de schadevergoeding aan het huis van Nassau-Dillenburg, alsmede aan een aantal Duitse staten, en het gelijkmatig afdanken van troepen, 1608; afschriften (eind 16e eeuw).
(eind 16e eeuw) 2 katernen
RGP 131: p. 467.

1845 "Quaet Spaens discours upte handelinghe tusschen de Heeren Staten ende die Anse

Steeden" van I. van S., rapport aan (Matthias, keizer van Duitsland), waarin I. v. S. het hernieuwen van verdragen van de Hanzesteden met de Republiek afkeurt en adviseert om met andere buitenlandse vorsten hier tegen op te treden, [1625]; afschrift (begin 17e eeuw).

(begin 17e eeuw)

1 katern

In het Frans.

1846

Register van door de Republiek met de Hanzesteden, Zweden en de Republiek Venetië gesloten verdragen; afschrift (begin 17e eeuw).

(begin 17e eeuw)

1 band

- 1a** Traktaat met Lübeck, mei 1613.
- 1b** Verdrag over de contributies, mei 1613.
- 2a** Traktaat met Maagdenburg en Brunswijk, mei 1613.
- 2b** Nader verdrag met deze steden, 20 september 1613.
- 2c** Verdrag over de contributies, 20 september 1613.
- 3a** Traktaat met een aantal Duitse vorsten, 16 mei 1613.
- 3b** Akte van volmacht van de keurvorsten, mei 1613.
- 3c** Akte van procuratie van de Staten-Generaal, 13 mei 1613.
- 3d** Het tweede "abschied", 20 september 1614.
- 3e** Nader traktaat met een aantal Duitse vorsten, 20 september 1614.
- 4a** Traktaat met Gustaf II Adolf, koning van Zweden, 11 december 1614.
- 4b** Wederzijds defensief verdrag met Zweden, 5 april 1614.
- 4c** Nadere alliantie met Zweden, 28 juli 1614.
- 5a** Traktaat met de Hanzesteden, 14 juni 1616.
- 5b** Akte van aggregatie van Lübeck, 14 juni 1616.
- 5c** Akte van aggregatie van Bremen, 1 mei 1616.
- 5d** Akte van aggregatie van Hamburg, 20 april 1616.
- 5e** Akte van aggregatie van Rostock en Wismar, april 1616.
- 5f** Akte van aggregatie van Strahlsund en Grijphiswaldt, april 1616.
- 5g** Akte van aggregatie van Maagdenburg, 27 april 1616.
- 5h** Akte van aggregatie van Brunswijk, 28 april 1616.
- 5i** Akte van aggregatie van Lunenburg, 20 april 1616.
- 5j** Akte, betreffende de naleving hiervan door Hamburg, 14 juni 1616.
- 5k** Akte, betreffende de naleving hiervan door Maagdenburg, 13 juli 1616.
- 5l** Akte, betreffende de naleving hiervan door Lunenburg, 13 juni 1616.
- 6** Traktaat met de Republiek Venetië, 18 april 1616; met een interpretatie. Gedeeltelijk in het Duits en in het Frans.

1847

Missive van de Staten-Generaal aan het college der Hanzesteden, waarin zij hen adviseren om zich buiten politieke en religieuze zaken te houden, die de internationale betrekkingen zouden kunnen verstoren, [1617], concept.

1 stuk

12 Keur-Keulen

1848

Stuk, houdende een door gezanten van de Kreitsen namens het stadsbestuur van Keulen op 23 augustus 1590 aan de Staten-Generaal gedane propositie, betreffende de illegale doortochten van de Staatse troepen over Duits grondgebied, in het bijzonder de veldtocht van Johan Baptista Leopaert, 1590; afschrift (eind 16e eeuw).

1 stuk

1. In tweevoud.

2. RGP 55: p. 122-123.

1849

Stuk houdende een door Ernst, hertog van Beieren, in [september] 1590 aan de gezanten te 's-Gravenhage gedane propositie, betreffende de plunderingen van de huizen Recklinghausen en Luttekenhoven en het in hechtenis nemen van Reinhard van Raesvelt, drost van Borculo, in verband waarmee hij verzoekt om de Staatse troepen terug te trekken uit het bisdom Keulen, 1590; afschriften (eind 16e eeuw).

1 stuk

1. In tweevoud, waarvan één in het Duits.
2. Zie ook de inv.nrs. 1860 en 1861.

- 1850** Stukken betreffende de op 5 en 14 mei 1592 door François de Lonchin en François de Bruges, gezanten van Ernst, hertog van Beieren, met de Staten-Generaal gevoerde onderhandelingen, betreffende de noodzaak om in het belang van het Duitse Rijk en van de Republiek de Staatse troepen niet eerder terug te trekken, de schendingen van de neutraliteit en de restitutie van de goederen van Marie de Brimeu, prinses van Chimay, en die van Walburg, gravin van Nieuwenaar en Meurs, 1592; afschrift. (eind 16e eeuw) Met een bijlage, [1592]; afschrift (eind 16e eeuw). (eind 16e eeuw) 2 stukken
1. Bijlage in het Frans.
  2. RGP 55: p. 602.
  3. Zie ook inv.nrs. 1703 en 1854.
- 1851** Stukken betreffende de op 7, 15, 21 en 23 december 1592 door Aernt Boucholt, gezant van Ernst, hertog van Beieren, met de Staten-Generaal gevoerde onderhandelingen, betreffende het vrijlaten van een door Staatse troepen gevangen genomen zoon van een Spaanse betaalmester, de handhaving van de neutraliteit en de restitutie van de goederen van Marie de Brimeu, prinses van Chimay, en die van Walburg, gravin van Nieuwenaar en Meurs, 1592; afschriften (eind 16e eeuw). (eind 16e eeuw) 5 stukken
1. In het Frans.
  2. RGP 55: p. 612-614.
  3. Kroniek Hist. Gen XIX: p. 523-525 en 539-546.
- 1852** Missive van Hendrick van Bilderbeke, agent van de Republiek in Keulen, aan Johan van Oldenbarnevelt van 12 juni 1593, betreffende een godsdienstoproer te Leipzig, de financiële bijdragen van Joachim Frederich, hertog van Brandenburg, administrateur in het huwelijk van Wilhelm IV, keurvorst van de Palts, met Louise Juliana, prinses van Oranje, en de berichten van verschillende buitenlandse correspondenten over het mislukken van de vredesonderhandelingen tussen Spanje en Frankrijk. origineel. 1593 1 stuk
- RGP 80: p. 249-250.
- 1853** Correspondentie van de Staten-Generaal met het stadsbestuur van Keulen van 23 april en 5 mei 1594, betreffende de klachten over het niet toelaten van gereformeerde ballingen uit de Republiek in het bisdom Keulen, 1594; afschrift (eind 16e eeuw). (eind 16e eeuw) 2 stukken
1. Eén stuk in het Duits.
  2. RGP 57: p. 227.
- 1854** Missive van de Staten-Generaal aan Ferdinand, keurvorst van Keulen, Herman, graaf van Manderscheid en Blanckenheim, en Wilhelm van Wickraed, heer van Zoppenbroek, van 8 juni 1596 in antwoord op een op 8 april 1596 gedane propositie, betreffende de handhaving van de neutraliteit en de restitutie van de goederen van Marie de Brimeu, prinses van Chimay en van Walburg, gravin van Nieuwenaar en Meurs, 1596; afschrift (eind 16e eeuw). (eind 16e eeuw) 1 stuk
1. In het Duits.
  2. RGP 62: p. 130
  3. Zie ook inv.nrs. 1703 en 1850.
- 1855** Missive van Ferdinand, keurvorst van Keulen, aan N.N. van 15 juli 1604, waarin hij

het monopolie van de Republiek op de uitvoer van Duitse turfsteen, de daarop geheven tollën en de kwaliteit, die deze steen volgens hem moet hebben, aanvecht, 1604; afschrift (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 1 stuk

1856 Missive van Hendrick van Bilderbeke, agent van de Republiek in Keulen, aan Johan van Oldenbarnevelt van 18 juli 1606, betreffende troepenverplaatsingen van de Spaanse bevelhebber Ambrosius Spinola van Roeroort naar Lingen. origineel.
1606 1 stuk
RGP 108: p. 144-145.

1857 Missive van Hendrick van Bilderbeke, agent van de Republiek in Keulen, aan Johan van Oldenbarnevelt van 12 april 1607, waarin hij zijn bevreesding uitspreekt over het feit dat er voor de duur van acht weken een wapenstilstand door de Republiek met Spanje is gesloten. origineel.
1607 1 stuk
1. Van Deventer dl. III: p. 117-118.
2. RGP 108: p. 157 (samenvatting).

1858 Missive van (Hendrick van Bilderbeke, agent van de Republiek in Keulen), aan Johan van Oldenbarnevelt van 10 november 1609, betreffende de bemoeienissen van Hendrik IV, koning van Frankrijk, met de Gulik-Kleefse erfopvolging, een geval van majesteitsschennis door Antonio Corebetta te Nancy en de eis dat Leopold, bisschop van Passau, vóór het openen van vredesonderhandelingen het kasteel Bredenbent teruggeeft aan Werner Pallant, raadsheer van Georg Wilhelm, markgraaf van Brandenburg. origineel.
1609 1 stuk
1. In het Frans.
2. RGP 108: p. 381-382.

1859 Stuk betreffende de in maart 1614 namens Ernst, hertog van Beieren, en prins-bisschop van Luik, aan de Staten-Generaal gedane propositie, betreffende de reorganisatie van de justitie, de samenwerking van de Stenden en de fortificaties van de grenzen, de bedijkingen en de contributies, 1614; afschrift (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 1 stuk
In het Frans.

13 De Nederlands-Westfaalse Kreits

1860 Missive van de gezanten van de Rijnse, Overrijnse, Nederlands-Westfaalse en Nedersaksische Kreitsen aan de Staten-Generaal van 25 september 1590 betreffende de fortificatie 's-Gravenweert, het heffen van tolgelden op Rijksbodem, het vergoeden van oorlogsschaden aan derden en het gevangennemen van Reinhard van Raesvelt, stadhouder en drost van Borculo en een gezant van het keurvorstendom Keulen en de inname van het huis Luttekenhove, 1590; afschrift (eind 16e eeuw). Met een bijlage; afschrift (eind 16e eeuw).
(eind 16e eeuw) 2 stukken
1. In tweevoud
2. RGP 55: p. 126.

1861 Missive van de Rijnse, Overrijnse, Nederlands-Westfaalse en Nedersaksische Kreitsen aan de Staten-Generaal naar aanleiding van een missive van Gebhard Truchess, aartsbisschop van Keulen, betreffende de slechte vorderingen bij het teruggeven van het huis Luttekenhove en het vrijlaten van Reinhard van Raesvelt, stadhouder en drost van Borculo, [1590]; afschrift (eind 16e eeuw).

(eind 16e eeuw) 1 stuk
1. In tweevoud, waarvan één in Duits.
2. Zie ook inv.nr. 1849.

- 1862** Stukken betreffende de op 18 en 24 maart 1595 door Hendrik Wittenhorst, landdrost van Kleef, en Diderich van Eickel, drost in der Herten, gezanten van de Nederlands-Westfaalse Kreits met Maurits, prins van Oranje, en met de Staten-Generaal gevoerde onderhandelingen, betreffende de gevolgen van de gemeenschappelijke inname van Hoeij door Ernst, hertog van Beieren, bisschop van Luik, en Charles de Heraugières, gouverneur van de stad Breda, in verband met een vrije doortocht naar de door de Spanjaarden bezette stad Rijnberk, 1595; afschriften (eind 16e eeuw).
(eind 16e eeuw) 1 katern en 1 stuk
RGP 57: p. 461-462.

14 Lübeck

a. Diplomatieke betrekkingen

- 1863** Uittreksel uit een missive van N.N. uit Lübeck aan (de Staten-Generaal) van 12 januari [1611], betreffende de voorbereidingen van Christiaan IV, koning van Denemarken en Noorwegen, voor een offensief tegen Zweden, (1611).
1 stuk
- 1864** Memorie door Martinus Nordanus, gezant van Lübeck, op 2 oktober 1613 bij de Staten-Generaal ingediend, houdende het voorstel om gezamenlijk de restitutie van de in beslag genomen Lübeckse schepen en de afschaffing van de Sonttol te bewerken, al of niet in samenwerking met Maagdenburg en Brunswijk; met de reactie van de Staten-Generaal daarop, 1613; afschrift (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 1 stuk
1. Gedeeltelijk in het Duits.
2. RGP 151: p. 121.
- 1865** Missive van het stadsbestuur van Lübeck aan de Staten-Generaal van 9 oktober 1613, waarin hij bedankt voor de goede ontvangst van hun gedeputeerde, Martinus Nordanus, en opnieuw voorstelt om gezamenlijk een brief met grieven aan Christiaan IV, koning van Denemarken en Noorwegen, te schrijven, 1613; afschrift (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw). 1 stuk
- 1866** Missive van het stadsbestuur van Lübeck aan de Staten-Generaal van 29 november 1614, betreffende het gezantschap naar Christiaan IV, koning van Denemarken en Noorwegen, om te spreken over de moeilijkheden op het kantoor te Bergen en het beleggen van een Hanzedag, om te beraadslagen over het verbond der Hanzesteden en de aanwijzing van Jacob van Dijck, gezant van de Republiek in Zweden, als informant over de zaken in Polen, Moskou en Zweden, 1614; afschrift (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 1 stuk
RGP 151: p. 358.
- 1867** Missive van het stadsbestuur van Lübeck aan de Staten-Generaal van 2 december 1614, waarin het hun hulp inroept tegen het voorgenomen handelsverbod van Denemarken en Noorwegen tegen Lübeck, vanwege het aangaan van een bondgenootschap met de Republiek, waardoor de andere Hanzesteden worden afgeschrikt om toe te treden, 1614; afschrift (begin 17e eeuw).

(begin 17e eeuw) 1 stuk

- 1868** Stuk, houdende advies van N.N. aan de Staten-Generaal om te proberen in samenwerking met de Hanzesteden Christiaan IV, koning van Denemarken en Noorwegen, te onderhouden over het geschil met Lübeck, [1614]; afschrift (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 1 stuk

- 1869** Missive van het stadsbestuur van Lübeck aan de Staten-Generaal van 7 mei 1618, waarin het in verband met het geschil met Christiaan IV, koning van Denemarken en Noorwegen, verzoekt, om bij eventueel eerdere aankomst van het Nederlandse gezantschap naar Denemarken over de tussentijdse resultaten te mogen worden ingelicht, 1618; afschrift (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 1 stuk
RGP 152: p. 391.

b. Documentatie

- 1870** Missive van Jacobus I, koning van Engeland, aan het stadsbestuur van Lübeck, waarin hij een verzoek afwijst om te interveniëren in het geschil tussen Christiaan IV, koning van Denemarken en Noorwegen, en de stad Lübeck, [1612]; afschrift (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 1 stuk
In het Latijn.

- 1871** Missive van Christiaan IV, koning van Denemarken en Noorwegen, aan het stadsbestuur van Lübeck van 24 juni 1613, waarin hij het verzoek om vrije vaart en afschaffing van de extraordinaris verhoging van de Sonttol afwijst, de beschuldigingen van overtredingen van de privileges tegenspreekt en vergoeding van de oorlogsschade weigert, 1613; afschrift (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 1 stuk

- 1872** Stuk houdende een op 11 september [1613] door de gezanten van Lübeck aan Matthias, keizer van Duitsland, gedane propositie, inzake de uitzonderlijke handelsbelemmeringen, die Christiaan IV, koning van Denemarken en Noorwegen, door het in beslag nemen van schepen en het arresteren van de bemanning tegen Lübeck als enige van de Hanzesteden heeft ingevoerd en inzake zijn weigering vergoedingen te betalen voor de door hen ten gevolge van de Deens-Zweedse oorlog geleden schade, [1613]; afschrift (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 1 katern

- 1873** Missive van het stadsbestuur van Lübeck aan Christiaan IV, koning van Denemarken en Noorwegen, van 3 november 1614, waarin het reageert op een beperkende maatregel, inzake de handel op diens landen, 1614; afschrift (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 1 stuk

- 1874** Memorie van de op 29 augustus en 2 en 5 september 1614 door Christiaan IV, koning van Denemarken en Noorwegen, en de Rijksraden met de gedeputeerden van de Hanzesteden Bremen, Hamburg en Deventer op 6 november 1614 gevoerde onderhandelingen over de handel op Bergen, 1614; afschrift (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 1 stuk

- 1875** Missive van Christiaan IV, koning van Denemarken en Noorwegen, aan het stadsbestuur van Lübeck van 1 januari 1615, waarin hij het verzoek om verlenging

- van de termijn, om een uitspraak te doen in het geschil tussen Lübeck en Denemarken, inwilligt, 1615; afschrift (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 1 stuk
- 1876** Missive van Christiaan IV, koning van Denemarken en Noorwegen, aan het stadsbestuur van Lübeck van 22 oktober 1614, waarin hij het verbiedt om met ingang van 1 februari 1615 nog langer handel te drijven op Denemarken en Noorwegen, 1614; afschrift (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw). 1 stuk
- 1877** Missive van Matthias, keizer van Duitsland, aan het stadsbestuur van Lübeck van 29 november 1617, waarin hij aandringt op genoegdoening voor de op bevel der Hanzesteden uitgevoerde arrestatie van Deense gezanten, die in 1616 betrokken waren bij de vredesonderhandelingen te Brunswijk, 1617; afschrift (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 1 stuk
In het Duits.
- 1878** Missive van Christiaan IV, koning van Denemarken en Noorwegen, aan het stadsbestuur van Lübeck van 16 maart 1618, waarin hij zich beklagt over het militaire optreden van sympathisanten van de stad Brunswijk, waardoor een verzoening tussen Lübeck en Denemarken wordt bemoeilijkt, 1618; afschrift (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 1 stuk
In het Duits.
- 1879** Missive van het stadsbestuur van Lübeck aan Christiaan IV, koning van Denemarken en Noorwegen, van 6 april 1618, waarin het alle medewerking toezegt voor het oplossen van het geschil over de Sonttol, 1618; afschrift (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 1 stuk
In het Duits.
- 15 Luik**
- 1880** Stukken betreffende de op 8 september 1584 door Nicolaas de Salmir, heer van Melroy, gezant van Johannes, aartsbisschop van Trier, Gebhard Truchess, aartsbisschop van Keulen, Willem Ernst, bisschop van Luik, en de Staten van Luik met de Staten-Generaal gevoerde onderhandelingen, waarbij laatstgenoemde hun aanbod om te bemiddelen bij vredesonderhandelingen met Spanje afwijzen, 1584; afschrift (eind 16e eeuw).
(eind 16e eeuw) 1 stuk
1. Gedeeltelijk in het Latijn en gedeeltelijk in het Frans.
2. RGP 43: p. 533-535.
- 1881** Rekest van François Snouck, agent van Ernst van Beieren, prins-bisschop van Luik en bisschop van Keulen, aan de Staten-Generaal om het verzoek van Marie de Brimeu, prinses van Chimay, aan de Staten-Generaal, om aan Jean de Bergangie een nieuwe ordonnantie voor het omslaan van een bepaald bedrag over het Land van Luik niet te verlenen, [1594]; afschrift (eind 16e eeuw). Met retroacta, 1578, 1589 en 1593; afschriften (eind 16e eeuw).
(eind 16e eeuw) 7 stukken
1. Vier stukken in het Latijn.
2. Twee stukken in het Frans.
- 1882** Stukken betreffende de op 13 en 19 maart 1595 door François de Lonchin, heer van

Flemale, en Johan de Merode, heer van Thijan, gezanten van Ernst van Beieren, prins-bisschop van Luik, met de Staten-Generaal gevoerde onderhandelingen, inzake de teruggave van de door Charles de Heraugières, gouverneur van Breda, ingenomen stad en burcht van Hoeij en eerbiediging van de handelsovereenkomsten en het neutraliteitsverdrag in het Land van Luik, 1595; afschriften (eind 16e eeuw).

(eind 16e eeuw)

2 stukken

1. In het Frans.
2. RGP 57: p. 495-496.
3. Kroniek H.G. XXI (1876): p. 141-142, 150-153.

1883

Missiven van Hendrik IV, koning van Frankrijk, aan Ernst van Beieren, prins-bisschop van Luik, aan de Staten van Luik van 13 en 28 maart 1595, waarin hij hen ontraadt om met Spaanse hulp op te treden tegen de stad Hoeij, die door Staatse troepen tegen de Spanjaarden in bescherming is genomen, 1595; afschriften (eind 16e eeuw).

(eind 16e eeuw)

2 stukken

In het Frans.

1884

Missive van Rudolf II, keizer van Duitsland, aan de Staten-Generaal van 26 april 1595, waarin hij aandringt op ontruiming van Hoeij door de Staatse troepen, 1595; afschrift (eind 16e eeuw).

(eind 16e eeuw)

1 stuk

1. In het Latijn.
2. RGP 57: p. 472.

1885

Missive van Ernst van Beieren, prins-bisschop van Luik en bisschop van Keulen, aan de Staten-Generaal van 26 april 1595, waarin hij in verband met de inname van Hoeij aan de Staatse troepen het recht van verblijf en doortocht ontzegt en de restitutie van de stad Rijnberk ter sprake brengt, 1595; afschrift (eind 16e eeuw).

(eind 16e eeuw)

1 stuk

1. In het Frans.
2. RGP 57: p. 496.

1885A

Memories van Nicolaas de Salmijr, heer van Melroij, gezant van Luik, voor de Staten-Generaal van 31 oktober 1595, betreffende de plannen van Holland om de andere gewesten te benaderen voor vredesonderhandelingen van de Republiek met Spanje, 1595; afschriften (eind 16e eeuw).

(eind 16e eeuw)

2 stukken

1. In het Frans.
2. RGP 57: p. 410-411.
3. Kroniek HG XXI: p. 418-419.

16 Munster

1886

Stukken betreffende de op 15 en 31 juli 1592 door Henrick van der Wijck, agent van het bisdom Munster, met de Staten-Generaal gevoerde onderhandelingen, betreffende de overlast van de Staatse troepen op het neutrale grondgebied en de leenroerigheid van Borculo aan Munster; met een memorie van de Raad van Munster hierover, 1592; afschriften (eind 16e eeuw).

(eind 16e eeuw)

2 stukken

RGP 5: p. 604 en 606.

1887

Stukken betreffende de op 7 juli 1593 door Alexander van Velen en Johan Bauman, gezanten van het bisdom Munster, gedane propositie, betreffende de mogelijkheid om ter voorkoming van meer overlast van de Staatse troepen, gezamenlijk de

Spanjaarden te verdrijven, 1593; afschriften (eind 16e eeuw).
(eind 16e eeuw) 1 katern en 1 stuk
RGP 57: p. 51.

17 Oldenburg

1888 Missive van Anton Günther, graaf van Oldenburg, aan Johan van Oldenbarnevelt van 10 augustus 1617, waarbij audiëntie bij de Staten-Generaal wordt aangevraagd voor Christoffel Plugen, Johan Proet en Gerard Maes, 1617; origineel. 1 stuk
1617
1. In het Duits.
2. RGP 121: p. 341-342.

1889 Stuk houdende een op 2 september 1617 door Christoffel Plugen, Johan Proet en Gerard Maes, gezanten van Oldenburg, gedane propositie, inzake het geschil met de stad Bremen over de rechtmatigheid van het instellen van een nieuwe tol op de Wezer, 1617; afschrift (begin 17e eeuw). 1 stuk
(begin 17e eeuw)
1. In het Duits.
2. RGP 152: p. 208.

1890 Stuk houdende een op 7 september 1617 door Christoffel Plugen, Johan Proet en Gerard Maes, gezanten van Oldenburg, gedane propositie, waarbij zij de Staten-Generaal verzoeken om evenals de aartshertogen in 1616 aan Oldenburg aan akte van neutraliteit en sauvegarde te verlenen, 1617; afschrift (begin 17e eeuw). Met een bijlage, 1616; afschrift (begin 17e eeuw). 2 stukken
(begin 17e eeuw)
1. In het Duits.
2. Bijlage in het Latijn.
3. RGP 152: p. 211.

18 Keur-Palst

a. Diplomatieke betrekkingen

1891 Stukken betreffende de op 1 juli en 10 september 1592 door Philips de Jonge, vrijheer van Winnenbergh, gezant van Frederik IV, keurvorst van de Palts, met de Staten-Generaal gevoerde onderhandelingen, betreffende het verlenen van militaire en financiële steun, daar zijn opvolging door zijn oudoom Richard wordt betwist en Johan, paltsgraaf bij de Rijn, en Willem, landgraaf van Hessen, de lutherse in plaats van de gereformeerde religie willen invoeren, 1592; afschriften (eind 16e eeuw). 1 katern en 1 stuk
(eind 16e eeuw)
1. De katern in tweevoud.
2. Kroniek Hist. Gen. XIX p. 335-347 en 405-408.
3. RGP 55: p. 603-604 en 607.

1892 Stukken betreffende de op 20 en 24 maart 1595 door Volraedt von Plessen, gezant van Frederik IV, keurvorst van de Palts, met de Staten-Generaal gevoerde onderhandelingen, betreffende diens aanspraken op enkele in het hertogdom Gulik gelegen landerijen en betreffende de Nederlandse plannen tot vredesonderhandelingen met Spanje, 1595; afschrift (eind 16e eeuw). 1 katern
(eind 16e eeuw)
1. In het Frans.
2. RGP 57: p. 460.

- 1893** Missive van de Staten-Generaal van 31 maart 1610 aan Hans Meinhard van Schönberg, gouverneur van Düsseldorf, gezant van Frederik V, keurvorst van de Palts, in antwoord op de op 15 maart 1610 in de vergadering gedane propositie, betreffende de levering van ammunitie en kanonnen aan de Gecommitteerde Raden van Holland en West-Friesland, 1610; afschrift (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 1 stuk
RGP 135: p. 70.

- 1894** Stuk houdende een door Hans Meinhard, heer van Schönberg, gezant van Frederik V, keurvorst van de Palts, op 19 december 1613 aan de Staten-Generaal gedane propositie, betreffende hun advies dat de Rijksdag ook met eenparigheid van stemmen moet resolveren, het uitstel van de ratificatie van het bondgenootschap van de Republiek met de Duitse Unie, het verlenen van krediet aan Frederik V, het vicariaat van de stad Aken en de Gulikse zaken, 1613; afschrift (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 1 stuk
RGP 151: p. 168.

b. Documentatie

- 1895** Lijst van de in opdracht van de paltsgravin bij de Rijn, ten laste van de verschillende gewesten, in 's-Gravenhage ingerichte stallen, z.j.; afschrift, z.j.
1 stuk

19 Wittenberg

- 1896** Stuk houdende een door Pieter Cornelisz. van Brederode, agent in Duitsland, op 21 en 22 juli 1617 aan Frederik V. keurvorst van de Palts, gedane propositie, betreffende het verlenen van hulp aan Karel Emanuel, hertog van Savoye, tegen Spanje, 1617; afschrift (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 1 stuk
In het Frans.

20 Palts-Zweibrücken

- 1897** Missive van Christoph, baron van Creange, aan N.N. Buwinckhausen, ambassadeur van Christiaan II, hertog van Wittenberg, van 11 oktober 1603, waarin hij het optreden van Rudolf II, keizer van Duitsland, en Matthias, aartshertog van Oostenrijk, tegen de opstandige Duitse vorsten rechtvaardigt, 1603; afschrift (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 1 stuk
In het Frans.

21 Meerdere Duitse staten

a. Diplomatieke betrekkingen

- 1898** Stukken betreffende de op 11 en 19 april 1595 door Johan Heinrich Swebel en Niclaus Groszhausen, gezanten van Johan, hertog van Zweibrücken, met de Staten-Generaal gevoerde onderhandelingen, betreffende de administratie van de Gulikse goederen, de Nederlandse vredesonderhandelingen met Spanje en de invoer van Nederlands of Spaans zout, 1595; afschriften (eind 16e eeuw).
(eind 16e eeuw) 3 katernen
RGP 57: p. 464 en 469-474.

- 1899** Stuk houdende een door een Duits gezant bij de Staten-Generaal gedane propositie, waarin hij zich beklagt over het feit dat enkele andere Duitse gezanten geen toegang is verleend tot de vergadering, [1590]; afschrift (eind 16e eeuw).
(eind 16e eeuw) 1 stuk
- 1900** Stukken betreffende de door Carel Nützel van Sonderspühl, namens Wolfgang, aartsbisschop van Mainz, Frederich Wilhelm, hertog van Saksen, Wolfgang Diederich, aartsbisschop van Salzburg, en Philips Lodewijk, keurvorst van Neuburg, en de stadsbesturen van Keulen en Neurenberg met de Staten-Generaal gevoerde onderhandelingen, betreffende vredesonderhandelingen met Spanje, 1597; afschriften (eind 16e eeuw).
(eind 16e eeuw) 1 katern en 1 stuk
RGP 62: p. 455.
- 1900A** Memorie van een Duitse vorst voor de Staten-Generaal, waarin hij voorstellen doet om de oorlogsgeschillen in de Republiek bij te leggen, [1605]; afschrift (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 1 stuk
In het Frans.

b. Documentatie

- 1901** Commissie van de Staten-Generaal van 19 maart 1587 voor Johan Junius de Jonge, heer van Crabbendijk, als gecommiteerde van de Staten-Generaal naar de keurvorsten van Duitsland, om te onderhandelen over het verlenen van vrije doorgang aan de Staatse troepen, onderhandelingen met Hans Casimir, paltsgraaf bij de Rijn, en de plannen voor een veldtocht naar Frankrijk, 1587; afschrift (eind 16e eeuw).
(eind 16e eeuw) 1 stuk
RGP 47: p. 573-574.
- 1902** Missive van N.N. (uit Duitsland) aan Cornelis Aerssens, griffier van de Staten-Generaal, van 2 juli 1594, betreffende de voorbereidingen van Fernando Lopez en Karel van Egmond voor een gezantschap namens Ernst, aartshertog van Oostenrijk, naar Denemarken, het afgeven van een nieuw soort paspoort en de strijd bij Atrecht, Valenciennes en Rijssel, 1594; afschrift (eind 16e eeuw).
(eind 16e eeuw) 1 stuk
- 1903** Missive van Johan Maria Borcht aan Johan van Duvenvorde van 26 november 1594, betreffende de in oktober en november 1594 door de gezanten van Ernst, aartshertog van Beieren, met de Staten-Generaal gevoerde onderhandelingen, inzake de vaart om Noord-Amerika en Rusland, de arrestatie van Pierre le Four in Bergen op Zoom, een voorgenomen huwelijk van Maurits, prins van Oranje, de voorgenomen reis van Christiaan III, koning van Denemarken, naar Jutland en de Deense reactie op de ontdekkingsreis van Brant Brantsszn.. origineel.
1594 1 stuk
- 1904** "Discours sur l'Etat des affaires d'Allemagne", memorie van een soldaat voor Maurits, prins van Oranje, inzake de krijgsverrichtingen van de protestantse vorsten in Frankrijk en Duitsland, [1595]; origineel.
In het Frans. 1 katern
- 1905** Missive van Daniel Gleeser aan Gabriel Johan van Salizar van 13 januari 1596, waarin

- hij zich verontschuldigt voor zijn vertraagde reis, 1596; afschrift (eind 16e eeuw).
(eind 16e eeuw) 1 stuk
In het Duits.
- 1906** Missive van Daniel Gleeser aan Gabriel Johan van Salizar van 15 januari 1596, waarin hij zegt het nut te betwijfelen van diens plannen om in Polen en Zweden te gaan onderhandelen over Embden, 1596; afschrift (eind 16e eeuw).
(eind 16e eeuw) 1 stuk
In het Duits.
- 1907** Missive van Gabriel Johan van Salizar aan Daniel Gleeser, van 16 januari 1596, waarin hij zegt te betwijfelen of zijn brieven aan Gleeser door de tussenpersoon Gerhard Noijen zijn overhandigd en waarin hij voorstelt een andere tussenpersoon te kiezen, 1596; afschrift (eind 16e eeuw).
(eind 16e eeuw) 1 stuk
In het Duits.
- 1908** Missive van Gabriel Johan van Salizar aan Gerhard Noijen van 16 januari 1596, waarin hij informeert naar de verblijfplaats van Daniel Gleeser en of de aan hem gerichte missiven hem zijn overhandigd, en waarin voorts de weigering van Thijleman Koninck om Van Salizar crediet te verlenen en enkele mededelingen over de oorlog in Hongarije ter sprake komen, 1596; afschrift (eind 16e eeuw).
(eind 16e eeuw) 1 stuk
In het Frans.
- 1909** Missive van Gabriel Johan van Salizar aan Daniel Gleeser van 26 januari 1596, waarin hij hem uitnodigt voor een verblijf in Oost-Friesland en hij voorstelt gezamenlijk enkele Duitse steden langs te reizen voor besprekingen, 1596; afschrift (eind 16e eeuw).
(eind 16e eeuw) 1 stuk
In het Duits.
- 1910** Stuk houdende een instructie van de Staten-Generaal van augustus 1595 voor Nicolaas Bruynink en Daniel van der Meulen van 6 augustus 1599 om als gecommiteerden in het leger te onderhandelen met de keurvorsten en de Stenden van Duitsland of met legeraanvoerders voor het heroveren van door Spanjaarden bezette steden, de motivering waarom het fort van 's-Gravenweert Gelders en niet Duits is, de aanspraken van de Spanjaarden op Oost-Friesland, de aanspraken van Maria de Brimeu, prinses van Chimay, op het land van Luik en van Walburg, gravin van Nieuwenaar en Meurs, op het bisdom Keulen en over de voorwaarden voor vredesonderhandelingen met Spanje, 1599; afschrift.
(eind 16e eeuw) Met een bijlage; origineel. 1 katern en 1 stuk
RGP 71: p. 548.
- 1911** Missive van Helena, gravin van Manderscheid, aan Johan van Oldenbarnevelt van 8 september 1599, waarin zij hem ervoor bedankt dat hij haar belangen wil behartigen in de onderhandelingen over de Arembergse goederen. origineel
1599 1 stuk
- 1912** Missiven van Johan Casimir, keurvorst van de Palts, en van Johan graaf van Nassau, aan de Evangelische Stenden van 20 april 1600, waarin zij hen oproepen tot meer onderlinge steun en het aangaan van een hechtere band met de Republiek, 1600; afschriften (begin 17e eeuw)
(begin 17e eeuw) 1 stuk

1913 Missive van een raadsheer van Philips III, koning van Spanje, aan zijn broer, een kanunnik te Utrecht, betreffende het werven van extraordinaris troepen door de Spanjaarden, waarbij hulp wordt verleend door Rudolf II, keizer van Duitsland, en enkele andere Duitse vorsten in verband met het beleg van Duinkerken, 1605; afschrift begin 17e eeuw.
(begin 17e eeuw) 1 stuk

1914 Missive van N.N. van 7 mei 1615, waarin hij N.N. verzoekt om Haatsfelt wegens een moord in verzekerde bewaring te stellen, 1615; afschrift (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 1 stuk
In het Frans.

C Engeland

I Betrekkingen van de Republiek met Engeland

a. Diplomatie

1915 Akte, waarbij de Staten van Overijssel in [mei] 1586 het verdrag van Nounce van 20 augustus 1585 alsnog erkennen; met een missive van de Staten van Overijssel aan Leicester, waarin zij verzoeken om door Elizabeth, koningin van Engeland, in bescherming te worden genomen, 1586; afschriften (eind 16e eeuw).
(eind 16e eeuw) 1 stuk

1916 Missive van Joachim Ortell, agent van de Republiek in Engeland, aan Johan van Oldenbarnevelt van 1 oktober 1586, betreffende de continuatie van zijn ambt, de arrestatie van Paulus Buys, lid van de Staten van Utrecht, door Leicester, de arrestatie van Steven Perret door de Staten van Holland en West-Friesland, de geheime correspondentie van Jacques Reingoud, de vestiging van Merchant Adventurers in de Republiek en de handel op Spanje en Portugal. origineel.
1586 1 stuk
RGP 80: p. 114-117.

1917 Rekesten van de gedeputeerden van Overijssel aan Leicester om in de bescherming van Elizabeth, koningin van Engeland, te mogen worden opgenomen, [1586]; afschriften (eind 16e eeuw).
(eind 16e eeuw) 1 stuk

1918 Missiven van Leicester aan de Raad van State en aan de Staten-Generaal van 13 januari 1587, waarin hij de aanstelling en de verlenging van ambtstermijnen van ontvangers in Friesland en Brabant en de benoeming van Gerard Prouninck, als burgemeester van de stad Utrecht, verdedigt, 1587; afschriften (eind 16e eeuw).
(eind 16e eeuw) 1 katern
In het Frans.

1919 Missive van de Staten-Generaal aan Leicester van 3 februari 1587, waarin zij hun misnoegen uiten over verschillende politieke misstanden, 1587; afschrift (eind 16e eeuw).
(eind 16e eeuw) 1 katern
1. In het Frans.
2. RGP 47: p. 534.

1920 Missive van Joachim Ortell, agent van de Republiek in Engeland, aan Johan van Oldenbarnevelt van 10 maart 1587, betreffende verschillende Nederlandse

gezantschappen, een Spaans en een Deens gezantschap bij Elizabeth, koningin van Engeland, de voorbereidingen voor een Engels gezantschap naar de Republiek, de financiën van Arent van Groeneveld, gouverneur van Sluis, en de arrestatie van William Davison door Elizabeth, koningin van Engeland. origineel.

1587

1 stuk

RGP 80: p. 122-124.

1921

Missive van Maurits, prins van Oranje, aan Thomas Sackville, baron van Buckhurst, tijdelijk ambassadeur van Engeland in de Republiek, waarin hij zich beklaagt over zijn geringe invloed op de politieke beslissingen van Leicester, 1587; afschrift (eind 16e eeuw).

(eind 16e eeuw)

1 stuk

1922

Missive van Joachim Ortell, agent van de Republiek in Engeland, aan Johan van Oldenbarnevelt van 5 augustus 1587, betreffende hun geheime correspondentie, zijn financiën en enkele Engelse zaken, waaronder het gezantschap van Francis Drake en John Norrits naar de Republiek. origineel.

1587

1 stuk

RGP 80: p. 127-131.

1923

Verbaal van de door Thomas Killigrew, Engels lid van de Raad van State, op 10 oktober 1587, op last van Elizabeth, koningin van Engeland, aan de Staten-Generaal gedane voorstellen, authentiek afschrift.

1 katern

1. RGP 47: p. 732.

2. Van Deventer dl. I: p. 171-175.

1924

Missive van de Staten-Generaal aan Elizabeth, koningin van Engeland, van 8 maart 1588, in antwoord op de door haar gezanten ingediende memories, waarin zij hun optreden tegen de stad Utrecht, Diederick Sonoy, gouverneur van West-Friesland, ritmeester Floris van Groeneveld en andere personen rechtvaardigen. concept

1588

1 stuk

1. In het Frans.

2. RGP 51: p. 62

1925

Missive van Joachim Ortell, agent van de Republiek in Engeland, aan Johan van Oldenbarnevelt van 2 juli 1588, betreffende de spanningen in Frankrijk, de Engelse verdediging op zee en een tweetal Nederlandse gezantschappen bij Elizabeth, koningin van Engeland; met in een postscriptum gegevens, betreffende het uitrusten van een Engelse vloot en enkele Nederlandse zaken, 1588; originelen. Met een bijlage, 1588; gelijktijdig afschrift.

3 stukken

RGP 80: p. 135-141.

1926

Missive van Maurits, prins van Oranje, de Raad van State en de gedeputeerden van de Staten van Holland en Zeeland aan Elizabeth, koningin van Engeland van 5 november 1588, in antwoord op een door Edward Norrits, gezant van Engeland, op die dag gedane propositie, betreffende de noodzaak tot uitbreiding van de financiële en militaire steun aan de Engelse troepen in de Republiek, 1588; afschrift (eind 16e eeuw).

(eind 16e eeuw)

1 stuk

1927

Stukken betreffende de op 20 januari en 15 februari 1589 door Peregrine Barty, bannerheer van Willoughby, gezant van Elizabeth, koningin van Engeland, met de Staten-Generaal gevoerde onderhandelingen over het verlenen van militaire

assistentie aan de stad Oostende door daar tijdelijk Engelse troepen in te kwartieren en er Nederlandse troepen heen te zenden, 1589; afschriften (eind 16e eeuw).

(eind 16e eeuw)

3 stukken

1. In het Frans.

2. RGP 51: p. 375-376, 389.

3. Kroniek H.G. XVI: p. 204-207.

1928

Missive van Joachim Ortell, agent van de Republiek in Engeland, aan Johan van Oldenbarnevelt van 12 april 1589, betreffende een tweetal door hem afgegeven wisselbrieven, de situatie bij Oostende, de verhouding tussen Hendrik, koning van Navarre, en Hendrik III, koning van Frankrijk, en de verhouding tussen Engeland en Spanje. origineel.

1589

1 stuk

RGP 80: p. 173-175.

1929

Missive van Thomas Bodley, raadsheer van Elizabeth, koningin van Engeland, aan de Staten-Generaal van 19 mei 1589, waarin hij verzoekt om vóór 4 september 1589 een bijzondere vergadering uit te schrijven om met een Engelse raadsheer te onderhandelen over een beter bestuur van de Republiek en het tegengaan van handelsgeschillen over de vaart op Spanje, 1589; afschrift (eind 16e eeuw).

(eind 16e eeuw)

1 stuk

1. In het Frans.

2. RGP 51: p. 400.

3. Kroniek H.G. XVI: p. 332-333.

1930

Missive van Thomas Bodley, raadsheer van Elizabeth, koningin van Engeland, aan de Staten-Generaal van 15 juni 1589, waarin hij om inlichtingen vraagt over de door hen in een plakkaat tegen Peregrine Barty, bannerheer van Willoughby, geuite beschuldigingen, 1589; afschrift (eind 16e eeuw).

(eind 16e eeuw)

1 stuk

In het Frans.

1931

Missive van Joachim Ortell, agent van de Republiek in Engeland, aan Johan van Oldenbarnevelt van 30 juni 1589, betreffende de handel, de onderlinge samenwerking, de arrestatie van Adriaan Vasseur, secretaris van de gouverneur van Vlissingen, door de Staten-Generaal, enkele nieuwstijdingen uit Zwitserland, Frankrijk en Duitsland, de Engelse vloot, die onderweg is naar Spanje en de uitwisseling van Engelse tegen Spaanse gevangenen. origineel.

1589

1 stuk

RGP 80: p. 176-179.

1932

Missive van Joachim Ortell, agent van de Republiek in Engeland, aan Johan van Oldenbarnevelt van 10 juli 1589, betreffende het gezantschap van Robert Sidney naar Vlissingen, de arrestatie van Adriaan Vasseur, secretaris van de gouverneur van Vlissingen, nieuwstijdingen uit Frankrijk, de Engelse vloot in Portugal en de bemiddelingen van Charles Howard of Effingham, groot-admiraal van Engeland, in de Engels-Nederlandse handelsgeschillen. origineel.

1589

1 stuk

RGP 80: p. 179-181.

1933

Missive van Joachim Ortell, agent van de Republiek in Engeland, aan Johan van Oldenbarnevelt van 12 november 1589, betreffende de schulden van de Republiek aan William Colston, enkele nieuwstijdingen uit Zwitserland, Duitsland, Frankrijk, Spanje en Portugal, een Engels gezantschap naar de Republiek, zijn verzoek om ook gezant van de Staten-Generaal te mogen zijn, het huwelijk van Jacobus VI, koning

van Schotland, en inzake Adriaan Damman, agent van de Republiek in Denemarken, 1589; origineel. Met een bijlage. origineel.

1589

RGP 80: 182-186.

2 stukken

1934

Missive van Joachim Ortell, agent van de Republiek in Engeland, aan Johan van Oldenbarnevelt van 11 december 1589, betreffende de vervanging van Thomas Sachville, baron van Buckhorst, het financiële beleid van Thomas Shirley, tesorier van Engeland in de Republiek, een voorstel van James Digges, Engels commissaris van de monstering, de Engelse lakenhandel, enkele nieuwstijdingen uit Engeland, Frankrijk en Duitsland en handelsbelemmeringen van Engeland voor Nederlandse kooplieden, 1589; origineel. Met bijlagen. originelen.

1589

1. RGP 80: p. 187-195.

2. Eén bijlage niet in RGP 80 opgenomen.

3 stukken

1935

Missive van Joachim Ortell, agent van de Republiek in Engeland, aan Johan van Oldenbarnevelt van 26 januari 1590, betreffende de verbanning van Adriaan Vasseur, secretaris van de gouverneur van Vlissingen, de door Pieter de Moucheron aan Nederlandse kooplieden af te geven paspoorten, de moeilijkheden met betrekking tot het gezantschap van Thomas Sackville, lord Buckhurst naar de Republiek en een geheim onderhoud met Sackville, 1590; origineel. Met bijlagen, 1590; gelijktijdige afschriften.

RGP 80: p. 198-205.

4 stukken

1936

Missive van Joachim Ortell, agent van de Republiek in Engeland, aan Johan van Oldenbarnevelt van 11 juni 1590, betreffende het betalen van een wissel aan Louis Heuriblocq, lid van het college ter Admiraliteit van Rotterdam, ten behoeve van William Colston. origineel.

1590

RGP 80: p. 207-208.

1 stuk

1937

Missive van Joachim Ortell, agent van de Republiek in Engeland, aan Johan van Oldenbarnevelt van 20 juni 1590, waarin hij er bij de Staten van Holland en West-Friesland op aandringt om de schulden aan Jacques Cristal, Engels legeroverste, te betalen en deze weer in dienst te nemen. origineel.

1590

1 stuk

1938

Missive van Joachim Ortell, agent van de Republiek in Engeland, aan Johan van Oldenbarnevelt van 10 juli 1590, waarin hij Thomas van Triere bij de Staten van Holland en West-Friesland als vertaler van staatsdocumenten aanbeveelt. origineel.

1590

1 stuk

1939

Verslag van de op 26 en 27 juli 1590 door Thomas Wilkes en Thomas Bodley met de Staten-Generaal gevoerde onderhandelingen, betreffende de afspraken voor het sluiten van een Nederlands-Engels verdrag in de oorlog tegen Spanje, 1590; afschrift (eind 16e eeuw).

(eind 16e eeuw)

1. In het Frans.

2. RGP 55: p. 79-82.

1 stuk

1940

Missive van Joachim Ortell, agent van de Republiek in Engeland, aan Johan van Oldenbarnevelt van 18 augustus 1590, betreffende het gezantschap van Thomas Wilkes naar de Republiek, mogelijke militaire assistentie van Engeland aan Hendrik

IV, koning van Frankrijk, het onderscheppen van aan Ortell gerichte correspondentie van de Staten-Generaal door Pieter de Moucheron en het huwelijk van Robert of Mandeville Devereux, graaf van Essex, met Francis Walsingham. origineel.

1590 1 stuk
RGP 80: p. 212-215.

- 1941** Missive van Michiel Leenman aan Johan van Oldenbarnevelt van 4 oktober 1590, betreffende het overlijden en de voorbereidingen voor de begrafenis van Joachim Ortell, 1590; origineel. Met een bijlage. origineel.
1590 2 stukken
RGP 80: p. 215-216 en RGP 121: p. 541.

- 1942** Verbaal van de in de periode van 16-21 januari 1591 door Noël de Caron, interim-agent van de Republiek in Engeland, en Michiel Leenman, agent van de Zeeuwse kooplieden, gedeeltelijk samen met Herman van Rodenburg en Johan Cranier, gezanten van de Staten-Generaal met Francis Knollis, groot-tresorier van Engeland, Elizabeth, koningin van Engeland, gevoerde onderhandelingen over het al of niet teruggeven van door Engelsen in beslag genomen goederen. origineel.
1591 1 stuk
1. In het Frans.
2. Zie ook RGP 55: p. 357-358.

- 1942A** Missive van Elizabeth, koningin van Engeland, aan de Staten-Generaal van 5 april 1591, waarin zij aan hen verzoekt om schepen uit te rusten voor de bescherming van de Vlaamse kust en om de schulden aan Peregrine Barty, bannerheer van Willoughby, af te lossen, 1591; afschrift (eind 16e eeuw).
(eind 16e eeuw) 1 stuk
1. In het Frans.
2. RGP 55: p. 365.

- 1943** Missive van de Staten-Generaal aan Elizabeth, koningin van Engeland, van 19 april 1595 naar aanleiding van de op 16 januari 1595 door Thomas Bodley gedane propositie, waarin zij haar verzoeken om onafhankelijk van de vraag of de Republiek de contributies kan opbrengen mede in het belang van Engeland en Frankrijk de militaire hulp voort te zetten, 1595; afschrift (eind 16e eeuw).
(eind 16e eeuw) 1 stuk
1. In het Frans.
2. RGP 57: p. 444-446.

- 1944** Missive van Noël de Caron, agent van de Republiek in Engeland, aan Johan van Oldenbarnevelt, waarin hij ervoor pleit dat de Staten-(Generaal) Thomas Knollis weer als kapitein in dienst nemen, [1595]; origineel.
1 stuk

- 1945** Rapport van Pieter de Regemortes, afgevaardigde van Robert Devereux, graaf van Essex, aan de Staten-Generaal van 16 augustus 1596, inzake de in juli 1596 door een Engels-Nederlandse Armada uitgevoerde aanval op een Spaanse vloot, die in Cadix voor anker lag, 1596; afschrift (eind 16e eeuw).
(eind 16e eeuw) 1 katern
RGP 62: p. 106.

- 1946** Missive van Noël de Caron, agent van de Republiek in Engeland, aan Johan van Oldenbarnevelt van 4 juni 1598, betreffende de vredesonderhandelingen, die Spanje met Engeland en Frankrijk tracht te openen, 1598; origineel. Met een bijlage. origineel

- 1598 2 stukken
RGP 80: p. 405-406.
- 1947** Missive van Noël de Caron, agent van de Republiek in Engeland, aan Johan van Oldenbarnevelt van 31 maart 1599, betreffende de vergeefse pogingen van Hieronymus Coomans, raadsheer van kardinaal Andreas van Oostenrijk, om Engelse raadslieden ertoe te bewegen te bewerkstelligen dat Elizabeth, koningin van Engeland, de bemiddeling van Andreas bij vredesonderhandelingen met Spanje zou accepteren. origineel.
1599 1 stuk
RGP 80: p. 517-521.
- 1948** Missive van Noël de Caron, agent van de Republiek in Engeland, aan Johan van Oldenbarnevelt van 1 april 1599, betreffende de integriteit van Hieronymus Coomans, raadsheer van kardinaal Andreas van Oostenrijk, het uitrusten van Nederlandse schepen in Engeland door Jan Aerentszn., de aanschaf van schepen voor de Republiek, de betaling van de quoten van Holland aan Engeland, en de aanstelling van de commies James Sulton op het kantoor van Caron. origineel.
1599 1 stuk
RGP 80: p. 521-525.
- 1949** Stuk houdende een op 26 september 1600 door George Gilpijn, gezant van Engeland, gedane propositie, betreffende de noodzaak om de eenheid binnen de gewesten te bewaren, naar aanleiding van het geschil tussen de stad Groningen en de Ommelanden en een geschil in Friesland, 1600; afschrift (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 1 stuk
RGP 85: p. 91.
- 1950** Stuk houdende een op 12 januari 1602 door George Gilpijn, gezant van Engeland, gedane propositie, waarin hij de Staten-Generaal verzoekt om schepen te leveren voor de Engelse vloot, die uitgerust wordt voor een strafexpeditie tegen Spanje, 1602; afschrift (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 1 stuk
RGP 92: p. 92.
- 1951** Missive van Noël de Caron, ambassadeur van de Republiek in Engeland, aan Johan van Oldenbarnevelt van 13 mei 1606, betreffende het onderhoud van Juan de Mendoza, buitengewoon ambassadeur van Spanje, met Jacobus I, koning van Engeland, in verband met de mislukte aanslag op laatst genoemde en het onderhoud van Conrad Schetz, baron van Hoboken, diplomatiek agent van de aartshertogen in Londen, over dezelfde zaak en over de oneervolle behandeling van zijn vorst bij de kroning van Jacobus I. origineel.
1606 1 stuk
RGP 108: p. 138-142.
- 1952** Missive van Noël de Caron, ambassadeur van de Republiek in Engeland, aan Johan van Oldenbarnevelt van 12 april 1607, betreffende een onderhoud met Jacobus I, koning van Engeland, over het sluiten van een wapenstilstand door de Republiek met Spanje en over zijn beklag over de bemoeiingen van Pedro de Zuniga, Spaans ambassadeur in Londen, met een sententie van de juge van de Admiraliteit over een Nederlands suikertransport. origineel
1607 1 stuk
1. RGP 108: p. 157-159.
2. Van Deventer dl. III: p. 114-117.
- 1953** Missive van Noël de Caron, ambassadeur van de Republiek in Engeland, aan Johan

van Oldenbarnevelt van 30 augustus 1608, betreffende de propositie van Antoine le Fèvre de la Boderie, Frans ambassadeur in Engeland, aan Jacobus I, koning van Engeland, om een nader defensief verbond te sluiten met Frankrijk en enkele nieuwstijdingen uit Engeland. origineel.

1608

1 stuk

1. RGP 108: p. 252-254.
2. Van Deventer dl. III: p. 253-254.

1954

Missive van Ralph Winwood, secretaris van Staat, van Johan van Oldenbarnevelt van 29 augustus [1614], betreffende het gevaar van een katholiek verbond, gesteund door Spanje, in verband met de Gulik-Kleefse erfopvolging, [1614]; origineel.

1 stuk

1. In het Frans.
2. RGP 121: p. 44-45.

1955

Stukken betreffende de op 20 en 29 april 1616 dor Dudley Carleton, gezant van Engeland, met de Staten-Generaal gevoerde onderhandelingen over de godsdiensttwisten tussen Arminius en Gomarus en de bezetting van neutrale plaatsen in Duitsland om de naleving van het verdrag van Xanten te waarborgen, 1616; afschriften (begin 17e eeuw).

(begin 17e eeuw)

2 stukken

1. In het Frans.
2. RGP 151: p. 604-605 en 610-612.

1956

Missive van Noël de Caron, ambassadeur van de Republiek in Engeland, aan Johan van Oldenbarnevelt van 30 november 1617, betreffende de reacties van de raadsheren aan het Engelse Hof en van Jacobus I, koning van Engeland, op het geschil tussen Maurits en Oldenbarnevelt over de waardgelders en de twist over het al of niet houden van een provinciale synode, 1617; afschrift (begin 17e eeuw).

(begin 17e eeuw)

2 stukken

RGP 121: p. 364-36 5.

1957

Missive van de Staten-Generaal aan Jacobus I, koning van Engeland, van 5 juni 1618, betreffende het gezantschap naar Denemarken, waarbij zij waarschuwen voor de gevaren van een katholieke lique, 1618; afschrift (begin 17e eeuw).

(begin 17e eeuw)

1 stuk

1. In het Frans.
2. RGP 152: p. 410.

1958

Missive van de Staten-Generaal aan Jacobus I, koning van Engeland, van 5 juni 1618, betreffende de door Dudley Carleton aan de Republiek bewezen diensten, 1618; afschrift (begin 17e eeuw).

(begin 17e eeuw)

1 stuk

1. In het Frans.
2. RGP 152: p. 411.

1959

Stukken betreffende de door Rutger, heer van Haersolte, Johan van der Does, Joos de Menin, Johan van Oldenbarnevelt, François Maelson, Jacob Valcke, Paulus Buys, Hessel Aysma en Lans van Jongema, voor het gezantschap naar Engeland in verband met het aanbieden van de soevereiniteit van de Republiek aan Elizabeth, koningin van Engeland, in de maanden juni-augustus 1585 gemaakte onkosten, 1585; originelen en afschriften, 1585 en eind 16e eeuw.

1 omslag

- 1960** Commissie van de Staten van Utrecht van 22 maart 1587 voor de gecommiteerden ter Staten-Generaal, inzake het nemen van besluiten over het gezantschap van de Republiek naar Engeland en over een aantal lopende landszaken, 1587; afschrift (begin 17e eeuw).
(eind 16e eeuw) 1 stuk
- 1961** Missive van Elizabeth, koningin van Engeland, aan de Staten-Generaal van 25 maart 1588, die door Sebastiaan van Loozen en Leonaard Casembroot, gezanten van de Republiek, bij de terugkeer van hun gezantschap op 25 maart 1588 werd overgeleverd, waarin zij de Staten-Generaal afraden om zonder Engeland vredesonderhandelingen met Spanje te openen, 1588; afschrift (begin 17e eeuw).
(eind 16e eeuw) 1 stuk
1. In het Frans.
2. RGP 51: p. 62.
- 1962** Stukken betreffende de op 12 februari 1591 door Sebastiaan van Loozen en Johan van der Warcke, gezanten van de Republiek, met leden van de Geheime Raad van Engeland gevoerde onderhandelingen over het restitueren van door Engeland in beslag genomen Nederlandse schepen en het opheffen van handelsbelemmeringen voor de handel in levensmiddelen op Spanje, 1591; afschrift (begin 17e eeuw).
(eind 16e eeuw) 1 stuk
1. In tweevoud in het Nederlands en in het Frans.
2. RGP 55: p. 362.
- 1963** Memorie van de Staten-Generaal voor de verschillende Statencolleges van 18 juni 1598 om de Statencolleges in te lichten over de resultaten van het gezantschap van de Republiek naar Engeland van 31 januari - 5 juni 1598 over het verlengen van militaire steun aan Engeland en de noodzaak om Frankrijk van vredesonderhandelingen met Spanje af te houden. origineel
1598 1 stuk
- 1964** Verbaal van het gezantschap van Johan van Duvenvoorde, Johan van Oldenbarnevelt, Johan van Hottinga, Johan van der Warcke en Andries Hesselszn. naar Engeland van 18 juli- 17 augustus 1598 van de met Elizabeth, koningin van Engeland, en haar Raden gevoerde onderhandelingen over het verlengen van het contract met 1585, het niet ratificeren van een vredesverdrag met Spanje en het treffen van een regeling voor de betaling van de schulden van de Republiek aan Engeland, 1598; minuut en afschriften (eind 16e eeuw).
(eind 16e eeuw) Met een bijlage, [1598]; concept. 1 deel en 1 stuk
1. Gedeeltelijk in het Frans.
2. Minuut verbaal (fragment): RGP 80: p. 475-486.
3. Zie ook RGP 47: p. 86-90
4. Afschrift in drievoud, hoewel gedeeltelijk incompleet.
- 1965** Missive van de Staten-Generaal aan de gezanten van de Republiek in Engeland van 23 mei 1603, betreffende een verzoek aan Jacobus I, koning van Engeland, om drie Engelse schepen beschikbaar te willen stellen voor de kustbewaking bij het Gat van Sluis. origineel.
1603 1 stuk
RGP 108: p. 43-44.
- 1966** Missive van de Staten-Generaal aan de gezanten van de Republiek in Engeland van 15 juni 1603, waarin zij hen verzoeken om in verband met de voorbereidingen voor de komende zomercampagne spoedig terug te keren. origineel.

1603
RGP 108: p. 56. 1 stuk

1967 Missive van de Staten-Generaal aan de gezanten van de Republiek in Engeland van 17 juni 1603, betreffende het gebruik van schepen, die onder bevel van Jacob van Wassenaar, heer van Obdam, staan, de licenten op zout, het behoud van de stad Oostende, de belemmeringen voor de vaart op Grevelingen en de onderhandelingen van de Republiek met Denemarken. origineel.
1603 1 stuk
1. RGP 108: p. 56-57.
2. RGP 92: p. 427.

1968 Aantekeningen van Johan van Oldenbarnevelt van het gezantschap naar Engeland. concepten.
1603 4 stukken
Eén stuk in het Frans.

b. Handel

b.1 Merchant Adventurers

1969 Plakkaat van Leicester voor de Republiek van 12 augustus 1586, waarbij stapelplaatsen worden ingesteld voor de import en export in de wol- en lakenhandel in de Republiek door de Merchant Adventurers en de Nederlandse kooplieden, 1586, afschrift (eind 16e eeuw).
(eind 16e eeuw) 1 stuk

1970 Akte, waarbij de Staten-Generaal voor de Merchant Adventurers van 9 januari 1587 beloven de oude privileges opnieuw te bevestigen en zij hen aanmoedigen om zich weer in de Republiek te vestigen, 1587; afschrift (eind 16e eeuw).
(eind 16e eeuw) 1 stuk

1971 Missive van Elizabeth, koningin van Engeland, aan de Staten-Generaal van september 1591 en 28 februari 1592, waarin zij hen verzoekt om eerst overleg met haar te plegen over de aan de Engelse kooplieden op te leggen impost op laken, dat via Middelburg naar de Zuidelijke Nederlanden wordt geëxporteerd, alvorens de ordonnantie uit te vaardigen; afschriften (eind 16e eeuw).
(eind 16e eeuw) 2 stukken
In het Latijn.

1972 Rekest van Nederlandse lakenkopers aan de Staten-Generaal om bij Engeland in verband met de tarra aan te willen dringen op een beter toezicht op het opmeten en verzegelen van het door de Merchant Adventurers te exporteren laken, 1591; afschrift (eind 16e eeuw).
(eind 16e eeuw) 1 stuk
HG 3e serie (51): p. 23-27.

1973 Rekest van de Courtmeester en de in Middelburg gevestigde Merchant Adventurers aan de Staten-Generaal van 27 oktober 1593, om een beperkt aantal steden aan te willen wijzen voor het heffen van tarra om hen te betrekken in de benoeming van de tarrameesters, om de koper in te lichten over de grootte van de tarra en om de tijdsduur voor attestaties van tarra van negen naar zes maanden terug te brengen, 1593; met een gunstig appointment, 1593; afschrift (eind 16e eeuw).
(eind 16e eeuw) 1 stuk
RGP 57: p. 140-141.

- 1974** Stukken betreffende de op 30 januari en 9 juni 1598 door George Gilpijn, gezant van Engeland, met de Staten-Generaal gevoerde onderhandelingen over het vaststellen van een ordonnantie op de handel op Engeland en de tarra, die geheven zou mogen worden, 1598; afschriften (eind 16e eeuw).
(eind 16e eeuw) 4 stukken
1. Eén stuk in het Frans.
2. Eén stuk in tweevoud.
3. RGP 71: p. 335 en 344-345.
- 1975** Uittreksel uit de resoluties van de Staten-Generaal van 23 oktober 1598, inzake een bekrachtiging van het plakkaat van 1587 voor de Merchants Adventurers en het afwijzen van een wijziging in de lijst der convooien, 1598; met een uittreksel uit de resoluties van de Staten-Generaal van 19 oktober 1598 als bijlage; afschrift (eind 16e eeuw).
(eind 16e eeuw) 1 stuk
RGP 71: p 348.
- 1976** Stukken betreffende een door Johan van der Warcke namens de Merchants Adventurers te Middelburg op 12 januari 1599 bij de Staten-Generaal ingediend verzoek om matiging op de convooien, zoals die voor de import en export van en naar Duitsland voor verschillende goederen in een nieuw uit te vaardigen plakkaat zijn vastgesteld, 1599; afschriften (eind 16e eeuw).
(eind 16e eeuw) 3 stukken
RGP 71: p. 778-779.
- 1977** Aantekeningen betreffen de de klachten van de Nederlandse lakenkopers, inzake de overtredingen, die door de Courtmeesters bij het vaststellen van de tarra worden gemaakt, [1600].
1 stuk
HG 3e serie (51): p. 51.
- 1978** Rapport van Willem van Rijswijk en Hans Bruggen voor de Staten-Generaal, betreffende het invoeren van een ordonnantie op de impost, die geheven moet worden op Engels laken, dat in de Republiek wordt geveerd, 1601; origineel. Met een bijlage; 1601; origineel.
2 stukken
- 1979** Rekest van Merchant Adventurers aan de Staten-Generaal van 26 maart 1602, om gecommiteerden van de Nederlandse kooplieden naar Middelburg te sturen en voor een bespreking over de moeilijkheden, die er nog zijn ten gevolge van de tarra op Engels laken. origineel.
1602 1 stuk
1. RGP 92; p. 287.
2. HG 3e serie (51): p. 52.
- 1980** Missive van Johan Dickenson, secretaris van Ralph Winwood, aan de Staten-Generaal van 16 augustus 1609, betreffende de Merchants Adventurers en de wijziging in de impost op Engels laken, 1609; afschrift (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 1 stuk
In het Frans.
- 1981** Rekest van de in Engeland wonende Nederlandse kooplieden aan de Staten-Generaal om te willen bemiddelen in de geschillen, die ontstaan door de toenemende handelsbeperkingen, die Jacobus I, koning van Engeland, hen oplegt voor de import en export van en naar Engeland, [1614]; afschrift (begin 17e eeuw).

- (begin 17e eeuw) 1 stuk
- 1982** Missive van het stadsbestuur van Middelburg aan de Staten-Generaal, waarin men verzoekt om ondanks het uitvaardigen van het plakkaat van 16 oktober 1614, voor Engeland een uitzondering te maken voor de invoer van geverfde lakens, [1615]; afschrift (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 1 stuk
- 1983** Akten, waarbij de Staten-Generaal op (20 mei) 1616 voor de Colleges ter Admiraliteit en de Statencolleges aangeven, welke matigingen binnenkort in het plakkaat op de tarra van 16 november 1614 zullen worden aangebracht, 1616; concepten en afschriften (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 2 stukken
HG 3e serie (51): p. 111-112.
- 1984** Rekesten van de kooplieden in wollen lakens aan de Staten-Generaal van (20 mei) en 20 juli 1616 om het plakkaat van 16 oktober 1614 te willen uitbreiden met bepalingen, inzake het ontvangen, kopen, verkopen en verven van Engels laken en om de berekening van de tarra over de gebreken, die worden aangetroffen in het laken, beter te willen regelen, 1616; origineel en afschrift (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 2 stukken
HG 3e serie (51): p. 109-111 en 117-122.
- 1985** Stukken betreffende de op 8 en 10 oktober 1616 door de gedeputeerden van de Merchant Adventurers en de Nederlandse lakenkopers met de Staten-Generaal gevoerde correspondentie over het al of niet handhaven van het plakkaat van de Staten-Generaal van 16 oktober 1614, waarbij de handel van geverfd Engels laken wordt verboden, en de vergoeding van laken, dat gebreken vertoont, wordt geregeld, 1614; afschriften (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 2 stukken
HG 3e serie (51): p. 129-138.
- 1986** Missive van de gedeputeerden van de Merchant Adventurers aan de Staten-Generaal van 11 oktober 1616, waarin zij aan hen verzoeken om een uitspraak te doen of om onder hun toezicht een conferentie met vertegenwoordigers van de lakenkopers te beleggen, 1616; afschrift (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 1 stuk
1. HG 3e serie (51): p. 138-139.
2. RGP 151: p. 707.
- 1987** Stukken betreffende de op 15 en 17-20 oktober 1616 door de gedeputeerden van de Merchant Adventurers en de Nederlandse lakenkopers met de Staten-Generaal gevoerde correspondentie, betreffende het reguleren van de controle op de gebreken, die in Engels worden geconstateerd en de gevolgen daarvan voor het tarreren, 1616; originelen en afschriften (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 4 stukken
1. Eén stuk in tweevoud.
2. Eén stuk in drievoud.
3. HG 3e serie (51): p. 149-164.
4. RGP 151: p. 709, noot 17.
- 1988** Resolutie van de Staten-Generaal van 24 oktober 1616, waarbij zij de beperkende bepalingen voor de invoer van geverfd laken voor de Engelsen matigen en een toondag voor de Merchant Adventurers instellen. concept.
1616 1 stuk
HG 3e serie (51): p. 165-167.

- 1989** Plakkaat van de Staten-Generaal op het vaststellen van de tarra voor de import uit Engeland. concept.
1616 1 stuk
- 1990** Missive van de Engelse kooplieden aan Jacobus I, koning van Engeland, en zijn Raden, waarin zij bezwaar maken tegen het onderzoeken en beboeten van gebreken in Engels laken en het heffen van een nieuwe impost, zoals ten gevolge van het op 14 november 1616 door de Staten-Generaal uitgevaardigde plakkaat geschiedt, [1616]; afschrift (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 1 stuk
In het Latijn en in het Nederlands.
- 1991** Missiven van Noël de Caron, ambassadeur van de Republiek in Engeland, aan de Staten-Generaal van 12, 13 en 24 november 1616, waarin hij aan hen verzoekt om een gezantschap naar Engeland te sturen om over de door de resolutie van 14 oktober 1616 ontstane moeilijkheden over de lakenhandel op de Republiek te komen onderhandelen en waarin hij het effectueren van het verdrag van Xanten ter sprake brengt, 1616; afschriften (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 2 stukken
RGP 151: p. 737, noot 59.
- 1992** Missive van de Amsterdamse lakenkopers aan het stadsbestuur van Amsterdam, waarin zij attenderen op de gevaren van het handhaven en uitbreiden van het octrooi, dat de Merchant Adventurers voor de handel in tin, lood, saffraan en laken hebben gekregen, [1616]; afschrift (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 1 stuk
HG 3e serie (51): p. 170-174.
- 1993** Missive van Ralph Winwood aan Johan van Oldenbarnevelt van 24 maart 1616, waarin hij verzoekt om de tarra voor de Merchant Adventurers op dezelfde voet te houden als deze ten tijde van het uiteengaan van hun compagnie gold. origineel.
1616 1 stuk
1. In het Frans.
2. RGP 121: p. 172.
3. HG 3e serie (51): p. 108.
- 1994** Missiven van de Courtmeester van de Merchant Adventurers aan de Staten-Generaal van 12 en 29 maart 1617, waarin hij aan hen verzoekt om de Engelse kooplieden vrij te stellen van een al te strikte naleving van het op 14 november 1616 uitgevaardigde plakkaat op de tarra van laken, 1617; afschriften (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 2 stukken
RGP 151: p. 64 en 81.

b.2 Handelsbetrekkingen

- 1995** Rekest van (Nederlandse kooplieden) aan de gecommiteerden in Engeland om met de aldaar gevestigde Nederlandse kooplieden te willen bespreken in hoeverre het mogelijk is om opnieuw een college van Nederlandse kooplieden op te richten voor het behartigen van de handelsbelangen en het voorkomen van misverstanden met de Engelse kooplieden, 1589; afschrift (eind 16e eeuw).
(eind 16e eeuw) 1 stuk
- 1996** Missive van de Staten-Generaal van (februari 1590) aan Elizabeth, koningin van Engeland, waarin zij verzoeken om teruggave van de in beslag genomen

Nederlandse schepen en goederen en om te helpen de onderlinge handelsbetrekkingen te verbeteren, [1590]; concept.

1 stuk

- 1997** Stuk houdende de op 12 juni 1591 door Thomas Bodley, raadsheer van Elizabeth, koningin van Engeland, gedane propositie, waarin hij hen er wegens recente handelsovertredingen van beschuldigt ontrouwe bondgenoten te zijn, 1591; afschriften. (eind 16e eeuw) Met bijlagen, 1591; afschriften (eind 16e eeuw). (eind 16e eeuw) 3 stukken
1. In het Frans.
2. RGP 55: p. 367-368.
- 1998** Stuk houdende de op 30 september 1591 door Noël de Caron, gezant van de Republiek in Engeland, aan Elizabeth, koningin van Engeland, overgeleverde beschouwingen over het met leden van de Geheime Raad gevoerde overleg over uitbreiding van de handelsbepalingen voor de export van de Republiek naar Spanje, 1591; afschrift (eind 16e eeuw). (eind 16e eeuw) 1 stuk
RGP 55: p. 372.
- 1999** Stukken betreffende de op 11 februari 1554 door George Gilpijn, gezant van Engeland, met de Staten-Generaal gevoerde onderhandelingen over een missive van Elizabeth, koningin van Engeland, betreffende een extraordinaris lichte van Engelse troepen op kosten van de Republiek en overtredingen van Nederlandse kooplieden, 1594; afschriften (eind 16e eeuw). (eind 16e eeuw) 1 stuk
1. In het Frans.
2. RGP 57: p. 212.
- 2000** Stuk houdende een op 11 januari 1596 door Thomas Bodley, gezant van Engeland in de Republiek, gedane propositie, betreffende een dreigende breuk in de diplomatieke betrekkingen tussen Engeland en de Republiek ten gevolge van het niet nakomen van handelsafspraken, 1596; afschrift (eind 16e eeuw). (eind 16e eeuw) 1 stuk
1. In het Frans.
2. RGP 62: p. 91.
- 2001** Missive van George Gilpijn, gezant van Engeland, aan de Staten-Generaal van 28 augustus 1597, betreffende de handhaving van het verbod op de vaart van Nederlanders op Spanje, 1597; afschrift (eind 16e eeuw). (eind 16e eeuw) 1 stuk
RGP 62: p. 443.
- 2002** Missive van Hugo de Groot, advocaat-fiscaal van het Hof van Holland, Zeeland en West-Friesland, aan Johan van Oldenbarnevelt van 23 oktober 1616, betreffende wijzigingen in de ordonnantie op de tarra op de Engelse lakens van 16 november 1614. origineel. 1616 1 stuk
RGP 121: p. 234-235.
- 2003** Stukken betreffende de op 6 en 19 september 1617 door Dudley Carleton, gezant van Engeland, met de Staten-Generaal gevoerde onderhandelingen over het zonder opdracht van de Grote Visserij sommeren van Johan Brown, gecommiteerde van Jacobus I, koning van Engeland, die belast was met de ontvangst van de accijnsen op de haringvisserij voor Schotland, door Andreus 't Liff, het arresteren van Brown door de Nederlandse kapitein Johan Albertszn. en het vrijlaten van Nederlandse

schippers, die dientengevolge ten onrechte door Engelse schippers zijn gearresteerd, 1617; afschriften (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 2 stukken
1. In het Frans.
2. RGP 152: p. 209 en 216-217.

2004 Stukken betreffende de op 10 april en 5 juni 1618 door Dudley Carleton met de Staten-Generaal gevoerde onderhandelingen, betreffende de moeilijkheden, waarin de Schotse vissers zijn gekomen door de schending van de Deense viswateren, daar zij het niet durven op te nemen tegen de gewapende schepen van de Grote Visserij en betreffende de laatste ontwikkelingen, inzake het uitschrijven van een nationale synode, 1618; afschriften.
(begin 17e eeuw) 2 stukken
1. In het Frans.
2. In tweevoud.
3. RGP 152: p. 371 en 410-411.

c. Overige betrekkingen

2004A Instructie van de Staten-Generaal voor de gedeputeerden ter Staten-Generaal van 23 oktober 1587 om hun lastgevers in te lichten over de plannen van Engeland voor vredesonderhandelingen met Spanje, het betalen van eenparige contributies, het betalen van het tractement van Leicester, de plannen voor een gezantschap naar Engeland, het al of niet handhaven van Johan Philips, baron van Hohensachsen, als opzichter van de Overijsselse steden en fortificaties, en de voorlopige regeling voor de export van Friese boter, 1587; gelijktijdig afschrift.
1 stuk
RGP 47: p. 501-504.

2005 Stukken betreffende een geschil tussen Thomas Wilkes, Engels lid van de Raad van State en de Staten-Generaal, respectievelijk de Staten van Holland en West-Friesland, betreffende de aanspraken van Leicester op het tractement voor de periode, waarin hij niet in de Republiek aanwezig was, 1587; afschriften (eind 16e eeuw).
(eind 16e eeuw) 4 katernen en 2 stukken
1. In het Nederlands, in het Frans en in het Latijn.
2. Gedeeltelijk in druk, maar incompleet.

2006 Missive van Emanuel van Meteren, Nederlands koopman, aan Johan van Oldenbarnevelt van 26 februari 1601, betreffende de arrestatie van Engelse adel na het ontdekken van een door hen tegen Elizabeth, koningin van Engeland, beraamde moordaanslag. origineel
1601 1 stuk
RGP 80: p. 576-577.

2007 Lijst van de ontvangsten, die Noël de Caron, ambassadeur van Engeland in de Republiek, in de periode van 1599-1603 van de Republiek heeft genoten, [1603]; afschrift (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 1 stuk

2008 Missive van Jacobus I, koning van Engeland, aan de Staten-Generaal op 23 oktober 1604 door Noël de Caron, gezant van Engeland in de Republiek, overgeleverd, betreffende het door Engeland met Spanje gesloten vredetraktaat en een resolutie van de Raad van Elizabeth, koningin van Engeland, inzake het treffen van een regeling om de Engelse en Franse kooplieden gelijke rechten toe te kennen voor de

handel op Spanje, 1604; afschrift (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 1 stuk
1. In het Frans.
2. RGP 101: p. 91-92.

II Documentatie

2009 Missive van Robert Cecil aan (Horatio Vere) van 30 september 1600, waarin hij diens advies vraagt over een plan van de Staten-Generaal om de stad (Oostende) in te nemen, 1600; afschrift (begin 17e eeuw). 1 stuk
(begin 17e eeuw)
In het Frans.

2010 Missive van Jacobus I, koning van Engeland, aan Frederik, paltsgraaf bij de Rijn, van 24 maart 1605, betreffende de noodzaak om Douglas naar Engeland te zenden om deze voor zijn valsheid in geschrifte en overige wangedrag te straffen, 1605; afschrift (begin 17e eeuw). 1 stuk
(begin 17e eeuw)
In het Latijn.

D Frankrijk

I Betrekkingen van de Republiek met Frankrijk

a. Diplomatie

a.1 Diplomatieke betrekkingen

2011 Stuk houdende een op 2 maart 1583 door Pomponne de Bellièvre, gezant van Hendrik III, koning van Frankrijk, gedane propositie, waarin hij er voor pleit de diplomatieke betrekkingen niet te laten lijden onder de door François van Alençon, hertog van Anjou, op Antwerpen gepleegde aanslag, 1583; afschrift (eind 16e eeuw). Met een bijlage, 1583, afschrift (eind 16e eeuw). 2 stukken
(eind 16e eeuw)
1. In het Frans.
2. RGP 43: p. 92.

2012 Missive van Pierre de Melenin aan de Staten-Generaal van 14 augustus 1584, waarin hij aanbiedt te bemiddelen bij de onderhandelingen van het Nederlandse gezantschap bij Hendrik III, koning van Frankrijk, over het aanbieden van de soevereiniteit, 1584; afschrift (eind 16e eeuw). 1 stuk
(eind 16e eeuw)
In het Frans.

2013 Missive van N.N. aan de Staten-Generaal van 10 april 1589, betreffende het vredesverdrag van Hendrik III, koning van Frankrijk, met Hendrik, koning van Navarre, en hun plannen voor een gemeenschappelijk offensief tegen de steden, die zich in een bondgenootschap hebben verenigd, 1589; afschrift (eind 16e eeuw). 1 stuk
(eind 16e eeuw)
In het Frans.

2014 Stukken betreffende de op 13 augustus en 13 september 1589 door Coignet la Thuillierie, gezant van Hendrik, koning van Navarre, met de Staten-Generaal gevoerde onderhandelingen over het verstrekken van een lening door de Republiek aan Frankrijk, opdat er meer troepen geworven kunnen worden voor de strijd tegen

Spanje, 1590; afschrift (eind 16e eeuw).
(eind 16e eeuw)

2 stukken

1. Eén stuk in het Frans.
2. RGP 51: p. 348 en 355.

2015

Missive van Quintin de Taffin, heer van la Pré, gezant van de Republiek in Frankrijk, aan de (Staten-Generaal) betreffende de politieke spanningen in dit land, [1590]; afschrift (eind 16e eeuw).

1 stuk

(eind 16e eeuw)
In het Frans.

2016-2025

Missiven van François van Aerssen, agent respectievelijk ambassadeur van de Republiek in Frankrijk, aan Johan van Oldenbarnevelt, 1598-1602 en 1605-1609; originelen.

6 pakken en 8 stukken

1. Gedeeltelijk in cijfercode.
2. Gedeeltelijk gedecodeerd.
3. Bij de missive van 1598 augustus 10 bevindt zich een sleutel.
4. Gedeeltelijk door beschadigingen incompleet.
5. In het Frans.
6. De met een * aangegeven data zijn afgedrukt in RGP 80.

2016

,
1598 mei 2*, 29*
1598 juni 7. Met een bijlage;
1598 juni 13. Met een bijlage; 19.
1598 juli 14.
1598 augustus 5*, 10. Met een bijlage.
1598 september 3*, 11*, 24. Met een bijlage.
1598 oktober 2*. Met een bijlage; 9 (2 x), 20, 22, 30., 1 pak

2017

,
1599 mei 29*.
1599 augustus 15*, 19.
1599 december 19*, 31*., 5 stukken
1600 december 31*., 1 stuk

2018**2019**

,
1601 januari 5*, 2.
1601 februari 2, 9, 17*.
1601 maart 3*, 10*, 14, 18*, 24, 30*.
1601 april 4, 10*, 19*, 30.
1601 mei 5. Met een bijlage; 11, 19, 25, 28.
1601 juni 2, 16, 23*, z.d.
1601 juli 2, 3, 22*, 26*.
1601 augustus 5, 9, 18*, 21*, 24, 31*.
1601 september 9 (2 x), 12*, 27*.
1601 oktober 4*, 21 (2 x), 27.
1601 november 3, 11, 12 (2 x), 23.
1601 december 8, 15, 21, 30, z.d. (2 x)., 1 pak

2020

,
1602 januari 4, 5, 11, 24, 30.
1602 februari 6, 13, 16, 22.
1602 maart 1, 10, 24, 25, (2 x). Met een bijlage.
1602 april 3, 11, 19, 23, 24.
1602 mei 6, 11, 16, 25.
1602 juni 15, 23, 28.
1602 juli 3, 5, 10, 17, 20, 28.
1602 augustus 8, 13, 16, 23.

- 1602 september 3, 7, 13, 21, 22, 23, 26.
 1602 oktober 4 (2 x), 11, 18, 24, 25, 31.
 1602 november 8, 15, 24, 27.
 1602 december 8, 19, 20, 26, 27 (2 x), 1 pak
2021 1605 mei 23., 1 stuk
2022 ,
 1606 mei 8, 12, 14, 17, 26, 28.
 1606 juni 4, 10, 12.
 1606 juli 13.
 1606 augustus 24, 30.
 1606 september 7, 16, 24, 29.
 1606 oktober 12, 19.
 1606 november 1, 3, 14, 23, 28.
 1606 december 4, 5, 8, 14, 21, 22., 1 pak
2023 1607 oktober 4., 1 stuk
2024 ,
 1608 januari 1, 10 (2 x), 17, 30.
 1608 februari 20, 26, 28.
 1608 maart 7, 19, 20, 30.
 1608 april 1, 5, 12, 20, 27.
 1608 mei 6, 9, 16, 17, 19, 25, 27, 30.
 1608 juni 5, 13, 15, 17, 21, 28.
 1608 juli 3, 9, 13, 17, 18, 23, 25 (2 x), 26, 28, 29, 30.
 1608 augustus 4, 8 (2 x), 11. Met een bijlage; 12, 13, 19,
 1608 augustus 27, 28. Met een bijlage.
 1608 september 5, 8, 12, 19, 25, 28, 30.
 1608 oktober 2, 10, 11, 15, 18, 24, 27.
 1608 november 2, 5, 19, 15, 26, 28.
 1608 december 2, 9, 13, 17, 24, 31 en z.d., 1 pak
2025 ,
 1609 juli 30.
 1609 augustus 3, 4, 5 (3 x), 8, 10, 16.
 1609 september 6.
 1609 oktober 27.
 1609 december 19., 1 pak
- 2026** Missive van François van Aerssen, agent van de Republiek in Frankrijk, aan Justinus van Nassau, vice-admiraal van Zeeland, en Johan van Oldenbarnevelt, van 2 en 5 mei en 23 juli 1598, betreffende het gezantschap naar Hendrik IV, koning van Frankrijk; originelen en afschrift, 1598. 3 stukken
 1598
 In het Frans.
- 2027** Commissie van de Staten-Generaal van 10 november 1599 voor François van Aerssen, agent van de Republiek in Frankrijk, voor zijn onderhandelingen met Hendrik IV, koning van Frankrijk, inzake de financiële steun aan de Republiek, de noodzaak dat Frankrijk Florence, Venetië en Luca steunt tegen Spanje en het herstel van de handel op Calais en Nantes, 1599; afschrift (eind 16e eeuw). Met een bijlage; afschrift (eind 16e eeuw). 2 stukken
 (eind 16e eeuw)
 1. RGP 71: 481-482.
 2. Eén stuk in het Frans.
- 2028** Stuk houdende de sleutel voor de decodering van de code die Johan van Oldenbarnevelt gebruikte in zijn correspondentie met Paul Choart, heer Van

- Buzanval, ambassadeur van Frankrijk in de Republiek, [eind 16e eeuw]; afschrift (eind 16e eeuw).
(eind 16e eeuw) 1 stuk
- 2029** Missive van François van Aerssen, agent van de Republiek in Frankrijk, aan Reinoud van Brederode, heer van Veenhuizen, van 26 juli 1601, waarin hij hem condoleert met het overlijden van zijn vrouw. origineel.
1601 1 stuk
In het Frans.
- 2029A** Akte van borgtocht van Louise de Coligny van 16 november 1602 voor François van Aerssen, agent van de Republiek in Frankrijk, voor de betaling van een kwitantie van François Hotman, ontvanger van de spaarkas, ten bedrage van 3.000.000 schilden. origineel
1602 1 stuk
- 2030** Stuk houdende een op 3 februari 1603 door Paul Choart, heer van Buzanval, ambassadeur van Frankrijk, aan François van Aerssen, Miximilien de Béthune, markies van Rosny, en Nicolas de Neufville, heer van Villeroy, gedaan voorstel, inzake een lening van Frankrijk aan de Republiek; authentiek afschrift, 1603.
1603 1 stuk
In het Frans.
- 2031** Missive van de Staten-Generaal aan Lodewijk XIII, koning van Frankrijk, van 29 april 1603 met het verzoek om het gezantschap, dat naar Engeland is geweest om Jacobus I, koning van Engeland, geluk te wensen met zijn troonsbestijging, audiëntie te verlenen om te onderhandelen over het aangaan van een nieuwe ligue en het ontzet van Oostende, 1603; afschrift (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 1 stuk
1. In het Frans.
2. RGP 92: p. 410.
- 2032** Correspondie van Nicolas de Neufville, heer van Villeroy, met François van Aerssen, agent van de Republiek in Frankrijk, betreffende het uitrusten van een Spaanse vloot in Napels, de overwinning van een Nederlandse vloot op de onderkoning van Indië, bij Malakka, de geboorte van een hertog van Anjou, de vertraging in de bemiddelingspogingen van Frankrijk bij het sluiten van een wapenstilstandsverdrag door de Republiek met Spanje en de toenadering tussen Spanje en Frankrijk; gelijktijdige afschriftten.
1602 en 1608 5 stukken
- 2033** Stuk houdende een op 18 augustus 1614 door Benjamin Aubéry, heer du Maurier, ambassadeur van Frankrijk, gedane propositie, inzake het weerkeren van de rust in Frankrijk en de zorg voor de Nederlandse bemoeienissen met de Gulik-Kleefse erfopvolging waarvoor hij medewerking toezegt, 1614; afschrift (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 1 stuk
1. In het Frans
2. RGP 151: p. 302-303.
- 2034** Missive van Rutger van den Boetzelaer, heer van Langerack, aan de Staten-Generaal van 11 maart 1615, inzake de noodzaak om de laatste moeilijkheden bij het effectueren van het verdrag van Xanten te overwinnen en betreffende de achteruitgang van de invloed van de Spanjaarden in Italië en in Frankrijk, 1615; afschrift (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 1 stuk

- 2035** Missive van François van Aerssen, ambassadeur van de Republiek in Frankrijk, van 20 juni 1615, betreffende het aandeel van de Republiek bij de vredesonderhandelingen over de Gulik-Kleefse erfopvolging, de pogingen om een wapenstilstand tussen Savoije en het kanton Bern te bewerken, de huwelijksplannen van Lodewijk XIII met een Spaanse prinses, de betaling van Franse subsidiegelden en het in dienst treden van Johan, graaf van Nassau, bij Karel Emanuel I, hertog van Savoije, 1615; afschrift (begin 17e eeuw). 1 stuk
(begin 17e eeuw)
- 2036** Stuk houdende een op 20 juni 1616 door Benjamin Aubéry, heer du Maurier, ambassadeur van Frankrijk, gedane propositie, inzake het sluiten van het verdrag van Loudun op 3 mei 1616 en het verzoek om in navolging van Lodewijk XIII, koning van Frankrijk, de deserteurs in het leger hun straffen kwijt te schelden, 1616; afschrift (begin 17e eeuw). 1 stuk
(begin 17e eeuw)
1. In het Frans.
2. RGP 151: p. 644.
- 2037** Missive van de Staten-Generaal van 6 maart 1617, in antwoord op een door Benjamin Aubéry, heer du Maurier, ambassadeur van Frankrijk, op 4 maart 1617 gedane propositie, inzake de binnenlandse spanningen in Frankrijk en de voortzetting van de betaling der Franse troepen in de Republiek. concept. 1617 1 stuk
RGP 152: p. 58-59.
- 2038** Stuk houdende een op 15 april 1617 door Benjamin Aubéry, heer du Maurier, ambassadeur van Frankrijk, gedane propositie, betreffende de noodzaak tot het onderhouden van goede betrekkingen met en het verlenen van hulp aan Frankrijk. origineel. 1617 1 stuk
In het Frans.
- 2039** Stuk houdende een in mei 1617 door Gideon van den Boetzelaer, heer van Langerack, bij Lodewijk XIII, koning van Frankrijk, gedane propositie, waarin hij hem namens de Staten-Generaal gelukwens met het herstel van de rust in Frankrijk en ook alle steun toezegt voor de toekomst, 1617; afschrift (begin 17e eeuw). (begin 17e eeuw) 1 stuk
1. In het Frans.
2. RGP 152: p. 128.
- 2040** Stukken betreffende de op 29 januari, 10 en 28 april en 1 mei 1618 door Frankrijk met de Republiek gevoerde onderhandelingen over het uitrusten van een Frans-Nederlandse vloot ter bestrijding van de zeeroverij op de Atlantische Oceaan en in de Middellandse zee, het leveren van schepen en het tijdstip van uitvaren, 1618; afschriften (begin 17e eeuw). (begin 17e eeuw) 4 stukken
1. In het Frans.
2. RGP 152: p. 381-382 en 386.
- 2041** Stuk houdende een op 15 augustus 1618 door Jean Robert de Thumery, heer van Boisisse, extraordinaris ambassadeur van Lodewijk XIII, koning van Frankrijk, gedane propositie, inzake de noodzaak om ondanks theologische geschillen in de eenheid binnen de Republiek te bewaren en om de schepen van de Republiek, die strijden tegen de zeerovers, onder bevel van Charles de Lorraine, hertog van Guise,

te stellen, 1618; afschrift (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw)

1 katern

1. In het Frans in tweevoud.
2. RGP 152: p. 466-467.

a.2 Verdragen

- 2042** Stukken betreffende onderhandelingen van de Staten-Generaal met François van Alençon, hertog van Anjou, inzake de mogelijkheid om een door François van Alençon, hertog van Anjou, met zijn broer Hendrik III, koning van Frankrijk, voordien in verband met het behoud van Kamerijk gesloten verdrag, uit te breiden, 1580; afschriften (eind 16e eeuw).
(eind 16e eeuw) 1 omslag
In het Frans.
- 2043** Akte van akkoord van de gedeputeerden van het college der nadere geünieerde provincies met François van Alençon, hertog van Anjou, bij zijn benoeming tot landvoogd van de Nederlanden op 23 januari 1581, betreffende zijn bevoegdheden, 1581; afschrift (eind 16e eeuw).
(eind 16e eeuw) 1 katern
- 2044** Akte van voorwaarden, waarop Willem, prins van Oranje, en de gedeputeerden van de Staten-Generaal, met François van Alençon, hertog van Anjou, de onderhandelingen beginnen over het aanbieden van het bestuur van de Nederlanden aan François van Alençon, hertog van Anjou, [1582]; afschrift (eind 16e eeuw).
(eind 16e eeuw) 1 stuk
In het Frans.
- 2045** Missiven van François van Alençon, hertog van Anjou, en Roche de Sorbies, heer van Pruneaux, gezant van Anjou, aan Willem, prins van Oranje, respectievelijk de Staten-Generaal, betreffende de laatste ontwikkelingen in de Zuidelijke Nederlanden; afschriften (eind 16e eeuw).
1581 en 1582
In het Frans.
- 2046** Instructie voor N.N., gecommiteerde van de Staten-Generaal, om de Staten van Holland en West-Friesland ertoe te bewegen om hun gecommiteerden ter Staten-Generaal te machtigen om mede beslissingen te mogen nemen over het aannemen van François van Alençon, hertog van Anjou, als soeverein van de Nederlanden, [1582]; afschrift (eind 16e eeuw).
(eind 16e eeuw) 1 katern
- 2047** Instructie van de Staten-Generaal van 6 mei 1583 voor de gedeputeerden om met François van Alençon, hertog van Anjou, naar aanleiding van de aanslag op Antwerpen, de Duinkerken te gaan onderhandelen over een herinrichting van het staatsbestel, waarbij het verdrag van Dendermonde, dient bekrachtigd te worden, 1583; afschrift (eind 16e eeuw).
(eind 16e eeuw) 1 stuk
RGP 43: p. 297-300.
- 2048** Stuk houdende een op 6 mei 1588 door Michel Hurault de l'Hospital, heer du Fay, gezant van Hendrik, koning van Navarre, gedane propositie, waarin hij mede in het belang van Frankrijk en Engeland aan de Staten-Generaal adviseert om af te zien van de plannen voor vredesonderhandelingen met Spanje, 1588; afschrift (eind 16e eeuw)

- eeuw).
(eind 16e eeuw) 1 stuk
1. In het Frans.
2. RGP 51: p. 52-53.
- 2049** Stuk houdende een op 18 juni 1596 door Paul Choart, heer van Buzanval, ambassadeur van Frankrijk, gedane propositie, inzake de voordelen voor de Republiek van een voorgenomen alliantie van Frankrijk met Engeland naar aanleiding waarvan hij verzoekt om nadien dezelfde militaire steun te blijven verlenen, 1596; afschrift (eind 16e eeuw).
(eind 16e eeuw) 1 stuk
- 2050** Verdrag van Frankrijk met de Republiek van 31 oktober 1596, betreffende wederzijdse militaire steun, het herstel van de bezittingen van de Oranjes, het handhaven van handelsovereenkomsten en het bestrijden van zeeroverij, 1596; afschrift (eind 16e eeuw).
(eind 16e eeuw) 1 katern
In het Frans.
- 2051** Akte van ratificatie door Hendrik IV, koning van Frankrijk, van 31 december 1596 van het traktaat van Frankrijk met de Republiek van 31 oktober 1596, waarbij zij elkaar offensieve en defensieve militaire hulp, het herstel van de bezittingen der Oranjes, het handhaven van handelsovereenkomsten en het bestrijden van zeeroverij hebben toegezegd, 1596; afschrift (eind 16e eeuw).
(eind 16e eeuw) 1 katern
In het Frans.
- 2052** "Drievoudig verbond", verdrag van Frankrijk, Engeland en de Republiek van 31 oktober 1596, waarbij een regeling wordt getroffen voor offensieve en defensieve bijstand in de oorlog tegen Spanje; met credentiebrieven van Paul Choart, heer van Buzanval, ambassadeur van Frankrijk, en George Gilpijn, agent van Engeland, als bijlagen, 1596; afschriften (eind 16e eeuw).
(eind 16e eeuw) 1 katern
1. In het Frans.
2. Gedeeltelijk in het Latijn.
- 2053** Rapport van de adviseurs van Hendrik IV, koning van Frankrijk voor de gedeputeerden van de Staten-Generaal van (februari 1598), waarin zij toelichten waarom Frankrijk zich ondanks het Drievoudig verbond door het ontbreken van voldoende Engelse steun genoodzaakt ziet vrede te sluiten met Spanje, [1598]; afschrift (eind 16e eeuw).
(eind 16e eeuw) 1 katern
In het Frans.
- 2054** Stukken betreffende het sluiten en garanderen van een hernieuwd verdrag van Frankrijk met de Republiek van 24 januari 1608, 1607-1609; afschriften (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 1 katern
In het Frans.
- a.3 De opvolgingskwestie van Van Aerssen**
- 2055** "Remonstrantie", missive van François van Aerssen, gewezen ambassadeur van de Republiek in Frankrijk, aan de Staten-Generaal van 30 mei 1618, waarin hij een aanklacht wegens smaad indient tegen de anonieme pamfletschrijver van

"Ondeckinge van de valsche Spaensche Jesuïtische practijcke", een geschrift dat een verkeerde voorstelling van zaken geeft van zijn gedwongen ontslag als ambassadeur in 1613, dat insinueert dat Johan van Oldenbarnevelt zijn schoonzoon Cornelis van der Mijle als nieuwe ambassadeur in Frankrijk wil laten benoemen. afschrift.

1618

1 katern

RGP 152: p. 404.

2056

"Vertooch", een missive van Cornelis van der Mijle, aan de Staten-Generaal van 18 juni 1618, waarin hij zich bekend maakte als auteur van het pamflet "Ondeckinge van de valsche Spaensche Jesuïtische practijcke", waarin hij het door Van Aerssen gevoerde beleid hekelt en waarbij hij tevens ontkent dat Van Oldenbarnevelt een aandeel heeft gehad in diens ontslag in 1613 en dat hij zelf dit ambt ambieert, 1618; afschrift (begin 17e eeuw).

(begin 17e eeuw)

1 katern

RGP 152: p. 420.

2057

"Corte antwoord", missive van François van Aerssen, gewezen ambassadeur van de Republiek in Frankrijk, aan de Staten-Generaal van 27 juni 1618, als reactie op "Het Vertooch" van Cornelis van der Mijle, waarin hij protesteert tegen diens aanklachten over het door hem in 1606 en 1607 gevoerde beleid ten aanzien van de soevereiniteit van de Republiek en zijn bemoeienissen met de zgn. Spaanse huwelijken, 1618; afschrift (begin 17e eeuw).

(begin 17e eeuw)

1 katern

RGP 152: p. 426.

2058

"Naerder vertooch", missive van Cornelis van der Mijle aan de Staten-Generaal van 2 augustus 1618, waarin hij hun verzoekt om door een commissie een onderzoek in te laten stellen naar een aantal François van Aerssen aangevoerde bewijsstukken, 1618; afschrift (begin 17e eeuw).

(begin 17e eeuw)

1 katern

RGP 152: p. 459.

2059

Missive van François van Aerssen aan de Staten-Generaal van 6 augustus 1618, waarin hij verzoekt te willen bewerkstelligen, dat de in te stellen commissie van onderzoek aan Cornelis van der Mijle zal gelasten om een aantal door hem ingediende vragen te beantwoorden, 1618; afschrift (begin 17e eeuw).

(begin 17e eeuw)

1 katern

RGP 152: p. 461.

b. Handel

2060

Vonnis van het Parlement van Rouaan van 28 juni 1584 in het geschil tussen de stad Rouaan en enkele andere havensteden enerzijds en Hollandse en Zeeuwse kooplieden anderszijds, van 28 juni 1584, waarbij krachtens een ordonnantie van Hendrik III, koning van Frankrijk, wordt bepaald dat gedurende vier maanden ten behoeve van de vrije vaart op Frankrijk patentbrieven aan de Hollandse en Zeeuwse kooplieden zullen worden verstrekt, 1584; authentiek afschrift (eind 16e eeuw).

(eind 16e eeuw)

1 stuk

In het Frans.

2061

Missive van de Staten-Generaal aan Hendrik III, koning van Frankrijk, Maria de Medici, koningin-moeder, Hendrik, hertog van Joyeuse, de Conseil Privé, Pomponne de Bellièvre en het rechtscollege de Table du Marbre du palais, op 19 maart 1587, meegegeven aan Quintin de Taffin, heer van La Pré, gezant van de

Republiek in Frankrijk, waarin wordt vastgesteld om te onderhandelen over het in beslag nemen van Nederlandse koopwaren door Fransen, 1587; afschrift (eind 16e eeuw).

(eind 16e eeuw)

1 katern en 1 stuk

1. In het Frans.
2. RGP 47: p. 527.

2062

Stuk houdende een op 5 september 1589 door Coignet la Thuillierie, gezant van de koning van Navarre, gedane propositie, waarin hij de Staten-Generaal verzoekt om er bij de Nederlandse kooplieden op aan te dringen niet langer handel te drijven op de opstandige steden Rouaan, Grace en Nantes, 1589; afschrift (eind 16e eeuw).

(eind 16e eeuw)

1 stuk

1. In het Frans.
2. RGP 51: p. 355.

2063

Stuk houdende een op 26 januari 1591 door Paul Choart, heer van Buzanval, ambassadeur van Frankrijk, gedane propositie, waarin hij de Staten-Generaal verzoekt om in verband met de Franse burgeroorlog en de oorlog tegen Spanje zelf zoveel mogelijk de Franse troepen in de Republiek te willen bekostigen, 1591; afschrift (eind 16e eeuw).

(eind 16e eeuw)

1 stuk

1. In het Frans.
2. RGP 55: p. 341-342.
3. Kroniek HG XVIII: p. 341-349.

2064

Missive van Armand de Gontault, heer van Biron, aan de Staten-Generaal van 28 januari 1591, waarin hij hun medewerking vraagt voor een handelsverbod tegen de optandige steden Caen en Diepe, die niet willen bijdragen in de onkosten van het Franse leger, 1591; afschrift (eind 16e eeuw).

(eind 16e eeuw)

1 stuk

1. In het Frans.
2. RGP 55: p. 342.

2065

Rekest van Jean de la Fin, her van Beauvoir la Nocle, gezant van Frankrijk in Engeland, aan de Staten-Generaal, van 15 juli 1591 om te willen bewerken, dat de door Hendrik IV, koning van Frankrijk, aan hem gedane schenking op de debiteuren van François de Lovel en Denise Chouart, kooplieden uit Rouaan en Parijs, wordt verhaald, 1591; gelijktijdig afschrift; met bijlagen, 1591; gelijktijdig afschrift.

1 stuk

1. In het Frans.
2. RGP 55: p. 351-352.

2066

Memorie van N.N. voor N.N., betreffende enkele maritieme zaken, die in verband met het op 2 mei 1598 gesloten vredesverdrag van Vernin tussen de Franse en Nederlandse Admiraliteitscolleges nader geregeld dienen te worden, (eind 16e eeuw); afschrift (eind 16e eeuw).

(eind 16e eeuw)

1 stuk

In het Frans.

2067

Lijst van voorwaarden, waaraan de Nederlandse deelnemers aan een Frans-Nederlandse walvisvangst bij het eiland Pico moeten voldoen met het oog op de verdeling van de opbrengst en de te varen routes, (eind 16e eeuw); afschrift (eind 16e eeuw).

(eind 16e eeuw)

1 stuk

In het Frans.

- 2067A** Akte, waarbij de ontvanger-generaal van het kantoor van belastingen op de in- en uitvoer van buitenlandse goederen te Normandië op 17 juli 1609 aan Clemens de Keijser, koopman te Breskens, toestemming verleent voor de invoer van goederen aldaar, 1609; afschrift (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 1 stuk
In het Frans.
- 2068** Missive van Lodewijk XIII, koning van Frankrijk, aan de Staten-Generaal van 19 juni 1617, waarin hij aan hen verzoekt om toe te zien op een betere naleving door de Hollandse en Zeeuwse kooplieden van een vonnis van het Parlement van Rouaan, inzake de afspraken over handelsvrijheid, 1617; afschrift (begin 17e eeuw). Met een bijlage, 1617; afschrift (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 2 stukken
In het Frans.
- 2069** Missive van Gideon van den Boetzelaer, heer van Langerack, aan de Staten-Generaal van 2 november 1617, inzake het opheffen van het plakkaat van Rouaan, waarbij het buitenlanders verboden wordt goederen binnen Frankrijk te vervoeren, 1617; afschrift (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 1 stuk
1. In het Frans.
2. RGP 152: p. 254.
- 2070** Missive van de Staten-Generaal aan Lodewijk XIII, koning van Frankrijk, die op 9 december 1617, door een commissie van Nederlandse kooplieden en door Gideon van Boetzelaer, heer van Langerack, ambassadeur van de Republiek in Frankrijk, ter hand is gesteld, inzake een te Rouaan uitgevaardigd plakkaat, waarbij het buitenlanders verboden wordt om binnen Frankrijk goederen te vervoeren, 1617; afschrift (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 1 stuk
1. In het Frans.
2. RGP 152: p. 272.
- 2071** Stuk houdende een op 12 mei 1618 door Benjamin Aubéry, heer du Maurier, ambassadeur van Frankrijk, gedane propositie, inzake het vrijlaten van 22 genaturaliseerde Hollandse en Vlaamse matrozen, die door de Oost-Indische Compagnie op Java zijn gearresteerd en het verbeteren van de handelsbetrekkingen tussen de Republiek en Frankrijk, 1618; origineel en afschrift (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 1 stuk
1. In het Frans in tweevoud.
2. RGP 152: p. 393.
- 2072** Stukken betreffende het op 31 januari, 9 april en 27 juni 1618 door Benjamin Aubéry, ambassadeur van Frankrijk, met de Staten-Generaal gevoerde overleg, inzake een geschil over het in beslag nemen van een door Nicolas le Forestier, koopman van Rouaan, naar Amsterdam vervoerde, op de Portugezen buitgemaakte lading suiker en de vraag in hoeverre het Hof van Holland, Zeeland en West-Friesland of het Parlement van Parijs in deze recht moet spreken, 1618; origineel en afschriften
(begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 4 stukken
1. In het Frans.
2. Het origineel is ook tweemaal als afschrift aanwezig.
3. RGP 152: p. 322, 372 en 425.

2073 Memorie van N.N. voor N.N., betreffende het verlenen van militaire bijstand en het in hechtenis nemen van Franse onderhandelaars door de Nederlandse scheepskapitein Jan Janssen ten gunste van de inwoners van La Rochelle, die met Sebastiaen d'Espinoy in een geschil waren gewikkeld over het bezit van het huij Rochefort, [1618]; afschrift (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 1 stuk
In het Frans.

2074 Verdrag van Frankrijk met de Republiek, waarbij een regeling wordt getroffen voor het terugbrengen van de Nederlandse transitohandel in Frankrijk en het vervoer van verschillende goederen naar elkaars land wordt verboden, [1618]; afschrift (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 1 stuk
In het Frans in tweevoud.

II Documentatie

a. Binnenlandse betrekkingen van Frankrijk

2075 Missive van N.N. aan N.N. van 26 januari 1590, betreffende verschillende oorlogshandelingen in Frankrijk, 1590; afschrift (eind 16e eeuw).
(eind 16e eeuw) 1 stuk
In het Frans.

2076 Missive van de gedeputeerden van La Rochelle aan Hendrik IV, koning van Frankrijk, waarin zij naar aanleiding van de aanstelling van kapitein Montmartin hun voorkeur uitspreken voor handhaving van Armand de Gontault, heer van Biron, als commandant van hun stad, 1603; afschrift (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 1 stuk
In het Frans.

2077 Missive van (Christophe de Harley), graaf van Beaumont, aan (Maria de Medici), van 8 maart 1604, waarin hij zich verdedigt tegen valse beschuldigingen, geuit door haar een door andere personen, 1604; afschrift (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 1 stuk
In het Frans.

2078 Uittreksels uit missiven van N.N. aan N.N. van 16 en 29 november 1604, betreffende de inspanningen van Juan Fernandez de Velasco, graaf van Castilië, bij het Franse hof om een vrede met Spanje te bewerken en de Franse assistentie aan de Republiek te beëindigen, 1604; afschrift (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 1 stuk
In het Frans.

2079 Commissie van Hendrik II, graaf van Condé, cum suis voor Hendrik de la Tour d'Auvergne, en Charres de Lorraine, hertog van Guise, van 14 april 1614, om met de gedeputeerden van de Franse Staten-Generaal te overleggen over het opschorten van het huwelijk van Lodewijk XIII, koning van Frankrijk, met Anna, aartshertogin van Oostenrijk, 1614; afschrift (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 1 stuk
In het Frans.

2080 Stukken betreffende de door de gedeputeerden van de te Grenoble vergaderde protestantse kerken met Lodewijk XIII, koning van Frankrijk, in september 1615

gevoerde besprekingen over de tegen hen geuite bezwaren van landverraad en de door hen op politiek en religieus terrein gedane voorstellen tot hervormingen, 1615; afschriften (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 3 stukken
In het Frans.

2081 Akte van verificatie van het Parlement van Rouaan door Lodewijk XIII, koning van Frankrijk, in september afgegeven patentbrieven van 7 oktober 1615, waarbij hij de autoriteiten gelast heeft om streng op te treden tegen ronselaars van troepen in Normandië, 1615; afschrift (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 1 stuk
In het Frans.

2082 Missive van Parlement van Bordeaux aan Lodewijk XIII, koning van Frankrijk, in antwoord op een namens hem door Hendrik II, graaf van Condé, geschreven missive, waarin het diens klachten over het uitblijven van politieke hervormingsplannen, het huwelijk van de koning met Anna, aartshertogin van Oostenrijk, en enkele financiële aangelegenheden weerlegt, [1615]; afschrift (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 1 stuk
In het Frans.

2083 Akte van de op 20 januari 1616 door Lodewijk XIII, koning van Frankrijk, met Hendrik II, graaf van Condé, gemaakte afspraken, inzake een wapenstilstandsverdrag en enkele andere zaken tijdens het te Loudon te voeren vredesoverleg te bespreken zaken, 1616; afschrift (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 1 stuk
In het Frans.

2084 Akte, waarbij Hendrik II, graaf van Condé, ondanks kritiek op een aantal punten van het beleid van Lodewijk XIII, koning van Frankrijk, hem openlijk trouw belooft en ontkent samen te werken met een liga, [1617]; afschrift (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 1 stuk
In het Frans.

b. Buitenlandse betrekkingen

b.1 De Republiek

2085 Resolutie van de Staten van Holland, Zeeland en West-Friesland van 29 maart 1580, inzake de aanstelling van François van Alençon, hertog van Anjou, als gouverneur, het aanbieden van het protectoraat aan Willem, prins van Oranje, en de plannen om Philips II, koning van Spanje, niet langer als stadhouder van Holland en Zeeland meer te erkennen, 1580; afschrift (eind 16e eeuw).
(eind 16e eeuw) 1 stuk

2086 "Advis d'alcuns conseilliers du privé Conseil du Roy de France sur le fait des Pay-Bas, 1582 ", memorie, houdende de overwegingen van de raadsheren van Hendrik III, koning van Frankrijk, om zijn broer François, hertog van Anjou, in de Republiek te helpen bij een gebiedsuitbreiding van Frankrijk, waarbij de geografische ligging van de landen rond Frankrijk en met name van Spanje nader wordt gezien, 1582; afschrift (eind 16e eeuw).
(eind 16e eeuw) 1 katern
In het Frans.

- 2087** Akte van autorisatie van de Staten van Holland en West-Friesland van 25 augustus 1583 voor de gecommiteerden voor het overhandigen aan Willem, prins van Oranje, van een rapport, betreffende hun oordeel over François van Alençon, hertog van Anjou, 1583; origineel.
1 stuk
- 2088** Missive van gedeputeerden van de Staten van Holland en West-Friesland aan Willem, prins van Oranje, van 2 september 1583, waarin zij pleiten om verdere onderhandelingen met François van Alençon, hertog van Anjou, en andere buitenlandse vorsten over het aanbieden van de soevereiniteit te willen staken, 1583; afschrift (eind 16e eeuw).
(eind 16e eeuw) 1 stuk
- 2089** Missiven van de Staten van Brabant, respectievelijk van het stadsbestuur van Mechelen aan de Staten van Holland en West-Friesland van 6 september 1584, waarin zij voorstellen om wegens de slepende oorlog een traktaat met Frankrijk te sluiten, 1584; afschriften (eind 16e eeuw).
(eind 16e eeuw) 2 stukken
- b.2 Overige landen**
- 2089A** Stukken betreffende de vredesonderhandelingen tussen Lodewijk XI, koning van Frankrijk, en Maximiliaan, aartshertog van Oostenrijk, betreffende het voorgenomen huwelijk van Margaretha, dochter van Maximiliaan, met Karel VIII, dauphin van Frankrijk, behandeld in de vergadering van de Staten-Generaal, 1482; afschriften, 1482 en (eind 16e eeuw)
1482-c.1600 1 katern en 1 stuk
1. Het stuk in tweevoud.
2. De katern in het Frans.
- 2090** Verdrag van de vrede, gesloten te Atrecht tussen Lodewijk XI, koning van Frankrijk, en Maximiliaan, aartshertog van Oostenrijk, van 23 december 1482; afschrift (eind 16e eeuw).
(eind 16e eeuw) 1 katern
In tweevoud; in het Nederlands en in het Frans.
- 2090A** Register van persoonlijke en staatkundige overeenkomsten, 1421, 1424, 1428, 1433, 1494, 1505 en 1509; met een lijst van de namen van de graven en gravinnen van Artois en hun kinderen over de periode van 1170-1506; afschriften (eind 16e eeuw).
(eind 16e eeuw) 1 katern
In het Frans en in het Latijn.
- 2091** Rapport van François de Coligny, admiraal van Châtillon, voor Hendrik IV, koning van Frankrijk, inzake het politieke en economische belang van een verovering van Vlaanderen door Frankrijk op Spanje, [1590]; afschrift (eind 16e eeuw).
(eind 16e eeuw) 1 katern
In het Frans.
- 2092** Verdrag van Elizabeth, koningin van Engeland, met Hendrik IV, koning van Frankrijk, van 16 mei 1596, waarbij zij belooft om met ingang van 1 mei 1596 voor een half jaar 2.000 militairen te leveren voor de strijd in Pirardië tegen Spanje, 1596; afschrift
(eind 16e eeuw).
(eind 16e eeuw) 1 stuk
In het Latijn.

- 2093** Verdrag van Hendrik IV, koning van Frankrijk, met Philips II, koning van Spanje, en Karel-Emanuel, hertog van Savoije, van 2 mei 1598, waarbij zij vrede sluiten en de status quo van 1559 weer wordt hersteld, 1598; afschrift (eind 16e eeuw).
(eind 16e eeuw) 1 stuk
In het Frans.
- 2094** Memorie van Franse vissers, inzake de moeilijkheden, die de internationale walvisvangst bij Groenland ondervindt van de Engelse vissers. (eind 16e eeuw) afschrift (eind 16e eeuw).
(eind 16e eeuw) 1 stuk
In het Frans.
- 2095** Lijst van voorwaarden, waaraan Hendrik IV, koning van Frankrijk, en zijn naaste edelen moeten voldoen voor het aangaan van een bondgenootschap met Spanje, [eind 16e eeuw]; afschrift (eind 16e eeuw).
(eind 16e eeuw) 1 stuk
In het Frans.
- 2096** Memorie van N.N. voor N.N., houdende voorstellen tot het doen van een aanval door Frankrijk op het platteland en een aantal steden van Vlaanderen, Artois en op de omgeving van de steden Rijssel en Doornik, teneinde deze schatplichtig te maken, het oprichten van fourage- en munitieopslagplaatsen en het ombuigen van het offensieve beleid van Albert, aartshertog van Oostenrijk, tot een defensief beleid, waardoor een volksofstand kan worden bewerkt, ten einde de aan zee gelegen steden te kunnen aanvallen, [1600]; afschrift (eind 16e eeuw).
(eind 16e eeuw) 1 katern
In het Frans.
- 2097** Missive van François van Aerssen, agent van de Republiek in Frankrijk, aan het stadsbestuur van Genève van 4 februari 1603, waarin hij toezegt te willen bemiddelen bij Hendrik IV, koning van Frankrijk, om militaire steun te verkrijgen voor de oorlog tegen Karel Emanuel I, hertog van Savoije, 1603; afschrift (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 1 stuk
In het Frans.
- 2098** Missive van Hendrik IV, koning van Frankrijk, aan Otto, graaf van Solms, en Volraedt von Plessen, gezanten van Johan Casimir, keurvorst van de Palts, van 18 mei 1603, waarin hij opnieuw hun verzoek om gratie voor Henri de la Tour d'Auvergne, hertog van Bouillon, afwijst 1603; afschrift (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 1 stuk
In het Frans.
- 2099** Stuk betreffende de tussensprekingsproeven tussen Hendrik IV, koning van Frankrijk, en Hendrik de la Tour d'Auvergne, ambassadeur van Frankrijk in Engeland, gerezen geschillen, waarbij laatstgenoemde op politieke en religieuze gronden van landverraad wordt beschuldigd en zijn bezittingen geconfisqueerd dreigen te worden; afschriften
(begin 17e eeuw).
1603-1605
1. In het Frans.
2. Eén stuk gedeeltelijk in tweevoud.
- 2100** Stuk houdende de tekst van de door een Spaanse raadsheer naar aanleiding van het overlijden van Hendrik IV, koning van Frankrijk, en de oorlog tegen Savoije gehouden redevoeringen, [1610]; afschrift (eind 16e eeuw).

(eind 16e eeuw) 1 katern
In het Spaans.

2101 Vonnis van het Parlement van Grenoble van 15 juni 1614, waarbij het in het geschil tussen Albrecht en Clara Eugenia, aartshertogen van Oostenrijk, en Johan Friederich, graaf van Württemberg, de souvereiniteit over de dorpen Louse en Chaigeij toewijst aan de aartshertogen, 1614; authentiek afschrift 1614 1 katern
In het Frans.

2102 Stukken betreffende de bemiddelingspogingen van de gedeputeerden van Philips III, koning van Spanje, Lodewijk XIII, koning van Frankrijk, en van de Republiek Venetië van juni-augustus 1617, in het geschil tussen Karel Emanuel I, hertog van Savoije, en Ferdinand, aartshertog van Oostenrijk, 1617; afschriften (begin 17e eeuw). (begin 17e eeuw) 1 stuk
Deels in het Frans, deels in het Spaans.

2103 Missive van Juan Fernandez de Velasco, graaf van Castilië, gezant van Frankrijk in Zwitserland, aan N.N., waarin hij zijn bedenkingen uit over het door het kanton Bern met de Republiek Venetië gesloten bondgenootschap, 1617; afschrift (begin 17e eeuw). (begin 17e eeuw) 1 stuk
In het Frans.

E Italië

2104 Uittreksel uit een missive van N.N. van 31 oktober 1598, betreffende de doortocht van Anna van Oostenrijk, echtgenote van Philips III, koning van Spanje, door Italië op weg naar Spanje na het overlijden van haar man, 1598; afschrift (eind 16e eeuw). (eind 16e eeuw) 1 stuk
In het Frans; in tweevoud.

2105 Missive van N.N. Nuhetti aan zijn vader Guillaume Nuhetti van 16 maart 1601, betreffende de door de Staten-(Generaal) aan Marco Venies verleende toestemming om tot voldoening van zijn vorderingen beslag te leggen op Nederlandse schepen en goederen, 1601; afschrift (begin 17e eeuw). (begin 17e eeuw) 1 stuk

2106 Aantekeningen van (Volraedt von Plessen), van 24 juli 1614 betreffende door Ferdinand, hertog van Mantua, met Karel Emanuel I, hertog van Savoije, op 24 juli 1614 gevoerde onderhandelingen, betreffende de plannen voor een offensief van laatstgenoemde tegen het hertogdom Milaan, 1614; afschrift (begin 17e eeuw). (begin 17e eeuw) 1 stuk
In het Frans.

F Marokko

2107 Uittreksel uit verschillende missiven van Davidt de Weert aan N.N. Maertens en de Heren XVII van de VOC. van december 1605, betreffende de moeilijkheden die zich hebben voorgedaan bij het lossen van het schip van Thomas Geurtszn. in Saffia in Marokko, 1605; afschrift (begin 17e eeuw). (begin 17e eeuw) 1 stuk

2108 Missiven van de Staten-Generaal aan Muley Zidan, keizer van Marokko.

- (begin 17e eeuw) 2 stukken
 Missive van de Staten-Generaal aan Muley Zidan, keizer van Marokko, van 16 oktober 1609, in antwoord op een door Hammu ben Bachir, ambassadeur van Marokko, en Samuel Pallache, agent van Marokko, op 12 oktober gedane propositie, inzake het aanbod van vrijhandel op Marokko, waarvoor de Republiek vrijhandel aan Marokko aanbiedt, 1609; concept en afschrift (begin 17e eeuw).
 (begin 17e eeuw)
 RGP 131: p. 787.
 Missive van de Staten-Generaal aan Muley Zidan, keizer van Marokko, van 17 oktober 1609, waarin zij bedanken voor het aanbod van de vrijhandel, verzoeken om vrijlating van Nederlanders in Marokko en om teruggave van in beslag genomen goederen en vrijhandel op de Republiek aanbieden; concept. 1609
 1. In het Frans.
 2. RGP 131: p. 787.
- 2109** Rekest van Hammu ben Bachir, ambassadeur van Marokko, aan de Staten-Generaal van (december 1609) aan Samuel en Joseph Pallache toestemming te willen verlenen om hun eigen goederen en de door Paulo van Lipilan in Brazilië buitgemaakte goederen uit de Republiek naar Marokko te mogen vervoeren, [1609]; afschrift (begin 17e eeuw).
 (begin 17e eeuw) 1 stuk
- 2110** Stukken betreffende de op 26 juni 1610 door Ahmed ben Abdallah el Merouni, ambassadeur van Marokko, en Samuel Pallache, agent van Marokko, met de Staten-Generaal gevoerde onderhandelingen, inzake het leveren en uitrusten van een drietal oorlogsschepen door de Republiek aan Marokko, 1610; afschriften (begin 17e eeuw).
 (begin 17e eeuw) 1 stuk
 Eén stuk in het Frans.
- 2111** Stukken betreffende de op 29 juni en 1 juli 1610 door Ahmed ben Abdallah el Merouni, ambassadeur van Marokko, en Samuel Pallache, agent van Marokko, met de Staten-Generaal gevoerde onderhandelingen, inzake het sluiten van een traktaat en het uitwisselen van vertegenwoordigers, 1610; afschriften (begin 17e eeuw).
 (begin 17e eeuw) 1 stuk
 Eén stuk in het Frans.
- 2112** Missive van Ahmed ben Abdallah el Merouni, ambassadeur van Marokko, en Samuel Pallache, agent van Marokko, aan de Staten-Generaal van 9 juli 1610, betreffende een door Marokko aan de Republiek toegezegde lening en een uitwering van de wederzijdse handelsvrijheden, 1610; afschrift (begin 17e eeuw).
 (begin 17e eeuw) 1 stuk
 RGP 135: p. 174.
- 2113** Missive van Pieter Maertens Coy, gewezen agent van de Republiek in Marokko, aan Johan van Oldenbarnevelt van 21 juli 1610, waarin hij verzoekt om voor het afsluiten van zijn afrekening met de Marokkaanse ambassadeur Ahmed ben Abdallah el Merouni, naar Marokko te mogen afreizen, 1610, origineel.
 1 stuk
 RGP 108: p. 437.
- 2114** Traktaat van Marokko met de Republiek van 24 december 1610, waarbij de wederzijdse handelsvrijheden nader zijn bepaald, 1610; afschrift (begin 17e eeuw).
 (begin 17e eeuw) 1 katern
- 2115** Missive van de Staten-Generaal aan Muley Zidan, keizer van Marokko, van 27

december 1610, waarin men verzoekt om binnen een half jaar een akte van ratificatie van het traktaat van 25 december 1610 te sturen, 1610; afschrift (begin 17e eeuw).

(begin 17e eeuw)

1 stuk

In het Frans.

2116

Missive van Hammu ben Bachir, ambassadeur van Marokko, en Samuel Pallache, agent van Marokko, aan de Staten-Generaal, waarin zij op de hoogst nodige betalingen van de Republiek aan Marokko aandringen, [1610]; afschrift (begin 17e eeuw).

(begin 17e eeuw)

1 stuk

In het Spaans.

2117

Akte van arbitrage in het geschil van Samuel Pallache, agent van Marokko in de Republiek, met Wolfert Harmanszn., admiraal, van een door de Staten-Generaal aan Marokko geleverde vloot van 26 maart 1614, inzake het betalen van schulden. origineel

1614

1 stuk

G Polen

2118

Stukken betreffende de op 21 en 22 juli door Paulus d'Jalijn, gezant van Sigismund III, koning van Polen en Zweden, met de Staten-Generaal gevoerde onderhandelingen, waarbij hij de Republiek ertoe tracht te bewegen om vrede te sluiten met Spanje, opdat Polen dan veiliger oorlog zou kunnen voeren tegen de Turken, 1597; afschriften (eind 16e eeuw).

(eind 16e eeuw)

2 stukken

1. In het Latijn.

2. RGP 62: p. 461-462.

2119

Akte van procuratie door Sigismund III, koning van Polen en Zweden, van Herbert Medeman van 7 maart 1599 om vanwege het tusschen Sigismund en Karel, erfvorst van Zweden, gerezen geschil over de aanspraken op de Zweedse troon beslag te laten leggen op alle goederen en schepen, die in buitenlandse havens worden aangetroffen; authentiek afschrift, 1599.

1599

1 stuk

1. In het Duits.

2. RGP 71: p. 579.

2120

Missive van een inwoner uit Silezië aan de (Staten-Generaal) van februari 1601, betreffende de in Warschau door de afgevaardigden van Polen met afgevaardigden van Spanje gevoerde besprekingen over een huwelijk van Sigismund III met een dochter van aartshertog Ferdinand van Oostenrijk, het assisteren in de oorlog tegen Zweden, de plannen tot toenadering van Polen tot Denemarken in verband met de Sontvaart en de mogelijke gevolgen hiervan voor de Republiek en de Duitse protestantse vorsten, 1601; afschrift (begin 17e eeuw).

(begin 17e eeuw)

1 stuk

In het Frans.

2121

Verdrag waarbij Matthias, aartshertog van Oostenrijk, en Stephan Bockai de Mismaria, koning van Hongarije, op 23 juni 1606 vrede sluiten, 1606; afschrift (begin 17e eeuw).

(begin 17e eeuw)

1 katern

1. In het Latijn.

2. In tweevoud.

- 2122** Missive van Sigismund III, koning van Polen en Zweden aan (Albrecht Friedrich, hertog van Pruisen), van 20 februari 1607, waarin hij hem verzoekt te bemiddelen in de tussen hem en de Jezüieten gerezen geschillen over de aantasting van het patronaatsrecht, de negatieve oordeelsvorming, het oprichten van een seminarie en het toepassen van kanoniek recht, 1607; afschrift (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 1 stuk
In het Latijn.
- 2123** Stukken betreffende de door gezanten van Moldavië, Walachije en Livonië met vertegenwoordigers van de in juli 1607 in Lublinens gehouden vergadering gevoerde besprekingen over de aantastingen van de vrijheid en de oorlogsdreiging vanuit het buitenland, 1607; afschriften (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 1 stuk
In het Latijn.
- 2124** Missive van Sigismund III, koning van Polen en Zweden, aan de Rijksdag te Warschau en aan N.N. Rackocz, inzake een door hem met Johan Sigismund, keurvorst van Brandenburg, gesloten overeenkomst over het betuur van het hertogdom Pruisen, 1607; afschrift (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 1 stuk
In het Latijn.

H Portugal

- 2125** Stukken betreffende de door Bartholomeus Kieffelt, agent van Don Antonio, kroonpretendent van Portugal, met de Staten-Generaal gevoerde onderhandelingen, inzake het verlenen van militaire en financiële steun voor het uitrusten van een vloot, die Portugal op Spanje moet heroveren, 1587 en [1587]; afschriften (eind 16e eeuw).
(eind 16e eeuw) 3 stukken
1. Twee stukken in het Latijn.
2. Eén stuk in het Frans.
- 2126** Missive van Don Antonio, kroonpretendent van Portugal, aan Johan van Oldenbarnevelt van 17 februari 1588, betreffende zijn bemiddelingen bij het inkopen van wapens en ammunitie in de Hollandse steden en de ondersteuning met oorlogsschepen. origineel.
1588 1 stuk
1. In het Frans.
2. RGP 80: p. 132-133.
- 2127** Missive van Don Emanuel, kroonpretendent van Portugal, aan de Staten-Generaal, waarin hij om assistentie vraagt om de stad Pernambuco op de Spanjaarden te heroveren, [1595]; afschrift.
In het Frans. 1 stuk
- 2128** Missive van Don Christoval en Don Emanuel, zoons van wijlen Don Antonio, kroonpretendent van Portugal, aan de Staten-Generaal van 11 mei 1597, waarbij verzoeken om zich na een verblijf in Frankrijk en Engeland, in de Republiek te mogen vestigen, 1597; afschrift. (eind 16e eeuw) Met bijlagen, 1596 en z.j.; authentiek afschrift en afschrift (eind 16e eeuw).
eind 16e eeuw 3 stukken
1. Twee stukken in het Frans.
2. RGP 62: p. 464.

- 2129** Stukken betreffende de overwegingen van de Staten-Generaal om ondanks de eigen militaire en financiële situatie aan het verzoek van Francis Drake, Engels vlootvoogd, om Don Antonio, kroonpretendent van Portugal, te willen assisteren bij het heroveren van Portugal op Spanje, te voldoen, 1597; afschriften (eind 16e eeuw).
(eind 16e eeuw) 3 stukken.
Eén stuk in het Latijn.
- 2130** Missive van N.N. aan N.N. van 29 juli 1615, waarin hij zich beklagt over het onrecht, dat zijn zoon van Roelof Gaem en het stadsbestuur van Grootebroek heeft ondervonden en waarin hij hem ook inlicht over de overlicht die de Engelsen en de Nederlanders van de kaapvaart ervaren en omtrent het Nederlandse consulaat in Portugal, 1615; gelijktijdig afschrift. 1 stuk
- 2131** Rekest van Don Emanuel, kroonpretendent van Portugal, aan de Staten-Generaal van 2 februari 1617, om ondanks de eigen hoge financiële lasten, nogmaals financiële steun te willen verlenen. origineel. 1617 1 stuk
1. In het Frans.
2. RGP 152: p. 30.

I Roemenië

- 2132** Missiven van de bevelhebber der Tartaren aan Sigismund III, koning van Polen, en aan de paltsgraaf van Walachije, betreffende het niet nakomen van de financiële verplichtingen, voortvloeiende uit het met Polen gesloten wapenstilstandsverdrag en de gebiedsschendingen door de Kozakken, [1615]; afschriften (begin 17e eeuw). (begin 17e eeuw) 1 stuk
In het Latijn.

J Rusland

- 2133** Stukken betreffende de in juni 1613 en op 27 maart 1614 door Stephan Michalowits Ousackova en Cemoe Saboroetskoe, gezant en secretaris van Michael Feudorowits, Czaar van Rusland, met de Staten-Generaal gevoerde onderhandelingen over het vaststellen van een lening aan Rusland voor de oorlog tegen Polen en het verlenen van gelijke handelsrechten als de Engelsen reeds bezitten; afschriften (begin 17e eeuw). (begin 17e eeuw) 2 stukken
- 2134** Rapport van Hendrik van Brienen en Johan van Teylingen voor de Staten-Generaal van 14 maart 1616, waarin zij op grond van een memorie van Isaac Massa, gecommitteerde naar Rusland, aandringen op het bespoedigen van een beslissing over het verstrekken van een lening en het sluiten van een handelsverdrag, 1616; afschriften (begin 17e eeuw). (begin 17e eeuw) 2 stukken
- 2135** Missive van de Staten-Generaal aan Michael Feudorowits, Czaar van Rusland, van 15 juni 1618, waarin zij het verzoek om financiële en militaire bijstand afwijzen, verzoeken de vrijhandel op Rusland voort te mogen zetten en toezeggen de Nederlandse kooplieden de handel op Polen opnieuw te zullen verbieden, 1618; afschrift (begin 17e eeuw). (begin 17e eeuw) 1 katern

RGP 152: p. 417.

K Savoije

I De oorlog met Milaan

- 2136** Stukken betreffende de op 20 en 22 december 1614 door Johan van Nassau, gezant van Karel Emanuel I, hertog van Savoije, gedane proposities, waarin hij om geld of troepen vraagt voor de oorlog tegen Juan de Mendoza, markies van Hinoyosa, gouverneur van Milaan en diens bondgenoot Philips III, de koning van Spanje, over de aanspraken op Mentferrat, 1614; afschriften (begin 17e eeuw). 2 stukken
(begin 17e eeuw)
1. In het Frans.
2. RGP 151: p. 369-370.
- 2137** Stukken betreffende de gevolgen, die volgens Juan de Mendoza, markies van Hinoyosa, gouverneur van Milaan, voor de steden Asti en Santhia voortvloeien uit het feit, dat Karel Emanuel I, hertog van Savoije, leenman is van Philips III, koning van Spanje, 1614; afschriften (begin 17e eeuw). 1 stuk
(begin 17e eeuw)
In het Italiaans.
- 2138** Missiven van Spaanse bevelhebbers aan Philips III, koning van Spanje, van 16, 20 en 21 januari 1615, die in Savoije zijn onderschept, betreffende het inkwartieren van Juan de Mendoza, markies van Hinoyosa, gouverneur van Milaan, in Piëmont in verband met de oorlog, die Savoije tegen Spanje voert, 1615; afschriften (begin 17e eeuw). 1 katern
(begin 17e eeuw)
- 2139** Akte, waarbij Karel Emanuel I, hertog van Savoije, op 15 maart 1615, verklaart zich door de oorlogshandelingen van Juan de Mendoza, markies van Hinoyosa, gouverneur van Milaan, de troepenwervingen en de tegenwerking bij de vredesonderhandelingen van de Spanjaarden, genoodzaakt te zien de oorlog voort te zetten, 1615; afschrift (begin 17e eeuw). 1 stuk
(begin 17e eeuw)
In het Italiaans.
- 2140** Missive van Karel Emanuel I, hertog van Savoije, aan Johan van Oldenbarnevelt van (27 april 1615), waarbij hij Emanuel Philibert Goveano, raadsheer in de senaat van Piëmont, aanbeveelt om hem te introduceren in de Staten-Generaal om hen te informeren over de laatste ontwikkelingen in Savoije. origineel. 1 stuk
1615
1. In het Frans.
2. RGP 121: p. 101-102.
- 2141** Missiven van de Staten-Generaal aan Karel Emanuel I, hertog van Savoije, van 9 mei 1615, in antwoord op door Johan van Nassau, gezant van Karel Emanuel I, hertog van Savoije, op 12 maart en op 9 april gedane proposities, waarbij zij in verband met de dreiging van de Spanjaarden en de aartshertogen aan de eigen grenzen verklaren voorlopig geen militaire hulp aan Savoije te kunnen leveren, 1615; klad en afschriften. (begin 17e eeuw) Met een bijlage, 1615; afschrift (begin 17e eeuw). 3 stukken
(begin 17e eeuw)
1. Merendeels in het Frans.
2. Eén stuk in tweevoud.
3. RGP 151: p. 445.

- 2142** Missive van Karel Emanuel I, hertog van Savoije, aan Johan van Nassau, waarin hij hem ten behoeve van de Staten-Generaal inlicht over het advies van Engeland in het geschil om Montferrat en adviseert door te gaan met troepenwervingen, [1615]; origineel en afschrift. Met een bijlage, [1615]; afschrift (begin 17e eeuw). 2 stukken
1. In het Frans.
2. In tweevoud.
- 2143** Missive van N.N. aan N.N. betreffende de gevolgen die voortgang van de oorlogshandelingen van de Spanjaarden in de omgeving van Vercelli en Asti kan hebben voor de vredesonderhandelingen van Karel Emanuel I, hertog van Savoije, met Spanje, [1615]; afschrift (begin 17e eeuw). 1 stuk
In het Italiaans.

II De oorlog met Spanje

- 2144** Stuk houdende een op 14 maart 1617 door Guillet de Monthou, buitengewoon ambassadeur van Savoije, gedane propositie, waarin hij wijst op de gevolgen, die de verovering van Savoije door de Spanjaarden voor de Republiek zal hebben en om militaire of financiële hulp vraagt, 1617; afschrift (begin 17e eeuw). 1 stuk
1. In het Frans.
2. RGP 152: p. 65-67.
- 2145** Stuk, houdende een op 18 mei 1617 door Guillet de Monthou, buitengewoon ambassadeur van Savoije, gedane propositie, waarbij hij de Staten-Generaal verzoekt om in navolging van de hem door Duitse vorsten toegezegde hulp voor een offensief tegen Milaan eveneens troepen of geld te willen leveren, 1617; afschrift (begin 17e eeuw). 1 stuk
1. In het Frans.
2. RGP 152: p. 114.
- 2146** Stuk houdende advies van de Raad van State aan de Staten-Generaal van 8 juni 1617, waarbij men aanraadt om Karel Emanuel I, hertog van Savoije, maandelijks met een door de Raad van State vast te stellen bedrag te ondersteunen in zijn oorlog tegen Spanje, 1617; afschrift (begin 17e eeuw). 1 stuk
RGP 152: p. 133.
- 2147** Missive van de Raad van State aan de Staten-Generaal van 9 juni 1617, waarbij men toestemming geeft om voor het verstrekken van hulp aan Karel Emanuel I, hertog van Savoije, te beschikken over de troepen van kolonel Walraven van Gent, 1617; afschrift (begin 17e eeuw). 1 stuk
1. In het Frans.
2. Zie ook RGP 152: p. 134.
- 2148** Missive van de Staten-Generaal aan Karel Emanuel I, hertog van Savoije, van 12 juli 1617 in antwoord op een door Guillet de Monthou, buitengewoon ambassadeur van Savoije, op 14 maart 1617 gedane propositie, waarbij zij verklaren, na overleg met de provincies, voor één kwartaal in te stemmen met een maandelijks financiële ondersteuning aan Savoije voor de oorlog tegen Spanje, 1617; afschrift (begin 17e eeuw).

(begin 17e eeuw) 1 stuk 1. In het Frans.
2. RGP 152: p. 164.

- 2149** Stukken betreffende een op 15 juli 1617 door Guillet de Monthou, buitengewoon ambassadeur van Savoije, bij de Staten-Generaal ingediende memorie, inzake een gedeeltelijke betaling van het toegezegde bedrag, de mogelijkheden van een confederatie, het verstrekken van patentbrieven aan enkele particuliere zeelieden en de wenselijkheid om Frederik V, keurvorst van de Palts, en Pieter Corneliszn. en Brederode over de laatste ontwikkelingen in te lichten, 1617; afschriften (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 2 stukken
1. Eén stuk in het Frans.
2. RGP 152: p. 168.

- 2150** Missive van de Staten-Generaal aan Karel Emanuel I, hertog van Savoije, van 24 juli 1617, betreffende het bereiken van een regeling met Guillet de Monthou, buitengewoon ambassadeur van Savoije, ter ondersteuning van Savoije, 1617; afschrift (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 1 stuk
1. In het Frans.
2. RGP 47: p. 573.

L Schotland

I Diplomatieke betrekkingen

- 2151** Stukken betreffende de onderhandelingen van de conservateur van Schotland en George Gilpijn, gezant van Engeland, met de Staten-Generaal en de Raad van State van januari 1587 over het op 10 juli 1586 in beslag nemen van twee Schotse schepen en het verbeurd verklaren van de voor de Franse stapelplaats Dieppe bestemde lading zalm door het College ter Admiraliteit in Zeeland; afschriften (eind 16e eeuw).
(eind 16e eeuw) 4 stukken
1. Twee stukken in het Frans.
2. RGP 47: p. 573.
- 2152** Akte waarbij Jacobus VI, koning van Schotland, op 24 mei 1588 afkondigt represailles tegen de Nederlanden te zullen nemen, indien de schuld aan kolonel Johan Stewart en zijn soldaten in Vlaanderen niet binnen veertien dagen wordt voldaan, 1588; afschrift (eind 16e eeuw).
(eind 16e eeuw) 1 stuk
In het Latijn.
- 2153** Missive van Adriaan Damman, agent van de Republiek in Schotland, aan Johan van Oldenbarnevelt van 29 juli 1594, betreffende de ontvangst van buitenlandse gezanten voor de doopplechtigheid van Karel I, prins van Schotland, het verzoek aan de Republiek om grotere cadeaus en de spanningen tussen hem en kolonel William Murray. origineel.
1594 1 stuk
1. Gedeeltelijk in het Latijn.
2. RGP 80: p. 275-279.
- 2154** Akte waarbij de Staten-Generaal op 13 december 1594 de in 1550 te Binche met Schotland gesloten alliantie opnieuw bekrachtigen, 1594; authentiek afschrift (eind 16e eeuw).
(eind 16e eeuw) 1 stuk

1. In het Frans.
2. RGP 57: p. 233-224.

2155 Declaratie van de onkosten van Walraven, heer van Brederode, en Jacob Valcke, ontvanger-generaal van Zeeland, gemaakt tijdens het gezantschap naar Schotland in de periode van juli-november 1594; origineel. 1 katern

2156 Missive van de Staten-Generaal aan Jacobus VI, koning van Schotland, van 29 januari 1602, in antwoord op een door Robert Deniston, gezant van Jacobus VI, koning van Schotland, op 25 januari 1602 gedane propositie, inzake een onderzoek naar de overtredingen, die zijn begaan bij het vissen in de buurt van de Orkaden door de convooischepen van de visserij van de Republiek, de klachten van Nederlandse kooplieden over Schots zout en de benoeming van Esaye Châtelain als agent van Schotland, 1602; afschrift (begin 17e eeuw). 1 stuk
(begin 17e eeuw)

1. In het Frans.
2. RGP 92: p. 109.

II Documentatie

2157 Stuk houdende de teksten van door Vlaanderen met Schotland op 17 december 1427, 21 juli 1428, 27 mei 1449 en 24 juli 1531 gesloten verdragen, 1427, 1428, 1449 en 1531; afschriften (eind 16e eeuw). 1 katern
(eind 16e eeuw)

1. Drie verdragen in het Latijn.
2. Eén verdrag in het Frans.

M Spanje

I Diplomatieke betrekkingen

2158 Akte, waarbij Willem I, prins van Oranje, namens de Republiek tijdens de vredesonderhandelingen te Breda met de Spanjaarden voor een periode van 1 augustus - 1 oktober 1575 een wapenstilstand voorstelt; met een instructie voor de gedeputeerden nevens Zijne Excellentie, 1575; afschrift (eind 16e eeuw). 1 stuk
(eind 16e eeuw)

2158A Commissie van Matthias, aartshertog van Oostenrijk, gouverneur der Nederlanden, voor Johan van Gent, heer van Oijen, Nicasius Sille en Edelen uit Westfalen voor de vredesonderhandelingen van de Staten-Generaal met Spanje, [1578]; afschrift (eind 16e eeuw). 1 stuk
(eind 16e eeuw)
In het Latijn.

2159 Commissie van Johan Sloet, drost van Vollenhove, de Ridderschap van Overijssel en de stadsbesturen van Kampen en Zwolle van 3 november 1587 voor de gecommiteerden ter Staten-Generaal voor de vergaderingen, inzake de vredesonderhandelingen van Leicester met Spanje, 1587; afschrift (eind 16e eeuw). 1 stuk
(eind 16e eeuw)

2160 Commissie van de Staten van Gelderland en van het graafschap Zutphen van 15 november 1587 voor gecommiteerden ter Staten-Generaal, inzake het aangaan van vredesonderhandelingen door Leicester met Spanje, 1587; afschrift (eind 16e eeuw).

- (eind 16e eeuw) 1 stuk
- 2161** Stukken houdende in de vergadering van de Staten van Holland en West-Friesland van (november) 1587 uitgebrachte adviezen op de namens Elizabeth, koningin van Engeland, gedane propositie om vredesonderhandelingen met Spanje te openen. originelen
1587 2 stukken
- 2162** Missive van het stadsbestuur van Gouda aan de Staten van Holland en West-Friesland van 21 juni 1588, waarbij zij voorwaarden voor het openen van vredesonderhandelingen van de Republiek met Spanje aanbieden en verzoeken de gemene middelen beter in te voeren; origineel. Met een bijlage; origineel.
1588 1 katern en 1 stuk
- 2163** Proces-verbaal van de door Daniel van der Meulen, koopman te Leiden, voormalig gedeputeerde van de Staten van Brabant, met Albert, aartshertog van Oostenrijk, Christophe d'Assonleville, Jean Grusset cum suis, in de periode van 13-30 januari 1598 gevoerde besprekingen, betreffende de vredesonderhandelingen van de Republiek met Spanje, in handen gesteld van Maurits, prins van Oranje, en van Johan van Oldenbarnevelt, 1598; afschrift (eind 16e eeuw).
(eind 16e eeuw) 1 stuk
1. In het Frans.
- 2164** Uittreksel uit de resoluties van de Staten-Generaal van 3 oktober 1600, betreffende de eis van de Staten-Generaal, dat Francisco de Mendoza, admiraal van Aragon, voor zijn vrijlating eerst de vrijlating van Nederlandse krijgsgevangenen uit Spaanse gevangenissen moet bewerkstelligen, 1600; afschrift (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 1 stuk
RGP 85: 68-69.
- 2164A** Missiven van diplomaten en militairen aan diverse personen, betreffende de oorlogshandelingen in Europa, onderschept door Staatsgezinden, 1579, 1594, 1596, 1598-1601 en 1605; originelen en afschriften, (eind 16e en begin 17e eeuw).
(eind 16e en begin 17e eeuw) 36 stukken
1. Tenzij anders vermeld in het Spaans.
2. Bij de Spaanse namen zijn spellingsfouten niet uitgesloten.
van: aan:
Alcanter, Luis de - Puyo Lucia del - 21 juli 1600
Alvasio, Simon il - Albobrandino - 6 sept. 1594
In het Frans.
Aragon, Carel van - Mulardt, Ernst. 31 juni 1579
In het Duits.
Assonleville, Chirstophe d'- Woelput, Philips van - 13 juni 1598
In het Frans.
Cabezon, Pedro de - Midrano, J.P. - 2 juni 1600
Cruz, Lucas de la - Martinez, Horivio - 13 sept. 1594
Clement, Don Guillaume de St. - Philips II 29 aug. 1594; 11 sept. 1594; 21 okt. 1596
In het Frans.
Clement, Don Guillaume de St. - Isdiagues, Don Juan d' - 30 aug. 1594
In het Frans.
Coloma, Pedro - Fantistua, Gabriel - 14 juli 1600
Coloma, Pedro - Avaya, Franco de - 19 juli 1600
Coloma, Pedro - Perras, Antonio Sanchez de - 19 juli 1600
(Cunig), Don Balthasar de - Prada Andres de - 14 juli 1600
Franco, Guillaume - Spopiani, A. Giobetta en Rubetti, Adriano - 29 mrt. 1605
Garcia, Tori Bio - Serna, Diego de la - 29 aug. 1599
Haine, (Jacques), markies van - Woelput, Philips van - 13 juni 1598
In het Frans.
Hibor, Junan de - Lanen, -- van der - 24 juni 1600

In het Frans.
 Ivarra, Don Diego de - Castilla, -- 8 sept. 1594
 In het Frans.
 Ivarra, Don Diego de - Canvancas, Francisco de - 7 sept. 1594
 Mendoza, Francisco de, admiraal van Aragon - Oostenrijk, Albert van - 11 en 12 sept. 1596 (2x)
 Mendoza, Francisco de, admiraal van Aragon - Oostenrijk, Albert van - 13 en 18 sept. 1596. 1 stuk
 In het Frans.
 Mendoza, Francisco de, admiraal van Aragon - Oostenrijk, Albert van - 16 aug. 1601
 In het Nederlands.
 Mendoza, Francisco de, admiraal van Aragon - Mancidor, Johan de - 12 en 14 sept. 1599
 Mendoza, Francisco de, admiraal van Aragon - Mancidor, Johan de - 16 aug. 1601
 In het Nederlands
 Mendoza, Francisco de, admiraal van Aragon - Rodowyth, Wilhelm - ? ?
 In het Latijn.
 Mendoza, Francisco de, admiraal van Aragon - Hartoguen, Carles de - 31 juli 1601
 In het Nederlands.
 Oostenrijk, Albrecht van - Berg, Frederik van de - 28 febr. 1596
 In het Duits. (2x)
 Samerius, Henricus - Thomas, P. - 8 sept. 1599
 In het Frans.
 Samerius, Henricus - Oliverio, P. - 8 sept. 1599
 In het Latijn.
 Samerius, Henricus - Bernardo, P. - 8 sept. 1699
 In het Latijn.
 Spinola, Frederic - Yvarra, Etienne d'- 3 aug. 1594
 In het Frans.

2164B

Missiven van diplomaten en militairen aan N.N., betreffende de oorlogshandelingen in Europa, die met name in de Republiek door de Staatsgezinden zijn onderschept, 1591, 1596, 1601, 1603 en z.j.; originelen en afschriften, (eind 16e en begin 17e eeuw).
 (eind 16e en begin 17e eeuw)

2 katernen en 7 stukken

Tenzij anders vermeld in het Spaans.

Van:

Boncamp, Bernardo 31 sept. 1601
 Falces, (Heinrich IV), markies van - 24 nov. 1603
 Fonagustin, -- 17 nov. 1603
 Ivarra, Don Diego de - 18 aug. 1591, 2 stukken
 Ivarra, Don Diego de - 7 sept. 1591
 Mendoza, Francisco de -, admiraal van Aragon - z.d. In het Latijn.
 Mendoza, Francisco de -, admiraal van Aragon - 8 jan. en 24. In het Frans.
 Mendoza, Francisco de -, admiraal van Aragon - dec. 1601. 1 stuk
 Oostenrijk, Albert van - 4 okt. In het Frans.
 Villars, -- 11 aug.?

2164C

Missiven van N.N. aan diverse personen, betreffende het voornemen van de Republiek om een verdrag te sluiten met Engeland en Frankrijk en betreffende bezwaren van Christoffel Schenk, gouverneur van Gulik, tegen de bezetting van Wachtendonk door Staatse troepen.

2 stukken

aan:

Philips II [1595]. In het Frans.
 Remaello, Robertini - 1600. In het Spaans.

2164D

Missiven van N.N. aan N.N., onderschept door Staatsgezinden, 1596 en 1599; afschriften (eind 16e eeuw).
 (eind 16e eeuw)

2 stukken

21 oktober 1596 (2x). In het Frans.
 13 september 1599. In het Spaans.

2164E

Missiven van een of meer personen aan verschillende adressanten, betreffende de

oorlogshandelingen in Europa, onderschept door Staatsgezinden, 1593, 1594 en 1605; afschriften, (eind 16e en begin 17e eeuw).

(eind 16e en begin 17e eeuw)

5 katernen

Bij de adressanten is de volgorde van de afschriften in de katernen aangehouden.

van: aan:

Philips II - Clement, Don - 14 okt. 1593 (2x)

In het Frans.

Philips II - Guillaume de St. - 15 okt. 1593

7 dec. 1593

Sessa, hertog van - Oostenrijk, Ernst, aartshertog van - 28 febr. 1594

In het Spaans en in het Frans

Sessa, hertog van - Philips II - 1 jan. 1594

Sessa, hertog van - Philips II - 11 febr. 1594

Sessa, hertog van - Philips II - 14 febr. 1594

Sessa, hertog van - Feria, hertog van - 4 febr. 1594,

Sessa, hertog van - Feria, hertog van - 28 febr. 1594

Sessa, hertog van - Fuentes, graaf van - 28 febr. 1594

Aucun, Don Joseppe de - Fuentes, graaf van - 13 mrt. 1594

Zero, Ju de - Fuentes, graaf van - 22 febr. 1594 (3x)

Fuentes, graaf van - Veray, François de - 30 aug. 1594

In het Frans.

Fuentes, graaf van - Feria, hertog van - 30 aug. 1594

Yvarra, Estienne d' - Moura, Christor al de - 17 sept. 1594

Yvarra, Estienne d' - Rodrigo, -- en Isdiagues

Yvarra, Estienne d' - don Junan d' - 7 sept. 1594

Yvarra, Don Diego d' - Isdiagues, Don Junan d' - 6 sept. 1594

Fuentes, graaf van - Doria, Johan Andrea - ? [1594]

Erff, Evert van - Croij, Philips de - 26 aug. 1605 (fragment)

Deels in het Duits, deels in het Frans.

Erff, Evert van - Montmorency, Nicolas de - 26 aug. 1605

Erff, Evert van - Drenck, Johan de - 26 aug. 1605

Mulerts, B. - Pustrana, Adrian de - 25 aug. 1605

Erff, Evert van - Merckant, -- 26 aug. 1605

Erff, Evert van - Raesvelt, Heinrich van - 26 aug. 1605

Pijnssen, Anthoin - Pijnssen, Jacques - 23 aug. 1605

Guyset, Jean - Tassis, Leonard de - 25 aug. 1605

Baptiste - Clauwe, Henry - 25 aug. 1605

Belluyt, Clau - Varamkon, markies van - 25 aug. [1605]

II Het Twaalfjarig Bestand

a. De bestandsonderhandelingen

- 2165** Missive van de Staten-Generaal aan Walraven van Wittenhorst en Johan Gevaerts, agenten van de aartshertogen, van 19 januari 1607 in antwoord op een door hen op 13 januari 1607 gedane propositie, waarin zij aan de aartshertogen hun aanspraken op de Republiek ontzeggen, 1607; concept en afschrift (begin 17e eeuw). 1 stuk
1. In tweevoud.
2. RGP 131: p. 45, noot 4.
- 2166** Missive van Nicolaas de Montmorency aan Walraven van Wittenhorst, agent van de aartshertogen, van 21 januari 1607, waarbij hen de op verzoek van de Staten-Generaal verzochte amptiatie van zijn commissie wordt verleend, 1607; afschrift (begin 17e eeuw). 1 stuk
(begin 17e eeuw)
In het Frans.
- 2167** Memorie van Jan Neijen, agent van de aartshertogen, voor Werner Cruwell, van 10

februari 1607, inzake het erkennen door Spanje van de Republiek als soevereine staat, voor zijn besprekingen met Maurits, prins van Oranje, Johan van Oldenbarnevelt en N.N. Aarts. origineel.

1607

1 stuk

Van Deventer dl III: p. 107-108.

2168

Verbaal van de door de Republiek met Spanje in de periode van mei 1606 - november 1607 onder toezicht van afgevaardigden van de aartshertogen en de ambassadeurs van Frankrijk en Engeland gevoerde vredesonderhandelingen, die hebben geresulteerd in het aangaan van een wapenstilstandsverdrag met Spanje, 1606-1607; minuut. Met bijlagen, 1606 en 1607; concept, origineel en afschriften (begin 17e eeuw).

(begin 17e eeuw)

1 katern en 6 stukken

1. Gedeeltelijk in het Frans.

2. Gedeeltelijk in tweevoud.

3. Eén stuk in viervoud, waaronder een klad van Van Oldenbarnevelt en Aerssens.

2169

Resoluties van de Staten-Generaal van 12 en 24 april 1607, waarbij zij naar aanleiding van de door Walraven van Wittenhorst en Johan Gevaerts, agenten van de aartshertogen, bij hen op 13 maart 1607 ingediende akte van acceptatie, betreffende het onder bepaalde restricties aangaan van een wapenstilstandsverdrag of vrede, besluiten om eerst een wapenstilstandsverdrag voor acht maanden aan te gaan, 1607; klad, concepten en afschriften (begin 17e eeuw).

(begin 17e eeuw)

2 stukken

1. Eén stuk in het Frans in vijfvoud.

2. Eén stuk in het Nederlands in vijfvoud.

3. RGP 131: p. 47.

2170

Resoluties van de Staten-Generaal van 12 en 24 april 1607, waarbij zij akkoord gaan met het voorstel van de aartshertogen om een wapenstilstandsverdrag voor acht maanden af te kondigen, 1607; afschriften (begin 17e eeuw).

(begin 17e eeuw)

1 stuk

1. Eén stuk in tweevoud.

2. RGP 131: p. 47.

2171

Akte, waarbij de aartshertogen aan de Staten-Generaal beloven om het op 24 april 1607 tussen de onderhandelaars voor acht maanden gesloten wapenstilstandsverdrag te zullen eerbiedigen. concept.

1607

1 stuk

2172

Akte, waarbij de aartshertogen van Oostenrijk op 26 april 1607 hun instemming betuigen met het op 24 april 1607 door de Staten-Generaal met hun onderhandelaars gesloten wapenstilstandsverdrag, 1607; afschrift (begin 17e eeuw).

(begin 17e eeuw)

1 stuk

1. In het Frans in drievoud.

2. RGP 131: p. 47.

2173

Missive van Werner Cruwell, agent van de aartshertogen, aan Cornelis Aerssens, griffier van de Staten-Generaal, van 6 mei 1607, betreffende het verzoek van Jan Neijen, agent van de aartshertogen, inzake het terugroepen van de Nederlandse schepen uit Spanje, het woord "invasie" in de tekst van het wapenstilstandsverdrag en het vrijlaten van gevangenen om te bewerken dat Philips III de akte van aggreatie sneller zal afgeven. origineel.

1607

1 stuk

RGP 131: p. 52.

- 2174** Stuk houdende een door Jan Neijen, agent van de aartshertogen, op 11 mei 1607 gedane propositie over de akte van aggregatie, die Philips III, koning van Spanje, aan een tijdelijk wapenstilstandsverdrag moet verlenen, het advies om Nederlandse schepen uit Spanje terug te roepen, de formulering van een gedeelte van een wapenstilstandsverdrag en het verzoek om een paspoort en om vrijlating van gevangenen te Middelburg, 1607; afschrift (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 1 stuk
1. In tweevoud.
2. RGP 131: p. 52.
- 2175** Stukken betreffende voorstellen van de aartshertogen enerzijds en de Staten-Generaal anderzijds van juni 1607, inzake de interpretatie en de uitwerking van het artikel, betreffende "de inlegering" in het wapenstilstandsverdrag van 12 april 1607; concepten en afschriften (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 6 stukken
1. Eén stuk in tweevoud.
2. Op een der concepten tevens een concept van de notulen van de vergadering van de Staten van Holland en West-Friesland van 20 september 1607.
3. RGP 131: p. 61 en 64.
- 2176** Akten van volmacht van Philips III, koning van Spanje, voor de aartshertogen van 31 juni en begin augustus 1607 om de door hen, uit naam van Spanje met de Republiek begonnen onderhandelingen over de uitvoering van de wapenstilstand voort te zetten, 1607; afschriften (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 3 stukken
1. Gedeeltelijk in tweevoud.
2. In het Frans en in het Spaans.
- 2177** Missive van Ambrosius Spinola aan de Staten-Generaal van 16 juli 1607, waarin hij voor Louis Verreycken, agent van de aartshertogen, een paspoort aanvraagt, opdat deze de van Philips III, koning van Spanje, ontvangen akte van aggregatie van 31 juni 1607 kan komen toelichten, 1607; afschrift (begin 17e eeuw)
(begin 17e eeuw) 1 stuk
1. In het Frans.
2. RGP 131: p. 67, noot 1.
- 2178** Missive van de Staten-Generaal aan Louis Verreycken, agent van de aartshertogen van (18) juli 1607, waarbij het verzoek van Louis Verreycken, wordt ingewilligd, 1607, concept.
1 stuk
RGP 131: p. 67, noot 1.
- 2179** Stuk houdende de hoofdpunten van de op 24 juli 1607 door Louis Verreycken, agent van de aartshertogen, aan de Staten-Generaal gedane propositie, waarin hij meedeelt, dat Philips III, koning van Spanje, en de aartshertogen in principe akkoord gaan met de inhoud van het ontwerp van het wapenstilstandsverdrag van 12 april 1607; met enkele wijzigingsvoorstellen en aanvullingen, 1607; concept en afschrift (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 1 stuk
1. In het Nederlands in tweevoud.
2. In het Frans van de hand van Aerssens.
- 2180** Missive van Louis Verreycken, agent van de aartshertogen, aan de Staten-Generaal van 3 augustus 1607, naar aanleiding van het overleg van Werner Cruwell, agent van de aartshertogen, met hen te Brussel, inzake de door de Staten-Generaal geuite

bezwaren over de akten van aggregatie van Philips III, koning van Spanje, 1607; afschriften (begin 17e eeuw).

(begin 17e eeuw)

1 stuk

1. In drievoud.

2. RGP 131: p. 70, noot 6.

2181

Missive van de Staten-Generaal aan Louis Verreycken, agent van de aartshertogen, in antwoord op de overgebrachte akte van aggregatie van Philips III, koning van Spanje, die zij om inhoudelijke tekortkomingen en de uiterlijke vorm niet willen accepteren, 1607; concept, minuut en afschriften (begin 17e eeuw).

(begin 17e eeuw)

1 stuk

1. In viervoud.

2. RGP 131: p. 71, noot 2.

2182-2182D

Uittreksel uit een missive van Philips III, koning van Spanje, aan Ambrosius Spinola van 18 september 1607, waarin hij meedeelt, dat de akte van aggregatie evenals dit bij het sluiten van overeenkomsten met buitenlandse vorsten voorheen is gebeurd, in het Spaans is opgesteld, 1607; authentiek afschrift en afschriften. Met bijlagen, 1601, 1605 en 1607; afschriften (begin 17e eeuw).

(begin 17e eeuw)

3 stukken

2182 Uittreksel van de voornoemde missive. 1607. Afschriften, begin 17e eeuw, 3 stukken

1. In het Spaans. In tweevoud.

2. Translaat in het Nederlands.

2182A

Akte van garantie van Philips III, koning van Spanje, van 27 mei 1601 op het vredesverdrag van Spanje met Frankrijk van 2 mei 1598. 1601. Afschrift, 1607, 1 stuk

1. In het Spaans in tweevoud.

2. Translaat in het Nederlands.

2182B

Akte van garantie van Philips III, koning van Spanje, van 9 juni 1605 op het vredesverdrag van Spanje met Engeland van 18 augustus 1604. 1605. Afschrift, 1607, 1 stuk

1. In het Spaans in tweevoud.

2. Translaat in het Nederlands.

2182C

Akte van aggregatie van Philips III, koning van Spanje, van (juni) 1607 van het wapenstilstandsverdrag van de Republiek met de aartshertogen van 24 april 1607, zoals dit door Louis Verreycken op 11 augustus 1607 aan de Staten-Generaal is overgedragen. afschrift, 1607, 1 stuk

1. Gedeeltelijk in het Latijn.

2. Gedeeltelijk in het Frans.

2182D

Akte van aggregatie van Philips III, koning van Spanje, 18 september 1607 van het wapenstilstandsverdrag van de Republiek met de aartshertogen van 24 april 1607, 1607; afschrift., 1 stuk

1. In het Spaans.

2. In het Frans in tweevoud.

3. In het Nederlands.

2183

Missiven van agenten van de aartshertogen aan de Staten-Generaal 1607 en begin 17e eeuw

3 stukken

Missive van Louis Verreycken, agent van de aartshertogen, aan de Staten-Generaal van 19 september 1607, waarin hij meedeelt dat het afgeven van de akte van aggregatie door Philips III, koning van Spanje, enige vertraging ondervindt, 1607; gelijktijdig afschrift.

1. In drievoud.

2. In het Nederlands en in het Frans.

3. RGP 131: p. 79.

Missive van Jan Neijen, agent van de aartshertogen, aan de Staten-Generaal van 20 september 1607, waarin hij de ontstane vertraging bij het afgeven van de akte van aggregatie door Philips III, koning van Spanje, verontschuldigt, 1607; afschrift (begin 17e eeuw). (begin 17e eeuw)

1. In drievoud.

2. In het Nederlands en in het Frans.

3. RGP 131: p. 79-80.

- 2184** Memorie van Johan van Oldenbarnevelt, inzake de onderhandelingen van de Staten-Generaal met de agenten van de aartshertogen over het overleveren van een geldige akte van aggregatie door Philips III, koning van Spanje, van het tussentijdse bestandsverdrag, 1607; gelijktijdig afschrift. 1 stuk
- 2185** Missive van Louis Verreycken, agent van de aartshertogen, aan de Staten-Generaal van 25 oktober 1607, waarin hij toelicht waarom de akte van aggregatie in het Spaans is gesteld, 1607; afschrift (begin 17e eeuw). 1 stuk
(begin 17e eeuw)
- 2186** Resolutie van de Staten-Generaal van oktober 1607, waarin zij te kennen geven, dat zij de door Louis Verreycken en Jan Neijen, agenten van de aartshertogen, overgebrachte akte van aggregatie van Philips III, koning van Spanje, vanwege de inhoudelijke en uiterlijke tekortkomingen niet wensen te aanvaarden, 1607; afschrift (begin 17e eeuw). 1 stuk
(begin 17e eeuw)
1. In tweevoud
2. In het Nederlands en in het Frans.
- 2187** Stuk, houdende advies van (een lid van de Staten-Generaal) aan de agenten van de aartshertogen van (december) 1607, betreffende de noodzaak van erkenning van de Republiek als soevereine staat door Philips III, koning van Spanje, alvorens de vredesonderhandelingen te hervatten, 1607 en 1608; afschriften (begin 17e eeuw). 1 stuk
(begin 17e eeuw)
In het Frans.
- 2188** Missiven van één der [Spaanse] vertegenwoordigers bij de vredesonderhandelingen aan [de Staten-Generaal], waarin hij adviseert om de situatie van voor de Pacificatie van Gent in de Noordelijke en Zuidelijke Nederlanden te herstellen door het aangaan van een nadere Unie en door de oorlog met Spanje te beëindigen, [1607]; afschriften (begin 17e eeuw). 2 stukken
(begin 17e eeuw)
1. In tweevoud.
2. In het Spaans en in het Frans.
- 2189** Missiven van aartshertogen en van Louis Verreycken en Jan Neijen, agenten van de aartshertogen, aan de Staten-Generaal en aan Cornelis Aerssens, griffier van de Staten-Generaal, van 31 december 1607 en 7 januari 1608, betreffende de continuatie van de wapenstilstand en hun komst naar 's-Gravenhage voor de hervatting van de vredesonderhandelingen, 1607 en 1608; afschriften (begin 17e eeuw). 3 stukken
(begin 17e eeuw)
1. In het Frans.
2. RGP 131: p. 333-334.
- 2190** Missive van de Staten-Generaal aan Jan Neijen en Louis Verreycken, agenten van de aartshertogen, van 11 januari 1608, waarbij zij paspoorten voor de agenten van de aartshertogen en inlichtingen verstrekken over de door hen te nemen route naar 's-

- Gravenhage. concept.
1608 1 stuk
1. Van Deventer dl III: p. 167-168.
2. RGP 131: p. 336.
- 2191** Instructie van de aartshertogen voor Ambrosius Spinola, Johan Richardot, Johan de Mancidor, Jan Neijen en Louis Verreycken, als hun agenten, van 16 januari 1608 voor het hervatten van de vredesonderhandelingen te 's-Gravenhage, 1608; afschrift (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 1 katern
1. In tweevoud.
2. In het Frans.
- 2192** Akte van volmacht van de aartshertogen van Ambrosius Spinola, Johan Richardot, Johan de Mancidor, Jan Neijen en Louis Verreycken van 17 januari 1608 om als agenten, op het verzoek van Philips III, koning van Spanje, van 10 januari 1608 de vredesonderhandelingen met de Republiek te heropenen, 1608; afschrift. Met een bijlage; 1608, (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 2 stukken
1. Eén stuk in het Frans en in tweevoud.
2. Eén stuk in het Spaans met een translaat in het Nederlands.
- 2193** Akte, waarbij de aartshertogen met de Staten-Generaal overeenkomen, dat zij afzien van aanspraken op de Republiek en dat zij de Republiek als soevereine staat erkennen, 1608; afschrift (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 1 stuk
1. In tweevoud.
2. In het Frans.
- 2194** Commissie van de Staten-Generaal van 5 februari 1608 voor Willem Lodewijk, graaf van Nassau, Walraven, heer van Brederode, Cornelis van Gent, Johan van Oldenbarnevelt, Jacob de Malderé, Nicolaas Berck, Gellius Hillema, Johan Sloet en Abel Coenders om de vredesonderhandelingen met de agenten van de aartshertogen te hervatten, 1608; concepten en afschriften (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 3 stukken
1. Drie verschillende redacties.
2. RGP 131: p. 351-352.
- 2195** Stukken betreffende het redigeren en het uitvoeren van de artikelen 1 en 2 van het concept-bestandsverdrag in februari 1608, betreffende het afstand doen door de aartshertogen van de aanspraken op de Republiek, het erkennen van de Republiek als soevereine staat en het sluiten van een wapenstilstand; concepten.
1608 5 stukken
1. Eén stuk in tweevoud in het Frans.
2. Eén stuk in drievoud, waarvan één in het Frans.
- 2196** Stukken betreffende de door de de Staten-Generaal op 18 maart met de gezanten van de aartshertogen gevoerde onderhandelingen, inzake het herstel van de handel op het door de vijand bezette gebied, alsmede het intellen en vernieuwen van de tollens volgens de privileges van vóór 1572, 1608; klad en afschrift (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 1 stuk
RGP 131: p. 393-396.
- 2197** Stuk houdende een in maart 1608 door Jean Grusset voor de Staten-Generaal opgestelde propositie, betreffende de bepalingen over handel in vredesverdrag, respectievelijk een wapenstilstandsverdrag, 1608; afschrift (begin 17e eeuw).

- (begin 17e eeuw) concept.
In het Frans. 1 stuk
- 2198** Akte, waarbij de aartshertogen de Staten-Generaal toezeggen niet langer meer aanspraken te zullen doen op de Republiek, 1608; met marginale aantekeningen betreffende de reacties van de ambassadeurs van Frankrijk op een aantal artikelen van het concept-bestandsverdrag. concept.
1608 1 stuk
- 2199** Stukken betreffende de in maart en april 1608 gevoerde onderhandelingen, betreffende de artikelen van een vredes- of bestandsverdrag, inzake de binnen- en buitenlandse handelsbetrekkingen van de Republiek, 1608; concepten en afschriften (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 5 stukken
1. Eén stuk in het Nederlands in drievoud.
2. Overige stukken in het Frans.
- 2200** Aantekeningen van Johan van Oldenbarnevelt van de vergadering van de Staten-Generaal, inzake hetgeen tijdens de vredesonderhandelingen op 21 en 23 april 1608 besproken is, 1608; klad. 1 stuk
- 2201** Stukken betreffende de op 20 mei 1608 door de aartshertogen met de Staten-Generaal gesloten overeenkomst, waarbij het aflopende provisionele wapenstilstandsverdrag tot 31 december 1608 wordt verlengd, 1608; afschriften (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 2 stukken
1. Eén stuk in het Nederlands en in het Frans.
2. RGP 131: p. 422-423.
- 2202** Memorie van de agenten van de aartshertogen van 7 juni 1608, betreffende de artikelen van het concept-vredesverdrag, inzake de vergoeding van de geconfisqueerde dominiale en kerkelijke goederen, 1608; afschrift (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 1 stuk
1. In het Frans.
2. RGP 131: p. 426.
- 2203** Stukken betreffende het redigeren van enkele artikelen in het concept-bestandsverdrag in de periode van februari-juni 1608, betreffende de vrijheid van handel en verkeer in Europa, Azië en Afrika voor de bondgenoten, 1608; concepten en afschriften (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 3 stukken
Eén stuk ook in het Frans.
- 2204** Lijst van de minimum-voorwaarden, waarop de Staten-Generaal een vredesverdrag of bestand met Spanje wensen aan te gaan, 1608; concept en afschrift (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 1 stuk
- 2205** Stukken betreffende verschillende ontwerpen van diverse artikelen van het bestandsverdrag en van de daarop tijdens de behandeling gehoorde reacties, 1608; concepten afschriften (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 6 stukken
Gedeeltelijk in het Frans.
- 2206** Resolutie van de Staten-Generaal van 23 augustus 1608, waarbij zij besluiten om de

- vredesonderhandelingen van de Republiek van Spanje niet langer voort te zetten, daar Spanje niet bereid is om tot een overeenkomst te komen op het punt van de religie, 1608; concepten en afschriften (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 1 katern en 2 stukken
1. De concepten zijn slechts gedeelten van de resolutie.
2. De katern in tweevoud.
- 2207** Resolutie van de Staten-Generaal van (15) september 1608, waarbij zij de agenten van de aartshertogen toestaan om in 's-Gravenhage een nieuwe lastbrief uit Brussel af te wachten ten einde de vredesonderhandelingen te kunnen hervatten, 1608; afschrift (begin 17e eeuw). 1 stuk
(begin 17e eeuw)
1. In het Frans.
2. RGP 131: p. 449-450.
- 2208** Notulen van de door de gecommiteerden van de Staten-Generaal met de vertegenwoordigers van Spanje van 1 februari - 19 oktober 1608 gevoerde besprekingen, betreffende het sluiten van een vrede of het aangaan van een wapenstilstand, welke besprekingen door de aartshertogen en de ambassadeurs van Frankrijk en Engeland, als arbiters, werden bijgewoond. concepten. 1608 1 omslag
1. RGP 108: p. 174-238.
2. Van Deventer dl III: p. 168-235.
- 2209** Stukken, houdende ontwerpen voor een wapenstilstandsverdrag, zoals die in de periode van 19 oktober - 22 november 1608 door de aartshertogen met de Staten-Generaal zijn besproken, resulterend in een bestand, dat in 1609 van kracht wordt. concepten 1608 1 omslag
Merendeels in het Frans.
- 2210** Stuk houdende vredesvoorstellen, die door de ambassadeurs van Philips III, koning van Spanje, aan de Staten van Holland en West-Friesland tijdens de onderhandelingen zijn gedaan, [1608]; afschrift (begin 17e eeuw). 1 stuk
(begin 17e eeuw)
In het Frans.
- 2211** Stuk houdende een voorstel van Jean Grusset, agent van de aartshertogen, aan de medeagenten om, na het mislukken van het vredesoverleg, tot een zevenjarig bestand te komen, [1608]; afschrift (begin 17e eeuw). 1 stuk
(begin 17e eeuw)
In het Frans, in drievoud.
- 2212** Verdrag van wapenstilstand van Philips III, koning van Spanje, en de aartshertogen met de Staten-Generaal, 1609; afschrift (begin 17e eeuw). 1 katern
(begin 17e eeuw)
Veel uitvoeriger dan het eigenlijke verdrag.
- 2213** Akte waarbij Philips III, koning van Spanje, en de aartshertogen enerzijds, en de Staten-Generaal anderzijds, op 3 januari 1609 het bestaande wapenstilstandsverdrag voor de duur van anderhalve maand verlengen, 1609; afschrift (begin 17e eeuw). 1 stuk
(begin 17e eeuw)
1. In het Frans.
2. In tweevoud.

- 2214** Akte waarbij de Staten-Generaal op 11 januari 1609 verklaren dat de bestandsonderhandelingen enkel hervat kunnen worden indien de agenten van de aartshertogen de soevereiniteit van de Republiek binnen één week opnieuw bij akte erkennen, 1609; afschrift (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 1 stuk
1. In het Frans in tweevoud.
2. Eenmaal in het Nederlands.
3. RGP 131: p. 642.
- 2215** Akte waarbij de agenten van de aartshertogen van 11 januari 1609, de soevereiniteit van de Republiek, evenals bij het afstandsverdrag van 23 december 1607, erkennen, 1609; afschrift (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 1 stuk
In het Frans.
- 2216** Stuk houdende een ontwerp van het bestandsverdrag, dat op 13 januari 1609 door de agenten van de aartshertogen enerzijds, met de gedeputeerden van de Staten-Generaal anderzijds, te Brussel is besproken, 1609; afschrift (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 1 stuk
- 2217** Akte waarbij de agenten van de aartshertogen in februari 1609 met de Staten-Generaal overeenkomen om vóór het aangaan van een bestandsverdrag geen vijandelijke acties op zee tegen elkaar te ondernemen. concept.
1609 1 stuk
- 2218** Rapport van Jean Grusset, agent van de aartshertogen, voor de Staten-Generaal van [februari] 1609, waarin hij erop wijst dat enkel nog een overeenkomst over de religie en de handel het sluiten van een bestand verhindert, 1609; afschrift (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 1 katern
In het Frans.
- 2219** Commissies van de Staten-Generaal van 22 maart 1609 voor de gedeputeerden van de Staten-Generaal voor de bestandsonderhandelingen, die te Antwerpen hervat zullen worden, 1609; gelijktijdige afschriften.
2 stukken
RGP 131: p. 662.
- 2220** Stukken betreffende de inhoud van de artikelen van het bestand, waarbij de vrije handel moet worden geregeld, 1609; afschriften (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 2 stukken
- 2221** Stukken, houdenden verschillende redacties van in de maanden maart-november 1609 tijdens de onderhandelingen besproken ontwerpen van een bestandsverdrag; met verbeteringen en marginale aantekeningen van verschillende personen, 1609; gelijktijdige afschriften. Met bijlagen; gelijktijdige afschriften.
1 omslag.
1. De stukken zijn chronologisch geordend (a-c).
2. Merendeels in het Frans.
- 2222** Akte waarbij de aartshertogen in [maart] 1609 afstand doen van hun aanspraken op de Republiek. concept.
1609 1 stuk

- 2223** "Concept op de confiscatiën en de annotatiën", rapport betreffende de uitwerking van hetgeen is vastgelegd in het ontwerpbestandsverdrag over de geconfisqueerde en geannoteerde goederen, 1609; afschriften (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 1 katern
In drievoud in het Frans en éénmaal in het Nederlands.
- 2224** "Concept op de limiten van de respective frontieren", rapporten betreffende de uitwerking van hetgeen is vastgelegd in het ontwerp-bestandsverdrag over de grenzen, 1609; concepten en een afschrift (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 2 stukken
- 2225** Akte, waarbij de gedeputeerden van de Staten-Generaal op 1 april 1609 met de agenten van de aartshertogen een opschorting van de krijgshandelingen tot 10 april 1609 overeenkomen, 1609; afschrift (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 1 stuk
1. In het Frans.
2. RGP 131: p. 667.
- 2226** Stuk, houdende de tekst van het op 9 april 1609 door de agenten van de aartshertogen, mede uit naam van Philips III, koning van Spanje, met de gedeputeerden van de Staten-Generaal door bemiddeling van de ambassadeurs van Frankrijk en Engeland voor de duur van twaalf jaar gesloten bestandsverdrag; met een bijlage, 1609; gelijktijdige afschriften.
1 katern
1. Deels in druk.
2. In het Nederlands en in het Frans.
3. Bijlage in het Spaans, opgenomen achter de tekst van het bestand.
- 2227** Akte van garantie van de agenten van de aartshertogen van 9 april 1609 voor de Staten-Generaal, betreffende de financiering van de schulden ten behoeve van de erfgenamen van het sterfhuis van Oranje, 1609; afschrift (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 1 stuk
In het Frans.
- 2228** Akte, waarbij de gedeputeerden van de Staten-Generaal op 9 april 1609 verklaren van de agenten van de aartshertogen een akte van garantie te hebben ont vangen voor de financiering van de schulden ten behoeve van de erfgenamen van het sterfhuis van Oranje, 1609; afschrift (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 1 stuk
In het Frans.
- 2229-2229C** Stuk, houdende de tekst van de publikatie, waarbij op 9 april 1609 het aangaan van een twaalfjarig bestand door de Republiek met Spanje officieel bekend wordt gemaakt, 1609; afschrift. (begin 17e eeuw) Met retroacta, 1429, 1525 en 1537; afschriften (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 3 stukken
1. In tweevoud in het Nederlands.
2. Ook in het Frans.
- 2229** Stuk houdende tekst van de publicatie van de officiële bekendmaking van het aangaan van het twaalfjarig bestand. 1609. Afschrift, begin 17e eeuw
- 2229A** Verdrag van de door Philips de Goede, graaf van Holland, Zeeland en West-Friesland, op 29 oktober 1429 met Rudolf, heer van Diepholt,

- bisschop van Utrecht, gesloten vrede, waarbij het herstel van de handel in de IJsselstreek en de opname van de ballingen uit Bunschoten nader wordt bepaald, 1429; afschrift, begin 17e eeuw, 1 stuk
- 2229B** Verdrag van de door Karel V op 11 februari 1525 met Frans I, koning van Frankrijk, gesloten vrede, waarbij de oude handelsbetrekkingen worden hersteld, 1525; afschrift, begin 17e eeuw, 1 stuk
- 2229C** Verdrag van het door Maria van Hongarije, landvoogdes der Nederlanden, op 15 juni 1537 met Frans I, koning van Frankrijk, en Hendrik VIII, koning van Engeland, gesloten bestand, waarbij de oude handelsbetrekkingen en de visvangst worden hersteld, 1537; afschrift, begin 17e eeuw, 1 stuk
- 2230** Akten, waarbij de aartshertogen zich op 10 april 1609 verbinden tot een naleving van het bestand en tot het overleveren van een akte van ratificatie door Philips III, koning van Spanje, binnen het tijdbestek van drie maanden, 1609; concept en gelijktijdig afschrift. Met een bijlage; gelijktijdig afschrift. 3 stukken
1. Merendeels in het Frans.
2. Eén stuk in drievoud.
- 2231** Akte van ratificatie door de Staten-Generaal van 11 april 1609, waarbij wordt bepaald dat Philips III, koning van Spanje, binnen drie maanden ook zo'n akte moet overleggen, 1609; afschrift (begin 17e eeuw). 1 stuk
(begin 17e eeuw)
In het Frans.
- 2232** Akte van ratificatie door Philips III, koning van Spanje, van het bestandsverdrag van 12 april 1609; concept. 1 stuk
- De eigenlijke ratificatie vond plaats op 7 juli 1609.
- 2233** Notulen van de door de gecommitteerden van de Staten-Generaal met de vertegenwoordigers van Spanje van 24 maart - 18 april en op 4 en 5 juni 1609 gevoerde besprekingen, betreffende het sluiten van een vrede of het aangaan van een wapenstilstand, welke besprekingen door de aartshertogen en de ambassadeurs van Frankrijk en Engeland, als arbiters, werden bijgewoond; 1608-1610; concepten. 3 omslagen
1. RGP 180: p. 266-292.
2. Van Deventer dl III: p. 235-239.
- 2234** Memorie van N.N., inzake door de Staten-Generaal in de periode van 27 augustus 1607 - mei 1609 met de agenten van de aartshertogen gevoerde onderhandelingen over het bestand, 1609; afschrift (begin 17e eeuw). 1 katern
(begin 17e eeuw)
- 2235** Lijst van de agendapunten, waarover in de vergadering van de Staten-Generaal op 1 mei 1609 nadere besluiten genomen moeten worden, 1609; afschrift (begin 17e eeuw). 1 stuk
(begin 17e eeuw)
- 2236** Rapport van de door de gedeputeerden van de Staten-Generaal met de agenten van de aartshertogen in begin juni 1609 gevoerde onderhandelingen, betreffende

- de schulden aan het sterfhuis van Oranje, het ontruimen van de heerlijkheid Weert en de akte van aggregatie. concept.
1609 1 stuk
- 2237** Uittreksel uit de resoluties van de Staten-Generaal van 16 juni 1609, betreffende de akte van indemniteit, die de agenten van de aartshertogen hebben verleend in verband met de betaling van de schulden aan het sterfhuis van Oranje, 1609; afschrift (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 1 stuk
RGP 131: p. 685-686.
- 2238** Akte van aggregatie door Philips III, koning van Spanje, van 7 juli 1609 van het op 9 april 1609 door de agenten van de aartshertogen met de Republiek gesloten bestand, 1609, afschrift (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 1 stuk
In het Spaans in tweevoud.
2. In het Frans.
3. In het Nederlands.
- 2239** Missive van Louis Verreycken, agent van de aartshertogen, aan de Staten-Generaal van 30 juli 1609, betreffende de akte van aggregatie van Philips III, koning van Spanje, de noodzaak om de artikelen over de handel en de restitutie der goederen verder uit te werken en betreffende schendingen van het bestand, 1609; afschrift (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 1 stuk
RGP 131: p. 691.
- 2240** Stuk houdende een uitspraak van een gemeenschappelijke commissie van de aartshertogen en van de Staten-Generaal in een zaak van een inwoner uit Vlissingen, betreffende de vraag in hoeverre niet geconfisqueerde goederen van uitgeweken personen genaast mogen worden, 1609, afschrift (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 1 stuk
- 2241** Ordonnantie voor het herkrijgen van geconfisqueerde goederen, het tijdelijk vrijstellen van betalingen van renten, het vergoeden van oorlogsschade aan (on)roerende goederen, het alsnog verkrijgen van erfenissen en het terrugkrijgen van in beslag genomen goederen, 1609, concepten en gelijktijdige afschriften.
1 omslag
1. Eén katern in drievoud, waarvan tweemaal in het Frans.
2. Eén katern in viervoud in het Frans.
- 2242** Rekest van de superintendents en administrateurs-generaal aan Albert, aartshertog van Oostenrijk, om de schendingen van de artikelen, betreffende de inningen van de pachten en de inkomsten uit geconfisqueerde goederen, tegen te willen gaan, 1609, met een gunstig appointement van 10 augustus 1609, 1609, afschrift (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 1 stuk
In het Frans.
- 2243** Missive van de Staten-Generaal van 20 augustus 1609, in antwoord op een door de agenten van de aartshertogen ingediende propositie van 29 juli 1609, waarbij zij instemmen met een conferentie voor 8 september 1609 tot regeling van schendingen van het bestand, betreffende wederzijdse aanspraken op grensgebieden, 1609, concept en afschriften (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 1 stuk

1. In drievoud.
2. RGP 131: p. 693.

- 2244** Memorie van de Staten-Generaal van 23 augustus 1609, meegegeven aan Louis Verreycken, agent van de aartshertogen, betreffende de inspectiereis van een tweetal schepen naar Oost-Indië in opdracht van de Staten-Generaal, moeilijkheden inzake de geconfisqueerde goederen en het versterken van garnizoenen in de frontiersteden van Gelderland, 1609; concept en gelijktijdig afschrift. 1 stuk
- 2245** Stukken betreffende de in augustus 1609 door de agenten, namens de aartshertogen, aan de Nederlandse gedeputeerde aangeboden geschenken, 1609; afschriften (begin 17e eeuw). 3 stukken
(begin 17e eeuw)
Eén stuk in het Frans.
- 2246** Commissie van Albert en Isabella, aartshertogen van Oostenrijk, van 13 september 1609 voor Balthazar de Robiano, Louis Verreycken en Johan Baptista Maas, om als agenten met de Staten-Generaal te onderhandelen over de geschilpunten, inzake het heffen van imposten, de restitutie der goederen en de grenzen, 1609; afschrift (begin 17e eeuw). 1 stuk
(begin 17e eeuw)
1. In het Frans.
2. In tweevoud.
3. RGP 131: p. 698, noot 1.
- 2247** Rapport van de Staten-Generaal van 22 oktober 1609, inzake de door de aartshertogen betwiste rechten op het landschap Twenthe, het land van Maas en Waal, het land van Kuik, Oosterhout en Dongen, de heerlijkheid Wouw, de ambachten van Oostburg, Ysendijke en Aardenburg en het eiland Cadzand, 1609; afschrift (begin 17e eeuw). Met bijlagen; afschriften (begin 17e eeuw). 4 katernen en 1 stuk
(begin 17e eeuw)
1. Eén katern in tweevoud.
2. Het stuk in druk.
- 2248** Missive van Jan Neijen, agent van de aartshertogen, aan de (Staten-Generaal) van 23 oktober 1609, waarin hij hen verzoekt om de naar Bergen op Zoom uitgeweken moeder van de Gravenzusters van Hal en een priester van het klooster Sevenborn te Hal te willen arresteren. origineel. 1609 1 stuk
- 2249** Rapport van de door de gedeputeerden van de Staten-Generaal en de commissarissen van de aartshertogen van de op 27 oktober 1609 gehouden besprekingen, inzake de nadere interpretatie van een aantal artikelen van het bestand, 1609; concept en afschrift met marginale aantekeningen. Met bijlagen; gelijktijdige afschriften. 4 stukken
1. Eén stuk gedeeltelijk in tweevoud.
2. RGP 131: p. 710-713.
- 2250** Missive van een agent van de aartshertogen aan Philips III, koning van Spanje, van 2 december 1609, betreffende de confirmatie van het bestand en het punt van de religie, 1609; afschrift van voornoemde gezant voor de aartshertogen van Oostenrijk. 1 stuk

In het Frans.

- 2251** Lijst van de economische voordelen, die aan het sluiten van een bestand zijn verbonden. concept.
1609 1 stuk
- 2252** Lijsten van verschillende onderwerpen, waarover tijdens verschillende vergaderingen van de Staten-Generaal vergaderd is en waarover besluiten zijn genomen. klad.
1609 5 stukken
- 2253** Stukken betreffende de inhoud of de redactie van verschillende artikelen van het bestand van 9 april 1609, 1609; concepten en gelijktijdig afschrift.
4 stukken
- 2254** Lijst van vragen van de agenten van de aartshertogen aan de Staten-Generaal, inzake het effectueren van de artikelen, betreffende de betaling der pachten, het teruggeven van geconfisqueerde goederen en het vergoederen van inkomsten uit bezittingen, [1609]; met de appointementen hierop; afschrift (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 1 stuk
In het Frans.
- 2255** Uittreksel uit de resoluties van de Staten-Generaal van 5 november 1609, betreffende het uitreiken van een legpenning aan de gedeputeerden van de gewesten, die deel hebben genomen aan de onderhandelingen, 1609; afschrift (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 1 stuk
- 2256** Stukken betreffende de in de perioden van 15 december 1609 - 7 januari 1610 tussen de agenten van de aartshertogen en de gedeputeerden van de Staten-Generaal gevoerde besprekingen, inzake het nader regelen van gerezen moeilijkheden bij het naleven van enkele artikelen van het bestandsverdrag van 9 april 1609 en het nemen van maatregelen tegen schendingen hiervan, 1609 en 1610; concepten en afschriften, deels met marginale aantekeningen, (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 3 stukken
1. Eén stuk in vier versies.
2. RGP 135: p. 6.
- 2257** Verdrag van Balthasar de Robiano, Louis Verreycken en Johan Baptista Maas, gezanten van de aartshertogen, met Hendrik van Brienen, Johan van Oldenbarnevelt, Jacob de Malderé, Justus van Rijsenburg, Tinco van Oennama, Ernst van Ottersum en Abel Coenders, gedeputeerden van de Staten-Generaal, van 7 januari 1610, inzake de regeling van de gerezen moeilijkheden en twijfels omtrent gedeelten van het bestandsverdrag van 9 april 1609, 1610; gelijktijdige afschriften.
1 katern
1. In druk.
2. In drievoud in afschrift.
- 2258** Missive van de agenten van de aartshertogen aan de Staten-Generaal van 8 januari 1610, waarin zij aan hen toestaan om de bij het verdrag nog niet overeengekomen zaken door bemiddeling van buitenlandse vorsten op te lossen, 1610; afschrift (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 1 stuk
In tweevoud.

- 2259** Resolutie van de Staten-Generaal van 8 januari 1610, betreffende het aanbieden van geschenken aan de agenten van de aartshertogen in verband met het op 7 januari 1610 gesloten verdrag. concept
1610 1 stuk
RGP 135: p. 6.
- 2260** Lijst van de problemen, die door het aangaan van het verdrag van 7 januari 1610 nog niet opgelost zijn, inzake de heffingen van tolgelden, het bezit van Twenthe, de betalingen aan het sterfhuis van Oranje, de restitutie van goederen en de matiging van de lasten op in- en uitgaande goederen, opgesteld door de Staten-Generaal op 13 januari 1610 voor de agenten van de aartshertogen, 1610; concepten en afschriften (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 1 stuk
1. In drie versies.
2. RGP 135: p. 9.
- 2261** Stukken betreffende het door de agenten van de aartshertogen van de aartshertogen met de gedeputeerden van de Staten-Generaal op 1 februari 1610 gevoerde overleg, inzake het nader regelen van de rechtspraak en de heffing van imposten in Twenthe, Brabant en het Vrije van Brugge, de heffing van domein, de vrije vaart op de Schelde en de renten op goederen, die na het bestand tot het Staatse grondgebied behoren, 1610 gelijktijdige afschriften.
3 stukken
1. Eén stuk in tweevoud.
2. RGP 135: p. 28.
- 2262** Notulen van de door de gecommitteerden van de Staten-Generaal met de vertegenwoordigers van Spanje van 19 september 1609 - 2 februari 1610 gevoerde besprekingen, betreffende het sluiten van een vrede of het aangaan van een wapenstilstand, welke besprekingen door de aartshertogen en de ambassadeurs van Frankrijk en Engeland, als arbiters, werden bijgewoond; 1610; concepten.
3 omslagen
RGP 108: p. 347-372.
- 2263** Missive van de Staten-Generaal aan Albert en Isabella, aartshertogen van Oostenrijk, van 13 april 1610, waarin zij zich beklagen over de slechte naleving van het bestandsverdrag, inzake de grenzen, de tollens, de domeinen en de schulden aan het sterfhuis van Oranje en aan het sterfhuis van Egmond. concept
1610 1 stuk
RGP 135: p. 85.
- 2264** Missive van de Staten-Generaal aan Albert en Isabella, aartshertogen van Oostenrijk, van 28 april 1610, waarin zij opnieuw aandringen op een uitspraak, in een voor de Grote Raad van Mechelen aangespannen proces over een op de heerlijkheid Vianden rustende rente, 1610; afschrift (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 1 stuk
RGP 135: p. 102.
- 2265** Memorie van door de agenten van de aartshertogen met de gedeputeerden van de Staten-Generaal in [april] 1610 gevoerde besprekingen over zaken, waarvoor een nadere regeling getroffen dient te worden, 1610; afschrift (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 1 katern
- 2266** Lijst van de in april 1610 door Johan Baptista Maas, advocaat-fiscaal van de aartshertogen in de Raad van Brabant, bij de gedeputeerden van de Staten-

Generaal voor nadere uitwerking voorgestelde gespreksonderwerpen, namelijk de betaling aan het sterfhuis van Oranje, de vorderingen van Maurits, prins van Oranje, in het graafschap Lingen, de betalingen aan Guillaume de Melun, de restitutie van de goederen van Sabina, gravin van Solms, de jurisdictie van Borgvliet en de matiging van de convooiën op de koopwaren op de Schelde, 1610; afschrift; met een bijlage; afschrift (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 1 stuk

2267 Stukken betreffende de op 6 en 24 mei 1610 door Johan Baptista Maas, advocaat-fiscaal van de aartshertogen in de Raad van Brabant, met de gedeputeerden van de Staten-Generaal gevoerde onderhandelingen, inzake de riviertollen, het bezit van Twenthe, verschillende schulden van de aartshertogen, de ongelijkheid in heffingen van contributies in Vlaanderen en de restitutie van goederen aan Oranje en aan Egmond, 1610; afschriften (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 2 stukken
RGP 135: p. 112, 128 en 129.

2268 Memorie van Johan Baptista Maas, advocaat-fiscaal van de aartshertogen in de Raad van Brabant, ingediend op 17 juni 1610 bij de Staten-Generaal, voor het vaststellen van de grenzen van de ambachten Oostburg, Ysendijk en Aardenburg. concept
1610 1 stuk
RGP 135: p. 152.

2269 Verdrag van Johan Baptista Maas met Hendrik van Brienen, Johan van Oldenbarnevelt, Jacob Magnus, Tinco van Oennama, Jan Gellis en Eelko Clandt van 24 juni 1610, als aanvulling op het akkoord van 7 januari 1610. concepten.
1610 3 stukken
1. Eén concept in tweevoud.
2. RGP 135: p. 156.

2270 Akte, waarbij de aartshertogen met de Republiek overeenkomen om de heffingen van de imposten op in- en uitgaande goederen te matigen. concepten.
1610 1 stuk
1. In vier versies.
2. Onbekend of deze akte werd uitgevaardigd.

2271 Aantekeningen van Johan van Oldenbarnevelt van de in 1610 door de Staten-Generaal met Johan Baptista Maas, advocaat-fiscaal van de aartshertogen in de Raad van Brabant, gevoerde besprekingen. klad.
1610 3 stukken

b. Bemoeienissen met de onderhandelingen

b.1 Binnenland

a De Republiek

2272 Uittreksel uit de resoluties van de Staten-Generaal van 21 juli 1600, betreffende het door de Staten-Generaal van de Noordelijke Nederlanden met de Staten-Generaal van de Zuidelijke Nederlanden gevoerde overleg, inzake de mogelijkheden om door bemiddeling van de aartshertogen tot een vrede met Spanje te komen, 1600; afschrift (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 1 stuk
RGP 85: p. 82-83.

- 2273** Missive van Hendrik de la Tour d'Auvergne, hertog van Bouillon, aan François van Aerssen, agent van de Republiek in Frankrijk, van 15 juni 1602, betreffende plannen tot het openen van vredesonderhandelingen door de Republiek met de aartshertogen van Oostenrijk, 1602; afschrift. (begin 17e eeuw) Met een bijlage; afschrift (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 2 stukken
1. In het Frans.
2. Bijlage in tweevoud.
- 2273A** Missive van de Staten-Generaal aan de Staten van Brabant van 13 mei 1605, waarin zij hen oproepen om hun medewerking aan de vredesonderhandelingen met Spanje niet afhankelijk te stellen van een erkenning als gelijkwaardig gewest, 1605; afschrift, (begin 17e eeuw). Met een bijlage; afschrift (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw)
2 stukken
RGP 101: p. 259.
- 2274** Stuk houdende adviezen van Cornelis Aerssens, griffier van de Staten-Generaal, aan N.N., betreffende de oorlog te land en ter zee, de mogelijkheden voor een West-Indische Compagnie, de Venetiaanse oorlog en het erkennen door Spanje van de Republiek als soevereine staat. origineel.
1607 1 stuk
- 2275** Resolutie van de Staten-Generaal van 17 maart 1607, waarbij wordt bepaald dat de wapenstilstand twaalf jaar van kracht zal zijn en op 12 juni 1607 moet ingaan. concept.
1607 1 stuk
- 2276** Missive van Otto van Veen, koopman te Antwerpen, aan Simon van Veen, advocaat-fiscaal van het Hof van Holland, Zeeland en West-Friesland, van 25 april 1607, betreffende zijn verwachtingen van het door de Republiek met Spanje op 12 april 1607 voor de duur van acht maanden gesloten wapenstilstandsverdrag; origineel.
1607 1 stuk
- 2277** Resolutie van de Staten-Generaal van april 1607, waarbij zij zich bereid verklaren om op verzoek van de agenten van de aartshertogen een drietal gecommiteerden aan te wijzen voor de vredesonderhandelingen. concept.
1607 1 stuk
- 2278** Resolutie van de Staten-Generaal van eind juni 1607, waarin een nadere omschrijving wordt gegeven voor het Nederlandse grondgebied en bepaald wordt dat de belegeringen en heffingen van contributie in elkaars grensgebieden voor de duur van de op 12 april 1607 voor acht maanden gesloten wapenstilstand gestaakt moeten worden, 1607; afschrift (begin 17e eeuw). Met een bijlage; afschrift (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 2 stukken
- 2279** Resolutie van de Staten-Generaal van 23 december 1607, betreffende de noodzakelijke aanvullingen inzake de vrijheid der Republiek en de godsdienstvrijheid, die nog in het wapenstilstandsverdrag opgenomen moeten worden, 1607; afschrift (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 1 stuk

- 2280** Resolutie van de Staten-Generaal van 24 december 1607, waarbij zij bepalen, dat de vredesonderhandelingen alleen hervat kunnen worden, wanneer Philips III, koning van Spanje, en de aartshertogen afstand doen van hun aanspraken op de Republiek, 1607; afschrift (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 1 stuk
In het Frans.
- 2281** Memorie van (een koopman uit Middelburg aan de Staten-Generaal), waarin hij wijst op de nadelige gevolgen van het sluiten van een vrede of wapenstilstand door de Republiek met Spanje voor de handel en nijverheid, wanneer de Vlamingen en Brabanders naar de Zuidelijke Nederlanden zullen teruggaan, 1607; afschrift (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 1 katern
- 2282** Missive van Engelbert van Oeijenbrugge aan Cornelis Aerssens, griffier van de Staten-Generaal, waarin hij verzoekt om een door hem ter informatie aan Johan van Oldenbarnevelt verzonden missive na kennisneming met advies terug te willen zenden om deze in de vergadering van de Raad van State te kunnen bespreken.
origineel.
1607 1 stuk
In het Frans.
- 2283** Memorie van een militair deskundige voor [de Nederlandse onderhandelaars bij de vredesonderhandelingen], waarin hij het aangaan van een vrede door de Republiek met Spanje en de plannen om de Republiek onder het gezag van Frankrijk of Engeland te brengen afwijst en uitvoerige instructies geeft voor een betere strategie teneinde de oorlog voort te zetten, 1607; afschrift, (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw). 1 katern
In het Frans.
- 2284** Missive van de Staten van Brabant aan de Staten-Generaal, waarin zij hen verzoeken bij het vredesoverleg met de agenten van de aartshertogen een regeling te treffen, waarbij de soevereiniteit van het platteland gewaarborgd wordt en de uitvoering van de justitie, religie en financiën goed omschreven worden. afschrift.
1607 1 katern
- 2285** Merorie van een protestant, waarin hij naar aanleiding van de vredesonderhandelingen van de Reubliek met Spanje adviseert om de oorlog voort te zetten, [1607]; afschrift (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 1 katern
In het Frans.
- 2286** Memorie van een Spaansgezind lid van de Staten van Brabant voor de Staten van Holland en de Staten van Zeeland naar aanleiding van een antwoord van laatstgenoemden op een missive van Ernst, aartshertog van Oostenrijk, waarin hij hun oprechte bedoelingen ten aanzien van de vredesonderhandelingen met Spanje betwijfelt op grond van de ervaringen, die Brabant op staatkundig en religieus gebied tijdens de oorlog met Spanje van hun kant heeft ervaren, [1607]; afschrift
(begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 1 katern
- 2287** Lijst in chronologische volgorde van de belangrijkste militaire successen, die in de periode van 1572-1606 aan Nederlandse en Spaanse zijde zijn behaald, [1607]; klad.
1 stuk

- 2288** Memorie van N.N., waarin hij bezwaren uit tegen het sluiten van een vrede van de Republiek met Spanje vanwege de politieke, religieuze en economische gevolgen, die hieraan verbonden zijn, [1607]; gelijktijdig afschrift. 1 stuk
1. In het Latijn.
2. In tweevoud.
- 2289** Rapport van Cornelis Aerssens, griffier van de Staten-Generaal, van 8 januari 1608, betreffende de door hem, naar aanleiding van de missiven van Louis Verreycken en Jan Neijen, agenten, van de aartshertogen, aan de Staten-Generaal bij de gezanten van Engeland, Frankrijk, Denemarken en de Duitse keurvorsten ingewonnen adviezen voor de beantwoording, 1608; afschrift (begin 17e eeuw). 1 stuk
(begin 17e eeuw)
1. Van Deventer dl III: p. 165-166.
2. RGP 131: p. 334.
- 2290** Resolutie van de Staten-Generaal van maart 1608, waarbij zij bepalen, dat zij de vrije handel op Oost- en West-Indië en de binnenwateren een principiële voorwaarde voor een verdrag vinden, 1608; concept en afschriften (begin 17e eeuw). 1 stuk
(begin 17e eeuw)
1. In vijfvoud.
2. Eénmaal in het Frans.
- 2291** Rapport van de Raad van State aan de Staten-Generaal, waarin men waarschuwt voor de nadelige gevolgen van het sluiten van vrede door de Republiek met Spanje voor de vrije handel van de Republiek op Indië, 1608; afschrift (begin 17e eeuw). 1 katern
(begin 17e eeuw)
- 2292** Resoluties van de Staten-Generaal van 25 en 29 april en 7 juni 1608, betreffende het vaststellen van de grenzen, de soevereiniteit, de ontmanteling van de fortificaties in Gelderland en Overijssel, die onder toezicht staan van de aartshertogen, de Generaliteitslanden Brabant en Vlaanderen en de handel, 1608; concepten en afschriften (begin 17e eeuw). 6 stukken
(begin 17e eeuw)
1. Eén stuk in viervoud, waarvan tweemaal in het Frans.
2. Eén stuk gedeeltelijk in viervoud, waarvan éénmaal in het Frans.
3. RGP 131: p. 417-418 en 425-426.
- 2293** Stukken betreffende de noodzaak dat de gewesten een verzoek van de Raad van State voor de betaling van de ongerepartieerde troepen in mei en juni 1608 en de bekostiging van Franse en Engelse ambassadeurs bij de vredesonderhandelingen, ondanks hun bezwaren, inwilligen, 1608; origineel en afschriften (begin 17e eeuw). 4 stukken
(begin 17e eeuw)
Eén stuk in origineel en afschrift.
- 2294** Rapport van Maurits, prins van Oranje, en Willem Lodewijk, graaf van Nassau, van (eind) september 1608, waarin zij aangeven dat zij het tweede voorstel van de ambassadeurs van Frankrijk en Engeland, dat in de vergadering van de Staten-Generaal van 14 september 1608 is gedaan, betreffende het aangaan van een langdurig wapenstilstandsverdrag in plaats van een vredesverdrag enkel wensen te bespreken, nadat de aartshertogen de soevereiniteit van de Republiek eerst hebben erkend, 1608; gelijktijdig afschrift. Met een bijlage; afschrift (begin 17e eeuw). 2 stukken
(begin 17e eeuw)

1. In het Frans in tweevoud.
2. In het Nederlands in tweevoud.

- 2295** Missive van de bewindhebbers van de Oost-Indische Compagnie aan de Staten-Generaal van oktober 1608, waarin zij in het belang van het behoud van de handel op Oost- en West-Indië en Guinea adviseren om bij hun eis te blijven, dat ook deze gebieden onder het verdrag zullen vallen en om het handelsvraagstuk drie maanden op te schorten, te verwerpen, 1608; afschrift (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 1 katern
- 2296** Uittreksel uit de resoluties van de Raad van State van 13 november 1608, waarbij men de Staten-Generaal adviseert om de onderhandelingen over het door de ambassadeur van Frankrijk en Engeland en de Duitse keurvorsten voorgestelde wapenstilstandsverdrag voort te zetten, 1608; afschrift (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw). 1 stuk
In tweevoud.
- 2296A** Instructie van de Staten-Generaal van 23 november 1608 voor de gecommiteerden om met de Staten van Zeeland te onderhandelen, inzake de plannen van de Republiek om met Spanje een wapenstilstandsverdrag te sluiten, 1608; afschrift (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw). 1 stuk
RGP 131: p. 464-465.
- 2297** Stukken betreffende de moeilijkheden tussen de Staten van Zeeland en de overige gewesten in december 1608, inzake de bedenkingen van Zeeland tegen het onderzoek van de condities van het concept-wapenstilstandsverdrag, waaraan zij uiteindelijk toch hun medewerking verlenen, 1608; afschriften (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 1 katern en 2 stukken
RGP 131: p. 468.
- 2298** Rapport van de Raad en het Leenhof van Brabant voor de Staten-Generaal, houdende adviezen voor het overleg met de aartshertogen, inzake een herindeling van de jurisdictie van de steden en het platteland van Brabant, 1608; afschrift (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 1 stuk
- 2299** Missive van N.N. aan N.N., waarin hij de voorkeur uitspreekt voor het sluiten van een bondgenootschap van de Republiek met Frankrijk boven het aangaan van vredesonderhandelingen met Spanje, [1608]; afschrift (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 1 katern
In het Frans.
- 2300** Memorie van N.N. voor N.N., waarin hij de voor- en nadelen tegen elkaar afweegt van het voortzetten van de oorlog en het sluiten van vrede met Spanje in verband met de handelsbelangen van de Republiek in Oost- en West-Indië, [1608]; afschrift (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 1 katern
In het Nederlands en in het Frans.
- 2300A** Verhandeling van een onbekende predikant voor [de Staten-Generaal], waarin hij de voor- en nadelen noemt van het sluiten van een vrede, een wapenstilstand, een bondgenootschap met Frankrijk en het voortzetten van de oorlog, [1608]; gelijktijdig afschrift.
1 katern
In het Frans.

- 2301** Rekest van Dierck de Borchgreeff, major van de universiteit van Leuven, aan de Staten-Generaal om Thomas Genitz, commies en ontvanger van de confiscaties, te willen gelasten niet langer zijn bezittingen te Almkerk aan te slaan, 1609; afschrift (begin 17e eeuw)
(begin 17e eeuw). 1 stuk
- 2302** Missive van de Staten van Brabant en van Vlaanderen aan de Staten-Generaal, waarin zij verzoeken om bij het aangaan van een bestand een regeling te willen treffen voor de uitgeweken personen, inzake het verkrijgen der geconfisqueerde goederen, het tijdelijk vrijstellen van betaling van renten, het vergoeden van niet genoten vruchtgebruik en nietig verklaren van vonnissen uit de oorlogstijd, die hierover handelen, 1609; afschrift (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 1 katern
- 2303** Stukken betreffende bestuurshandelingen van de stad Grave en het land van Kuik, waarbij deze elk afzonderlijk als heerlijkheid optreden, bijeengebracht door N.N., om aan te tonen dat de Staten-Generaal ten onrechtien een plakkaat van 20 augustus 1609 beweren, dat deze heerlijkheden één heerlijkheid zijn, 1407, 1412, 1446, 1470, 1499 en 1550; authentieke afschriften en afschriften (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 1 omslag
Drie stukken in het Latijn.
- 2304** Rekest van een aantal inwoners uit (Amsterdam) aan de Staten-Generaal van [augustus] 1609 om een betere regeling te willen treffen, inzake het begraven van noordnederlanders, die tijdens hun reis in de Zuidelijke Nederlanden komen te overlijden; origineel. Met bijlagen; originelen.
1609 3 stukken
- 2305** Missive van Jan Splinter, rentmeester van de domeinen van het Land van Heusden, namens de Staten-Generaal, aan de schout van Hedikhuizen van 1 september 1609, waarin hij hem verzoekt de pachters in verband met het onrechtmatig uitgeven van pachten door de Staten van Holland en West-Friesland zonder zijn toestemming, te gelasten slechts de helft te bepalen. origineel.
1609 1 stuk
- 2306** Akte, waarbij het stadsbestuur van Diksmuide op 18 september 1609 verklaart aan Hendrik Lottink jr. een attestatie te hebben verleend voor de door hem geïnde huur van een tweetal huizen, die eigendom waren van wijlen Hendrik Lottink, over de jaren dat deze in Holland verbleef. origineel.
1609 1 stuk
- 2307** Rekest van Philips de Soete aan de Staten-Generaal van oktober 1609 om op te willen treden tegen de schendingen van het bestand door Pauwels de Carondelet, heer van Maulde, gouverneur en baljuw van het kwartier van Bouchaim, die de geconfisqueerde heerlijkheid Villers niet wenst terug te geven, 1609; gelijktijdig afschrift. Met bijlagen; authentieke afschriften.
1609 5 stukken
Merendeels in het Frans.
- 2308** Missive van de gedeputeerden van de Staten van Overijssel aan de Staten-Generaal van 11 december 1609, waarin zij bezwaar maken tegen het voorstel om het geschil over het bezit van Twenthe voor te leggen aan buitenlandse vorsten, 1609; afschrift (begin 17e eeuw)
(begin 17e eeuw). 1 stuk

RGP 131: p. 715.

- 2309** Resolutie van de Staten-Generaal van [26] december 1609, betreffende de op 10 en 21 december uitgebrachte rapporten van de gecommiteerden van de Staten-Generaal over de grenzen van Gelderland en Overijssel, de vrije vaart over de Schelde en de machtiging van de imposten, welke geschillen zij op hun advies niet door medeling van Franse en Engelse ambassadeurs zullen oplossen. concept.
1609 1 stuk
RGP 131: p. 719-720.
- 2310** Missiven van Johan van Oldenbarnevelt aan de Staten-Generaal en Cornelis Aerssens, griffier van de Staten-Generaal, betreffende de besprekingen over de artikelen, inzake de geconfisqueerde goederen, de grensbepalingen, de ontmanteling van de vestingsteden en de vergoedingen aan het sterfhuis van Oranje. concepten
1609 4 stukken
Gedeeltelijk onleesbaar.
- 2311** Rekest van Jannitgen van den Berge, weduwe van Jasper Pieterszn. Stockman, aan de Staten-Generaal om te bemiddelen tussen hem en de meijer en de schepenen van de parochie van Idegem, inzake de teruggave van een geconfisqueerd en verkocht leen, dat haar kinderen testamentair toekomt, maar hun geweigerd wordt, omdat haar man een uitgetreden priester was, 1609; afschrift (begin 17e eeuw). Met een bijlage; origineel.
(begin 17e eeuw) 2 stukken
- 2312** Rekest van de kinderen en erfgenamen van Jacob Roussel aan de Staten-Generaal om niet geannoteerde goederen in Brabant te mogen verkopen, mits eerst de schulden aan de debiteuren zijn voldaan, [1609], afschrift (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 1 stuk
- 2313** Resolutie van de Staten-Generaal, waarbij zij verklaren dat de steden en het platteland van Brabant tijdens het bestand tot het grondgebied van de aartshertogen zullen blijven behoren, [1609]; klad en concept.
1 stuk
- 2314** Resolutie van de Staten-Generaal van 2 januari 1610, waarin zij hun aanspraken op Twenthe handhaven, erop aandringen om de lasten op de handel te verminderen en een Frans-Engelse bemiddeling voor alsnog afwijzen, 1610; afschrift (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 1 stuk
RGP 135: p. 2.
- 2315** Missive van de Gecommitteerde Raden van Overijssel aan de Staten-Generaal van 21 januari 1610, waarbij zij verzoeken om krachtens het derde artikel van de onlangs gesloten wapenstilstand de positie van Twenthe ten opzichte van het land van Overijssel opnieuw te bezien, omdat de dorpen en gehuchten de facto niet in de eerste plaats tot Oldenzaal behoren, 1610; afschrift (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 1 katern
RGP 135: p. 17-18.
- 2316** Missive van de Raad van State aan de Staten-Generaal van 22 februari 1610, waarin zij hen inlichten over de schending van het bestand door Jean Miraeus, bisschop van Antwerpen, namelijk kerkwijdingen, verplichte deelname aan missen en benoemingen van priesters en pastoors in het land van Breda, waarop besloten

- wordt om de landdeken van de bisschop van Antwerpen aan te schrijven, 1611; afschrift (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 1 stuk
Zie RGP 135: p. 329-330.
- 2317** Lijst van de belangrijkste krijgshandelingen, die in de periode van 1559-1610 hebben plaatsgevonden. klad.
1610 1 stuk
- 2318** Memorie van N.N. aan N.N. betreffende het bezit van versterkte steden in het grensgebied van de Staten-Generaal, respectievelijk van de aartshertogen, een regeling voor de jurisdictie aldaar en de noodzaak om de stad Rijnberk terug te geven aan Ernst, hertog van Beieren, aartsbisschop van Keulen, 1610; afschrift (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw). 1 stuk
In het Frans.
- 2319** Stuk, houdende een door N.N. voor N.N. opgesteld plan voor hereniging van de Noordelijke en Zuidelijke Nederlanden, waaraan de door het bestand geschapen omstandigheden een positieve bijdrage kunnen leveren, [1610]; afschrift (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 1 stuk
In het Frans.
- 2320** Memorie van het bestuur van de heerlijkheid Brecht aan de Staten-Generaal, waarin wordt gesteld dat de rechtspraak over de gehele heerlijkheid de aartshertogen toekomt en dat slechts de inkomsten van de helft van de heerlijkheid Brecht, die onder het markiezaat van Bergen op Zoom ressorteert, aan de Staten-Generaal toekomen, [1610]; afschrift (begin 17e eeuw). Met een bijlage; afschrift (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 2 stukken
- 2321** Stuk houdende adviezen van N.N. voor N.N. om agenten van de aartshertogen onderhandelingen met de gedeputeerden van de Staten-Generaal te laten openen ten einde een duurzame vrede te bereiken, 1613; afschrift (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 1 stuk
In het Frans.
- b Holland**
- 2322** Missive van de Staten-Generaal aan de Staten van Holland en West-Friesland van 4 december 1607 om gedeputeerden ter vergadering te zenden met een verstrekkende lastbrief om het vastgelopen overleg met de agenten van de aartshertogen weer te kunnen hervatten. origineel.
1607 1 stuk
- 2323** Aantekeningen van Johan van Oldenbarnevelt van de vergaderingen van de Staten van Holland en West-Friesland van 12-19 juni 1608, betreffende de vredesonderhandelingen en toenaderingspogingen van Spanje tot Frankrijk en van de vergadering van 20 september 1608, betreffende het afbreken van de voornoemde vredesonderhandelingen. klad.
1608 2 stukken
- 2324** Aantekeningen van Johan van Oldenbarnevelt van de vergadering van de Ridderschap van Holland en West-Friesland van 29 augustus 1608, betreffende de

- door de ambassadeurs op 27 augustus 1608 aan de Staten-Generaal gedane propositie. klad.
1608 1 stuk
- 2325** Missiven van Maurits, prins van Oranje, aan de Ridderschap en aan de Staten van Holland en West-Friesland van 22 september 1608, waarin hij afraadt om de vredesonderhandelingen met de agenten der aartshertogen te hervatten, zolang er geen betere akte van erkenning van de soevereiniteit is overgelegd; origineel en afschrift.
1608 1 stuk
Eén stuk in tweevoud.
- 2326** Missiven van Maurits, prins van Oranje, aan de Staten van Holland en West-Friesland van 21 oktober 1608 en aan de Ridderschap van Holland en West-Friesland van 24 oktober 1608, waarin hij krachtens de resoluties van de Staten-Generaal van 30 augustus en 13 september 1608 hervatting van de vredesonderhandelingen afraadt, 1608; originelen en afschriften (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 2 stukken
Eén stuk in viervoud, waarvan tweemaal in het Nederlands en tweemaal in het Frans.
- 2327** Memorie van de Staten van Holland en West-Friesland van oktober 1608, opgesteld door Johan van Oldenbarnevelt, houdende een motivering van de voordelen, die verbonden zijn aan het aangaan van een bestand met Spanje, tegenover de nadelen, die een voortzetting van de oorlog met zich meebrengt, 1608; concept en afschrift (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 1 stuk
Zie Kroniek XXVIII, 6e serie, dl. 3: p. 230-239.
- 2328** Missive van de Staten van Holland en West-Friesland aan Jan Neijen en Louis Verreycken, agenten van de aartshertogen, van [november] 1608, waarbij zij het verdrag aangaan, indien de erkenning van de soevereiniteit van de Republiek met name opnieuw in het verdrag wordt opgenomen. concept.
1608 1 stuk
- 2329** Missive van Johan van Oldenbarnevelt aan het stadsbestuur van [Amsterdam], waarin hij argumenten aandraagt om samen met de Staten van Holland en West-Friesland een hervatting van de vredesonderhandelingen van de Republiek met Spanje te bewerkstelligen, [1608]; concept.
1 stuk
- 2330** Aantekeningen van Johan van Oldenbarnevelt van hetgeen besproken is in de vergadering van de Staten van Holland en West-Friesland van 24 februari en 18 september 1609, betreffende het bestandsverdrag. klad.
1609 2 stukken
- 2331** Missiven van Johan van Oldenbarnevelt aan de Gecommitteerde Raden van Holland en West-Friesland
14 en (20) maart 1609 1 stuk
Missive van Johan van Oldenbarnevelt aan de Gecommitteerde Raden van Holland en West-Friesland van 14 maart 1609, betreffende het geredigeerde ontwerp-bestandsverdrag van de agenten van de aartshertogen en het verzoek van de ambassadeurs van Frankrijk en Engeland om deze zaak en die van het sterfhuis van Oranje te bespreken in de vergadering van de Staten-Generaal alvorens verder te onderhandelen. concept. 1609
RGP 108: p. 300.

Missive van Johan van Oldenbarnevelt aan de Gecommitteerde Raden van Holland en West-Friesland van (20) maart 1609, betreffende de vorderingen bij de onderhandelingen, het sterfhuis van Oranje en de verhoging van de tractementen van Maurits. concept.1609
RGP 108: p. 302-303.

- 2332** Antekeningen van Johan van Oldenbarnevelt van hetgeen in de vergadering van de Staten van Holland en West-Friesland van april 1609 is gezegd, betreffende het vaststellen van de landsgrenzen en van de hoogte der convooien. klad.
1609 1 stuk
- 2333** Stuk houdende de door de ambassadeurs van Frankrijk in de vergadering van de Staten van Holland en West-Friesland van 22 juni 1609 gedane propositie, betreffende wijze van betaling van de Franse troepen, 1609; afschrift (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 1 stuk
In het Frans.
- 2334** Akte van ratificatie door de Staten van Holland en West-Friesland van 17 juli 1609 van het op 2 juli 1609 met de ambassadeurs van Frankrijk gesloten verdrag, inzake de bemiddeling van de Staten van Holland en West-Friesland bij de betaling der Franse troepen. concept.
1609 1 stuk
In het Frans.

c Johan van Oldenbarnevelt

- 2335** Aantekeningen van Johan van Oldenbarnevelt van de door hem op 10 oktober 1606 met Paul Choart, heer van Buzanval, gevoerde besprekingen, inzake de mogelijkheden om door een Frans-Nederlands offensief of door vredesonderhandelingen de oorlog te beëindigen en inzake de soevereiniteit van de Republiek. concept.
1606 1 stuk
1. RGP 108: p. 147-149.
2. Van Deventer dl III: p. 94-95.
- 2336** Missive van Cornelis Aerssens, griffier van de Staten, Generaal, aan Johan van Oldenbarnevelt van 7 januari 1607, waarin hij audiëntie aanvraagt voor zich zelf en Werner Cruwell, agent van de aartshertogen, om in aanwezigheid van Bartholt Adriaenszn. Cromhoud of Albert Joachimi met Cruwell te spreken over hetgeen hij namens Jan Neijen en Jean Grusset wil rapporteren. origineel.
1607 1 stuk
Van Deventer dl III: p. 104-105.
- 2337** Missiven van Jan Neijen, agent van de aartshertogen, aan Johan van Oldenbarnevelt en Cornelis Aerssens van 22 en 29 maart, 12 en 19 mei en 2 en 3 juni 1607, betreffende hun bemiddelingen bij het tot stand komen van de akte van aggregatie van een wapenstilstandsverdrag van de Republiek met Spanje voor de duur van acht maanden, alsmede betreffende een religieuze zaak, 1607; originelen en afschriften (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 7 stukken
maart 29 RGP 108: p. 157.
mei 12 Van Deventer dl III: p. 129.
mei 19 Van Deventer dl III: p. 129-130.
juni 2 RGP 108: p. 164-165.
juni 3 RGP 108: p. 165-166.
juni (3)

- 2338** Missive van Antoine de Sailly, ambassadeur van Frankrijk, bij de vredesonderhandelingen, aan Johan van Oldenbarnevelt van 12 april 1607, betreffende het voortgaan van krijgsactiviteiten aan Spaanse zijde, na het sluiten van een wapenstilstand, alsmede de zorgen van enige vooraanstaanden hierover, en zijn besprekingen met Louise de Coligny dienaangaande; 1607; origineel. 1 stuk
1. Van Deventer dl III: p. 119-120.
2. RGP 148: p. 160 (samenvatting)
- 2339** Missive van Antoine de Sailly, ambassadeur van Frankrijk, aan Johan van Oldenbarnevelt van 22 april 1607, waarin hij weerlegt, dat Frankrijk zich aangesloten heeft bij het bondgenootschap van paus Paulus V met de Republiek Venetië van 1606. origineel. 1607 1 stuk
1. In het Frans.
2 k RGP 108: p. 161.
- 2340** Missive van Dirk van der Does, gecommiteerde van de Staten-Generaal te Lilloo, aan Johan van Oldenbarnevelt van 26 april 1607, waarin hij in verband met het vertrek van Jan Neijen, agent van de aartshertogen, verzoekt om hem een paspoort te verstrekken voor de Republiek. origineel. 1607 1 stuk
- RGP 108: p. 162-163.
- 2341** Missive van Jan Neijen, agent van de aartshertogen, aan Johan van Oldenbarnevelt van 26 april 1607, waarbij hij verzoekt om een verbeterde verbondsbrief en om een paspoort voor hemzelf en voor Werner Cruwell. origineel. 1607 1 stuk
1. RGP 108: p. 163-164 (samenvatting).
2. Van Deventer dl III: p. 124-125.
3. Zie ook RGP 131: p. 49.
- 2342** Missive van François van Aerssen, agent van de Republiek in Frankrijk, aan Johan van Oldenbarnevelt van 6 mei 1607, waarin hij hem inlicht over de gunstige ontvangst in Frankrijk van de berichten, inzake het gesloten wapenstilstandsverdrag en waarin hij Oldenbarnevelt zijn medewerking toezegt. origineel. 1607 1 stuk
1. In het Frans.
2. Van Deventer dl III: p. 128-129.
- 2343** Missive van François van Aerssen, agent van de Republiek in Frankrijk, aan Johan van Oldenbarnevelt van 29 mei 1607, waarin hij hem inlicht over reacties in Frankrijk op de vredesonderhandelingen van Van Oldenbarnevelt, alsmede over een onderhoud met Ralph Winwood, ambassadeur van Engeland, hierover. origineel. 1607 1 stuk
1. In het Frans.
2. Van Deventer dl III: p. 132-133.
- 2344** Missiven van (François van Aerssen, agent van de Republiek in Frankrijk), aan (Johan van Oldenbarnevelt) (begin 17e eeuw) 1 stuk
- Missive van (François van Aerssen, agent van de Republiek in Frankrijk), aan (Johan van Oldenbarnevelt) van 10 juni 1607, waarin hij de bij de vredesonderhandelingen gevolgde procedure afkeurt, 1607; afschrift (begin 17e eeuw). (begin 17e eeuw)

In het Frans.

Missive van (François van Aerssen, agent van de Republiek in Frankrijk), aan (Johan van Oldenbarnevelt) van 17 juni 1607, betreffende de gunstige verwachtingen van enkele Spanjaarden over de afloop van de vredesonderhandelingen met de Republiek, 1607; afschrift (begin 17e eeuw). (begin 17e eeuw)

- 2345** Memorie van François van Aerssen, agent van de Republiek in Frankrijk, van juni 1607, afgeschreven door Johan van Oldenbarnevelt, waarin hij waarschuwt voor de gevolgen van het sluiten van een vrede door de Republiek met Spanje, op grond van de ervaringen, die Frankrijk en Engeland inmiddels hebben opgedaan en adviseert om de oorlog onder een beter gecentraliseerde regering voort te zetten, 1607; afschrift (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 1 stuk
Van Deventer dl III: p. 137-147.
- 2346** Aantekeningen van Johan van Oldenbarnevelt over de financiële positie van de Republiek op het moment, dat het wapenstilstandsverdrag werd aangegaan. klad. 1607 1 stuk
- 2347** Missive van Johan van Oldenbarnevelt aan het stadsbestuur van Genève van 27 november 1607, waar in hij meedeelt dat de Staten-Generaal, ondanks de gebreken aan de akte van aggregatie, op aandrang van de ambassadeur van Engeland, binnenkort het overleg met de agenten van de aartshertogen over de ratificatie van de wapenstilstand hopen te hervatten, en hun belooft het stadsbestuur van de resultaten hiervan op de hoogte te houden in verband met de Spaanse troepen bij Genève. concept. 1607 1 stuk
1. In het Frans.
2. RGP 108: p. 172-173.
3. Van Deventer dl III: p. 154.
- 2348** Aantekeningen van Johan van Oldenbarnevelt van december 1607, betreffende het hervatten van de vredesonderhandelingen door gezanten van de Republiek met agenten van de aartshertogen, alsmede betreffende de financiële bijdragen van de gewesten in de gemene middelen. klad. 1607 1 stuk
- 2349** Aantekeningen van Johan van Oldenbarnevelt voor het advies op het uitwerken van enkele bepalingen, die in het concept van het wapenstilstandsverdrag zijn opgenomen. klad. 1607 1 stuk
- 2350** Memorie van Johan van Oldenbarnevelt voor de Staten-Generaal, betreffende de noodzaak om de inkomsten uit de contributies te garanderen en de plannen tot het oprichten van een West-Indische Compagnie financieel niet te overschatten, opgesteld in verband met de vredesonderhandelingen van de Republiek met Spanje, [1607], concept. 1 stuk
- 2351** Missive van Edward Conway, luitenant-gouverneur van Den Briel, aan Johan van Oldenbarnevelt van 17 maart 1608, betreffende de bepalingen omtrent de handel op Indië in een op 28 augustus 1604 door Engeland met Spanje gesloten verdrag, 1608, origineel. Met een bijlage; gelijktijdig afschrift. 2 stukken

1. In het Frans.
2. Bijlage in het Engels en in het Frans.
3. Zie RGP 108: p. 239.

- 2352** Aantekeningen van Johan van Oldenbarnevelt van 30 april 1608 naar aanleiding van enkele artikelen van de door Hippo van Colli, Hieronymus van Diskau, Johan Baptista Lencken en Johan van der Borch, op 28 april 1608 aan de Staten-Generaal gedane propositie, betreffende het aangaan van een bondgenootschap door de Republiek met de Duitse keurvorsten. klad.
1608 1 stuk
Zie ook RGP 131: p. 419-420.
- 2353** Aantekeningen van Johan van Oldenbarnevelt van een vergadering van [de Staten-Generaal] van [juni] 1608, betreffende de samenwerking van de gewesten op financieel en militair terrein, de geheime onderhandelingen van Spanje met Frankrijk en het al of niet voortzetten van de oorlog tegen Spanje. concept.
1608 1 stuk
- 2354** Missive van Ralph Winwood, ambassadeur van Engeland, aan Johan van Oldenbarnevelt van (27) september 1608, waarin hij hem inlicht over het voorgenomen vertrek van de agenten van de aartshertogen. origineel.
1608 1 stuk
  1. In het Frans.
  2. Van Deventer dl III: p. 262.
  3. RGP 108: p. 254-255 (samenvatting).
- 2355** Missive van Pierre Jeannin, ambassadeur van Frankrijk, aan Johan van Oldenbarnevelt van (3 september) 1608, waarbij hij een bijeenkomst regelt ten huize van Richard Spencer, ambassadeur van Engeland. origineel.
1608 1 stuk
  1. In het Frans.
  2. RGP 108: p. 254.
- 2356** Aantekening van en memorie voor Johan van Oldenbarnevelt
1608 en 1609
- Aantekening van Johan van Oldenbarnevelt, betreffende de noodzaak van het erkennen van de soevereiniteit van de Republiek, door de ambassadeurs van Frankrijk en Engeland voor de hervatting der bestandsonderhandelingen. klad.
1609, 1 stuk
- Memorie van N.N. voor Johan van Oldenbarnevelt van december 1608, inzake de voordracht van Jan Bruysset als convooimeester van Gorinchem, 1608.
- 2357** Missive van Pierre Jeannin, ambassadeur van Frankrijk, aan Johan van Oldenbarnevelt van 10 maart 1609, waarin hij een kopie overstuurt van een door de agenten van de aartshertogen gewijzigde redactie van het ontwerp-bestandsverdrag, op grond waarvan hij adviseert de onderhandelingen voort te zetten, 1609; origineel. Met een bijlage; gelijktijdig afschrift.
2 stukken
  1. In het Frans.
  2. Missive zie RGP 108: p. 299.
- 2358** Missive van de ambassadeurs van Engeland aan Johan van Oldenbarnevelt van (10) maart 1609, waarin zij hun komst te Bergen op Zoom aankondigen. origineel.
1609 1 stuk
Van Deventer dl III: p. 278.
- 2359** Missiven van Johan van Oldenbarnevelt

- 1609 1 stuk
- Missive van Johan van Oldenbarnevelt aan zijn vrouw Maria van Utrecht van 14 maart 1609, betreffende de goede aankomst van hem en zijn schoonzoon Cornelis van der Mijle te Bergen op Zoom. concept. 1609
1. RGP 108; p. 300.
  2. Van Deventer dl III: p. 279.
- Missive van Johan van Oldenbarnevelt aan [Egbert Gool, griffier van de lenen van Holland] van 21 maart 1609, betreffende de financiële administratie van zijn vrouw, 1609; concept.
- RGP 108: p. 303.
- Missive van Johan van Oldenbarnevelt aan zijn vrouw Maria van Utrecht van 21 maart 1609, betreffende een continuatie van zijn missie naar Antwerpen en zijn voornemen om zijn zoon Willem daar te bezoeken, 1609; concept.
1. RGP 108: p. 303-304.
  2. Van Deventer dl III: p. 280.

- 2360** Missiven van Johan van Oldenbarnevelt 1 stuk
20 maart 1609
- Missive van Johan van Oldenbarnevelt aan François van Aerssen, agent van de Republiek in Frankrijk van 20 maart 1609, betreffende de onderhandelingen te Bergen op Zoom en de voorbereidingen om deze voort te zetten te Antwerpen, waar hij zijn zoon Willem wil opzoeken. concept. 1609
- RGP 108: p. 301.
- Missive van Johan van Oldenbarnevelt aan zijn zoon Willem van 20 maart 1609, waarin hij hem toestemming geeft om hem te Antwerpen te komen bezoeken, 1609; concept.

- 2361-2368** Missiven van Johan van Oldenbarnevelt aan de hieronder vermelde personen, betreffende de voortgang bij de bestandsonderhandelingen, die voorafgingen aan het sluiten van het Twaalfjarig Bestand. minuten. 10 stukken
- 2361** Cornelis Aerssens, griffier van de Staten-Generaal, 29 maart en 9 april.
1. Zie voor 29 maart no. V.
  2. RGP 108: p. 308-309 en 311.
- 2362** François van Aerssen, agent van de Republiek in Frankrijk, 3 april.
- RGP 108: p. 310.
- 2363** Johan Berck, pensionaris van Dordrecht, 28 maart.
- RGP 108: p. 306-307.
- 2364** Adriaan Duyck, secretaris van de Staten van Holland en West-Friesland, 27 en 29 maart.
1. Zie voor 29 maart no. V.
  2. RGP 108: p. 305 en 309.
- 2365** Staten van Holland en West-Friesland, 27 en 29 maart.
- Zie voor 27 maart no. IV.
- 2366** Willem Lodewijk, graaf van Nassau, 28 en 29 maart.
- RGP 108: p. 306 en 309.
- 2367** Maurits, prins van Oranje, 4 april.
- RGP 108: p. 311.
- 2368** Staten-Generaal, 26 en 29 maart.
- RGP 108: 304-305 en 307-309.
- Maria van Utrecht, echtgenote van Johan van Oldenbarnevelt, 27 maart.
1. Zie voor 27 maart no. IV.
  2. RGP 108: p. 306.

- 2369** Aantekeningen van Johan van Oldenbarnevelt van [april] 1609, betreffende het krachtens artikel 4 van het bestand laten vervallen van de noodzaak om goederen te verschepen, die van Zeeland naar Holland worden in- of uitgevoerd; met marginale aantekeningen.

- 1609 1 stuk
- 2370** Memorie van Johan van Oldenbarnevelt over artikel 3 van het bestandsverdrag, inzake het gebied, dat tijdens het bestand tot de Republiek zal behoren. concept. 1609 1 stuk
- 2371** Memorie van N.N. voor Johan van Oldenbarnevelt, betreffende klachten over schendingen van het bestand met betrekking tot de verkoop van goederen en het niet teruggeven van geestelijke goederen en rechten in Vlaanderen en Brabant, 1609; afschrift (begin 17e eeuw). (begin 17e eeuw) 1 stuk
- 2372** Memorie en aantekeningen van Johan van Oldenbarnevelt 1609 en [1614] 1 stuk
- Memorie van Johan van Oldenbarnevelt, inzake de voordelen voor de Republiek van het sluiten van een bestand met Spanje en de financiële en militaire gevolgen, die dit zal hebben. concept. 1609
Van Deventer dl III, p. 311-312 (incompleteet).
Aantekeningen van Johan van Oldenbarnevelt, betreffende de krijgshandelingen van de hertogdommen Gulik en Kleef en de landen Denemarken, Spanje, Oost-Indië, Italië en Frankrijk in de jaren 1609-1614, [1614]; klad.

b.2 Buitenland

a Duitsland

- 2373** Stuk houdende de door Ubbo Remets, Johan van Buckette en Daniël Altingh, gedeputeerden van Embden, in de vergadering van de Staten-Generaal van 19 maart 1609 gedane propositie, waarbij zij verzoeken om de stad Embden bij de besprekingen van het bestand te betrekken ten behoeve van een regeling van de zeevaart en de naleving van het Delfzijlse en Haagse verdrag, 1609; afschrift (begin 17e eeuw). (begin 17e eeuw) 1 stuk
- RGP 131: p. 741, noot 3.
- 2374** Resolutie van de Staten-Generaal van (5) april 1609, waarbij wordt besloten in het vervolg ook de gezanten van de stad Embden toestemming te verlenen tot het bijwonen van de bestandsonderhandelingen. concept. 1609 1 stuk
- 2375** Akte, waarbij de aartshertogen op 10 april 1609 toestemming verlenen aan Embden om ten tijde van het bestand vrijhandel te mogen bedrijven, 1609; gelijktijdig afschrift (begin 17e eeuw). (begin 17e eeuw) 1 stuk
- In het Frans.
- 2376** Resolutie van de Staten-Generaal van april 1609, betreffende een regeling van de vrijhandel op Embden voor de tijd van het bestand, 1609; afschrift (begin 17e eeuw). (begin 17e eeuw) 1 stuk
- In het Frans.
- 2377** Missive van Rudolf II, keizer van Duitsland, aan de Staten-Generaal van [mei] 1609, waarin hij zich erover beklagt dat Albert, aartshertog van Oostenrijk, en de Republiek hem buiten de bestandsbesprekingen hebben gehouden, terwijl de Republiek een leen is van het Heilige Roomse Rijk, 1609; afschrift (begin 17e eeuw). (begin 17e eeuw) 1 stuk

In het Duits.

- 2378** Missive van de Staten-Generaal aan Rudolf II, keizer van Duitsland, waarin zij toestaan, dat gezanten van de Duitse keizer ook bemiddelen bij de vredesonderhandelingen, [1609]; deels concept en deels afschrift.

1 stuk

b Engeland

- 2379** Missive van de Raad van State aan de Staten-Generaal van 26 januari 1607, waarin men verzoekt om nadere aanwijzingen aan te brengen in de concept-industrie voor de gezanten naar Engeland. origineel.

1607

1 stuk

- 2380** Stuk houdende een in september 1607 door Richard Spencer en Ralph Winwood, ambassadeurs van Engeland, aan de Staten-Generaal gedane propositie, waarin zij hun medewerking aanbieden voor de vredesonderhandelingen met de agenten van de aartshertogen om tot een duurzame vrede of wapenstilstand te komen, 1607; afschrift (begin 17e eeuw).

(begin 17e eeuw)

1 stuk

1. In tweevoud.

2. In het Frans.

- 2381** Verdrag, waarbij Jacobus I, koning van Engeland, en de Staten-Generaal op 20 juli 1608 elkaar wederzijds militaire steun toezeggen, 1608; afschrift (begin 17e eeuw).

(begin 17e eeuw)

1 katern

1. In tweevoud.

2. In het Frans.

- 2382** Missive van Richard Spencer en Ralph Winwood, ambassadeurs van Engeland, aan de Staten-Generaal van eind oktober 1608, waarin zij hen adviseren om een wapenstilstand met Spanje te sluiten erop wijzen dat Engeland bij een hervatting van de oorlog de financiële hulp zal stoppen, 1608; afschrift (begin 17e eeuw).

(begin 17e eeuw)

1 stuk

- 2383** Rapport van Ralph Winwood en Richard Spencer, ambassadeurs van Engeland, voor de (Staten-Generaal), betreffende de door hen met de agenten van de aartshertogen in maart gevoerde besprekingen, 1609; afschrift (begin 17e eeuw).

(begin 17e eeuw)

1 katern

In het Frans.

- 2384** Missive van Jacobus I, koning van Engeland, aan de Staten-Generaal van 19 mei 1609, waarin hij hen geluk wenst met het bestand, aanspoort om toe te zien op de eenheid binnen de Republiek, oproept tot troepenvermindering en verzoekt om de ambassadeurs te laten vertrekken, 1609; gelijktijdig afschrift.

1 stuk

1. In het Frans in tweevoud.

2. RGP 131: p. 676.

- 2385** Missive van de Staten-Generaal aan Jacobus I, koning van Engeland, van 26 juni 1609, in antwoord op een eerder schrijven, betreffende de ontvangst van een door hem toegezonden boek over het belang van christelijke vorsten en staten; met een bijlage, 1609; afschrift (begin 17e eeuw).

(begin 17e eeuw)

1 stuk

1. In het Frans.

2. RGP 131: p. 914.

c Frankrijk

- 2386** Rapport van N.N. voor N.N. van augustus 1606, inzake de kundigheid van Ambrosius Spinola als veldheer, op grond van de tot dusver door hem ondernomen veroveringen en zijn plannen voor de toekomst, met het advies om de Republiek in te laten lijven in een groot Frans rijk, 1606; afschrift (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 1 katern
- 2387** Stukken betreffende door François van Aerssen, agent van de Republiek in Frankrijk, op 18 januari en 31 maart 1607 met de Staten-Generaal gevoerde onderhandelingen, betreffende het door Hendrik IV, koning van Frankrijk, geuite dreigement om de financiële bijstand aan de Republiek te stoppen, indien Frankrijk niet meer bij de vredesonderhandelingen wordt betrokken, 1607; concept en afschriften (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 2 stukken
1. Eén stuk in tweevoud.
2. RGP 131: p. 109-110 en 112-113.
- 2388** Missive van N.N. Dutena uit Parijs aan Cornelis Aerssens, griffier van de Staten-Generaal, van 21 februari 1607, waarin hij zich verontschuldigt voor zijn verlate vertrek uit Frankrijk naar de Republiek. origineel.
1607 1 stuk
In het Frans.
- 2389** Instructie van de Staten-Generaal van juni 1607 voor een gezantschap naar Hendrik IV, koning van Frankrijk, om bij hem het sluiten van een defensief verbond met de Republiek en verlenging van financiële hulp aan de Republiek, samen met Engeland, Denemarken en een aantal Duitse keurvorsten, te bepleiten; concept.
1607 1 stuk
Van Deventer dl III: p. 148-153.
- 2390** Missive van de ambassadeurs van Frankrijk bij de vredesonderhandelingen aan de Staten-Generaal van 19 november 1607, waarin zij vragen om, onafhankelijk van het sluiten van een vredes- of wapenstilstandsverdrag, de troepensterkte gelijk te houden, 1607; afschrift (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 1 stuk
1. In het Frans.
2. Zie ook RGP 131: p. 95-96.
- 2391** Commissie van de Staten-Generaal van 22 januari 1608 voor Cornelis van Gent, Johan van Oldenbarnevelt, Jacob de Malderé, Nicolaas Berck, Ernst d'Aylva, Johan Sloet en Abel Coenders om te onderhandelen met Pierre Jeannin en Elie de la Place over het sluiten van een bondgenootschap tussen Frankrijk en de Republiek, 1608; afschrift (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 1 stuk
1. In het Frans.
2. In tweevoud.
- 2392** Stuk houdende de tekst van het op 24 januari 1608 door Frankrijk met de Republiek gesloten defensief verbond, 1608; afschrift (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 1 katern
In drievoud.
- 2393** Uittreksel uit een missive van Johan Digart, agent te Calais, aan de Staten-Generaal van 18 juni 1608, waarin hij mededeelt dat Maximilien de Béthune, hertog van Sully,

ambassadeur van Frankrijk, heeft gewaarschuwd voor de valse opzet van Spanje bij de vredesonderhandelingen, daar men nooit de soevereiniteit van de Republiek zal erkennen noch de handel op Oost- en West-Indië zal toelaten, 1608; afschrift (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 1 stuk

2393A Correspondentie van Pierre Jeannin, minister van Hendrik IV, koning van Frankrijk, met François van Aerssen, agent van de Republiek in Frankrijk, van 10 en 12 juli 1608, betreffende het hervatten van de bemiddelingspogingen door eerstgenoemde bij het sluiten van een wapenstilstandsverdrag door de Republiek met Spanje, 1608; afschrift (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 1 stuk

2394 Missive van de Staten-Generaal aan François van Aerssen, agent van de Republiek in Frankrijk, van juni 1608, betreffende de toenadering die Spanje tot Frankrijk zoekt. concept.
1608 1 stuk
RGP 131: p. 478.

2395 Aantekeningen van Johan van Oldenbarnevelt van de geheime onderhandelingen van de Staten-Generaal met Pierre Jaennin, president van de Geheime Raad van Bourgondië, van 19 augustus 1608, betreffende het advies van Hendrik IV, koning van Frankrijk, aan de Republiek om vrede te sluiten, de toezegging van financiële steun, en de door Don Pedro de Toledo, gezant van Spanje, met Hendrik IV, koning van Frankrijk, gevoerde onderhandelingen over de vredesonderhandelingen met de Republiek. klad.
1608 1 stuk
Zie ook RGP 131: p. 439-441.

2396 Stuk, houdende een op 31 oktober 1608 door de ambassadeurs van Frankrijk aan de Staten-Generaal gedane propositie, waarin zij eenheid van de Republiek en een continuatie van het lichten der troepen bepleiten, 1608; afschrift (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 1 stuk
1. In het Frans en in het Nederlands.
2. RGP 131: p. 457.

2397 Missive van Hendrik IV, koning van Frankrijk, aan de Staten-Generaal van 31 oktober 1608, waarin zij hen verzoekt om de eenheid binnen de Republiek te bewaren en te werken aan de totstandkoming van een wapenstilstandsverdrag, 1608; afschrift (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 1 stuk
1. In het Frans.
2. RGP 131: p. 457.

2398 Stuk houdende de door de ambassadeurs van Frankrijk in de vergadering van de Staten-Generaal van 26 mei 1609 gedane propositie, betreffende de uitbreiding van de Franse troepen en de betaling daarvan, door bemiddeling van de Staten van Holland en West-Friesland, 1609; afschrift (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 1 stuk
1. In het Frans.
2. RGP 131: p. 724.

2399 Missiven van Pierre Jeannin, ambassadeur van Frankrijk, van 18 en 25 juni 1609, aan Gerard Prouinck, genaamd Van Deventer, waarin hij diens verzoek aan de Staten-Generaal om krachtens het bestand het huis Nieuw-Herlaar bij 's-Hertogenbosch weer te mogen betrekken, gerechtvaardigd noemt, 1609; originelen. Met een

bijlage; gelijktijdig afschrift.

3 stukken

Twee stukken in het Frans.

- 2400** Missive van Hendrik IV, koning van Frankrijk, aan de Staten-Generaal van 22 juni 1609, waarin hij hen verzoekt om de eenheid binnen de Republiek te bewaren, Pierre Jeannin te laten vertrekken naar Frankrijk en meedeelt dat Elie de la Place, heer van Russy, zal assisteren bij het uitwerken van het bestand, 1609; afschrift (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 1 stuk
1. In het Frans.
2. RGP 131: p. 724-725.
- 2401** Missive van de ambassadeurs van Frankrijk aan de Staten-Generaal van 28 juni 1609, betreffende de vrijheid van de uitoefening van het katholieke geloof in de dorpen en op het platteland van Brabant, 1609; afschrift (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 1 stuk
In het Frans.
- 2402** Stuk houdende een door Elie de la Place, heer van Russy, ambassadeur van Frankrijk, in de vergadering van de Staten-Generaal van 12 augustus 1609 gedane propositie, betreffende de ratificatie van de akte van garantie van het bestand door Hendrik IV, koning van Frankrijk, waarbij hij waarschuwt voor troepenvermindering op dat moment, 1609; afschrift. (begin 17e eeuw) Met een bijlage; afschrift (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 2 stukken
1. In het Frans.
2. Bijlage in het Frans in tweevoud en in het Nederlands.
3. RGP 131: p. 725.
- 2403** Stuk houdende een apostille van Pierre Jeannin, ambassadeur van Frankrijk, op een door Louis Verreycken aan N.N. getoonde memorie, betreffende de naleving door de Staten-Generaal van enkele artikelen van het bestand, 1609; afschrift (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 1 stuk
In het Frans.
- 2404** Briefwisseling van Henry Janvier uit Parijs met Pierre Baudowin uit Leiden, in maart [1611], betreffende de wenselijkheid om onder de druk van de omstandigheden al of niet over te gaan tot een hervatting van de oorlog, [1611], afschrift (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 1 katern
In het Frans.

d Frankrijk en Engeland

- 2405** Verdragen van de Staten-Generaal met Engeland en Frankrijk van [mei en november] 1607 voor een defensief verbond, 1607; concepten en afschrift (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 3 stukken
Eén stuk in tweevoud.
- 2406** Resolutie van de Staten-Generaal van 23 augustus 1607, waarin zij erop wijzen, dat onafhankelijk van het al of niet doorgaan van het wapenstilstandsverdrag financiële steun van Frankrijk en Engeland voor het leger onontbeerlijk is, 1607; afschrift (begin 17e eeuw).

- (begin 17e eeuw) 1 stuk
1. In het Nederlands en in het Frans.
2. In tweevoud.
- 2407** Lijst van de agendapunten van de vergadering van de Staten-Generaal van 24 en 25 (augustus) 1607, waaronder een voorstel tot het sluiten van een defensief verbond door de Republiek met Engeland en Frankrijk, 1607; klad van Johan van Oldenbarnevelt. 1 stuk
- 2408** Stuk houdende een door de Staten-Generaal op 17 september 1607 aan de ambassadeurs van Frankrijk en Engeland gedane propositie, waarin zij hen verzoeken bij hun regering te willen bewerken, dat onafhankelijk van voortzetting of beëindiging van de oorlog tegen Spanje, de assistentie zal worden verlengd, 1607; klad, concept en afschriften (begin 17e eeuw). 1 stuk
(begin 17e eeuw)
1. In het Nederlands en in het Frans.
2. In zesvoud.
3. RGP 131: p. 77, noot 1.
- 2409** Verdrag van garantie van Jacobus I, koning van Engeland, en Hendrik IV, koning van Frankrijk, met de Staten-Generaal van 26 juni 1608, gesloten verband met het vredesoverleg van de Staten-Generaal met de aartshertogen onder toezicht van de ambassadeurs van Frankrijk en Engeland, 1608; afschrift (begin 17e eeuw). 1 stuk
(begin 17e eeuw)
1. In het Frans.
2. RGP 131: p. 435.
- 2410** Aantekeningen betreffende een missive van de Staten-Generaal aan de ambassadeurs van Frankrijk en Engeland met het verzoek om voorlopig één derde deel van de staatskosten van de Republiek te blijven financieren, [1608]; afschrift (begin 17e eeuw). 1 stuk
(begin 17e eeuw)
In het Frans.
- 2411** Akte van de met de bondgenoten gemaakte afspraken betreffende het niet invorderen van schulden van sterfhuis van Oranje, 1608; afschrift (begin 17e eeuw). 1 stuk
(begin 17e eeuw)
- 2412** Stuk houdende een op 27 augustus 1608 door Ralph Winwood, ambassadeur van Engeland, namens Pierre Jeannin, ambassadeur van Frankrijk, aan de Staten-Generaal gedane propositie, waarin zij hen verzoeken om, na het mislukken van de vredesonderhandelingen, af te zien van een hervatting van de oorlog, 1608; afschrift (begin 17e eeuw). 1 stuk
(begin 17e eeuw)
1. In het Frans.
2. In tweevoud.
3. RGP 131: p. 444, noot 2.
- 2413** Missive van de Staten-Generaal aan [de ambassadeurs van Frankrijk en Engeland], van september 1608 naar aanleiding van de op 27 augustus 1608 door hen in de vergadering van de Staten-Generaal ingediende propositie, betreffende het niet hervatten van de oorlog. concept. 1608 1 stuk
- 2414** Stuk houdende een op 14 oktober 1608 door de ambassadeurs van Frankrijk en

Engeland aan de Staten-Generaal gedane propositie, waarin zij hen verzoeken om het punt van de soevereiniteit van de Republiek en van de opschorting van het handelsvraagstuk positief te benaderen en om de eenheid binnen de Republiek te bewaren, 1608; afschrift (begin 17e eeuw).

(begin 17e eeuw)

1 katern

1. In het Frans.

2. RGP 131: p. 456.

2415

Stuk houdende een op 19 december 1608 door de ambassadeurs van Frankrijk en Engeland aan de Staten-Generaal gedane propositie, betreffende de valse beschuldigingen van Jean Grusset, alsmede het uitstel van een beslissing, inzake een concept-wapenstilstand, 1608, afschrift (begin 17e eeuw).

(begin 17e eeuw)

1 stuk

In het Frans.

2416

Staat, opgesteld door Johan van Oldenbarnevelt voor Pierre Jeannin, president van de Geheime Raad van Bourgondië, en Ralph Winwood, ambassadeur van Engeland, betreffende de benodigde financiën, die in vreedstijd of tijdens een wapenstilstand voor defensie opgebracht zullen moeten worden op grond van financiële gegevens van de jaren 1606 en 1607, 1608; concept.

1 stuk

In het Frans.

2417

Missive van Johan van Oldenbarnevelt aan de ambassadeurs van Frankrijk en Engeland, waarbij hij hun verzoekt bij hun vorsten te willen bepleiten, dat onafhankelijk van het al of niet slagen van de vredesonderhandelingen, de financiële subsidies aan de Republiek voorlopig verlengd zullen worden; met bijlagen; concept.

1608

1 stuk

Gedeeltelijk in het Frans.

2418

Akte, waarbij de ambassadeurs van Frankrijk en Engeland in januari 1609 aan de Staten-Generaal beloven de soevereiniteit van de Republiek te erkennen en opnieuw te assisteren bij het ontwerpen van een bestandsovereenkomst, 1609; gelijktijdig afschrift.

1 stuk

2419

Stukken betreffende de op 16 februari 1609 door de ambassadeurs van Frankrijk en Engeland aan de agenten van de aartshertogen verleende akte van de verlenging van het wapenstilstandsverdrag tot het eind van de maand, 1609; gelijktijdige afschriften.

2 stukken

1. Eén stuk in tweevoud in het Frans.

2. RGP 131: p. 650.

2420

Missiven van Johan van Oldenbarnevelt

1609

1 stuk

Missive van Johan van Oldenbarnevelt aan Emmery van Lier, gouverneur van Willemstad, van 16 februari 1609, betreffende de klachten over het bij Mühlheim gelegerde Staatse leger; concept. 1609

RGP 108: p. 295.

Missive van Johan van Oldenbarnevelt aan de ambassadeurs van Frankrijk en Engeland van 17 februari 1609, betreffende de verwachte terugkomst van de biechtvader van Albert, aartshertog van Oostenrijk, als onderhandelaar uit Spanje, voor het vaststellen van de definitieve grenzen van de Republiek en de klachten over het gedrag van de Staatse leger bij Mühlheim, 1609; concept.

1. In het Frans.
2. RGP 108: p. 295-296.
3. Van Deventer dl III: p. 276-277.

- 2421** Missiven van Johan van Oldenbarnevelt
28 februari 1609 1 stuk
Missive van Johan van Oldenbarnevelt aan de ambassadeurs van Frankrijk en Engeland van 28 februari 1609, waarin hij hen verzoekt voort te gaan met hun bemiddelingspogingen. concept. 1609
1. In het Frans.
2. RGP 108: p. 297.
Missive van Johan van Oldenbarnevelt aan Emmery van Lier, gouverneur van Willemstad, van 28 februari 1609, waarin hij de goede ontvangst van diens brieven bevestigt, 1609; concept.
RGP 108: p. 296.
- 2422** Resolutie van de Staten-Generaal van februari 1609, waarbij zij besluiten de propositie van de ambassadeurs van Frankrijk en Engeland van februari 1609 niet te aanvaarden alvorens er een regeling voor de contributieheffingen voor de duur van het bestand wordt vastgesteld voor de door de aartshertogen bezette gebieden, 1609; afschrift (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 1 stuk
- 2423** Missive van de Staten-Generaal aan Hendrik IV, koning van Frankrijk, en aan Jacobus I, koning van Engeland, met het verzoek om de Republiek tijdens en na het wapenstilstandsverdrag extra steun te blijven verlenen tegen Spanje. concept.
1609 1 stuk
- 2424** Secrete resolutie van de Staten-Generaal van 29 maart 1609, waarin zij instemmen met het opnemen van een door de ambassadeurs van Engeland en Frankrijk ingediende akte in de tekst van het bestand in verband met de naleving daarvan, 1609; afschrift (begin 17e eeuw). Met een bijlage; afschrift (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw)
2 stukken
1. Eén stuk in het Nederlands en in het Frans.
2. RGP 131: p. 66o.
- 2425** Akte, waarbij de ambassadeurs van Frankrijk en Engeland op 31 maart 1609 toezeggen tijdens het bestand te zullen toezien op de naleving van het artikel over de handel op Oost- en West-Indië, 1609; afschrift (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 1 stuk
In drievoud, waarvan tweemaal in het Frans.
- 2426** Akte, waarbij de gedeputeerden van de Staten-Generaal op 9 april 1609 met de ambassadeurs van Frankrijk en Engeland overeenkomen dat ook de geconfisqueerde goederen van het sterfhuis van Lamoral Melun, prins van Epinoy, vallen onder de bepalingen, zoals die in artikel 18 zijn vastgelegd, 1609; gelijktijdig afschrift.
1 stuk
- 2427** Stuk houdende door de ambassadeurs van Frankrijk en Engeland in april 1609 uitgegeven verklaringen, waarin zij omschrijven welke gebieden ten tijde van het bestand als Staats grondgebied aangemerkt moeten worden, 1609; concepten en afschrift (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 1 stuk

In viervoud.

- 2428** Stukken betreffende het sluiten van een garantieverdrag van 17 juni 1609 door de ambassadeurs van Frankrijk en Engeland met de Republiek voor de naleving van het bestandsverdrag, 1609; afschriften (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 2 stukken
1. In het Frans.
2. RGP 131: p. 687.
- 2429** Missiven van de Staten-Generaal aan Hendrik IV, koning van Frankrijk, en Jacobus I, koning van Engeland, van 22 juni 1609, waarin zij hen bedanken voor de hulp, die de ambassadeurs bij de onderhandelingen hebben verleend, 1609; afschriften (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 2 stukken
In het Frans.
- 2430** Rapporten van de gedeputeerden voor de Staten-Generaal van 10 december 1609, betreffende het inroepen van hulp van neutrale personen uit Frankrijk en Engeland voor het beslechten van de geschillen over de handel, over de Schelde en het vaststellen van de grenzen, 1609; afschriften (begin 17e eeuw). Met een bijlage; afschrift (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 3 stukken
1. Eén stuk in drievoud.
2. Eén stuk in het Frans.

III Documentatie

- 2431** Akte, waarbij Philips II, koning van Spanje, op 15 november 1560 instemt met de verkoop van het keurmeesterschap van Antwerpen aan het stadsbestuur van Antwerpen om een eenjaarlijkse lening met de stad Antwerpen voor de bekostiging van zijn troepen te kunnen opnemen, 1560; afschrift (eind 16e eeuw).
(eind 16e eeuw) 1 stuk
- 2432** Missive van N.N. Cars aan N.N. van 12 juli en augustus 1591, betreffende de militaire situatie in Marseille en Rome, 1591; afschrift.
(eind 16e eeuw) 1 stuk
In het Spaans.
- 2432A** Missive van Johan Maria Borcht aan Johan van Duvenvoorde, admiraal van Holland, van 29 november 1594, betreffende de interventie van Denemarken en enkele Duitse vorsten bij de vredesonderhandelingen van de Republiek met Spanje te Kopenhagen. origineel.
1594 1 stuk
- 2433** Missive van een Spanjaard aan N.N., waarbij het, in het belang van de betrekkingen tussen Spanje en Italië, voortzetting van het beleg van Milaan afraadt, [1595]; afschrift (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 1 stuk
1. In het Spaans.
2. Hiervan is ook een vertaling in het Nederlands aanwezig.
- 2434** Memorie van Francisco de Mendoza, admiraal van Aragon, voor de Raad van Philips II, koning van Spanje, waarin hij adviseert om de opstandige gewesten een hervorming van het Spaanse leger te laten bekostigen, [1595], afschrift (eind 16e eeuw).
(eind 16e eeuw) 1 stuk

- 2435** Instructie van A. de Lantado van Castilië, graaf van Santa Cadea y de Buerdia, kapitein-generaal van de galijen en van de Spaanse Armada, voor het scheepsvolk, 1597; afschrift (eind 16e eeuw).
(eind 16e eeuw) 1 katern
In het Spaans en in het Nederlands.
- 2436** Missive van een aantal Spaanse edelen aan N.N. Zametti te Madrid van 26 september 1598, betreffende de oorlogstoestand in Andorra, Aragon en Barcelona, 1598; afschrift (eind 16e eeuw).
(eind 16e eeuw) 1 stuk
In het Spaans.
- 2437** Staat van uitgaven van Spanje ten behoeve van het vorstenhuis, de oorlogsvoering in Europa en het sluiten van vredesverdragen, [1602]; afschrift, [1607]. 1 stuk
- 2438** Staat van inkomsten en renten, die Philips III, koning van Spanje, in 1602 heeft genoten uit zijn bezittingen in Spanje, Sicilië, Napels en Milaan, [1603]; afschrift, [1607]. 1 katern
- 2439** Memorie, inzake een aardbeving, die op 24 november 1604 in Peru plaats had, 1604; afschrift (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 1 stuk
- 2440** Memorie, betreffende de verpachting van het recht om een zilvervloot uit te rusten voor de duur van tien jaar, zoals Philips III, koning van Spanje, deze met Jan Nunes in 1604 is overeengekomen; afschrift, [1607].
1604 1 stuk
- 2441** Commissie van Philips III, koning van Spanje, van 3 maart 1605 voor Ambrosius Spinola, als kolonel-generaal van de Spaanse troepen in de Republiek, 1605; afschrift (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 1 stuk
Afschrift in het Spaans en in het Nederlands.
- 2442** Missive van Don Juan Gara de Senisteros aan Juan de la Pena van 23 december 1605; afschrift (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 1 stuk
1. In het Spaans.
2. Merendeels in cijferschrift.
- 2443** Staat van inkomsten van Spanje, onderverdeeld naar de burgerlijke en kerkelijke personen, die het geld moeten opbrengen, [begin 17e eeuw]; afschrift, [1607]. 1 stuk
- 2444** Staat van repartitie van assignaties, die op bevel van Philips III, koning van Spanje, op olijven en wijnen moeten worden betaald; afschrift, [1607].
1607 1 stuk
- 2445** Staat van uitgaven van Philips III, koning van Spanje, over de jaren 1602-1608 en van de inkomsten, die hij naast zijn renten heeft genoten, [1608]; afschrift, [1608]. 1 stuk

N Turkije

- 2446** Missive van Achmat Chan, sultan van Turkije, aan de Staten-Generaal van 1 juli 1612, waarin hij verklaart in te stemmen met het door Cornelis Haga, ambassadeur van de Republiek te Constantinopel, gedane voorstel om te komen tot het sluiten van een akkoord met de Republiek, 1612; afschrift (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 1 stuk
- 2447** Verdrag van Achmat Chan, sultan van Turkije, met de Republiek van begin juli 1612, waarbij hij aan de Nederlandse koopvaarders toestemming geeft voor de vaart op Constantinopel en de Porte, 1612; afschrift (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 1 katern
Gedeeltelijk ook in een Franse versie.
- 2448** Lijsten van de uitgaven van het Nederlandse consulaat van Cornelis Haga, ambassadeur te Constantinopel, 1613 en [1613]; originelen. Met een bijlage, (1613); origineel.
1 omslag
- 2449** Missiven van Cornelis Pauw, consul te Aleppo, aan de Staten-Generaal van 18 oktober en 10 december 1613, betreffende de hoge onkosten bij zijn ambtsaanvaarding. originelen.
1613 2 stukken
Zie voor de missive van 18 oktober 1613, RGP 9: p. 440 (uittreksel).
- 2450** Lijsten van inkomsten en uitgaven van het Nederlandse consulaat van Cornelis Pauw; originelen.
1613 en 1614 4 stukken
- 2451** Stukken betreffende het wijzigen van een instructie door de Staten-Generaal voor Cornelis Pauw van 30 mei 1614, waardoor deze van consul tot hoofdconsul wordt bevorderd en hierdoor tevens de consulaten Syrië, Palestina en Cyprus onder zich krijgt, nadat zijn secretaris Johannes van Peenen had aangedrongen op een regeling tot het verkrijgen van extra inkomsten, 1614; afschriften (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 5 stukken
1. RGP 9: p. 445, noot 2 en 3.
2. RGP 151: p. 259-260.
- 2452** Missive van Cornelis Haga, ambassadeur te Constantinopel, aan Johan van Oldenbarnevelt van 5 november 1614, betreffende de onevenredig hoge uitgaven in vergelijking met die van zijn collega te Aleppo, 1614; afschrift (begin 17e eeuw). Met een bijlage, 1615; afschrift (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 2 stukken
1. RGP 9: p. 324-325.
2. RGP 121: p. 71 (uittreksel).
- 2453** Missive van de handelaren op de Levant aan Cornelis Haga, ambassadeur te Constantinopel, van 30 maart 1615, waarin zij erop wijzen, dat door bemiddeling van Lambert Verhaer is overeengekomen de hoofdconsul een éénmalige subsidie van 6.000 gulden te verstrekken met klachten over de uitvoering hiervan door Cornelis Pauw, hoofdconsul te Aleppo, 1614; afschrift (begin 17e eeuw). Met bijlagen, 1614; origineel en afschriften (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 4 stukken

RGP 9: p. 446-449.

- 2454** Missiven van Reijnier Pauw, oud-burgemeester van Amsterdam, aan de Staten-Generaal en aan Johan van Oldenbarnevelt van maart 1615, waarin hij erop wijst dat de instructie van 26 oktober 1612 toelaat om de extra uitgaven van de consul te bestrijden uit inkomsten en uit de handel; origineel en afschriften, (1615).
1612 en 1615 6 stukken
Zie 1. RGP 9: p. 449, noot 2 en p. 466, noot 1.
2. RGP 121: p. 117-118.
- 2455** Missiven van de handelaren op de Levant te Amsterdam aan de Staten-Generaal van maart en april 1615, waarbij zij ontheffing van de hoge belastingen op in- en uitgaande goederen vragen en tevens aanraden om als vervanging de hoofdconsul ook inkomsten uit het consulaat van Cyprus, te doen verkrijgen, 1615; authentiek afschrift en afschriften (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 3 katernen en 4 stukken
RGP 9: p. 460-462.
- 2456** Rekest van een aantal Zeeuwse kooplieden aan de Staten-Generaal om Cornelis Pauw, die, zonder toestemming van de Zeeuwen, op voorstel van een aantal Amsterdamse kooplieden, is aangesteld tot hoofdconsul te Aleppo, vanwege zijn onbekwaamheid voor dit ambt te willen ontslaan en om deze in overleg met een aantal deskundigen door een capabel persoon te willen vervangen. origineel
1615 1 stuk
RGP 9: p. 460, noot 1.
- 2457** Uittreksel uit een missive van Cornelis Pauw, hoofdconsul te Aleppo, aan zijn vader Reijnier Pauw van 15 september 1615, betreffende het wantrouwen van Govert Snouck en een aantal andere Nederlanders ten aanzien van zijn integriteit, 1615; gelijktijdig afschrift.
1 stuk
RGP 9: p. 460, noot 1.
- 2458** Missive van Cornelis Pauw, hoofdconsul te Aleppo, aan de Staten-Generaal, waarin hij zich verdedigt tegen de jongste beschuldigingen van de kooplieden, 1615; afschrift (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 1 stuk
RGP 9: p. 460, noot 1.
- 2459** Rekest van Jacob Pauw, broer van Cornelis Pauw, hoofdconsul te Aleppo, aan de Staten-Generaal van [1616], om na een verblijf van twee jaar aldaar het gedrag van zijn broer te mogen verdedigen tegen de door verschillende kooplieden geuite beschuldigingen, inzake het heffen van belastingen en de rechtspraak over de Nederlanders en om een nader onderzoek te mogen instellen, [1616]; afschrift (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 1 katern
1. RGP 9: p. 460, noot 1, p. 488-489 (gedeeltelijk).
2. Zie ook de inv.nrs. 2455-2458.
- 2460** Concept-akte van 16 februari 1616, waarbij de Staten-Generaal bepalen, dat Cornelis Pauw, hoofdconcul te Aleppo, over zijn oude bevoegdheden in de rechtspraak blijft beschikken, terwijl zij hem toestaan om de kooplieden bij langer verzet strafrechtelijk te vervolgen, 1616; afschrift (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 1 stuk

1. RGP 9: p. 479, noot 1.
2. Groot Plakkaatboek van de Staten-Generaal, dl II: p. 1335.

- 2461** Uittreksel uit een missive van Cornelis Haga, ambassadeur van de Republiek te Constantinopel, aan de Staten-Generaal van 29 juli 1617, inzake zijn correspondentie met Wijnand de Keijser, consul te Algiers, betreffende de overlast van Algerijnse zeerovers voor de Nederlandse kooplieden en inzake de mandementen, die Achmat Chan, sultan van Turkije, op verzoek van Haga tegen de bestuurders van Aleppo en Cyprus heeft uitgevaardigd om de handelsgeschillen met de Nederlandse kooplieden te beslechten, 1617; afschrift (begin 17e eeuw). Met bijlagen, 1617; afschriften (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 4 stukken
RGP 152: p. 218.
- 2462** Commissie van de Staten-Generaal voor de benoeming van consuls op Cyprus en in Syrië, Palestina en Egypte, die ressorteren onder de ambassadeur van de Republiek te Constantinopel, 1617; afschrift (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 1 stuk
- 2463** Commissie van de Staten-Generaal voor een gezantschap naar Constantinopel om met Giacomo Ghisberti, Bassa van Turkije, te onderhandelen over het vrijlaten van gevangengenomen Nederlanders, [1617]; afschrift (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 1 stuk

O Venetië

I De verhouding tussen Italië en de Republiek Venetië

- 2464** Stukken betreffende de op 11 juni 1606 te Rome door Italianen gevoerde besprekingen, betreffende de mogelijke gevolgen van de excommunicatie van de Republiek Venetië voor de buitenlandse politiek; afschriften afgeschreven op één stuk.
1606 1 stuk
1. Eén stuk in het Italiaans.
2. Eén stuk in het Frans.
- 2465** Missiven van de kardinalen van Baroncourt en St. Bernhard aan paus Paulus V, waarin zij instemmen met de excommunicatie van de Republiek Venetië, [1606]; afschrift (eind 16e eeuw).
(eind 16e eeuw) 1 stuk
In het Latijn.

II Het Nederlandse gezantschap naar de Republiek Venetië

- 2466** Missive van Willem Versteveren aan N.N. van 19 juni 1609, waarin hij een uitvoerige verhandeling geeft over de politieke verhoudingen binnen de verschillende Italiaanse staatjes, met name in verband met de betrekkingen met de Republiek, 1609; afschrift (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 1 katern
In het Latijn.
- 2467** Missive van Willem Versteveren aan Cornelis van der Mijle van 11 september 1609, betreffende schulden van de Republiek aan hem en zijn voorgenomen reis naar Graz om nadere inlichtingen in te winnen over de Gulik-Kleefse erfopvolging.

- origineel.
1609 1 stuk
- 2468** Instructie van de Staten-Generaal voor Cornelis van der Mijle van 17 september 1609 voor zijn ambassade naar Venetië om, na advies van Hendrik IV, koning van Frankrijk, en zijn adviseurs, te trachten om mede inverband met het bereikte wapenstilstandsverdrag de betrekkingen van de Republiek met de Republiek Venetië te verstevigen. concepten.
1609 2 stukken
De Jonge, Nederland en Venetië, p. 410-411.
- 2469** Missiven van Johan van Oldenbarnevelt aan autoriteiten te Venetië van 21 september 1609 tot aanbeveling van zijn schoonzoon Cornelis van der Mijle. concepten.
1609 1 stuk
In het Italiaans.
- 2470** Diverse concepten.
1609 1 stuk
Geloofsbrieven van de Staten-Generaal voor Cornelis van der Mijles zijn audiëntie bij Hendrik IV, koning van Frankrijk, en Leonarda Donato, doge van Venetië, van 21 september 1609, 1609; concepten.
1. *In het Frans.*
2. *RGP 131: p. 783.*
Commissie van de Staten-Generaal voor Cornelis van der Mijle van 21 september 1609 voor zijn ambassade naar de Republiek Venetië, 1609; concept.
RGP 131: p. 783.
Aantekening, betreffende de akte van aggregatie van Engeland en Frankrijk met het wapenstilstandsverdrag, dat door de Republiek met Spanje is gesloten, 1609; concept.
In het Frans.
- 2471** Missiven van Johan van Oldenbarnevelt
1609 1 stuk
Missive van Johan van Oldenbarnevelt aan Pierre Jeannin, minister van Hendrik IV, koning van Frankrijk, van 22 september 1609, betreffende de moeilijkheden over de akten van procuratie van de agenten van de aartshertogen bij de bestandsonderhandelingen, de toenemende spanningen in de Gulik-Kleefse erfopvolging en het besluit om Cornelis van der Mijle naar de Republiek Venetië te zenden voor een versteviging van de handelsbetrekkingen met de Republiek. concept. 1609
1. *In het Frans.*
2. *RGP 108: p. 346-347.*
Missive van Johan van Oldenbarnevelt aan François van Aerssen, ambassadeur van de Republiek in Frankrijk, van (22) september 1609, inzake de financiering van de ambassade van Cornelis van der Mijle naar de Republiek Venetië, de ontwikkelingen in de Gulik-Kleefse erfopvolging en de moeilijkheden over de akten van procuratie van de agenten van de aartshertogen bij de bestandsonderhandelingen, 1609; concept.
RGP 108: p. 345-346.
Missive van Johan van Oldenbarnevelt aan Nicolas de Neufville, heer van Villeroy, van (22 september) 1609, waarin hij Cornelis van der Mijle en Willem van Oldenbarnevelt bij Pierre Jeannin voor een audiëntie aanbeveelt, 1609; concept.
1. *In het Frans.*
2. *RGP 108: p. 347.*
- 2472** Missive van Melchior Quinget aan Cornelis van der Mijle van september 1609, betreffende een voorschot in de achterstallige betalingen aan Willem Versteveren en diens bemoeienissen met de Gulik-Kleefse erfopvolgingskwestie. origineel.
1609 1 stuk

- 2473** Missive van Cornelis van der Mijle aan Maurits, prins van Oranje, van 8 oktober 1609, betreffende de door hem met Maria de Medici en Hendrik IV, koning van Frankrijk, gevoerde onderhandelingen over het overbrengen van eerbewijzen, 1609; afschrift (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 1 stuk
1. In het Frans.
2. De Jonge, Nederland en Venetië: p. 460-461.
- 2474** Missive van Johan van Oldenbarnevelt aan Cornelis van der Mijle van 16 oktober 1609, waarin hij voorstelt zijn zoon Willem van Oldenbarnevelt mee te zenden naar Italië en waarin hij de buitenlandse bemoeienissen met de Gulik-Kleefse erfopvolging en een gezantschap uit Marokko, dat bij de Staten-Generaal om troepen en bestandsonderhandelingen verzoekt, ter sprake brengt, 1609; origineel. Met een bijlage, 1609; afschrift (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 2 stukken
1. RGP 108: p. 374-375.
2. Bijlage in het Frans.
3. Bijlage in: De Jonge, Nederland en Venetië: p. 457-458.
- 2475** Missiven van Cornelis van der Mijle, gezant van de Republiek in een ambassade naar de Republiek Venetië, aan Johan van Oldenbarnevelt van 8, 15, 16 en 21 oktober, 13 en 27 november en 4 december 1609, betreffende de door hem op zijn reis door Frankrijk met Hendrik IV, koning van Frankrijk, en verschillende edelen en op zijn reis door Italië met Leonardo Donato, doge van Venetië, gevoerde onderhandelingen, over het aangaan van nauwere betrekkingen om elkaar te helpen in de oorlog tegen Spanje. originelen
1609 1 omslag
1. In het Frans.
2. RGP 108: p. 372-378, 382-384 en 387-388.
3. De Jonge, Nederland en Venetië: p. 463-480.
- 2476** Missive van Philippe de Mornay, heer van Plessis, aan N.N., inzake een voorstel van Frankrijk aan Maurits, prins van Oranje, en aan de Republiek om de Republiek Venetië te gaan steunen in haar strijd tegen paus Paulus V om politieke en religieuze vrijheid te verkrijgen, 1609; afschrift (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 1 stuk
In het Frans.
- 2477** Missiven van Johan van Oldenbarnevelt.
1609 1 stuk
- Missive van Johan van Oldenbarnevelt aan Cornelis van der Mijle van 1 november 1609, betreffende zijn plannen voor een terugreis langs de Rijn, de mogelijkheden tot het sluiten van een bondgenootschap met de possiderende vorsten van Duitsland en Frankrijk en het al of niet verlengen van het verblijf van Willem van Oldenbarnevelt in Italië. concept. 1609
RGP 108: p. 377-378.
- Missive van Johan van Oldenbarnevelt aan zijn zoon Willem van Oldenbarnevelt van 2 november 1609, waarin hij hem verzoekt om de adviezen van Cornelis van der Mijle op te volgen; concept. 1609
RGP 108: p. 378.
- Missive van Johan van Oldenbarnevelt aan Hendrick van Bilderbeke, agent in Keulen, van 2 november 1609, waarin hij hem verzoekt de goede correspondentie met Pieter Cornelisz. van Brederode, diplomatiek agent van de Republiek in Duitsland, en met Melchior Quinget te blijven onderhouden. concept. 1609
RGP 08: p. 379.

Missive van Johan van Oldenbarnevelt aan Pieter Corneliszn. van Brederode, diplomatiek agent van de Republiek in Duitsland, van 2 november 1609, waarin hij hem verzoekt voorzichtiger te zijn inzake het adviseren van de Gulik-Kleefse erfopvolging; concept. 1609
RGP 108: p. 378-379.

- 2478** Missive van Steven Snouck aan Johan van Oldenbarnevelt van 20 november 1609, waarin hij verslag uitbrengt over de reis van Cornelis van der Mijle van Lyon naar Venetië en de ontvangsten, die hem te beurt zijn gevallen. origineel. 1609 1 stuk
RGP 108: p. 384-385.
- 2479** Missive van Pierre Jeannin aan Johan van Oldenbarnevelt van 13 januari 1610, betreffende de door Hendrik IV, koning van Frankrijk, met Cornelis van der Mijle op de terugtocht van zijn ambassade naar Venetië gevoerde besprekingen. origineel 1610 1 stuk
1. In het Frans.
2. RGP 108: p. 397.
- 2480** Missive van Johan van Oldenbarnevelt aan Paolo Sarpi, predikant te Venetië, van 24 januari 1610, waarin hij hem bedankt voor zijn ontvangst van Cornelis van der Mijle en hij het voornemen van correspondentie tussen Sarpi met Van der Mijle toejuicht. concept. 1610 1 stuk
1. In het Italiaans.
2. RGP 108: p. 401.
- 2481** Missive van Johan van Oldenbarnevelt aan zijn zoon Willem (24 januari 1610) waarin hij hem instrueert inzake het tijdstip van vertrek en de bekostiging van zijn terugreis van Italië naar de Republiek, [1610]; concept. 1610 1 stuk
RGP 108: p. 400-401.
- 2482** Missive van Willem van Oldenbarnevelt aan zijn vader Johan van Oldenbarnevelt van 26 februari 1610, waarin hij zich verontschuldigt voor zijn vroegtijdig vertrek uit Padua. origineel. 1610 1 stuk
1. In het Frans.
2. RGP 108: p. 403-404.
- 2483** Missive van Willem Versteveren aan Johan van Oldenbarnevelt van 6 mei 1610, betreffende de route van de terugreis van zijn zoon Willem van Oldenbarnevelt, verschillende pogingen om een oorlog tussen Frankrijk en Spanje om het bezit van Milaan af te wenden, de troepenwervingen in Oostenrijk en de reacties van de Republiek Venetië op de berichten over de opstand van de stad Utrecht. origineel. 1610 1 stuk
RGP 108: p. 422-425.
- 2484** Missive van Willem Versteveren aan Johan van Oldenbarnevelt van 14 juli 1610, betreffende de troepenwerving in en nabij Milaan, waartegen de Republiek Venetië zich slechts met behulp van Nederlandse of Duitse troepen voldoende kan verdedigen. origineel. 1610 1 stuk
RGP 108: p. 432-434.
- 2485** Missive van Willem Versteveren aan Johan van Oldenbarnevelt van 23 juli 1610, betreffende het vermijden van een oorlog tussen Spanje en Savoye in verband met

de Gulik-Kleefse erfopvolging en uit vrees voor Franse inmenging in de Italiaanse politiek en de voortgang van troepenwervingen in Milaan. origineel.

1610

RGP 108: p. 438-440.

1 stuk

2486

Kwitanties van Johan van der Veecken voor de door Cornelis van der Mijle en Willem van Oldenbarnevelt tijdens hun gezantschap naar Venetië gemaakte onkosten; originelen. Met bijlagen. klad.

1609-1610

Eén stuk in RGP 108: p. 395-396.

III De vredesonderhandelingen van de

III|De vredesonderhandelingen van de|Republiek Venetië met Ferdinand,|aartshertog van Oostenrijk

2487

Stuk houdende een op 18 augustus 1616 door Christofforo Suriano, resident van Venetië in de Republiek, gedane propositie, betreffende de moeilijkheden die zich voordoen bij de vredesonderhandelingen van de Republiek Venetië met Ferdinand, aartshertog van Oostenrijk, door de eisen, die de Spaanse afgevaardigde Don Andreas Manriques stelt ten aanzien van de ontruiming van de door Venetië veroverde gebieden, 1616; afschrift (begin 17e eeuw).

(begin 17e eeuw)

RGP 151: p. 691.

1 stuk

2488

Stukken betreffende de op 29 en 30 september en 1 oktober 1616 door Christofforo Suriano, resident van Venetië in de Republiek gedane propositie, inzake het inwilligen van een verzoek van Johan Ernst, graaf van Nassau, om met 31.000 man, op kosten van de Republiek, tijdelijk in dienst te mogen treden van de Republiek Venetië, 1616; afschriften (begin 17e eeuw).

(begin 17e eeuw)

1. Twee stukken in het Frans.

2. RGP 151: p. 697-698 en 700.

3 stukken

2489

Akte van voorwaarden van Johan Ernst, graaf van Nassau, voor het lichten van troepen om de Republiek Venetië te steunen in haar oorlog tegen Ferdinand, aartshertog van Oostenrijk, 1616; afschrift (begin 17e eeuw).

(begin 17e eeuw)

In het Frans.

1 stuk

2490

Stuk houdende een door Christofforo Suriano, resident van Venetië in de Republiek, gedane propositie, betreffende de moeilijkheden, die de door de Republiek aan de Republiek Venetië beschikbaar gestelde Franse kapitein Mettonis met zijn troepen ten gevolge van het over gaan van Ragusa naar Spaanse zijde, heeft ondervonden, [1616]; afschrift (begin 17e eeuw).

(begin 17e eeuw)

In het Frans.

1 stuk

2491

Stuk houdende een op 8 november 1617 door Christofforo Suriano, resident van Venetië in de Republiek, gedane propositie, betreffende de moeilijkheden ten gevolge van het optreden van de Spanjaarden en hun bondgenoten, de nieuwe eisen van de Spanjaarden na de ratificatie over de uitvoering van de vrede en een verzoek van Venetië aan de Staten-Generaal om hun vertrouwen uit te spreken, 1617; afschrift (begin 17e eeuw).

(begin 17e eeuw)

RGP 152: p. 261.

1 stuk

2492

Stuk houdende een op 18 november 1617 door Christofforo Suriano, resident van

Venetië in de Republiek, gedane propositie, betreffende het hervatten van vijandelijkheden in Italië in weerwil van de met Spanje gesloten vrede en een verzoek aan de Staten-Generaal om de correspondentie met Venetië voort te zetten, 1617; afschrift (begin 17e eeuw).

(begin 17e eeuw)

1 stuk

RGP 152: p. 271.

2493

Stuk houdende een door Christofforo Suriano, resident van Venetië in de Republiek, gedane propositie, inzake de tegenwerking van de Spanjaarden bij de vredesonderhandelingen van de Republiek Venetië met Ferdinand, aartshertog van Oostenrijk, en de inname van Vercelli, [1617]; afschrift (begin 17e eeuw).

(begin 17e eeuw)

1 stuk

2494

Missive van Christofforo Suriano, resident van Venetië in de Republiek, aan de Staten-Generaal van 12 maart 1618, betreffende de voordelen van het benoemen van een resident van de Republiek in Venetië voor het sluiten van een unie, de verzekering van betaling van de door Venetië van de Republiek gehuurde schepen en manschappen en een herhaald verzoek om geschut te mogen lenen, 1618; afschrift (begin 17e eeuw).

(begin 17e eeuw)

1 stuk

1. In het Frans.

2. RGP 152: p. 349.

2495

Missive van Christofforo Suriano, resident van Venetië in de Republiek, aan de Staten-Generaal van 31 maart 1618, betreffende de voortdurende oorlogshandelingen van Pedro Tellez Giron, hertog van Ossuna, onderkoning van Napels, een verzoek aan de Staten-Generaal om daarom een verbod uit te vaardigen op uitvoer van oorlogsmateriaal naar Napels en de plannen voor het aanstellen van een Nederlandse resident in Venetië, 1618; afschrift (begin 17e eeuw).

(begin 17e eeuw)

1 stuk

1. In het Frans.

2. RGP 152: p. 367.

2496

Akte van schadeloosstelling van Christofforo Suriano, resident van Venetië in de Republiek, voor de afgevaardigden van de Republiek van 8 april 1618 voor de huur van een aantal oorlogsschepen ten behoeve van de verdediging van de Republiek Venetië, 1618; afschrift (begin 17e eeuw).

(begin 17e eeuw)

1 stuk

In het Frans.

P De Zuidelijke Nederlanden

2496A

Akte waarbij de aanspraken van Maria, gravin van Vlaanderen, op de door Karel VIII, koning van Frankrijk, bezette landen en heerlijkheden worden verdedigd, [1485]; afschrift (begin 17e eeuw).

(eind 16e eeuw)

1 katern

In het Frans.

2497

Rekest van een viertal inwoners van de stad Ieperen, die borg stonden voor de stad bij de inname door Parma in 1574, aan de Staten-Generaal om hen als uitgewekenen ondanks het ontbreken van een akte van indemniteit een schadevergoeding uit te willen keren, 1586; afschrift (eind 16e eeuw).

(eind 16e eeuw)

1 stuk

2498

Akte waarbij George Eberhard, graaf van Solms, met Albert, aartshertog van

Oostenrijk, op 18 augustus 1596 een regeling treft voor de overgave van de stad Hulst, een vrije aftocht van zijn troepen en van inwoners, een uitwisseling van de krijgsgevangenen, en de terugkeer van de Spaansgezinden, 1596; afschrift (eind 16e eeuw).

(eind 16e eeuw)

1 stuk

In het Frans.

Q Zweden

I Diplomatieke betrekkingen van de Republiek met Zweden

a. Diplomatie

a.1 Diplomatieke betrekkingen

2499 Stuk houdende de voorwaarden, waarop Karel IX, koning van Zweden, met Elizabeth, koningin van Engeland, en de Republiek een verbond tegen Spanje wil sluiten, [1590]; afschrift (eind 16e eeuw).
(eind 16e eeuw) 1 stuk

2500 Missive van Andréas de la Fromentière, gezant van Karel IX, koning van Zweden, aan de Staten-Generaal van 27 april 1599, waarin hij aandringt op een hechtere samenwerking tussen de Republiek en Zweden en verzoekt om een gezantschap naar Zweden te zenden, 1599; afschrift (eind 16e eeuw).
(eind 16e eeuw) 1 stuk
1. In het Frans.
2. RGP 71: p. 575-576.

2501 Stukken betreffende de op 3 en 8 september 1610 en 1 en 12 januari 1611 door Gustaaf Erichsson Stenbock, Olaf Stråle, Johan Skytte, gezanten van Karel IX, koning van Zweden, en Jacobus van Dijck, gezant van de Republiek in Zweden, met de Staten-Generaal gevoerde onderhandelingen over het aangaan van een algemeen bondgenootschap, waarin ook Denemarken participeert, het verlenen van militaire steun door de Republiek aan Zweden en het vergoeden van door Zweden in beslag genomen Nederlandse schepen, 1610 en 1611; afschriften (eind 16e eeuw).
(begin 17e eeuw) 2 katernen en 2 stukken
1. De katernen in het Latijn.
2. RGP 135: p. 216, 220, 287 en 297.

2502 Akte van ratificatie door Gustaf II Adolf, koning van Zweden, van 28 juli 1614 van het op 5 juli 1614 door de Republiek met Zweden gesloten traktaat, 1614; afschrift (eind 16e eeuw).
(begin 17e eeuw) 1 stuk

a.2 De interventie in de vredesonderhandelingen

2503 Stukken betreffende de op 7 april 1592 door Theophilus Homodei, gezant van Karel IX, koning van Zweden, met de Staten-Generaal gevoerde onderhandelingen, betreffende het werven van troepen in de Republiek voor de oorlog tegen de Russen, 1592; afschriften (eind 16e eeuw).
(eind 16e eeuw) 2 stukken
1. Eén stuk in het Duits.
2. RGP 55: p. 616.

- 2504** Stukken betreffende de op 10 mei 1614 door Jacobus van Dijck, gezant van de Republiek in Zweden, met de Staten-Generaal gevoerde onderhandelingen over het deelnemen aan onderhandelingen van Zweden met Rusland naar aanleiding van de door Zweden niet nagekomen beloften militaire steun te verlenen aan Rusland in de oorlog tegen Polen, 1614; afschriften (begin 17e eeuw) 2 stukken
(begin 17e eeuw)
RGP 151: p. 250.

a.3 De diplomatieke betrekkingen van Zweden met Polen

a De verslechtering van de betrekkingen

- 2505** Akte waarin Allert Claeszn., op 15 mei 1594 aan de Staten-(Generaal) verklaart van Jan Zeijlmaecker te hebben vernomen, dat een kardinaal in Zweden vergeefs heeft gepoogd om Sigismund, koning van Polen, ertoe te bewegen om Jezuïeten in het land zich te laten vestigen. origineel. 1594 1 stuk
- 2506** Stukken betreffende de op 6 april 1599 door Jacobus Hijld en Johan Nielson, gezanten van Karel IX, koning van Zweden, met de Staten-Generaal gevoerde onderhandelingen, inzake de dreigende oorlog met zijn oom Sigismund, koning van Polen, waarvoor hij onder bepaalde voorwaarden een bondgenootschap met de Republiek wil sluiten, 1599; afschrift (eind 16e eeuw). 1 katern
(eind 16e eeuw)
RGP 71: p. 575, noot 2.
- 2507** Stukken betreffende de op 27 en 29 mei 1606 door Philips van Schiedingh en Hans Nielson, gezanten van Karel IX, koning van Zweden, met de Staten-Generaal gevoerde onderhandelingen over de geschillen met Sigismund, koning van Polen, een vergeefse aanslag van Jezuïeten in Zweden en een verzoek om militaire steun aan de Republiek tegen Spaanse interventie, 1606; afschriften (begin 17e eeuw). 1 katern
(begin 17e eeuw)
RGP 101: p. 642-643.
- 2508** Missive van Gustaf II Adolf, koning van Zweden, aan de Staten-Generaal van 6 april 1616, betreffende de moeilijkheden, die zich, mede door de schuld van de Republiek, voordoen bij het aflopen van het wapenstilstandsverdrag tussen Zweden en Polen, 1616; afschrift (begin 17e eeuw). 1 stuk
(begin 17e eeuw)
In het Latijn.
- 2509** Stuk houdende de op 1 april 1617 door Jacobus van Dijck, gezant van de Republiek in Zweden, aan de Staten-Generaal gedane propositie, waarin hij verzoekt om in verband met een dreigende oorlog met Polen de toegestane troepenwervingen en wapenaankopen in de Republiek sneller en onder minder strenge voorwaarden te mogen uitvoeren om tijdelijk assistentie van een vloot te geven en om de militairen te verbieden dienst te nemen in Polen, 1617; afschrift (begin 17e eeuw). 1 stuk
(begin 17e eeuw)
RGP 152: p. 86.

b De interventie van de Republiek in de Zweeds-Poolse oorlog

- 2510** Missive van de regeling van Zweden aan de Staten-Generaal van 30 juni 1617, waarin zij verklaren ondanks eerdere mislukte pogingen bereid te blijven om met

- bemiddeling van de Republiek een nieuw wapenstilstandsverdrag met Polen te sluiten, 1617; afschrift (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 1 stuk
In het Latijn.
- 2511** Missive van Gustaf II Adolf, koning van Zweden, aan de Staten-Generaal van 11 augustus 1617, waarin hij in verband met de oorlog tegen Polen en het inlossen van de burch Elffsburch uitstel van betaling vraagt van het bedrag, dat hij contractueel dat jaar aan de Republiek moet terugbetalen, 1617; afschrift (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 1 stuk
In het Duits.
- 2512** Missive van Gustaf II Adolf, koning van Zweden, aan de Staten-Generaal van 22 november 1617, waarin hij naar aanleiding van een missive van 29 september 1617 verzoekt, welke assistentie hij aan Frederik, hertog van Koer- en Lijfland, moet verlenen, 1617; afschrift (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 1 stuk
1. In het Duits.
2. Zie ook RGP 152: p. 223.
- 2513** Stukken betreffende de op 6, 15 en 21 november 1617, 15 januari en 2 en 6 februari 1618 door Johan Skytte, al of niet bijgestaan door Jacobus van Dijck, gezant van de Republiek in Zweden, met de Staten-Generaal gevoerde onderhandelingen over het verlenen van militaire en financiële steun in verband met de dreiging van een oorlog met Sigismund, koning van Polen, nadat hij het buurland Lijfland is binnengevallen, 1617 en 1618; afschriften (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 1 katern en 5 stukken
1. Merendeels in het Latijn.
2. Katern in tweevoud en als uittreksel in het Nederlands.
3. RGP 152: p. 259-260, 267, 275, 312 en 329.
- 2514** Stuk houdende een op 30 maart 1618 door Jacobus van Dijck, gezant van de Republiek in Zweden, aan de Staten-Generaal gedane propositie, waarin hij de geruchten over een mogelijke vrede tussen Zweden en Polen tegensprekt en bij de Staten-Generaal aandringt om het krachtens de alliantie aan Zweden toegezegde geld uit te betalen voor de troepenwervingen van mei 1618, 1618; afschrift (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 1 stuk
RGP 152: p. 362.
- 2515** Missive van Gustaf II Adolf, koning van Zweden, aan de Staten-Generaal van 27 april 1618, waarin hij aandringt op verlening van de door hen toegezegde assistentie, 1618; afschrift (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 1 stuk
1. In het Latijn.
2. RGP 152: p. 380.
- b. Documentatie**
- 2516** Uittreksel uit het verslag van de door Gustaaf Erichsson Stenbock en Johan Skytte, gezanten van Karel IX, koning van Zweden, met Jacobus I, koning van Engeland, gevoerde onderhandelingen over het niet langer erkennen van Sigismund als koning van Zweden, het toetreden tot een verbond en het assisteren in de oorlog tegen Denemarken, [1612]; afschrift (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 1 stuk

- 2517** Briefwisseling van Gustaf II Adolf, koning van Zweden, met Sigismund, koning van Polen, van 8 april en 22 jui 1613, waarbij zij trachten om vredesonderhandelingen te openen, waaraan ook gedeputeerden van Frankrijk en Engeland als arbiters zullen deelnemen, 1613; afschriften (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 2 stukken
- 2518** Missive van de Rijksraden van Christina, prinses van Zweden, aan de Geheime Raad van Johan Sigismund, markgraaf van Brandenburg, inzake het handelsgeschil van Brandenburg met Polen, waarin en Engeland en de Republiek interveniëren, 1613; afschrift (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 1 stuk
- 2519** Missive van leden van de Raad van Jacobus I, koning van Engeland, in antwoord op een door de gezanten van Zweden gedane propositie, betreffende het door Zweden met de Republiek gesloten verdrag, de assistentie in de oorlogen tegen Polen en Denemarken, waarin Engeland wil helpen bemiddelen, de afwijzing van een wederzijds defensief verbond tegen Rusland, de neutraliteit in de Zweedse havens en de mogelijkheden van een gemeenschappelijk gezantschap naar Constantinopel, [1613]; afschrift (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 1 stuk
In het Latijn.

R Zwitserland

- 2520** Stukken betreffende de op 17 september 1593 en 1 mei 1594 door Jacob Anjourran, heer van Sully, afgevaardigde van Syndicus en de Raad van de stadstaat Genève, met de Staten van Holland en West-Friesland gevoerde onderhandelingen over het verstrekken van een lening in verband met de oorlog tegen Karel Emanuel, hertog van Savoije, en het onderhoud van Hollandse theologiestudenten, 1593 en 1594; afschriften (eind 16e eeuw).
(eind 16e eeuw) 2 stukken
Merendeels in het Frans.
- 2521** Stuk houdende een op 13 juni 1598 door Jacob Anjourran, heer van Sully, afgevaardigde van de Syndicus en de Raad van de Stadstaat Genève, gehouden propositie, inzake de noodzaak om het door een offensief van Karel Emanuel, hertog van Savoije, met steun van Spaanse en pausgezinde troepen bedreigde Genève te blijven helpen, 1598; afschrift (eind 16e eeuw).
(eind 16e eeuw) 1 katern
1. In het Frans.
2. RGP 71: p. 129.
- 2522** Missive van Jacob Anjourran, heer van Sully, afgevaardigde van de Syndicus en de Raad van de stadstaat Genève, aan de Staten-Generaal van 13 september 1598, waarin hij in het belang van Genève om toekenning van extra financiële hulp voor de oorlog tegen Karel Emanuel, hertog van Savoije, vraagt, 1598; afschrift (eind 16e eeuw).
(eind 16e eeuw) 1 stuk
In het Frans.
- 2523** Missive van N.N. aan N.N. van 12 augustus 1607, betreffende de meningsverschillen tussen de Zwitsers en de bewoners van het Zevengebergte over het tegengaan van de godsdienstoorlog in hun land, 1607; afschrift (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 1 stuk

In het Latijn.

- 2524** Missive van N.N. aan N.N. van 25 februari 1611, waarin hij waarschuwt voor de gevolgen, die het beleg van de steden Genève en Bern door Karel Emmanuel I, hertog van Savoije, kan hebben voor de Republiek, 1611; afschrift (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 1 stuk
In het Latijn.

S Meerdere landen

I Diplomatieke betrekkingen

- 2525** Stukken betreffende de bijdragen van de verschillende gewesten in de onkosten van de in de jaren 1598 en 1601 in opdracht van de Staten-Generaal naar Frankrijk, Engeland en Duitsland gestuurde gezantschappen, 1598 en 1601; afschriften (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 1 katern en 1 stuk
- 2526** Staten van de door de Staten-Generaal in de jaren 1612 en 1613 ten behoeve van geschenken aan diplomaten gemaakte onkosten, 1612 en 1613; klad en afschriften (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 5 stukken

II Documentatie

- 2527-2533** "Nieuwberichten", missiven van N.N. aan N.N., waarvan afschriften zijn gemaakt voor Johan van Oldenbarnevelt, betreffende politieke en militaire gebeurtenissen, 1594, 1601, 1602, 1605 en 1606; afschriften, (eind 16e en begin 17e eeuw).
1 omslag en 9 stukken

1. Gerangschikt op jaar en plaats van de adresant.

2. Op één stuk staan veelal verschillende missiven afgeschreven.

- 2527** 1594 Rome, 11 juni; Venetië, 17 juni; Graz, 18 juni; Regensburg, 29 juni; Kamerijk, 22 juni; Frankfort, 27 juni., 1 stuk
- 2528** 1601 Vlaanderen, 22 februari. 3 stukken Dantzig, 12 augustus; Losnania, 10 augustus; Praag, 25 augustus; Pressburg, 21 augustus; Graz, 15 augustus; Venetië, 24 augustus. Wenen, 27 november; Rome, 24 november; Venetië, 25 en 30 november (2x).
- 2529** 1602 Vlaanderen, 7 juli., 1 stuk
- 2530** 1605 Praag, 5 februari., 1 stuk
- 2531** 1606 Lissabon, 11 april. 2 stukken Heidelberg, 11 juli. In het Frans.
- 2532** 1607 Antwerpen, 16 januari., 1 omslag
(1607)
Rochelle, 9 januari; Antwerpen, 27 januari.
Antwerpen, 15 januari. Lissabon, 30 januari; la Rochelle, 8 en 18 december; Genua, 19 februari; Antwerpen, 8 maart. Lissabon, 6 maart; Antwerpen, 22 maart; Rouaan, 16 maart. Sevilla, 14 maart; Antwerpen, 12 april; Venetië, 31 maart. Sevilla, 4 april; Milaan, 28 april; Antwerpen, 10 mei. Antwerpen, 5 april; Venetië, 24 maart; Milaan, 21 maart; Livorno, 15 maart. Lissabon, 21 april; Sevilla, 17 april; Antwerpen, 15 mei. Antwerpen, 18 juni.
Antwerpen, 22 juni; Madrid, 22 mei. Antwerpen, 3 augustus; Madrid, 15 juli; Lissabon, z.d.
Antwerpen, 4 oktober. Sevilla, 18 oktober; Lissabon, 16 oktober.
Antwerpen, 10 november.
Antwerpen, 15 november.
Lissabon, 24 november. Antwerpen, 3 december; Venetië, 24 november;

Antwerpen, 8 december. Antwerpen, 22 december; Antwerpen, 24 december; la Rochelle, 8 en 18 december; Venetië, 15 december.
Antwerpen, 28 december.

2533 1609 Rijssel, 18 mei; Livorno, 3 mei; Sevilla, 20 april; Dieppe, 16 mei.,
1 stuk

7. RELIGIE

a. De nationale synode

- 2534** Uittreksel uit de resoluties van de Staten-Generaal van 29 september 1617, inzake de ten gevolge van art. 13 van de Unie van Utrecht gerezen moeilijkheden, betreffende het voorstel tot het al of niet uitschrijven van een nationale synode, welk voorstel door Gelderland, Zeeland en Groningen wordt aanvaard, door Utrecht en Overijssel vanwege gebrek aan lastbrieven wordt aangehouden en door Holland, ondanks de protesten van de steden Dordrecht, Amsterdam, Enkhuizen, Edam en Purmerend wordt afgewezen, 1617; afschrift (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 1 stuk
RGP 152: p. 223-224.
- 2535** Uittreksel uit de resoluties van de Staten-Generaal van 4 oktober 1617, inzake het, ondanks de sinds de vergadering van 29 september 1617 ongewijzigde standpunten, benoemen van Johan van Goch, burgemeester van Zutphen, en Martinus Gregori, raadsheer van het Hof van Gelderland, namens Gelderland, Albert Joachimi, pensionaris van Goes, en Bonifacius de Jonge, pensionaris van Zeeland, namens Zeeland, Ernst d'Aylva, grietman van Oostdongeradeel, en Rienck Aetsma, burgemeester van Leeuwarden, namens Friesland en Abel Coenders van Helpen, heer van Ewsum, en Scatio Gockinga, raad en syndicus van de Ommelanden, namens Groningen tot commissarissen - politiek voor het bereiden van een nationale synode, 1617; afschrift (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 1 stuk
RGP 152: p. 231.
- 2536** Stuk houdende een propositie van Dudley Carleton, ambassadeur van Engeland, aan de Staten-Generaal van 6 oktober 1617, inzake het uitblijven van een antwoord op een door hem op 10 maart 1617 namens Jacobus I, koning van Engeland, ingediende propositie, betreffende de binnen de Republiek ontstane godsdienstgeschillen, 1617; afschrift (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 1 katern
1. In het Frans.
2. RGP 152: p. 234.
- 2537** Stuk houdende een propositie van Benjamin Aubéry, heer du Maurier, ambassadeur van Frankrijk, aan de Staten-Generaal van 6 november 1617, betreffende de binnen de Republiek ontstane godsdienstgeschillen en het betalen van de alhier verblijvende Franse troepen, 1617; afschrift (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 1 stuk
1. In het Frans.
2. RGP 152: p. 260.
- 2538** Uittreksel uit de resoluties van de Staten-Generaal van 10 en 11 november 1617, inzake de lastbrieven van de aanwezige gewesten, het wijzigen van de redactie van een concept-convocatie voor de nationale synode, het indienen van een gemeenschappelijk bezwaarschrift van Holland, Utrecht en Overijssel, waarin zij er opnieuw op wijzen dat de religiezaken door de gewesten afzonderlijk en niet door

de Generaliteit behandeld dienen te worden, waardoor overeenstemming ongeoorloofd is, en inzake de toegezegde medewerking van Gelderland, ondanks de bezwaren van het kwartier van Nijmegen, 1617; afschrift (begin 17e eeuw). Met een bijlage; afschrift (begin 17e eeuw).

(begin 17e eeuw)

2 katernen

RGP 152: p. 263-266.

2539

Uittreksel uit de resoluties van de Staten-Generaal van 20 november 1617, inzake het aanwijzen van Dordrecht als vergaderplaats voor de nationale synode en de verzoeken van Gelderland, Zeeland, Friesland en Groningen aan Holland, Utrecht en Overijssel om hier hun medewerking aan te verlenen, daar deze vergadering wordt uitgeschreven ten behoeve van het behoud van de gereformeerde religie en niet naar aanleiding van een nieuwe godsdienstige stroming, 1617; afschrift (begin 17e eeuw).

(begin 17e eeuw)

1 katern

RGP 152: p. 272-275.

2540

Uittreksel uit de resoluties van de Staten-Generaal van 21 november 1617, inzake het verbod op de verspreiding van het voor Dudley Carleton, ambassadeur van Engeland beledigende geschrift "Weegschaal om te overwegen de oratie van sir Dudley Carleton"; van 22 november 1617, inzake het ondanks protesten van Holland en het verdeelde Gelderland opstellen van een convocatie voor een nationale synode; van 24 november 1617, inzake het vaststellen van voornoemde concept-convocatie voor Jacobus I, koning van Engeland, Ludwig, landgraaf van Hessen, de Waalse kerken in de Republiek, de steden Embden, Breden, Zürich, Bern en Bazel, en de verschillende gewesten van de Republiek, waaraan Holland, Utrecht en Overijssel geen medewerking willen verlenen; van 25 november 1617, inzake het verwerpen van voorgaande resolutie door de Staten van Holland vanwege de gevolgde procedure, waar Utrecht en Overijssel zich bij aansluiten, met uitzondering van de stad Deventer, die samen met de stad Hasselt en het land van Vollenhove hun medewerking toezeggen aan een nationale synode, 1617; afschriften (begin 17e eeuw). Met bijlagen; afschriften (begin 17e eeuw).

(begin 17e eeuw)

1 katern en 2 stukken

RGP 152: p. 232, 275-280.

2541

Uittreksel uit de resoluties van de Staten-Generaal van 1 december 1617, inzake de bezwaren van de Gecommitteerde Raden van Holland en West-Friesland tegen de op 10 november 1617 genomen resolutie bij welk standpunt Utrecht en Overijssel zich hebben aangesloten, 1617; afschriften (begin 17e eeuw).

(begin 17e eeuw)

1 katern en 2 stukken

1. RGP 152: p. 285-288.

2. Katern in tweevoud.

2542

Stuk houdende een door de gecommitteerden van de Staten van Holland en West-Friesland op 7 juli 1618 gedane propositie, naar aanleiding van een missive van de steden Dordrecht, Amsterdam, Schiedam, Enkhuizen, Edam en Purmerend aan Maurits, prins van Oranje, en aan genoemd college, waarbij deze, ondanks het verzoek van de Staten van Holland en West-Friesland om uitstel, toch hun toestemming verlenen tot het uitschrijven van een nationale synode, 1618; afschrift (begin 17e eeuw). Met een bijlage; afschrift (begin 17e eeuw).

(begin 17e eeuw)

2 stukken

RGP 152: p. 438-439.

2543

Missive van de Staten van Zeeland aan de Staten-Generaal van 9 juli 1618, waarin zij, ondanks de bezwaren van de Staten van Holland en West-Friesland en van de

Staten van Utrecht, hun goedkeuring hechten aan het uitschrijven van een nationale synode, 1618; afschrift (begin 17e eeuw).

(begin 17e eeuw)

RGP 152: p. 440.

1 stuk

2544

Uittreksels uit de resoluties van de Staten-Generaal, van 7 mei en 18 juli 1618, inzake het verlenen van medewerking door de Staten van Overijssel aan de Staten-Generaal van 18 juli 1618 aan het uitschrijven van een nationale synode en het afdanken van waardgelders in Overijssel, 1618; gelijktijdige afschriften.

2 stukken

1. In tweevoud.

2. RGP 152: p. 445-446.

2545

Stukken gediend hebbende tot een vergadering van de Staten van Holland en West-Friesland van (juli) 1618, inzake het geschil tussen de steden Dordrecht, Amsterdam, Enkhuizen, Edam en Purmerend met de overige leden van het Statencollege, betreffende het uitschrijven van een provinciale synode vóór of in plaats van een nationale synode naar aanleiding van de geschillen tussen de remonstranten en de contraremonstranten, 1618; afschriften (begin 17e eeuw). Met een inventaris van de vergaderstukken als bijlage; afschrift (begin 17e eeuw)

11 katernen en 7 stukken

De nummers 2, 12 en 15 ontbreken.

- Concept-convocatie voor een provinciale synode met motivatie, 1618; gelijktijdig afschrift. 1 stuk nr. 1

- Stukken betreffende de onderhandelingen van de Staten van Holland en West-Friesland met Benjamin Aubéry, heer du Maurier, ambassadeur van Frankrijk, van 13 maart 1618, inzake het advies van Lodewijk XIII om de eenheid van de Republiek te behouden en zijn bereidheid om te bemiddelen in de geschillen over de nationale synode, 1618; gelijktijdig afschrift. 2 stukken nr. 3

- Rapporten van de steden Dordrecht, Amsterdam, Enkhuizen, Edam en Purmerend, houdende motivaties om de voorkeur te geven aan een nationale boven een provinciale of generale synode, 1618.

5 katernen

nrs. 4-7 en 9

- Missive van een aantal remonstrantse predikanten aan de Staten van Holland en West-Friesland, inzake de geschillen binnen Holland en het uitschrijven van een synode, 1618; gelijktijdig afschrift. 1 katern

nr. 8

- Memorie van de Staten van Holland en West-Friesland, waarin zij de door Amsterdam aangevoerde bezwaren weerleggen, 1618; gelijktijdig afschrift. 1 katern

nr. 10

- Missive van de Staten van Holland en West-Friesland aan Dudley Carleton, ambassadeur van Engeland, van (november) 1617, in antwoord op een in hun vergadering van 31 oktober 1617 door hem gedane propositie, waarin zij uiteenzetten waarom zij tegen een nationale synode blijven, 1618; gelijktijdig afschrift. 1 katern

nr. 11

- Missiven van de Staten van Holland en West-Friesland aan de kerkeraden binnen hun gewest, inzake het beschrijven van een provinciale synode, 1618; gelijktijdige afschriften. 2 stukken

- Missive van de gecommiteerden van Dordrecht, Amsterdam, Enkhuizen, Edam en Purmerend aan de Staten van Holland en West-Friesland van 25 maart 1618, waarin zij hun verzoeken om de op 24 maart 1618 geconcipeerde missive aan de Staten van Gelderland niet te verzenden, 1618; gelijktijdig afschrift. Met een bijlage, 1618; gelijktijdig afschrift. 2 stukken

nr. 13

- Rapport van de Staten van Holland en West-Friesland, waarin zij het belang van het regelen van religieuzen door ieder gewest afzonderlijk, aan de hand van resoluties uit de jaren 1579, 1581, 1590 en 1613 van verschillende colleges aantonen, 1618; gelijktijdig afschrift. 1 katern

nr. 14

2546

Aantekeningen van Johan van Oldenbarnevelt, gemaakt tijdens verschillende vergaderingen van de Staten van Holland en West-Friesland, voornamelijk betreffende het houden van een nationale of provinciale synode en het afdanken

van de waardgelders, 1618.

6 stukken

2547-2559

Stukken betreffende de inrichting en het bestuur van de kerk, 1434, 1576, 1585, 1591, [1600], 1608, 1610 en [1615]; authentiek afschrift en afschriften, 1613 en (begin 17e eeuw)

11 stukken en 4 katernen

Deze stukken hebben wellicht gediend als informatie voor de nationale synode.

- 2547** Akte, waarbij Rudolf, heer van Diepholt, bisschop van Utrecht, en Philips van Bourgondië, graaf van Holland, Zeeland en West-Friesland, op 27 februari 1434, naar aanleiding van klachten, de vereisten en bevoegdheden van de provisors en dekenen met betrekking tot de geestelijke jurisdictie, nader hebben omschreven, 1434; authentiek afschrift, 1613/1613, 1 stuk
- 2548** "Les ordonnances ecclesiastique de l'église de Genève, passées et venues en conseil général le 3 de Juin 1576 ", 1576; afschrift (begin 17e eeuw). (begin 17e eeuw), 1 katern
In het Frans.
- 2549** Ordonnantie van Johan Casimir, paltsgraaf bij de Rijn, momber en admistrateur van de keurpalts, van 6 september 1585, inzake de organisatie van de kerkeraad, het benoemen van kerkelijke functionarissen en schooldienaren, het houden van synoden en visitaties en het toepassen van de kerkelijke tucht, 1585; afschrift (begin 17e eeuw). (begin 17e eeuw), 1 katern
In tweevoud.
- 2550** "Declineatio colloquii Benensis anno Christi 1588 d.d. 15 en 16 Aprilis inter Samuelem Huberum et Abrahamum Musculum habiti Moderatoribus Magni nominis Theologis", houdende een verhandeling over de gevolgen van een theologisch geschil tussen de predikant van Burgdorff en die van Bern, inzake de predestinatieleer, 1591; afschrift (begin 17e eeuw). (begin 17e eeuw), 1 stuk
In het Latijn.
- 2551** Stuk houdende weerleggingen door N.N. van een aantal stellingen van Goossen Michielszn. Vogelsanck in diens boek "Het licht der waerheijt", 1595; afschrift (begin 17e eeuw). (begin 17e eeuw), 1 stuk
- 2552** "De antidotis, quibus haereses et schismata inter Ministros verbi eosque Collegas in particularibus Ecclesiis orta curantur", houdende een uiteenzetting over het bestrijden van ketterijen en tweedrachten onder predikanten en kerken, [1600]; afschrift (begin 17e eeuw). (begin 17e eeuw), 1 stuk
- 2553** "Exemplum recens admonitionis fraternae ad Magni nominis Theologum de articulo iustificationis minus recte sentientem", [1600]; afschrift (begin 17e eeuw). (begin 17e eeuw), 1 stuk
In het Latijn.
- 2554** "De ratione constituendi ministerium verbi apud Basilienses usu recepta", houdende een verhandeling over het aanstellen van predikanten in de classis van Bazel, [1600]; afschrift (begin 17e eeuw). (begin 17e eeuw), 1 stuk
In het Latijn.
- 2555** Rapport, houdende advies van N.N. aan N.N., inzake de invloed van politieke instanties op de aanstelling en de benoeming van predikanten, [1600]; afschrift (begin 17e eeuw). (begin 17e eeuw), 1 stuk
In het Frans.
- 2556** Ordonnantie van Friedrich IV, keurvorst van de Palts, van 27 juli 1608,

- inzake het visiteren door inspecteurs van de kerken en scholen in de keurpalts, 1608; afschrift (begin 17e eeuw). (begin 17e eeuw), 1 stuk
- 2557** Formulier voor het beroepen van predikanten in de keurpalts, 1610; afschrift (begin 17e eeuw). (begin 17e eeuw), 1 stuk
- 2558** "Tractatus de iure magistratuuum circa ecclesiastica", houdenden een verhandeling van Hugo de Groot, lid van de Gecommitteerde Raden van Holland en West-Friesland, inzake de invloed van de Staten op kerkelijke zaken, [1615]; afschrift (begin 17e eeuw). (begin 17e eeuw), 1 katern
- In het Latijn.
- 2559** "Explicates sententiae Hugonis Grotii de imperio circa ecclesiastica", houdende een hekelschrift van N.N., gericht aan de landgraaf van (Hessen), inzake diens "Tractatus... ecclesiastica"; met marginale aantekeningen van Hugo de Groot, [1615]; afschrift (begin 17e eeuw). Met bijlagen, [1615]; afschriften (begin 17e eeuw). (begin 17e eeuw), 1 katern en 2 stukken

b. Overige kerkelijke aangelegenheden

- 2560** Ordonnantie van de Staten-Generaal van 9 maart 1589 tegen het verspreiden van oproerige geschriften, het houden van missen, het openbaar gebruik van habijten en het benoemen van schoolmeesters, 1589. Met een akte van uitvaardiging van Maurits, prins van Oranje, stadhouder van Holland, Zeeland en West-Friesland, van 17 april 1589 als bijlage, 1589; origineel. Ordonnantie van de Staten-Generaal van 17 april 1589 tegen de verraders van Geertruidenberg, 1589. Met een akte van uitvaardiging van Maurits, prins van Oranje, kapitein-generaal van Holland, Zeeland en West-Friesland, van 20 april 1589 als bijlage. origineel
- 1589 2 katernen en 2 stukken
1. Ordonnanties in druk.
2. Zie voor Geertruidenberg ook de inv.nrs. 396-441.
- 2561** Missive van de Staten-Generaal aan de Staten van Holland en West-Friesland van 4 februari 1595, betreffende het opstellen van een concept-ordonnantie, inzake het afgeven van paspoorten aan en het trekken van inkomsten uit Nederlandse bezittingen door Jezuiten, 1595; afschrift (eind 16e eeuw).
- (eind 16e eeuw) 1 stuk
- RGP 57: p. 408.
- 2562** Missive van Diederich Wijer, agent van de Republiek in Duitsland, namens Saksen, Hessen, Brunswijk, Nassau, Gulik, Kleef en Berg, aan de Staten-Generaal, houdende voorstellen van protestantse vorsten om onderhandelingen te openen, daar zij zich door de omliggende katholieke aartsbisdommen, waar Spanjaarden zijn gelegerd, bedreigd voelen, terwijl de Turken in Hongarije een bedreiging aan de zuidgrens vormen, zodat het Duitse Keizerrijk dreigt te verbrokkelen. origineel.
- 1597 1 katern
- In het Frans.
- 2563** Lijst van de opbrengst van de verkoop van merendeels theologische boeken, (begin 17e eeuw); afschrift (begin 17e eeuw).
- (begin 17e eeuw) 1 stuk
- 2564** Stuk houdende een voorstel van Juano de Velasco Constable van september 1604, tot matiging in de procedure van de inquisitie voor de onderdanen van Philips III, koning van Spanje, 1604; afschrift (begin 17e eeuw).
- (begin 17e eeuw) 1 stuk

1. In het Spaans.
2. In het Engels.
3. In het Nederlands.

- 2565** "Remonstrantie ende godlijcke lijst geraemt ende bedracht bij een beminder des vaderlants", memorie van (de predikant; N.I.v.W. aan Maurits, prins van Oranje, en de Staten-Generaal, waarin hij voorstellen doet ten aanzien van de steun aan weduwen en armen het tegengaan van fraude en de mogelijkheid tot verhogen van een aantal imposten, 1606; afschrift (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 1 katern en 1 deel
In tweevoud.
- 2566** Stuk houdende de tekst van een door Maurits, prins van Oranje, op 27 november 1608 in aanwezigheid van Carolus Conzaga Clevius, gezant van paus Paulus V, uitgesproken rede, inzake de rol van het protestantse geloof in Frankrijk en Navarre, 1608; afschrift (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 1 katern
In het Latijn.
- 2567** Missive van Balthazar de Robiano, burgemeester van Antwerpen, aan Johan van Oldenbarnevelt van 13 februari 1610, betreffende het, in strijd met het door de Republiek Spanje gesloten wapenstilstandsverdrag van 1609, aanstellen van gereformeerde predikanten te Teteringen. origineel.
1610 1 stuk
RGP 108: p. 402.
- 2568** Missive van Jean de Miraeus, bisschop van Antwerpen, aan Johan van Oldenbarnevelt van 15 juli 1610, betreffende het ontslag van de pastoor van Rucphen en het beperken van de geestelijke jurisdictie in het bisdom Breda en het dekenaat Bergen op Zoom. origineel.
1610 1 stuk
1. In het Latijn.
2. RGP 108: p. 434-435.
- 2568A** Missive van Cornelis de Witte, aartsdiaken van Antwerpen, aan Johan van Oldenbarnevelt van 10 mei 1611, betreffende het collatierecht van de pastoor van Terheijden, het stichten van nieuwe kerken en de jurisdictie van de katholieke kerk in de Generaliteitslanden. origineel.
1611 1 stuk
1. In het Latijn.
2. RGP 108: p. 468-469.
- 2568B** Memorie van N.N. voor N.N., betreffende de bezwaren van staatsinmenging in kerkelijke zaken in Engeland en in de Republiek, inzake de predestinatieleer en de ondertekening van de belijdenisgeschriften, [1615]; afschrift (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 1 stuk
In het Latijn.
- 2569** Instructie van de Staten-Generaal van 24 november 1616 voor Dirck Sticke, burgemeester van Deventer, om als gecommiteerde te onderhandelen met Johan Sigismund, hertog van Pruisen, keurvorst van Brandenburg, over het verlenen van wederzijdse hulp ten behoeve van de handhaving van de gereformeerde religie.
concept
1616 1 stuk
RGP 151: p. 728 en 733.

8. JUSTITIE

- 2569A** Stuk houdende de door Karel V in de vergadering van de Staten-Generaal van januari 1532 bij de inhuldiging van Maria van Hongarije als landvoogdes gedane voorstellen, betreffende het reguleren van de administratie van de justitie en de politie in een aantal ordonnanties, 1532; afschrift (begin 17e eeuw).
(eind 16e eeuw) 1 stuk
- 2570** Stuk betreffende een geschil tussen de deken van het St. Janskapittel te Utrecht enerzijds en de inwoners van de steden Naarden, Hilversum, Bussum en Laren anderzijds, inzake de hoge en lage jurisdictie van de Hoge en Lage Vuursche, die zij verpacht hebben aan leden van het geslacht Drakenstein, 1459, 1525, 1537, 1540 en 1550; afschriften (eind 16e eeuw).
(eind 16e eeuw) 7 stukken
- 2570A** Stuk houdende advies van Pieter van Treslong en Willem de Cocq, raadsleden van het Hof van Holland, Zeeland en West-Friesland, van 4 november 1581, betreffende de wetgeving van Vlaanderen op de aflossing van de lopende schulden door de nabestaande echtgeno(o)t(e), welke regeling ook voor de in Brabant wonende Hollanders geldt, 1581; afschrift (eind 16e eeuw).
(eind 16e eeuw) 1 stuk
- 2570B** Missive van de Staten van de Ommelanden van Groningen aan de Staten-Generaal van 5 juli 1600, betreffende de meningsverschillen tussen de Staten van de Ommelanden enerzijds en de Staten van de stad Groningen anderzijds, betreffende het niet naleven van de sententies van 1597 en 1599, inzake de benoemingen van de hoofdmannen en de ambtenaren van de Kamer van Justitie, de jurisdictie van de stad, de verdeling van de contributies en het belemmeren van de handel naar de stad, 1600; afschrift (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 1 katern
RGP 85: p. 306-307.
- 2571** Sententie van de vierschaar van Rijssel in het proces van Vincent Vlaminck tegen zijn compagnon Denis le Cat, inzake de aanklacht, dat de laatstgenoemde geen betrouwbare administratie zou hebben gevoerd, 1604; afschrift (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 1 stuk

9. HANDEL

a. Reglementering

- 2572** Plakkaat van François van Alençon, hertog van Anjou, van 3 mei 1582, waarin hij de handel op Spanje en de door hem bezette gebieden verbiedt, tenzij er eerst licenten worden geheven, 1582.
In druk. 1 stuk
- 2573** Ordonnantie van de Staten-Generaal, betreffende de beperkingen, die gelden ten aanzien van het handel drijven met door de Spanjaarden bezette gebieden en het verblijf aldaar in het algemeen, [1585]; afschrift (eind 16e eeuw).
(eind 16e eeuw) 1 stuk
- 2574** Plakkaat van de Staten-Generaal, inzake de wijze van het aangeven, laden en

ontladen van de inkomende en uitgaande goederen en het betalen der convoeien en licenten ten behoeve van de bevrijding van de zee en de binnenwateren, [1585]; concepten.

1 katern

In twee verschillende versies.

2575 Stukken betreffende de uitvoering van het door Leicester op 4 augustus 1586 in verband met het verbod van de handel op de vijand uitgevaardigde plakkaat, 1586; origineel, authentieke afschriften en een afschrift (eind 16e eeuw).
(eind 16e eeuw) 4 stukken

2576 Plakkaat van de Staten-Generaal, inzake de wijze van het aangeven, laden en ontladen van de inkomende en uitgaande goederen, het betalen van convoeien en licenten en de maatregelen tegen de fraudeurs, [1586]; concept.
1 katern

2577 Ordonnantie van de Staten-Generaal van 8 maart 1589, waarbij de inwoners van Holland en West-Friesland verboden wordt om handel te drijven met behulp van door Philips II uitgevaardigde paspoorten en sauvegarden, 1589; origineel. Met een akte van uitvaardiging van de Staten van Holland en West-Friesland van 19 april 1589 als bijlage; origineel.
1 katern en 1 stuk

Ordonnantie in druk.

2577A Ordonnantie waarbij de Staten-Generaal de handel in ammunitie op de havens en steden in Spanje en Portugal en de door Spanje of hun bondgenoten bezette gebieden verbieden, 1599; concepten met redactiewijzigingen van de hand van Johan van Oldenbarnevelt.
1 katern

In tweevoud.

2578 Resolutie van de Staten-Generaal, waarbij zij, uit bescherming voor de vissers, de handel op de vijand verbieden en met vergeldingsacties dreigen tegen de steden van waaruit de zeerovers kunnen opereren tegen de vissers, [1605]; afschrift (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 1 stuk

2578A Ordonnantie waarbij de Staten-Generaal de handel in ammunitie en van voedsel op de havens en steden in Spanje en Portugal en de door Spanje of hun bondgenoten bezette gebieden verbieden, [1605]; concept met redactiewijzigingen van de hand van Johan van Oldenbarnevelt.
1 stuk

b. Het handelsverdrag van Gouda met Antwerpen

2579 Briefwisseling van de Geheime Raad van de aartshertogen te Brussel met de Staten-Generaal van 12 en 19 juni en 25 augustus 1614, betreffende het beleggen van een vergadering om te komen tot een regeling voor het innemen van ladingen door de schippers van Gouda en Antwerpen in elkaars havens, 1614; gelijktijdige afschriften.
3 stukken

1. Eén stuk in het Frans.
2. RGP 151: p. 272.

2580 Verdrag van het stadsbestuur van Gouda met het stadsbestuur van Antwerpen,

waarbij een regeling wordt getroffen voor het innemen van vrachten door schippers in elkaars havens. concepten

1614

6 stukken

Twee concepten in tweevoud.

2581

Verdrag van het stadsbestuur van Gouda met het stadsbestuur van Antwerpen van 14 september 1614, zoals dit in samenwerking met gecommiteerden van de Staten-Generaal is vastgesteld tot regeling van de onderlinge handelsbetrekkingen, 1614; concept en gelijktijdig afschrift.

1 stuk

Ook in druk.

c. Overige handelszaken

2582

Resolutie van de Staten van Holland en West-Friesland van 10 november 1582, waarbij zij hun gedeputeerden ter Staten-Generaal opdracht geven om nader te onderhandelen over de achterstallige betalingen van Holland aan de Merchants Adventurers, de financiële geschillen met Zeeland, de betaling van de veldtochten van Willem, prins van Oranje, van 1568, de afvaardiging van Holland in de Kamer der Beden en de bijdragen in de oorlogslasten, 1582; afschrift (eind 16e eeuw). (eind 16e eeuw)

1 stuk

2583

Stukken betreffende de door de Staten-Generaal met Adolphus Osnaburgius, secretaris van de Hanzesteden, gevoerde onderhandelingen, van 11 februari, 21 mei en 5 en 9 juli 1586, inzake de verantwoordelijkheid voor de oorlog, de wenselijkheid van vrede en de vrijheid van handel, 1586; afschriften (eind 16e eeuw). (eind 16e eeuw)

5 stukken

1. Merendeels in het Latijn.

2. RGP 47: p. 272-273.

2583A

Stukken betreffende een proces tussen Adolf, graaf van Nieuwenaar en Meurs, eiser ter eenre zijde en de Staten van Holland en West-Friesland, verweerders ter andere zijde van 25 augustus 1586, inzake het vrijlaten van een tweetal inwoners uit Woudrichem in het land van Altena, die hun bijdragen aan de betaling van de contributie van de gemenelandsmiddelen weigerden te voldoen omdat het land van Altena volgens hen niet onder het graafschap Holland ressorteert, 1329, 1556, 1583 en 1586; originelen en authentieke afschriften, 1586.

5 stukken

Eén stuk in het Frans.

2583B

Missive van de Staten van Utrecht aan de gedeputeerden van voornoemd college in 's-Gravenhage van 7 november 1586, om bij Maurits, prins van Oranje, en bij de Staten-Generaal erop aan te dringen, dat de Staten van Holland en West-Friesland en de Staten van Zeeland ertoe aangezet worden een bijdrage te leveren aan de bekostiging van de huurtroepen van Adolf, graaf van Nieuwenaar en Meurs, 1586; afschrift (eind 16e eeuw). (eind 16e eeuw)

1 stuk

2583C

Missive van leden van de Raad van State, aan de Staten-Generaal van 17 november 1586, inzake het uitblijven van betalingen door de monstercommissarissen aan Adolf, graaf van Nieuwenaar en Meurs, nadat deze op bevel van Maurits, prins van Oranje, 2.000 Duitse cavaleristen en 3.000 infanteristen heeft gelicht, 1586; afschrift (eind 16e eeuw). (eind 16e eeuw)

1 stuk

RGP 47: 300-301.

- 2583D** Missive van Adolf, graaf van Nieuwenaar en Meurs, aan de Staten-Generaal van 23 juni 1588, waarin hij vraagt of het onderhoud van het veldleger in de grensgewesten door het instellen van een nieuwe Raad van State verandert, 1588; gelijktijdig afschrift; met apostille van Van Oldenbarnevelt. 1 stuk
- 2584** Memorie van de Staten-Generaal voor Elizabeth, koningin van Engeland, van 7 oktober 1591, waarin zij reageren op een door de Geheime Raad van Engeland gedaan voorstel, inzake het geheel in plaats van het gedeeltelijk staken van de handel in levensmiddelen op Spanje; 1591; afschrift (eind 16e eeuw). 1 stuk
(eind 16e eeuw)
In het Frans.
- 2585** Missive van Charles Everwijn, ontvanger, aan Joost Ewoutszn. Teelincx van 25 augustus 1592, betreffende de noodzaak om Antwerpen ten behoeve van de handelsbelangen van de Republiek te isoleren van het gewest Vlaanderen, 1592; afschrift (eind 16e eeuw). 1 katern
(eind 16e eeuw)
- 2586** Missive van L. Eletto, commandant van Zichem, aan Charles de Heraugières, burgemeester van Breda, van 5 november 1594, waarin hij verzoekt om de Staten van Holland, Zeeland en West-Friesland erop te wijzen, dat de inwoners van het platteland in de gelegenheid moeten worden gesteld handel te drijven met het krijgsvolk, 1594. 1 stuk
1. In het Frans.
2. RGP 57: p. 186-187.
- 2587** Instructie van de Staten-Generaal voor Jacob van Wassenaar, heer van Obdam, luitenant-admiraal van Holland, om Sigismund III, koning van Zweden, te assisteren bij het garanderen van de Sontvaart, [1600]; minuut en concept. 3 stukken
- 2588** Missive van N.N. aan de Staten-Generaal, inzake de noodzaak om de passage bij de Hofstede naar Sluis en Brugge ter voorkoming van sluikhandel af te sluiten, waardoor de legale vaart via Mechelen zal lopen, begin 17e eeuw; gelijktijdig afschrift. 1 stuk
- 2589** Commissie van Maurits, prins van Oranje, van 30 april 1607 voor Leonaart Franszn., als kapitein van de Nederlandse handelsvloot; origineel. 1 charter.
1607
- 2590** Uittreksel uit de resoluties van de Staten-Generaal van 4 juni 1608, betreffende een aan een wijnhandelaar te Lübeck uit te keren restitutie, 1608; afschrift (begin 17e eeuw). 1 stuk
(begin 17e eeuw)
- 2591** Akte, waarbij de Staten-Generaal aan geëmigreerde Portugezen sauvegarde verlenen voor de handel naar de Republiek, [1609]; afschrift (begin 17e eeuw). 1 stuk
(begin 17e eeuw)
- 2592** Missive van N.N. uit Algerije aan de Staten-Generaal van 6 mei 1617, waarin hij voorstelt om te bemiddelen bij het vrijlaten van gearresteerde Nederlandse

scheepslieden, 1617; afschrift (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 1 stuk

2593 Instructie van de Staten-Generaal van 9 maart 1618 voor Gideon van den Boetzelaer, heer van Langerack, betreffende de in Amsterdam in beslag genomen kisten suiker, alsmede betreffende de zeeroverij in het algemeen, 1618; gelijktijdig afschrift. 1 stuk

10. WATERSTAAT

2594 Instructie van Margriet, gravin van AreMBERG en van der Marcke, voor Gillis Vrancken, burgemeester van Zevenbergen, om met Johan van Oldenbarnevelt te onderhandelen over het bedijken van de aanwassen van Hollands-Brabantse polders en het verkopen daarvan in verband met het betalen van schulden aan crediteuren, [1595]; afschrift (eind 16e eeuw). 1 stuk
(eind 16e eeuw)

2595 Missiven van de stadsbesturen van Arnhem en Nijmegen aan de Staten-Generaal van 26 februari 1602, waarin zij hen adviseren om de doorgebroken dwarsdijk tussen de Over- en Neder-Betuwe ter voorkoming van moeilijkheden niet meer te laten herstellen, 1602; afschriften (begin 17e eeuw). 2 stukken
(begin 17e eeuw)
RGP 92: p. 313.

DE RAAD VAN STATE

A ORGANISATIE

2596 Instructie van de Staten-Generaal van 18 augustus 1584 voor Maurits, prins van Oranje, en de Raad van State, bij provisie gecommitteerd voor het bestuur en de regering van Brabant, Vlaanderen, Holland, Zeeland, Utrecht, Mechelen en Friesland, 1584; afschrift (begin 17e eeuw). 1 stuk
(eind 16e eeuw)
RGP 43: p. 664-665.

2597 Ontwerp-instructie van de Staten-Generaal voor de Raad van State nevens Leicester, [1586]; afschrift (eind 16e eeuw). 1 stuk
(eind 16e eeuw)

2598 Instructie van de Staten-Generaal van 10 september 1586 voor de Raad van State nevens Leicester, 1586; afschrift (eind 16e eeuw). 1 stuk
(eind 16e eeuw)
In het Frans.

2599 Missiven van de Staten-Generaal aan Leicester van 1 november 1586 en van de gedeputeerden van de Staten-Generaal te Utrecht aan de Staten-Generaal van 5 november 1586, betreffende het overlijden van Philips Sidney, Engels lid van de Raad van State nevens Leicester, en de vervanging van hem door Thomas Wilkes, 1586; afschriften (eind 16e eeuw). 2 stukken
(eind 16e eeuw)
Eén stuk in het Frans.

2600 Verbaal van de door de leden van de Raad van State met de Staten van Holland en

West-Friesland in de periode van 19-25 november 1587 gevoerde onderhandelingen, betreffende de meningsverschillen met Leicester over de statensouvereiniteit, waardoor de Staten van Holland en West-Friesland een aantal door Leicester en de Raad van State in het verleden genomen beslissingen aanvechten, daar zij hierin te weinig zijn gekend. concept.
1587 1 katern

2601 Instructie van de Staten-Generaal voor de Raad van State nevens Leicester van 12 april 1588; afschrift (eind 16e eeuw).
(eind 16e eeuw) 1 katern
1. In drievoud.
2. RGP 51: p. 221-222.

2602 Akte van de Staten-Generaal van 30 mei 1588, waarbij zij aan Elbertus Leoninus, Adriaan van der Mijle, Sebastiaan van Loozen, Symon Meynaerts, Jacob Valcke en Joost Teylincx verzoeken om, in afwachting van bestuurswijzigingen, voorlopig krachtens de oude instructie van de Raad van State hun ambtstermijn te verlengen, 1588; afschrift (eind 16e eeuw).
(eind 16e eeuw) 1 stuk
RGP 51: p. 231-232.

2603 Resolutie van de Staten-Generaal van 6 december 1589, inzake de verlenging van de zittingsduur van de leden van de Raad van State tot 12 april 1590 en de naleving van de instructie van 1588, 1589; afschrift (eind 16e eeuw).
(eind 16e eeuw) 1 stuk
RGP 51: p. 595-596.

2604 Lijst van voormalige comptabele personen van de Raad van State van 20 november 1603 voor de Staten-Generaal met vermelding van het ambtsgebied en de ambtsperiode, 1603; afschrift (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 1 katern

B FINANCIËN

1 INKOMSTEN EN UITGAVEN

2604A Staat van oorlogskosten ter verdediging van de Nederlanden over de periode van 1558 - april 1559, 1558; afschrift (eind 16e eeuw).
(eind 16e eeuw) 1 katern

2604B Missive van de gecommiteerden van de Landraad beoosten Maze aan de Staten-Generaal van 17 mei 1586, inzake een financiële verantwoording van de tussen 1583 tot 1588 aan het leger uitbetaalde gelden, [1589]; afschrift (eind 16e eeuw).
(eind 16e eeuw) 1 stuk

2604C Stukken betreffende de besprekingen in de Staten-Generaal op 9 en 16 augustus 1596, waarbij zij het verzoek van Maurits, prins van Oranje, inwilligen om extra belastingen te mogen heffen ten behoeve van het oprichten van een stand leger 1586; afschriften (eind 16e eeuw).
(eind 16e eeuw) 2 katernen
1. Eén katern in tweevoud.
2. RGP 47: p. 374-375.

2604D Rapport van Nicolaas Doubleth aan de Staten-Generaal, betreffende zijn verzoek aan de gecommiteerden te velde van de Raad van State in Gelderland en inzake de

- tekorten in de inkomsten van de belastingen ten dienste van Maurits, prins van Oranje; met een verzoek om extraordinaris heffingen te mogen uitschrijven, [1586]; afschrift (eind 16e eeuw).
(eind 16e eeuw) 1 stuk
- 2605** Stukken betreffende een vermindering van het aandeel van het gewest Zeeland in de bekostiging van de Generaliteitsstroepen, 1596 en eind 16e eeuw; afschriften (eind 16e eeuw).
(eind 16e eeuw) 1 katern en 1 stuk
- 2606** Stukken betreffende een verzoek van de Staten van Zeeland aan de Staten van Holland en West-Friesland van 24 maart 1600 om defensieve en financiële assistentie aan eerstgenoemde ter bestrijding van de achterstallige betalingen en het matigen van de bestaande financiële vorderingen, 1600; origineel, concept en afschrift (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 2 stukken
Eén stuk in tweevoud.
- 2606A** Uittreksel uit de resoluties van de Staten-Generaal van 19 juli en 13 oktober 1600 en van 22 juni 1602, betreffende de door Johan Pieterszn. Real, ontvanger-generaal van de gemene middelen in Amsterdam, aan Johan, graaf van Nassau, te betalen gelden, 1600 en 1602; afschrift (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 1 stuk
- 2607** Memorie betreffende de uitgaven van Philips Doubleth, ontvanger-generaal van de Generaliteit, bekostigd uit de uit Frankrijk verwachte en uit Holland ontvangen gelden, 1607; afschrift (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 1 stuk
- 2608** Memories betreffende de inkomsten en uitgaven voor de Nederlandse troepen over de periode van 1 januari 1608 - 13 maart 1609 en voor de Franse troepen over de maanden april en mei 1609, 1609; afschriften (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 1 stuk
- 2609-2613** Staten van de inkomsten en uitgaven van het kantoor van Philips Doubleth, ontvanger-generaal van de Generaliteit, die maandelijks werden opgemaakt, 1605-1608 en 1610; afschriften (begin 17e eeuw).
5 katernen en 17 stukken
- 2609** 1605 mei
10
5 stukken juni 14
augustus 8
Betreft ook de inkomsten uit Frankrijk.
- 2610** 1606 mei 15 3 katernen en 7 stukken juni 29
juli 7
augustus 23
oktober 4
november 21
Betreft ook inkomsten uit Frankrijk.
- 2611** 1607 maart 14 2 katernen april 2
- 2612** 1608 april 20 4 stukken mei 2
juli 14, 16
- 2613** 1610, 1 stuk
- 2614** Staten van de uitgaven van de Republiek in de jaren 1603 en 1610 gedaan voor expedities naar Gulik; met opgave van de aflossingen, 1603 en 1610; afschriften

(begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 2 stukken

2615 Staten van incidentele inkomsten en uitgaven van Thyman van Volbergen, commies van de Generaliteits Rekenkamer, van 2 mei en 24 juni 1610; afschriften (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 2 stukken

2616 Staten van inkomsten en uitgaven van de Staten van Zeeland over de jaren 1611-1616, die bij de Staten-Generaal op 13 juli 1616 ter kennisgeving zijn ingediend, 1616; afschriften (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 6 stukken

2 STATEN VAN OORLOG

a Petities

2617-2638 Proposities van de Raad van State aan de Staten-Generaal om toestemming te verlenen tot de ordinaris en extraordinaris contributies en de financiële bijdragen aan de gerepatrieerde en ongerepatrieerde troepen, alsmede tot het verlengen van de duur van de heffingen van de convooiën en licenten, 1589-1592, 1594-1596, 1598, 1599, 1601-1604, 1606-1610 en 1613; gelijktijdige afschriften.
14 katernen en 14 stukken

- 2617** 1590. 1589 december 8, 1 stuk
2618 1591. 1590 december 1, 1 katern en 1 stuk Met een bijlage.
 In tweevoud.
2619 1592. 1591 november 4, 2 stukken
 In tweevoud.
2620 1593. 1592 december 7, 1 stuk
2621 1595. 1594 november 24, 1 stuk
2622 1596. 1595 oktober 30, 1 stuk
2623 1597. 1596 november 12, december 6, 1 katern en 1 stuk
2624 1599. 1598 oktober 20, 1 katern
2625 1600. 1599 september 27, 1 katern
2626 1602. 1601 oktober 24, 1 katern
2627 1603. 1602 november 1, 1 stuk
2628 1604. 1603 november 10, 1 katern en 1 stuk
 Gedeeltelijk in tweevoud.
2629 1605. 1604 oktober 16, 1 katern
 In tweevoud.
2630 1607. 1606 oktober 18, 1 katern
2631 1608. 1607 november 8, 1 katern
 In tweevoud.
2632 1609. 1608 december 6, 1 katern
2633 1610. 1609 november 3, 1 stuk
2634 1611. 1610 november 10, 1 stuk
2635 1614. 1613 november 1, 2 katernen en 1 stuk Met een bijlage
 De resolutie in tweevoud.
2636 1615. 1614 november 7, 1 katern
2637 1617. 1616 oktober 8, 1 katern
 In tweevoud.
2638 1618. 1617 oktober 13, 1 stuk

b Staten van Oorlog

- 2639-2643** Staten van Oorlog en repartitie van de Raad van State, die bij de Staten-Generaal zijn ingediend, 1595, 1597, 1598, 1608 en 1612; gelijktijdige afschriften.
2 banden, 4 katernen en 3 stukken datum van indiening consent contribuerende gewesten
- 2639** 1595 november 18 1596
Holland, Zeeland, Utrecht, Friesland, Groningen en de Ommelanden, Gelderland, het Overkwartier en Gelderland, Overijssel, Drenthe, Lingen, Brabant en Vlaanderen.
1 band, 1 katern en 1 stuk
Band en katern merendeels identiek.
- 2640** 1597 december 10 1598 juli 4. Holland, Zeeland, Utrecht, Friesland, Groningen en de Ommelanden, Gelderland, het Overkwartier van Gelderland, Overijssel, Drenthe, Lingen, Brabant, Vlaanderen, Wedde en Westingerwolde., 1 katern
- 2641** 1598 oktober 10 1599 december 22. Holland, Zeeland, Utrecht, Friesland, Groningen en de Ommelanden, Gelderland, het Overkwartier van Gelderland, Overijssel, Drenthe, Lingen, Brabant, Vlaanderen, Wedde en Westingerwolde., 1 katern
- 2642** 1608 december 6 1609 juni 17. Holland, Zeeland, Utrecht, Friesland, Overijssel, Groningen en de Ommelanden, Drenthe, Wedde en Westingerwolde., 1 katern en 2 stukken
- 2643** 1612 oktober 31 1613 augustus 3. Gelderland, Holland, Zeeland, Utrecht, Friesland, Overijssel, Groningen en de Ommelanden, Drenthe en Brabant., 1 band

c Ordinaris consenten

- 2644-2656** Resoluties van de Staten-Generaal, waarbij zij hun goedkeuring hechten aan de petitie van de Raad van State, ingediend krachtens de resolutie van 1 februari 1586, ten behoeve van de overeenkomst tussen Elizabeth, koningin van Engeland, en de Raad van State over de financiering van het leger, 1586-1593 en 1595-1599; gelijktijdige afschriften.
2 omslagen, 11 katernen en 10 stukken
- Waar nodig is het aantal contribuerende gewesten op grond van de informatie uit inv.nr. 2211 van het Archief van de Raad van State door middel van 's gecompleteerd.
- 2644** Jaar 1586. Petitie 1586 februari 1, 1 stuk
- 2645** Jaar 1587. Petitie 1587 januari 26, 1587 juli. Gewesten: Gelderland, Holland, Zeeland, Utrecht en Friesland
In tweevoud. 1 katern
- 2646** Jaar 1588. Petitie 1587 september 18, 1588 augustus 5. Gewesten: Gelderland, Holland, Zeeland, Utrecht, Friesland en Overijssel, 1 katern
- 2647** Jaar 1589. Petitie 1588 oktober (1), 1589 april 21. Gewesten: Gelderland, Holland, Zeeland, Utrecht en Friesland
Overijssel. 1 katern
- 2648** Jaar 1590. Petitie 1590 april 1, 1590 december. Gewesten: Gelderland, Holland, Zeeland, Utrecht en Friesland
In tweevoud. 1 katern
- 2649** Jaar 1591. Petitie 1591 juni 11, 1591 augustus 1. Gewesten: Gelderland, Holland, Zeeland, Utrecht en Friesland

1. In tweevoud. 1 katern
 2. De gegevens over Gelderland zijn
 in de ene katern uitvoeriger dan
 in de andere.

- 2650** Jaar 1592. Petitie 1591 november 4, 1592 juli 29. Gewesten: Gelderland, Holland, Zeeland, Utrecht, Friesland en Overijssel, 1 katern
- 2651** Jaar 1593. Petitie 1592 november 9, 1593 oktober 1. Gewesten: Gelderland, Holland, Zeeland, Utrecht, Friesland en Overijssel, 1 katern en 3 stukken
 1. Het consent van Holland in viervoud.
 2. Zie: RGP 80: p. 519, noot 9.
- 2652** Jaar 1595. Petitie 1594 november 23, 1595 juli 20. Gewesten: Gelderland, Holland, Zeeland, Utrecht, Friesland, Overijssel en Groningen, 1 katern
- 2653** Jaar 1596. Petitie 1595 oktober 25, 1596 april 4. Gewesten: Gelderland, Holland, Zeeland, Utrecht en Friesland; met een aantekening van Van Oldenbarnevelt., 1 katern en 1 stuk Overijssel.
- 2654** Jaar 1597. Petitie 1596 november 12, 1597 juni (27). Gewesten: Gelderland, Holland, Zeeland, Utrecht, Friesland en Overijssel., 1 omslag
 Gedeeltelijk in tweevoud.
- 2655** Jaar 1598. Petitie 1597 december 10, 1598 juli 10. Gewesten: Gelderland, Holland, Zeeland, Utrecht, Friesland, Overijssel en Groningen., 1 omslag
- 2656** Jaar 1599. Petitie 1598 oktober 20 1599 februari 19. Gewesten: Zeeland, Utrecht, Friesland en Groningen Met een bijlage., 1 katern en 3 stukken
 Gelderland, Holland en Overijssel.

2657-2670

Resoluties van de Staten-Generaal, waarbij zij hun goedkeuring hechten aan de petitie van de Raad van State, ingediend krachtens de resolutie van 30 oktober 1599, ten behoeve van de financiering van het leger, 1600-1606, 1606-1608, 1610 en 1613- 1617; gelijktijdige afschriften.

3 omslagen, 6 katernen en 62 stukken

Waar nodig is het aantal contribuerende gewesten op grond van de informatie uit de inv.nrs. 2221 en 2223 van het Archief van de Raad van State door middel van 's gecomplementeerd.

- 2657** Jaar 1600. Petitie 1599 oktober 13. Consent 1600 augustus 21. Gewesten: Gelderland, Zeeland, Utrecht, Friesland en Overijssel, 1 katern en 4 stukken
 Holland en Groningen.
- 2658** Jaar 1601. Petitie 1600 oktober 6 1601 augustus 20 Gewesten: Gelderland, Holland, Zeeland, Utrecht, Friesland, Overijssel en Groningen., 1 omslag
- 2659** Jaar 1602. Petitie 1601 oktober 24. Consent 1602 juli 16. Gewesten: Gelderland, Holland, Zeeland, Utrecht, Friesland, Overijssel en Groningen, 3 katernen en 4 stukken
- 2660** Jaar 1603. Petitie 1602 oktober 1. Consent 1603 april 3. Gewesten: Gelderland, Holland, Zeeland, Utrecht, Friesland, Overijssel en Groningen, 1 omslag
- 2661** Jaar 1604. Petitie 1603 november 10. Consent 1604 juli 2. Gewesten: Gelderland, Holland, Zeeland, Utrecht, Friesland, Overijssel en Groningen, 2 katernen en 5 stukken
- 2662** Jaar 1606. Petitie 1605 november 10. Consent 1606 februari 28. Gewesten: Gelderland, Holland, Zeeland, Utrecht, Friesland,

- 2663** Overijssel en Groningen, 7 stukken
Jaar 1607. Petitie 1606 oktober 8. Consent 1607 februari 3, 12; april 28. Gewesten: Gelderland, Holland, Zeeland, Utrecht, Friesland, Overijssel en Groningen, 7 stukken
- 2664** Jaar 1608. Petitie 1607 november 8. Consent 1608 januari 3. Gewesten: Gelderland, Holland, Zeeland, Utrecht, Friesland, Overijssel en Groningen, 7 stukken
- 2665** Jaar 1610. Petitie 1609 december 6. Consent 1610 juli 23. Gewesten: Utrecht, 1 stuk
Gelderland, Holland, Zeeland, Friesland, Overijssel en Groningen.
- 2666** Jaar 1613. Petitie 1612 oktober 31. Consent 1613 oktober 13, 15. Gewesten: Gelderland, Holland, Zeeland, Utrecht, Friesland, Overijssel en Groningen
- 2667** Jaar 1614. Petitie 1613 oktober 31. Consent 1614 september 6. Gewesten: Gelderland, Holland, Utrecht, Friesland, Overijssel en Groningen
Zeeland. 6 stukken
- 2668** Jaar 1615. Petitie 1614 november 7. Consent 1615 augustus 1. Gewesten: Gelderland, Holland, Zeeland, Utrecht, Friesland, Overijssel en Groningen, 7 stukken
- 2669** Jaar 1616. Petitie 1615 oktober 17. Consent 1616 juli 8. Gewesten: Gelderland, Holland, Zeeland, Utrecht, Friesland, Overijssel en Groningen, 7 stukken
- 2670** Jaar 1617. Petitie 1616 oktober 8. Consent 1617 juli 6, 16, 28. Gewesten: Gelderland, Holland, Zeeland, Utrecht, Friesland, Overijssel en Groningen, 7 stukken

d Extraordinaris consenten

- 2671-2679** Proposities van de Raad van de State aan de Staten-Generaal om te voorzien in het betalen van de tekorten in de consenten voor het lopende jaar, 1600-1604, 1606, 1607 en 1616; origineel en gelijktijdige afschriften.
3 katernen en 8 stukken
- 2671** 1587 september 13. Gelderland, Holland, Zeeland, Utrecht en Friesland, 1 stuk
- 2672** 1600 augustus 25. Gelderland, Holland, Zeeland, Utrecht, Friesland, Overijssel en Groningen, 1 stuk
- 2673** 1601 augustus 27. Gelderland, Holland, Zeeland, Utrecht, Friesland, Overijssel en Groningen, 1 katern
- 2674** 1602 juli 19. Gelderland, Holland, Zeeland, Utrecht, Friesland, Overijssel en Groningen, 1 katern en 1 stuk
Met een bijlage.
- 2675** 1603 april 5. Gelderland, Holland, Zeeland, Utrecht, Friesland, Overijssel en Groningen, 1 stuk
- 2676** 1604 juli 9. Gelderland, Holland, Zeeland, Utrecht, Friesland, Overijssel en Groningen, 1 katern
- 2677** 1606 juni 24. Gelderland, Holland, Zeeland, Utrecht, Friesland, Overijssel en Groningen, 2 stukken
Met een bijlage.
- 2678** 1607 september 29. Gelderland, Holland, Zeeland, Utrecht, Friesland, Overijssel en Groningen, 1 stuk
- 2679** 1616 maart 8. Gelderland, Holland, Zeeland, Utrecht, Friesland, Overijssel en Groningen, 1 stuk

e Nadere consenten

De nadere consenten vormen aanvullingen op de Staat van Oorlog. Omwille van de duidelijkheid zijn zij desalniettemin evenals de lijsten van tekorten, afzonderlijk in deze inventaris in een eigen rubriek beschreven.

- 2680-2686** "Nadere consenten", resoluties waarbij de gewesten aan de Staten-Generaal, op verzoek van de Raad van State, toegezegde extraordinaris consenten in de contributies bij te willen dragen in de financiering van het leger over het lopende jaar, als aanvulling op de Staat van Oorlog, 1601-1604- 1606, 1607 en 1613; afschriften (begin 17e eeuw). 31 stukken
- Hoewel uiteindelijk alle gewesten een nader consent hebben verleend, zoals blijkt uit de opgave in het Archief van de Raad van State inv.nrs. 2221 en 2222, zijn hier enkel de gewesten genoemd, die zijn vermeld in archivalia, die hier berusten.
- 2680** 1601 november 8. Zeeland en Friesland, 2 stukken
  - 2681** 1602 oktober 12. Gelderland, Overijssel en Groningen, 4 stukken
Met een bijlage.
  - 2682** 1603 juli 11. Gelderland, Holland, Zeeland, Utrecht, Friesland, Overijssel en Groningen, 9 stukken
  - 2683** 1604 oktober 23, 25 en 27. Holland, Zeeland, Utrecht, Friesland en Groningen, 6 stukken
Met een bijlage.
  - 2684** 1606 maart 8. Gelderland, Holland, Zeeland, Utrecht, Friesland, Overijssel en Groningen, 1 katern
  - 2685** 1607 september en oktober. Gelderland, Holland, Zeeland, Utrecht, Friesland, Overijssel en Groningen, 7 stukken
  - 2686** 1613 december 30. Zeeland, Utrecht, Friesland, 3 stukken
- 2687-2688** Proposities van de Raad van State aan de Staten-Generaal, waarbij zij indirect aan de gewesten, die niet bijdragen aan de Staat van Oorlog en de nadere consenten in de contributies, een extraordinaris consent vragen, 1600 en 1601; gelijktijdige afschriften.
- 2687** 1600 september 22, 1 stuk
  - 2688** 1601 juni 6; augustus 18 en 26, 1 stuk
In tweevoud

f Defecten in de Staat van Oorlog

De lijsten van de tekorten van de gewesten in de toegezegde consenten van de Staat van Oorlog of in de resumptie van de door de Generaliteit in dat jaar aan consenten voor dit doel ontvangen bedragen, zijn vanwege hun aard afzonderlijk beschreven, hoewel zij een onderdeel vormen van de Staat van Oorlog.

- 2689-2701** Lijsten van de tekorten van de gewesten in de door hen toegezegde consenten van de Staat van Oorlog, 1600-1602, 1607-1610, 1613-1617; gelijktijdige afschriften. 11 katernen en 5 stukken
- 2689** 1600 september 11, 1 stuk
  - 2690** 1601 augustus 19, 2 stukken
  - 2691** 1602, 1 stuk
  - 2692** 1599-1605, 1606, 2 katernen en 1 stuk
  - 2693** 1607 mei 1, 1 katern Met een bijlage.
In tweevoud.
  - 2694** 1608 januari 9, 1 katern
  - 2695** 1609 mei 26, 1 katern
  - 2696** 1610 juli 28, 1 katern
  - 2697** 1613 oktober 17, 1 katern

2698	1614 september 18, 1 katern
2699	1615 augustus 18, 1 katern
2700	1616 juli 8, 1 katern
2701	1617 juli 13, 1 katern

g Overige regelingen voor de Staat van Oorlog

- 2702** Resolutie van de Staten-Generaal van 21 juli 1584, inzake de Staat van Oorlog van 1584 en het aanbrengen van wijzigingen in de Staat van Oorlog en 1585, inzake de bijdragen van de Staten van Holland en West-Friesland, 1584; afschrift (eind 16e eeuw).
(eind 16e eeuw) 1 stuk
- 2703** Rapport van de Raad van State voor de Staten-Generaal van 10 oktober 1585, inzake de regering in de financiën, 1585; afschrift (eind 16e eeuw).
(eind 16e eeuw) 1 stuk
- 2704** Akte van het op 6 augustus 1586 door de Staten van Holland en West-Friesland met de Staten van Zeeland gesloten akkoord, inzake het vaststellen van de bijdragen, die het komend jaar aan Leicester voor het troepenonderhoud beschikbaar zullen worden gesteld. concept.
1586 1 stuk
- 2705** Propositie van de Raad van State aan de Staten-Generaal van 20 januari 1587, inzake het voortijdig betalen van het consent in verband met de financiële toestand na het vertrek van Leicester, 1587; afschrift (eind 16e eeuw).
(eind 16e eeuw) 1 stuk
RGP 47: p. 674.
- 2706** Stukken betreffende de op 6 en 10 augustus 1588 door de Raad van State met de Staten-Generaal gevoerde onderhandelingen, inzake het bespoedigen van de betaling van de ordinaris en extraordinaris consenten, het overleg over de Staat van Oorlog en de betaling van de administratie van de Raad van State, 1588; afschriften
(eind 16e eeuw). 2 stukken
(eind 16e eeuw)
RGP 51: p. 250, noot 1.
- 2706A** Lijst van de bijdrage van Holland in de door de gewesten in 1590 te dragen onkosten van het leger, 1589; afschrift (eind 16e eeuw).
(eind 16e eeuw) 1 katern
In tweevoud.
- 2707** Begroting van de bijdragen van de gewesten, Gelderland, Holland, Zeeland, Utrecht, Friesland, Overijssel en Groningen voor de Staat van Oorlog van 1590, [1590]" afschrift (eind 16e eeuw).
(eind 16e eeuw) 1 stuk
- 2708** Missive van de Raad van State aan de Staten-Generaal van 18 juli 1592 om in verband met een veldtocht naar Koevorden en Twenthe de gewesten te verzoeken om, in mindering op hun extraordinaris consenten, een bijdrage te willen leveren, daar de Staten van Friesland dit niet alleen kunnen opbrengen, 1592; afschrift (eind 16e eeuw). Met een bijlage, [1592]; origineel.
(eind 16e eeuw) 2 stukken
- 2709** Missive van de Gecommitteerde Raden van Holland en West-Friesland aan de

- Staten-Generaal, waarbij zij erop wijzen dat hun bijdrage in de Staat van Oorlog en de propositie van het lopende jaar hun verplichte bijdragen overschrijdt, waarmee zij zich verdedigen tegen door de andere gewesten geuite kritiek en een verlichting van de lasten bepleiten, [1592]; afschrift (eind 16e eeuw).
(eind 16e eeuw) 1 katern
- 2710** Rapport van de Raad van State voor de Staten-Generaal van 28 oktober 1593, houdende een jaaroverzicht van de betalingen in de consenten van de gewesten Gelderland, Holland en Overijssel en de Generaliteitslanden Staats-Vlaanderen en Staats-Brabant over het jaar 1593, 1593; afschrift (eind 16e eeuw).
(eind 16e eeuw) 1 stuk
- 2711** Rapport van de gecommiteerden voor de Staten-Generaal van 24 april 1595, inzake hun overleg met de Staten van Zeeland, betreffende het betalen van de verzochte achterstallige consenten, respectievelijk van het overleg met het stadsbestuur van Middelburg, inzake het niet afkondigen van de derde reductie, alsmede inzake het meningsverschil met Vlissingen over de zeewerken, 1595; afschriften (eind 16e eeuw). Met een bijlage; afschrift (eind 16e eeuw).
(eind 16e eeuw) 1 katern en 1 stuk
RGP 57: p. 560.
- 2712** Briefwisseling van de Staten van Zeeland met de Staten-Generaal van 10 en 13 mei 1595, betreffende de noodzaak om consenten te heffen om met een veldleger Frankrijk te ondersteunen, 1595; afschrift (eind 16e eeuw).
(eind 16e eeuw) 1 katern
RGP 57: p. 561.
- 2713** Memorie van de Staten-Generaal voor de Raad van State van 22 april 1596, inzake de onzekerheden over de betalingen van een gedeelte der consenten door de gewesten Gelderland, Holland, Zeeland, Utrecht, Friesland en Overijssel ten gevolge van moeilijkheden binnen de gewesten zelf, 1596; afschrift (eind 16e eeuw).
(eind 16e eeuw) 1 katern
RGP 62: p. 224.
- 2714** Propositie van de Raad van State aan de Staten-Generaal van 11 oktober 1597, inzake het resolveren over een door de Staten van Holland en West-Friesland gedaan voorstel, inzake het anticiperen in een bedrag van 40.00 gulden in een provisioneel consent van 10.000 gulden, 1597; afschrift (eind 16e eeuw).
(eind 16e eeuw) 1 stuk
RGP 62: p. 617.
- 2715** Rapporten van de Raad van State van 6 en 9 november 1597, waarin zij erop aandringen om het op 2 juni 1597 voor drie maanden toegezegde provisionele consent en de afbakening bij Keulen met de aldaar te heffen convooien op de invoer van goederen naar Rijnberk, in verband met de financiële positie van de defensie, te willen effectueren, 1597; afschriften (eind 16e eeuw); met de propositie van de Raad van State van 2 juni 1597 als bijlage; afschrift (eind 16e eeuw).
(eind 16e eeuw) 3 katernen
RGP 62: p. 630-634.
- 2715A** Propositie van de Raad van State aan de Staten-Generaal van 2 december 1597, inzake het in mindering brengen van de voorgeschoten 300.000 gulden op de extraordinaris consenten van 900.000 gulden, 1597; afschrift (eind 16e eeuw).
(eind 16e eeuw) 1 stuk
RGP 62: p. 638, noot 1.

- 2715B** Nadere propositie van de Raad van State aan de Staten-Generaal van 20 oktober 1598, inzake het na de overval van Antwerpen en de dreiging uit het zuiden verlenen van consent voor het heffen van 600.000 pond boven de ordinaris consent, 1598; afschrift (eind 16e eeuw).
(eind 16e eeuw) 1 katern
1. In tweevoud.
2. RGP 71: p. 263.
- 2715C** Begroting van de maandelijks bijdragen uit de maandelijks extraordinaris bijdragen van Gelderland, Holland, Zeeland, Utrecht, Friesland, Groningen en de Ommelanden voor de gerepartieerde en nog te repartieren troepen, [1598]; afschrift (eind 16e eeuw).
(eind 16e eeuw) 1 katern
- 2716** Staat van achterstallige betalingen van de gewesten Gelderland, Holland, Zeeland, Utrecht, Friesland, Overijssel en Groningen in de extraordinaris consenten op de Staat van Oorlog van 1599; met een opgave van hetgeen reeds is voldaan, 1599; afschrift (eind 16e eeuw).
(eind 16e eeuw) 1 katern
1. In tweevoud.
2. Opgaven over de afbetalingen verschillen.
- 2717** Resolutie van de Staten van Utrecht en van Friesland van 12 november 1599 en van de Staten van Zeeland van 18 november 1599, waarbij zij consent verlenen aan de door de Raad van State in mei 1599 verzochte bijdragen in de extraordinaris contributies, 1599; afschrift (eind 16e eeuw).
(eind 16e eeuw) 3 stukken
- 2718** Missive van de Staten-Generaal aan de Staten van Gelderland, Friesland, Overijssel en Groningen, waarbij zij de propositie van de Raad van State om een extraordinaris consent boven de Staat van Oorlog van 1601 voor het bedrag van 50.000 gulden aan de verschillende gewesten voorleggen, 1601; afschrift (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 1 stuk
RGP 85: p. 615.
- 2719** Uittreksel uit de resoluties van de Staten-Generaal van 2 oktober 1607, betreffende het verzoek van de Raad van State om in te stemmen met een extraordinaris consent van 30.000 pond voor de bekostiging van de troepen en voor een subsidie van 500.000 pond voor de Admiraliteit, waarin door een aantal gewesten nog niet is voorzien, 1607; afschrift (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 1 stuk
RGP 131: p. 253-254.
- 2720** Missive van de Raad van State van 11 januari 1608, waarin zij de gewesten verzoekt om een omslag van 500.000 ponden, 1608; afschrift (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 1 stuk
- 2721** Uittreksel uit de resoluties van de Staten-Generaal van 23 juni 1608, betreffende een verzoek van Willem Lodewijk, graaf van Nassau, en de Raad van State aan de gewesten om de voorzien in een gelijke lastenverdeling, maar om voordien te willen bewilligen in een voorlopig consent van 300.000 pond ter betaling van de ongerepartieerde troepen, 1608; afschrift (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 1 stuk

RGP 131: p. 553-554.

- 2721A** Missiven van de Statencolleges van Gelderland, Overijssel, Groningen en Friesland aan de Staten-Generaal van 26 en 27 augustus en 14 en 15 september 1609, betreffende de resolutie van de Raad van State van 25 augustus 1609, inzake het aannemen van de Staat van Oorlog, alsmede het extraordinaris consent van 50.000 ponden voor de betaling der ongerepartieerde troepen, 1609; afschriften (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 5 stukken
RGP 131: p. 848-849 en 851-852.
- 2722** Missive van de Staten-Generaal aan de Staten van Zeeland van 12 september 1615, waarin zij hen trachten te overtuigen van het gevaar van de vermindering der bijdragen en het belang om mee te werken aan de eenparige provisionele betaling der consenten, 1615; afschrift (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 1 stuk
RGP 151: p. 506.

3 CONTRIBUTIES

a Ordinaris contributies

- 2723-2741** Staten van inkomsten en uitgaven uit de ordinaris contributies van Philips Doubleth, ontvanger-generaal van de Generaliteit, 1584-1587, 1590, 1592, 1596, 1597, 1599, 1604, 1607-1610 en 1612-1614, afschriften (eind 16e en 17e eeuw).
11 katernen en 3 stukken
- 2723** 1584 januari -december. Het Overkwartier van Gelderland, 1 stuk
Maandelijkse contributies.
- 2724** 1585 september - december. Holland, Zeeland, Utrecht en Friesland, 1 stuk
- 2725** 1585 februari 10 - december 10. Holland, Zeeland, Utrecht en Friesland, 2 stukken
Eén stuk in tweevoud.
- 2726** 1586 januari 11 - 1587 januari 10. Holland, Zeeland, Utrecht en Friesland, 1 katern
In het Frans.
- 2727** 1587. Gelderland, Zutphen, Overijssel, Twenthe, Drenthe, de Friese Ommelanden, Brabant en Vlaanderen, 1 stuk
- 2728** [1590]. Brabant, Limburg, de landen van Overmaze, het Overkwartier van Gelderland en Vlaanderen., 1 stuk
Betreft enkel maandelijkse contributies.
- 2729** 1592 mei 16 - augustus 10. Utrecht, Friesland, Brabant, Limburg, het Overkwartier van Gelderland, Drenthe, Overijssel, Lingen, de Ommelanden en Vlaanderen, 1 katern en 2 stukken
- 2730** 1596 november 13. Holland, Zeeland, Utrecht, Friesland en Groningen, 1 stuk
Betreft ook achterstallige betalingen.
- 2731** 1597. Gelderland, Holland, Zeeland, Utrecht, Friesland, Groningen en Overijssel 1 stuk 1597 juli 25 - augustus 21. Holland en Groningen, 2 stukken
- 2732** 1599 januari 18 - maart 28. Holland, Zeeland, Utrecht, Friesland en Groningen, 1 stuk
- 2733** 1599 - 1602. Het landschap Drenthe, 2 stukken
- 2734** 1604 februari - april. Gelderland, Holland; 1604 januari 1 - juli 31.

- Zeeland, Friesland, Utrecht, Groningen en het landschap Drenthe, 2
stukken
- 2735** 1607
Omvat: 1607 januari 1 - september 2. Gelderland, Holland, Zeeland, Utrecht, Friesland, Overijssel en Groningen. 1 katern. Betreft enkel de inkomsten.
1607 juni - augustus. Gelderland, Holland, Zeeland, Utrecht, Friesland, Overijssel en Groningen. 1 katern. In tweevoud. Betreft enkel de inkomsten. Betreft ook inkomsten uit Frankrijk.
1607 januari - december. Gelderland, Holland, Zeeland, Utrecht, Friesland, Overijssel en Groningen. 1 stuk. Betreft enkel de inkomsten.
1607 januari 1 - december 31. Gelderland, Holland, Zeeland, Utrecht, Friesland, Overijssel en Groningen. 1 katern. In tweevoud. Betreft ook de tegen interest geleende penningen.
- 2736** ,
1608 februari 27. 1 stuk. Betreft de ontvangsten uit Franrijk.
1608 januari 1 - april 30. Gelderland, Holland, Zeeland, Utrecht, Friesland, Overijssel en Groningen. 2 katernen en 1 stuk
1608 januari - 1609 maart 31. Holland. 1 katern. Betreft ook de inkomsten uit Frankrijk.
1608 november 8 - 1609 april 3
- 2737** ,
1609 januari 9 - maart 20. Gelderland, Holland, Zeeland, Utrecht, Friesland, Overijssel en Groningen. 1 stuk
1609 februari 21 en maart 31. Holland. 1 stuk. RGP 108: p. 309-310.
1609 februari. Gelderland, Holland, Zeeland, Utrecht, Friesland, Overijssel en Groningen. 1 stuk. Betreft enkel de inkomsten.
1609 maart. Betreft de inkomsten uit Frankrijk.
1609 januari 1 - april 30. Gelderland, Holland, Zeeland, Utrecht, Friesland, Overijssel en Groningen. 1 stuk. Betreft ook inkomsten uit Frankrijk.
1609 januari 1 - april 30. 1 stuk
1609 januari 1 - mei 31. Holland, Zeeland, Friesland, Overijssel en Groningen. 1 stuk. In tweevoud.. Betreft ook inkomsten uit Frankrijk, Engeland en Duitsland.
1609 januari 1 - mei 31. 1 stuk. Betreft ook ontvangsten uit Frankrijk en Duitsland.
1609 januari 1 - mei 31. 2 stukken. Met een bijlage.
1609 januari 1 - juni 30. 1 stuk. In tweevoud. Betreft ook inkomsten uit Frankrijk.
1609. 1 stuk. Enkel inkomsten uit Het buitenland.
1609 juni 1 - december 31. Holland. 1 stuk
1609 januari 1 - december 31. Gelderland, Holland, Zeeland, Utrecht, Friesland, Overijssel en Groningen. 1 katern. In twee versies. Betreft ook inkomsten uit Frankrijk, Engeland en Duitsland.
- 2738** ,
1610 januari 1 - februari 28. Holland, Zeeland, Utrecht, Friesland en Groningen. 1 stuk
1610 januari 1 - maart 30. Holland, Zeeland, Utrecht, Friesland en Groningen. 1 stuk
1610 juli. Holland., 1 stuk
- 2739** 1603 augustus 1 -1611 december 31. Gelderland, Holland, Zeeland, Utrecht, Friesland, Overijssel en Groningen, 1 katern
Betreft ook inkomsten uit de imposten. Betreft ook inkomsten uit de tegen interest geleende penningen.
- 2740** 1612 januari - december
Gelderland, Holland, Zeeland, Utrecht, Friesland, Overijssel en Groningen
1 stuk

Betreft ook inkomsten uit de imposten. Betreft ook inkomsten uit de tegen interest geleende penningen.

- 2741** 1609 januari 1 - 1614. Gelderland, Holland, Zeeland, Utrecht, Friesland, Overijssel en Groningen, 1 katern
- 2742** Uittreksel uit de punten van beschrijving van de door de Staten-Generaal op 27 september 1582 gehouden vergadering, waarbij de Staten van Holland en West-Friesland vragen naar hun aandeel in de financiën van de Generaliteit, 1582; met apostilles; authentiek afschrift (eind 16e eeuw).
(eind 16e eeuw) 1 stuk
- 2743** Stuk, houdende advies van de Staten-Generaal voor de gedeputeerden van de verschillende gewesten van 6 mei 1583, inzake het uitschrijven van een extraordinaris omslag en de regeling van de ordinaris contributies, 1583; afschrift (eind 16e eeuw).
(eind 16e eeuw) 1 stuk
RGP 43: p. 193.
- 2744** Begroting van Willem, prins van Oranje, op 3 januari 1584 bij de Staten-Generaal ingediend voor de defensie van Brabant, Vlaanderen, Gelderland, Friesland en Overijssel; met opgaven van de maandelijkse contributies van Holland, Zeeland en Utrecht, 1584; afschrift (eind 16e eeuw).
(eind 16e eeuw) 1 stuk
- 2745** Begroting van Willem, prins van Oranje, op 3 januari 1584 bij de Staten-Generaal ingediend voor de defensie van Holland, Zeeland en Utrecht, 1584; afschrift (eind 16e eeuw).
(eind 16e eeuw) 1 stuk
- 2746** Lijst van het krijgsvolk, dat op 26 september 1585 in dienst is en dat uit de maandelijkse contributies van Holland, Utrecht, en Friesland en uit de brandschattingen en maandelijkse contributies van Brabant, Gelderland, Vlaanderen en Overijssel betaald moet worden, 1585; afschrift (eind 16e eeuw).
(eind 16e eeuw) 1 stuk
- 2747** Begroting voor besteding van de maandelijkse contributies van Brabant, Gelderland, Vlaanderen, Holland, Zeeland, Utrecht, Friesland, Overijssel, Groningen en de Ommelanden, Drenthe, Lingen en Culemborg voor het onderhoud der troepen, [1585]; afschrift (eind 16e eeuw).
(eind 16e eeuw) 1 stuk
- 2747A** Begroting van de Raad van State voor de Staten-Generaal van 17 juni 1586, betreffende de bijdragen in de contributies van Holland, Zeeland, Utrecht, Friesland, Brabant, Zutphen en Drenthe voor de maanden februari-mei 1586; afschrift (eind 16e eeuw).
(eind 16e eeuw) 1 katern
RGP 47: p. 360.
- 2748** Stukken betreffende door Leicester en de Raad van State nevens Leicester op 5 en 6 december 1586 bij de Staten-Generaal ingediende verzoeken tot het verhogen van contributies; origineel en authentiek afschrift.
1586 2 stukken
RGP 47: p. 384-385.
- 2749** Begroting van Maurits, prins van Oranje, bij de Staten-Generaal ingediend voor de

- defensie, [1586]; afschrift (eind 16e eeuw).
(eind 16e eeuw) 1 stuk
- 2750** Begroting voor de maandelijkse bijdragen van Holland, Zeeland, Utrecht, Friesland, Groningen en de Ommelanden, Overijssel, het Overkwartier van Gelderland, Drenthe, Lingen, Wedde en Westingerwolde, Brabant en Vlaanderen, zoals deze in oktober 1593 door de Staten-Generaal werd vastgesteld, 1593; afschrift (eind 16e eeuw).
(eind 16e eeuw) 1 stuk
- 2751** Rekening van de bijdragen van de gewesten Holland, Zeeland, Utrecht en Friesland in de consenten over de periode van 10 januari 1586 - 10 januari 1596, die in verband met het vaststellen van de achterstallige betalingen is afgesloten, 1596; afschrift (eind 16e eeuw).
(eind 16e eeuw) 1 katern
In tweevoud.
- 2752** Rekening van Herman Gerritszn., ontvanger van de contributies van het landschap Drenthe, over de periode van 11 januari 1599 - 10 januari 1600, ingediend bij de Raad van State, 1600; afschrift (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 1 katern
- 2753** Lijst van de maandelijkse contributies van de dorpen in Vlaanderen, die onder sauvegarde staan van de Staten-Generaal, over de periode van juni 1604 - 27 februari 1605, 1605; origineel.
1 katern
- 2754** Resolutie van de Raad van State van 17 oktober 1617, waarbij zij het voorstel van de Staten van Holland en West-Friesland tot het ontslaan van troepen afwijst en adviseert om het Hollandse voorschot in de betalingen voortaan door alle gewesten te laten bekostigen, 1617; afschrift (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 1 stuk
RGP 152: p. 245.

b Extraordinaris contributies

- 2755-2763** Staten van de inkomsten van Philips Doubleth, ontvanger-generaal van de Generaliteit, uit de extraordinaris contributies over de jaren 1575, 1586 en 591-1597; afschriften (eind 16e eeuw).
9 katernen en 8 stukken
- Betreft ook de inkomsten uit de vierde penning van de brandschattingen, die krachtens de resolutie van de Staten-Generaal van 8 april 1592 opgelegd mocht worden.
- 2755** [1575]. Overijssel, 1 stuk
- 2756** 1586 juni 11. Gelderland, 1 stuk
- 2757** 1591 april 12 -1592 februari 6. Brabant, Gelderland, Overijssel, Drenthe, de Ommelanden en Vlaanderen, 1 katern
- 2758** ,
1592 april 12 - december 24. Brabant. 1 katern. Betreft enkel de 4e penning.
1592 januari 1 - juni 30. Utrecht, Friesland, Brabant, het Overkwartier van Gelderland en Holland. 1 katern. Betreft ook de inkomsten uit de 4e penning.
1592 april 1 - december 31. Brabant, Gelderland, Overijssel, Drenthe, de Ommelanden en Vlaanderen. 1 katern. Betreft enkel inkomsten.
1592 juli 1 - december 30. Brabant en Holland. 1 katern en 1 stuk.

- Betreft inkomsten en uitgaven van de 13e penning. Betreft verder inkomsten en uitgaven van de 4e penning.
- 2759**,
1593 juli 1 -1594 februari 28. Brabant, Holland en Friesland. 1 katern
1593 juli 1 -1594 februari 28. Brabant, Holland en Friesland. 1 katern
en 2 stukken. Eén bijlage in tweevoud. Betreft ook de 4e penning.
- 2760**,
1594 mei 1 - december 31. Brabant, het Overkwartier van Gelderland
en Holland. 1 katern
1594 mei 1 - december 31. Brabant, het Overkwartier van Gelderland
en Holland. 1 katern. Betreft voornamelijk de 4e penning.
- 2761** 1595 januari 1 - december 31. Brabant en het Overkwartier van
Gelderland, 1 stuk
In drievoud.
- 2762** 1596 januari 1 - december 31. Brabant en het Overkwartier van
Gelderland, 1 stuk
- 2763** 1597 januari 1 - december 31. Brabant en het Overkwartier van
Gelderland, 1 stuk
Gedeeltelijk in tweevoud.
- 2764** Begroting van Maurits, prins van Oranje, voor een extraordinaris contributie van
400.000 pond voor de Staten-Generaal voor het herstel van de fortificaties, [1585];
afschrift (eind 16e eeuw). 1 katern
(eind 16e eeuw)
In het Frans.
- 2765** Staat van de door het gewest Friesland over het jaar 1594 geïnde extraordinaris
contributies, [1595]; afschrift (eind 16e eeuw). 1 stuk
(eind 16e eeuw)
- 2766** Staten van de uitgaven van Pieter van Moijalen, commies van de financiën bij de
Generaliteit, en van de inkomsten van de Staten van Holland en West-Friesland en
van de Staten van Friesland over de periode van 1 april 1599-1600, [1600];
afschriften (begin 17e eeuw). 2 stukken
(begin 17e eeuw)
- 2767** Staat van de uitgaven, die Philips Doubleth, ontvanger-generaal van de
Generaliteit, bij het afsluiten van de rekening over het jaar 1605, heeft voldaan,
[1605]; afschrift (begin 17e eeuw). 1 stuk
(begin 17e eeuw)
- 2767A** Propositie van de Raad van State aan de Staten-Generaal van 22 januari 1615,
inzake het beschikbaar stellen van een bedrag als consent voor de extraordinaris
contributie boven de Staat van Oorlog van 1615, vanwege de troepenconcentraties
van Spanjaarden in de omgeving van Gulik, Kleef en Berg, 1615; afschrift (begin 17e
eeuw). 1 stuk
(begin 17e eeuw)
RGP 151: p. 384-385.
- 2768** Memorie van de Raad van State voor de Staten-Generaal van 10 december 1615,
betreffende een verhoging in de extraordinaris lasten, die door de gewesten, naast
de schulden over de jaren 1614 en 1615, opgebracht moeten worden, 1615; afschrift
(begin 17e eeuw). 1 stuk
(begin 17e eeuw)
RGP 152: p. 548.

2769 Staat van inkomsten van de Republiek uit de extraordinaris contributies door de gewesten over de jaren 1612-1616; met opgave van de schulden van Drenthe, 1616; afschrift (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 1 stuk

2769A Propositie van de Raad van State aan de Staten-Generaal van 8 juni 1617, inzake het verlenen van een extraordinaris contributie naar aanleiding van de propositie van Guillet de Monthou, buitengewoon ambassadeur van Savoyje, en Christofforo Suriano, resident van Venetië, om de oorlog tegen de Spanjaarden te continueren, 1617; afschrift (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 1 stuk
RGP 152: p. 132.

4 QUOTEN

a Ordinaris quoten

2770 Uittreksel uit de resoluties van de Landraad beoosten Maze van 21 april 1583, waarbij men de gewesten toestaat om in afwijking van artikel 9 van de Unie van Utrecht ieder op zich een regeling te treffen tot het heffen van quoten zonder daarbij de inwoners uit andere gewesten zwaarder te mogen belasten dan de eigen inwoners, 1583; afschrift (eind 16e eeuw).
(eind 16e eeuw) 1 stuk

2770A Staat van de door Brabant, Gelderland, Vlaanderen, Holland, Zeeland, Utrecht, Friesland, Groningen en de Ommelanden, Overijssel en Drenthe ten behoeve van het leger voor het jaar 1586 krachtens de quotisatie op te brengen gelden, 1586; afschrift (eind 16e eeuw).
(eind 16e eeuw) 1 katern

2771 Uittreksel uit de resoluties van de Staten-Generaal van 4 oktober 1590, waarbij geconstateerd wordt dat de Staten van Zeeland, op verzoek van George Eberhard, graaf van Solms, gouverneur van Zeeland, alsnog hun aandeel in de op 12 april 1590 verzochte som van 950.000 gulden in de quoten toezeggen; authentiek afschrift.
1590 1 stuk

2772 Missive van de Staten van de Stad en Ommelanden van Groningen aan de Staten-Generaal van 24 mei 1597, waarbij zij hun aandeel in de quoten toezeggen; met enkele kanttekeningen over de invloedssfeer van de Staten van Holland en West-Friesland bij de inning der convoeien en licenten en over die van de Staten van Friesland door inkwartiering van Friese troepen in Groningen, 1597; afschrift (eind 16e eeuw).
(eind 16e eeuw) 1 stuk
RGP 62: p. 571.

2773 Missive van de Friese Ommelanden aan de Staten-Generaal van 24 mei 1597, waarbij zij weigeren nog langer alleen de quoten voor Groningen op te brengen, omdat de stad Groningen reeds enige tijd is gereduceerd, 1597; afschrift (eind 16e eeuw).
(eind 16e eeuw) 1 stuk
RGP 62: p. 573-575.

2774 Akte, waarbij de Gecommitteerde Raden van Holland en West-Friesland met de

gedeputeerden van de Staten van Zeeland in [december 1613] op verzoek van de Staten-Generaal overeenkomen om één procent van de quoten van 1613 voor hun rekening te nemen, 1613; afschrift (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 1 stuk

2775 Uittreksel uit de resoluties van de Staten-Generaal van 6 december 1616, betreffende het verzoek van de Staten van Zeeland van voornoemd college om de bijdragen in de quoten van elf tot negen procent te verlagen, daar de inkomsten uit de gemene middelen niet toereikend zijn, 1616; afschriften (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw)

b Extraordinaris quoten

2776-2786 Staten van de uitgaven van de gewesten aan extraordinaris quoten, al of niet met opgave van de desbetreffende schulden, 1597-1601, 1603-1606, 1608 en 1609-1617, afschriften (eind 16e en begin 17e eeuw).
10 katern en 18 stukken

2776 ,
1597 januari 1-december 31. Holland, Zeeland, Utrecht, Friesland en Groningen.

1597 oktober -december Gelderland, Holland, Zeeland, Utrecht, Friesland, Groningen en Overijssel., 3 stukken

2777 1597 maart -1598 maart 31. Gelderland, Holland, Zeeland, Utrecht, Friesland, Overijssel en Groningen., 1 katern

2778 ,
1599 januari -juni 17. Gelderland, Holland, Zeeland, Utrecht, Friesland, Overijssel en Groningen.
1599 januari - juli 15. Gelderland, Holland, Zeeland, Utrecht, Friesland, Overijssel en Groningen. Betreft ook inkomsten.
1599 januari -september 18 Gelderland, Holland, Zeeland, Utrecht, Friesland, Overijssel en Groningen. Betreft aanslagen en aflossingen
1599 juli 27 -augustus 8. Betreft meerkosten., 3 katernen en 2 stukken

2779 1599 maart 5 -1600 januari 28. Gelderland, Holland, Zeeland, Utrecht, Friesland, Overijssel en Groningen., 1 stuk Betreft meerkosten.

2780 1601 januari 9-augustus 14 Gelderland, Holland, Zeeland, Utrecht, Friesland, Overijssel en Groningen., 1 katern en 1 stuk

2781 1603 januari 1-december 31 Gelderland, Holland, Zeeland, Utrecht, Friesland, Overijssel en Groningen., 1 katern
Betreft aflossingen van aanslagen.

2782 1604. Gelderland, Holland, Zeeland, Utrecht, Friesland, Overijssel en Groningen., 1 katern
Betreft aflossingen van aanslagen

2783 1605 januari 14-december 28 Gelderland, Holland, Zeeland, Utrecht, Friesland, Overijssel en Groningen., 1 katern
Betreft enkel de inkomsten

2784 ,
1606 januari 19-december 30 Gelderland, Holland, Zeeland, Utrecht, Friesland, Overijssel, Groningen en Drenthe.
1606 september -oktober. Betreft enkel de inkomsten en uitgaven van Frankrijk., 1 katern en 2 stukken

2785 ,
1608 januari -maart 31. Gelderland, Holland, Zeeland, Utrecht, Friesland, Overijssel en Groningen. Betreft ook inkomsten. Betreft

ook inkomsten uit Frankrijk.

1608 januari 1-april 30. Gelderland, Holland, Zeeland, Utrecht, Friesland, Overijssel en Groningen.

1608 januari 1-juli 11 en Gelderland, Holland, Zeeland, Utrecht, Friesland, Overijssel en Groningen. Betreft ook inkomsten, en ook inkomsten uit Frankrijk.

1608 januari 1-oktober 20. Gelderland, Holland, Zeeland, Utrecht, Friesland, Overijssel en Groningen. Betreft ook inkomsten, en ook inkomsten uit Frankrijk.

1608 januari 1-oktober 28. Gelderland, Holland, Zeeland, Utrecht, Friesland, Overijssel en Groningen. Betreft ook inkomsten, en ook inkomsten uit Frankrijk.

2786 1608 januari 1-december 31 Gelderland, Holland, Zeeland, Utrecht, Friesland, Overijssel en Groningen. 1608, 8 stukken

1609 januari 4-1617. Gelderland, Holland, Friesland, Utrecht, Friesland, Overijssel en Groningen., 1 katern

1. Betreft ook inkomsten uit de ordinarij consenten. 2. In tweevoud.

5 INTEREST

a Inkomsten en uitgaven

2787-2790 Staten van de inkomsten en uitgaven van Philips Doubleth, ontvanger-generaal van de Generaliteit, wegens al of niet tegen interest geleende gelden en van ingewilligde extra-ordinarij lasten; afschriften (eind 16e eeuw).

4 katernen en 5 stukken

2787 1594 maart -augustus Holland, Zeeland, Utrecht en Friesland., 1 katern

2788 ,
1593 oktober 21-1595 mei 11 Zeeland, Utrecht en Friesland. 1 stuk.
Betreft enkel inkomsten

1594 november 28-1595 mei 27 Holland, Zeeland, Utrecht en Friesland. 1 stuk

1595 april 11-oktober 14 Holland, Zeeland, Friesland en Groningen., 1 stuk

2789 ,
1595 april -1596 maart 25. Holland, Zeeland, Utrecht en Friesland. 1 katern

1596 juli 8-augustus 13 Holland, Zeeland, Utrecht, Friesland en Groningen. 1 katern

1596 januari 1-december 31 Holland, Zeeland, Utrecht, Friesland en Groningen. 1 katern

2790 ,
1597 april 30-augustus 17 Het Noorderkwartier
1597 maart -oktober 31 Gelderland, Holland, Zeeland, Utrecht, Friesland, Overijssel en Groningen, 2 stukken

b Leningen op eigen naam

2791-2794 Staten van de door Philips Doubleth, ontvanger-generaal van de Generaliteit, op last van de Staten-Generaal, op zijn eigen naam tegen interest geleende penningen, 1597, 1601 en 1614; afschriften (eind 16e en begin 17e eeuw).

1 katern en 3 stukken

2791 1596 januari 4-1597 mei 12, 1 katern

In tweevoud.

- 2792** 1596 januari 7-1597 januari 15, 1 stuk
2793 1596 februari 2-1601 september 7, 1 stuk
2794 1614 september 4, 1 stuk

c Openstaande leningen

- 2795-2798** Staten van de door Philips Doubleth, ontvanger-generaal van de Generaliteit, op last van de Staten-Generaal, tegen interest gesloten leningen, die nog openstaan, 1602, 1603, 1613 en 1616; afschriften (eind 16e eeuw). 4 katernen
- 2795** 1596 januari 11-1602 november 15, 1 katern
2796 1596 januari 11-1603 oktober 30, 1 katern
2797 1596 januari 11-1598; 1600 maart 29-1612 januari 13, 1 katern
2798 1596 januari 11-1598 september 1; 1600 maart 29-1616 september, 1 katern
 In tweevoud.

d Aflopende leningen

- 2799** Lijst van interesten. die in januari en februari 1605 zullen vervallen, 1605; afschrift (begin 17e eeuw). 1 stuk
 (begin 17e eeuw)

e Leningen met de Staten van Holland en West-Friesland

- 2800** Staat van de door Philips Doubleth, ontvanger-generaal van de Generaliteit, op last van de Staten-Generaal, tegen interest van de Staten van Holland en West-Friesland geleende penningen, 1597; afschrift (eind 16e eeuw). 1 stuk
- 2801-2802** Stukken betreffende verrekeningen van de Staten-Generaal met de Staten van Holland en West-Friesland van tegen interest geleende penningen, 1605 en 1606; afschriften (begin 17e eeuw). 1 katern en 1 stuk
- 2801** 1596-1605, 1 katern en 1 stuk
 Met een bijlage.
2802 1603-1606, 1 stuk

6 SOLDIEN EN TRACTEMENTEN

- 2803** Begroting van Jan van der Beke, tesorier van de oorlogslasten, op 22 december 1579 ingediend, voor de op te brengen soldij, 1579; afschrift (eind 16e eeuw). 1 stuk
 In het Frans.
- 2804** Staat van tractementen, die door de gewesten Gelderland, Holland, Zeeland, Utrecht, Friesland, Overijssel, Groningen, Drenthe, Brabant, Vlaanderen en Lingen uit de bijdragen voor de Staat van Oorlog betaald moeten worden [1580]; afschrift (eind 16e eeuw). 1 stuk
 (eind 16e eeuw)
- 2805** Rapport van Milly de Josephin voor de (Staten-Generaal), inzake de bij het uitbetalen van de soldij gepleegde fraude en betreffende het overlopen van

- soldaten naar de vijand, [1582]; afschrift (eind 16e eeuw).
(eind 16e eeuw)
In het Frans. 1 katern
- 2806** Lijst van de inkomsten en uitgaven aan tractementen voor de infanterie en cavalerie, [1585]; afschrift. (eind 16e eeuw) Met een bijlage; afschrift (eind 16e eeuw).
(eind 16e eeuw) 2 stukken
- 2807** Lijst van de ontvangsten van de Engelse troepen uit een aantal Hollandse steden, [1585], afschrift (eind 16e eeuw).
(eind 16e eeuw) 1 stuk
- 2808** Lijst van betalingen in de soldij aan de Franse en Engelse compagnies cavalerie en regimenten infanterie, [1590]; afschriften (eind 16e eeuw).
(eind 16e eeuw)
In het Frans. 2 katernen
- 2809** Staat van betaling voor de compagnies cavalerie, zoals deze krachtens het plakkaat van 6 februari 1599 dient te geschieden; met een opgave van de officieren, die in dienst zijn en het aantal manschappen, dat dienst bij hen doet; met een maandelijks en jaarlijkse soldij-opgave, [1599]; afschrift (eind 16e eeuw).
(eind 16e eeuw) 1 stuk
- 2810** Uittreksel uit de resoluties van de Staten-Generaal van 9 augustus 1599, betreffende de schulden aan François Veere, generaal en gouverneur van Den Briel, en zijn hoge ambtenaren over het laatste kwartaal van 1599, 1599; authentiek afschrift.
1 stuk
- 2811** Lijsten van betalingen in de soldij door Philips Doubleth, ontvanger-generaal van de Generaliteit, van 22 november 1599, en 14 september 1600 aan ongerepatrieerde compagnies, 1599 en 1600; afschriften (eind 16e eeuw).
(eind 16e eeuw) 2 stukken
- 2812** Lijsten van betalingen in de soldij door Pieter van Moijalen en N.N., commiezen van de ontvanger-generaal van de Generaliteit, aan de compagnies cavalerie en regimenten infanterie, 1600 en 1603; afschriften (eind 16e en begin 17e eeuw).
(eind 16e en begin 17e eeuw) 3 stukken en 1 katern
- 2813** Lijsten van betalingen in de soldij door de Republiek aan de cavalerie en infanterie; met opgave van de troepensterkte, eind 16e eeuw en 1602; afschriften (eind 16e en begin 17e eeuw).
(eind 16e en begin 17e eeuw) 4 katernen
- 2814** Uittreksel uit de secrete resoluties van de Staten-Generaal van 27 december 1600 en van 3 januari 1601, inzake het alsnog toekennen van een beloning aan Johan, graaf van Nassau, en aan Erasmus Stoeveren, ontvanger van Nassau, voor de bewezen diensten, bekostigd uit het van de keurvorsten ontvangen geld; authentieke afschriften.
1601
RGP 85: p. 518. 1 stuk
- 2815** Uittreksel uit de resoluties van de Staten-Generaal van 22 juli 1606, betreffende de frauduleuze praktijken van gouverneurs, kapiteins en ritmeesters bij de

- uitbetalingen aan hun soldaten, ten gevolge waarvan de Raad van State hen behalve de mondelinge ook nog een schriftelijke eed wil laten afleggen, 1606; afschrift (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 1 stuk
RGP 101: p. 687.
- 2816** Lijsten van door de Republiek verrichte en te verrichten betalingen aan het krijgsvolk, 1600 [1600], 1604 en 1606; klad, concept en gelijktijdige afschriften. 7 stukken
- 1594 november 27
1 stuk
In het Frans.
1600 mei 1 stuk
1600 juli 31 -augustus 10 1 stuk
[1600] 1 stuk
1604 juni 1 stuk
1604 september 1 2 stukken
- 2817** Lijst van de Staten-Generaal voor de kapiteins der compagnies van het aantal recruten, dat de Staten-Generaal aan hen voorschrijft voor het uitbreiden der compagnies; met opgave van "loopgeld", (eind 16e eeuw) en 1607; afschriften (eind 16e eeuw en begin 17e eeuw). 2 katernen
(eind 16e eeuw en begin 17e eeuw)
- 2818** Uittreksel uit de resoluties van de Staten-Generaal van 20 juni 1609, betreffende het concept-traktaat op het onderhoud van de Franse regimenten voetknechten en compagnies ruiters, waarvoor de Staten van Holland en West-Friesland een akte van indemniteit hebben ingediend voor de ontvangst van de Franse penningen namens de Generaliteit, 1609; afschrift (begin 17e eeuw). 1 stuk
(begin 17e eeuw)
- 2819** Missive van de Raad van State aan de Staten-Generaal van 23 augustus 1612, waarin zij negatief beschikt op een door de solliciteur van wijlen kolonel Backlough op verzoek van zijn zoon en de erfgenamen ingediend rekest, on ook over de jaren 1604-1611 volledige betalingen te willen voldoen voor Backloughs werkzaamheden als kolonel, hoewel hij toen het meest in Schotland en Engeland verbleef; authentiek afschrift. 1 stuk
1612
- 2820** Staten van de door Noël de Caron, agent respectievelijk ambassadeur van de Republiek in Engeland, op Philips Doubleth, ontvanger-generaal van de Generaliteit en zijn commies Thyman van Volbergen in de jaren 1599-1602 en 1611-1613 getrokken wissels, 1602 en 1613; afschriften (begin 17e eeuw). 3 stukken
(begin 17e eeuw)
- 2821** Lijst van uitgaven van de Staten van Zeeland over de jaren 1612 en 1613 uit de contributies voor de Staat van Oorlog, 1614; afschrift (begin 17e eeuw). 1 stuk
(begin 17e eeuw)
- 2822** Uittreksel uit de resoluties van de Staten-Generaal van 23 november 1618, betreffende de instemming van de Staten van Holland en West-Friesland met een betaling aan kolonel Philips de Lievin, heer van Famars, voor zijn Waalse regiment en betreffende de weigering van de Staten van Utrecht om kapitein Buisson voor zijn onderdeel te financieren, 1618; afschrift (begin 17e eeuw). 1 stuk
(begin 17e eeuw)

7 SERVICE- EN LOGIESGELDEN

2823 Stuk houdende advies van de Raad van State aan de Staten-Generaal van 28 november 1594 op een door de gedeputeerden van de frontiersteden van Staats-Brabant, Gelderland en Overijssel ingediend rekest, om verlichting van het service- en logiesgeld, waarop afwijzend moet worden beschikt met het oog op de andere gewesten, 1594; afschrift (eind 16e eeuw).
(eind 16e eeuw) 1 stuk
RGP 57: p. 262-263.

2824 Resolutie van de Staten-Generaal van 1 augustus 1595, waarbij zij de gedeputeerden van de frontiersteden van Brabant, Gelderland en Overijssel toestaan om bij wijze van proef het heffen van service- en logiesgelden voor de duur van één jaar op te schorten onder voorwaarde dat de militaire bezetting in deze steden blijft gehandhaafd, 1595; afschrift (eind 16e eeuw).
(eind 16e eeuw) 1 stuk
RGP 57: p. 510-511.

8 REPARTITIEGELDEN

2825 Staten van de repartitiegelden van de Noordelijke en Zuidelijke Nederlanden in de quoten van de Generaliteit, 1558 en vóór 1588; afschrift (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 2 stukken
1. Eén stuk in het Frans.
2. Eén stuk in tweevoud.

2826 Begroting van de repartitiegelden van de gewesten Gelderland, Holland, Zeeland, Friesland, Groningen en Utrecht, het graafschap en het landschap Drenthe over de periode van mei 1579 tot aan het ontzet van Maastricht, 1579; afschrift (eind 16e eeuw).
(eind 16e eeuw) 1 stuk

2827 Lijst van de eenheden van de cavalerie en infanterie op 19 augustus 1579; met een begroting van de bijdragen in de repartitiegelden van Holland, Zeeland, Utrecht, Friesland, Groningen en de Ommelanden, Drenthe. het land van Wedde en Gelderland, 1579; afschrift (eind 16e eeuw).
(eind 16e eeuw) 1 stuk
In het Frans.

2828 Memorie inzake de betalingen van de gewesten Brabant, Holland, Zeeland, Urecht, Friesland en Mechelen in de quoten en de repartitiegelden over de periode van 1 september 1584 - 1 februari 1586, 1586; afschrift (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 1 stuk

2829 Begroting voor oorlogslasten, die eind 1588 door de Raad van State bij de Staten-Generaal ingediend is voor het eerste halve jaar van 1589 met het oog op de bijdragen, die door Holland, Zeeland, Utrecht, Friesland, Gelderland, Overijssel, Drenthe, Brabant en Vlaanderen opgebracht dienen te worden aan repartitiegelden, 1588; afschrift (eind 16e eeuw).
(eind 16e eeuw) 1 stuk
In twee versies aanwezig.

2830 Staat van de overschotten en tekorten in de repartitiegelden in de rantsoenen, [1590]; afschrift (eind 16e eeuw).

-
- (eind 16e eeuw) 1 katern
- 2831** Staat van de door de gewesten ten behoeve van de Franse en de "Gascoense" troepen betaalde repartitiegelden in de contributies, [1596]; afschrift (eind 16e eeuw).
(eind 16e eeuw) 1 katern
- 2831A** Staat van het op 5 april 1599 door de Raad van State bij de Staten-Generaal ingediende overzicht van de ongerepartieerde repartitiegelden; met opgave inzake de verdeling hiervan over Gelderland, Holland, Zeeland, Urecht, Friesland, Overijssel en Groningen en de Ommelanden, 1599; afschrift (eind 16e eeuw).
(eind 16e eeuw) 1 katern
- 2832** Rekening van de inkomsten en uitgaven in de repartitiegelden voor de rantsoenen van Luxemburg, [1600]; afschrift (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 1 katern
- 2833** Staten van de betalingen van het merendeel van de gewesten aan de repartitiegelden in de quoten, die in mindering zijn gebracht op de verzochte ordinarisquoten; met opgaven van de resterende schulden, z.j.; afschriften (eind 16e eeuw).
(eind 16e eeuw) 7 stukken
- 2833A** Begroting van de bijdragen in de repartitiegelden van het leger, de tractementen en de ordinaris lasten voor het jaar 1605 door Gelderland, Holland, Zeeland, Utrecht, Friesland, Overijssel, Groningen en de Ommelanden, alsmede van de extraordinaris contributies van Drenthe, Lingen, Wedde en Westingerwolde, 1604; afschrift (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 1 katern
- 2834** Staten van de betalingen van de verschillende gewesten aan de repartitiegelden van 1 juni, 13 juli, 14 september en 6 oktober 1607 tot bekostiging van de ongerepartieerde troepen, 1607; origineel en afschriften (begin 17e eeuw). Met bijlagen; gelijktijdige afschriften.
(begin 17e eeuw) 1 omslag
Twee staten in tweevoud.
- 2835** Staten van assignaten, die ontoereikend geacht worden, omdat de gewesten Gelderland, Zeeland, Utrecht en Friesland de omgeslagen quoten in de contributies niet hebben aanvaard, 1608; afschrift (begin 17e eeuw). Met een bijlage; afschrift
(begin 17e eeuw) 3 stukken
- 2836** Staten van de bijdragen van de gewesten in een quote van 250.000 pond tot repartitie van de achterstallige betalingen aan de ongerepartieerde troepen, 1608; afschriften (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 3 stukken
- 2837** Staten van de repartitiegelden van de gewesten, die in mindering zijn gebracht op het bij ieder gewest vermelde bedrag; met opgaven van de uitgaven, 1613; afschriften (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 2 katernen en 5 stukken
- 2838** Staten van de repartitiegelden in de omslagen over de gewesten, waaronder de

bekostiging van de Franse en Engelse regimenten, 1617; afschriften (begin 17e eeuw). Met een bijlage; gelijktijdig afschrift.
(begin 17e eeuw)

4 stukken

9 BETALINGEN OP ORDONNANTIE

a Uitgaven

- 2839-2845** Staten van de uitgaven van Philips Doubleth, ontvanger-generaal van de Generaliteit, in verband met de daartoe door de Staten-Generaal uitgevaardigde ordonnanties, 1592, 1593, 1600, 1605, 1606 en 1613; afschriften (eind 16e en begin 17e eeuw).
3 katernen en 7 stukken
- 2839** 1592 maart 21- december 24, 1 katern
Met uitzondering van de pensioenen.
1592 april 1-1593 juni 31 1 stuk
- 2840** 1593 juni 26- augustus 30, 1 stuk
1593
1 stuk
Betreft onbetaalde ordonnanties.
- 2841** 1600 februari 10 1 stuk oktober 28
- 2842** 1602 juni 1-1605 april 3, 1 stuk
- 2843** 1605 april 19 22, 1 stuk
- 2844** 1604 december 15-1606 november 16, 1 katern
- 2845** 1609-1613, 1 katern

b Achterstallige betalingen

- 2846-2851** Staten van achterstallige betalingen van Philips Doubleth, ontvanger-generaal van de Generaliteit, die voldaan moeten worden, overeenkomstig daartoe door de Staten-Generaal uitgevaardigde ordonnanties, 1593, 1606-1609 en 1613; afschriften (eind 16e en begin 17e eeuw).
1 katern en 5 stukken
- 2846** 1593 augustus, 1 stuk
- 2847** 1604 december 15-1606 oktober 18, 1 stuk
- 2848** 1604 december 15-1607 september 13, 1 stuk
- 2849** 1604 december 15-1608, 1 stuk
- 2850** 1604 december 15-1609 februari 21, 1 katern
- 2851** 1604 april 15-1613 november 1, 1 stuk

- 2852** Staat van de uitgaven van Philips Doubleth, ontvanger-generaal van de Generaliteit, over de jaren 1602-1610, waarvoor hij nog geen ordonnanties van de Staten-Generaal heeft ontvangen, 1610; afschrift (begin 17e eeuw).
1 stuk

10 ACHTERSTALLIGE BETALINGEN

- 2853** Missive van Leicester aan de Staten-Generaal van 11 juli 1586, betreffende een regeling voor de betaling van de schulden aan de troepen in Holland en Zeeland; met apostilles, 1586; afschrift (eind 16e eeuw).
1 stuk
- 2854** Uittreksel uit de resoluties van de Staten-Generaal van 4 en 6 november en van 2 december 1586, inzake het bekostigen van achterstallige betalingen aan de troepen, 1586 authentieke afschriften en afschrift (eind 16e eeuw).

- (eind 16e eeuw) 3 stukken
RGP 47: p. 377-380 en 383-384.
- 2855** Lijsten van achterstallige betalingen in de soldij aan de ongerepartieerde compagnie cavalerie en regimenten infanterie, [1587], [1590] en 1600; klad een afschriften (eind 16e eeuw).
(eind 16e eeuw) 6 stukken en 1 katern
1587 april 1-1588 januari 2 stukken
1590 1 katern
1600 maart 24- mei 8 1 stuk
1600 april 29 1 stuk
1600 augustus 2 (2 x) 2 stukken
- 2856** Lijsten van achterstallige betalingen in de soldij door Philips Doubleth, ontvanger-generaal van de Generaliteit, aan de ongerepartieerde compagnies cavalerie, 1598 en 1600; afschriften (eind 16e eeuw).
(eind 16e eeuw) 3 stukken
- 2857** Uittreksel uit de resoluties van de Staten-Generaal van 2 oktober 1600, inzake de door het Hof van Friesland bij de Staten-Generaal ingediende voorstellen, betreffende het uitschrijven van een landdag over de achterstallige betalingen aan de ongerepartieerde en gerepartieerde compagnies cavalerie van Friesland, die door de kwartieren Oostergo en Westergo en Leeuwarden in dienst zijn genomen, 1600; gelijktijdig afschrift.
1 stuk
Zie RGP 85: p. 314, noot 1.
- 2858** Lijst van achterstallige betalingen aan maandgage van de ongerepartieerde compagnies, [1600]; afschrift (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 1 stuk
- 2859-2861** Staten van achterstallige betalingen van de Republiek, al of niet met opgaven van de aflossingen, 1586, 1606 en 1608 afschriften (eind 16e eeuw).
1 katern en 4 stukken
- 2859** 1586 november 28, 1 katern
In het Frans.
- 2860** 1599-1606
- 2861** 1608 januari en februari, 1 stuk
1608 februari
1608 augustus 26-december 314
- 2862-2865** Staten van de achterstallige betalingen van de Republiek, die op korte termijn voldaan moeten worden, 1586, 1587, 1607 en 1610; afschriften (eind 16e en begin 17e eeuw).
4 stukken
- 2862** 1586
- 2863** 1587
In tweevoud.
- 2864** 1607 september en oktober
- 2865** 1610 november 15
- 2866-2871** Staten van achterstallige betalingen van de gewesten aan de Republiek, al of niet met opgaven van de aflossingen, 1604, 1607-1609, 1612-1613 en z.j.; afschriften (begin 17e eeuw).
11 stukken
- 2866** 1604. Zeeland, 1 stuk

- 2867** 1607. Gelderland, Holland, Zeeland, Utrecht, Friesland en Overijssel. Twee stukken in het Frans. 3 stukken. 1607. Friesland., 1 stuk
- 2868** ,
1608 januari 1- april 30. Gelderland, Holland, Zeeland, Utrecht, Friesland en Overijssel. 1 stuk
1608 mei. Gelderland, Holland, Zeeland, Utrecht, Friesland, Overijssel en Groningen. 1 stuk.
1608 mei 1 - juni 30. Gelderland, Holland, Zeeland, Utrecht, Friesland, Overijssel en Groningen., 1 stuk
- 2869** 1609 juli 22. Holland, Zeeland, Utrecht en Overijssel, 1 stuk
- 2870** 1612 en 1613. Gelderland, Holland, Zeeland, Utrecht, Friesland, Overijssel en Groningen, 1 stuk
- 2871** z.j. Gelderland, Holland, Zeeland, Utrecht, Friesland en Overijssel, 1 stuk

11 FINANCIERING MET HET BUITENLAND

a Duitsland

- 2872** Uittreksel uit de resoluties van de Staten-Generaal van 3 september 1578, inzake het verstrekken van nieuwe tegen oude obligaties door de Staten-Generaal aan het krijgsvolk te 's-Hertogenbosch, 1578; authentiek afschrift
1593 1 stuk
In het Frans.
- 2873** Lijst van de maandelijkse contributies van de Republiek in het jaar 1578 aan de Duitse cavalerie; met een specificatie van het aantal paarden, 1578; afschrift (eind 16e eeuw).
(eind 16e eeuw) 1 stuk
- 2874** Lijsten van maandelijkse tractementen van 2.000 Duitse reizigerspaarden, krachtens een door de Staten-Generaal met Adolf graaf van Nieuwenaar en Meurs, gesloten overeenkomst, 1587 en [1590]; afschriften (eind 16e eeuw).
(eind 16e eeuw) 3 stukken
- 2875** Stukken betreffende het werven van de Duitsers als cavaleristen en infanteristen door de Staten-Generaal en de daarover door de Staten-Generaal en door de Stenden met Lodewijk, landgraaf van Hessen, Heinrich-Julius, hertog van Brunswijk, Johan-Adolf, aartsbisschop van Bremen, Johan XIII, graaf van Oldenburg, en de stadhouder van Munster, gevoerde correspondentie, inzake het uitbetalen van soldij, 1594; gelijktijdige afschriften.
1 katern en 4 stukken
Gedeeltelijk in het Duits.
- 2876** Akte van overeenkomst van Maurits, landgraaf van Hessen, met Christoffer, hertog van Brunswijk, van 17 januari 1599, inzake het monstereen en leveren van tien compagnies cavalerie, 1599 met een tractementslijst als aanvulling, 1599; afschrift (eind 16e eeuw).
(eind 16e eeuw) 1 katern
- 2877** Kwitantie van George Eberhard, graaf van Solms, voor Eckbrecht van der Malskurch, proviandmeester van de Republiek, voor de ontvangst van duizend rijksdaalders, 1599, origineel.
1 stuk

- 2878** Stukken betreffende de onderhandelingen van Nicolaas Bruyninck en Daniel van der Meulen, gedeputeerden van de Staten-Generaal, met de gedeputeerden van de vier Kreitsen en Stenden van 17 en 20 augustus 1599 om te voorkomen, dat een gedeelte der Duitse troepen vanwege het niet betalen van achterstallige betalingen door de Staten-Generaal in dienst zal gaan bij de Spanjaarden, 1599 origineel en afschrift.
2 stukken
1. Eén stuk in tweevoud.
2. RGP 121: p. 611-615.
- 2879** Staat van de maandelijks bezoldiging van het Duitse krijgsvolk, dat in dienst is van de Staten-Generaal; met opgave van de in verschillende steden ingekwartierde compagnies en regimenten, [1600]; afschrift (begin 17e eeuw).
1 stuk
In het Duits.
- 2880** Omrekeningstabel van in Emmerik en het land van Kleef gangbare munteenheden naar de Nederlandse munteenheden, [1600]; afschrift (begin 17e eeuw).
1 stuk
(begin 17e eeuw)
- 2881** Lijst van de troepensterkte van de Duitse cavalerie van 21 september 1602, 1602; afschrift (begin 17e eeuw).
1 stuk
(begin 17e eeuw)
- b Frankrijk**
- 2882** Akte van schadeloosstelling van Charles de Saldaigne, gezant van Hendrik IV, koning van Frankrijk, voor de Staten-Generaal van 1 september 1590 voor een door hem met hen voor de aanschaf van voedsel en munitie aangegane lening, 1590; afschrift (eind 16e eeuw).
1 stuk
(eind 16e eeuw)
In het Frans.
- 2883** Stukken betreffende de door de Republiek in 1591 en 1592 ten behoeve van het beleg van Rouaan gemaakte onkosten, 1592; kladden en afschriften (eind 16e eeuw).
3 stukken
(eind 16e eeuw)
- 2884** Liquidatie van de betaling van de Staatse troepen, die in de periode van 24 januari - 11 september 1592 in Frankrijk hebben gediend, 1592; afschrift (eind 16e eeuw).
1 katern
(eind 16e eeuw)
- 2885** Staat van de in de periode van 9 oktober 1589 - 23 november 1593 door de Republiek aan Frankrijk verstrekte leningen, [1594]; afschrift (eind 16e eeuw).
1 stuk
(eind 16e eeuw)
- 2886** Liquidatie van de betalingen van de Staatse troepen, die op repartitie staan van Holland en die in 1594 en 1595 in Frankrijk hebben gediend, 1595; afschriften (eind 16e eeuw).
1 katern en 1 stuk
(eind 16e eeuw)
- 2887** Staten van de betalingen van de Staatse troepen, die in de periode van 14 maart 1594 - 12 juni 1595 in Frankrijk hebben gediend, 1594 en 1595; afschriften (eind 16e eeuw).
1 katern en 2 stukken
(eind 16e eeuw)

- 2888** Rekening van Erick van Sijpesteijn, commies van de penningen en de munitie van de Staatse troepen, die in de periode van 31 september 1595 - 8 februari 1596 in Frankrijk hebben gediend, 1956; afschrift (eind 16e eeuw).
(eind 16e eeuw) 1 stuk
- 2889** Memories van Johan van Oldenbarnevelt voor Erick van Sijpesteijn, commies van de penningen en de munitie, inzake de betaling van de tractementen van de Franse troepen in de Republiek, [1595]; concepten.
2 stukken
- 2890** Rekening van François Doubleth, betaalmeester van de Staatse troepen, die in de periode van 4 september 1595 - 12 maart 1596 in Frankrijk hebben gediend, 1596; afschrift (eind 16e eeuw).
(eind 16e eeuw) 1 stuk
- 2891** Rekening van François Doubleth, betaalmeester van de Staatse troepen, die in de periode van 12 maart - 29 mei 1597 in Frankrijk hebben gediend, 1597; afschrift (eind 16e eeuw).
(eind 16e eeuw) 1 katern
- 2892** Memorie van François Doubleth, betaalmeester van de Staatse troepen, van zijn rekening over de periode van 12 maart - 11 augustus 1597, 1597; afschrift (eind 16e eeuw).
(eind 16e eeuw) 1 stuk
- 2893** Staten van de in de periode van 12 maart - 21 augustus 1597 door François Doubleth, betaalmeester van de Generaliteit getrokken wisselbrieven en de ontvangsten van verschillende gewesten voor de bekostiging van de Nederlandse troepen in Frankrijk, 1597; afschriften (eind 16e eeuw).
(eind 16e eeuw) 3 stukken
- 2894** Memorie van de in de jaren 1590-1597 door de Republiek ten behoeve van Frankrijk verstrekte leningen en gedane uitgaven, [1598]; afschrift (eind 16e eeuw).
(eind 16e eeuw) 1 stuk
- 2895** Missive van Hendrik de la Tour d'Auvergne, hertog van Bouillon, graaf van Turenne, aan de Staten-Generaal, inzake het uitblijven van antwoord op zijn verzoek van 4 mei om doorgang te verkrijgen bij de Waal en de Rijn voor de Duitse troepen, die Frankrijk moeten assisteren, [eind 16e eeuw]; afschrift (eind 16e eeuw).
(eind 16e eeuw) 1 stuk
- 2895A** Commissie van de Staten-Generaal van 25 april 1602 voor Leonidas, heer van Béthune, als kolonel van een regiment Fransen, 1602; afschrift (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 1 stuk
1. In het Frans.
2. RGP 92: p. 165.
- 2896** Berekening van de onkosten van 26 april 1608 van de lasten, die Holland bij het hervatten van een oorlog als bijdrage in de betaling van de Franse troepen in de Republiek zou moeten opbrengen. concept.
1608 1 stuk
- 2897** Overzichtsstaten van de door de Republiek in de jaren 1598-1610 uit Frankrijk aan subsidies voor de betaling van Staatse troepen ontvangen subsidies, 1606, 1609 en

- 1610; afschriften (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 3 stukken
1. Eén stuk in tweevoud.
2. Eén stuk in het Frans.
- 2897A** Stuk houdende een op 19 april 1611 door Elie de la Place, heer van Russy, ambassadeur van Frankrijk, aan de Staten-Generaal gedane propositie, inzake de moeilijkheden die zijn gerezen over het terugbetalen van door Frankrijk op rekening van Engeland geleend geld voor de betaling van de Franse regimenten in de Republiek, 1611; afschrift (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 1 stuk
1. In het Frans.
2. RGP 135: p. 365-367.
- 2897B** Missive van de Staten-Generaal van 20 maart 1614, in antwoord op een door Benjamin Aubéry, heer du Maurier, ambassadeur van Frankrijk, gedane propositie, waarin zij bedanken voor het voortzetten van de hulp van Franse troepen in de Republiek, 1614; afschrift (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 1 stuk
RGP 151: p. 221-222.
- 2897C** Stuk houdende een op 4 april 1614 door Cornelis van der Mijle en Rutger van den Boetzelaer, heer van Langerack, bij Lodewijk XIII, koning van Frankrijk, gedane propositie, waarin zij bedanken voor de voortzetting van de hulp van Franse troepen en afspraken maken, inzake het regelen van de betalingen hiervan, 1614; afschrift (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 1 stuk
In het Frans.
- 2897D** Akte van benoeming door Lodewijk XIII, koning van Frankrijk, van 30 juli 1614 voor Gaspard de Coligny, als kolonel-generaal en van Jean Antoine de Courtomer, als luitenant-generaal van de Franse regimenten in de Republiek, 1614; afschrift (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 1 stuk
In het Frans.
- 2897E** Stukken betreffende de op 30 juli 1614 door Gaspard de Coligny, heer van Châtillon, als kolonel-generaal, met de Staten-Generaal gevoerde onderhandelingen, inzake de benoemingen van Jean Antoine de Courtomer als luitenant-generaal en François de Laubespine, heer van Hauterive, waarbij is bedongen dat dit geen extra onkosten voor de Republiek met zich meebrengt, 1614; origineel, minuut en afschrift (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 2 stukken
1. Het origineel ook als afschrift.
2. In het Frans.
3. RGP 151: p. 291.
- 2897F** Uittreksel uit de resoluties van de Staten-Generaal van 24 november 1615, inzake het oprichten van een derde regiment Fransen onder bevel van François de Laubespine, heer van Hauterive, als kolonel, en de resolutie van 3 december 1615, inzake het niet betalen van tractement aan Jean Antoine de Courtomer, luitenant-generaal van de twee Franse regimenten, 1615; afschriften (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 1 stuk
RGP 151: p. 539.
- 2898-2907D** Rekeningen van Philips Doubleth, ontvanger-generaal van de Generaliteit, van de

uit Frankrijk voor de betaling van binnen- en buitenlandse troepen ontvangen subsidies, 1599-1607 en 1615; afschriften (eind 16e en begin 17e eeuw).

3 omslagen, 3 katernen en 16 stukken

- 2898** 1599, 3 stukken
- 2899** 1600, 1 stuk
- 2900** 1601, 2 stukken
Merendeels in tweevoud.
- 2901** 1602, 1 omslag
- 2902** 1603, 1 omslag
Eén stuk gedeeltelijk in tweevoud.
- 2903** 1604, 4 stukken en 2 katernen
- 2904** 1605, 1 omslag
Vier katernen in tweevoud.
- 2905** 1606, 1 katern en 3 stukken
Katern in tweevoud.
- 2906** 1607, 1 stuk
- 2907** 1615, 2 stukken
- 2907A** Stuk, houdende een op 19 september 1616 door Benjamin Aubéry, heer du Maurier, ambassadeur van Frankrijk, gedane propositie, inzake het verzoek van Lodewijk XIII, koning van Frankrijk, om, in verband met het verbreken van een vredesverdrag te voorkomen, dat Nederlandse en Franse militairen naar Frankrijk of Gulik en Kleef trekken, 1616; afschrift (begin 17e eeuw). (begin 17e eeuw), 1 stuk
1. In het Frans.
2. RGP 151: p. 644 en 693.
- 2907B** Stukken betreffende de op 10 en 17 februari, 1 en 25 april en 2 juni 1617 door Odet de la Noue, buitengewoon ambassadeur en Benjamin Aubéry, ambassadeur van Frankrijk, met de Staten-Generaal gevoerde onderhandelingen over het verlenen van militaire steun aan Frankrijk in verband met de binnenlandse onlusten, door het toezenden van de Franse regimenten uit de Republiek, 1617 afschriften (begin 17e eeuw). (begin 17e eeuw), 1 omslag
1. In het Frans.
2. RGP 152: p. 33-37, 46-47, 87-88, 99 en 126.
- 2907C** Stuk houdende een op 6 november 1617 door Benjamin Aubéry, heer du Maurier, Frans ambassadeur van Frankrijk, gedane propositie, inzake het hervatten van de regelmatige betalingen aan de Franse regimenten in de Republiek en een verzoek aan de Staten-Generaal om de eenheid binnen de Republiek te bewaren, 1617; origineel en afschrift (begin 17e eeuw). (begin 17e eeuw), 1 stuk
1. In het Frans.
2. RGP 131: p. 257.
- 2907D** Stuk houdende een op 29 mei 1618 door Benjamin Aubéry, heer du Maurier, ambassadeur van Frankrijk, gedane propositie, inzake het herstel van de binnenlandse orde in Frankrijk, het betalen van schulden aan de Franse regimenten in de Republiek, aan te vullen door de Staten-Generaal, en het advies om de eenheid in de Republiek te bewaren, 1618; afschrift (begin 17e eeuw). (begin 17e eeuw), 1 katern
1. In het Frans in tweevoud.
2. RGP 152: p. 403 en 408.
- 2908** Uittreksel uit de resoluties van de Staten-Generaal van 23 augustus 1618, betreffende de weigering van de Staten van Holland en West-Friesland om, na de reeds eerder gedane voorschotten in de Franse penningen aan de Staten-Generaal,

ook voor de komende tijd deze betalingen te blijven doen, 1618; afschrift (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 1 stuk
RGP 152: p. 457.

c Frankrijk en Engeland

2909 Staat van achterstallige schulden van de Republiek aan Engeland van 17 februari 1605, 1605; afschrift (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 1 stuk

2910 Stukken betreffende de moeilijkheden die tussen Engeland en Frankrijk zijn gerezen over het betalen van de tiers van een bedrag, dat zij krachtens een contract van 26 juni 1603 overeengekomen zijn gezamenlijk jaarlijks voor de verdediging van de Republiek uit te geven, 1608, 1610 en 1614; afschriften (begin 17e eeuw). 5 stukken
(begin 17e eeuw)
1. In het Frans.
2. Eén stuk gedeeltelijk in het Nederlands.

12 EXPEDITIES

2910A Missive van Elbertus Leonius, kanselier van Gelderland, en Henry Killigrew, Engels lid van de Raad van State, aan de Staten-Generaal van 15 oktober 1586, waarbij zij vragen om extra geld vrij te maken voor het offensief in het graafschap Zutphen, 1586; afschrift (eind 16e eeuw). 1 stuk
(eind 16e eeuw)
RGP 47: p. 247.

2911 Uittreksel uit de rekeningen van Isbrant van der Does en Michiel van der Wael, commiezen van de ammunitie, inzake de in 1593 voor Geertruidenberg, het fort Hedel en de tocht naar Vlaanderen en in 1594 voor de stad Groningen, de vesting Koevorden en de tocht naar Frankrijk verstrekte ammunitie, met opgave van de voorraden, die nadien nog aanwezig zijn in magazijnen, 1593 en 1594; afschriften (eind 16e eeuw). 2 stukken
(eind 16e eeuw)

2912 Stukken betreffende de bekostiging van de expedities voor het ontzet van Wachtendonk, Rijnberk en 's-Gravenweert en de bezetting van Arnhem, Zutphen en de schans Vegetassche, [1600]; afschriften (begin 17e eeuw). 3 stukken
(begin 17e eeuw)

2913 Kwitanties van de ritmeesters Alexander Wisschart, Paulus Bax, Louis de Kethulle, heer van Rijkhoven, N.N. Artné en Werner van der Houde, heer Du Bois, opgesteld om te bewijzen, dat Alexander Wisschart meer profijt heeft getrokken uit de expeditie naar Luxemburg dan zijn collega's; authentieke afschriften, 1608. 1602-1604 1 katern

13 OVERIGE FINANCIËLE REGELINGEN

2914 Memorie van de Staten-Generaal van 1557, betreffende de moeilijkheden over het niet kunnen nakomen van de financiële verplichtingen door Holland, Brabant en Vlaanderen en suggesties voor de financiering van de ingediende begroting voor het leger, 1557; afschrift (eind 16e eeuw). 1 katern
(eind 16e eeuw)
In het Frans.

- 2915** Uittreksel uit de staten en regelingen van de oorlogslaste van de ontvanger-generaal en van Martin van den Berghe, commies van de Raad van Financiën, van de gewesten Brabant, Limburg, Luxemburg, Vlaanderen, Artois, Haynault, Holland, Zeeland, Namen en Overijssel over de periode van 1551-30 juni 1599; afschrift (eind 16e eeuw).
(eind 16e eeuw) 1 katern
In het Frans.
- 2916** Register houdende gegevens uit de kohieren van de Nederveluwe, Overveluwe, het Kwartier van Nijmegen en de steden Venlo, Doetinchem en Groenlo, inzake de in 1572 door de Staten-Generaal aan de in Gelderland verblijvende bevelhebbers verstrekte leningen, [1575]; origineel.
1 band
- 2917** Stukken betreffende de tekorten in de financiering van de troepen in de Zuidelijke Nederlanden, 1578; afschriften (eind 16e eeuw).
(eind 16e eeuw) 4 stukken
- 2917A** Staat van de door prins Willem van Oranje aan de Staten-Generaal van 12 december 1579 verzochte lichte van krijgsvolk, die hij voor de lente van 1580 nodig heeft, 1579; afschrift (eind 16e eeuw).
(eind 16e eeuw) 1 stuk
In het Frans.
- 2917B** Staat van het op 28 november 1586 door de Raad van State in de vergadering bij de Staten-Generaal ingediende overzicht van de onkosten van het Nederlandse en Engelse leger op dat moment, 1586; afschrift (eind 16e eeuw).
(eind 16e eeuw) 1 katern
In tweevoud.
- 2918** Missive van de Raad van State aan de Staten-Generaal van 9 januari 1587, inzake het bekostigen van het leger, 1587; afschrift (eind 16e eeuw).
(eind 16e eeuw) 1 stuk
RGP 47: p. 673.
- 2918A** Proposities van de Raad van State aan de Staten-Generaal van 20 februari 1589 inzake het resolveren over de moeilijkheden tot het uitbreiden van het leger en de financiering hiervan, alsmede het omschrijven van de verschillende ambten, 1589; afschrift (eind 16e eeuw).
(eind 16e eeuw) 1 stuk
- 2918B** Stuk houdende een op 22 februari 1589 door de Raad van State aan de Staten-Generaal gedane propositie, inzake de noodzaak om tot troepenuitbreiding te komen, de gebreken in de financiële administratie van de betalingen aan het leger en de naleving van het door de Republiek met Engeland gesloten traktaat, 1589; afschrift (eind 16e eeuw).
(eind 16e eeuw) 1 stuk
- 2919** Missive van de Staten-Generaal aan de Statencolleges van de verschillende gewesten van 18 december 1592, waarin zij voor 10 januari 1593 advies vragen, inzake de ordinaris en extraordinaris consenten van de contributies in de Staat van Oorlog van 1593, de verzoekschriften van Frankrijk en het stadsbestuur van Genève, betreffende de ambtstermijn van de zittende leden van de Raad van State respectievelijk van de Colleges ter Admiraliteit, de lijst van convooiën en licenten,

het slaan van munten, de achterstallige betalingen in het algemeen, de naar Gelderland uitgeweken Staten van Friesland, het sterfhuis van Willem, prins van Oranje, en enkele andere onderwerpen. origineel.

1592

1 katern

RGP 55: p. 519, noot 9.

2920

Rapport van de Generaliteits Rekenkamer voor de Staten-Generaal waarin zij hen adviseert over de bijdragen, die Groningen en de Ommelanden, na de herovering van de stad Groningen in 1594, haars inziens behoren bij te dragen in de quoten voor de ordinaris- en extraordinaris consenten in verband met het opstellen van de begroting voor 1595, 1595; afschrift (eind 16e eeuw).

(eind 16e eeuw)

1 stuk

2921

Stuk houdende advies van de Raad van State aan de Staten-Generaal van 21 februari 1596, inzake een strenger naleven van de instructies voor de monstering en betreffende het verhogen van de soldij of het inkrimpen der compagnies, 1596; afschrift (eind 16e eeuw).

(eind 16e eeuw)

1 katern

RGP 62: p. 150.

2922

Propositie van Maurits, prins van Oranje, en de Raad van State aan de Staten-Generaal van 9 februari 1598, inzake het uitvaardigen van commissies voor kapiteins van de vloot, de financiering van Rijnberk, 's-Gravenweert, de goederen van het vorstendam Kleef, de verpachtingen in het graafschap Zutphen, de miserabele kwaliteit van het Nederlandse leger en het lichten van buitenlandse troepen, 1598; afschrift (eind 16e eeuw).

(eind 16e eeuw)

1 katern

2923-2924

Staten van de ontvangsten en uitgaven van de gewesten voor de financiering van de Franse en de "Gascoense" troepen; afschriften (eind 16e eeuw).

1596-1598

2923

1596 Holland, Zeeland, Utrecht en Friesland.

2924

1597

Gelderland, Holland, Zeeland, Utrecht, Friesland, Overijssel en Groningen.

Hiervan twee versies.

2925

Missive van het stadsbestuur van Haarlem aan de Rekenkamer van Holland van 13 juni 1598, inzake een geschil van Jan Engelsszn. Rooswijk, schout van Grootebroek, met het stadsbestuur van Grootebroek, inzake de betaling van indirecte middelen; authentiek afschrift.

1598

1 stuk

2926

Staat van de ontvangsten en uitgaven van Philips Doubleth, ontvanger-generaal van de Generaliteit, ten behoeve van het regiment van François de la Noue, 1599; afschrift (eind 16e eeuw).

(eind 16e eeuw)

1 stuk

2926A

Stukken betreffende de voorstellen van de Staten van Zeeland aan de Staten van Holland en West-Friesland, inzake het onevenredig hoge aandeel, dat voornoemd geweest in de ordinaris en extraordinaris quoten over de jaren 1588 tot 1593 moet bijdragen, 1588-1599 en (eind 16e eeuw); afschriften (eind 16e eeuw).

(eind 16e eeuw)

5 katernen

2927

Akte, waarbij Francisco de Mendoza, admiraal van Aragon, kapitein-generaal der Nederlanden, vertegenwoordiger van Philips II, koning van Spanje, en Albert,

aartshertog van Oostenrijk, met de Republiek een overeenkomst sluit, inzake het bedrag, dat bij het ontslaan van de wederzijdse gevangenen als vergoeding voor de door hen gebruikte proviand, betaald dient te worden, 1599; afschrift (eind 16e eeuw).

(eind 16e eeuw)

1 katern

In het Frans.

2927A

Stuk houdende voorstellen van de Staten van Zeeland aan de Staten van Holland en West-Friesland, inzake de verschillen in de opbrengsten uit de middelen van de consumptie en de omslagen op onroerende goederen, (eind 16e eeuw); afschrift (eind 16e eeuw). Met een bijlage, (eind 16e eeuw), afschrift.

(eind 16e eeuw)

2 katernen en 1 stuk

2928

Aantekening betreffende een door commies Pieter van Moijalen tot tweemaal toe ten onrechte aan Frederik Hendrik, graaf van Nassau, aan soldij betaalde som gelds, welk bedrag teruggevorderd moet worden, alsmede betreffende het verstrekken van een tweetal leningen aan de compagnie van Emmerij van Lier, gouverneur van Willemstad, [1600]; afschrift (eind 16e eeuw).

(eind 16e eeuw)

1 stuk

2929

Resolutie van de gevolmachtigden van de steden van Friesland van 29 februari 1601 om, in navolging van een door het platteland getroffen regeling, een deel van de oorlogsonkosten van de Generaliteit voor de periode van mei 1601 - april 1602 te bekostigen, 1601) afschrift (begin 17e eeuw).

(begin 17e eeuw)

1 katern

RGP 85: p. 629-633.

2929A

Memorie van de Staten van Holland en West-Friesland over de korting van de Staten van Zeeland op de contributies en de omslagen over de onroerende goederen van Holland in vergelijking met die van Zeeland, 1602; afschrift (begin 17e eeuw).

(begin 17e eeuw)

1 katern

2930

Begroting van de Staten-Generaal van de voor 1606 benodigde financiën voor de oorlogsvoering op het land en ter zee, 1605; afschrift (begin 17e eeuw).

(begin 17e eeuw)

1 stuk

In het Frans.

2930A

Uittreksel uit de resoluties van de Staten-Generaal van 1 juni 1606, betreffende het werven van extra troepen ruiters en voetvolk, waardgelders en burgers, met opgave van de wijzigingen in de betalingen der troepen, 1606; afschrift (begin 17e eeuw).

(begin 17e eeuw)

1 stuk

RGP 101: p. 671-673.

2931

Memorie van de Raad van State voor de Staten van Holland en West-Friesland, betreffende de uitgaven, die hij uit de inkomsten van augustus 1608 - januari 1609 heeft gedaan, 1609; afschrift (begin 17e eeuw).

(begin 17e eeuw)

1 stuk

2932

Aantekening betreffende een overschot van de Republiek op de inkomsten uit de gewesten over de maanden november en december 1609, 1609; afschrift (begin 17e eeuw).

(begin 17e eeuw)

1 stuk

- 2933** Instructies van de Staten-Generaal van 11 en 17 juli 1610 voor Johan Doubleth, commies van de ontvanger-general in het leger. concepten.
1610 2 stukken
- 2934** Memorie over de moeilijkheden, die zijn gerezen tussen de Generaliteits Rekenkamer enerzijds en de gewesten Zeeland, Utrecht en Friesland anderzijds, betreffende de betaling van ongerepartieerde troepen, 1610; afschrift (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 1 stuk
- 2934A** Stukken betreffende de inkomsten en uitgaven van de imposten van Zeeland over de dienstjaren 1607 tot 1611; met vergelijkende staten van de inkomsten van Holland en Zeeland over de jaren 1607 tot 1610 en een vergelijkingsstaat van alle gewesten over het jaar 1610, 1607-1611; originelen en afschriften, 1609-1611 en
(begin 17e eeuw)
(begin 17e eeuw) 1 deel, 3 katernen en 5 stukken
Het dienstjaar loopt van 1 oktober tot 30 september.
- 2935** Missive van de Raad van State aan de Staten-Generaal van 10 december 1612, waarbij hij voorstelt om Willem Lodewijk, graaf van Nassau, te belasten met een onderzoek naar de mogelijkheid tot vlottere betalingen door de gewesten in de consenten, quoten en middelen, waarbij de verhouding van de Zeeuwse en Hollandse bijdragen met elkaar vergeleken moeten worden, 1612 afschrift (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 1 stuk
- 2936** Stuk houdende verantwoording van de uitgaven van de Republiek voor de Engelse troepen over de periode van januari - 17 juni 1613, 1613; afschrift (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 1 stuk
- 2936A** Stukken betreffende de akte van submittie van de Gecommitteerde Raden van Holland en West-Friesland en de gedeputeerden van de Staten van Zeeland aan Lodewijk, graaf van Nassau, en de Raad van State van 25 februari 1613, waarbij zij toezeggen een bepaald percentage van de quoten voor hun rekening te nemen, welke toezegging in 1614 met het oog op de financiële bijstand aan het leger wordt gecontinueerd, 1613 en 1614; klad, concept en afschriften (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 5 stukken en 1 lias
1. Eén stuk in tweevoud.
2. RGP 151: p. 227.
- 2936B** Lijst van de in de periode van 1 oktober 1611 - 31 september 1616 door de Staten van Zeeland geïnde imposten, 1616; afschrift (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 1 stuk
- 2937** Lijst van de ontvangsten en uitgaven van de gewesten Gelderland, Holland, Zeeland, Utrecht, Overijssel en Groningen van mei ten behoeve van het onderhoud van de Engelse troepen, z.j.
1 stuk

C MILITAIRE ZAKEN**1. ORGANISATIE VAN DE MILITIE**

- 2938** Commissie van Leicester van 22 februari 1586 voor Thomas Cletcher, als commissaris voor de levensmiddelen, 1586; afschrift (eind 16e eeuw).
(eind 16e eeuw) 1 stuk
In het Latijn.
- 2939** Missive van Leicester van de Staten-Generaal van 22 juni 1586, inzake de door Engeland, na de inname van Grave, aangeboden militaire hulp, 1586; afschrift (eind 16e eeuw).
(eind 16e eeuw) 1 stuk
1. In het Frans.
2. RGP 47: p. 246.
- 2940** Instructie van de Staten-Generaal van 22 oktober 1586 voor de gedeputeerden van Holland, Zeeland, Utrecht en Friesland om met Leicester te onderhandelen over maatregelen voor het leger; met bijlagen, 1586; afschrift (eind 16e eeuw).
(eind 16e eeuw) 1 katern
1. Gedeeltelijk in het Frans.
2. RGP 47: p. 423-425.
- 2941** Missive van de Staten-Generaal aan Thomas Wilkes, ambassadeur van Engeland in de Republiek, inzake het op sterkte brengen van de Engelse hulptroepen, [1586]; afschrift (eind 16e eeuw).
(eind 16e eeuw) 1 stuk
- 2941A** Staat van de troepensterkte van het leger, dat in [1586] in dienst van de Staten-Generaal is; met deels opgaven van de daaraan verbonden onkosten, [1586]; afschrift.
(eind 16e eeuw) 1 katern
In het Frans.
- 2942** Concept-instructie van de Staten-Generaal van 8 januari 1587 voor de cavalerie van Adolf, graaf van Nieuwenaar en Meurs, in dienst van de Staten-Generaal, 1587; met aantekeningen; gelijktijdig afschrift. Met een bijlage; afschrift, 1587.
1587 2 stukken
RGP 47: p. 593.
- 2942A** Staat van het op 31 december 1587 door de Raad van State bij de Staten-Generaal ingedinde overzicht van de troepensterkte van het leger op dat moment met een opgave in verband met het completeren van de verschillende compagnies en van de daaraan verbonden onkosten, 1587; afschrift (eind 16e eeuw).
(eind 16e eeuw) 1 katern
- 2943** Lijsten van Engelse compagnies infanterie en regimenten cavalerie, die in 1587 en in [1588] in dienst van de Republiek zijn, 1587 en [1588]; afschriften (eind 16e eeuw).
(eind 16e eeuw) 2 stukken
Gedeeltelijk in het Frans.
- 2944** Uittreksel uit de resoluties van de Staten-Generaal van 18 januari 1590, betreffende het leveren van paarden door de Staten-Generaal aan de voor Rijnberk gelegde troepen, 1590; afschrift (eind 16e eeuw).

- (eind 16e eeuw) 1 stuk
RGP 55: p. 9.
- 2945** Lijsten van compagnies infanterie en regimenten cavalerie in dienst van Maurits, prins van Oranje, of de Republiek, [1585-1590]; afschriften (eind 16e eeuw). 7 stukken en 1 katern
(eind 16e eeuw)
1. Merendeels in het Frans.
2. Gedeeltelijk in tweevoud.
- 2946** Lijsten van bevelhebbers van compagnies infanterie en regimenten cavalerie in dienst van de Republiek, al of niet met vermelding van de troepensterkte en van de garnizoensplaatsen, [1580], [1586] en [1591]; concepten. 3 stukken
- 2946A** Staat van de troepensterkte van het leger in de jaren 1593 en 1594 met opgaven van de onkosten verbonden aan het uitbreiden van de verschillende compagnies, 1594; afschrift (eind 16e eeuw). 1 katern
(eind 16e eeuw)
In het Frans.
- 2947** Akte, waarbij de Staten-Generaal op 23 februari 1599 met Hans de Meijer en Hans van Saxon overeenkomen, dat zij ieder een vendel van 250 Zwitsers mogen lichten; met een akte, waarbij beiden beloven deze opdracht uit te zullen voeren, 1599; afschriften (eind 16e eeuw). 1 stuk
(eind 16e eeuw)
- 2948** Lijst van de op 14 augustus 1599 naar Heusden en het fort Hemert verzonden ammunitie, 1599; afschrift (eind 16e eeuw). 1 stuk
(eind 16e eeuw)
- 2949** Ordonnantie van de Raad van State van 15 januari 1599, betreffende het bestrijden van frauden bij het werven van soldaten door officieren, kapiteins en bevelhebbers. concept. 1 stuk
1599
RGP 71: p. 586.
- 2950** Staat van de namen van hoofden en kapiteins van de compagnies cavalerie en regimenten infanterie, die ter repartitie staan van verschillende gewesten en van degenen, die niet ter repartitie staan, alsmede van de monsteringen, die in de periode van 22 april - 23 oktober 1599, zijn gehouden, 1599; afschrift (eind 16e eeuw). 1 katern
(eind 16e eeuw)
- 2951** Lijsten van de bij resoluties van de Staten-Generaal, de Raad van State, Maurits, prins van Oranje, de Staten van Holland en West-Friesland in de jaren 1590-1599 bij akte of op repartitie aangestelde infanteristen en cavaleristen, [1600]; afschrift (begin 17e eeuw). 2 katernen
(begin 17e eeuw)
- 2952** Lijst van de compagnies, die bij de laatste monsteringen niet gemonsterd zijn, [1600]; afschrift (begin 17e eeuw). 1 stuk
(begin 17e eeuw)
- 2953** Lijsten van de ammunitie, gereedschappen, levensmiddelen en wagens, die nodig zijn voor de Duitse troepen in dienst van de Staten-Generaal, 1599, [1600] en 1602;

origineel, concepten en afschriften.

1 omslag

Eén stuk in drievoud.

2954

Lijsten van in de jaren 1593-1610 op last van de Gecommitteerde Raden van Holland en West-Friesland en/of de Staten-Generaal gehouden monsteringen; met opgave van de namen der bevelhebbers en het aantal van de onder hen ressorteerde manschappen, al of niet met vermelding van de garnizoensplaats, 1593-1598, 1601-1607, 1609 en 1610; afschriften (eind 16e en begin 17e eeuw).

8 katernen en 14 stukken

1593 december 18 - 1595 juli 23

1 katern

1596 mei 9

1 stuk

1596 november 14

1 stuk

1597 april 16 en 17

1 stuk

1598 november 17 en 18

1 stuk

1598 december 7 en 9

1 stuk

1602 juni 17

1 stuk

1602 juni 17 en augustus 3

2 katernen

1604 juni 10

1 stuk

1604 augustus 23

3 stukken

1602 december 28 - 1603 januari 4 1 katern

1602 september 21 - 1605 juni

1 katern

1603 juni 13 - 1605 april 10

1 katern

1604 oktober 16 - 1605 juni 18

1 stuk

1606 november 9 - december 17

1 katern

1605 april - 1607 mei 11

1 katern

1609 juni 9 - juli 11

1 katern

1610 april 18

1 stuk

1610

1 stuk

2955

Uittreksel uit de resoluties van de Staten-Generaal van 24 januari 1607, betreffende de propositie van Hendrik van Brienen, lid van de Raad van State, waarbij hij aandringt om de gewesten een extra bijdrage te laten leveren voor een tijdelijke uitbreiding van de troepen, 1607; afschrift (begin 17e eeuw).

(begin 17e eeuw)

1 stuk

RGP 131: p. 163-164.

2956

Lijsten van het aantal cavalieristen en infanteristen, dat in de verschillende gewesten is geworven of bij tussentijdse controles is aangetroffen, 1599, 1601, 1604, 1605, 1607 en 1609; afschriften (eind 16e en begin 17e eeuw).

9 katernen en 2 stukken

1599 april 24 - juli 22
1 katern
1601 januari 25
1 katern
1601 mei 1-7
1 katern
1604 juni 19, juli 7-10
1 katern
1604 november 20 - december 21
1 katern en 1 stuk
1605 augustus 16
1 katern
1605 augustus 26
1 katern
1605 september 3 en 5
1 stuk
1605 april 10 - 1607 mei 11
1 katern
1609 oktober 26 - november 16
1 katern

2957 Uittreksel uit de resoluties van de Staten-Generaal van 12 september 1617, betreffende het gevaar dat Albert, aartshertog van Oostenrijk, en Philips III, koning van Spanje, troepen trachten te werven uit de Nederlandse troepen, zoals in het land van 's-Heerenberg is gebleken, 1617; afschrift (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 1 stuk
RGP 152: p. 213.

2958 Resoluties van Frederik Hendrik, graaf van Nassau, en van de Raad van State van 18 januari 1617, waarbij zij de monstercommissarissen instrueren om beter toe te zien op de paraatheid van de cavaleristen en infanteristen, 1617; afschrift (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 1 stuk

2. FORTIFICATIES

2959 Stuk houdende advies van de gecommiteerden van de Staten van Holland en West-Friesland aan de Staten-Generaal om de kosten van de fortificatie Koevorden over te nemen van de Staten van Friesland, [1580]; concept.
1 stuk

2960 Stukken betreffende de bemiddeling van de Staten-Generaal in het geschil van de Friese Ommelanden met de stad en Ommelanden van Groningen van 24 januari en 16 maart 1596, inzake het teruggeven van de fortificaties door de Friezen aan de Groningers en de bijdrage van Groningen in hun gemeenschappelijke quotisatie, 1596; afschriften (eind 16e eeuw).
(eind 16e eeuw) 3 stukken

2961 Missive van de Staten van Friesland aan de Staten-Generaal van 14 mei 1596, betreffende de door de gecommiteerden van de Staten van Friesland met de Staten van Groningen en Ommelanden en met de Ridderschap en Eigenerfden van Drenthe gemaakte afspraken, inzake de sterkte van de troepen, die zijn gelegerd in de fortificaties Koevorden, Boertange en Bellingwolderzijl, 1596; afschriften (eind 16e eeuw).
(eind 16e eeuw) 4 stukken

2962 Rekest van N.N. aan Maurits, prins van Oranje, om wegens strategische redenen het fort Noordam bij de haven van Zevenbergen te mogen slechten, eind 16e eeuw;

afschrift (eind 16e eeuw).
(eind 16e eeuw) 1 stuk

2963 Rapport van Adriaen Berckhout en Willem Bor van Amerongen, heer van Sandenburgh, gecommiteerden van de Raad van State, van 6-9 april 1615, inzake het herstel en het onderhoud van de fortificatiewerken te Sluis, Crabbeschans, Oostburg, IJsendijke en Joffrauschans, 1615; afschrift (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 1 katern

3. DE ENGELSE HULPTROEPEN

2963A Staat van een door Leicester in verband met zijn vertrek naar Engeland opgesteld overzicht van de troepensterkte in de verschillende gewesten; met opgaven inzake de te betalen oorlogslasten, 1586; afschriften (eind 16e eeuw).
(eind 16e eeuw) 1 katern

2963B Verzoekschrift van (Thomas Morgan, gouverneur van Bergen op Zoom) aan de Staten-Generaal, om financiële ondersteuning van troepen, die een offensief zullen gaan uitvoeren, [1596]; afschrift (eind 16e eeuw).
(eind 16e eeuw) 1 stuk
In het Frans.

2964 Instructie van Leicester voor het Engelse garnizoen te Veere van 7 december 1587 om in het belang van het behoud van het eiland Walcheren goede betrekkingen te onderhouden met de elders op het eiland ingekwartierde troepen, 1587; afschrift
(eind 16e eeuw).
(eind 16e eeuw) 1 stuk

2965 Missive van William Russell, gouverneur van Vlissingen, aan de Raad van State van 5 februari 1588, waarin hij verklaart de extra hulptroepen, die men ter versterking tegen een eventuele Spaanse inval naar Vlissingen wil sturen, niet in de heerlijkheid Vlissingen en het fort Rammekens toe te laten uit misnoegen, dat zijn compagnie hierbij niet is ingedeeld; authentiek afschrift.
1588 1 stuk
In het Frans.

2966 Uittreksel uit de resoluties van de Raad van State van 16 juni 1588, waarin men de Staten-Generaal adviseert om in te stemmen met de door Michel Hurault de l'Hospital, heer du Fay, gezant van Hendrik III, koning van Navarre, bij propositie voor het oprichten van een veldleger aangevraagde financiële steun, 1588; afschrift
(eind 16e eeuw).
(eind 16e eeuw) 1 stuk
Zie ook RGP 51: p. 53-54.

2966A Missive van Elizabeth, koningin van Engeland, aan de Staten-Generaal van 27 juni 1588, betreffende de aanstelling van Thomas Morgan tot gouverneur van de stad Bergen op Zoom en de achterstallige betalingen van de Staten-Generaal voor eerder verrichte diensten, 1588; afschrift (eind 16e eeuw).
(eind 16e eeuw) 1 stuk
1. In het Frans.
2. RGP 51: p. 73.

2967 Stukken betreffende de in de periode van 18-20 juli 1588 door Peregrine Barty, bannerheer van Willoughby, met de Staten-Generaal en de Raad van State gevoerde onderhandelingen, betreffende een tijdelijke vermindering van de sterkte

van de Engelse troepen in de Republiek in verband met een dreigende invasie van de Spanjaarden in Engeland, 1588; afschriften (eind 16e eeuw).
(eind 16e eeuw) 3 stukken

1. Eén stuk gedeeltelijk in het Frans.
2. RGP 51: p. 76-79.

2967A Missive van Elizabeth, koningin van Engeland, ten behoeve van Peregrine Barty, bannerheer van Willoughby, aan de Staten-Generaal van 9 augustus 1588, waarin zij de betrouwbaarheid van de in Hollandse en Zeeuwse steden verspeide brieven, inzake Engelse plannen voor vredesonderhandelingen met Spanje, tegenspreekt, 1588; afschrift (eind 16e eeuw).
(eind 16e eeuw) 1 stuk

1. In het Frans.
2. RGP 51: p. 81.

2968 Missive van Peregrine Barty, bannerheer van Willoughby, aan Henry Killegrew, Engels lid van de Raad van State, waarin hij verzoekt om de compagnie van William Russell en van hemzelf op te nemen in de extra hulptroepen cavalerie, die ter versterking tegen een eventuele Spaanse inval naar Vlissingen zullen gezonden worden, [1588]; afschrift (eind 16e eeuw).
(eind 16e eeuw) 1 stuk

In het Frans.

2969 Stukken betreffende de op 26 juni, 30 juli en 1 en 4 augustus 1590 door Thomas Bodley en Thomas Wilkes, gezanten van Elizabeth, koningin van Engeland, met de Staten-Generaal gevoerde onderhandelingen over een door Engeland met de Republiek te sluiten traktaat over een tijdelijke legering in Engeland van de in de Republiek ingekwartierde Engelse troepen, 1590; afschriften (eind 16e eeuw).
(eind 16e eeuw) 4 stukken

1. Twee stukken in tweevoud, waarvan één in het Nederlands en in het Frans.
2. Twee stukken in het Frans.
3. RGP 55: p. 76-77, 82-83 en 173.

2970 Stukken houdende de op 19 september en 17 november 1598 door George Gilpijn, gezant van Engeland, gedane propositie, betreffende de betaling en de repartitie van de Engelse troepen in de pandsteden, die krachtens het traktaat van 18 september 1598 alhier gehandhaafd zullen blijven, 1598; afschriften (eind 16e eeuw).
(eind 16e eeuw) 2 stukken

RGP 71: p. 95 en 100.

2971 Stuk, houdende een op 16 januari 1604 door Ralph Winwood, gezant van Engeland, gedane propositie, waarin hij er bij de Staten-Generaal op aandringt de bevoegdheden voor François Veere, gouverneur van Den Briel, uit te breiden, daar deze anders de door hem bij Elizabeth, koningin van Engeland, ingediende ontslagaanvraag zal handhaven, 1604; afschrift (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 1 stuk

2972 Stuk, houdende een op 26 januari 1618 door Dudley Carleton, ambassadeur van Engeland, aan de Staten-Generaal gedane propositie, betreffende het zonder toestemming van generaal William Cecil door de Staten van Utrecht genomen besluit om één van de regimenten, die op hun repartitie stonden, onder het bevel van Johan Ogle te stellen, 1618; afschrift (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 1 stuk

1. In het Frans.
2. RGP 152: p. 319.

4. BEOORDELING EN BEVORDERING VAN DE MILITAIREN

- 2973** Instructie van de Staten-Generaal van 14 juli 1586 voor de commissaris-generaal van de in de pandsteden Den Briel, Vlissingen en het fort Rammekens ingekwartierde Engelse troepen, 1586; afschrift (eind 16e eeuw).
(eind 16e eeuw) 1 stuk
RGP 47: p. 296.
- 2974** Uittreksel uit de resoluties van de Raad van State van 15 februari 1597, inzake de erkenning door de Staten van Zeeland van de verlenging van de ambtstermijn van George Eberard, graaf van Solms, als bevelhebber; authentiek afschrift.
1597 1 stuk
- 2975** Instructie van de Staten-Generaal van 16 juni 1597 voor Johan van Duvenvoorde, heer van Warmond, admiraal van Holland en West-Friesland, als aanvoerder, en voor Pieter de Regemortes, als commissaris van de vloot, die deel uitmaakt van een door Engeland georganiseerde expeditie tegen Spanje; authentiek afschrift.
1597 1 katern
- 2976** Akte van benoeming door Elisabeth, koningin van Engeland, van 12 oktober 1598 van François Veere, als gouverneur en kapitein van de Engelse troepen binnen Den Briel; authentiek afschrift. Met een bijlage, 1595; afschrift, 1598.
1598 2 stukken
Eén stuk in het Nederlands en in het Engels.
- 2977** Akte waarbij de Staten-Generaal op 19 januari 1599 kolonel François Veere tot generaal van de Engelse troepen in Staatse dienst bevorderen, 1599; afschrift (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 1 stuk
- 2978** Commissie van Maurits, prins van Oranje, voor Willem de Zoete, heer van Haultain, als luitenant-admiraal van Zeeland, die Justinus, graaf van Nassau, in deze functie opvolgt, [1601]; afschrift (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 1 stuk
- 2979** Rekest van Anthonie Slingsbije aan de Staten-Generaal om hem voor zijn dappere verdediging van de stad Sluis tegen de Spanjaarden te willen belonen met een verhoging in zijn gage en een klein pensioen, [1606]; origineel.
1 stuk

5. OORLOGVOERING

a De reductie van de stad Groningen

- 2980** Missive uit het kamp voor Groningen aan [de Raad van State] van 8 juni 1594, betreffende de arrestatie van Jan ten Boer, inwoner uit Groningen, in verband met het in bezit hebben van een codebrief aan Joachim Wena en zijn adjuncten en inzake de voorstellen, die aan Philips, graaf van Hohenlohe, zijn gedaan om te komen tot het herstel van de orde, 1594; afschrift (eind 16e eeuw).
(eind 16e eeuw) 1 stuk
In tweevoud.
- 2981** Briefwisseling van Maurits, prins van Oranje, met het stadsbestuur van Groningen

van 26 mei en 11 en 14 juni 1594, betreffende het openen van onderhandelingen om met de Staten-Generaal tot een vergelijk te komen, inzake de terugkeer van de stad Groningen binnen het staatsbestel van de Republiek, 1594; afschriften (eind 16e eeuw). Met een bijlage; afschrift (eind 16e eeuw).
(eind 16e eeuw) 4 stukken

2982 Resolutie van de Staten van Friesland van 17 november 1594, waarbij zij adviseren om de afgevaardigden van de Ommelanden van Groningen niet eerder in de vergaderingen van de Staten-Generaal en van de Raad van State toe te laten alvorens de stad Groningen met de Ommelanden herenigd is, 1594; afschrift (eind 16e eeuw).
(eind 16e eeuw) 1 stuk

2983 Stuk houdende voorstellen van N.N. aan N.N. voor het overweldigen van de stad Groningen door middel van inundaties; met opgaven van het aantal benodigde troepen, een lijst van Spaansgezinden, een lijst van de in Groningen gelegen kloosters en een lijst van de in de dorpen van Drenthe woonachtige priesters, [1594]; afschrift (eind 16e eeuw).
(eind 16e eeuw) 1 stuk

b De belegering van Oostende

2984 Lijst van de troepen van de Republiek, die op 6 mei 1596 naar Oostende zijn gezonden, 1596; afschrift (eind 16e eeuw).
(eind 16e eeuw) 1 stuk

2984A Lijst van de in de periode van 2-11 december 1596 op last van de Gecommitteerde Raden van Holland en West-Friesland gemonsterde troepen, 1596; afschrift (eind 16e eeuw).
(eind 16e eeuw) 1 stuk

2985 Verslag van de besprekingen van de gecommitteerden van de Staten-Generaal met de gecommitteerden van de Raad van State, inzake de voorbereidingen voor een expeditie tot het ontzet van Oostende en de verovering van Duinkerken, waarbij veel aandacht wordt besteed aan het innemen van steden, die als garnizoensstad moeten dienen of die contributies moeten opbrengen, [1600]; concept.
1 stuk

2986 Missive van Godevaert van Eyck, monstercommissaris, aan Johan van Oldenbarnevelt van 19 juli 1601, betreffende een door hem in Oostende uitgevoerde inspectie. origineel.
1601 1 stuk

2987 Missive van Barthout van Vlooswijck, gecommitteerde van de Gecommitteerde Raden van Holland en West-Friesland, aan voornoemd college van 28 augustus 1601, betreffende een convooi schepen, dat na enige vertraging, met soldaten, ammunitie en levensmiddelen naar Oostende op weg is. origineel.
1601 1 stuk

2988 Missive van Barthout van Vlooswijck, gecommitteerde van de Gecommitteerde Raden van Holland en West-Friesland, aan voornoemd college van 29 augustus 1601, betreffende het transport van 26 schepen met rijshout van Gorinchem naar Oostende. origineel.
1601 1 stuk

- 2989** Missive van Arent Meynertszn. aan de Gecommitteerde Raden van Holland en West-Friesland van 3 september 1601, betreffende de moeizame aanvoer van ammunitie en goederen voor de fortificatiewerkzaamheden vanuit Vlissingen naar de stad Oostende; met een lijst van schepen en goederen, die op 30 en 31 augustus 1601 zijn aangekomen. origineel.
1601 1 stuk
- 2990** Missive van Jan Dierhout aan de Gecommitteerde Raden en West-Friesland van 1 oktober 1601, betreffende de aanvoer van rijshout en palen uit verschillende Hollandse en Zeeuwse steden voor de fortificaties, 1601; afschrift (begin 17e eeuw). Met een bijlage; afschrift (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 2 stukken
- 2991** Missive van ingenieur David Orliens aan Maurits, prins van Oranje, van 13 juni 1602, betreffende de bouw van fortificaties aan Nederlandse en Spaanse zijde, alsmede betreffende het afdammen van de Westconterscharpsgracht door de Spanjaarden, 1602. Met een schetskaart als bijlage; originelen.
2 stukken.
- 2992** Lijst van de (voor het beleg van Oostende) tot 11 september 1602 verbruikte ammunitie, 1602; afschrift (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 1 stuk
- 2993** Missive van Barthout van Vlooswijck aan de Gecommitteerde Raden van Zeeland van 28 oktober 1602, betreffende de aan- en afvoer van troepen vanuit Zeeland en de betaling van de troepen, die ter repartitie van Holland staan, 1602; afschrift (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 1 stuk
- 2994** Lijst van edellieden, die in oktober 1602 tijdens het beleg voor Oostende bij de artillerie in dienst zijn, 1602; afschrift (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 1 stuk
- 2995** Missive van de Gecommitteerde Raden van Zeeland aan de Staten-Generaal van 1 november 1602, waarbij zij Barthout Gerritszn. van Vlooswijck, gecommitteerde van de Staten-Generaal tot de zaken van Oostende, alle hulp van hun vloot voor het transport van de troepen naar Oostende toezeggen, 1602; afschrift (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 1 stuk
RGP 92: p. 79.
- 2996** Rapport van N.N. voor N.N., betreffende de plannen van Ambrosius Spinola om door het graven van een kanaal van Gent-Brugge-Oostende, het verbeteren van de havens van Duinkerken en Nieuwpoort en het uitbreiden van het aantal vaarroutes in Brabant en Vlaanderen de overige noordelijke gewesten te dwingen om de sluiting van de Schelde en de belemmeringen van de vrijhandel op te heffen, [1602]; afschrift (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 1 katern
- 2997** Stukken, houdende een raming van Nicasius Kien, commies van de levensmiddelen en ammunitie, die over de periode van september 1602 - februari 1603 in de magazijnen van Oostende aangevuld moeten worden, 1602 en 1603; afschriften (begin 17e eeuw).

- (begin 17e eeuw) 4 stukken
- 2998** Stukken betreffende de op verzoek van de Raad van State van 7 maart 1603 door de Staten van Holland en West-Friesland voor het beleg van Oostende geleverde materialen, ammunitie en levensmiddelen, 1603 en 1604; afschriften (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 6 stukken
- 2999** Missive van Pieter Bom, commis van de ontvanger-generaal Philips Doubleth, aan Johan van Oldenbarnevelt van 6 juni 1603, betreffende het tekort aan geld om het werkvolk van de fortificaties en het tractement van Frederik van Dorp, de gouverneur van de stad Oostende, te betalen met het verzoek om voorlopige maatregelen te mogen nemen, 1603; origineel. Met een bijlage; gelijktijdig afschrift. 2 stukken
Zie voor de missive: RGP 80: p. 51-53.
- 3000** Resoluties van de Staten-Generaal van 12 juli 1603, inzake het betalen van de ongerepartieerde troepen in Oostende en de troepen, die op repartitie van Zeeland, Friesland en Groningen staan, welke betalingen buiten de Staat van Oorlog vallen, 1603; afschrift (begin 17e eeuw). 1 stuk
(begin 17e eeuw)
RGP 92: p. 505-506.
- 3001** Staat van de in de periode van 5 juli 1601 - juli 1603 voor het beleg van Oostende gemaakte onkosten, 1603; afschrift (begin 17e eeuw). 1 stuk
(begin 17e eeuw)
- 3002** Staten van de inkomsten en uitgaven van verschillende commiezen, opgemaakt op last van Philips Doubleth, ontvanger-generaal van de Generaliteit, en op last van de Raad van State, over de jaren 1602 en 1603 ten behoeve van de fortificatiewerkzaamheden en de zeekeringen, 1602 en 1603; afschriften (begin 17e eeuw). 1 omslag
(begin 17e eeuw)
1602 april
: Nicasius Kien, ontvanger der ammunitie en levensmiddelen.
[1602] juni 15
: Pieter van Moijalen, commies van Philips Doubleth
1602 september 23-1603 maart 24 : Pieter Bom, commies van Philips Doubleth
1603 juli 27-september 23 : N.N. Maertens, contrarolleur
1602 juni 22-1603 oktober 26
- 3003** Rapport van A. van Bombergen en H. van Fonkelberg van de, op last van Johan van Santen, op 2 september 1603 te Vlissingen uitgevoerde inspectie van de uit Oostende teruggekeerde troepen. origineel. 1 stuk
1603
- 3004** Staat van de door de Republiek met particulieren in het jaar 1603 aangegane leningen ter bestrijding van de oorlogslasten ten behoeve van Oostende, 1603; afschrift (begin 17e eeuw). 1 stuk
(begin 17e eeuw)
- 3005** Missive van Anthony Monier, commies van Philips Doubleth, ontvanger-generaal van de Generaliteit, aan Johan van Oldenbarnevelt van 19 juni 1604, waarin hij een beroep doet op de Staten van Holland en West-Friesland in de betalingen der troepen te willen voorzien, daar een beslissing van de Staten-Generaal en van Maurits, prins van Oranje, voorlopig uitblijft; origineel. Met een bijlage; origineel.

- 1604 2 stukken
RGP 80: p. 90-91.
- 3006** Missive van Anthony Monier, commies van Philips Doubleth, ontvanger-generaal van de Generaliteit, aan Johan van Oldenbarnevelt van 27 juli 1604, betreffende het tekort aan geld voor de betalingen der tractementen alsook betreffende de laatst behaalde krijgsresultaten op de Spanjaarden; met een naschrift.
1604 1 stuk
RGP 80: p. 100-101.
- 3007** Akte van overeenkomst van Ambrosius Spinola met Frederik Dorp, gouverneur en het krijgsvolk van Oostende van 20 september 1604, waarbij een regeling wordt getroffen voor de overgave van de stad aan de Spanjaarden, de positie van de geestelijkheid en de garantie voor een vrije aftocht voor de troepen, 1604; afschrift (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 1 stuk
- 3008** Lijsten van het binnen Oostende ingekwartierde krijgsvolk; met opgave van tussentijdse wijzigingen en gedeeltelijk met een onderverdeling in gezonde, zieke en afwezige soldaten, 1598, 1599 en 1602-1604; afschriften (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 1 omslag
- 3009** Lijsten van de door Joost van den Heuvel en Nicasius Kien, commiezen van de levensmiddelen en ammunitie in de jaren 1600-1604 in het magazijn van Oostende voor het beleg ontvangen voorraden; originelen en afschriften.
1600-1604 1 omslag
1601 juli 4 - oktober 4
Gemert A en B.
1601 oktober 4 - 12
Gemerkt C.
1601 juli 5 - oktober 4
Gemerkt D.
1601 juli 13 - september 4
Gemerkt BB.
1601 november 30 - 1602 januari 13
1602 februari 15 - maart 3
1600 juli 1 - 1603 juni 30
1600 juli 1 - 1603 december 27
1604 maart 1 - 31
1604 april 1 - juni 30
1604 juni 1 - augustus 4
1603 juli 10 - 1604 september 13. Met een bijlage.
- 3010** Staten van de inkomsten en uitgaven over de jaren 1601-1604 van verschillende commiezen, opgemaakt op last van Philips Doubleth, ontvanger-generaal der Generaliteit, en op last van de Raad van State ten behoeve van de soldij en van de tractementen van hoge ambtenaren, 1602 en 1604; afschriften (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 1 omslag
1601 augustus 20 - 1602 maart 4
1601 juli 24 - 1602 maart 13
1601 mei 22 - 1602 mei 3
1604 maart 13, 19, 22 en 23 : Pieter Bom, commies van Philips Doubleth; troepen ter repartitie van Holland.
1603 augustus 26 - 1604 april 12: Pieter Bom, commies van Philips Doubleth; troepen ter repartitie van Holland.
[1604] juni
: Jan Spronsen; troepen ter repartitie van Holland.
1604 juli 7 - 26
: Anthony Monier, commies van Philips Doubleth; troepen ter repartitie van Holland.

1604 juli 7 - augustus 12 : Anthony Monier, commies van Philips Doubleth.
1602-1605 maart 6
1603 december 13 - 1605 april 19
1603-1605 mei 26
1603 juni 28 - 1605 juni 2

- 3011** Rekeningen van verschillende commiezen, opgemaakt op last van Philips Doubleth, ontvanger-generaal van de Generaliteit, en op last van de Raad van State, over de jaren 1601-1604 ten behoeve van de fortificatiewerkzaamheden, soldij, tractementen, aanschaf van medicamenten en overige lasten, 1601-1604; originelen en afschriften (begin 17e eeuw)
1601 juli 10 - oktober 10 : Michiel Everwijn, ontvanger. 1 pak
1601 juli 25
1602 mei 1 - september 1
1602 oktober 15 - december 9 : Pieter Bom, commies van Philips Doubleth.
1602 november 11 - 24 : Michiel Everwijn, ontvanger.
1603 maart 7 - 23 : Pieter Bom, commies van Philips Doubleth.
1603
: Hendrick van den Hove, chirurgijn.
1604 januari 1 - februari 22
1604 maart 23 - mei 4 : Philips van der Goes, commies van Philips Doubleth.
1604 april 1 - juli 18 : Anthony Monier, commies van Philips Doubleth.
1604 juli 18 - 23 : Anthony Monier, commies van Philips Doubleth.
1604 juli 24 - augustus 14 : Anthony Monier, commies van Philips Doubleth.
[1604]
- 3012** Lijsten van de in het magazijn van Oostende door Nicasius Kien en Egbert van Schelburch, commiezen van de levensmiddelen en ammunitie, aangetroffen voorraden, 1600 en 1602-1604; originelen en afschriften. 1 omslag
1600 juli 7
1602 januari 11
1602 mei 15
1602 juni 29
1603 juli 31
1604 mei 29 (3 x)
1604 augustus 19
- 3013** Stukken betreffende het aantal schepen en kapiteins, die met name via Vlissingen in de jaren 1601-1604, tijdens het beleg van Oostende goederen voor de fortificatiewerkzaamheden en proviand hebben ingevoerd, 1601-1604; afschriften (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 1 katern en 4 stukken
- 3014** Staat van door de ingenieurs David Orliens en Abraham Adriaan Alleman gegunde, maar bij gebrek aan ordonnanties, nog niet uitgevoerde aanbestedingen, 1602-1604; afschriften (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 2 katernen
- 3015** Plattegrond voor het bouwen van een kapiteinshut, een drietal soldatenverblijven en een tweetal zoetelaarsverblijven voor een der Nederlandse compagnies tijdens het beleg van Oostende, 1604]; origineel. 1 stuk
Bas en Ten Raa, Het Staatsche leger, dl. II:
p. 225.
- 3016** Rekest van de kapiteins der in Oostende gelegerde Schotse en Franse troepen aan de Staten van Holland en West-Friesland om hun geld te geven tot het regelmatig uitbetalen van de soldij der soldaten, 1604]; gelijktijdig afschrift.

1 stuk

- 3017** Rapport van de Staten van Vlaanderen, betreffende de kwetsbaarheid van de vaarwegen, die nodig zijn als aanvoerroutes voor de troepen en de aan deze vaarwegen gelegen plaatsen, naar aanleiding waarvan geadviseerd wordt om het beleg van Oostende op te heffen, [1604]; afschrift (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 1 katern
In het Frans.

c De belegering van het fort St. Andries

- 3018** Missive van Carlos de Meesemaire, commissaris van het krijgsvolk, aan N.N. van september 1599, waarbij hij bevestigt een voor de bouw van het fort St. Andries bestemd bedrag te hebben ontvangen en te hebben uitgekeerd aan kapitein Catriz. origineel.
1599 1 stuk
In het Spaans.
- 3019** Lijsten van de in de periode van 19 maart - 29 april 1600 door Utrecht en Holland ten behoeve van het leger gehuurde wagens met menners; met een lijst van het aantal paarden en menners, dat in het Zuiderkwartier is gerecruteerd, 1600; afschriften (eind 16e eeuw).
(eind 16e eeuw) 1 katern en 1 stuk
- 3020** Lijsten van de door commies Nicolaas Comans, commies van de levensmiddelen en ammunitie, in de periode van 17 maart - 2 mei 1600 te Empel, Crèvecoeur, Littoijen, Kessel, Maren, Heerwaarden en Rossum ontvangen en gedistribueerde ammunitie en gereedschappen voor fortificatiewerkzaamheden, 1600; afschriften (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 1 katern en 1 stuk
- 3021** Lijst van de in de magazijnen op 29 april aangetroffen voorraden buskruit en kogels, 1600; afschrift (eind 16e eeuw).
(eind 16e eeuw) 1 stuk
- 3022** Staten van uitgaven van J. Bau over de periode van 21 maart - 2 mei 1600 te Crèvecoeur, Maren, Kessel, Empel, Littoijen, Batenburg, Alem, Devell en Rossum ten behoeve van fortificatiewerkzaamheden voor de belegeringen van de Spaanse forten Crèvecoeur en St. Andries, 1600; gelijktijdige afschriften.
2 katernen
- 3023** Stukken betreffende de onderhandelingen van de Spanjaarden met Maurits, prins van Oranje, van 3-5 mei 1600, inzake de voorwaarden, waarop de Spanjaarden na de overgave van het fort St. Andries op 4 mei 1600 een vrije aftocht krijgen, 1600; afschriften (eind 16e eeuw).
(eind 16e eeuw) 3 stukken
In het Frans.
- 3024** Lijst van de door commies Hans Wijghans, ontvanger van de levensmiddelen, over het jaar 1600 ontvangen en gedistribueerde levensmiddelen, 1600; afschrift (eind 16e eeuw).
(eind 16e eeuw) 1 stuk
- 3025** Rapport van de belegeringen door de troepen van Maurits, prins van Oranje, vanuit verschillende plaatsen in de Tieler- en Bommelerwaard van het Spaanse fort St.

Andries. Met een kaart als bijlage, 1600.
grootte: 39 x 28 cm.
bijzonderheden: gedrukt bij Herman Allertszn. te Amsterdam.

- 3026** Missive van Johan van Oldenbarnevelt aan N.N. betreffende een bezoek van hem en een aantal leden van de Gecommitteerde Raden van Holland en West-Friesland aan het leger van Maurits, prins van Oranje, waarbij hij heeft geadviseerd, inzake de voorgenomen krijgsplannen in de omgeving van het fort St. Andries, [1600]; concept. 1 stuk
- 3027** Lijst van namen van de aanvoerders der compagnies, die zijn gelegerd voor het fort St. Andries, (eind 16e eeuw). 1 stuk
(eind 16e eeuw)
- 3028** Schetsplan voor de fortificaties van het fort St. Andries, 1600. 1 stuk

d Overige bemoeienissen met belegeringen

- 3029** Resolutie van Willem, prins van Oranje, en de gedeputeerden van Friesland, de Ommelanden, Gelderland en Overijssel van 27 juni 1580, inzake het verhinderen van de doortocht van de Spanjaarden naar Groningen en een belegering van de stad Groningen, 1580; afschrift (eind 16e eeuw). 1 stuk
(eind 16e eeuw)
- 3030** Stukken betreffende de door een commissie van de Staten van Holland en West-Friesland op 19 oktober en 8 november 1588 met de Staten van Zeeland gevoerde onderhandelingen, inzake de bezetting van het eiland Tholen en de belegering van Bergen op Zoom teneinde een hechtere samenwerking tussen de gewesten te bewerken ten aanzien van het leger, de justitie en de handel; originelen en afschriften, 1588 en [1588]. 4 stukken
1588
- 3031** Instructie van de Raad van State voor de gedeputeerden van de gewesten Holland, Urecht, Friesland en Overijssel om de vergadering van de Staten-Generaal, na de inname van Steenwijk, te overtuigen van het belang van een beleg van de stad Koevorden, 1592; afschrift (eind 16e eeuw). 1 katern
(eind 16e eeuw)

D OVERIGE MILITAIRE ZAKEN

- 3032** Stukken betreffende de onderhandelingen van Elbertus Leoninus en Caspar Schetz, gecommitteerden van de Staten-Generaal, met de gedeputeerden van Willem, prins van Oranje, in de Staten van Holland en Zeeland van 14 mei 1577, inzake het naleven van de Pacificatie van Gent ten aanzien van de afspraken over de financiën, de handel en het leger, 1577 afschrift (eind 16e eeuw). 6 stukken
(eind 16e eeuw)
- 3033** Missive van de Raad van State aan Willem de Hertoge, heer van Orsmaele, lid van de Raad van State, van 2 april 1585, waarin men hem verzoekt om Philips, graaf van Hohenlohe, te willen bezoeken, 1585 origineel. 1 stuk

- 3033A** Stukken houdende door Leicester op 7 januari, 7 en 15 februari en 23 april 1586 aan de Staten-Generaal gedane proposities, betreffende de bekostiging van zijn eigen tractement, 1586 afschriften (eind 16e eeuw).
(eind 16e eeuw) 4 stukken
1. De drie stukken in het Frans.
2. RGP 47: p. 323, 327 en 332.
- 3033B** Stuk houdende een door de Raad van State op 9 mei 1586 aan de Staten-Generaal gedane propositie, inzake de bespreking der oorlogslasten, 1586; afschrift (eind 16e eeuw)
(eind 16e eeuw) 1 stuk
RGP 47: p. 338-339.
- 3034** Memorie van Maurits, prins van Oranje, voor de gedeputeerden van de Staten-Generaal van 8 november 1586, betreffende het onderhandelen met Leicester, inzake de levering van ammunitie en levensmiddelen aan het Overkwartier van Gelre, de onmogelijkheid om Zeeland langer te laten bijdragen in de oorlogslasten, het verlengen van de duur van de heffingen van de gemene middelen en het instellen van een nieuwe Raad van State, 1586; afschrift (eind 16e eeuw).
(eind 16e eeuw) 1 stuk
- 3034A** Uittreksel uit de resoluties van de Raad van State nevens Leicester van 15 mei 1587, waarbij aan Thomas Cecil, baron van Burghley, luitenant-generaal van Den Briel, wordt opgedragen om rapport op te maken, inzake een door de Engelsen buitgemaakt schip, 1587; authentiek afschrift. Met een bijlage; gelijktijdig afschrift.
2 stukken
- 3035** Rapport van een Engelsman aan Elizabeth, koningin van Engeland, van 28 juli 1587, betreffende een geschil tussen Leicester en Maurits, prins van Oranje, inzake het ontruimen van Sluis, dat door Maurits op Roger Williams en de Engelse troepen is veroverd, 1587; afschrift (eind 16e eeuw).
(eind 16e eeuw) 1 stuk
- 3036** Instructie van de Staten-Generaal van 23 oktober 1587 voor de gedeputeerden van de nader geünieerde provincies om ieder in zijn eigen Statenvergadering de vredesonderhandelingen met Engeland, het tractement van Leicester en de deputatie naar Engeland te bespreken; concept en origineel.
1587 1 stuk
RGP 47: p. 501-504.
- 3037** Missive van de Raad van State aan de Staten-Generaal van 26 januari 1588, waarin hij hen wijst op een aantal punten voor de verbetering van de samenwerking tussen beide colleges met het oog op het bekostigen van het leger en voorstellen doet, inzake de heffing van de convoeien en licenten en het monstere van troepen door de gewesten, 1588; afschrift (eind 16e eeuw).
(eind 16e eeuw) 1 katern
RGP 51: p. 117 en 213.
- 3038** Uittreksel uit de resoluties van de Staten-Generaal van 11 april 1588, betreffende het verzoek aan de Staten van Holland en West-Friesland om levensmiddelen naar de Gelderse steden Doetinchem, Lochem, Arnhem en Zutphen, alsmede de steden Hattem en Rijnberk, te sturen en om de troepen, die op repartitie van Holland staan, te bekostigen; authentiek afschrift.
1588 1 stuk

RGP 51: p. 133.

- 3039** Commissie van de Staten-Generaal van 14 september 1589 voor Johan van Oldenbarnevelt, Casper Vosbergen en Karel Roorda om met Willem Lodewijk, graaf van Nassau, stadhouder van Friesland, de Raad van State en de Gecommitteerde Raden van het College Superintendent van de Admiraliteit te overleggen, de toevoer naar de stad Groningen, het innen van contributie op het platteland en het verzekeren van de steden Rijnberk, 's-Gravenweert en Rees; authentiek afschrift. 1589 1 stuk
RGP 51: p. 330-331.
- 3040** Instructie van de Staten-Generaal van 15 oktober 1590 voor Gerard Voet, kanselier van Gelderland, om als gezant van de Republiek, de Rijksdag te Frankfurt am Main bij te wonen, alwaar hij moet pleiten voor de noodzaak van tijdelijke inkwartiering van Nederlandse troepen op Duits grondgebied, de regeling van de convoaien en licenten en de rechtspositie van 's-Gravenweert en Ysseloort, 1590, afschrift (eind 16e eeuw). 1 stuk
(eind 16e eeuw)
RGP 55: p. 130.
- 3041** Instructie van de Staten-Generaal voor bevelhebbers van de troepen om het stadsbestuur van Nijmegen in verzekerde bewaring te stellen, vanwege het schenden van het lijk van de bevelhebber Maarten Schenk van Nijdeggen, 1589; afschrift (eind 16e eeuw). 1 stuk
(eind 16e eeuw)
- 3041A** Stukken betreffende de bezending van de gecommitteerden van de Staten-Generaal naar de Staten van Zeeland van 16 en 28 april en 6 mei 1592, inzake de financiering van de troepen bij Oostende; met een verslag van Edward Norrits, gouverneur van Oostende, inzake de algemene militaire situatie in Vlaanderen, 1592; afschrift (eind 16e eeuw). 2 katernen en 1 stuk
(eind 16e eeuw)
1. Gedeeltelijk in het Frans.
2. RGP 55: p. 677.
- 3041B** Rekest van het gemeentebestuur van Steenwijk en van de gecommitteerden van Overijssel aan de Staten-Generaal van 4 december 1592, om de financiële verplichtingen van Steenwijk voor het onderhoud van het leger te willen verlichten; met een gunstig appointement, 1592; gelijktijdig afschrift. 1 stuk
RGP 55: p. 656.
- 3042** Rekest van de Staten van Zeeland aan de Staten-Generaal van 21 augustus 1592 om de fortificatie van Hulst, de proviandering van de fortificaties in Vlaanderen, het herstel van de haven van Oostende en het oprichten van een afdeling ruitery te willen financieren; met een gunstig appointement, 1592; afschrift (eind 16e eeuw). 1 stuk
(eind 16e eeuw)
RGP 55: p. 637-638.
- 3043** Uittreksel uit de resoluties van de Staten-Generaal van 19 februari 1594, inzake het uitreiken van paspoorten aan personen, die naar vijandelijke landen reizen, 1594; afschrift (eind 16e eeuw). 1 stuk
(eind 16e eeuw)
RGP 57: p. 364.
- 3043A** Uittreksel uit de resoluties van de Raad van State van 5 juli 1596, waarbij hij aan de

- Staten-Generaal laat verzoeken om extra geld uit de inkomsten van de extraordinaris gelden te willen bestemmen voor de fortificatie Koevorden en aldaar een commandant te willen aanstellen, 1596; afschrift (eind 16e eeuw).
(eind 16e eeuw) 1 stuk
- 3044** Stuk houdende advies van Maurits, prins van Oranje, de gedeputeerden in het leger nevens Zijne Excellentie, en de Staten van Gelderland aan de Staten-Generaal van 17 november 1598, inzake het al of niet uitbreiden der troepen, de gelijkheid van de door de frontiersteden te dragen lasten en het verhinderen van de handel op de vijandelijke gebieden, 1598; afschrift (eind 16e eeuw).
(eind 16e eeuw) 1 katern
- 3045** Uittreksel uit de resoluties van de Staten-Generaal van 21 augustus 1599, waarbij zij François Veere, generaal en gouverneur van Den Briel, naar aanleiding van een door hem namens Elizabeth, koningin van Engeland, bij de Raad van State ingediende propositie, hulp toezeggen, daar Engeland, een invasie van Spanjaarden verwacht, 1599; afschrift (eind 16e eeuw).
(eind 16e eeuw) 1 stuk
RGP 71: p. 496-497.
- 3046** Stukken betreffende de bemoeienissen van de Republiek met het heroveren van Metz en Neufville door Hendrik IV, koning van Frankrijk, [1599]; afschrift (eind 16e eeuw).
(eind 16e eeuw) 4 stukken
In het Frans.
- 3047** Aantekeningen op een instructie van iemand, die in dienst van de Staten-Generaal, bereid is het bevel te voeren over een compagnie, die ingezet wordt voor een krijgsonderneming in Brabant, [eind 16e eeuw]; afschrift (eind 16e eeuw).
(eind 16e eeuw) 1 stuk
In het Frans.
- 3048** Commissie van de Staten-Generaal van 8 oktober 1600 voor Lodewijk, graaf van Nassau, voor zijn veldtocht naar de Zuidelijke Nederlanden. minuut.
1600 1 stuk
1. In het Frans.
2. RGP 85: p. 69.
- 3049** Rapport van N.N. voor N.N., betreffende de veroveringen in Vlaanderen van Frederik Hendrik, graaf van Nassau, en van Maurits, prins van Oranje, 1600; afschrift (eind 16e eeuw).
(eind 16e eeuw) 1 stuk
- 3050** Staat van de in de periode van oktober-november 1601 door het leger op expeditie door [de Tieler en Bommelerwaard] op weg naar 's-Hertogenbosch gemaakte onkosten, 1601; afschrift (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 1 stuk
- 3051** Akte, waarbij Maurits, prins van Oranje, op 19 augustus 1604 met een burgemeester van Sluis en Aurelio Spinola een regeling treft voor de aftocht van de troepen, het vertrek der schepen naar Damme, het overleveren van krijgsgevangenen en het uitbetalen van achterstallige schulden, 1604; afschrift (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 1 stuk
In het Frans.

- 3052** Stukken betreffende door Jan Engelsszn. Rooswijk, schout van Grootebroek, aan Maurits, prins van Oranje, en aan de Staten-Generaal gedane voorstellen, inzake het heroveren van Vlaanderen en een gedeelte van Brabant door middel van inundaties, het garanderen van handelsbelangen en de mogelijkheid om daar contributies te heffen, 1605; afschriften (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 4 katernen
- 3052A** Missive van Isaïc le Maire aan Johan van Oldenbarnevelt van 8 januari 1606, betreffende het vertrek van Ambrosius Spinola om zelf in Spanje nieuwe overeenkomsten te sluiten met Italiaanse bankiers voor de bekostiging van de oorlog; origineel, met een bijlage; origineel.
1606 2 stukken
1. RGP 108: p. 129-131.
2. Van Deventer dl. III: p. 67-69.
- 3053** Lijsten van compagnies infanterie en regimenten cavalerie van verschillende naties, die in dienst van Philips III, koning van Spanje, en van Albert, aartshertog van Oostenrijk, in de jaren 1598-1610 deel hebben genomen aan verschillende expedities, 1598, 1602, 1604, 1605 en 1610; afschriften (eind 16e en begin 17e eeuw).
1 omslag
Merendeels in het Frans.
- DE VOORCOMPAGNIEËN**
- 3054** Akte waarbij de Gecommitteerde Raden van Holland en West-Friesland op 17 mei 1594 aan een aantal Amsterdamse kooplieden voor twee expedities naar Oost-Indië vrijdom van tolleren, convoeien en licenten verlenen; authentiek afschrift, 1599.
1594 1 stuk
- 3055** Akte waarbij de Staten van Holland en West-Friesland op 9 september 1594, een aantal Amsterdamse kooplieden toestaan om voor twee expedities naar Oost-Indië twee stukken geschut en ammunitie uit het arsenaal van Holland te lenen, 1594; authentiek afschrift
1599 1 stuk
- 3056** Stuk houdende een op 9 mei 1595 door de Staten-Generaal aan de Colleges ter Admiraliteit van Holland en Zeeland gedaan voorstel, inzake het voornemen om onder leiding van Cornelis Corneliszn. van Enckhuysen een vloot uit te rusten om de handel op China en Japan te hervatten en een nieuwe route bij Nova Zembla te verkennen, 1595; afschrift (eind 16e eeuw).
(eind 16e eeuw) 1 stuk
- 3057** Uittreksel uit de resoluties van de Staten-Generaal van 13 april 1596, betreffende het afwijzende advies van de Staten van Holland en West-Friesland op het op 9 mei 1595 gedane voorstel, waarbij zij aanraden om de expeditie naar China en Japan door particuliere kapiteins onder dezelfde handelsvoorwaarden te laten uitvoeren, 1596; afschrift (eind 16e eeuw).
(eind 16e eeuw) 1 stuk
RGP 62: p. 335.
- 3058** Uittreksel uit het scheepsjournaal van Jacob van Heemskerck, Willem Barentszn. en Jan. Corneliszn. Rijk van de ontdekkingsstocht naar het noorden over de periode van 9 juni - 1 juli 1596, 1596; afschrift (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 1 stuk

- 3059** Akte van de overeenkomst tussen J. Bilius, kapitein van een Oost-Indische Compagnie, en de gouverneur van Bantam van 1 juli 1596; met een akte van de overeenkomst tussen Cornelis Houtman, kapitein van de Compagnie van Verre, en de gouverneur van Bantam van 11 oktober 1596, 1596; afschriften (eind 16e eeuw). (eind 16e eeuw) 1 stuk
- 3060** Uittreksel uit de resoluties van de Ridderschap, Edelen en steden van Holland en West-Friesland van 27 augustus tot 12 september 1597, betreffende de continuatie van de vaart op Oost-Indië door Amsterdamse kooplieden onder dezelfde gunstige voorwaarden als bij de vorige expeditie, 1597; authentiek afschrift 1599 1 stuk
- 3061** Rekest van de kooplieden van West-Friesland en het Noorderkwartier aan de Staten van Holland en West-Friesland om aan hen evenals aan de kooplieden van Amsterdam vrijstelling van licenten, een akte van cautie en kanonnen en ammunitie te geven voor een expeditie naar Java, Sumatra, de Molukken of de Philippijnen, [1597]; afschrift (eind 16e eeuw). (eind 16e eeuw) 1 stuk
- 3062** Rekesten van Johan van der Veecken en Peter van der Hagen aan de Staten van Holland en West-Friesland van 23 december 1597 en van 7 februari en 1 maart 1598 om een bepaald bedrag op krediet te lenen en geschut te leveren voor een reis naar Oost-Indië, 1597 en 1598; originelen. 5 stukken
- 3063** Rekest van de bewindhebbers van een Oost-Indische Compagnie aan de Staten van Holland en West-Friesland van 25 augustus 1599 om aan hen een zesjarig octrooi te willen verlenen voor de handel op de Molukken en Java, 1599 en 1600; afschrift (eind 16e eeuw). (eind 16e eeuw) 1 stuk
- 3064** Proces-verbaal van de getuigenverklaringen van scheepsvolk, afgelegd op 26 augustus 1599 op verzoek van de eerste bewindhebbers van de Oost-Indië reis ten overstaan van Dirck Jacobszn. Bas en Pieter Mathijsen, schepenen van Amsterdam, betreffende hun bevindingen op hun expedities naar Bantam in 1595 en in 1598, 1599; origineel. 1 stuk
- 3065** Concept-commissies voor de koopvaarders, die handel drijven op Oost- en West-Indië en de kust van Guinea, zoals deze op 10 december 1599 door gedeputeerden van de Colleges ter Admiraliteit aan de Staten-Generaal zijn voorgesteld, 1599; afschrift. (eind 16e eeuw) Met een concept-instructie voor dezelfde kooplieden, zoals deze eveneens door de gedeputeerden van de Colleges ter Admiraliteit tegelijkertijd aan de Staten-Generaal is voorgesteld, 1599; afschrift (eind 16e eeuw). (eind 16e eeuw) 2 stukken
RGP 71: p. 810.
- 3066** Rekest van de Colleges ter Admiraliteit van Amsterdam en van Rotterdam aan de Staten-Generaal om aan hen een octrooi te willen verlenen voor de door hun kapiteins Olivier van Noort en Jacob Claeszn. ontdekte doorgang door de Straat van Magelhaen, [1599]; afschrift (eind 16e eeuw). (eind 16e eeuw) 1 stuk

- 3067** Rekest van Johan van der Veecken aan de Staten van Holland en West-Friesland om mede in verband met het mislukken van de expeditie naar Oost-Indië vrijgesteld te mogen worden van een aantal financiële verplichtingen, [1599]; afschrift (eind 16e eeuw). Met een bijlage, [1599]; afschrift (eind 16e eeuw).
(eind 16e eeuw) 2 stukken
- 3068** Memorie van N.N. voor de Gecommitteerde Raden van Holland en West-Friesland en voor Johan van Oldenbarnevelt, betreffende zijn opvolging en die van enkele collega's, de financiële en bestuurlijke nadelen van een gezamenlijk bestuur met het College ter Admiraliteit van Zeeland en de voordelen van het toezicht van de Staten-Generaal op de rechtspraak van de Colleges ter Admiraliteit in Oost-Indië, [1599]; afschrift (eind 16e eeuw).
(eind 16e eeuw) 1 stuk
- 3069** Memorie van Augustijn Stalpaert van der Wiele voor de bewindhebbers van een Oost-Indische Compagnie van september 1600, betreffende goederen die voor de ruilhandel uit de Republiek moeten worden aangevoerd, 1600; met een memorie betreffende de steden, waar zij kleedjes kunnen inkopen, 1600; afschrift (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 2 stukken
- 3070** Rekest van de bewindhebbers van een Oost-Indische Compagnie aan de Staten van Holland en West-Friesland van augustus 1601 om aan hen een octrooi voor 25 jaar te willen verlenen voor de handel beoosten Kaap de Goede Hoop, 1601; afschrift (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 1 stuk
- 3071** Instructie van de Staten-Generaal voor Jacob van Wassenaar als admiraal van de Nederlandse vloot, die gezamenlijk met een Engelse vloot afbreuk moet doen aan de handel van Spanje, [1601]; concept.
1 stuk
- 3072** Akte waarbij Jan Corneliszn. Rijk ten overstaan van het stadsbestuur van Delft op 3 december 1613 een verklaring aflegt, inzake de door hem met Jacob van Heemskerck en Willem Barentszn. in 1596 naar het noorden gemaakte ontdekkingstocht, 1613; afschrift (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 1 stuk
In het Frans.

DE VERENIGDE OOST-INDISCHE COMPAGNIE

A DE OPRICHTING VAN DE V.O.C.

- 3073** Akte van overeenkomst van de bewindhebbers van de verschillende Oost-Indische Compagnieën van 24 januari 1602, betreffende het aflossen van schulden van de Compagnieën en het nakomen van de in december 1601 opgestelde artikelen, 1602; met een mandaat voor hun afgevaardigden naar de vergadering van de Staten-Generaal op 11 februari 1602 om een octrooi aan te vragen. origineel
1602 1 stuk
- 3074** Missive van Balthasar de Moucheron, kapitein uit Middelburg, aan de Staten-Generaal van (januari) 1602, waarin hij onder een aantal voorwaarden instemt met de vereniging van de Oost-Indische Compagnieën, 1602; origineel. Met een bijlage.

- origineel
1602 2 stukken
- 3075** Memorie van de Staten-Generaal van maart 1602, betreffende de motieven om op korte termijn te komen tot het verlenen van een octrooi aan de V.O.C.. concept.
1602 1 stuk
Van Deventer dl. II: p. 311-313.
- 3076** Memorie van belanghebbenden bij de verschillende Oost-Indische Compagnieën voor de gecommiteerden van de Staten-Generaal, betreffende het voordeel van een vereniging van de Oost-Indische Compagnieën, [1602]; afschrift (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 1 stuk
- 3077** Rekest van Nederlandse kooplieden aan de Staten-Generaal om in het belang van de handel op Oost-Indië met de verschillende compagnieën te willen onderhandelen over een vereniging, [1602]; afschrift (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 1 stuk
- 3078** Stukken betreffende de reacties van de verschillende compagnieën op de artikelen, die zijn opgenomen in een octrooi, dat bij de Staten-Generaal voor één gemeenschappelijke Oost-Indische Compagnie moet worden aangevraagd, 1602; concept en afschriften (eind 16e en begin 17e eeuw).
(eind 16e en begin 17e eeuw) 6 stukken
- 3079** Stuk houdende het concept van enkele artikelen van het op 20 maart 1602 door de Staten-Generaal aan de bewindhebbers van de V.O.C. verleende octrooi. concept.
1602 1 stuk
- 3080** Uittreksel uit enkele artikelen van het op 20 maart 1602 door de Staten-Generaal aan de bewindhebbers van de V.O.C. verleende octrooi, 1602; afschrift (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 1 stuk
- 3081** Resolutie van de Staten-Generaal van 9 mei 1602, waarbij de rechtspraak in criminele zaken in Oost-Indië aan de Brede Raad blijft voorbehouden; authentiek afschrift, 1602.
1602 1 stuk
- 3082** Stukken betreffende de vraag of de V.O.C. voor de duur van tien jaar of voor langere tijd opgericht dient te worden, [1602]; afschriften (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 3 stukken

B FINANCIËN

- 3083** Rekest van de bewindhebbers van de V.O.C. aan de Staten van Holland en West-Friesland van 24 augustus 1605 om de haven van Lissabon enkele maanden te laten bewaken teneinde het uitvaren van een Portugese vloot te verhinderen en om een voorstel tot bevordering van de handel op Oost-Indië goed te willen keuren, 1605; afschrift (begin 17e eeuw). Met een bijlage, 1605; afschrift (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 2 stukken
Eén stuk in tweevoud.
- 3084** Rekest van de bewindhebbers van de V.O.C. aan de Staten-Generaal van 27

augustus 1605 om, wanneer de Nederlandse vloot naar Indië vaart, de haven van Lissabon door oorlogsschepen van de Colleges ter Admiraliteit te laten bewaken en om een voorstel tot bevordering van de handel op Oost-Indië goed te willen keuren, 1605; afschrift (begin 17e eeuw). Met een bijlage, 1605; afschrift (begin 17e eeuw).

(begin 17e eeuw)

2 stukken

In tweevoud.

- 3085** Memorie van N.N. voor de (Staten-Generaal), waarin hij verzoekt om de V.O.C. meer faciliteiten te geven zodat zij zich ook kan verdedigen in de oorlog tegen de Portugezen, [1605]; afschrift (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 1 stuk
- 3086** Missive van de bewindhebbers van de V.O.C. aan Johan van Oldenbarnevelt van 2 september 1609, waarbij zij aandringen op spoedige afhandeling van een door hen ingediend rekest om subsidie. origineel.
1609 1 stuk
RGP 108: p. 341-342.
- 3087** Rekening van de V.O.C. over een periode van tien jaar, 1609; afschrift (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 1 stuk
In tweevoud.
- 3088** Rekesten van kooplieden en inwoners van Holland aan respectievelijk de Staten van Holland en West-Friesland, het Hof van Holland, Zeeland en West-Friesland en de Hoge Raad van Holland en Zeeland om niet over te gaan tot het uitvaardigen van een plakkaat tegen de huidige wijze van koop en verkoop van aandelen van de V.O.C., waarover de bewindhebbers van de V.O.C. zich bij de Staten van Holland en West-Friesland hebben beklaagd, [1609]; afschriften (begin 17e eeuw). Met bijlagen, [1609]; afschriften (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 4 stukken
- 3089** Begrotingen van het uitrusten van schepen van de V.O.C., 1608, 1609 en begin 17e eeuw; afschriften (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 1 omslag
- 3090** Rekest van de bewindhebbers van de V.O.C. aan de Staten-Generaal van 17 november 1610 om vanwege de infiltraties en openlijke aanvallen van de Spanjaarden en de Portugezen op hun gebied en dat van Nederlandse bondgenoten tot behoud van de handel de jaarlijks vastgestelde subsidie aanzienlijk te willen verhogen, 1610; afschrift (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 1 stuk
RGP 135: p. 254.
- 3091** Staat van de uitgaven van de V.O.C. in november 1610 voor de fortificaties, de schepen en de munitievoorraad, 1610; afschrift (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 1 stuk
- 3092** Rekest van de bewindhebbers van de V.O.C. aan de Staten-Generaal van 22 november 1613 om in plaats van nieuwe vloten uit te rusten, toestemming te willen verlenen aan de bewindhebbers om uit de inkomsten van de eerste tienjarige rekening schepen uit te rusten, om aan de commandeurs, kapiteins en bevelhebbers buiten Europa lastgevingen van de Staten-Generaal mee te geven en om het beheer en het bemannen van de forten in Oost-Indië voortaan te willen

regelen, 1613; afschrift (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 1 stuk
1. In tweevoud.
2. RGP. 151: p. 154.

3093 Stukken betreffende een op verzoek van enkele kooplieden door de Staten-Generaal op 27 maart 1614 verleend octrooi voor reizen naar nog niet ontdekte landen, waarbij hen wordt toegestaan om de opbrengsten van de eerste vier reizen zelf te mogen genieten, 1614; afschrift (begin 17e eeuw). 2 stukken
(begin 17e eeuw)
1. RGP 151: p. 227-228.
2. Eén stuk in druk.

3094 Rekest van de bewindhebbers van de V.O.C. aan de Staten-Generaal van 14 oktober 1614 om hetzij de oorlogsvoering over te nemen hetzij extra schepen en bemanningen te sturen, om het onderhoud van de forten en de troepen aldaar uit de buitgemaakte goederen te mogen bekostigen, om te bemiddelen in de handelsgeschillen met de Engelsen en om een West-Indische Compagnie slechts een beperkt octrooi te verlenen, 1614; afschrift (begin 17e eeuw). 1 stuk
(begin 17e eeuw)
1. In tweevoud.
2. RGP 151: p. 338.

3095 Rekest van de bewindhebbers van de V.O.C. aan de Staten-Generaal van 14 maart 1616 om het aandeel van het land in de behaalde buit te mogen reduceren en om deze aandelen en die van de participanten voor de oorlogsvoering aan te willen wenden, 1616; afschrift (begin 17e eeuw). 1 stuk
(begin 17e eeuw)
RGP 151: p. 592.

3096 Rekest van de bewindhebbers van de V.O.C. aan de Staten-Generaal van 19 september 1616 om de betaling van de Colleges ter Admiraliteit aan hen te willen bevorderen en om hen toestemming te willen geven om gevangenen te maken, die zij uit kunnen wisselen tegen Nederlandse krijgsgevangenen, 1616; afschrift (begin 17e eeuw). 1 stuk
(begin 17e eeuw)
RGP 151: p. 692.

3097 Balans van de V.O.C. over de jaren 1609-1617 voor de Staten-Generaal, 1617; afschrift (begin 17e eeuw). 1 stuk
(begin 17e eeuw)

3097A Uittreksel uit de resoluties van de Staten-Generaal van 31 mei 1617, betreffende het verstrekken van subsidies aan de V.O.C. voor de jaren 1613 en 1614 van 200.000 gulden en voor de jaren 1615-1617 van 300.000 gulden, waarmee het consent van 30 december 1613 komt te vervallen, terwijl de inkomsten uit de convoeien over het jaar 1617 hierop in mindering gebracht zullen worden, 1617; afschrift (begin 17e eeuw). 1 stuk
(begin 17e eeuw)
RGP 152: p. 122-123.

C BELEID

3098 Missive van de bewindhebbers van de Kamer Amsterdam van de Oost-Indische Compagnie aan de andere Kamers van de V.O.C. van 1 oktober 1602, betreffende het opschorten van de eerstkomende expeditie, het uitstellen van de generale

- vergadering, de vertraging in de betaling van de schulden en het opschorten van het aannemen van betaling in de vorm van biljetten, 1602; afschrift (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 1 stuk
- 3099** Akte van overeenkomst tussen de inwoners van Banda en Wolphert Hermansszn., admiraal van de V.O.C. van 23 mei 1602; afschrift (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 1 stuk
- 3100** Akte van overeenkomst van de Magelhaense Compagnie en de V.O.C., inzake het in opdracht van de eerste Compagnie meenemen van goederen en personen van het eiland Bantam en de omliggende eilanden, 1603; afschrift (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 1 stuk
- 3101** Missive van de koning van Terenate aan de Staten-Generaal, waarin hij om militaire steun vraagt tegen de Portugezen, [1605]; afschrift (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 1 stuk
In tweevoud in het Spaans en in het Frans.
- 3102** Lijst van de uitrusting van de vloot, die ter repartitie van het College ter Admiraliteit van Amsterdam onder bevel van Jacob van Heemskerk, in 1607 naar Oost-Indië zal gaan, 1607; afschrift (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 1 stuk
- 3103** Lijst van de namen van de schepen en de kapiteins van de vloot, die in november 1607 werd uitgerust, 1607; afschrift (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 1 stuk
- 3104** Missive van Cornelis Matelieff de jonge aan de Staten-Generaal van 12 november 1608, betreffende het tijdstip van vertrek van de jaarlijkse vloot uit de Republiek, de plannen om de residentie van Bantam naar Jacatra te verplaatsen, het inrichten van de bevoorradingsplaats aldaar, het bevorderen van het stichten van Nederlandse kolonies en het aanknopen van diplomatieke betrekkingen met de vorsten van de eilanden, 1608; afschrift (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 1 katern
- 3105** Memorie betreffende de gebeurtenissen in Oost-Indië sinds de komst van Cornelis Matelieff de jonge aldaar in 1605 en de gevolgen daarvan voor de verkoop van de aandelen door de participanten van de V.O.C., [1608]; afschrift (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 1 stuk
- 3106** Missive van Cornelis Matelieff de jonge aan de Staten-Generaal van 16 januari 1609, betreffende de bezwaren van de V.O.C. tegen de handelsbeperkingen in het voorgestelde wapenstilstandsverdrag, het voorstel aan de Staten-Generaal om de oorlog van de V.O.C. over te nemen en de noodzaak van beter toezicht op de justitie en de organisatie van de facteurs, 1609; afschrift (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 1 stuk
- 3107** Missive van Cornelis Matelieff de jonge aan Johan van Oldenbarnevelt van 18 mei 1609, waarin hij hem verzoekt om bij de Staten-Generaal aan te dringen op steun voor het plan om een versterkte laadplaats in de omgeving van Jacatra in te richten en deze autochtone bevolking te bevolken, om de particuliere handel van de eigen bevolking te beperken, om een particuliere handel van de eigen bevolking te beperken, om een aantal eilanden onder het gezag van de Staten-Generaal te

- brengen en om één president voor handelszaken te benoemen. origineel.
1609 1 stuk
RGP 108: p. 319-327.
- 3108** Staten van de samenstelling en de waarde van de lading van de schepen van de V.O.C., die op 22 juli en 3 augustus 1609 in de Republiek zijn gearriveerd, 1609; afschriften (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 2 stukken
Eén stuk in het Spaans.
- 3109** Missive van de bewindhebbers van de V.O.C. aan Johan van Oldenbarnevelt van 6 augustus 1609, betreffende de laatste nieuwstijdingen, die zij van Isaac Eyloof hebben vernomen over de vloot van admiraal Paulus van Caerden bij de Molukken en die van Pieter Willemszn. Verhoeve bij Bantam. origineel
1609 1 stuk
RGP 108: p. 337-338.
- 3110** Missive van de bewindhebbers van de V.O.C. aan Johan van Oldenbarnevelt van 11 september 1609, betreffende het resiverslag van Isaac Eyloof van de schipbreuk van zijn schip "Mauritius" bij Kaap Lopez en het transport van de geredde goederen naar Texel. origineel.
1609 1 stuk
- 3111** Missive van David van Deijnse aan de bewindhebbers van de V.O.C. van 17 november 1609, betreffende de tegen hem door Portugezen valselijk uitgebrachte beschuldigingen van zeeroverij bij Mozambique, waarvoor hij de doodstraf verwacht, 1609; afschrift (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 1 stuk
- 3112** Instructie van de gecommiteerde van de Kamer van Amsterdam van de V.O.C., mede namens de overige Kamers, van november 1609 voor Pieter Both, als gouverneur-generaal van Indië, en voor de Raad van Indië, 1609, afschrift (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 1 katern
- 3113** Stukken betreffende het uitrusten en bemannen van oorlogsschepen door de Staten-Generaal ten behoeve van de oorlog, die de V.O.C. moet voeren, 1608 en 1609; concept en afschriften (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 3 stukken
Eén stuk in tweevoud.
- 3114** Memorie van een Engelsman, waarin hij de aanspraken van Spanje en Portugal op het monopolie van de handel op Oost- en West-Indië en de noodzaak om met de Republiek een handelsovereenkomst te sluiten over de gelijke handelsrechten bepleit, [1610]; afschrift (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 1 stuk
- 3115** Resolutie van de Staten-Generaal van 24 maart 1611, betreffende de voorwaarden, waarop Pieter Both, gouverneur-generaal, en de Raad van Indië gewapenderhand de bezittingen van de V.O.C. en van haar bondgenoten tegen Spanjaarden en de Portugezen mogen verdedigen. concept.
1611 1 stuk
RGP 135: p. 350.
- 3116** Missive van Jan Pieterszn. Coen, gouverneur-generaal van Oost-Indië, aan de

Staten-Generaal van 10 februari 1614, betreffende de stand van zaken aan boord van enkele Nederlandse schepen, die Bantam aandeden, het voornemen van de Spanjaard Gio de Silva voor een aanval op de Molukken, vredesonderhandelingen van Portugezen met de Pangaram van Bantam en klachten van de Engelse generaal Saris, 1614; afschrift (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 1 stuk

3117 Memorie van Claes Puyck op verzoek van Cornelis Matelieff de Jonge van 2 augustus 1614, betreffende het stichten van een magazijn in Jacatra, de handelsconcurrentie tussen Bantam en Jacatra, de toenadering van de Mataran van Java, de betrekkingen met Ambon, de oorlog op Banda, de veroveringen en verstrekkingen op de Molukken, en de verovering van Johor door de inwoners van Atjeh, 1614; afschrift (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 1 stuk

3118 Uittreksel uit de brieven en adviezen van de bewindhebbers van de V.O.C. aan de Staten-Generaal, betreffende de handel en de oorlog in Indië, 1614; afschrift (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 1 katern
In tweevoud.

3119 Stukken betreffende de door Hendrick Nijs, kapitein van de schepen "de Zwarte Leeuw" op de laatste reis van het eiland Bantam naar Kaap de Goede Hoop gedane veroveringen en opgevangen berichten, 1614; afschriften (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 2 stukken

3120 Missive van Cornelis Pauw, Nederlands consul te Aleppo, aan de bewindhebbers van de V.O.C. van 29 maart 1617, betreffende de mogelijkheden om bij het overbrengen van brieven uit Oost-Indië in het vervolg gebruik te maken van de karavanen die van Aleppo naar Mekka, Alexandrië en Caïro reizen en zijn bemiddeling bij het verkrijgen van handelsrechten in Turkije, 1617; afschrift (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 1 stuk

D DE CONCURRENTIE

I BINNENLAND

a Isaïc le Maire

3121 Akte waarbij Isaïc le Maire op 22 februari 1605 belooft, na zijn ontslag uit de dienst van de V.O.C., niets ten nadele van hun handel te zullen doen en participant van de V.O.C. te zullen blijven, 1605; afschrift (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 1 stuk

3122 Akte waarbij Isaïc le Maire ten overstaan van schout en schepenen van Egmond een aantal in Egmond gelegen percelen grond in onderpand en tot speciale hypotheek geeft aan de bewindhebbers van de V.O.C. als garantie voor de door hem op 22 februari 1605 uitgegeven akte, 1605; afschrift (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 1 stuk

3123 Missive van Isaïc le Maire aan Johan van Oldenbarnevelt van 24 januari 1609, waarbij hij een "remonstrantie" aanbiedt om hem te overtuigen van de onrechtmatigheid van het verzoek van de bewindhebbers van de V.O.C. aan de

Staten-Generaal om uitbreiding van het octrooi van 20 maart 1602 en een persoonlijke aanbeveling doet voor Pieter Sas als raadsheer van de Raad van Brabant, 1609; origineel. Met een bijlage. origineel.
1609 2 stukken

3124 Stukken betreffende de pogingen van Isaïc le Maire om door bemiddeling van de burgemeesters van Amsterdam met de bewindhebbers van de V.O.C. tot een vergelijk te komen over schulden, die zij krachtens een uitspraak van april 1611 moeten betalen, 1613; afschriften (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 4 stukken

3125 Secrete en particuliere instructie van Isaïc le Maire voor zijn zoon Jaques le Maire om krachtens het octrooi van de Staten-Generaal van 27 maart 1614 slechts buiten het handelsgebied van de V.O.C. met onontdekte landen handel te drijven, 1614; afschrift (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 1 stuk
In tweevoud.

b Nicasius Kien

3126 Stukken, die door Nicasius Kien c.s. als bewijsstukken aan de gecommiteerden van de Staten-Generaal zijn overgeleverd in het proces, dat dient tussen de bewindhebbers van V.O.C., als eisers, en eerstgenoemden, als verweerders, over de vraag in hoeverre Spitsbergen en haar omgeving binnen de grenzen van het handelsgebied van de V.O.C. ligt, [1615]; afschriften (eind 16e eeuw).
(eind 16e eeuw) 2 stukken

c De Austraaische Compagnie

3127 Missive van de Staten-Generaal aan de Staten van Holland en West-Friesland van 15 maart 1618, waarbij zij een bezwaarschrift van de bewindhebbers van de V.O.C. voor onderzoek door gecommiteerden van de Staten van Holland en West-Friesland aanbieden. origineel
1618 1 stuk

3128 Memorie van de bewindhebbers van de Austraaische Compagnie voor de Staten van Holland en West-Friesland van 1 augustus 1618, betreffende hun voornemen om bij het niet opvolgen van het door de gecommiteerden van de Staten van Holland en West-Friesland uitgebrachte advies een voorstel van Hugo de Groot, lid van de Gecommitteerde Raden van Holland en West-Friesland, op te volgen, 1618; origineel. Met bijlagen, 1618; gelijktijdige afschriften.
3 stukken

3129 Memorie van de bewindhebbers van de V.O.C. voor de Staten van Holland en West-Friesland van 2 augustus 1618, waarin zij waarschuwen voor de nadelige gevolgen voor de handel van Oost-Indië, indien het advies van de Staten van Holland en West-Friesland om aan de Austraaische Compagnie een octrooi te verlenen, wordt opgevolgd, 1618; origineel. Met een bijlage. origineel
1618 2 stukken

3130 Rekest van de bewindhebbers van de V.O.C. aan de Staten van Holland en West-Friesland van 8 augustus 1618, om mede in het belang van de Nederlands-Engelse bespreking over vereniging van hun beider Oost-Indische Compagnieën, geen octrooi te willen verlenen aan de Austraaische Compagnie, daar deze de handel op

Oost-Indië indirect zal benadelen. origineel.
1618

1 stuk

3131

Stuk houdende een advies van gecommiteerden van de Staten van Holland en West-Friesland aan de Staten-Generaal op het verzoek van de Australeische Compagnie om een octrooi, 1618; met een reactie daarop van de bewindhebbers van de V.O.C., 1618; afschriften (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw)

1 stuk

3132

Memorie van N.N. voor de Staten-Generaal en/of de Staten van Holland en West-Friesland, betreffende het verzoek van Isaïc le Maire aan voornoemde colleges om de Australeische Compagnie octrooi te verlenen om via de nieuw ontdekte doortocht handel op Oost-Indië te mogen drijven, 1618; afschrift (begin 17e eeuw). Met bijlagen, 1602, 1606, 1616 en z.j.; afschriften (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw)
(begin 17e eeuw)
5 stukken
Twee bijlagen in druk.

3133

Stuk houdende de reactie van de bewindhebbers van de Australeische Compagnie in de vergadering van de Staten van Holland en West-Friesland op een door de bewindhebbers van de V.O.C. overgegeven geschrift met de titel "Instructie", 1618; afschrift (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw)

1 stuk

3134

Missive van de bewindhebbers van de V.O.C. aan de Staten van Holland en West-Friesland, betreffende hun bezwaren tegen een regeling en een vergoeding met de Australeische Compagnie, de besprekingen over een vereniging van de Nederlandse - en de Engelse Oost-Indische Compagnie en het aflopen van een octrooi van de V.O.C., 1618; afschrift (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw)

1 stuk

II BUITENLAND

a Engeland

3135

Missive van N.N. aan (de bewindhebbers van de V.O.C.) van 12 november 1614, betreffende het opdrijven van de prijzen van de peper door Cornelis van Campen en de plannen van Robert Middleton om Nederlandse kapiteins in dienst te nemen voor de vaart op Oost-Indië, 1614; afschrift (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw)

1 stuk

3136

Akte waarbij Jacobus I, koning van Engeland, Henry Wotton, Clement Edmond, Robert Middleton en Maurice Abbot op 29 december 1614 machtigt om, als gezanten, met de Staten-Generaal te onderhandelen over de geschillen, die tussen Nederlandse en Engelse vissers zijn ontstaan over de walvisvangst bij Groenland, 1614; afschrift (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw)
In het Latijn.

1 stuk

3137

Missiven van Tobias de Coene aan Johan van Oldenbarnevelt van 19, 23 en 30 mei 1615, betreffende de door hem met Noël de Caron, ambassadeur van de Republiek in Engeland, met verschillende Engelse diplomaten gevoerde besprekingen over de resultaten van de in februari en maart 1615 te 's-Gravenhage gehouden conferentie over Oost-Indische zaken, 1615; originelen en afschrift (begin 17e eeuw).

(begin 17e eeuw) 3 stukken
RGP 121: p. 113-117.

3138 Memorie van Benjamin Aubéry, heer du Maurier, ambassadeur van Frankrijk, voor de (Staten-Generaal) van 12 mei 1615, waarin hij voor Frankrijk aan Engeland de rechten op de walvisvangst bij Groenland betwist en voorstelt om met de Republiek tot nauwere samenwerking te komen, 1615; afschrift (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 1 stuk
In het Frans.

3139 Missive van kapiteins van de V.O.C. aan de Engelse Oost-Indische Compagnie, waarin zij om restitutie van de in Puloron veroverde schepen, fort en goederen vragen, [1615]; afschrift (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 1 stuk

3140 Concept-verdrag tussen de gouverneurs en de Compagnie van de kooplieden van Londen, die handel drijven op Oost-Indië, en de bewindhebbers van de V.O.C., [1618]; afschrift (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 1 stuk

b Frankrijk

3141 Missiven van Hendrik IV, koning van Frankrijk, aan Maurits, prins van Oranje, aan Paul Choart, heer van Buzenval, en aan de Staten-Generaal van 30 augustus 1605, betreffende de weigering van de Staten-Generaal om Pieter Lijntgens toestemming te verlenen om voor een Franse Oost-Indische Compagnie in de Republiek schepen te laten bouwen of te huren en te bemannen, 1605; afschriften (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 1 stuk
In het Frans.
2. RGP 101: p. 40.

3142 Stukken betreffende de vergeefse pogingen van Hendrik IV, koning van Frankrijk, om bij de Staten-Generaal toestemming te verkrijgen voor de Nederlandse koopman Pieter Lijntgens c.s. om een Franse Oost-Indische Compagnie op te richten, 1605 en 1606; concept, origineel en afschriften (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 5 stukken
1. Twee stukken in het Frans.
2. Eén stuk in concept en als afschrift.
3. RGP 108: p. 123 (samengevat) en Van Deventer dl. III: p. 46
4. RGP 101: p. 340.

3143 Missive van Guillaume de Caen, kapitein op de Franse vloot van Hendrik II, hertog van Montmorency, admiraal van Frankrijk, aan (de bewindhebbers van de V.O.C.) van 5 maart 1617, waarin hij protesteert tegen het gevangennemen van genaturaliseerde Vlaamse bemanningsleden door Jan Pieterszn. Coen in Bantam, 1617; afschrift (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 1 stuk
In het Frans.

3144 Ordonnantie van de Staten-Generaal van 14 december 1617, waarbij het Nederlanders verboden wordt om in dienst van buitenlandse vorsten handel te drijven op Oost-Indië, 1617; afschrift (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 1 stuk

DE WEST-INDISCHE COMPAGNIEËN**A DE ONTDEKKINGSREIS NAAR HET EILAND ST. THOMÉ**

- 3145** Instructie van Balthasar de Moucheron en Pierre le Moynt van 17 september 1598 voor Willem Lodewijcx voor een expeditie van de Zeeuwse Compagnieën naar West-Indië, 1598; afschrift (eind 16e eeuw)
(eind 16e eeuw). 1 stuk
- 3146** Akte waarbij de Staten van Holland en West-Friesland en Pieter van der Hagen en Co. en Balthasar de Moucheron op 25 maart 1599 een overeenkomst sluiten, inzake het uitrusten van een expeditie naar het eiland St. Thomé, 1599; afschrift (eind 16e eeuw).
(eind 16e eeuw) 1 stuk
- 3147** Akte waarbij de Staten van Holland en West-Friesland en Pieter van der Hagen en Co. een overeenkomst sluiten, inzake het uitrusten van een expeditie naar het eiland St. Thomé, 1599; afschrift (eind 16e eeuw).
(eind 16e eeuw) 1 stuk
- 3148** Memorie van N.N., betreffende de troepensterkte, die men op het eiland St. Thomé het hoofd zal moeten bieden, [1599]; afschrift (eind 16e eeuw).
(eind 16e eeuw) 1 stuk
In het Frans.
- 3149** Aantekeningen van N.N., betreffende de voordelen, die verbonden zijn aan een verovering van het eiland St. Thomé, met voorstellen aan de contracten om met de Staten van Holland en West-Friesland een overeenkomst te sluiten, inzake de winstaandelen, 1599; afschrift (eind 16e eeuw).
(eind 16e eeuw) 1 stuk
In het Frans.

B DE HANDEL OP OOST- EN WEST-INDIË TIJDENS DE BESTANDSONDERHANDELINGEN

Zie ook de inv.nrs. 2290, 2295, 2300, 2372 blanco nr., 2393 en 2425.

- 3150** Uittreksel uit de resoluties van de Staten-Generaal van 17 september 1607, inzake de afspraak om de Engelse ambassadeurs op gelijke wijze als de Franse ambassadeurs bij de vredesonderhandelingen te betrekken, 1607; afschrift (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 1 stuk
RGP 131: p. 75, noot 4 en p. 76-77.
- 3151** Rapport van N.N. voor de (Staten-Generaal), waarin hij bij de aanvang van de vredesonderhandelingen wijst op het belang van handhaving van de vrijhandel op Oost- en West-Indië, [1607]; afschrift (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 1 katern
In tweevoud.
- 3152** Rapport van de bewindhebbers van de V.O.C., betreffende de nadelige gevolgen van het verlies van de handel op Oost-Indië voor de Republiek en de kooplieden en de schade, die de buitenlandse betrekkingen zullen lijden van het niet nakomen van de allianties, indien men de vrijhandel op Oost-Indië betreft bij de vredesonderhandelingen, [1608]; afschrift (begin 17e eeuw).

(begin 17e eeuw) 1 stuk

- 3153** Uittreksel uit de resoluties van de Staten-Generaal van 18 maart 1609, betreffende de besprekingen met gedeputeerden van de V.O.C. over de noodzaak om bij het sluiten van een wapenstilstandsverdrag bepalingen op te nemen, die de geldigheid ervan mede voor de overzeese gebiedsdelen garanderen en die een regeling treffen voor de uitwisseling van krijgsgevangenen, 1609; afschrift (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 1 stuk
1. In drievoud.
2. RGP 131: p. 657.

- 3154** Missive van Richard Spencer en Ralph Winwood, ambassadeurs van Engeland, aan de Staten-Generaal van (oktober) 1609, waarin zij met klem aandringen op het aannemen van een op 18 oktober 1609 gedaan voorstel voor een wapenstilstandsverdrag, 1609; afschrift (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 1 stuk
In het Frans.

- 3155** Stuk houdende de tijdens de vredesonderhandelingen gemaakte afspraken, betreffende de ingangsdatum van het wapenstilstandsverdrag, de grensbepalingen, de handelsbevoegdheden binnen en buiten Europa en het optreden tegen bestandsschendingen. concept.
1609 1 stuk

- 3156** Rekest van de bewindhebbers van de V.O.C. aan de Staten-Generaal om de handel op Oost-Indië buit en de bepalingen van het wapenstilstandsverdrag te willen houden, [1609]; afschrift (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 1 katern

- 3157** Missive van de bewindhebbers van de V.O.C. aan de Staten-Generaal waarin zij verzoeken om het voorstel, om aan het wapenstilstandsverdrag van 1609 een wapenstilstand met de Portugezen in Indië te verbinden, op te willen schorten, [1609]; afschrift (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 1 stuk

- 3158** Verslag van de door Nederlandse afgevaardigde met een Spaanse afgevaardigde gevoerde onderhandelingen over het afdanken van de troepen in Brabant, de werkzaamheden van Ambrosius Spinola en de motieven van de Republiek om het bestand niet te laten gelden in de handelsgebieden van de V.O.C. en de West-Indische Compagnieën, [1609]; afschrift (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 1 stuk

C DE PLANNEN TOT HET OPRICHTEN VAN DE W.I.C.

- 3159** Rekest van Willem Usselinx, gevolmachtigde van de Staten-Generaal aan de Staten van Holland en West-Friesland om hun besluit tot deelname aan het oprichten van de West-Indische Compagnie te willen bespoedigen, daar Frankrijk en Engeland soortgelijke compagnieën oprichten en zijn eigen financiën niet onuitputtelijk zijn, [1617]; afschrift (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 1 stuk

D OVERIGE WEST-INDISCHE ZAKEN

- 3160** Missive van Bathasar de Moucheron aan de beambten van de Zeeuwse

- Compagnieën van 2 april 1600, betreffende de opvolging van Willem Lodewijcx, de gouverneur-generaal van de vloot en van de West-Indische bezittingen, door Everard van Lodesteijn. origineel.
1600 1 stuk
- 3161** Missive van Balthasar de Moucheron aan een kapitein van de Zeeuwse Compagnieën van 25 april 1600, betreffende het uitrusten van een vloot in Brazilië om handel te gaan drijven op Bantam en Sumatra, 1600; authentiek afschrift
1602 1 stuk
- 3162** Rapport van N.N. voor de Staten-Generaal, waarin hij hen inlichtingen verstrekt over Florida en hen opwekt om dit land te veroveren, [eind 16e / begin 17e eeuw]; afschrift (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 1 stuk
- 3163** Missive van de Nederlandse vloot bij Calais aan de Staten-Generaal van 23 april 1606, betreffende de navraag, die is gedaan bij kapiteins van een West-Indische Compagnie naar de positie van de schepen van Moy Lambert en het nieuws van kapiteins van de Oost-Indische Compagnie, inzake veroveringen op de Molukken, 1606; afschrift (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 1 stuk
- 3164** Concept-octrooi van de Staten-Generaal voor het oprichten van een generale, handelscompagnie op Afrika, Amerika en Australië, 1614; afschrift (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 1 katern
1. In tweevoud.
2. Een afschrift met verbeteringen van Johan van Oldenbarnevelt.
- 3165** Akte, waarbij de Staten-Generaal toezeggen, dat de handel op Guinea op de oude voet mag worden voortgezet indien de oprichting van de West-Indische Compagnie vertraging ondervindt, 1614; afschrift (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 1 stuk
In tweevoud.
- 3166** Rapport van de Staten-Generaal van Holland en West-Friesland, waarin zij de door Enkhuizen geuite bezwaren tegen het opnemen van de zouthandel in het octrooi van de Staten-Generaal voor het oprichten van de West-Indische Compagnie, weerleggen [1614]; afschrift (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 1 stuk
- 3167** Stuk, houdende een plan van de bewindhebbers van de Guinese Compagnie van Rotterdam om zich, op verzoek van Johan van Oldenbarnevelt en Elias van Oldenbarnevelt, pensionaris van Rotterdam, aan te sluiten bij een generale compagnie voor de handel op Guinea, [1615]; afschrift (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 1 stuk
Economisch-Historisch Jaarboek XXI (1940): p. 217.
- 3168** Concept-ordonnantie voor de Generale West-Indische Compagnie, opgesteld door de gedeputeerden van de Staten van Holland en West-Friesland voor de Staten-Generaal, waarin subsidiëring, de betaling van de bemanning, de rechtspraak in de handelsgebieden en de kaapvaart nader zijn omschreven, 1616; afschrift (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 1 katern

DE COLLEGES TER ADMIRALITEIT**A REGLEMENTERING**

- 3168A** Stuk houdende advies van het Hof van Holland aan de Staten van Holland en West-Friesland van 24 oktober 1561, inzake de wenselijkheid om het opnieuw bekrachtigen en publiceren van de ordonnantie op de rechtspleging in admiraliteitszaken van 27 oktober 1540 op te schorten, 1561; met bijlagen, 1517, 1519 en 1540; afschriften (eind 16e eeuw).
(eind 16e eeuw) 1 katern
- 3169** Resolutie van de Staten van Holland, Zeeland en West-Friesland van 6 maart 1579, waarbij zij onder de nodige restricties ten aanzien van bepaalde goederen en de plaats waar de convoeien geheven dienen te worden met ingang van 1 januari 1580 voor een half jaar, instemmen met een continuatie van de bestaande lijst der convoeien en licenten; authentiek afschrift.
1579 1 katern
- 3170** Ordonnantie van Matthias van Oostenrijk van 20 juli 1580, inzake het collecteren van generale middelen op de inkomende en uitgaande goederen of convoeien van de Nederlanden; met nieuwe lijsten van de generale middelen, zoals deze tot en met 10 mei 1581 zullen gelden; met een lijst van de licenten, die voortaan geheven zullen worden op goederen, die naar de gewesten Artois, Henegouwen, Rijssel, Douai, Orchies en enige andere plaatsen gezonden worden; met een lijst van de inkomende goederen uit voornoemde gebieden, 1580.
1 katern
1. In druk.
2. De ordonnantie is bijgewerkt en van commentaar voorzien door Van Oldenbarnevelt.
- 3171** Ordonnantie van de Staten-Generaal, inzake de heffing van de contributie aan de generale middelen op alle goederen volgens de lijst van bepalingen omtrent het heffen van binnenlandse convoeien, [1584]; concept in afschrift (eind 16e eeuw).
(eind 16e eeuw) 1 katern
- 3172** Ordonnantie van Maurits, prins van Oranje, en de Raad van State op het verpachten van de convoeien op goederen, die vanuit het buitenland ingevoerd worden, [1584]; concept (eind 16e eeuw).
(eind 16e eeuw) 1 katern
- 3173** Instructies van de Staten-Generaal voor de generale commiezen en voor de opzichters op het recht der convoeien en licenten, [1586]; afschriften (eind 16e eeuw).
(eind 16e eeuw) 2 katernen
- 3173A** Ordonnantie van de Staten-Generaal van 22 juli 1588, houdende een verbod op schendingen van de sauvegardes en de licenten, 1588.
In druk. 1 stuk
- 3174** Instructie van de Staten-Generaal voor de generale commiezen van de convoeien; concept, [1590], concept (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 1 katern

- 3175** Instructie van de Staten-Generaal van 13 augustus 1597 voor het instellen van de Colleges ter Admiraliteit op de Maze, van Amsterdam, van het Noorderkwartier, van Zeeland en van Friesland, waarbij met name een regeling wordt getroffen voor de convoeien en licenten, voor het bemannen en uitrusten van schepen en voor het functioneren van de officieren, 1597; afschrift (eind 16e eeuw).
(eind 16e eeuw) 1 deel
RGP 62: p. 527.
- 3176** Uittreksel uit de resoluties van de Staten-Generaal van 16 september 1597, betreffende het overleg met de Colleges ter Admiraliteit, inzake het verbod van het gebruik van door de Spanjaarden afgegeven paspoorten en betreffende het rantsoeneren in vijandelijke havens, 1597; afschrift (eind 16e eeuw).
(eind 16e eeuw) 1 stuk
RGP 62: p. 383-384.
- 3177** Rapport van de gedeputeerden van de Colleges der Admiraliteit voor de Staten-Generaal van 7 december 1599, betreffende het opstellen van een plakkaat voor de handelsvaart op Frankrijk, Noord-Afrika, Italië, Engeland, Schotland, Denemarken, de Sont, de Belt, de Elbe, en de Ems, 1599; afschrift (eind 16e eeuw).
(eind 16e eeuw) 1 stuk
1. In tweevoud.
2. RGP 71: p. 685.
- 3178** Instructie van de gedeputeerden van de Colleges ter Admiraliteit van Holland en Zeeland en van het Noorderkwartier van 10 december 1599 voor de handelsvaart op Oost- en West-Indië en de kust van Guinea, 1599; afschrift (eind 16e eeuw).
(eind 16e eeuw) 1 stuk

B FINANCIËN

I DE LIJSTEN VAN CONVOOIEN EN LICENTEN

- 3179** Alfabetische lijst van goederen, die tegen betaling van convoeien over zee en bij Arnhem stroomopwaarts uitgevoerd mogen worden, [1575]; afschrift (eind 16e eeuw).
(eind 16e eeuw) 1 katern
- 3180** Alfabetische lijst van de door Holland en Zeeland met ingang van 22 januari 1578 op de in- en uitvoer van handelswaar te heffen convoeien, 1578; afschrift (eind 16e eeuw).
(eind 16e eeuw) 1 katern
RGP 33: p. 268-269.
- 3181** Alfabetische lijst van de Staten-Generaal van 15 augustus 1581 van de generale middelen op de in- en uitvoer van handelswaar of convoeien, zoals deze in een gewijzigde vorm door Holland, Zeeland en Utrecht met restricties ten aanzien van verhogingen van de uitvarende goederen en met betrekking tot de licenten is aanvaard, 1581.
1. In druk.
2. RGP 41: p. 260. 1 katern
- 3182** Alfabetische lijst van de Staten-Generaal van november 1583 van de convoeien, die geheven moeten worden op de goederen in het transportverkeer tussen de

gewesten onderling; met voorstellen tot wijziging van een aantal goederen, 1583.
1 katern

1. In druk.
2. RGP 43: p. 202-204.

3183 Alfabetische lijst van de op 24 januari 1584 aangebrachte wijzigingen in de lijst van convoeien van 1 augustus 1581, op de uitvoer naar Frankrijk, Engeland en de stad Embden; authentiek afschrift.
1584 1 stuk
RGP 43: p. 585-586.

3184 Alfabethische lijst van de Staten-Generaal van 20 november 1585 van de goederen, die langs de Rijn bij Arnhem mogen worden uitgevoerd, 1585; met alfabetische lijsten van 23 juli 1580, 27 januari en 1 augustus 1581 en 10 mei 1584 van de generale middelen en convoeien op de in- en uitvoer van handelswaar, 1580, 1581, 1584 en 1585, als bijlagen.
1 lias

1. In druk.
2. RGP 41: p. 119-120, 244-246 en 260.
RGP 43: p. 614.
RGP 47: p. 172.

3185 Alfabetische lijst van de door Maurits, prins van Oranje, en de Staten-Generaal voorgestelde verhogingen van de convoeien en licenten met een derde deel, [1585]; concept; met marginale aantekeningen, dat Holland, Zeeland en Utrecht de oude instructie van 3 augustus 1581 zullen blijven gebruiken.
1 katern

In druk.

3186 Alfabetische lijst van de Staten-Generaal van de convoeien en licenten van 1587 in vergelijk met de lijst van 1588, [1590]; afschrift (eind 16e eeuw).
(eind 16e eeuw) 1 stuk
In tweevoud.

3187 Lijst van de verhoging van de convoeien, die op de handel met de neutrale landen, de stad Embden en het graafschap Oldenburg worden geheven, [1590]; afschrift
(eind 16e eeuw).
(eind 16e eeuw) 1 stuk

3188 Alfabetische lijst van de door de Staten-Generaal op 5 oktober 1596 vastgestelde bedragen voor de licenten op de handel met de vijand alsmede langs de rivieren de Maas, de Rijn, de Waal en de IJssel, 1596.
1 katern

1. In druk.
2. RGP 62: p. 258-259.

3189 Alfabetische lijst van de licenten van 18 december 1596, zoals deze op verzoek van de Staten van Holland en West-Friesland door de Staten-Generaal na een herziening van de bestaande lijst is opgesteld, 1596; afschrift (eind 16e eeuw).
(eind 16e eeuw) 1 katern

II DE ORDINARIS CONVOEIEN EN LICENTEN

3190-3210 Staten van de ontvangsten van de Colleges ter Admiraliteit uit de ordinari convoeien en licenten, 1584, 1585, 1588-1599, 1601, 1602, 1604, 1605 en 1608-1610; originelen en gelijktijdige afschriften.

- 21 katernen en 58 stukken
- 3190** 1583 januari 1 - 1584 februari 28. Colleges ter Admiraliteit op de Maze en van Amsterdam. 1 katern
- 3191** 1584 september 1 - 1585 april 30. Colleges ter Admiraliteit op de Maze, van Amsterdam, van het Noorderkwartier en van Zeeland. Met een bijlage; gelijktijdig afschrift., 2 katernen en 1 stuk
- 3192** 1586 januari 1 - 1588 december 31. Alle Colleges ter Admiraliteit. 1 katern. Per kwartaal opgemaakt.
- 3193** 1588 december 1 - 1589 december 31. Colleges ter Admiraliteit op de Maze, van Amsterdam en van het Noorderkwartier., 2 katernen en 1 stuk
Voor het Noorderkwartier slechts over de periode van 1589 mei 1 - november 30.
- 3194** 1589 januari 1 - december 31. College ter Admiraliteit van Zeeland., 1 stuk
- 3195** ,
1590 januari 1 - oktober 31. College ter Admiraliteit van Zeeland. 1 stuk
1590 oktober. College ter Admiraliteit op de Maze, van Amsterdam en van het Noorderkwartier. 1 stuk
1590 november. College ter Admiraliteit op de Maze, van Amsterdam en van het Noorderkwartier. 1 stuk
1590 november. College ter Admiraliteit op de Maze. 1 stuk
1590 januari 1 - december 31. Colleges ter Admiraliteit op de Maze en van Amsterdam. 1 stuk
Betreft ook extraordinaris ontvangsten.
- 3196** ,
1591 februari en maart. Colleges ter Admiraliteit op de Maze, van Amsterdam, van het Noorderkwartier en van Zeeland. 1 stuk
Betreft ook gegevens over extraordinaris convoeien en licenten.
1591 april, mei, juni en juli. Colleges ter Admiraliteit op de Maze, van Amsterdam, van het Noorderkwartier en van Zeeland. 1 stuk
Betreft alleen extraordinaris ontvangsten in het Nijmeegse en Arnhemse kwartier en in Zeeland.
1591 augustus. Colleges ter Admiraliteit op de Maze, van Amsterdam, van het Noorderkwartier en van Zeeland. 1 stuk
1591 januari 1 - september 31. Colleges ter Admiraliteit op de Maze, van Amsterdam en van het Noorderkwartier. 1 katern
- 3197** 1592 januari 1 - december 1. College ter Admiraliteit op de Maze., 1 katern
In tweevoud.
- 3198** ,
1593 januari. Colleges ter Admiraliteit van Amsterdam en van het Noorderkwartier. 1 stuk
1593 januari - maart. College ter Admiraliteit op de Maze. 1 stuk
1593 januari 1 - oktober 31. College ter Admiraliteit van Amsterdam. 1 stuk
Betreft ook extraordinaris onkosten.
1593 januari 1 - december 31. Colleges ter Admiraliteit van Amsterdam en van het Noorderkwartier. 1 katern
1593 januari 1 - december 31. College ter Admiraliteit van het Noorderkwartier. 1 katern
- 3199** ,
1594 februari. Colleges ter Admiraliteit van Amsterdam en van het Noorderkwartier. 1 stuk
1594 januari 1 - juni 30. College ter Admiraliteit van het

Noorderkwartier. 1 katern
 1594 januari 1 - juli 31. College ter Admiraliteit op de Maze. 1 katern
 1594 juli Colleges ter Admiraliteit van Amsterdam en van het Noorderkwartier. 1 stuk
 1594 januari 1 - september 31. College ter Admiraliteit op de Maze. 1 katern
 1594 januari 1 - oktober 31. College ter Admiraliteit van het Noorderkwartier. 1 katern
 1594 november. Colleges ter Admiraliteit van Amsterdam en van het Noorderkwartier. 1 stuk
 1594 december. Colleges ter Admiraliteit van Amsterdam en van het Noorderkwartier. 1 stuk
 1594 januari 1 - december 31. Colleges ter Admiraliteit van Amsterdam en van het Noorderkwartier., 1 stuk

3200

,
 1595 januari. Colleges ter Admiraliteit van Amsterdam en van het Noorderkwartier. 1 stuk
 1595 februari. Colleges ter Admiraliteit van Amsterdam en van het Noorderkwartier. 1 stuk
 1595 juni. Colleges ter Admiraliteit van Amsterdam en van het Noorderkwartier. 2 stukken
 1595 september. Colleges ter Admiraliteit van Amsterdam en van het Noorderkwartier. 1 stuk
 1595 januari 1 - december 31. Colleges ter Admiraliteit van Amsterdam en van het Noorderkwartier. 1 katern

3201

,
 1595 april 1 - 1596 maart 31. College ter Admiraliteit van Zeeland. 1 stuk
 In tweevoud.
 1595 mei 1 - 1596 maart 31. College ter Admiraliteit van Zeeland. 9 stukken
 1596 januari 1 - maart 31. Colleges ter Admiraliteit van het Noorderkwartier. 1 stuk
 1596 april. Colleges ter Admiraliteit van Amsterdam en van het Noorderkwartier. 1 stuk
 1596 mei. Colleges ter Admiraliteit van Amsterdam en van het Noorderkwartier. 1 stuk
 1596 juni. Colleges ter Admiraliteit van Amsterdam en van het Noorderkwartier. 1 stuk
 1596 juli. Colleges ter Admiraliteit van Amsterdam en van het Noorderkwartier. 1 stuk
 1596 augustus. Colleges ter Admiraliteit van Amsterdam en van het Noorderkwartier. 1 stuk
 1596 oktober. Colleges ter Admiraliteit van Amsterdam en van het Noorderkwartier. 1 stuk
 1596 januari 1 - december 31. College ter Admiraliteit van Amsterdam. 1 katern

3202

,
 1597 april. College ter Admiraliteit van Amsterdam. 1 stuk
 1597 juni. College ter Admiraliteit van Amsterdam. 1 stuk
 1597 juli. College ter Admiraliteit van Amsterdam. 1 stuk
 1597 augustus. College ter Admiraliteit van Amsterdam. 1 stuk
 1597 september 1 - oktober 31. College ter Admiraliteit op de Maze., 1 stuk

- 3203** 1598 januari 1 - december 31. College ter Admiraliteit van Zeeland., 1 stuk
- 3204** ,
1600 januari 1 - juni 30. College ter Admiraliteit op de Maze. 1 stuk
1600 oktober. College ter Admiraliteit van Amsterdam. 1 stuk
1600 januari 1 - december 31. College ter Admiraliteit van Friesland., 1 stuk
- 3205** ,
1601 januari 1 - maart 31. College ter Admiraliteit op de Maze. 1 stuk
Betreft achterstallige schulden.
1601 januari 1 - juni 30. College ter Admiraliteit op de Maze. Met bijlage. 2 stukken
Betreft tevens de verstrekte subsidies.
1601 januari 1 - juni 30. College ter Admiraliteit van Zeeland. 1 stuk
1601 januari 1 - december 31. College ter Admiraliteit op de Maze. 1 stuk
1601 januari 1 - december 31. College ter Admiraliteit van Amsterdam. 1 stuk
1601 september 1 - december 31. College ter Admiraliteit van Friesland. 1 katern
1601 november 1 - december 31. College ter Admiraliteit van Amsterdam., 1 stuk
- 3206** 1603 januari 1 - december 31. College ter Admiraliteit van Friesland., 1 stuk
- 3207** 1604 januari 1 - december 31. College ter Admiraliteit van Friesland., 1 stuk
- 3208** ,
1608 augustus 1 - september 30, College ter Admiraliteit van Zeeland. 1 katern
1608 december 1 - 31. College ter Admiraliteit van Amsterdam., 1 stuk
- 3209** 1609 augustus. College ter Admiraliteit van Zeeland., 1 stuk
- 3210** 1610 januari 1 - februari 28. College ter Admiraliteit van Zeeland., 1 stuk

III DE EXTRAORDINARIS CONVOOIEN EN LICENTEN

- 3211-3217** Staten van de ontvangsten en uitgaven van verschillende kantoren van de Colleges ter Admiraliteit, die in de jaren 1589-1592 en 1594-1597 ten behoeve van het College Superintendent nevens Zijnde Excellentie zijn uitgevoerd; gelijktijdige afschriften.
1590-1597 8 katernen en 16 stukken
- 3211** ,
1589 juli - 1590 december 31. Colleges ter Admiraliteit op de Maze, van Amsterdam en van Zeeland. 1 stuk
1590 december. Colleges ter Admiraliteit van Amsterdam en van Zeeland., 1 stuk
- 3212** ,
1591 januari 1 - september 31. Colleges ter Admiraliteit op de Maze, van Amsterdam van Zeeland. 1 stuk en 1 katern. Betreft ook gegevens over de ordinarijs ontvangsten.
1591 januari 1 - april 30. Colleges ter Admiraliteit van het Noorderkwartier. 1 stuk
1591 januari 1 - oktober 30. Colleges ter Admiraliteit van het Noorderkwartier. 1 stuk
1591 januari 1 - november 30. Colleges ter Admiraliteit van het

- Noorderkwartier. 1 stuk
1591 januari 1 - december 31. Colleges ter Admiraliteit op de Maze, van Amsterdam en van Zeeland., 1 katern en 1 stuk
- 3213**,
1592 januari 1 - november 31. College ter Admiraliteit van het Noorderkwartier. 1 stuk
1592 januari 1 - december 31. Colleges ter Admiraliteit op de Maze, van Amsterdam en van Zeeland. 1 stuk
Betreft ook gegevens over de ordinariis ontvangsten.
- 3214**,
1594 januari 1 - maart 31. Colleges ter Admiraliteit op de Maze, van Amsterdam en van Zeeland. 1 stuk
1594 augustus. Colleges ter Admiraliteit op de Maze, van Amsterdam en van Zeeland. 1 stuk
1594 september. Colleges ter Admiraliteit op de Maze, van Amsterdam en van Zeeland. 1 stuk
1594 november. Colleges ter Admiraliteit op de Maze, van Amsterdam en van Zeeland. 1 stuk
1594 januari 1 - december 31. Colleges ter Admiraliteit op de Maze, van Amsterdam en van Zeeland. 1 katern
1594 januari 1 - december 31. Colleges ter Admiraliteit op de Maze, van Amsterdam en van Zeeland. 1 katern
- 3215**,
1595 januari 1 - maart 31. Colleges ter Admiraliteit op de Maze, van Amsterdam en van Zeeland. 1 katern
1595 januari 1 - oktober 31. Colleges ter Admiraliteit op de Maze van Amsterdam en van Zeeland. 1 katern
- 3216**,
1596 januari 1 - april 30. Colleges ter Admiraliteit op de Maze, van Amsterdam en van Zeeland. 1 katern
1596 mei 1 - augustus 31. Colleges ter Admiraliteit op de Maze, van Amsterdam en van Zeeland. 1 katern
1596 januari 1 - september 30. Colleges ter Admiraliteit op de Maze, van Amsterdam en van Zeeland., 1 stuk
- 3217**,
januari 1 - april 30. Colleges ter Admiraliteit op de Maze, van Amsterdam en van Zeeland. 1 stuk
1597 januari 1 - mei 31. Colleges ter Admiraliteit op de Maze, van Amsterdam en van Zeeland., 1 stuk

IV HET TOEZICHT OP DE MIDDELEN TE WATER

- 3218** Advies van de Staten-Generaal, inzake het instellen en het gelijkmatig heffen van de convooien en licenten in de Nederlanden naast de reeds bestaande plaatselijke belastingen, alsmede bepalingen voor het innen daarvan door verschillende ambtenaren, [1578]; afschrift (eind 16e eeuw).
(eind 16e eeuw) 1 stuk
In het Frans.
- 3219** Rapport van C.J.V.W. aan de Staten-Generaal, waarin hij voorstellen doet om voortaan de door de kantoren van de convooien en licenten begane frauden effectiever te bestrijden, alsmede strafbepalingen tegen kooplieden, die de lijsten en de bepalingen van het pachten van een vierde deel der opbrengsten van voornoemde gelden overtreden, [1580]; afschriften, [1586].

1 katern

- 3220** Memorie van de Staten-Generaal, inzake het heffen van licenten op de handel op de landen rond de Oostzee, respectievelijk op de handel naar Frankrijk, bij de uitvoering van welke maatregel Engeland de Republiek zal helpen, [1595]; afschrift. (eind 16e eeuw) 1 stuk
In het Frans.
- 3221** Uittreksel uit de resoluties van de Raad van State van 30 mei 1586, waarin zij in het belang van het betalen aan de equipages van de Colleges ter Admiraliteit bepleit dat de lijsten der convooien eenpariger worden nageleefd, terwijl zij weigert dat er een groter deel van de oude schulden dan voorheen uit deze gelden wordt vergoed, [1586]; afschrift (eind 16e eeuw). (eind 16e eeuw) 1 stuk
- 3222** Rapport van George Gilpijn, lid van de Raad van State, van 12 december 1589 voor de Staten-Generaal, waarin hij eenparigheid van het heffen der convooien en licenten prefereert boven onnodig zware belastingen per gewest, waarin opgenomen de in 1586 ingestelde "ordre" op het heffen der voornoemde gelden, met enige aanwijzingen ten aanzien van het handhaven van bepalingen uit voornoemde instructie, 1589; afschrift (eind 16e eeuw). (eind 16e eeuw) 1 katern
RGP 51: p. 587.
- 3223** Akte van 17 april 1590, waarbij Maurits, prins van Oranje, een regeling treft, inzake de geschillen tussen Holland en Zeeland over de hoogte van de som der convooien en licenten en de plaats van betaling, waarbij besloten wordt dit te verdelen over de haven van inscheping en uitscheping onder toezicht van een gemeenschappelijk college, 1590; afschrift (eind 16e eeuw). Met een bijlage, 1590; afschrift (eind 16e eeuw). (eind 16e eeuw) 2 stukken
- 3224** Stukken betreffende het verpachten van een vierde deel der convooien en licenten, [1590]; afschriften (eind 16e eeuw). (eind 16e eeuw) 2 stukken
Eén stuk in tweevoud.
- 3225** Rapport houdende voorstellen van een liefhebber des vaderlands aan de Staten-Generaal, inzake de visitatie der goederen, het lossen en laden door beëdigde arbeiders, het instellen van een college in iedere plaats, waar een kantoor aanwezig is, de vereisten om enkel betrouwbare personen tot dit ambt toe te laten en bepalingen omtrent de maten, gewichten en waaggelden, [1590]; afschrift (eind 16e eeuw). (eind 16e eeuw) 1 katern
- 3226** Missiven van de Staten van Gelderland en Overijssel aan de Staten-Generaal van 24 en 25 september 1593, waarin zij hun bezwaren uiten tegen de door de zeegewesten voorgestelde verzoeken tot matiging en herstel van de lijsten der convooien en licenten van 10 mei 1588, waarbij zij op meer medezeggenschap in de Colleges ter Admiraliteit en in het College Superintendent van de Admiraliteit aandringen, daar de handel op Duitsland etc. door de gedane voorstellen wordt bedreigd, 1593; afschriften (eind 16e eeuw). (eind 16e eeuw) 1 katern en 1 stuk
RGP 57: p. 101-102.

- 3227** Uittreksel uit de resoluties van de Staten-Generaal van 27 juli 1594, houdende het verbod op de handel met Staats-Brabant behoudens via de frontiersteden, voor de periode van één jaar, als straf voor de veelvuldige ontduiking van de betaling der convooien en licenten, 1594; afschrift (eind 16e eeuw). Met een bijlage, 1594; afschrift (eind 16e eeuw).
(eind 16e eeuw) 2 stukken
RGP 57: p. 285-286.
- 3228** Uittreksel uit de resoluties van de Staten-Generaal van 8 oktober 1595, inzake de noodzaak om te komen tot het eenparig heffen van convooien en licenten door de Colleges ter Admiraliteit van de resoluties van 19 en 23 oktober 1595, inzake de instructie voor de Gecommitteerde Raden van de Colleges ter Admiraliteit, 1595; afschrift (eind 16e eeuw). Met een bijlage, 1595; afschriften (eind 16e eeuw).
(eind 16e eeuw) 2 stukken
RGP 57: p. 588-589.
- 3229** Missive van Charles de Beaulieu, ontvanger-generaal der convooien en licenten, aan Johan van Oldenbarnevelt van 1595/1596, inzake het ontduiken van de betalingen der voornoemde gelden in Holland, Overijssel, Gelderland, Utrecht en Zeeland ten gevolge van de onderlinge verschillen tussen de gewesten, zodat hij voorstelt te komen tot het instellen van één College, waarin alle gewesten zijn vertegenwoordigd, [1595]; origineel.
1 stuk
1. In het Frans
2. RGP 80: p. 327-330.
- 3230** Rapport van (de Staten-Generaal) voor de gewesten, betreffende de plakkat en lijsten der convooien en licenten, en voor het voordeel van eenparige heffingen door één College ter Admiraliteit in plaats van verschillende, [1596]; afschrift (eind 16e eeuw).
(eind 16e eeuw) 1 stuk
- 3231** Memorie van Charles de Beaulieu voor de Staten-Generaal, inzake de noodzaak om vanwege de verschillen in het heffen van convooien en licenten de gewesten één College ter Admiraliteit in te stellen, het bespreken van de door de gewesten aangebrachte veranderingen in de generale lijsten, het aanstellen van chercheurs door de Staten-Generaal en het storten van de gelden in één algemene kas, [1596]; afschrift (eind 16e eeuw).
(eind 16e eeuw) 1 stuk
- 3232** Rapport van N.N. voor de Staten-Generaal, inzake de redenen om commissarissen-generaal aan te stellen voor het beslechten van geschillen tussen officieren der verschillende kantoren, de bevordering van een eenparige heffing van convooien en licenten, het bestrijden van de sluikhandel door de chercheurs en het vervolgen van de confiscatie, [1597]; afschrift (eind 16e eeuw).
(eind 16e eeuw) 1 stuk
- 3233** Rapport van de generaals van de convooien en licenten voor de Staten-Generaal, betreffende hun inspectietocht door de Republiek en langs de frontiersteden van Staats-Brabant en Staats-Vlaanderen, inzake het afgeven van paspoorten in Zeeland, het beveiligen van de Brabantse, Vlaamse en Kleefse kusten, de handel onder beperkingen met het platteland van Brabant, de in- en uitvoer van paarden in verschillende gewesten, alsmede de handel in zuivel in Friesland en Groningen, [1600]; afschrift (begin 17e eeuw).

- (begin 17e eeuw) 1 katern
- 3234** Rapport van N.N. voor Johan van Oldenbarnevelt, inzake het aanstellen van één buitengewone commissaris-generaal ter bevordering van een betere naleving van de plakaten van de convooien en licenten voor de proeftermijn van één jaar, [1600]. Met een bijlage; afschriften (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 2 stukken
- 3235** Resolutie van de Staten-Generaal van 15 september 1601, inzake het afbakenen van het gebied ten noorden van de Rijn, de Maas, de IJssel en de Waal te Rijnberk, waar de licenten, krachtens de lijst van convooien van 10 november 1598, geheven zullen blijven worden, 1701; afschrift (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 1 katern
RGP 85: p. 641.
- 3236** Rapport van de generaals van de convooien en licenten aan de Staten-Generaal van 6 november 1601, inzake de tekortkomingen van Zeeland in het afgeven van paspoorten, een betere bewaking aan de kusten en bij de grensrivieren, de frauden van Dordrecht, het verlenen van meer vrijheid van convooi op de uitvoer van handelswaar naar vreemde landen, de vaart op Caliz, de behoefte om de kantoren van Rijnberk en Lingen onder één der Colleges ter Admiraliteit te stellen, de vaart over de Eems, het bijstellen van de lijst der belaste goederen, de onbekwaamheid van het merendeel der chercheurs; met een aantal suggesties tot verbetering der bestaande situatie, 1601; afschrift (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 1 katern
RGP 85: p. 652.
- 3237** Stuk houdende een voorstel van de Gecommitteerde Raden van Holland en West-Friesland aan de Staten van Holland en West-Friesland van 20 december 1601 tot het verpachten van een vierde deel van de opbrengsten der convooien, 1601; met in margine de daarop genomen beschikkingen.
1 stuk
- 3238** Commissie van de Gecommitteerde Raden ter Admiraliteit van Amsterdam voor Jasper van Poelgeest, Laurens Gael en Dirck Sticke van 2 september 1603 voor hun missie naar de Staten-Generaal, inzake de onderhandelingen met Portugal over het Middellandse zeegebied, het invoeren van boeten tegen frauderende schippers in het Vlie, het uitbreiden van de vloot van oorlogsschepen in de binnen- en buitenwateren tot visitatie der goederen, het uitbetalen van de matrozen en het rekest van de gevangenen Biscayers, 1603; afschrift (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 1 katern
- 3239** Memorie van de generaals van de convooien en licenten aan de Staten-Generaal, inzake de herziening van de ordonnanties en plakaten op de convooien en licenten, daar de Colleges ter Admiraliteit ieder een eigen beleid voeren in de bestrijding van de frauden, 1603; afschrift (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 1 stuk
- 3240** Missive van de patriotten van Zeeland aan het Hof van Holland, Zeeland en West-Friesland en aan Johan van Oldenbarnevelt van 1 januari 1604, waarin hij aandringt op een gerechtelijk onderzoek naar het ontduiken van de plakaten op de convooien en licenten en naar de valsmunterij van Claes van Mechelen, schoenmaker te 's-Gravenhage. origineel.
1604 1 stuk

- 3241** Rapport van de generaals van de convooien en licenten aan de Staten-Generaal van 15 augustus 1609, inzake de wijziging van de plakaten naar aanleiding van het aangaan van een wapenstilstand, een eventuele nieuwe gebiedsafbepaling, afwijkingen op dit gebied voor het platteland ten opzichte van de steden, alsmede inzake de noodzaak om meer schepen tot visitatie te stationeren vanwege de voortgaande frauduleuze praktijken van de Colleges ter Admiraliteit, 1609; afschrift (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 1 katernen
RGP 131: p. 845.
- 3242** Missiven van een fiscaal aan Johan van Oldenbarnevelt, inzake het niet of onvoldoende betalen van convooien en licenten door kooplieden die handel drijven op Moskou en de Duitse Hanzesteden, 1616; afschriften (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 2 stukken

V OVERIGE FINANCIËLE ZAKEN

- 3243** Stukken betreffende de op 26 september 1586 door de gedeputeerden van de Staten van Friesland met de Staten-Generaal gevoerde onderhandelingen, inzake hun bezwaren tegen de verhoging van de convooien op boter en kaas krachtens de lijst van convooien van 1 augustus 1586, 1586; afschriften (eind 16e eeuw).
(eind 16e eeuw) 3 stukken
RGP 47: p. 375-376.
- 3244** Staten van achterstallige betalingen van de Colleges ter Admiraliteit van Amsterdam, het Noorderkwartier en van Rotterdam, 1588; afschriften (eind 16e eeuw).
(eind 16e eeuw) 2 katernen
- 3245** Stuk houdende een voorstel van de Colleges ter Admiraliteit van Amsterdam, het Noorderkwartier en van Rotterdam aan de Staten-Generaal van 11 januari 1589, betreffende de regeling der convooien en de verdeling van de boetegelden uit de confiscaties, 1589; afschrift. (eind 16e eeuw) Met een bijlage, 1589; afschrift (eind 16e eeuw).
(eind 16e eeuw) 2 stukken
- 3246** Aantekeningen van de schulden van de Colleges ter Admiraliteit aan verschillende personen ter zake voor de hun, ten behoeve van het uitrusten van de oorlogsschepen, geleverde goederen, [1590]; afschriften (eind 16e eeuw).
(eind 16e eeuw) 2 stukken
- 3247** Staat van de ontvangsten van de Colleges ter Admiraliteit van Holland en van Zeeland en van de bijzondere kantoren in het gewest Gelderland, over de maanden januari-april 1593, welke kantoren ressorteren onder Holland en rekenplichtig zijn aan de Raden van het College Superintendent ter Admiraliteit, 1593; afschrift (eind 16e eeuw).
(eind 16e eeuw) 1 stuk
- 3248** Uittreksel uit de resoluties van de Staten van Zeeland van 12, 29 en 30 januari 1596; met een begeleidend schrijven, betreffende het herstel van de administratie der convooien en licenten en de verhouding tussen de Rekenkamer van Zeeland en de Staten van Zeeland, alsmede inzake de beveiliging van de zee, de betaling van het proviand voor het scheepsvolk en de tekst van concept-instructies voor de

commies-generaal en de opzichters van mei en juni 1596, 1596; afschriften en concepten.

2 katernen en 4 stukken

- 3249** Uittreksels uit de resoluties van de Staten-Generaal van 27-29 september en 1 en 2 oktober 1596, inzake de samenvatting van de lijsten der convoien en licenten, het instellen van een gemeenschappelijk beleid en administratie van de Colleges ter Admiraliteit, een generale beurs en één ontvanger-generaal, waartoe in ieder College ter Admiraliteit een vertegenwoordiging van twee man zal komen, welk voorstel Zeeland mishaaft; met uittreksels uit de resoluties van 7-9 oktober 1596, inzake een samenvatting van de instructies van de officieren van de convoien en licenten, 1596; afschrift (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 1 katern
RGP 62: p. 255-257.
- 3250** Rekest van de gedeputeerden van de frontiersteden Breda, Bergen op Zoom, Zaltbommel, Geertruidenberg en Heusden aan de Staten-Generaal van 1 juli 1597, om het onevenredig lage bedrag der licenten op de handel naar 's-Hertogenbosch te willen verhogen tot het niveau van de imposten voor vervoerde goederen naar voornoemde steden en om de hop in de toekomst ook te mogen belasten; origineel met een gunstig appointement.
1597 1 stuk
RGP 62: p. 582.
- 3251** Missive van de Staten van Zeeland aan de Staten van Holland en West-Friesland, betreffende de oorlogsdreiging vanuit het Zuiden met het verzoek om hen dientengevolge een geringer aandeel in de Admiraliteitskosten te laten betalen, [1600]; afschrift (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 1 stuk
- 3252** Lijst van de proviand, die Johan van Duvenvoorde voor een halfjaarlijkse expeditie nodig zal hebben, [1603]; afschrift (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 1 stuk
- 3253** Staten van het maandelijks kost- en soldijgeld, dat aan de kapiteins van de oorlogsschepen, die in dienst zijn bij de verschillende Colleges ter Admiraliteit in Holland en het College ter Admiraliteit in Zeeland dient uitbetaald te worden, [1580] en [1605]; afschriften (eind 16e, begin 17e eeuw).
(eind 16e, begin 17e eeuw) 4 stukken
- 3254** Missive van de Staten-Generaal aan Maurits, prins van Oranje en Willem Lodewijk, graaf van Nassau, van 9 april 1608, waarin zij beloven het door hen op 21 maart 1608 ingediende verzoek om matiging in de convoien spoedig te bespreken.
concept
1608 1 stuk
RGP 131: p. 409.
- 3255** Missiven van de Colleges ter Admiraliteit op de Maze en van Amsterdam aan de Staten van Holland en West-Friesland met het verzoek om bij de Staten-Generaal te willen bemiddelen voor een snellere regeling van de betalingen der achterstallige schulden aan het scheepsvolk, [1610]; afschriften (begin 17e eeuw). Met bijlagen, 1610; afschriften (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 4 stukken

C DE WERKZAAMHEDEN VAN DE COLLEGES TER ADMIRALITEIT

I VERSCHILLENDE COLLEGES

a Algemeen

- 3256-3273** Stukken betreffende het vaststellen door gedeputeerden van verschillende Colleges ter Admiraliteit van het aantal schepen, dat bestemd is voor de bestrijding van zeeroverij op de binnen- en buitenwateren in de Republiek en voor de kust van Vlaanderen, welke vóór 1597 incidenteel aan de Staten van Holland en West-Friesland en na 1597 verplicht aan de Staten-Generaal werden voorgelegd, 1588, 1589, 1592, 1593, 1595-1602, 1605, 1606 en z.j.; concepten, originelen en afschriften. 43 stukken en 6 katernen
- 3256** 1588 september 25., 3 stukken
- 3257** 1589 januari 20. Met bijlagen., 4 stukken
In drievoud.
- 3258** 1592 januari 22-25., 1 katern
- 3259** 1593 februari 1., 1 katern
- 3260** 1595 september 2, 4 en 9., 3 stukken
Eén stuk in tweevoud.
- 3261** 1595 december 18., 2 stukken
- 3262** [1595], 1 stuk
- 3263** 1596 september 10, oktober 2, 8 en 17., 4 stukken
- 3264** 1597 maart 12., 2 stukken
- 3265** 1597 december 19, 20 en 29., 8 stukken
Eén stuk in tweevoud.
- 3266** 1598 oktober 19 en 20., 2 stukken
Eén stuk in tweevoud.
- 3267** 1599 december 2, 7 en 17., 2 katernen en 6 stukken
- 3268** 1600 maart 30., 1 stuk
- 3269** 1601 november 30, december 20 en 21., 2 katernen en 2 stukken
Twee stukken in tweevoud.
- 3270** 1602 oktober 21., 2 stukken
- 3271** 1605 januari 19., 2 stukken
- 3272** 1606 januari 3., 1 stuk
- 3273** z.j., 1 stuk

b Bijzonder

1 De strafexpeditie tegen Spanje en Portugal

- 3274** Missive van N.N. aan de [Staten-Generaal], waarin hij hen attendeert op de gunstige tijd voor een aanval op de Spaanse bezittingen in West-Indië en hen adviseert eerst de Spaanse vloot te verslaan, [1598]; afschrift (eind 16e eeuw). 1 stuk
(eind 16e eeuw)
- 3275** Resolutie van de Staten-Generaal, inzake het uitrusten van een vloot door de Colleges ter Admiraliteit om aan de handel van Spanje voortaan gewapenderhand afbreuk te doen, [1598]; concept. 1 stuk
- 3276** Missiven van in Portugal krijgsgevangen gemaakte Nederlandse kooplieden aan de Staten-Generaal van 27 en 30 januari 1599, waarin zij vragen maatregelen te willen

nemen om krijgsgevangenen tegen hen uit te wisselen, 1599; afschriften (eind 16e eeuw).
(eind 16e eeuw) 2 stukken

3277 Missive van de Gecommitteerde Raden van het College ter Admiraliteit van Rotterdam aan de Staten-Generaal van 11 maart 1599, waarin zij een aantal kapiteins en schepen voor de nominatie voor de expeditievloot voordragen, 1599; origineel. Met bijlagen, 1599; gelijktijdige afschriften. 4 stukken

Eén bijlage in tweevoud.

3278 Missive van Pieter van der Does aan Johan van Oldenbarnevelt van 13 maart 1599, inzake het bespoedigen van het verbouwen en uitrusten van oorlogsschepen door het College ter Admiraliteit van Amsterdam, het voorzien in de proviandering door het College ter Admiraliteit van Rotterdam en het lenen van geschut van de stad Utrecht. origineel. 1 stuk

1599
1. RGP 80: p. 511.
2. Van Deventer dl. II: p. 269.

3279 Missive van vice-admiraal Jan Gerbrantszn. aan Johan van Oldenbarnevelt van 17 maart 1599, betreffende zijn vorderingen bij het uitrusten van schepen in het Noorderkwartier en het werven van troepen. origineel. 1 stuk

1599
1. RGP 80: p. 513-514.
2. Van Deventer dl. II: p. 270.

3280 Missive van N.N. uit Frankrijk aan (de Staten-Generaal) van 18 maart 1599, waarin hij hun aanspraken op de vrije vaart naar Indië betwist en waarschuwt voor de gevolgen, die een gewapend verzet tegen Spanje kan hebben voor de overige handel drijvende naties aldaar, 1599; afschrift (eind 16e eeuw). 1 stuk

(eind 16e eeuw)
In het Frans.

3281 Verslag van de op 24 maart 1599 door de gedeputeerden van de Colleges ter Admiraliteit met Pieter van der Does en Johan van Wassenaar, luitenant-admiraal van Holland, gevoerde besprekingen over de uitrusting van de expeditievloot, 1599; afschrift (eind 16e eeuw). 1 stuk

(eind 16e eeuw)

3282 Missive van Rombout Hogerbeets, raadsheer van de Hoge Raad van Holland en Zeeland, aan Johan van Oldenbarnevelt van maart 1599, waarin hij Cornelis Claeszn. Beets, schipper te Hoorn, aanbeveelt als kapitein van een der schepen van de expeditievloot. origineel. 1 stuk

1599
RGP 80: p. 514.

3283 Missive van Nicolas de Neufville, heer van Villeroy, aan François van Aerssen, agent van de Republiek in Frankrijk, van 2 april 1599, betreffende de bedenkingen van Hendrik IV, koning van Frankrijk, inzake het voornemen van de Republiek om een vloot uit te rusten tegen Spanje, 1599; origineel en afschrift (eind 16e eeuw). 1 stuk

1. In het Frans in tweevoud.
2. Van Deventer dl. II: p. 273-274.

3284 Instructie van de Staten-Generaal van 7 april 1599 voor de commiezen,

- contrarolleurs en opzieners, die aangesteld worden op de expeditievloot naar West-Indië, 1599; afschrift (eind 16e eeuw).
(eind 16e eeuw) 1 stuk
RGP 71: p. 403.
- 3285** Instructie van de Staten-Generaal van 24 april 1599 voor de admiraal-generaal, de vice-admiraal en het scheepsvolk van de expeditievloot om afbreuk te doen aan de handel van de Spanjaarden, 1599; concept en afschrift (eind 16e eeuw).
(eind 16e eeuw) 1 katern en 2 stukken
- 3286** Instructie van de Staten-Generaal van 24 april 1599 voor Pieter van der Does, generaal van de artillerie, als generaal te water en te land voor de expeditievloot, die een offensief moet beginnen tegen Spanje, Portugal en haar overzeese gebiedsdelen, 1599; concept en afschrift (eind 16e eeuw).
(eind 16e eeuw) 1 stuk
1. RGP 71: p. 410.
2. Van Deventer dl. II: p. 274-278.
- 3287** Instructie van de Staten-Generaal van 14 april 1599 voor het seinen op de expeditievloot, 1599; afschrift (eind 16e eeuw).
(eind 16e eeuw) 1 stuk
- 3288** Memorie van Johan van Oldenbarnevelt voor vice-admiraal Jan Gerbrantszn., Cornelis Leijnszn. en de kapiteins Willem Dirixszn. Cloijer en Cornelis Claeszn. van 24 april 1599, inzake het uitrusten en bemannen van de expeditievloot; met een lijst van de indeling van de oorlogsschepen in eskaders, 1599; afschrift (eind 16e eeuw). Met een bijlage, 1599; afschrift (eind 16e eeuw).
eind 16e eeuw 2 stukken
- 3289** Memorie van N.N. voor Pieter van der Does, generaal te water, waarin hij N.N. Martsen en Reinaet Jansen uit Edam aanbeveelt als kapiteins voor de expeditievloot, 1599; afschrift (eind 16e eeuw).
(eind 16e eeuw) 1 stuk
- 3290** Schetskaart van N.N. van de steden, die aan de kust van Brazilië veroverd zouden kunnen worden, [1599].
1 stuk
1. Met Latijnse tekst.
2. 41 x 32 cm.
- 3291** Missive van N.N. aan Maurits, prins van Oranje, waarin hij voorstelt om tot afbreuk van de handel van Spanje en Portugal op Oost- en West-Indië de havens van deze landen door een Nederlandse vloot af te laten sluiten, [eind 16e eeuw]; afschrift
(eind 16e eeuw).
(eind 16e eeuw) 1 stuk
- 3292** Staat van de compagnies soldaten, die door Holland en Zeeland voor de expeditievloot zullen worden geleverd, 1599; afschrift (eind 16e eeuw).
(eind 16e eeuw) 1 stuk
- 3293** Lijst van de voor de expeditievloot benodigde hoeveelheid ammunitie; met opgave van het aantal benodigde officieren. concept.
1599 1 stuk
- 3294** Staat van het aandeel, dat het College ter Admiraliteit van Rotterdam moet betalen

- in het uitrusten van de expeditievloot, 1599; afschrift (eind 16e eeuw).
(eind 16e eeuw) 1 stuk
- 3295** Staat van de schepen, die op kosten van het College ter Admiraliteit van Amsterdam voor de expeditievloot worden uitgerust, 1599; afschrift (eind 16e eeuw).
(eind 16e eeuw) 1 stuk
- 3296** Lijsten van proviand- en oorlogsschepen, die het College ter Admiraliteit van het Noorderkwartier wil leveren voor de expeditievloot; met een lijst van voorgedragen kapiteins, 1599; afschrift (eind 16e eeuw). Met een bijlage, 1599; afschrift (eind 16e eeuw).
(eind 16e eeuw) 2 stukken
- 3297** Begroting van de kosten, die het College ter Admiraliteit van het Noorderkwartier moet maken ten behoeve van de expeditievloot, 1599; afschrift (eind 16e eeuw).
(eind 16e eeuw) 1 stuk
- 3298** Lijst van oorlogs- en proviandschepen, die door het College ter Admiraliteit van Amsterdam, worden geleverd voor de expeditievloot, waarvan een gedeelte op dat moment nog dienst doet voor de kustbewaking van Vlaanderen en Frankrijk en in de Oostzee, met vermelding van de namen der kapiteins en het aantal bootsgezellen en soldaten, 1599; afschrift (eind 16e eeuw).
(eind 16e eeuw) 1 stuk
- 3299** Lijsten van de door Pieter van der Does voor de expeditievloot voorgedragen functionarissen, 1599; afschrift (eind 16e eeuw).
(eind 16e eeuw) 2 stukken
- 3300** Lijst van namen van kapiteins en officieren, die op de expeditievloot dienst zullen doen, 1599; afschriften (eind 16e eeuw).
(eind 16e eeuw) 1 stuk
- 3301** Lijst van de hoeveelheid ammunitie en levensmiddelen, die door de expeditievloot zal worden meegenomen. concepten.
1599 2 stukken
In tweevoud.
- 3302** Rekeningen voor door Nicolaas de Wael voor het uitrusten van de expeditievloot geleverde goederen. Met een rekening voor de uit Zeeland aangevoerde goederen, 1599; afschriften (eind 16e eeuw).
(eind 16e eeuw) 1 katern en 1 stuk
- 3303** Aantekeningen van Johan van Oldenbarnevelt, betreffende de indeling en de uitrusting van de expeditievloot. klad.
1599 4 stukken
- 3304** Verslag van de expeditie naar West-Indië onder bevel van generaal Pieter van der Does, 1599; afschrift (eind 16e eeuw).
(eind 16e eeuw) 1 stuk
- 3305** Lijst van namen van officieren, die bij de expeditie bij Pieter van der Does hebben gediend, met opgave van hun inkomsten, [1599]; afschrift (eind 16e eeuw).
(eind 16e eeuw) 1 stuk

2 De heroveringsplannen van de Portugese kroonpretendenten

- 3306** Akte, waarbij Don Emanuel en Don Christoval, prinsen van Portugal, op 20 maart 1599 verklaren, dat zij met de verbannen Portugezen overeen zijn gekomen om met buitenlandse hulp hun vaderland te heroveren, 1599; origineel en afschrift (eind 16e eeuw).
(eind 16e eeuw) 1 stuk
1. Origineel in het Spaans.
2. Afschrift in het Frans.
- 3307** Missive van Manoël de Brito Pimentel aan de (Staten-Generaal), betreffende het voornemen van Don Emanuel en Don Christoval, prinsen van Portugal, om zich met een aantal Portugezen in te schepen op de expeditievloot van Pieter van der Does, met de bedoeling dat deze Portugal zal heroveren, 1599; afschrift (eind 16e eeuw).
(eind 16e eeuw) 1 stuk
In het Frans.
- 3308** Rapport van N.N. voor N.N., betreffende het aantal troepen van de Portugezen en de plannen, die men tegen de Spanjaarden zou kunnen ondernemen om Portugal te heroveren, [1599]; afschrift (eind 16e eeuw).
(eind 16e eeuw) 1 stuk
In het Frans.
- 3309** Stuk, houdende een plan van frater Josephus Tex(eira) van (maart) 1599 voor het heroveren van fort Sarges om van daaruit gedeelten van Portugal te kunnen heroveren; met een schetskaartje, [1599]; afschrift (eind 16e eeuw).
(eind 16e eeuw) 1 stuk
1. Gedeeltelijk in het Latijn.
2. Merendeels in het Frans.
- 3310** Missive van frater Josephus Tex(eira) aan (de Staten-Generaal) van (maart) 1599, betreffende het overleg, dat in Frankrijk is gevoerd over een herovering van Portugal, [1599]; afschrift (eind 16e eeuw).
(eind 16e eeuw) 1 stuk
In het Latijn.
- 3311** Missive van frater Josephus Tex(eira) aan (Don Emanuel, prins van Portugal), van (maart) 1599, waarbij hij zijn diensten aanbiedt voor het heroveren van Portugal, 1599; afschrift (eind 16e eeuw).
(eind 16e eeuw) 1 stuk
In het Latijn.
- 3312** Missive van Dom Emanuel en Don Christoval, prinsen van Portugal, aan Johan van Oldenbarnevelt van (maart) 1599, betreffende hun onderhoud met Manoël de Brito Pimentel, die zij tot hun agent bij de Staten-Generaal benoemen. origineel.
1599 1 stuk
1. In het Frans.
2. RGP 80: p. 515.
- 3313** Missive van Dom Emanuel, prins van Portugal, aan Johan van Oldenbarnevelt van (maart) 1599, waarbij hij audiëntie vraagt voor zijn broer Don Christoval, die nieuwe plannen bekend wil maken. origineel.
1599 1 stuk
1. In het Frans.
2. RGP 80: p. 156.

- 3314** Memorie van N.N. voor N.N., betreffende de rechtmatigheid van het koningschap van Philips III over Portugal, (eind 16e eeuw); afschrift (eind 16e eeuw).
eind 16e eeuw 1 stuk
In het Latijn.
- 3 Overige werkzaamheden**
- 3315** Lijst van 51 personen, waaruit Maurits, prins van Oranje, een twaalfstal moet kiezen voor he College ter Admiraliteit voor Holland en West-Friesland, 1589, origineel.
1 stuk
- 3316** Stukken betreffende de bemiddeling van de Staten-Generaal in een geschil tussen de Staten van Holland en West-Friesland enerzijds en de Staten van Zeeland anderzijds, inzake de plaats en de wijze van inning van de convoien en de licenten, resulterend in een voorlopig akkoord van 17 april 1590, waarbij wordt overeengekomen dat de Colleges ter Admiraliteit in Holland respectievelijk in Zeeland ieder de helft mogen innen en er tevens een regeling wordt getroffen voor de handel op de Zuidelijke Nederlanden, 1588-1590; klad, concept, minuut en afschriften (eind 16e eeuw).
(eind 16e eeuw) 6 stukken en 1 katern
1. Twee stukken in tweevoud.
2. Een stuk in vier verschillende versies.
- 3317** Missive van de Gecommitteerde Raden van het College Superintendent van de Admiraliteit aan Willem Lodewijk, graaf van Nassau, van [augustus] 1590, betreffende de overtredingen van Friese kapiteins, die ondanks de provisionele resolutie van de Staten van Holland en Zeeland op de handel op zee, zonder het bezit van een commissie op de Eems varen. minuut.
1590 1 stuk
- 3318** Memorie van N.N. voor N.N., inzake het garanderen van de handel van Nederlandse schepen op Frankrijk, waartoe door de Colleges ter Admiraliteit een regeling zal worden getroffen met het Parlement van Parijs, inzake het opbrengen van kaperschepen door Nederlanders in de Franse wateren, [1590]; afschrift (eind 16e eeuw). Met een bijlage, 1499 en 1586; afschrift (eind 16e eeuw).
(eind 16e eeuw) 2 stukken
Eén stuk in het Frans.
- 3319** Missive van de gedeputeerden van de Colleges ter Admiraliteit van Holland aan de Staten-Generaal van 9 augustus 1594, waarbij zij tijdelijke hulp van een zestal schepen toezeggen, 1594; afschrift (eind 16e eeuw).
(eind 16e eeuw) 1 stuk
- 3320** Register van de oorlogsschepen, de aantallen kanonnen, de namen van de kapiteins en van de ligplaatsen, [1593]; afschrift (eind 16e eeuw).
(eind 16e eeuw) 1 katern
- 3321** Stukken betreffende de bemiddeling van de Staten-Generaal in een geschil tussen de Staten van Holland en West-Friesland enerzijds en de Staten van Zeeland anderzijds, inzake het niet naleven door Zeeland en de steden Gorinchem en 's-Hertogenbosch van het plakkaat van 20 september 1596, het handhaven van het voorlopige akkoord van 17 april 1590 en het invoeren van nieuwe lijsten voor de heffingen van de convoien en de licenten; authentieke afschriften en gelijktijdige afschriften.

1596 en 1597
RGP 62: p. 265 en 552-554. 1 omslag

3322 Stukken betreffende het uitrusten van een zestiental schepen door de Colleges ter Admiraliteit voor het jaar 1600 voor het patrouilleren voor de kust van Spanje, 1599; afschriften (eind 16e eeuw).
(eind 16e eeuw) 2 stukken
Eén stuk in tweevoud.

3323 Missive van Pieter Toeijssen, commandeur van de kleine galeien, aan de Staten-Generaal, waarin hij om bijstand van soldaten vraagt, teneinde een aanval op Cadzand door de Spanjaard Spindel te kunnen verijdelen, [1600]; afschrift (eind 16e eeuw).
(eind 16e eeuw) 1 stuk

3324 Missive van de Staten van Zeeland aan de Staten van Holland en West-Friesland van 13 oktober 1601, betreffende het voorstel om voortaan de convooien op de in- en uitgaande goederen gemeenschappelijk te innen; authentiek afschrift.
1601 1 stuk

3325 Missive van de gedeputeerden van de Colleges ter Admiraliteit van Holland en West-Friesland en van Jacob van Wassenaar, heer van Obdam, luitenant-admiraal van Holland, aan de Staten-Generaal van 22 januari 1618, waarin zij adviseren, inzake het verzoek van Christofforo Suriano, resident van Venetië, om oorlogs- en koopvaardij-schepen in de Republiek te mogen huren en om over te gaan tot het verstrekken van ammunitie en het convooieren van hun schepen ter bestrijding van de kaapvaart uit Algerije, 1618; met een bijlage, 1618; gelijktijdig afschrift.
1618 1 katern
RGP 152: p. 315.

II DE COLLEGES AFZONDERLIJK

a Het College ter Admiraliteit van Amsterdam

3326 Verzoekschrift van de Landraad beoosten Maze aan de Staten-Generaal om de liquidatie van de inkomsten en uitgaven alsnog te effectueren, een betere regeling te treffen voor een evenredige betaling van de consenten in de quoten door de verschillende gewesten en enkele aanbevelingen, die hiertoe kunnen bijdragen, [1583]; afschrift (eind 16e eeuw).
(eind 16e eeuw) 1 katern

3327 Stuk houdende een verklaring van de askopers en de zeepzieders van Amsterdam aan het stadsbestuur van Amsterdam, betreffende het advies van de generaals der convooien, inzake de uitvoer van hun koopwaar op de vijand, [1585], afschrift (eind 16e eeuw). Met een bijlage; afschrift (eind 16e eeuw).
(eind 16e eeuw) 2 stukken

3328 Proces-verbaal van de op 24 juni 1586 door Egbert Pieterszn., Raad van het College ter Admiraliteit van Amsterdam, en Charles de Beaulieu, ontvanger-generaal van de convooien en licenten, enerzijds met de gedeputeerden van de stad Amsterdam anderzijds gevoerde besprekingen over een aantal artikelen van de nieuw ingevoerde instructie der convooien. origineel.
1586 1 stuk

- 3329** Processen-verbaal van de verhoren van Charles de Beaulieu, ontvanger-generaal van de convooien en licenten, Marten Janszn., convooimeester, Gerrit Albertszn., contrarolleur, en Willem van Kampen en Jacques Razet, klerken van het kantoor van de convooien binnen Amsterdam, van 29 september 1586, inzake het rechtmatig meenemen van registers door Simon Simonszn. van Heemskerk, contrarolleur van de convooien en licenten; authentiek afschrift.
1586 1 katern
- 3330** Staat van het geld, dat in december 1593 bij de convooimeesters van het College ter Admiraliteit van Amsterdam in kas is; met opgave van de schulden en achterstallige betalingen, 1594; afschrift (eind 16e eeuw).
(eind 16e eeuw) 1 katern
- 3331** Missive van de Staten van Utrecht aan de Staten-Generaal van 12 juli 1594, waarin zij het verzoek van het College ter Admiraliteit van Amsterdam om verhoging afwijzen van de convooien, daar de oude schulden ten gevolge van de betalingen der troepen in Overijssel en Groningen en ten behoeve van de Landraad anders niet kunnen worden voldaan; authentiek afschrift.
1594 1 stuk
- 3332** Instructie van de Gecommitteerde Raden van het College ter Admiraliteit van Amsterdam van 29 maart 1595 voor Maarten Zeger, als commandant van de vloot, die uitgerust wordt voor de bestrijding van de kaapvaart vanuit Duinkerken, 1595; afschrift (eind 16e eeuw).
(eind 16e eeuw) 1 stuk
- 3333** Lijst van het aantal oorlogsschepen, dat in het jaar 1596 ter repartitie van het College ter Admiraliteit van Amsterdam stond, [1597]; afschrift (eind 16e eeuw).
(eind 16e eeuw) 1 stuk
- 3334** Rekest van verschillende Amsterdamse graankooplieden aan het stadsbestuur van Amsterdam, om de transitohandel langs de rivieren op de oude voet te mogen handhaven, [1600]; origineel.
1 stuk
- 3335** Lijst van de uitgaven van de Republiek voor geschenken, bekostigd uit de bijdragen van het College ter Admiraliteit van Amsterdam, 1613; afschrift (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 1 stuk
- 3336** Rapport van N.N. voor Johan van Oldenbarnevelt, inzake het invoeren door de Gelderse steden van een particuliere licentgeld, het zogenaamde stadsgeld, waardoor de Generaliteit te kort wordt gedaan en de handel op Duitsland bemoeilijkt, [1616]; afschrift (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 1 stuk

b Het College ter Admiraliteit van het Noorderkwartier

- 3337** Lijst van het aantal oorlogsschepen, dat in het jaar 1596 ter repartitie van het College ter Admiraliteit van het Noorderkwartier stond, [1597]; afschrift (eind 16e eeuw).
(eind 16e eeuw) 1 stuk
- 3338** Stuk houdende voorstellen van de gedeputeerden van de Staten van Overijssel voor

Johan van Oldenbarnevelt tot het aanbrengen van wijzigingen in het bedrag van de licenten op de in- en uitvoer van handelswaar, [1600]; afschrift (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 1 stuk

3339 Stukken betreffende het door de Gecommitteerde Raden van de Colleges ter Admiraliteit van Amsterdam en van het Noorderkwartier, eiser ter enerzijde, tegen Simon Simonszn. van Heemskerk, contrarolleur van de convoeien en licenten, en diens zoon, verweerders ter andere zijde, aangespannen proces, op beschuldiging van zijn verzoek om meer inkomsten uit de gefraudeerde goederen, 1586, 1595, 1596, 1598, 1600 en 1601; originelen, authentieke afschriften en afschriften, 1601 en 1603.
1 omslag

c Het College ter Admiraliteit op de Maze

3340 Staat van de door het College ter Admiraliteit op de Maze aan de kapiteins ter zee en op de binnenwateren over de jaren 1589 en 1590 verschuldigde betalingen, 1591; afschrift (eind 16e eeuw).
(eind 16e eeuw) 1 katern

3341 Lijst van oorlogsschepen, die voor het jaar 1594 op kosten van de Colleges ter Admiraliteit op de Maze in dienst genomen zullen worden voor de bestrijding van de kaapvaart; met een raming van de daaraan verbonden kosten, 1593; afschrift (eind 16e eeuw).
(eind 16e eeuw) 1 stuk

3342 Liquidatie van de inkomsten en uitgaven van de door de kantoren van de convoeien en licenten, van het College ter Admiraliteit op de Maze over de periode van 1 januari tot en met 31 november 1594, 1594; afschrift (eind 16e eeuw).
(eind 16e eeuw) 1 stuk

3343 Missive van het College ter Admiraliteit op de Maze aan de Staten-Generaal van 10 januari 1596, betreffende het aantal commandanten op de schepen van het College ter Admiraliteit in Zeeland; 1596; afschrift (eind 16e eeuw).
(eind 16e eeuw) 1 stuk
RGP 62: p. 178-179.

3344 Memorie van de gecommiteerden van Dordrecht aan de Staten van Holland en West-Friesland namens de schippers en kooplieden van 18 januari 1596, inzake de overlast die zij ondervinden bij de handel op de rivieren de Rijn, de Waal en de Maas, met het verzoek de lijst van de convoeien en licenten derhalve te herzien, 1596.
1 stuk

3345 Lijst van het aantal oorlogsschepen, dat in het jaar 1596 ter repartitie van het College ter Admiraliteit op de Maze stond, 1597; afschrift (eind 16e eeuw).
(eind 16e eeuw) 1 stuk

3346 Memorie van de [Staten van Holland en West-Friesland] voor Jacob van Wassenaar, heer van Obdam, admiraal van Holland en West-Friesland, inzake de buitengewone omstandigheden, waaronder convoeien en licenten geheven mogen worden op goederen, die via het strand worden in- of uitgevoerd, [1605]; afschrift (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 1 stuk

Deze memorie geldt ook voor het College ter Admiraliteit van Amsterdam.

- 3347** Stukken betreffende het op verzoek van het College ter Admiraliteit op de Maze door de Staten-Generaal in te stellen onderzoek naar de vraag in hoeverre Leonaart Franszn., huurder van het schip "De Jager" van kapitein Jan Caulier, die in dienst is bij Jacques l'Hermite, reder te Rotterdam, en Laurens de Rasiere, reder te Middelburg, door het kapen van een Portugees schip, in strijd met het plakkaat van de Staten-Generaal tegen zeerovers van 19 juli 1606, heeft gehandeld, 1607; afschriften (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 1 katern en 5 stukken
- 3348** Aantekening van Philips Doubleth, ontvanger-generaal van de Generaliteit, betreffende de ontvangsten en uitgaven van het College ter Admiraliteit van Rotterdam over 1608; [1609]; afschrift (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 1 stuk
- 3349** Stukken betreffende het proces tussen Govert Janssen, kapitein van de "St. Jacob" uit Rotterdam en François Courfaillieur, heer van Quarantilly, kapitein van "De Hazewind", naar aanleiding van het opbrengen van het schip van laatstgenoemde door de Nederlanders op verdenking van kaapvaart, waarbij Charles Meldron, kapitein van de Franse bark "De Parel" zijn superieur afviel, waarvoor hij door Thomas Godart, kapitein van een Engels schip, en Gourfaillieur met vergelding werd bedreigd; authentieke afschriften en afschriften (1610 en begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 1 pak
1. Gedeeltelijk met dorsale aanduidingen van het procesdossier.
2. Het procesdossier is incompleet.
3. Bewijsstuk R in drievoud.
4. Gedeeltelijk in het Frans.
- 3350** Memorie van N.N. voor de Staten-Generaal, inzake de nadelen van het niet toepassen van een eenparige voet bij het innen van de convoien en licenten op de Maas en de Waal en de gevolgen daarvan voor de handel op 's-Hertogenbosch en Breda, z.j.; afschrift (eind 16e eeuw).
(eind 16e eeuw) 1 katern

d Het College ter Admiraliteit van Zeeland

- 3351** Stukken betreffende het treffen van een regeling door de Gouverneur en de Raad van Zeeland en door Hendrik III, koning van Frankrijk, op verzoek van Willem, prins van Oranje, inzake het afgeven van paspoorten en het openstellen van een aantal Franse havens voor de handel op Vlaanderen; originele en afschrift.
1575 5 stukken
- 3352** Missive van het College ter Admiraliteit van Zeeland aan de Staten-Generaal van 15 mei 1587, betreffende de pogingen van Oostende om een College ter Admiraliteit van Oostende op te richten, 1587; afschrift (eind 16e eeuw).
(eind 16e eeuw) 1 stuk
1. In tweevoud.
2. RGP 47: p. 632.
- 3353** Rapport van het College ter Admiraliteit van Zeeland aan (de Staten-Generaal), betreffende de gevaren, die verbonden zijn aan openstelling van de tussen Sluis en de Grevelingen gelegen havens, waardoor de sluikhandel bevorderd zal worden, 1588; afschrift (eind 16e eeuw).
(eind 16e eeuw) 1 stuk

- 3354** Stukken betreffende de op 23 februari, 15, 19 en 21 maart 1591 en 16 april 1592 door gecommitteerden van de Staten-Generaal met de Staten van Zeeland gevoerde onderhandelingen, inzake het benoemen van leden voor het College Superintendent ter Admiraliteit en het verminderen van bijdragen in de licenten en het extraordinaris consent, 1591 en 1592, afschriften (eind 16e eeuw).
(eind 16e eeuw) 4 stukken
- 3355** Missive van de raden van het College ter Admiraliteit van Zeeland aan de Staten-Generaal van 16 april 1592, inzake het onrechtmatig toeëigenen door de magistraat van Middelburg van een voor N.N. Gravier, koopman te Middelburg, bestemd pak; met een bijlage; 1592; afschriften (eind 16e eeuw).
(eind 16e eeuw) 1 katern
- 3356** Rapport van Melchior van Surck, commies-generaal van de convooien en licenten in Zeeland, aan de Staten-Generaal van 11 december 1592, inzake het geschil over het al of niet opheffen van voornoemd ambt, 1592; afschrift (eind 16e eeuw). Met bijlagen; afschriften (eind 16e eeuw).
(eind 16e eeuw) 3 katernen en 4 stukken
Gedeeltelijk in druk.
- 3357** Lijst van het aantal oorlogsschepen, dat in het jaar 1596 ter repartitie van het College ter Admiraliteit van Zeeland stond, [1597]; afschrift (eind 16e eeuw).
(eind 16e eeuw) 1 stuk
- 3358** Rapport van Charles de Beaulieu, ontvanger-generaal van de convooien en licenten, voor de Staten-Generaal, inzake zijn bevindingen, betreffende de moeilijkheden bij het heffen der convooien en licenten in Zeeland tengevolge van het gedrag der chercheurs naar aanleiding waarvan hij het College Superintendent van de Admiraliteit adviseert deze evenals de contralolleurs door anderen te vervangen, [1597]; afschrift (eind 16e eeuw).
(eind 16e eeuw) 1 stuk
- 3359** Staat van de door de Staten van Zeeland ten behoeve van het College ter Admiraliteit van Zeeland in de periode van 1 april 1599 -31 juli 1601 beschikbaar gestelde gelden, 1601; afschrift (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 1 stuk

e Het College ter Admiraliteit van Friesland

- 3360** Missive van de Staten van Friesland in februari 1595 aan de Staten-Generaal gedane verzoeken om de regeling der convooien op paarden, boter en melk, bestemd voor de steden Embden, Oldenburg en Bremen, zoals deze volgens de afgeschreven lijsten van 5 september 1520 en februari 1591 is geregeld, te mogen wijzigen, [1595]; afschrift (eind 16e eeuw). Met een bijlage, origineel, 1595.
(eind 16e eeuw) 2 stukken
Bijlage in het Frans.
- 3361** Rapport van een controlleur uit het gewest Groningen aan de Staten van Holland en West-Friesland, inzake de kwade geruchten, die de Friezen verspreiden over de Hollanders en hun plan om de convooien in de stad Groningen te innen in plaats van in de schanssteden, [1600], afschrift (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 1 stuk

V. JOHAN VAN OLDENBARNEVELT ALS ADVOCaat VAN HET HOF VAN HOLLAND, ZEELAND EN WEST-FRIESLAND**DE NALATENSCHAP VAN LAMORAAL I, GRAAF VAN EGMOND****A DE BEZITTINGEN VAN EGMOND****I IN HOLLAND****a De heerlijkheden Egmond****1 Bestuur**

- 3362** Uittreksel uit een akte, waarbij Albrecht, hertog van Beieren, op 10 augustus 1394, voor de abdij zijn behartiging voor gerechtsgeschillen van de abdij Egmond met de wereldlijke macht, toezegt, 1394; authentiek afschrift
1589 1 stuk
- 3363** Akte, waarbij Floris, heer van Noordwijk en van der Boekhorst, rector van het St. Jeroensaltaar in de kerk van Noordwijk, op 29 december 1492 de in Haagambacht tussen de nieuwe sloot en de Loosduinerlaan gelegen landerijen aan Cornelis Roelofszn. in erfpacht geeft, 1492; met een bekrachtiging van David, hertog van Bourgondië, bisschop van Utrecht, 1493; authentieke afschriften (eind 16e eeuw).
(eind 16e eeuw) 1 stuk
- 3364** Akte, waarbij Johan, graaf van Egmond, op 10 december 1520 verplichte deelname aan het gilde van de schutterij van Bakkum goedkeuren van het delven van zoden uit de duinen, afwijst, 1520; authentiek afschrift
1613 1 stuk
- 3365** Vidimus van Karel V van mei 1522 van een door Maximiliaan en Philips, aartshertogen van Oostenrijk, uitgevaardigde akten, waarbij zij de heerlijkheid Egmond instellen en uitbreiden en tot onversterfelijk erfleen van het graafschap Holland verheffen,
1486-1488, 1494 en 1522; authentieke afschriften, 1593. 1 katern
- 3366** Akte, waarbij Lamoraal I, graaf van Egmond, op 27 april 1546, belooft de oude rechten, die de graven van Egmond, tevoren aan de heerlijkheid Bakkum hebben verleend, te zullen eerbiedigen, 1546; afschrift (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 1 stuk
- 3367** Ordonnantie van Maurits, prins van Oranje, en de Staten van Holland en Zeeland van 24 januari 1591, waarin het de bewoners rond de Beemster, de Schermer en de Hugowaard verboden wordt nog langer klei te baggeren, 1591; afschrift (eind 16e eeuw).
(eind 16e eeuw) 1 stuk
- 3368** Akte van voorwaarden van Anthonis Willemszn. Sonck, rentmeester van het huis Egmond, voor het in aanwezigheid van gecommitteerden van het huis van Egmond, schouten en schepenen van Harincarspel, Warmenhuizen en Oudkarspel verpachten van het in de ban van Harincarspel ingedijkte land, geheten Slootgaarde, 1591; afschrift (eind 16e eeuw).

- (eind 16e eeuw) 1 katern
- 3369** Stukken betreffende de ruilovereenkomst van Lamoraal II, graaf van Egmond, met Olivier, heer van den Tempel, en de daaraan ten grondslag liggende onderhandelingen, waarbij zij een aantal in de heerlijkheid Eernewoude gelegen landerijen ruilen tegen de baronie Solliers in het hertogdom Normandië, 1595 en 1596; concept, authentieke afschriften en afschriften (eind 16e eeuw).
(eind 16e eeuw) 1 katern en 4 stukken
Twee stukken in het Frans.
- 3370** Akten, waarbij Lamoraal II, graaf van Egmond, op 11 augustus en 31 december 1596, een regeling treft tot verhoging van het tractement van Justus Sandres, baljuw van de heerlijkheid Egmond; authentieke afschriften.
1596 2 stukken
Eén stuk in het Frans.
- 3371** Stukken betreffende de beleningen van de abdij Egmond, [16e eeuw]; afschriften (eind 16e eeuw).
(eind 16e eeuw) 2 katernen en 1 stuk
- 3372** Missive van Anthonis Willemszn. Sonck, rentmeester van de heerlijkheid Egmond, aan de Staten van Holland en West-Friesland, betreffende het uitvaardigen van ordonnanties voor het beheer van de Egmondse goederen, [eind 16e eeuw]; origineel.
1 stuk
- 3373** Memorie van Sabina, gravin van Egmond, naar aanleiding van een eerder door haar bij de Staten van Holland en West-Friesland ingediend rekest om het jachtrecht van Egmond ook in de toekomst onder de houtvester van het huis Egmond te willen laten ressorteren, 1504; afschrift (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 1 stuk
- 3374** Akte, waarbij Lamoraal II, graaf van Egmond, op 27 juli 1546, belooft om de oude rechten, die de graven van Egmond aan de heerlijkheid hebben verleend, te zullen eerbiedigen; met een akte van Sabina, gravin van Egmond, van 27 mei 1608 van dezelfde strekking, 1546 en 1608; afschriften (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 1 stuk
- 3375** Instructie van Sabina, gravin van Egmond, voor de baljuw van de heerlijkheden Egmond en Bakkum van 15 september 1610, 1610; authentiek afschrift.
1 katern
- 3376** Resolutie van de Gecommitteerde Raden van Holland en West-Friesland van 2 april 1613, waarbij zij besluiten om Egmond aan Zee, Egmond Binnen, Egmond op de Hoef en Reinegom, met uitzondering van de heerlijkheden Bakkum en de drie bloktienden van Wimmenum, van Sabina, gravin van Egmond, te kopen, 1613; afschrift (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 1 stuk
- 3377** Stukken betreffende de bepalingen van de grensscheiding tussen Alkmaar en de heerlijkheid Egmond, 1615 en [1615]; authentiek afschrift en afschrift (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 2 stukken

2 Financiën

- 3378** Stukken betreffende de betaling van de tiende penning door Thomas Brandeling, rentmeester van de badij Egmond, over een aantal in Rijnland en Delfland gelegen landerijen, 1553, 1557 en 1565; originelen.
2 stukken en 1 katern
- 3379** Memorie betreffende de onderhandelingen van Hans Kolterman, ontvanger-generaal van Noord-Holland met de gouverneur-commissaris van Willem, prins van Oranje, en de Gedeputeerde Raden van het Noorderkwartier van 10 oktober 1576, inzake het betalen van renten door Dirk van Teijlingen, rentmeester van de heerlijkheid Egmond, over de jaren 1568-1575 over het goederenbezit van uitgeweken personen. origineel.
1576 1 stuk
- 3380** Rekening van de heerlijkheid Egmond over het jaar 1588, [1589]; afschrift (eind 16e eeuw).
(eind 16e eeuw) 1 stuk
- 3381** Memorie van Johan van Oldenbarnevelt, betreffende het verloop in waarde van verschillende goederen van het huis Egmond over de periode 1576-1593; concept; [1593].
1 stuk
- 3382** Rekening van de goederen van het huis Egmond in de heerlijkheden Egmond, Hoogwoud, Eernewoude en Oud- en Nieuw-Beijerland, [1593]; afschrift (eind 16e eeuw).
(eind 16e eeuw) 1 katern
- 3383** Stukken betreffende het afhoren van rekeningen van Anthonis Willemszn. Sonck, rentmeester van de heerlijkheid Egmond, door Sabina, gravin van Egmond, over de jaren 1591-1594, 1596; authentieke afschriften.
3 stukken
- 3384** Staat van de inkomsten van de heerlijkheden Hoogwoud en Eernewoude en de ambachtsheerlijkheid Spanbroek over het jaar 1595, [1596]; afschrift (eind 16e eeuw).
(eind 16e eeuw) 1 stuk
- 3385** Missive van Anthonis Willemszn. Sonck, rentmeester van de heerlijkheid Egmond, aan Johan van Oldenbarnevelt van 25 februari 1596, betreffende klachten van Jan van Nijenburch, houtvester, over het optreden van Dirk Boot, de procureur van Leonard Valck en administrateur van het sterfhuis van Cornelis van Mierop, alsmede betreffende het afsluiten van enkele rekeningen. origineel.
1596 1 stuk
- 3386** Resolutie van de Staten van Holland en West-Friesland van 3 april 1596, waarbij zij Anthonis Willemszn. Sonck, rentmeester van de heerlijkheid Egmond, adviseren om het verzoek van Lamoraal II, graaf van Egmond, om geld niet in te willigen, 1596; afschrift (eind 16e eeuw).
(eind 16e eeuw) 1 stuk
- 3387** Rekeningen van Anthonis Willemszn. Sonck, rentmeester van de heerlijkheid

Egmond, over de jaren 155 en 1597, [1596 en 1598]; afschriften (eind 16e eeuw).
(eind 16e eeuw) 3 katernen

3388 Stukken betreffende de door Emanuel van Stembor, rentmeester van de heerlijkheden Egmond en Beijerland, en door zijn vrouw aan George Eberhard, graaf van Solms, in de jaren 1579-1598 verleende leningen en bewezen diensten, waarvoor hij vergoedingen wil ontvangen, 1598 en 1599; authentiek afschrift en afschriften (eind 16e eeuw).
(eind 16e eeuw) 2 katernen en 1 stuk
Een stuk in het Frans.

3389 Rapport van N.N. voor het Hof van Holland, Zeeland en West-Friesland, betreffende het door Emanuel van Stembor, rentmeester van de heerlijkheden Egmond en Beijerland ten eigen bate gevoerde financieel beheer over de Egmondse goederen, [1599], afschrift.
(eind 16e eeuw) Met bijlagen, 1588 en 1591; authentiek afschrift en afschrift, 1598 en eind 16e eeuw. 3 katernen
Bijlagen in het Frans.

3390 Stukken betreffende een door Anthonis Willemszn. Sonck, rentmeester van de heerlijkheid Egmond, in juni 1599 bij Pieter Balcken, schout van Hoogwoud, ingesteld onderzoek naar de verhouding van het wereldlijk en geestelijk bestuur aldaar en naar de inkomsten van Hoogwoud, Eernewoude, Spanbroek en Wognum, 1599; authentiek en gelijktijdig afschrift.
2 stukken

3391 Staat van jaarlijkse renten uit de heerlijkheid Egmond, [eind 16e eeuw]; afschrift
(eind 16e eeuw).
(eind 16e eeuw) 1 stuk

3392 Stukken betreffende het aflossen van renten van de heerlijkheid Egmond, [1600]; afschriften (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 2 stukken

3393 Lijst van de opbrengsten, berekend naar het aantal morgentalen per heerlijkheid en plaats in de heerlijkheid Egmond, [eind 16e eeuw]; afschrift (eind 16e eeuw).
(eind 16e eeuw) 1 stuk

3394 Resolutie van de Gecommitteerde Raden van Holland en West-Friesland van 27 februari 1603, waarbij zij Pieter Thomaszn. Baart, rentmeester van het huis Egmond, toestemming verlenen om alsnog custingpenningen te innen op door voornoemd huis verkochte goederen; authentiek afschrift. Met een bijlage; authentiek afschrift.
1603 2 stukken

3395 Staat van de inkomsten van de heerlijkheden Egmond en Bakkum en van de bloktienden van Wimmenum, 1612; concept. Met een bijlage, [1612]; afschrift (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 2 stukken

3 Rechtspraak

3396 Akten, waarbij Pieter Frericxzn., secretaris van Hoogwoud, cum suis op 23 januari 1597 verklaring afleggen, inzake de nalatigheid van de schepenen van Hoogwoud

en Eernewoude bij het keuren van keurwonden van familie van Pieter Valcxzn., 1597; originelen. Met bijlagen, [1597]; authentieke afschriften.

5 stukken

4 Waterstaatszaken

- 3397** Rapport van Jacob Mersche, raadsheer van het Hof van Holland, Zeeland en West-Friesland voor Lamoraal I, graaf van Egmond, van 12 februari 1565, inzake de door hem, als commissaris, bij het afpalen van de Dergemeer bij Warmenhuizen en Oudkarspel van de plaatselijke bevolking ondervonden moeilijkheden, 1565; afschrift, [1589]
[1589]. 1 stuk
- 3398** Akte van overeenkomst van Lamoraal I, graaf van Egmond, en Philips II, koning van Spanje, met de bedijkers van Oosterendijk bij Geesterambacht, de Schagerwaard, de Sloopgaard, de Woudmeer en de Bleekermeer van 31 oktober 1547, 21 juli 1546 en van 22 september 1571, inzake de afspraken die door Lamoraal II, graaf van Egmond, en later door Philips II met de pachters van de bedijkingen worden gemaakt over het bedijken en het aandeel dat ieder van hen beiden mag genieten uit de inkomsten van de nieuwe landerijen, 1547, 1548 en 1571; afschriften, [1589]
[1589]. 3 stukken
- 3399** Rekest van Athnonis Willemszn. Sonck, rentmeester van de heerlijkheid Egmond, Willem Schouten, rekenmeester, en Dirk Thomaszn. Molengraaf, namens de erfgenamen van de Hazenpolder, aan de Staten van Holland en West-Friesland om de voor de bedijking benodigde dwarsdijk, op kosten van de ingelanden van Zijpe en van Schoorl, aan te mogen leggen, [1575]; afschrift (eind 16e eeuw). 1 stuk
- 3400** Stukken betreffende een proces tussen het bestuur van Geestmerambacht, gedaagde enerzijds, en de gecommiteerden van het huis Egmond, eisers anderzijds, voor het Hof van Holland, Zeeland en West-Friesland, inzake het recht van het aanleggen van dammen en uitwateren op de Sloopgaard, [1592]; afschrift (eind 16e eeuw). 1 stuk
- 3401** Rekest van Sabina, gravin van Egmond, aan de Staten van Holland en West-Friesland van september 1593 om haar octrooi te willen verlenen om ten behoeve van de erfgenamen van George Schenk van Tautenburch de in de heerlijkheid Egmond gelegen meren op erfpacht te mogen bedijken, 1593; afschrift (eind 16e eeuw). 1 stuk
- 3402** Rekest van Lamoraal II, graaf van Egmond, aan de Staten van Holland en West-Friesland om hem, ten behoeve van betalingen aan de bedijkers van de Diepsmeer, toe te willen staan om enkele landerijen van de heerlijkheid Egmond te mogen verkopen, [1600]; afschrift (begin 17e eeuw). 1 stuk
- 3403** Rekest van de bedijkers van de Diepsmeer en de Tjaarlingermeer aan de Staten van Holland en West-Friesland om de in 1594 tijdelijke toegekende vrijdom van verpondingen en contributies met twaalf jaren te willen continueren, [1606]; afschrift (begin 17e eeuw). Met een bijlage, 1594; afschrift (begin 17e eeuw). 2 stukken

- 3404** Uittreksel uit een akte, waarbij de de Staten van Holland en West-Friesland op 17 december 1609 de op 8 november 1593 aan Sabina, gravin van Egmond, verleende toestemming voor het bedijken en verpachten van de in de heerlijkheid Egmond gelegen meren opnieuw bekrachtigen, 1609, authentiek afschrift, 1610. 1 stuk
- 3405** Akte, waarbij de Staten van Holland en West-Friesland op 11 november 1613 toestemming verlenen aan de dorpsbesturen van Limburg, Akkersloot en Bakkum om te mogen beschikken over het grondgebied van Daniel de Hartaing, heer van Marquette, om een goede waterhuishouding te kunnen aanleggen, 1613; afschrift (begin 17e eeuw). 1 stuk
(begin 17e eeuw)

b De Heerlijkheid Beijerland

1 Bestuur

- 3406** Akte van transport van de spui in Beijerland door Lamoraal II, graaf van Egmond, aan de Staten van Holland en West-Friesland van 26 november 1578 in ruil voor de gors Roomete bij Beijerland, 1578; afschrift, [eind 16e eeuw]. Met een bijlage, z.j.; afschrift (eind 16e eeuw). 2 katernen
(eind 16e eeuw)
- 3407** Stukken betreffende een verzoek van Lamoraal II en Sabina, graaf en gravin van Egmond, aan de Staten van Holland en West-Friesland om handlichting van de heerlijkheid Oud- en Nieuw-Beijerland ten gunste van Sabina, gravin van Solms, waarbij bepaald wordt dat Lamoraal II, graaf van Egmond, het genot van de jaarlijkse rente en van het vruchtgebruik van de polder Sloopgaarde behoudt, 1591; authentiek afschrift en afschriften (eind 16e eeuw). 3 stukken
(eind 16e eeuw)
Eén stuk in het Frans.
- 3408** Memorie van N.N. voor N.N., betreffende de noodzaak om een opvolger voor Johan van der Meulen, ontvanger van de Beijerlanden, aan te stellen, 1593; afschrift (eind 16e eeuw). 1 stuk
(eind 16e eeuw)
- 3409** Akte, waarbij de Staten van Holland en West-Friesland op 18 november 1593 aan Sabina, gravin van Egmond, toestaan om ongehinderd gebruik te maken van het haar bij de overeenkomst van Mentz van 2 september 1591 toegekende vruchtgebruik van Oud- en Nieuw-Beijerland, 1593; authentiek afschrift, 1614. Met een bijlage. origineel. 2 stukken
1593
Gedeeltelijk in het Frans.
- 3410** Rekest van Sabina, gravin van Egmond, aan de Staten van Holland en West-Friesland voor de schenking van de heerlijkheid Oud- en Nieuw-Beijerland door haar broer Lamoraal II, graaf van Egmond, ten hare behoeve om deze te kunnen effectueren, 1600; afschrift (begin 17e eeuw). 1 stuk
(begin 17e eeuw)

2 Financiën

- 3411** Memorie van Walraven III van Brederode en Johan van Oldenbarnevelt voor de Staten van Holland en West-Friesland, van 15 september 1592, inzake het geschil tussen Sabina, gravin van Egmond, enerzijds en Johan van der Meulen, gewezen rentmeester van Beijerland, anderzijds over het afsluiten van zijn laatste rekening, waarbij Johan van der Meulen wordt gelast alsnog een aantal betalingen te doen, 1592; afschrift (eind 16e eeuw).
(eind 16e eeuw) 1 stuk
- 3412** Rekening van de rentmeester van de heerlijkheid Oud- en Nieuw-Beijerland over het jaar 1591, [1592]; afschrift (eind 16e eeuw).
(eind 16e eeuw) 1 stuk
- 3413** Stukken betreffende de jaarlijkse inkomsten en ordinaris lasten van de heerlijkheid Oud- en Nieuw-Beijerland, [1600-1610]; concepten en afschriften (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 7 stukken
- 3414** Uittreksel uit de rekening over het jaar 1608 van Oud- en Nieuw-Beijerland, afgehoord op 11 november 1611, 1614; afschrift (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 1 stuk
- 3415** Memories van secretarissen van het huis Egmond voor Sabina, gravin van Egmond, betreffende de door verschillende leden van het huis Egmond in de jaren 1548-1615 op de goederen van Oud- en Nieuw-Beijerland ingeloste gehypotheceerde renten, 1615; authentieke afschriften en afschrift (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 1 katern en 2 stukken

3 Waterstaatszaken

- 3416** Missive van de Staten van Holland en West-Friesland aan de magistraat van Rotterdam van 30 oktober 1578, inzake het instellen van tafels van lening, het uitschrijven van een loterij, de aanspraken van Lamoraal, graaf van Egmond, op het recht om de spui bij Beijerland te mogen bedijken en het beleggen van een gemeenschappelijke vergadering met de Staten van Zeeland. origineel.
1578 1 stuk
- 3417** Akte van overeenkomst van Lamoraal II, graaf van Egmond, en zijn medeërfgenamen enerzijds, en Willem van Renesse, ambachtsheer van Piershil, en de ingelanden anderzijds, van 4 juli 1579, voor het gemeenschappelijk bedijken van buitendijkse gorssen, 1579; afschrift (eind 16e eeuw).
(eind 16e eeuw) 1 katern
- 3418** Akte, waarbij de Staten van Holland en West-Friesland op 7 december 1580 toestemming verlenen aan Eleonora, Françoise en Sabina, gravinnen van Egmond, om met behoud van de spui, voort te gaan met de bedijkingen bij de heerlijkheden Beijerland en Piershil, 1580; afschrift (eind 16e eeuw). Met bijlagen, 1579; afschriften
(eind 16e eeuw) 3 stukken
- 3419** Missive van N.N. aan N.N., betreffende de door de dijkgraaf en landmeter Simon Janszn. uitgevoerde inspectie van de gorssen van Beijerland en Klaaswaal in verband met aldaar voorgenomen bedijkingen, [1595]; afschrift (eind 16e eeuw).

(eind 16e eeuw) 1 stuk

II IN LIMBURG

- 3420** Stukken betreffende de onderhandelingen van Anna, gravin van Egmond, met de Westfaalse Kreits van 26 augustus, 8 en 29 november 1570, inzake bemiddeling bij de teruggave van de door Don Ferdinand Alvarez de Toledo, hertog van Alva, in beslag genomen heerlijkheden Hoorne, Weert en Wissem, 1570; afschriften, 1600. 3 stukken
In het Duits.
- 3421** Akte, waarbij Maximiliaan, aartshertog van Oostenrijk, op 26 augustus 1572 aan Jacques, graaf van Hoorne, een neutraliteitsverklaring verleent voor de inwoners van de heerlijkheid Weert, 1572; authentiek afschrift, 1600. 1 stuk
- 3422** Akte van overeenkomst van Casper van der Lijp, heer van Bliembeck, met Anna, gravin van Egmond, van 5 oktober 1572, waarbij de Heerlijkheid Hoorne, pand gegeven wordt voor de aan Philips de Montmorency, graaf van Hoorne, verstrekte leningen, 1572; authentiek afschrift, 1600. 1 stuk
In het Duits.
- 3423** Stukken betreffende het verwerven van de heerlijkheden Weert en Wesseme, Kessel en Kriekenbeek door Sabina, gravin van Egmond, en de daaruit gerezen geschillen met andere pretendentes, [1610 en begin 17e eeuw]; afschriften (begin 17e eeuw). 1 katern en 3 stukken
Katern in tweevoud.

B HET STERFHUIS VAN LAMORAAL I, GRAAF VAN EGMOND

I AFWIKKELING TUSSEN DE ERFGENAMEN

a. Lamoraal I. graaf van Egmond

- 3424** Uittreksel uit testamenten van Lamoraal I, graaf van Egmond, van 21 juni 1558 en van 17 januari 1564, 1558 en 1564, afschriften (eind 16e eeuw). 2 stukken
In het Frans.
- 3425** Testament van Lamoraal I, graaf van Egmond, van 21 juli 1568, 1568; authentiek afschrift (eind 16e eeuw). 1 stuk
In het Frans.

b. Sabina, gravin van Beieren

- 3426** Akte, waarbij Philips II, koning van Spanje, op 30 oktober 1578, gunstig beschikt op het verzoek van Sabina, hertogin van Beieren, weduwe van Lamoraal I, graaf van Egmond, om herstel van het goederenbezit voor haar en haar kinderen; authentiek afschrift, 1578. 1 stuk
In het Frans.

c. Eleonora, gravin van Egmond, en George, graaf van Hautekercke

- 3427** Testament van George, graaf van Hautekercke, en Eleonora, gravin van Egmond, van 26 januari 1574; authentiek afschrift (eind 16e eeuw).
(eind 16e eeuw) 1 stuk
In het Frans.
- 3428** Stukken betreffende het toewijzen door de Staten van Holland en West-Friesland aan George, graaf van Hautekercke, echtgenoot van Eleonora, gravin van Egmond, van de bij zijn huwelijk toegezegde jaarlijkse donatie van 3000 gulden, die hij ook tijdens een verblijf in de Zuidelijke Nederlanden behoort te ontvangen, 1583 en 1584; authentieke afschriften en afschriften,
(eind 16e eeuw) 3 stukken
- 3429** Akte, waarbij Hector de Crecqui, heer Van Houille, en François van Grijnet, heer van Faij, gemachtigden van Lamoraal II, graaf van Egmond, hun goedkeuring hechten aan een op 18 november 1594 door hem met zijn zuster Sabina, gravin van Egmond, gesloten overeenkomst, waarbij een regeling is getroffen voor de betaling van de hypotheekrente aan George, heer van Hautekercke, 1594; afschrift (eind 16e eeuw). Met bijlagen, originelen, 1590
(eind 16e eeuw) 6 stukken
1. In het Frans.
2. Bijlagen gedeeltelijk in geheimschrift.

d. Françoise en Sabina, gravinnen van Egmond

- 3430** Gunstig appointment op een door Eleonora, gravin van Egmond, bij de Staten van Holland en West-Friesland op 27 oktober 1579 voor haar zelf en haar zuster Françoise ingediend rekest om het vruchtgebruik uit de Hollandse bezittingen te mogen hebben, 1579; afschrift, [1610].
[1610] 1 stuk
- 3431** Rekest van Françoise en Sabina, gravinnen van Egmond, aan de Staten van Holland en West-Friesland van 3 mei 1589 om haar wegens hoge lasten financiële faciliteiten te willen verlenen, 1589; origineel.
1589 1 stuk

e. Philips, graaf van Egmond

- 3432** Resolutie van de Staten van Holland en West-Friesland van 26 juni 1598, waarbij zij besluiten om over te gaan tot het verkopen van de resterende goederen van de heerlijkheid Egmond om namens Lamoraal II, graaf van Egmond, een aantal door Philips, graaf van Egmond, gemaakte schulden te kunnen aflossen, en waarbij afgesproken wordt dat een eventueel overschot van eerstgenoemde door de Staten van Holland en West-Friesland uitgekeerd zal worden. concept.
1598 1 stuk
In drievoud.

f. Sabina, gravin van Egmond, en George Eberhard, graaf van Solms

- 3433** Staat van de jaarlijkse inkomsten van Sabina, gravin van Egmond, uit de verschillende Egmondse goederen, [1580]; afschrift (eind 16e eeuw).
(eind 16e eeuw) 1 stuk

In het Frans.

- 3434** Missive van Johan Casimir, keurvorst van de Palts, hertog van Zweibrücken, aan de Staten van Holland en West-Friesland van 23 oktober 1589, waarin hij hun verzoekt om Sabina, gravin van Egmond, in haar rechten te willen handhaven. origineel
1589 1 stuk
In het Frans.
- 3435** Missive van Maurits, prins van Oranje, aan de Staten van Holland en West-Friesland van 24 september 1590, waarin hij verzoekt om de uitvoering van een voorstel van Johan Mathenesse, executeur-testamentair van Françoise, gravin van Egmond, in het belang van Sabina, gravin van Egmond, uit te willen stellen. originelen
1590 1 stuk
- 3436** Missive van Maurits, prins van Oranje, aan de Staten van Holland en West-Friesland van 3 september 1593, waarin hij hun verzoekt om Sabina, gravin van Egmond, in haar rechten en bezittingen te willen handhaven, 1593; origineel.
- 3437** Akte, waarbij George Eberhard, graaf van Solms, gemachtigde van zijn vrouw Sabina, gravin van Egmond, op 5 oktober 1599, zijn goedkeuring hecht aan de door haar met Reinier van Asewijn, heer van Brakel, op 26 april 1599 gemaakte afspraken, inzake de betaling van een hypotheek op goederen en rechten in de heerlijkheid Oud-Beijerland, 1599, authentiek afschrift, 1614.
1 stuk
- 3438** Missive van Johan Wilhelm, hertog van Gulik, Kleef en Berg, aan George Eberhard, graaf van Solms, van 14 augustus 1600, waarin hij hem verzoekt te willen helpen, opdat de koerier van Nijmegen op zijn terugtocht geen hinder zal ondervinden ten gevolge van de troepenconcentraties bij Düsseldorf. origineel.
1600 1 stuk
- 3439** Memorie van Sabina, gravin van Egmond, als zaakwaarneemster voor haar broer Lamoraal II, graaf van Egmond, voor George Gilpijn, lid van de Raad van State, van 16 februari 1602, betreffende de gevolgen van het niet nakomen door de Staten van Holland en West-Friesland van met haar broer gesloten overeenkomsten, betreffende het vrijkopen van de heerlijkheden Warmenhuizen, Oudkarspel en Haringcarspel. origineel.
1602 1 stuk
1. In het Frans.
2. RGP 92: p. 94.
- 3440** Memorie van N.N. voor de Staten van Holland en West-Friesland van 15 december 1605, betreffende de aanspraken van Sabina, gravin van Egmond, op de Hitsaert, een voor Beijerland gelegen slik. origineel.
1605 1 katern
- 3441** Memorie, betreffende de door Sabina, gravin van Egmond, ten behoeve van verschillende personen op de tienden en gorssen van Oud- en Nieuw-Beijerland aangegane hypotheeken, 1608; afschrift (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 1 stuk
- 3442** Testament van Sabina, gravin van Egmond, van 17 oktober 1614, houdende wijzigingen in een eerder door haar opgemaakt testament, inzake het schadeloosstellen van drie borgen, het voldoen van schulden aan Anna van Stralen en Barbara van Raust buiten de gewone legaten en het verhogen van het aan

Dorothea Sophia, gravin van Solms, toegezegde rente uit de Limburgse bezittingen; authentiek afschrift.

1614 1 stuk

g. Lamoraal II, graaf van Egmond

3443 Rekest van Lamoraal II, graaf van Egmond, aan de Staten van Holland en West-Friesland om hem als erfgenaam te willen erkennen van de Hollandse leengoederen van het huis Egmond, [1580]; afschrift (eind 16e eeuw). 1 stuk

3444 Akte, waarbij Lamoraal II, graaf van Egmond, op 15 juni 1591 aan Johan Casimir en Friederich, paltsgraven bij de Rijn, een voortzetting van het beheer over de juwelen ontzegt, 1591; afschrift (eind 16e eeuw). 1 katern
In het Duits en in het Frans.

3445 Stukken betreffende de onderhandelingen van Lamoraal II, graaf van Egmond, met Johan Casimir en Friederich, paltsgraven bij de Rijn, betreffende de onder hen berustende juwelen en zijn plannen om bij Hendrik IV, koning van Frankrijk, in dienst te gaan om weer te kunnen beschikken over de Egmondse goederen in Holland, 1591; afschriften (eind 16e eeuw). 5 katernen en 2 stukken
In het Frans.

3446 Briefwisseling van Lamoraal II, graaf van Egmond, met Johan Casimir, keurvorst van de Palts, hertog van Zweibrücken, van 1 november en 1 december 1591, betreffende zijn voornemen om in dienst te gaan bij Hendrik IV, koning van Frankrijk, het herkrijgen van de door de Staten van Holland en West-Friesland geconfisqueerde goederen en inzake zijn financiën, 1591; afschriften (eind 16e eeuw). 1 katern en 1 stuk
Katern in het Frans.

3447 Missive van Hendrik IV, koning van Frankrijk, aan de Staten van Holland en West-Friesland van 13 april 1593, waarin hij zich bereid verklaart om in de onderhandelingen met hen de belangen van Lamoraal II, graaf van Egmond, te behartigen. origineel. 1 stuk
1593
In het Frans.

3448 Missive van Lamoraal II, graaf van Egmond, aan (Sabina, gravin van Egmond) van 28 april 1593, betreffende de ontvangst van een paarlen ketting. origineel. 1 stuk
1593
In het Frans.

3449 Missive van Lamoraal II, graaf van Egmond, aan Johan van Oldenbarnevelt van 26 april 1594, waarbij hij erop wijst, dat zijn zuster Sabina, gravin van Egmond, bij het afwikkelen van de zaken meer geduld moet hebben. origineel. 1 stuk
1594
In het Frans.

3450 Stuk houdende de goedkeuring van Lamoraal II, graaf van Egmond, aan de Staten van Holland en West-Friesland om het geschil, dat hij heeft met George Eberhard, graaf van Solms, en diens vrouw Sabina, gravin van Egmond, betreffende de inkomsten uit de goederen van de heerlijkheden Egmond en Zuilen over de jaren

1591-1594 aan twee raadsheren-arbiter uit de Hoge Raad van Holland en Zeeland of het Hof van Holland, Zeeland en West-Friesland en aan Johan van Oldenbarnevelt als superarbiter voor te leggen, 1595; afschrift (eind 16e eeuw). Met een bijlage; afschrift (eind 16e eeuw).
(eind 16e eeuw) 2 stukken

3451 Memorie betreffende de betalingen door Cornelis van Mierop, ontvanger-generaal van Holland, namens het kantoor van de verpondingen aan Lamoraal II, graaf van Egmond, over de maanden februari-april 1597, 1598; origineel.
1 stuk

3452 Stukken betreffende de schenking door Lamoraal II, graaf van Egmond van vijf percelen land, gelegen in de Egmonder meer aan Anthonis Willemszn. Sonck uit dankbaarheid voor zijn verdiensten als rentmeester van de heerlijkheid Egmond; authentieke afschriften en origineel.
1598 3 stukken

3453 Notariële akte, waarbij Isaïc le Maire, op 6 juli 1600, aan Lamoraal II, graaf van Egmond, een lening van 2.000 Karolus gulden verstrekt onder verband van hypotheek; authentiek afschrift.
1600 1 stuk

3454 Notariële akte van N.N. Witte, notaris bij de Raad van Brabant, inzake het verzoek van Lamoraal II, graaf van Egmond, aan de Staten van Holland en West-Friesland om zijn broer Karel, graaf van Egmond, niet uit Holland te laten vertrekken alvorens de geschillen over de betaling uit de inkomsten van Beijerland zijn geregeld, 1615; authentiek afschrift. Met bijlagen; origineel, concept, authentiek afschrift en afschrift.
1547 en 1608 3 stukken en 1 katern
1. Een stuk in het Frans.
2. Een stuk in tweevoud.

h. Karel, graaf van Egmond

3455 Stukken betreffende klachten door Karel, graaf van Egmond, ingediend bij Albert en Isabella, aartshertogen van Oostenrijk, betreffende het onrechtmatige in bezit nemen van het kasteel Arquinghehem door zijn broer Lamoraal II, graaf van Egmond, 1609; afschriften (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 2 stukken
In het Frans.

3456 Akte, waarbij Karel, graaf van Egmond, naar aanleiding van een sententie van de Grote Raad van Mechelen van 7 september 1615 gelijke aanspraken maakt op de onverkochte Egmondse bezittingen in Holland als zijn broer Lamoraal II, graaf van Egmond. origineel, 1615.
1615 1 stuk

3457 Stuk houdende advies van het Hof van Holland, Zeeland en West-Friesland van 27 december 1616, inzake het in hypotheek geven door Karel, graaf van Egmond, van de betwiste goederen van Beijerland in verband met de jaarlijkse rente, die hij Dorothea Sophia, gravin van Solms, moet betalen, 1616; afschrift (begin 17e eeuw). Met bijlagen, 1605 en 1614; origineel en afschrift, [1616].
(begin 17e eeuw) 3 stukken

II DE CREDITEURS

- 3458** Rekest van crediteurs van het sterfhuis van Françoise, gravin van Egmond, aan de Staten van Holland en West-Friesland om Johan, heer van Mathenesse, de executeur-testamentair, te willen machtigen om met Sabina, gravin van Egmond, een regeling te treffende tot betaling van schulden, 1591; afschrift (eind 16e eeuw).
(eind 16e eeuw) 1 stuk
- 3459** Memorie van N.N., betreffende een rekest van Johan, heer van Mathenesse, aan de Staten van Holland en West-Friesland om ten behoeve van de crediteurs de beschikking te mogen krijgen over de helft van de inkomsten uit de Egmondse goederen in Holland in plaats van uit de goederen van wijlen Françoise, gravin van Egmond, [1595]; afschrift (eind 16e eeuw).
(eind 16e eeuw) 1 stuk
- 3460** Lijsten van crediteurs, die op 11 september 1598 in Frankrijk en in de Republiek verblijven, 1598; afschriften
1610 3 stukken
- 3461** Missive van de raadsheren Abraham van Goorle en Arent van Stuvinck aan N.N. van 17 september 1600, betreffende de agendapunten van de Kleefse Landdag, inzake de financiële afwikkelingen met de crediteurs van het sterfhuis van Walburg, gravin van Nieuwenaar en Meurs, 1600; afschrift (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 1 stuk
- 3462** Lijst van crediteurs van het sterfhuis van Egmond, wier vorderingen op 5 februari 1600 door de verkoop van de heerlijkheden Hoogwoud, Eernewoude en Spanbroek zijn voldaan, 1600; afschrift (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 1 stuk
Gedeeltelijk in het Frans.
- 3463** Staat van de vorderingen, die Lamoraal II, graaf van Egmond, eerst aan de crediteurs moet uitkeren alvorens over te gaan tot betaling van de vorderingen van de erfgenamen van Cornelis van Mierop, ontvanger-generaal van Holland en West-Friesland, [1600]; afschrift (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 1 katern
- 3464** Stukken betreffende het aflossen van schulden van het sterfhuis van Egmond aan de crediteurs, die in de Republiek wonen, 1595, 1599, 1600, 1603 en 1604; authentieke afschriften en afschriften, 1607, 1609 en (begin 17e eeuw)
(begin 17e eeuw) 1 katern en 3 stukken
- 3465** Lijst van de betalingen door het sterfhuis van Egmond aan de in de Republiek wonende crediteurs over de jaren 1601-1604; [1604]; afschrift (begin 17e eeuw). Met een bijlage, 1600; afschrift (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 2 stukken
- 3466** Rapport van advocaten bij het Hof van Holland, Zeeland en West-Friesland, voor de crediteurs van het sterfhuis van het huis van Egmond van 14 juni 1608, waarin zij hen adviseren voort te gaan met het laten verkopen van de Beemster door de Egmonds ter delging van hun schulden, 1608; afschrift (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 1 stuk

- 3467** Staat van afrekening van Johan van Boreel op 5 augustus 1610 met de erfgenamen van Cornelis van Mierop, één der crediteurs van Egmond, inzake een op Noord-Beveland gekochte boerderij, [1610]; afschrift (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 1 stuk
- 3468** Rekest van Engelbert van Oijenbrugge aan de Gecommitteerde Raden van Holland en West-Friesland om een gedeputeerde aan te willen wijzen om te bemiddelen tussen de crediteurs enerzijds en Lamoraal II, graaf van Egmond, anderzijds, inzake het uitblijven van de betalingen door de geschillen der beide partijen, [1612]; afschrift (begin 17e eeuw). Met bijlagen, 1594, [1602] en [1612]; concept en afschriften (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 4 stukken
- 3469** Stukken betreffende een verzoek van Lamoraal II, graaf van Egmond, aan de Staten van Holland en West-Friesland om handlichting voor het bestuur van de heerlijkheid Egmond, waarbij hij hun voorstelt hem na aftrek van de betaling aan de crediteurs het overschot van de opbrengsten uit te willen betalen, [1612]; originelen en afschriften.
7 stukken
Eén stuk in het Frans en in het Nederlands.
- 3470** Rekest van Leonard Valck, procureur van de erfgenamen van Cornelis van Mierop en crediteur van Lamoraal II, graaf van Egmond, aan de Staten van Holland en West-Friesland om te willen bemiddelen in het geschil tussen de kinderen van Jan Bradeley en de erfgenamen van Cornelis van Mierop, betreffende schulden over de goederen van de heerlijkheid Piershil, [1613]; afschrift (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 1 stuk
- 3471** Uittreksels uit de resoluties van de Staten van Holland en West-Friesland van 1595-1598, 1601, 1603, 1612-1613, betreffende het aflossen van schulden van het sterfhuis van Egmond aan crediteurs uit de jaarlijkse inkomsten en uit de opbrengsten van de verkoop van een gedeelte van de Hollandse goederen, alsmede betreffende aanspraken, die Lamoraal II, graaf van Egmond, hierop maakt bij de Staten van Holland en West-Friesland, die deze goederen hebben geconfisqueerd, 1595-1598, 1601, 1602 en 1612-1613; afschriften (begin 17e eeuw). Met een bijlage, [1600]; afschrift (begin 17e eeuw)
(begin 17e eeuw)
1595 juli 1612 februari 28
november 29 maart 21, 24
1596 maart 16 juli 25, 31
mei 4 november 16
1597 oktober 21-27 december 8
1598 juni 15-31 1613 mei 20
1601 november 25 - december 20
- 3472** Stukken waarbij Dirk Boot, procureur van Leonard Valck, namens de crediteurs van het sterfhuis van Egmond, aan de Staten van Holland en West-Friesland verzoekt om Lamoraal II, graaf van Egmond, te willen gelasten om onder het toezicht van neutrale arbiters van de Hoge Raad van Holland en Zeeland en van het Hof van Holland, Zeeland en West-Friesland Egmondse goederen in Holland te verkopen om daaruit zijn schulden te betalen; concept en afschrift.
1616 2 stukken
- 3473** Rekest van Gonsalo Gijbels, erfgenaam van Cornelis van Mierop aan de Staten van Holland en West-Friesland om hem en enkele andere crediteurs van het sterfhuis

van Egmond eerst hun vorderingen uit te willen betalen, alvorens de overige schulden van Van Mierop te verrekenen, [1617]; afschrift (begin 17e eeuw). Met bijlagen, 1601, 1606 en 1608; authentieke afschriften en afschrift, 1608 en 1617. (begin 17e eeuw) 4 stukken

3474 Rekest van Leonard Valck aan de Staten van Holland en West-Friesland om het verzoek van Karel, graaf van Egmond, om de heerlijkheden Egmond binnen, Egmond aan zee en Egmond op de Hoef en Reinegom te mogen beheren en daar een stadhouder van de lenen aan te mogen stellen, af te willen wijzen en dit aan de crediteurs van het sterfhuys van Egmond over te willen laten, 1618; origineel. Met bijlagen; origineel, authentieke afschriften en afschrift, 1602 en 1618. 1602 en 1607 1 katern en 5 stukken

III DE PROCESSEN OVER DE BOEDELSCHIEDING

3475 Repertorium van de in de periode van 28 juli 1449 - 2 mei 1570 door het Hof van Holland, Zeeland en West-Friesland over de abdij Egmond gewezen sententies, origineel, (eind 16e eeuw). (eind 16e eeuw) 1 katern

3476 Akte van additiën op de memorie van George Eberhard, graaf van Solms, verweerder enerzijds, in het proces tegen Lamoraal II, graaf van Egmond, eiser anderzijds, voor het Hof van Holland, Zeeland en West-Friesland, inzake de inkomsten, die Sabina, gravin van Egmond, doet op de inkomsten, [1590]; origineel. 1 katern

3477 Rekesten van de raadsheer Willem Schouten Janszn. en Anthonis Willemszn. Sonck, rentmeester van de heerlijkheid Egmond, aan de Staten van Holland en West-Friesland van 15 maart 1597 om in verband met een vijftal lopende processen tegen de heerlijkheid Egmond het procureurschap van Atnhoine de Flory te willen verlengen; met een gunstig appointement; authentiek afschrift. 1597 1 stuk
Gedeeltelijk in tweevoud.

3478 Stukken betreffende een proces tussen Lamoraal II, graaf van Egmond, eiser enerzijds, en George Eberhard, graaf van Solms, verweerder anderzijds, voor het Hof van Holland, Zeeland en West-Friesland, inzake het verlenen van handlichting door de Staten van Holland en West-Friesland van Lamoraal II, graaf van Egmond, voor het beheer van zijn allodiale goederen en het ontruimen van het huis van George Eberhard, graaf van Solms, aan de Vijverberg te 's-Gravenhage, 1598; afschriften (eind 16e eeuw). (eind 16e eeuw) 3 stukken
Eén stuk in tweevoud.

3479 Dictum van het Hof van Holland, Zeeland en West-Friesland van 22 maart 1604, in het proces tussen Christiaan de Doncker, rentmeester van George Eberhard, graaf van Solms, eiser enerzijds, en Reinier van Asewijn, heer van Brakel, verweerder anderzijds, waarbij hij laatstgenoemde veroordeelt tot het betalen van een nader genoemd bedrag. origineel. 1614 1 stuk

3480 Sententie van het Hof van Holland, Zeeland en West-Friesland van 4 februari 1605, in een proces tussen Gillis de Flory, procureur-generaal van het Hof van Holland, Zeeland en West-Friesland, eiser enerzijds, en Frederik van Elburg, Adriaan van der

Burch en Gonsalo Gijbels, verweerders anderzijds, betreffende de verkoop van de heerlijkheid Egmond als allodiaal en onversterfelijk erfeen van het graafschap Holland, waarbij bepaald wordt dat de opbrengsten, met uitzondering van de vergoeding van enkele crediteurs, eerst in de kas van het Hof gestort moeten worden, alvorens de crediteurs uitgekeerd krijgen, 1614. Met een bijlage, 1605; afschriften (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 2 stukken

3481 Stukken betreffende de verkoop op 31 juli 1607 door Maarten Deym, procureur van het Hof van Holland, Zeeland en West-Friesland, op verzoek van Frederik van Elburg, Gonsalo Gijbels en Adriaan van der Burch in hun eigen naam en namens de overige crediteurs van wijlen Lamoraal II, graaf van Egmond, aan Lodewijk Jansszn. Baert, inwoner van Alkmaar, van de heerlijkheid Bakkum en de bloktienden van Wimmenum ter bestrijding van zijn schulden, 1607; afschrift (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 2 stukken

3482 Uittreksels uit een leenregister van Holland van 18 mei 1611, betreffende de processen tussen crediteurs van Walburg, gravin van Nieuwenaar en Meurs, eisers enerzijds en Sabina, gravin van Egmond, verweerster anderzijds, inzake het al of niet vervreemden van juwelen en meubelen, die zij heeft geërfd van de gravin van Nieuwenaar en Meurs, 1611; authentieke afschriften
1614 2 stukken

3483 Stukken betreffende een proces tussen Karel, graaf van Egmond, eiser enerzijds, en de crediteurs van Lamoraal II, graaf van Egmond, verweerders anderzijds, voor het Hof van Holland, Zeeland en West-Friesland, inzake hun aanspraken op inkomsten van het sterfhuis van Egmond, 1613; afschriften (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 2 katernen en 1 stuk

3484 Sententie van de Grote Raad van Mechelen van 13 mei 1613 in een proces tussen Karel, graaf van Egmond, eiser enerzijds, en Lamoraal II, graaf van Egmond, verweerder anderzijds, betreffende het betalen van schulden ten gevolge van vervreemding van gemeenschappelijke erfgoederen door laatstgenoemde, waarbij beiden toestemming krijgen om hun goederen en titels te hernieuwen krachtens de afspraken die op 28 juni 1610 zijn gemaakt in dezen, 1613; afschrift (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 1 stuk
In het Frans.

3485 Mandement van arrest verleend door het Hof van Holland, Zeeland en West-Friesland op 1 november 1614 op verzoek van Leonard Valck, administrateur van het sterfhuis van Cornelis van Mierop, en van Gonsalo Gijbels en Frederik van Elburg, crediteurs van wijlen Lamoraal I, graaf van Egmond, in de procedure tegen Karel, graaf van Egmond, de universeel erfgenaam van Sabina, gravin van Egmond, inzake de verkoop van landerijen van Beijerland in strijd met een eerder aan andere crediteurs verstrekt mandement van arrest, 1614; authentiek afschrift. Met bijlagen, 1614; authentiek afschrift en afschriften (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 4 stukken

3486 Proces-verbaal met uitspraak van commissarissen van het Hof van Holland, Zeeland en West-Friesland van 3 december 1614 in een geschil tussen de crediteurs van Lamoraal, graaf van Egmond, eiser enerzijds, en Karel, graaf van Egmond, als universeel erfgenaam van Sabina, gravin van Egmond, verweerder anderzijds, inzake achterstallige betalingen uit het vruchtgebruik over de jaren 1591-1594 en in het algemeen betreffende de inkomsten uit de heerlijkheid Oud- en Nieuw-

Beijerland, waarbij bepaald wordt dat de crediteurs tegen toegezegde vergoeding de in onderpand genomen tapijten zullen teruggeven aan het sterfhuis en dat Lamoraal II, graaf van Egmond, te allen tijde het Hof opdracht mag geven om goederen te verkopen voor de betaling van de schulden, 1614; authentiek afschrift. Met een bijlage, 1614; authentiek afschrift en afschrift (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 1 katern en 2 stukken

3487 Stukken betreffende een proces tussen een aantal crediteurs enerzijds, en Karel, graaf van Egmond, verweerder anderzijds, voor het Hof van Holland, Zeeland en West-Friesland van 11 september 1615, inzake hun aanspraken op inkomsten uit goederen van Noord-Holland en Kennemerland en op het vruchtgebruik van de heerlijkheid Zuilen en Westbroek en op de inkomsten uit de verkoop van goederen, waaronder Oud- en Nieuw-Beijerland, om hieraan te kunnen voldoen, 1615; authentiek afschrift en afschriften (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 2 katernen en 1 stuk

3488 Aantekeningen van Johan van Oldenbarnevelt, betreffende de verkoop door de commissarissen N.N. Goes en N.N. Schots, in opdracht van de Staten van Holland en West-Friesland, van een gedeelte van het bezit van Egmond, [1615]; klad.
1 stuk

IV DE VERKOOP VAN EGMONDSE GOEDEREN

a De heerlijkheid Egmond

3489 Memorie van Anthonie Willemszn. Sonck, rentmeester van de heerlijkheid Egmond, voor de Staten van Holland en West-Friesland van 8 oktober 1597, waarin hij hun afraadt om de in de Egmondermeer gelegen landerijen met opstallen te verkopen. concept
1597 1 stuk

3490 Uittreksel uit de akte van voorwaarde voor de verkoop van verschillende soorten tienden van de abdij Egmond in Ketel, Babberspolder, Overschie, Oud-Mathenesse, Schoonderlo, Beukelsdijk, Akkersdijk, Schiebroek en Berkel van 24 juli 1597, 1597; authentiek afschrift.
1 stuk

3491 Akte van voorwaarden van de Staten van Holland en West-Friesland voor de op verzoek van Lamoraal II, graaf van Egmond, in 1597 uitegeschreven verkoop van een aantal onder Egmond op den Hoef gelegen kavels land, 1597; afschrift (begin 17e eeuw).
(eind 16e eeuw) 1 katern

3492 Formulierakte van de Staten van Holland en West-Friesland voor het verkopen van zeven blokken tienden van de abdij Egmond, 1598; afschrift (begin 17e eeuw).
(eind 16e eeuw) 1 stuk

3493 Missive van Anthonis Willemszn. Sonck, rentmeester van de heerlijkheid Egmond, aan Johan van Oldenbarnevelt van 12 juni 1599, betreffende de heerlijkheden Hoogwoud, Eernewoude, Spanbroek en Wognum en het verpachten van aan Van Oldenbarnevelt, als bedijken, toebehorende landerijen in de Tjaarlingermeer, 1599; origineel. Met bijlagen, 1429 en 1598; afschriften (begin 17e eeuw).
(eind 16e eeuw) 6 stukken

- 3494** Missive van Lamoraal II, graaf van Egmond, aan de Staten van Holland en West-Friesland van 4 september 1599 om de verkoop aan Gijsbert Dollaert van de in de Egmondermeer gelegen landerijen te willen bekrachtigen. origineel.
1599 1 stuk
- 3495** Missive van Johan van der Meulen, raadsheer van de heerlijkheden Hoogwoud, Eernewoude, Spanbroek en Wognum, aan Johan van Oldenbarnevelt van 17 september 1599, als begeleidend schrijven bij het indienen van de staat van inkomsten; met opmerkingen betreffende de verkoop van landerijen op Texel en op Wieringen. origineel.
1599 1 stuk
- 3496** Staten van de ontvangsten uit de verkoop van landerijen van de heerlijkheid Egmond over de periode van december 1598 - mei 1602, 1598 en [1603]; afschriften (eind 16e en begin 17e eeuw).
(eind 16e en begin 17e eeuw) 1 katern en 1 stuk
- 3497** Staat van de bij decreet van de Staten van Holland en West-Friesland in 1603 verkochte en van de onverkochte landerijen van Egmond in Holland; met een lijst van de goederen, waarop Karel, graaf van Egmond, aanspraken doet gelden, [1603]; afschrift (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 1 stuk
- 3498** Stukken betreffende de moeilijkheden, die bij de verkoop van de heerlijkheden Egmond, Bakkum en Wimmenum zijn gerezen over de vraag in hoeverre de hierdoor afgesplitste goederen als afzonderlijk leen van het graafschap Holland verheven moeten worden, 1605; origineel en afschriften (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 1 omslag
- 3499** Akte van verkoop door het Hof van Holland, Zeeland en West-Friesland aan verschillende crediteurs van het sterfhuis van Lamoraal I, graaf van Egmond, van 31 juli 1607 van de heerlijkheden Egmond binnen, Egmond aan zee en Egmond op den Hoef en verschillende Egmondse goederen in Beijerland en Meurs, 1607; afschrift (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 1 katern
- 3500** Stukken betreffende het inwilligen door de Staten van Holland en West-Friesland van het rekest van Karel, graaf van Egmond om de heerlijkheden Egmond binnen en Egmond aan zee als een onversterfelijk erfleen van het graafschap Holland te mogen ontvangen, na deze van zijn zuster Sabina te hebben gekocht, 1607; afschriften (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 3 stukken
- 3501** Memorie van Karel, graaf van Egmond, universeel erfgenaam van Sabina, gravin van Egmond, aan de Staten van Holland en West-Friesland, waarin hij een machtiging voor de verkoop van in de heerlijkheid Egmond gelegen landerijen bepleit, [1615]; afschrift (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 1 stuk

b De heerlijkheid Beijerland

- 3502** Missive van Adriaan van Barendrecht aan Lamoraal II, graaf van Egmond, betreffende de inkomsten van Sabina, gravin van Egmond, uit de jaarlijkse renten

en uit de opbrengsten van de heerlijkheid Piershil en de gors Roomete, [1610]; origineel.

1 stuk

3503

Akte van voorwaarden voor de verkoop van de heerlijkheid Oud- en Nieuw-Beijerland door Lamoraal II, graaf van Egmond, (begin 17e eeuw).

1 stuk

1. In druk.
2. In tweevoud.

3504

Akten van verkoop door Karel, graaf van Egmond, universeel erfgenaam van Sabina, gravin van Egmond, aan Anthonis van Linden, heer van Croonenburch, van de heerlijkheid Nieuw-Beijerland, 1616; afschriften (begin 17e eeuw).

2 katernen

3505

Akte van verkoop door Karel, graaf van Egmond, universeel erfgenaam van Sabina, gravin van Egmond, aan Rutger Huygen van de tienden van Oud-Beijerland, 1616; afschrift (begin 17e eeuw).

1 stuk

c De heerlijkheid Zuilen en Westbroek

3506

"Rapport", een verhandeling betreffende de verkoop door Lamoraal II, graaf van Egmond, aan [Karel] van Lalaing, graaf van Hoogstraten, van de verkoop van de heerlijkheid Zuilen en Westbroek in het gewest Utrecht, dat sinds 1485 in het bezit van het huis Egmond was, 1616; afschrift (begin 17e eeuw).

1 stuk

VI. JOHAN VAN OLDENBARNEVELT ALS PENSIONARIS VAN ROTTERDAM**A FINANCIËN**

- 3507** Lijst van de imposten op wijnen, zout, vee, oogst en koopwaar. concept.
1578 1 stuk
- 3508** Commissie van de Staten van Holland en West-Friesland van 9 mei 1579 voor Johan van Oldenbarnevelt, als gecommiteerde naar het College der Nader Geünieerde Provincies, om te onderhandelen over de bijdragen van Holland en Zeeland in de quote en regelingen voor de convooivaart in Holland en Zeeland. origineel.
1579 1 stuk
RGP 80: p. 34-35.
- 3509** Verbaal van de door Johan van Oldenbarnevelt, gecommiteerde van de Staten van Holland en West-Friesland, in de periode van 11-15 mei 1579 te Utrecht met de gedeputeerden van de Nader Geünieerde Provincies gevoerde onderhandelingen, inzake de financiële bijdragen van Holland aan de contributies en een hem door Cornelis Oom in handen gestelde inventaris van bescheiden, die in de Rekenkamer te Utrecht berusten, maar eigenlijk thuis horen in de Leen- en Registerkamer van Holland, 1579; afschrift (eind 16e eeuw).
(eind 16e eeuw) 1 katern
RGP 80: p. 38-40.
- 3510** Stukken betreffende de zending van een aantal gecommiteerden van de Staten van Holland en West-Friesland naar Utrecht, waar zij op 15, 18 en 21 oktober 1578 en op 9 mei 1579 met Cornelis Oom onderhandelden, inzake het teruggeven van door hem, zonder overleg met de Raad van Financiën en de Geheime Raad, naar Utrecht overgebrachte financiële bescheiden, voor welke teruggave de gecommiteerden bij langer uitstel dreigen de hulp van de Staten van Utrecht in te roepen, 1578 en 1579; originelen en afschriften (eind 16e eeuw).
(eind 16e eeuw) 6 stukken
- 3511** Stuk houdende apostilles van het College der Nader Geünieerde Provincies van 15 mei 1579 op een door Johan van Oldenbarnevelt, als afgevaardigde van de Staten van Holland en West-Friesland, op 11 mei 1579 aan hen gedane propositie, betreffende de verhouding van de Hollandse en Zeeuwse bijdragen ten opzichte van de bijdragen van de overige gewesten aan de contributies en de gemenelands middelen, 1579; afschrift (eind 16e eeuw).
(eind 16e eeuw) 1 stuk
RGP 80: p. 36-37.
- 3512** Commissie van de Staten van Holland en West-Friesland van 5 februari 1580 voor hun gecommiteerden ter Staten-Generaal om het geschil van het Statencollege met het stadsbestuur van Amsterdam over het afbetalen van oude oorlogsschulden aan Willem, prins van Oranje, ter beslissing voor te leggen. origineel.
1580 1 stuk
1. RGP 80: p. 57-58.
2. Van Deventer dl. II: p. 28.
- 3513** Stukken betreffende een geschil tussen de Staten van Holland en West-Friesland enerzijds en Amsterdam anderzijds over de artikelen 4 en 15 van de Satisfactie van Amsterdam, waarbij het stadsbestuur de heffing van de 100e penning weigert, hetgeen uiteindelijk op 20 december 1581 resulteert in een verdrag, 1579-151;

concepten en gelijktijdige afschriften.

1 katern en 6 stukken

RGP 80: p. 40-43 en 44-54.

3514

Stukken betreffende de door Willem, prins van Oranje, aan de Staten-Generaal gedane voorstellen, inzake de inkomsten uit de convooien en licenten en het verzoek om den imposten op zout, zeep en bier voor de financiering van de oorlog te mogen gebruiken; met de daarop genomen resoluties van de Staten-Generaal respectievelijk van de Staten van Holland en West-Friesland, 1580 en 1582; authentiek afschrift en afschriften (eind 16e eeuw).

(eind 16e eeuw)

4 katernen en 6 stukken

RGP 41: p. 405-408 en 410.

3515

Missive van François van Alençon, hertog van Anjou, aan de Staten-Generaal van 27 november 1582, waarbij hij toestemming vraagt om in het komende jaar extra belastingen te mogen heffen, 1582; afschrift (eind 16e eeuw).

(eind 16e eeuw)

1 katern

RGP 41: p. 409.

3516

Rapport van N.N. voor de Staten-Generaal, betreffende de noodzaak om terwille van de defensie van de Republiek de contributies te verhogen, [1582]; afschrift (eind 16e eeuw).

(eind 16e eeuw)

1 stuk

3517

Missive van de Staten van Holland en West-Friesland aan de Staten van Brabant van 2 juli 1583, waarbij zij de beperkte mogelijkheden voor financiële bijstand aan Antwerpen aantonen, 1583; afschrift (eind 16e eeuw).

(eind 16e eeuw)

1 stuk

3518

Resolutie van de Staten-Generaal van 1 september 1583, betreffende de betaling van de 100e penning door de inwoners van de Nader Geünieerde Provincies, 1583; afschrift (eind 16e eeuw).

(eind 16e eeuw)

1 stuk

RGP 43: p. 196.

3519

Verbaal van gecommitteerden van de Staten van Holland en West-Friesland ter Staten-Generaal over de periode van 2-6 september 1583, inzake voorstellen van Holland om, na de aanslag van François van Alençon, hertog van Anjou, op Antwerpen en het dreigend verlies van enkele Vlaamse steden, ertoe over te gaan om de contributies te verhogen, opdat de Republiek zonder buitenlandse hulp de eigen defensie kan bekostigen; authentiek afschrift.

1583

1 katern

1. Gedeeltelijk in tweevoud.

2. RGP 43: p. 313.

3520

Resolutie van de Staten van Holland en West-Friesland van 26 september 1584, betreffende de onderhandelingen die Johan van Matthesse, Pieter van der Meer en Johan van Oldenbarnevelt ten overstaan van vier leden van de Raad [van Financiën] zullen voeren over het geschil met Gouda, inzake de verpondingen, 1584; afschrift (eind 16e eeuw).

(eind 16e eeuw)

1 stuk

3521

Missive van de Gecommitteerde Raden van Holland en West-Friesland aan Johan van Oldenbarnevelt van 3 januari 1585, waarin zij verzoeken om Adriaan Duyst, gecommitteerde van het College ter Admiraliteit van Rotterdam, voor hun

eerstkomende vergadering te ontbieden in verband met het afhoren van de rekening van Hendrik Meyster, lid van de Landraad. origineel.

1585

RGP 80: p. 80.

1 stuk

3522

Missive van de Staten van Holland en West-Friesland aan de gecommiteerden ter Staten-Generaal van 13 februari 1585, inzake de heffingen van de contributie in Amsterdam en in het Noorderkwartier. origineel.

1585

1 stuk

3523

Missive van de Staten van Holland en West-Friesland aan de gecommiteerden van 1 april 1585, betreffende het verpachten van de impost op de zeep binnen Sommelsdijk op het eiland Overflakkee, 1585 origineel.

1 stuk

B MILITAIRE ZAKEN

3524

Missive van de Staten van Holland en West-Friesland aan de gecommiteerden van Holland ter Staten-Generaal van 5 september 1578, waarbij zij de door Holland afgedankte hopman Anthonis Bennuel bij het hertogdom Gelre aanbevelen. origineel.

1578

1 stuk

3525

Commissie van de Staten van Holland en West-Friesland van 11 juli 1579 voor de gecommiteerden ter Staten-Generaal om te onderhandelen over de moeilijkheden in het Noorderkwartier en het verzoek om de door het gewest Holland elders gelegerde troepen ten eigen behoeve terug te mogen roepen. origineel.

1579

1. RGP 80: p. 44.

2. Van Deventer dl. I: p. 27.

1 stuk

3526

Memorie betreffende de onnodige uitgaven in het leger ten gevolge van de frauduleuze opgaven van de monstercommissarissen, [1580]; afschrift (eind 16e eeuw).

(eind 16e eeuw)

1 stuk

3527

Commissie van het stadsbestuur van Rotterdam van 26 september 1582 voor Johan van Oldenbarnevelt, als afgevaardigde van de Staten van Holland en West-Friesland ter Staten-Generaal, om te adviseren, inzake de defensie van het gewest Holland, 1582 origineel. Met een bijlage; origineel.

2 stukken

1. RGP 80: p. 68-69.

2. Van Deventer dl. I: p. 40-41.

3528

Missive van de Staten van Holland en West-Friesland aan de Gecommitteerde Raden van Holland en West-Friesland van 31 augustus, betreffende de afrekening met en de afgifte van paspoorten aan de op last van Philips, graaf van Hohenlohe, ontslagen kapitein Nicolaas le Leur en zijn compagnie en het monstere van nieuwe troepen, 1583; origineel. Met een bijlage; gelijktijdig afschrift.

2 stukken

3529

Commissie van de Staten van Holland en West-Friesland van 6 februari 1584 voor de gecommiteerden ter Staten-Generaal om verder te vergaderen over de defensie van de gewesten Holland, Zeeland en Utrecht en het behoud van de privileges; origineel.

- 1584 1 stuk
- 3530** Commissie van de Staten van Holland en West-Friesland van 12 februari 1585 voor de gecommiteerden naar de vergadering van de Raad van State om in verband met de inval van de Spanjaarden op de Veluwe de defensie van de gewesten Holland, Zeeland, Utrecht en Gelderland nader de bespreken. origineel.
1585 1 stuk
- 3531** Missive van de Staten van Holland en West-Friesland aan Johan van Oldenbarnevelt, pensionaris van Rotterdam, van 13 februari 1585, waarin zij verzoeken om Hugo Corneliszn. van 's-Gravezande, commissaris van de uitvoer van ammunitie te Delft, opdracht te geven om aan Aert Janszn. Coesvelt, commissaris-generaal van de ammunitie, 5.000 pond kruit te leveren. origineel.
1585 1 stuk
- 3532** Resolutie van de Staten van Holland en West-Friesland van 16 februari 1585, betreffende de door hun gecommiteerden met Adolf, graaf van Nieuwenaar en Meurs, stadhouder van Gelderland en Overijssel, Josse de Soete, heer van Villers, stadhouder van Urecht, de Raad van State en de gecommiteerden van de Staten van Utrecht, gevoerde onderhandelingen, inzake het verhogen van de financiële bijdrage aan het gewest Holland, het uitbreiden van de troepen, die naar Brabant zullen gaan en het verlenen van instructies voor deze troepenverplaatsingen, 1585; afschrift (eind 16e eeuw).
(eind 16e eeuw) 1 stuk
- 3533** Commissies van de Gecommitteerde Raden van Holland en West-Friesland van 28 en 29 maart 1585 voor de gecommiteerden naar Maurits, prins van Oranje, Philips, graaf van Hohenlohe, en de Raad van State in Zeeland om te onderhandelen over de mogelijkheid om de door Holland bekostigde troepen uit Zeeland naar de oostzijde van de Maas te verplaatsen, de weigering op mannen, die uit Brussel komen of die behoren tot de troepen van Roger Williams, in dienst te nemen, de betaling van de Merchants Adventurers volgens het contract met Christoffel Huddesdon en het aandeel van Zeeland in de bijdragen voor het garnizoen van Dendermonde. originelen.
1585 2 stukken
1. RGP 80: p. 81-84.
2. Van Deventer dl. I: p. 70-71.
- 3534** Missive van de Gecommitteerde Raden van Holland en West-Friesland aan Johan van Oldenbarnevelt en Hendrik Aemszn. van der Burch, gecommiteerden van Holland en West-Friesland, van 1 april 1585, waarbij zij hun medewerking toezeggen voor de uitbreiding van de troepen van Diederik Vijgh, ambtsman van de Neder-Betuwe. origineel.
1585 1 stuk
- 3535** Missive van de Staten van Holland aan Govert Willemszn. Brasser, lid van de Raad van State, Hendrik Aemszn. van den Burch, burgemeester van Delft, en Johan van Oldenbarnevelt, pensionaris van Rotterdam, van 2 april 1585, betreffende een door Adolf, graaf van Nieuwenaar en Meurs, en de gedeputeerden van Overijssel en de magistraat van Arnhem buiten kennis van de Staten van Holland en West-Friesland aan de steden Dordrecht, Haarlem, Delft, Leiden, Amsterdam Rotterdam geschreven missive, waarin zij om militaire assistentie vragen, 1585; origineel. Met een bijdrage. origineel.
1585 2 stukken
Zi voor de bijlage: RGP 80: p. 80-81.

C BINNENLANDSE ZAKEN**I DE UNIE VAN UTRECHT**

- 3536** Uittreksel uit de door Andreas Christiaan Kersten, gecommiteerde van Johan, Graaf van Nassau, stadhouder van Gelderland, op 10 juli 1578 gedane propositie, inzake het aangaan van een nadere Unie, waarvan ook Friesland en Overijssel deel moeten uitmaken, de positie van Zaltbommel, de besprekingen over de religievrede en de schulden van Holland aan Philips, graaf van Hanau, en aan Wijnants van Bryel, 1578; afschrift (eind 16e eeuw).
(eind 16e eeuw) 1 stuk
- 3537** Commissie van de Staten van Holland en West-Friesland van 2 september 1578 voor de gecommiteerden naar de landdag te Arnhem om daar met de gedeputeerden van Gelderland en Overijssel te onderhandelen over het treffen van maatregelen, inzake de religie en defensie, het invoeren van gemene middelen, het bijdragen door Gelderland uit de inkomsten van de domeinen aan de defensie en het plan van Johan, graaf van Nassau, om een nadere unie te sluiten tussen Holland, Gelderland, Overijssel, Friesland en Groningen. origineel.
1578 1 stuk
RGP 80: p. 7-8.
- 3538** Commissie van de Staten van Holland en West-Friesland van 16 oktober 1578 voor de gecommiteerden om met de gedeputeerden van het college van de Nader Geünieerde Provincies te onderhandelen over een aantal punten uit het concept van de Unie van Utrecht. origineel.
1578 1 stuk
- 3539** Verdrag van de Unie van Utrecht van 8-9 september, [14 oktober] en van 15-25 november 1578; concepten; met marginale aantekeningen en verbeteringen van Johan van Oldenbarnevelt en anderen, 1578.
4 stukken
1. Zie RGP 80: p. 18-21 voor een inleiding.
2. Zie RGP 80: p. 21-33 voor de tekst van de ontwerpen I-IV.
- 3540** Akte van ratificatie van de Unie van Utrecht van 23 januari 1579 door de gedeputeerden van Gent op 4 februari 1579, 1579; gelijktijdig afschrift.
1 stuk
- 3541** Uittreksel uit het verslag van de door gecommiteerden van de Staten van Holland en West-Friesland en de Staten van Zeeland met gedeputeerden van het stadsbestuur van Antwerpen in maart 1579 gevoerde besprekingen, waarbij laatstgenoemden in overweging geven om het 13e en 15e artikel van de Unie van Utrecht niet uit te voeren, daar zij moeilijkheden voorzien ten aanzien van de uitoefening van de katholieke religie, 1579; gelijktijdig afschrift.
1 stuk
- 3542** Merorie inzake de op 9 maart 1579 door Willem, prins van Oranje, met het stadsbestuur van Antwerpen gevoerde onderhandelingen, betreffende de tekortkomingen in de samenwerking met de verschillende Nader Geünieerde Provincies en de tot verbetering hiervan voorgestelde wijzigingen in een aantal artikelen van de Unie van Utrecht; met in margine de daarop genomen beslissingen, 1579; afschrift (eind 16e eeuw).

(eind 16e eeuw) 1 stuk

- 3543** Rapport van de op 18 oktober 1578 door de gecommiteerden van de Staten van Holland en West-Friesland met de gecommiteerden van de Nader Geünieerde Provincies gevoerde onderhandelingen, betreffende het uitstel van de officiële vergadering naar 24 oktober 1578 wegens het ontbreken van lastbrieven voor de gecommiteerden van Gelderland, Overijssel en Groningen de afwezigheid van gecommiteerden uit de overige provincies, het overleg van de Hollandse gecommiteerden met de gecommiteerden van Gelderland, inzake de betalingen van achterstallige renten en het teruggeven door Cornelis Oom van stukken, die behoren tot de Leen- en Registerkamer van Holland, 1578; concept. Met bijlagen; origineel en gelijktijdig afschrift. 3 stukken

RGP 80: p. 10-13.

- 3544** Uittreksel uit het vijfde en zesde artikel van de Unie van Utrecht van 29 januari 1579, betreffende het aanwenden van inkomsten uit de domeinen ter financiering van de defensie, 1579; authentiek afschrift 1596 1 stuk

- 3545** Stuk houdende de op 11 mei 1579 door Johan van Oldenbarnevelt, als gecommiteerde van de Staten van Holland en West-Friesland, aan het college van de Nader Geünieerde Provincies gedane propositie, inzake de consenten van Holland voor de contributies aan de Generaliteit ten behoeve van de defensie, inzake de inning van de convooyen in Holland en Zeeland, 1579; gelijktijdig afschrift. 1 stuk

RGP 80: p. 35-36.

- 3546** Stuk houdende advies van de Staten van Holland en West-Friesland aan de Gedeputeerden van de Nader Geünieerde Provincies van (maart) 1580, inzake de naleving van de Unie van Utrecht, 1580; afschrift (eind 16e eeuw). (eind 16e eeuw) 1 stuk

- 3547** Stukken betreffende de op 10 en 12 februari 1580 door de gedeputeerden van de Nader Geünieerde Provincies binnen Utrecht vastgestelde punten van beschrijvingen voor de vergadering van 16 maart 1580, inzake het toezicht op de naleving van de Unie van Utrecht, 1580; afschriften (eind 16e eeuw). (eind 16e eeuw) 2 stukken

- 3548** Stukken betreffende het voorstel van prins Maurits aan de Staten van Holland en West-Friesland, de Staten van Zeeland en de Staten van Utrecht, om in verband met een verwachte aanval uit het zuiden naast de bestaande Unie van Utrecht nog een nadere unie te sluiten, waarbij met name de defensie en de handel beter moeten worden geregeld, 1583 en 1584; afschriften (eind 16e eeuw). (eind 16e eeuw) 1 omslag

II HET AANBIEDEN VAN DE GRAFELIJKHEID

- 3549** Missive van de Staten van Holland en West-Friesland aan Johan van Oldenbarnevelt, als gecommiteerde ter Staten-Generaal, van 25 juni 1582, inzake de onderhandelingen over de plannen tot het opdragen van de grafelijkheid van Holland en Zeeland aan Willem, prins van Oranje. origineel. 1582 1 stuk

RGP 80: p. 67.

- 3550** Akte, waarbij Willem, prins van Oranje, op 14 augustus 1582 de grafelijkheid van Holland aanvaardt; met een akte van de Staten van Holland en Zeeland van 26 maart 1583, waarbij zij Willem, prins van Oranje, als graaf van hun gewesten aanvaarden; met een concept-instructie die door Johan van Oldenbarnevelt is gewijzigd. afschriften.
1583 1 katern

III OVERIGE BEMOEIENISSEN

- 3551** Bezwaarschrift van de Staten van Holland en West-Friesland aan Willem, prins van Oranje, van [januari] 1580 om advies in te winnen over de administratie van de justitie, de bijdragen aan de belastingen, het gemeenschappelijk onderhoud van het leger en de bescherming van de handel. origineel.
1580 1 katern

- 3552** Stukken betreffende de verkoop van lenen en tienden van enkele domeinen van het graafschap Holland onder het beheer van de rentmeester van Noord-Holland van 25 januari en 2 juli 1580, teneinde uit de inkomsten daarvan het beheer over de resterende domeinen beter te kunnen organiseren, 1580; originelen en gelijktijdige afschriften.
2 katernen en 2 stukken
RGP 80: p. 54-57.

- 3553** Commissie van de Staten van Holland en West-Friesland van 12 november 1580 voor de gecommiteerden ter Staten-Generaal, betreffende de bespreking van de ontwerpen voor het wijzigen van het staatsbestel. origineel.
1580 1 stuk
RGP 80: p. 64-65.

- 3554** Rapport van Johan van Oldenbarnevelt van 7 november 1582, mede namens de andere gedeputeerden, aan de Staten van Holland en West-Friesland, inzake het verhandelde in de vergaderingen van de Staten-Generaal van oktober 1582, betreffende het oprichten van de Raad van State, het ophouden der rivieren voor de handel en het toekennen van de inkomsten uit de convooien en licenten en de imposten op zout en zeep aan Willem, prins van Oranje, voor de bestrijding van de oorlogskosten, 1582, (eind 16e eeuw).
(eind 16e eeuw) 1 katern
RGP 80: p. 69-77.

- 3555** Missive van de Gecommitteerde Raden van Holland en West-Friesland aan Johan van Oldenbarnevelt, als gecommiteerde ter Staten-Generaal, van 20 augustus 1584, inzake het vergaderen over de maatregelen, die tengevolge van de moord op Willem, prins van Oranje, in het landsbelang genomen moeten worden. origineel
1584 1 stuk
RGP 80: p. 79-80.

D JUSTITIE

- 3556** Missive van de Staten van Holland en West-Friesland aan het stadsbestuur van Rotterdam van 7 november 1578, waarin zij verzoeken om Johan van Oldenbarnevelt naar de vergadering van de Staten van Holland en West-Friesland af te willen vaardigen, in verband met de besprekingen over het oprichten van de Hoge Raad van Holland. origineel.
1578 1 stuk

RGP 80: p. 14-15.

E HANDEL

3557

Commissie van de vroedschap van Rotterdam van 21 mei 1580 voor Johan van Oldenbarnevelt, als afgevaardigde van de Staten van Holland en West-Friesland ter Staten-Generaal, om te adviseren, inzake enkele belangrijke landszaken en inzake een octrooiaanvraag van Rotterdam voor een jaarlijkse vrije zaadmarkt; authentiek afschrift.

1580

1 stuk

RGP 80: p. 58-59.

3558

Ordonnantie van Willem, prins van Oranje, van 27 september 1580 voor kapiteins van schepen uit Amsterdam om niet langer de handel van Holland naar Zeeland te belemmeren en zich onmiddellijk uit de Zeeuwse binnenwateren te verwijderen, 1580; gelijktijdig afschrift.

1 stuk

RGP 80: p. 63-64.

VII. STUKKEN BEHOREND TOT ANDERE ARCHIEVEN**HET ARCHIEF VAN DE STATEN VAN HOLLAND EN WEST-FRIESLAND**

- 3559-3579** Missiven van de stadsbesturen van verschillende steden aan de Staten van Holland en West-Friesland of aan de Gecommitteerde Raden van Holland en West-Friesland, 1586-1588; originelen, authentieke afschriften, en afschiften (eind 16e eeuw).
eind 16e eeuw 4 omslagen en 71 stukken
- 3559** Amsterdam., 1 omslag
1588 februari 9, 18
maart 18, 20
april 20, 24, 29
mei 4, 9, 11.
- 3560** Briel, Den -, 3 stukken
1588 februari 1
maart 7
april 21.
- 3561** Delft., 4 stukken
1587 december 14
februari 22, 23, 24.
- 3562** Dordrecht., 1 omslag
1587 april 16
oktober 22, 23
december 5, 14. Met een bijlage.
1588 januari 11
april 3
mei 1, 3.
- 3563** Geertruidenberg., 6 stukken
1587 november 27
december 5, 7, 28. Met bijlagen.
Eén bijlage in het Duits.
- 3564** Gorinchem., 5 stukken
1587 december 29. Met een bijlage.
1588 januari 4
februari 2, 10.
- 3565** Gouda., 5 stukken
1588 januari 9. Met een bijlage, 11.
februari 20, 28.
- 3566** 's-Gravenhage., 1 stuk
1588 maart 16.
- 3567** Haarlem., 1 omslag
1587 juni 30
oktober 31. Met een bijlage.
1588 januari 10. Met een bijlage, 13.
februari 12
maart 20 (2 x)
april 28
mei 12, 18
juni 21.
- 3568** Heusden., 1 omslag
1587 oktober 14
november 17
december 10, 16
1588 januari 8
februari 19
maart 18
april 1

- mei 3, 7, 9
juni 15, 22
juli 2
- 3569** Leiden., 6 stukken
1587 december 28
1588 februari 24
maart 16
april 8, 19, 23.
- 3570** Medemblik., 1 stuk
1588 mei 15.
- 3571** Naarden.
1588 maart 19. Met bijlagen, 29.
Eén bijlage in het Frans.
april 10, 20.
- 3572** Oudewater., 6 stukken
1586 december 5
1587 november 16. Met een bijlage.
1588 februari 5
maart 6, 17.
- 3573** Rotterdam., 7 stukken
1588 januari 7, 13
februari 23, 25, 26
maart 13, 21.
- 3574** Schiedam., 7 stukken
1587 november 23
1588 februari 17, 19, 23
mei 28. Met een bijlage.
juni 27.
- 3575** Schoonhoven., 5 stukken
1587 november 27
december 10
1588 februari 14
maart 12
mei 11.
- 3576** Weesp., 5 stukken
1587 oktober 20
november 23
december 20
1588 januari 8
februari 28.
- 3577** Woerden., 3 stukken
1587 oktober 17
november 4, 17.
- 3578** Woudrichem., 1 stuk
1588 april 30.
- 3579** Zevenbergen., 2 stukken
1588 maart 6, 26.
- 3580** Missive van het stadsbestuur van Leiden aan Cornelis van Mierop, ontvanger-generaal van Holland, van 3 november 1587, betreffende een weigering van het stadsbestuur om een ordonnantie van 1200 gulden van kapitein David Cant uit te betalen zolang een aantal andere Hollandse steden weigeren bij te dragen in de quote. origineel.
1587 1 stuk
- 3581** Missive van het binnen de stad Woudrichem gelegerde garnizoen aan Philips, graaf van Nassau, gouverneur van Gorinchem en omliggende steden, van 4 februari 1588, betreffende de gevolgen van de achterstallige betalingen over 1587; met een verzoek om bij de Staten van Holland en West-Friesland en bij Philips, graaf van Hohenlohe, op betaling aan te dringen. origineel.

-
- 1588 1 stuk
- 3582** Missive van Cornelis Lambertszn. van den Well, poorter van Delft, aan de Staten van Holland en West-Friesland van 14 februari 1588, betreffende de in beslagname van een vat wijn van zijn vrouw door de pachter van de gemene middelen te Haarlem. origineel
1588 1 stuk
- 3583** Missive van het stadsbestuur van Schiedam aan Johan van Oldenbarnevelt van 20 juni 1588, betreffende de bezwaren van schipper Jan Pauwels tegen het vervoer van Schotse soldaten naar Schotland, nadat hij hiermee tevoren had ingestemd. origineel.
1588 1 stuk
- 3584** Missive van het stadsbestuur van Heusden aan Philips, graaf van Hohenlohe, van 22 juni 1588, waarin zij hem verzoeken om bij de Staten van Holland en West-Friesland te willem bepleiten, dat hun de helft van de op interest opgenomen gelden spoedig wordt terugbetaald en om materiële en financiële voorzieningen te willen treffen voor de fortificaties. origineel.
1588 1 stuk
- 3585** Ordonnantie van de Staten van Holland en West-Friesland van 25 juni 1619, inzake het toevoegen van vervallen kwade lenen aan de domeingoederen en het omzetten van onversterfelijke erflenen in allodiale goederen, 1619; afschrift (begin 17e eeuw).
1 stuk
- 3586** Uittreksel uit de resoluties van de Staten van Holland en West-Friesland van 20 maart, 21 juli en 21 augustus 1620, betreffende de verplichting om classicale vergaderingen alleen te beschrijven in de hoofdsteden van de desbetreffende classis, 1620; afschrift (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 1 stuk
- 3587** Memorie van [een contraremonstrantse predikant] voor de [Staten-Generaal], betreffende de huidige financiële toestand in de Republiek met voorstellen om hierin verbetering te brengen, [1625]; afschrift (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 1 katern
- 3588** Akte van overeenkomst van de Staten van Holland en West-Friesland, als voornaamste crediteur van wijlen Lamoraal, graaf van Egmond, namens het sterfhuis van Cornelis van Mierop, ontvanger-generaal van Holland, met de overige crediteurs, inzake een verdeling van de goederen van Egmond uit de opbrengsten waarvan de schulden moeten worden voldaan, 162; origineel.
1 katern
- 3589** Uittrekstel uit de resoluties van de Staten van Holland en West-Friesland van 27 juli 1628, betreffende het verzoek van Simon van Beaumont, gecommiteerde van Zeeland, om Zeeuwse goederen, die in Holland zijn gelegen, vrij te stellen van extraordinaris schattingen, met de toezegging dat de Staten van Zeeland dit ook zullen doen ten aanzien van Hollandse goederen aldaar, 1628; afschrift (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 1 stuk
- 3590** Uittreksel uit de resoluties van de Staten van Holland en West-Friesland van 13 juli 1630 en 7 augustus 1632, betreffende door de Staten van Zeeland te heffen

imposten op doorgaande goederen, 1630 en 1632; afschriften (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 2 stukken

3591 Verzoekschrift van de bewindhebbers van de W.I.C. aan de Staten-Generaal om een subsidie te verlenen voor de defensie van het eiland Curaçao, [1634]; afschrift (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 1 stuk

3592 Lijst van de convoeien en licenten op de wijn- en bieraccijnzen, 1635, (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 1 stuk

3593 Uittreksel uit de resoluties van de Staten van Holland en West-Friesland van 16 september 1638, betreffende de feestelijke viering in 's-Gravenhage van de geboorte van Lodewijk XIV, dauphin van Frankrijk, 1638; afschrift, (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 1 stuk

3594 Uittreksel uit de resoluties van de Staten van Holland en West-Friesland van 1 april 1642, betreffende het instellen van een commissie van onderzoek naar de wenselijkheid van de verlenging van het octrooi van de V.O.C., 1642; afschrift, (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 1 stuk

3595 "Provisionele" instructies voor de convooimeesters, contraroleurs en commiezen ter recherche van de convoeien en licenten op het platteland. Met een resolutie van de Staten-Generaal van 31 mei 1649 als bijlage.
2 katernen
1. De instructie bevat verbeteringen.
2. Beiden in druk.

3596 Resolutie van de Gecommitteerde Raden van Holland en West-Friesland van 9 augustus 1671, betreffende de onderhoudsplicht van het huis van de drossaard van Gorinchem bij kasteel Loevestein, 1671; afschrift (begin 17e eeuw).
(eind 17e eeuw) 1 stuk

3597 Lijst van de inkomsten en uitgaven van de convoeien en licenten door de vijf Colleges ter Admiraliteit over de jaren 1690-1708.
Met een bijlage.
1 katern en 1 stuk

3598 Uittreksel uit het doopregister van de Nederduitse gemeente te Breda van 8 november 1720, betreffende de doop van een kind van Andreas de Bons en Henriëtte Isabella le Fage, 1720; authentiek afschrift
1736 1 stuk

3599 Akte, waarbij De Gadellier op 13 november 1736 verklaart, dat Andreas de Bons sinds 31 maart 1734 als kadet dienst doet in zijn regiment. origineel.
1736 1 stuk

HET ARCHIEF VAN DE RAADPENSIONARIS JOHAN DE WITT

3600 Uittreksel uit de resoluties van de Staten-Generaal van 23, 26 en 27 april, 28 en 31 mei, 4 juli en 5 december 1619, betreffende de voorbereidingen voor de nationale synode te Dordrecht en de daar door gesubdelegeerden en politieke gecommitteerden van de Staten-Generaal genomen beslissingen, 1619; afschriften

(eind 17e eeuw).
(eind 17e eeuw) 7 stukken
1. Eén stuk in tweevoud.
2. RGP 176: p. 108-109, 140 en 170.

3601 Uittreksel uit de resoluties van de Staten-Generaal van 22 mei 1640, betreffende het betalen van schulden door het College ter Admiraliteit van Amsterdam aan Dirck Rutgerszn., makelaar te Amsterdam, en betreffende een onderzoek naar door Rutgerszn. ontdekte overtredingen van fiscale commiezen te Amsterdam, 1640; afschriften (eind 17e eeuw).
(eind 17e eeuw) 1 stuk

3602 Uittreksel uit de resoluties van de Staten-Generaal van 2 maart 1641, betreffende de besteding van de gelden van de Colleges ter Admiraliteit, het opstellen van een nieuwe Staat van Oorlog te water, en het uitloven van premies aan de bemanning van fregatten, alsmede uit de resoluties van 16 maart 1641, betreffende de afdracht van de opbrengsten uit de impost op het dennezout door Holland aan Philips Doubleth, ontvanger-generaal van de Republiek, 1641; afschriften. (eind 17e eeuw)
Met bijlagen; afschriften (eind 17e eeuw).
1640 en 1641 5 stukken

3603 Uittreksel uit de resoluties van de Staten-Generaal van 20 juni 1647, betreffende het publiekelijk verpachten van de impost op het dennezout krachtens het gewoonterecht van Stad en Ommelanden van Groningen in plaats van handhaving van Isaacq Janszn. in zijn functie van pachter, 1647; afschrift (eind 17e eeuw). Met bijlagen, 1647; afschriften (17e eeuw).
5 stukken

3604 Commissie van de Staten van Utrecht van 2 juli 1652 voor Godert Adriaen van Reede, heer van Amerongen, als gedeputeerde ter Staten-Generaal voor dit gewest, 1652; afschrift (eind 17e eeuw).
(eind 17e eeuw) 1 stuk

3605 Instructie van de Staten-Generaal van 7 november 1652 voor Maarten Harpertszn. Tromp, luitenant-admiraal, als opperbevelhebber van de Vloot in verband met de oorlog tegen Engeland, 1652; afschrift (eind 17e eeuw).
(eind 17e eeuw) 1 stuk

3606 Uittreksel uit de resoluties van de Staten-Generaal van 16 september 1652 en 21 februari 1653, betreffende het recht van interceptie van aan buitenlandse diplomaten gerichte correspondentie, die aan boord van de Engelse pakketboten naar Frankrijk wordt aangetroffen, 1652 en 1653; afschriften (eind 17e eeuw).
(eind 17e eeuw) 1 stuk

HET ARCHIEF VAN DE STATEN-GENERAAL

3607 Uittreksel uit de resoluties van de Staten-Generaal van 22 en 24-26 maart en 8 april 1621, betreffende de ontvangst van Petrus Peckius, kanselier van Brabant, en de behandeling van zijn propositie en inzake de soevereiniteit van de Republiek, het voorstel om aansluiting bij de aartshertogen te zoeken en de afwijzende reacties hierop van de Staten van Holland en West-Friesland en van de Staten-Generaal, 1621; afschriften (17e eeuw).
(17e eeuw) 6 stukken

- 3608** Rekest van het stadsbestuur van Sluis, Waterrecht en Nieuwuyden in Vlaanderen aan de Staten-Generaal om de ordonnantie van de Staten-Generaal van 3 maart 1622, waarbij het oprichten van zoutketen wordt verboden te willen herroepen en de resolutie van 5 februari 1586 opnieuw te willen bekrachtigen, 1622; afschrift (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 1 stuk
- 3609** Rekest van de pachter van nieuw ingedijkte polders in het Vrije van Sluis aan de gedeputeerden van Zeeland ter Staten-Generaal om voor de bekostiging van schulden, krachtens de resolutie van de Staten-Generaal van 6 september 1623, aldaar gelijke verpondingen als in de oude polders te mogen innen, 1623; gelijktijdig afschrift. Met een bijlage; gelijktijdig afschrift.
2 stukken
- 3610** Uittreksel uit de resoluties van de Staten-Generaal van 25 juli 1624, betreffende het terugvinden van vermiste archiefbescheiden van de provinciale synode van Zuid-Holland, die nog onder Johannes Bocardi, predikant van Hendrik-Ido-Ambacht berusten, 1624; afschrift (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 1 stuk
- 3611** Uittreksel uit de resoluties van de Staten-Generaal van 4 februari en 1 april 1610, 16 november 1611 en 3 januari en 15 mei 1626, betreffende het geven van geschenken aan buitenlandse vorsten en vooraanstaande personen, 1610, 1611 en 1626; afschriften (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 1 stuk
- 3612** Uittreksel uit de resoluties van de Staten-Generaal van 16 september 1638, betreffende het advies van de Raad van State om de stad 's-Hertogenbosch in het vervolg voor de gemene middelen aan te slaan volgens de Hollandse lijst, waarbij zij echter 1/5 in plaas van 1/6 del van de opbrengsten voor eigen onkostenbestrijding zullen mogen gebruiken, 1638; afschrift (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 1 stuk
- 3613** Uittreksel uit de resolutie van de Staten-Generaal van 4 juni 1643, betreffende het naleven van de resolutie van 26 juni 1630, inake het recht om door de Engelsen buitgemaakte en aan neutralen doorverkochte Nederlandse schepen te confisqueren, 1643; afschrift (begin 17e eeuw). Met een bijlage, 1630; afschrift (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 2 stukken
- 3614** "Provisionele ordre" , voorlopige instructie van de W.I.C. voor het bestuur van Brazilië, waarin uitbreidingen van de Rekenkamer, de Raad van Justitie, het benoemen van een secretris met onderklerken en het treffen van een regeling voor de militie [1645]; afschrift (begin 17e eeuw). Met een bijlage, [1640]; afschrift (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 2 stukken
- 3615** Uittreksel uit de resoluties van de Staten-Generaal van 25 maart en 13 september 1641, betreffende het aangaan en het ratificeren van een alliantie door de Republiek met Zweden, alsmede van 6 januari 1646, betreffende het ratificeren van een "ligue garante", 1641 en 1646; afschrift (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 1 stuk

-
- 3616** Commissie van de Staten-Generaal van 12 december 1648 voor Willem Frederich, graaf van Nassau, stadhouder van Friesland, als generaal van de artillerie van de Republiek, 1648; afschrift (begin 17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 1 stuk
- 3617** Instructie voor de Raden en Rekenmeesters van de W.I.C., die moeten toezien op een betere naleving van de financiële resoluties van de Heren XIX door de verschillende Kamers van de W.I.C., [1650]; afschrift (17e eeuw).
(17e eeuw) 1 stuk
- 3618** Resolutie van de Staten-Generaal van 8 maart 1652, betreffende het bemannen van 150 schepen boven de normale sterkte van de vloot door de Staten van Holland en West-Friesland voor de oorlog tegen Engeland, waarbij hun een aantal financiële tegemoetkomingen worden toegezegd, 1652; afschrift (17e eeuw).
(17e eeuw) 1 stuk
- 3619** Missive van Gijsbert Rudolphi en Wouter van der Houven uit Rochelle aan de Staten-Generaal van 5 juni 1653, betreffende de onmogelijkheid van een spoedige terugkeer naar de Republiek, 1653; afschrift en (eind 17e eeuw).
(eind 17e eeuw) 1 stuk
- 3620** Stuk houdende klachten van de abt van de St. Pietersabdij bij Gent over drie sententies van de Raad van Vlaanderen, residerende te Middelburg, inzake de verpachtingen van onder Biervliet gelegen abdijgoederen, 1653; afschrift (eind 17e eeuw). Met een bijlage, 1651; afschrift (eind 17e eeuw).
(eind 17e eeuw) 2 stukken
- 3621** Missive van Antoine Brun, ambassadeur van Spanje in de Republiek, aan de Staten-Generaal van 28 juli 1653, waarbij hij opnieuw verzoekt om te willen bemiddelen bij de Staten van Zeeland om hem een algemeen paspoort te verstrekken, 1653; afschrift (17e eeuw).
(17e eeuw) 1 stuk
- 3622** Instructie van de Staten-Generaal door de bewindhebbers en participanten van de West-Indische Compagnie over de intekening op een aan de W.I.C. te verstrekken lening ten behoeve van een onderneming op de kust van Guinea, 1653; afschrift (17e eeuw).
(begin 17e eeuw) 1 stuk

BIJLAGEN

LIJST VAN AFKORTINGEN GEBRUIKT IN DE NB'S IN DEZE TOEGANG

Archief van Paulus Buys	H.J.Ph.G. Kaajan, <i>Archief van mr. Paulus Buys, 1572-1587</i> , (voorlopige inventaris), 's-Gravenhage, Algemeen Rijksarchief, Derde Afdeling, 1976.
Archief van de Ridderschap van Holland	A.W.M. van Driel-Koolen, <i>Archief van de Ridderschap en Edelen van Holland en West-Friesland, 1572-1795</i> , (voorlopige inventaris), Rijksarchief in Zuid-Holland, 's-Gravenhage 1982.
Archief van de Staten van Utrecht	S. Muller, <i>Catalogus van het Archief der Staten van Utrecht, 1375-1813</i> , met medewerking van R. Fruin Th.Az., J.G.C. Joosting, wijlen W.J. Hora Siccama en andere ambtenaren, Utrecht, 1915.
Bas en Ten Raa Dl. II	F.J.G. ten Raa en F. de Bas, <i>Het Staatsche leger 1568-1795. Deel II, Van het vertrek van de graaf van Leicester tot het sluiten van het Twaalfjarig Bestand (1588-1609)</i> , Breda 1913.
Van Deventer	
deel I	M.L. van Deventer, <i>Gedenkstukken van Johan van Oldenbarnevelt en zijn tijd. Eerste deel, 1577-1589</i> , 's-Gravenhage 1860.
deel II	M.L. van Deventer, <i>Gedenkstukken van Johan van Oldenbarnevelt en zijn tijd. Tweede deel, 1593-1602</i> , 's-Gravenhage
deel III	M.L. van Deventer, <i>Gedenkstukken van Johan van Oldenbarnevelt en zijn tijd. Derde deel, 1604-1609</i> , 's-Gravenhage 1865.
Economisch - Historisch Jaarboek XXI	W.S. Unger, Nieuwe gegevens betreffende het begin van de vaart op Guinea, in: <i>Economisch-historisch jaarboek; bijdragen tot de economische geschiedenis van Nederland</i> , uitgegeven door de Vereniging Het Nederlandsen economisch-historisch-archief, gevestigd te 's-Gravenhage. Een en twintigste Deel, 's-Gravenhage 1940.
Felix	D.A. Felix, <i>Het oproer te Utrecht in 1610</i> , Utrecht 1919.
Groot Plakkaatboek	C. Cau, <i>Groot-Placaetboek, vervattende de placaten, ordonnantiën, ende edicten van de Staten-Generael der Vereenigde Nederlanden; de Staten van Hollandt en West-Frieslandt, mitsgaders van de Staten van Zeelandt. Het Tweede deel</i> , 's-Gravenhage 1664.
H.G. 3e serie 51	N.W. Posthumus, De nationale organisatie der lakenkoopers tijdens de Republiek, in de serie: <i>Werken uitgegeven door het Historisch Genootschap</i> (gevestigd te Utrecht). Derde serie no. 51.
De Jonge	J.C. de Jonge, <i>Nederland en Venetië</i> , 's-Gravenhage 1852.

- Knuttel W.P.C. Knuttel, *Catalogus van de Pamflettenverzameling, berustende in de Koninklijke Bibliotheek, bewerkt met aantekeningen en een register der schrijvers voorzien*. Eerste deel, Eerste stuk, 1486-1620, 's-Gravenhage 1889.
- Kroniek H.G. XVI *Kronijk van het Historisch Genootschap, gevestigd te Utrecht, Zestiende jaargang (1860)*. Vierde serie, Eerste Deel, Utrecht 1860
- Kroniek H.G. XVIII *Kronijk van het Historisch Genootschap, gevestigd te Utrecht, Achttiende jaargang (1862)*. Vierde serie, Derde Deel, Utrecht 1862.
- Kroniek H.G. XIX *Kronijk van het Historisch Genootschap, gevestigd te Utrecht, Negentiende jaargang (1863)*. Vierde serie, Vierde Deel, Utrecht 1863.
- Kroniek H.G. XXI *Kronijk van het Historisch Genootschap, gevestigd te Utrecht, Een en twintigste jaargang (1865)*, Vijfde serie, Eerste Deel, Utrecht 1865.
- Kroniek H.G. XXVIII *Kronijk van het Historisch Genootschap, gevestigd te Utrecht, Acht en twintigste jaargang (1872)*, Zesde serie, Derde Deel, Utrecht 1873.
- Rijks Geschiedkundige Publicatiën (RGP) Grote serie
- RGP 9 *Bronnen tot de geschiedenis van de Levantschen handel, verzameld door K.Heeringa, Eerste Deel, 1590-1660, 's-Gravenhage 1910.*
- RGP 33 *Resolutiën der Staten-Generaal van 1576 tot 1609, bewerkt door N. Japikse. Tweede deel, 1578-1579, 's-Gravenhage 1917.*
- RGP 41 *Resolutiën der Staten-Generaal van 1576 tot 1609, bewerkt door N. Japikse. Derde deel, 1580-1582, 's-Gravenhage 1918.*
- RGP 43 *Resolutiën der Staten-Generaal van 1576 tot 1609, bewerkt door N. Japikse. Vierde deel, 1583-1584, 's-Gravenhage 1919.*
- RGP 47 *Resolutiën der Staten-Generaal van 1576 tot 1609, bewerkt door N. Japikse. Vijfde deel, 1585-1587, 's-Gravenhage 1921.*
- RGP 51 *Resolutiën der Staten-Generaal van 1576 tot 1609, bewerkt door N. Japikse. Zesde deel, 1588-1589, 's-Gravenhage 1922.*
- RGP 55 *Resolutiën der Staten-Generaal van 1576 tot 1609, bewerkt door N. Japikse. Zevende deel, 1590-1592, 's-Gravenhage 1923.*
- RGP 57 *Resolutiën der Staten-Generaal van 1576 tot 1609, bewerkt door N. Japikse. Achtste deel, 1593-1595, 's-Gravenhage 1925.*
- RGP 62 *Resolutiën der Staten-Generaal van 1576 tot 1609, bewerkt door N. Japikse. Negende deel, 1596-1597, 's-*

- Gravenhage 1926.
- RGP 71 *Resolutiën der Staten-Generaal van 1576 tot 1609, bewerkt door N. Japikse. Tiende deel, 1598-1599, 's-Gravenhage 1930.*
- RGP 80 *Johan van Oldenbarnevelt. Bescheiden betreffende zijn staatkundig beleid en zijn familie, uitgegeven door S.P. Haak. Eerste deel, 1570-1601, 's-Gravenhage 1934.*
- RGP 85 *Resolutiën der Staten-Generaal van 1576 tot 1609, bewerkt door N. Japikse. Elfde deel, 1600-1601, 's-Gravenhage 1941.*
- RGP 92 *Resolutiën der Staten-Generaal van 1576 tot 1609, bewerkt door N. Japikse. Twaalfde deel, 1602-1603, bewerkt door H.H. Rijperman, 's-Gravenhage 1950.*
- RGP 101 *Resolutiën der Staten-Generaal van 1576 tot 1609, bewerkt door N. Japikse. Dertiende deel, 1604-1606, bewerkt door H.H. Rijperman, 's-Gravenhage 1957.*
- RGP 108 *Johan van Oldenbarnevelt. Bescheiden betreffende zijn staatkundig beleid en zijn familie. Tweede deel, 1602-1613, uitgegeven door A.J. Veenendaal, 's-Gravenhage 1962.*
- RGP 121 *Johan van Oldenbarnevelt. Bescheiden betreffende zijn staatkundig beleid en zijn familie. Derde deel, 1614-1620, uitgegeven door A.J. Veenendaal, 's-Gravenhage 1967.*
- RGP 131 *Resolutiën der Staten-Generaal van 1567 tot 1609. Veertiende deel, 1607-1609, bewerkt door H.H. Rijperman, 's-Gravenhage 1970.*
- RGP 135 *Resolutiën der Staten-Generaal. Nieuwe reeks, 1610-1670. Eerste deel, 1610-1612, bewerkt door A.Th. van Deursen, 's-Gravenhage 1971.*
- RGP 151 *Resolutiën der Staten-Generaal. Nieuwe reeks, 1610-1670. Tweede deel, 1613-1616, bewerkt door A. Th. van Deursen. Verschijnt vermoedelijk 1984.*
- RGP 152 *Resolutiën der Staten-Generaal. Nieuwe reeks, 1610-1670. Derde deel, 1617-1618, bewerkt door J. G. Smit, 's-Gravenhage 1975.*
- RGP 176 *Resolutiën der Staten-Generaal. Nieuwe reeks, 1610-1670. Vierde deel, 1619-1620, bewerkt door J. G. Smit met medewerking van J. Roelevink, 's-Gravenhage 1981.*
- Kleine serie RGP 31 *Bronnen voor de geschiedenis der Abdij Rijnsburg, uitgegeven door M. Hüffer. Eerste deel, 1e stuk, Oorkonden (tot 1620), 's-Gravenhage 1951.*
- Den Tex, dl. IV *J. den Tex, Oldenbarnevelt, IV, Documentatie, Haarlem 1970.*

Concordantie I geeft een opgave van de oude inventarisnummers (inv. nrs.) met vermelding van de nieuwe nrs., waaronder ze nu aangevraagd kunnen worden. Hoewel in de inventaris van de Staten van Holland en de Gecommitteerde Raden na 1572 van B. van 't Hoff van 1946 de (alfabetisch) numerieke onderverdeling niet is overgenomen is dit in deze concordantie om tweeërlei reden wel gebeurd. Ten eerste omdat in veel gevallen deze aanduiding in potlood nog op de stukken staat en in de tweede plaats omdat deze stukken als zodanig in het verleden veel zijn geciteerd. Deze nummering correspondeert met een kaartsysteem, dat zich op het Rijksarchief in Zuid-Holland bevindt en dat in de periode van 1908-1913 door mr. P.G. Bos als inventarisator werd aangelegd. Bij de oude inv.nrs. 2621-2622 en 2632 is daarentegen een grove indeling gemaakt met Romeinse nummering als specificering, dus bijv. 2622-II in plaats van bijv. 2622 b 1-22. In enkele gevallen zoals bij inv.nr. 2614 ontbrak zelfs dit.

Verschillende malen wordt doorverwezen naar blanco nrs., bijvoorbeeld 2372 blanco nr. Dit kan twee dingen inhouden. Ten eerste dat het een stuk betreft, dat afgeschreven is in het daarvoor genoemde archiefstuk, waarmee het materieel een geheel vormt. Voor raadpleging vraagt men in dit geval dan dus inv.nr. 2372 aan en kijkt op de achterzijde van hetzelfde stuk. In het andere geval betreft het een beschrijving van een archiefstuk, dat in origineel in een ander archief is ondergebracht. Dit is dan vermeld in een N.B., die onder het desbetreffende inv.nr. is opgenomen. Zie bijvoorbeeld de inv.nrs. 1024 en 1026.

Er komen ook inv.nrs. in de concordantie voor met als toevoeging een hoofdletter. Hiernaast treft men ook inv. nrs. aan gevolgd door een kleine letter. Dit verwijst naar een nadere toegang op het bewuste inv. nr., waarvan het deel uitmaakt. Deze aanduidingen moeten bij de aanvraag duidelijk worden vermeld.

Het archief van de landsadvocaat bestaat hoofdzakelijk uit de voormalige inv. nrs. 2582-2636 van het archief van de Staten van Holland en West-Friesland na 1572, aangevuld met enkele inv. nrs. van elders uit het Statenarchief. Verder treft men er stukken in aan die afkomstig zijn uit andere archieven, die na 1913 of tijdens de inventarisatie zijn ingevoegd. Deze komen enkel onder afkorting voor in de concordantie. In een aantal gevallen wordt doorverwezen naar meerdere vindplaatsen. Dit betekent dat in de loop van de tijd het desbetreffende archiefstuk op verschillende plaatsen geborgen is geweest, alvorens het deel ging uitmaken van het archief van de landsadvocaat Johan van Oldenbarnevelt. Daar het soms als zodanig geciteerd is, is er niet volstaan met de vermelding van de laatste vindplaats, maar ook met die van de voorlaatste vindplaats(en). Men zie hiervoor bijv. inv.nrs. 149 , 3098 e.v. M.u.v. het archief van de Staten-Generaal, dat te vinden is op de 1e afd. van het Algemeen Rijksarchief te 's-Gravenhage, gaat het om archieven van het Rijksarchief in Zuid-Holland te 's-Gravenhage.

Lijst van gebruikte afkortingen

BK	het archief van de Staten van Holland en West-Friesland na 1572, collectie het Bruine Kastje.
CvS	Collectie van Swinden.
HSS	Handschriftenverzameling van het Rijksarchief in Zuid-Holland.
SHM	Het archief van de Staten van Holland en West-Friesland na 1572, Supplement Holland Muntzaken.
SSH	Het archief van de Staten van Holland en West-Friesland na 1572, Supplement Holland (stukken afkomstig van aanwinsten).
Staten-Gen.	Het archief van de Staten-Generaal.
V.C.	Verspreide Collecties.

oud	nieuw
1363*1	681
1363*4	637-645, 881-889, 891-896
1367 e	685-688
1369 f	731-764
1369 k	1011
1369 m	690
2581	2498
2581 a4	1342
2581 b2	3526
2582 a	3033, 3521-3524, 3528, 3531, 3533-3535, 3549, 3555, 3556
2582 b1	3548, 3551
2582 b2	3519
2582 b3	2917
2582 b4	3032
2582 b5	21, 184A, 463, 1099, 1117, 1193, 1338, 1495, 3558
2582 c	1333, 3539, 3540
2582 d	1172, 1173, 3537, 3541-3544, 3587
2582 d1	3507, 3536, 3538, 3543
2582 e	3508, 3509, 3511, 3545, 3547
2582 f 1	455, 2042-2046, 2085, 2088, 3515
2582 f2	360, 361, 446, 515, 2047, 2089, 2573, 2703, 2743, 3029, 3514, 3516-3519, 3546, 3554
2582 g1	1113
2582 g2	1115
2582 g3	1114
2582 g4	2596
2582 g5	2598
2582 g6	2597
2582 h	3550
2582 i1	3552
2582 i2	3509
2582 i3	68, 362, 3525, 3533
2582 i4	2742, 3527, 3557
2582 i5	112, 450, 454A, 2087, 3512, 3520, 3529, 3530, 3553
2582 j	3513

oud	nieuw
2583 a	4-I
2583 b	2361-2368
2583 c	4- II , 1321
2583 d	4-VII
2583 e	4 III-V, VII, XV-XVIII
2583 f	4-VII, XII, 123A
2583 g	4-VII, VIII, XIII, 999A, 1112, 1331A
2583 h	4-VII, X, XI, XIV, 1112
2583 i	4-VI, 1112
2583 j1	9, 1112
2583 j2	8, 11-13
2583 j3	6, 10
2583 j4	11
2583 j5	1112
2583 j6	7
2583 k	1109, 1900A
2584 a1	3036
2584 a2	3047
2584 a3	2587
2584 a4	1525
2584 a5	2593
2584 a6	2569
2584 a7	525
2584 a8	2933
2584 a9	19
2584 a10	2296A
2584 a11	1187
2584 a12	2441
2584 a13	949
2584 a14	42
2584 a15	41
2584 a16	2978
2584 a17	2589
2584 a18	2895A
2584 a19	3048
2584 a20	2977

oud	nieuw
2584 a21	2976
2584 a22	24, 2027
2584 a23	2975
2584 a24	3332
2584 a25	25
2584 a26	3040
2584 a27	23
2584 a28	1493
2584 a29	1494
2584 a30	2601
2584 a31	2973
2584 a32	26
2584 b1	1497
2584 b2	1497
2584 b3	1497
2584 b4	1497
2584 b5	1497
2584 b6	1497
2584 c1	2592
2584 c2	3043
2584 c3	1504, 2544
2584 c4	1369
2584 c5	2590
2584 c6	3097A
2584 c8	2591
2584 c9	2578
2585 a1	5A
2585 a2	507
2585 b	1917
2585 b1	2600
2585 b2	1110
2585 b3	69
2585 b4	1176
2585 b5	18, 361B, 449
2585 b6	2938
2585 b7	2575

oud	nieuw
2585 b8	1175
2585 b9	2005
2585 b10	1334
2585 b11	1524, 3034A
2585 b12	1174, 1182, 1194, 1195, 1204, 1306, 1918, 1919, 1923, 2583, 2599, 2604B,C, 2748, 2756, 2853, 2854, 2910A, 2939-2941, 3033A-3034, 3243
2585 c1	2604D
2585 c2	448
2585 d	100, 233, 254, 386-395, 972
2585 e	1921
2586 a1	1307
2585 a2	1326, 2113
2586 a3	1326
2586 a4	1316
2586 a5	1314-1316, 1321-1323, 1325
2586 b1	40
2586 b2	459
2586 b3	2950
2586 b4	2546
2586 b5	950
2586 b6	249, 1327, 1328
2586 a*1	1309
2586 a*2	1310-1313, 1317-1320, 1324, 1326, 2567
2587 a1	2160
2587 a2	1298
2587 a3	1185, 2595, 3041
2587 b	1199-1202
2587 c	1205, 2711, 2712, 3041A, 3042, 3354, 3355
2587 d1	3532
2587 d2	1198, 1305, 1308, 1960
2587 d3	2570
2587 e1	1295
2587 e2	363, 1123
2587 e3	1122, 1293, 2765, 2929
2587 f1	3043A
2587 f2	2755

oud	nieuw
2587 f3	1181, 1303, 1304, 1915, 2159, 2544, 3041B
2587 g1	2982
2587 g2	2570B
2587 g4	1300, 2983
2587 g5	1184, 1301, 2960, 2981
2587 g6	1
2587 g7	1299, 1302
2587 g8	2980, 2981
2587 g9	2981
2587 h 1	2962
2587 h2	2959
2587 h3	3
2587 h4	2961
2587 h5	1545
2587 h6	1297, 1544A
2587 h7	1294
2587 i1	2594
2587 i2	133
2587 i3	682B
2587 i4	3350
2587 i5	1329
2587 i6	3609
2587 i7	1347, 1352
2588 a1	413
2588 a2	3030
2588 b1	2974
2588 b2	1330, 1331, 3316, 3321
2588 c	66A, 1115A, 1328A, 2605, 2606, 2616, 2704, 2770, 2821, 2926A, 2927A, 2934A, 2936A, B, 3324
2589 a1	71
2589 a2	539-541, 543, 544, 546
2589 a3	542
2589 a4	67, 542
2589 b1	536
2589 b2	536
2589 b3	537

oud	nieuw
2589 b4	531, 532, 534
2589 b5	14
2589 b6	531
2589 b7	948
2589 b8	189
2589 b9	529, 530, 533, 535, 538, 545, 547
2589 b10	2995
2589 b11	522A
2589 b12	3251
2589 b13	2543
2590 a	124, 465-470
2590 b1	971
2590 b2	951-954
2590 c	2579-2581
2590 d1	947
2590 d2	488, 490
2590 d3	969
2590 d4	980
2590 A5	489
2590 d6	39
2590 d7	458
2590 d8	462
2590 d9	454, 982
2590 d10	981
2590 d11	1170
2590 d12	983
2590 e1	942
2590 e2	528
2590 e3	280
2590 e4	2
2590 e5	480
2590 f	482-485
2590 g1	1000
2590 g2	1003
2590 g3	1001
2590 g4	1001

oud	nieuw
2590 g5	1002
2590 h1	968
2590 h2	1013
2590 h3	955-968
2590 i1	1004-1009
2590 i2	487
2590 i3	486
2590 j	264
2590 k	471-477
2591	87, 107, 1111, 1124-1127, 1129, 1177, 1178 1180, 1188, 1189, 2007, 2293, 2602, 2604, 2607-2615, 2706 2707, 2730-2732, 2734-2737, 2751, 2766-2769, 2776-2802, 2804 2806, 2807, 2820 2825, 2833-2841, 2843, 2845-2852, 2860-2862, 2864-2871, 2919-2921 2923, 2924, 2926, 2930-2932, 2934-2937, 2963, 3001, 3031, 3037, 3044, 3050, 3335, 3348
2591 a	1118, 2724-2727, 2826, 2828, 2859, 2863
2592 a1	2738-2741
2592 a2	1895
2592 b1	2757, 2758
2592 b2	1120, 1128, 2729
2592 b3	2830
2592 b4	2758-2763
2592 b5	2723
2592 b6	2831, 2832
2592 b7	2728
2592 b8	2733, 2752
2592 c	1285-1292
2593 a	2617-2624, 2708, 2714-2715B, 2749A, 2767A, 2769A, 2918B, 2922, 2925A, 2930A
2593 b	196, 1197, 2644-2656, 2671, 2705, 2709, 2710, 2713, 2717, 2823, 3250
2593 c	84, 101, 167-170, 186, 197-200
2593 d	1119, 1335, 1975, 2702, 2771-2773, 2810, 2824
2593 e	2716
2594 a	2625-2629, 2672-2677, 2687, 2688
2594 b	2657-2662, 2680-2684, 2689-2692
2594 c	171-176
2594 d	1186, 1206, 2718, 2814, 3000, 3045, 3268
2594 e	188
2594 f	3359

oud	nieuw
2594 g	1179
2594 h	2979
2595 a	190, 2630-2638, 2678, 2679, 2721A
2595 b	1197, 2663-2670, 2685, 2686, 2693-2701
2595 c	177-184, 191
2595 d	2719-2721, 2774, 2775, 2815, 2818, 2822, 2908, 2957
2595 e	189A
2595 f	1189
2595 g	2542
2595 h	2315, 2722
2596 a	970, 2574, 2576, 3170, 3171-3173, 3174, 3179-3189, 3218-3223, 3225-3233, 3235, 3236, 3238, 3239, 3241, 3248, 3249, 3329-3331, 3339, 3340, 3356, 3358, 3360
2596 b	3169, 3237, 3344, 3346, 3361
2596 c	3190-3217
2596 d	3224, 3234, 3242, 3336, 3338
2596 e	3172
2596 f	2572
2596 g	3326
2596 h	3328
2596 i	3327
2596 j	3334
2596 k	3342
2596 l	3595
2596 m	3592
2596 n	3591
2596 o	453
2596 p	3597
2597 a1	202-205, 266-268
2597 a2	273-278
2597 a3	274, 275
2597 a4	185
2597 a5	204
2597 b	204
2597 c1	209
2597 c2	209
2597 d1	210

oud	nieuw
2597 d2	281
2597 e1	211
2597 e2	238
2597 e3	239
2597 e4	237
2597 e5	211
2597 e6	287
2597 f1	212
2597 f2	282
2597 f3	240
2597 g1	241
2597 g2	211
2597 g3	213
2597 g4	187
2597 g5	287
2597 g6	242
2597 h1	283
2597 h2	213, 214
2597 h3	288
2598 a	215
2598 b1	216, 217
2598 b2	292
2598 c1	245
2598 c2	218
2598 c3	218
2598 c4	293
2598 c5	286
2598 c6	230, 293
2598 d1	285
2598 d2	245
2598 d3	219
2598 d4	261
2598 d5	219
2598 e1	365
2598 e2	220
2598 e3	291, 294, 295

---

oud	nieuw
2598 e4	289
2598 e5	220
2598 f 1	218
2598 f2	296
2598 f3	290
2598 f4	219
2598 f5	221
2598 f6	246
2598 g1	222
2598 g2	192
2598 g3	364
2598 g4	222
2598 h1	223
2598 h2	269
2598 h3	222
2598 h4	245
2598 h5	247
2598 i1	222
2598 i2	270
2598 i3	218, 224
2598 j1	271, 272
2598 j2	230
2598 j3	225
2598 j4	226
2598 j5	227
2598 j6	297
2598 j7	366
2598 j8	226
2598 j9	297
2598 j10	230
2598 j11	230
2598 j12	298
2598 j13	229
2598 j14	228
2598 j15	229
2598 j16	250

oud	nieuw
2598 j17	279
2598 j18	243
2598 j19	243
2598 j20	251
2599 a1	110A
2599 a2	102
2599 a3	145E
2599 a4	358A
2599 b1	99B
2599 b2	99E
2599 b3	195
2599 b4	248
2599 b5	248A
2599 b6	73
2599 c1	66
2599 c2	79
2599 c3	91
2599 c4	98
2599 c5	361A
2599 c6	82
2599 c7	110
2599 c8	111
2599 c9	51
2599 c10	76
2599 c11	74
2599 c12	121
2599 c13	95
2599 c14	99C
2599 c15	96
2599 c16	194
2599 c17	92, 93
2599 c18	–
2599 c19	99A
2599 c20	83
2599 c21	94
2599 d	142

oud	nieuw
2599 d1	284
2599 d2	231
2599 d3	99D
2599 d4	1183
2599 d5	145A
2599 d6	139
2599 d7	140
2599 d8	145C
2599 d9	104
2599 d10	106, 145F
2599 d11	108
2599 d12	143
2599 d13	145D
2599 d14	54
2599 d15	144
2599 d16	145G
2599 d17	145
2599 d18	141
2599 d19	201
2599 e1	83A
2599 e2	85
2599 e3	86
2600 a1	52A
2600 a2	115
2600 a3	109
2600 b	77
2600 c	78
2600 d1	11 4
2600 d2	103
2600 d3	123
2600 d4	122
2600 d5	135
2600 d6	136
2600 d7	119
2600 d8	134
2600 d9	120

oud	nieuw
2600 d10	118
2600 d11	117
2600 d12	99
2600 d13	125-129, 131, 132
2600 e1	116
2600 e2	80
2600 e3	81
2600 e4	88
2600 e5	137
2600 e6	234
2600 e7	–
2600 e8	138
2600 e9	46
2600 e10	47, 464
2600 f1	235
2600 f2	14
2600 g1	236
2600 g2	232, 252
2600 h1	47, 193
2600 h2	75
2600 h3	90
2600 h4	44
2600 h5	45
2600 h6	113
2600 h7	253
2600 h8	53
2600 h9	145B
2600 h10	48
2600 h11	105
2601 a	116A, 140, 461
2601 b	323-359
2601 c	61-65
2602	70, 396-412, 414-436, 438-441
2603 a	2842, 2844, 2986-2991, 2993, 2996-2999, 3002-3017
2603 b	3013
2604	2432, 2433, 2562, 2566, 2754, 2819, 2927, 2944, 2947, 2955, 2958, 3317

oud	nieuw
2604 a1	37, 38, 452, 3038, 3039
2604 a2	299-309, 2004A, 2918A, 2963B, 2966A, 2967A, 2300A
2604 b	310-322, 1945
2604 c	442-444
2604 d	2928, 3018-3028
2604 e1	456, 1121, 2086, 2091, 2096, 2100, 2158, 2585, 2586, 2588, 2753, 3035, 3046, 3051, 3052
2604 e2	2571, 2805, 2925, 2985, 2994
2604 f	3049
2604 g1	1203, 2914
2604 g2	2604A
2604 g3	2915
2605 a	457, 2639-2643, 2706A, 2715A, 2744-2747, 2749, 2750, 2770A, 2803, 2827, 2829, 2831A, 2833A, 2917A, B, 2941A, 2942A, 2946A, 2963A
2605 b	2545
2606 a	2858, 2943, 2945, 2946, 2951, 2952, 2954, 2984, 2984A, 2992
2606 b	255, 257, 447, 451, 455, 2857, 2872-2881, 2916, 2942, 3598, 3599
2606 c	460, 2933, 2953, 3053
2606 d	2911-2913, 2948
2607	256, 259, 260, 262, 263, 2029A, 2747A, 2764, 2808, 2809, 2811-2813, 2816, 2817, 2855, 2856, 2949, 2956
2608 a	2583A-D, 3247
2608 b1	1498
2608 b2	1499, 1500
2608 c	1357, 1360, 1361, 1406-1408, 1429-1432 1451-1454, 1456 1457, 1459, 1460 1462, 1464, 1465 1467, 1469-1471 1473, 1475-1484 1505
2608 c1	367-385, 1370, 1474, 1485, 1486, 1492
2608 c2	1487
2608 d	1446-1449 d
2608 e	265, 265 a-e
2608 f	1130, 1131-1139
2608 g	55-60
2608 h	3246, 3253, 3256-3273
2608*a	974
2608*b	975
2608*c	976
2608*d	3166, 3167

oud	nieuw
2608*e	3168
2608*f	3159
2608*g	973, 977, 978
2608*h	979, 3164, 3165
2608 lb	244, 1131A, 1140-1152
2609 a1	3176-3178, 3244, 3245, 3315, 3318-3320, 3322, 3323, 3325, 3341, 3343
2609 a2	3255
2609 b	3175
2609 d	3353
2609 c2	3351, 3352
2609 d	2584
2609 e	3347
2609 f	3349
2609 g	2448-2460, 2534-2540
2609 h	3252, 3333, 3337, 3345, 3357
2610 a	2541
2610 b	2545
2610 c1	2558, 2559
2610 c2	2549, 2556, 2557
2610 c3	2555
2610 c4	2554
2610 c5	2548
2610 c6	2550
2610 c7	2552
2610 c8	2553
2610 c9	2547
2610 c10	2551
2610 d1	2560, 2561, 2577
2610 d2	2560, 2561
2611 a	528A
2611 a1	1078, 1095, 1096
2611 a2	1097, 1098
2611 a3	1106
2611 b	987-993m, 1079-1082
2611 c	1085-1094
2611 d	1083, 1084

oud	nieuw
2611 e1	1105
2611 e2	1032, 1035
2611 e3	1100, 1101
2611 e4	1102
2611 e5	1104
2611 e6	1028
2611 e7	1031
2611 e8	1029
2611 e9	1103
2611 e10	1030
2611 e11	3585
2611 f1	1036-1075
2611 f2	1045-1047
2611 f3	1034
2611 f4	1076
2611 f5	1048
2611 f6	1077
2611 h	1033
2612 a	zie: Het persoonlijk archief van Johan van Oldenbrnevelt
2612 b	994-999
2612 c	984-986
2613 a	1336, 1337 1339-1341, 1343 1345, 1346, 1348 1349, 1351, 1353 1354, 1356, 1358 1359, 1363-1366, 1368, 1373, 1375-1379, 1381-1383, 1385, 1388-1393, 1395-1397, 1402, 1404, 1405
2613 b	1411-1419
2613 c1	1492
2613 c2	1496
2613 c3	1501
2613 c4	1502, 1503
2613 d1	1450
2613 d2	1466
2613 d3	1458
2613 d4	1472
2613 d5	52, 1350, 1433, 1435, 1439, 1440, 1442-1445
2613 d6	1441
2613 d7	1342, 1434, 1436-1438
2613 e1	1420-1427, 1488, 1490

oud	nieuw
2613 e2	1362, 1394, 1409, 1410, 1427, 1428, 1488
2613 e3	1355, 1489, 1491
2613 e4	1506
2613 e5	2582
2613 e6	1344
2614	2067A
2614 a	550
2614 b	558, 662, 694-696, 771-781, 919-940
2614 c	867-880
2615 a	820-843
2615 b	848-863
2615 c	607, 661, 673-675, 699, 700, 710, 718, 723-728, 765, 767, 770, 782-801, 909
2615 d	548, 549, 551-554, 556, 582, 594, 608, 648, 653-656, 659, 663-672, 676-680, 682, 683, 684, 689, 691-693, 697, 698, 701-709, 711-717, 719-722, 729, 730, 766, 768, 769, 802-819, 844-847, 864-866, 890, 897-908, 910-918
2615 e	555, 557, 559-581, 583-593, 595-606, 609-636, 646, 647, 649-652, 657, 658, 660
2616 a	2568
2616 b	136A, 1403, 3362, 3363, 3365, 3371-3373, 3375, 3377-3379, 3381, 3382, 3384, 3387, 3391, 3394, 3397-3399, 3401, 3407, 3416, 3418, 3423, 3424, 3430-3432, 3434, 3435, 3439, 3445, 3448, 3449, 3453-3455, 3458-3460, 3462, 3464, 3465, 3467, 3468, 3470, 3471, 3474, 3477, 3478, 3483, 3484, 3487, 3488, 3490, 3492-3495, 3497, 3498, 3502, 2506
2617	3364, 3366-3370, 3374, 3376, 3380, 3383, 3385, 3386, 3388-3390, 3392, 3393, 3395, 3396, 3400, 3402-3406, 3408-3415, 3417, 3419-3422, 3425-3429, 3433, 3436-3438, 3440-3444, 3446, 3447, 3450-3452, 3456, 3457, 3461, 3463, 3466, 3469, 3472, 3473, 3475-3477, 3479-3482, 3485, 3486, 3489, 3491, 3496, 3499-3501, 3503, 3505, 3588
2618 a1	1015
2618 a2	1014
2618 a3	1014
2618 b1	1025
2618 b2	1026
2618 b3	ARH 155
2618 b4	ARH 156
2618 b5	1027
2618 b6	ARH 894
2618 b7	ARH 881
2618 b8	ARH 1338

oud	nieuw
2618 b9	1023
2618 b10	1024
2618 b11	ARH 149
2618 b12	ARH 901
2618 c1	1022
2618 c2	1017, 1018
2618 c3	1016
2618 c4	1019-1021
2618 d1	2578A
2618 d2	2577A
2618 e1	2155
2618 e2	1959
2618 e3	2525, 2526
2618 f	27-32, 43, 680A, 682A, 943-946, 1010, 1116, 1191, 1192, 1296A, 1543A, 2089A, 2090A, 2158A, 2469A, 2496A, 2569A, 2570A, 3173A
2618 g	15-17, 20, 22, 3168A
2619 a	454B, 1107, 1507, 1508, 1954, 2002, 2006, 2153, 243 2 A, 2 5 68A
2619 b	1108, 1852, 1856, 1857
2619 c	518-521
2619 d	2055-2059
2619 e	454C
2619 f1	362A
2619 f2	361C
2619 g1	33, 34
2619 g2	35, 36
2619 g3	50
2619 g4	3596
2619 h	97
2619 i	89, 1012, 3586, 3509, 3590, 3593, 3594, 3600-3608, 3610-3622
2619 j1	524
2619 j2	526
2619 k	941
2619 l	2565
2620*	2163
2621	130, 1527, 2168
2621 a	2174

oud	nieuw
2621 a1	2189, 2196, 2208, 2233, 2262
2621 a4	2416
2621 a5	2345
2621 a6	2359, 2359 blanco nr.
2621 a7	2372, 2372 blanco nr.
2621 a8	437
2621 b	1332, 2165-2167, 2169-2 1 83 blanco nr., 2185-2189, 2274-2277, 2279-2283, 2285-2287, 2322, 2327, 2329, 2336-2344 blanco nr., 2346-2350, 2352, 2353, 2379, 2380, 2387-2389, 2395, 2405-2408, 2417, 2423, 2564
2622 I	2190-2195, 2198, 2202-2205, 2212, 2284, 2289, 2291, 2292, 2351, 2391, 2392, 2409-2411
2622 II	2197, 2199, 2201, 2205-2207, 2290, 2324, 2381, 2393, 2394, 2412, 2413, 3254
2622 III	2209, 2211, 2213, 2294-2298, 2323, 2325, 2326, 2328, 2354, 2382, 2396, 2397, 2414, 2415
2623	1398, 1980, 2090, 2184, 2200, 2210, 2214-2232, 2234-2255, 2301-2303, 2305-2310, 2330-2334, 2355-2358, 2360, 2360 blanco nrs., 2369-2371, 2373-2377, 2383-2385, 2398-2403, 2418-2422, 2424-2430
2624 a	2161, 2162, 2256-2261, 2278
2624 b	2244 2254, 2263-2273 2288, 2299, 2300 2304, 2311-2314 2316-2321, 2335 2378, 2386, 2404 2497
2625	1699
2625 a	522, 1530-1533
2625 b	1367
2625 c	2606A
2625 d	2012
2625 e	1885A
2625 f	2273A
2625 g	1538
2625 h	523
2625 i	1541
2625 j	1546
2625 k	492
2625 l	2028
2625 m	-
2625 n	1468, 1537A, 1544, 1547, 1548, 1550-1550G, 1609A, 1724A, 1751A, 1843, 1844, 1860-1862, 1886, 1887, 1891-1894, 1896, 1898-1901, 1910, 2518
2625 o	1526, 1535-1537, 1539, 1540
2625 p	1848-1851, 1853, 1854, 1859, 1860, 1880
2625 q	1702, 1703, 1713, 1715, 1717, 1723, 1734, 1751, 1755, 1756, 1769, 1816

oud	nieuw
2626 a1	1705
2626 a2	1806
2626 a3	1701, 1702, 1704, 1791-1794, 1796-1799, 1805, 1837, 2050, 2052
2626 a4	1801, 1802
2606 b1	1770, 1771, 1773, 1787
2626 b2	1778-1782, 1784
2626 b3	1707, 1709, 1716, 1718
2626 b4	1709
2626 b5	1710
2626 b6	1706 1708, 1711, 1712 1714, 1717, 1719 1720, 1757, 1765 1800, 1803, 1833 1834, 1838, 1839
2626 b7	1790
2626 b8	2117
2626 c1	1747, 1750, 1817
2626 c2	1730, 1742, 1767
2626 c3	1711, 1731, 1736, 1737, 1758, 1763, 1766
2626 c4	1774-1777, 1785, 1786
2626 c5	1807, 1832, 1835, 1841
2626 c6	1753
2626 c7	1812
2626 c8	1721, 1722, 1724, 1726-1730, 1732, 1735, 1738, 1739, 1741-1743, 1748, 1752, 1759-1761, 1764, 1767, 1807-1811, 1813-1815, 1819-1831, 1836, 1840
2626 c9	2106
2626 d1	1725, 1733, 1740, 1754, 1758, 1772, 1783, 1788, 1789
2626 d2	527, 1700, 1749, 1762, 1768
2627-1	1562, 1567-1570, 1572-1575, 1578, 1580-1598, 1600, 1601, 1604-1608, 1610-1612, 1615, 1616, 1618, 1621-1624 1658, 1663, 1665 1667, 1673, 1675 1678-1680, 1683 1685-1687, 1692 1694, 1695, 1698
2627-2	1654
2627-3	258, 1631-1640, 1643
2627-4	1676
2627-5	1677
2627-6	1657
2627-7	1653, 1688
2627-8	1656
2627-9	1566, 1613, 1619, 1620, 1642, 1651, 1664, 1681, 1689-1691, 1696
2627-10	1599, 1602, 1609, 1614, 1617, 1629, 1641, 1672

oud	nieuw
2627-11	1571
2627-12	1563
2627-13	1551, 1552, 1554, 1557, 1577, 1579, 1603, 1626-1628, 1644-1650, 1659-1661, 1668-1670, 1674, 1682, 1693, 1697
2627 a	1513, 1529, 1553, 1555, 1556, 1558-1562, 1564, 1565, 1576, 1585, 1599, 1625, 1630, 1652, 1655, 1662, 1666, 1671, 1684, 1795
2628 a1	1512
2628 a2	1509, 1515
2628 a3	1510
2628 a4	1514
2628 a5	1511
2628 a6	491
2628 a7	1511
2628 b	1516-1523, 1863-1879
2628 c1	2516
2628 c2	1847, 2500-2515, 2517, 2519
2628 c3	1855
2628 c4	1842
2628 c5	2499
2628 d	1846
2628 e	1845
2629 a1	1916, 1920, 1922, 1925, 1928, 1931-1938, 1940
2629 a2	1941
2629 a3	1941
2629 a4	503, 504
2629 a5	1939
2629 b	1944, 1946-1948, 1951-1953
2629 c1	1924
2629 c2	2969
2629 c3	1926, 1927, 1929, 1930, 1942A, 1943, 1949, 1950, 1955, 1957, 1958, 1962, 1997-2001, 2003, 2004, 2008, 2970-2972
2629 d	2964-2968
2629 e1	506
2629 e2	506
2629 e3	506
2629 f1	499, 500, 1969-1974, 1976, 1982, 1984-1987, 1990-1992, 1994, 1995
2629 f2	1978

oud	nieuw
2629 f3	1977
2629 f4	1979
2629 f5	1984, 1987
2629 f6	1993
2629 f7	502
2629 f8	1981
2629 f9	1974
2629 f10	1996
2629 f11	1983, 1988, 1989
2629 g	2151, 2152, 2154, 2156, 2157
2629 h	1964
2629 h1	1968
2629 h2	1965-1967
2629 h3	–
2629 h4	1963
2629 aa	505, 1942
2629*	1964
2630 a1	1961, 2011, 2014, 2048, 2061, 2095
2630 a2	510
2630 a3	2030
2630 b1	1836A, 2037
2630 b2	511, 2062
2630 b3	512, 2038, 2071-2074, 2907C
2630 b4	2897E
2630 b5	2060, 2079-2984, 2092, 2093, 2099, 2101, 2102
2630 b6	2013, 2015, 2031, 2033, 2034, 2036, 2039-2041, 2046, 2051, 2053, 2063, 2065, 2066, 2068-2070, 2072, 2390, 2897A-D,F, 2907A, B,D
2630 b7	2067, 2094
2630 c	2054
2631 a1	2889, 2896
2631 a2	2882-2888, 2890-2895
2631 b	2897-2907, 2909, 2910
2631 d	1171
2631 c2	1163
2631 c3	1153-1162, 1164, 1169
2631 c4	1168

oud	nieuw
2632	2026, 2029, 2032
2632 I	2016
2632 II	2017
2632 III	2018
2632 IV	2019
2632 V	2020
2632 VI	2021
2632 VII	2022
2632 VIII	2023
2632 IX	2024
2632 X	2025
2632 a	5
2633 a1	513
2633 a2	2126
2633 a3	2131
2633 a4	514
2633 a5	2125, 2129
2633 a6	2127, 2128
2633 b1	1882-1885
2633 b2	1881
2633 c	1904
2633 d	2118-2124
2633 e1	2520, 2521
2633 e2	2522
2633 f1	3240
2633 f2	1858
2633 f3	2482
2633 f4	2479
2633 f5	2478, 2486
2633 f6	2475
2633 f7	2486
2633 f8	2486
2633 f9	2486
2633 f10	2471, 2471 blanco nrs.
2633 f11	2477, 2477 blanco nrs.
2633 f12	2474, 2481

oud	nieuw
2633 f13	2469
2633 f14	2470, 2470 blanco nrs.
2633 f15	2468
2633 f16	2473
2633 f17	2480
2633 f18	2467
2633 f19	2472
2633 f20	2466
2633 f21	2476
2633 f22	2464
2633 f23	2465
2633 f24	2486
2633 g	2108-2112, 2114-2116
2633 h	493-495i
2633 i	2446, 2447, 2462, 2463
2633 j	2133-2135
2633 k	1542, 1543
2633 l	2136-2150, 2568B
2633 m	496, 1888-1890
2633 n	2461
2633 o	2487-2496
2634 a	2164-2164E, 2434, 2527-2533
2634 b	2437-2440, 2443-2445
2634 c	2435
2634 d	72, 508, 516, 517, 1296, 1461, 1804, 1818, 1897, 1902, 1903, 1905-1909, 1912-1914, 2009, 2010, 2035, 2064, 2075-2078, 2097, 2098, 2103-2105, 2107, 2130, 2132, 2442, 2483-2485, 2523, 2524, 3052A
2635	3559-3584
2636 d	509
BK 104	497, 498, 501
SSH	1190, 1196, 1371, 1372, 1374, 1380, 1384, 1386, 1387, 1399-1401, 1455, 2431, 2436
SSH 14	1549, 2563, 3054-3158, 3160-3163, 3274-3314
SSH 1117-1	3075, 3083-3086, 3090, 3092, 3094-3097
SSH 1117-3	3058, 3072
SSH 1117-5	3088
SSH 1117-6	3121, 3122
SSH 1117-7	3071, 3274-3282, 3284-3289, 3292-3303, 3305

oud	nieuw
SSH 1117-8	1549, 3068, 3109, 3110, 3115, 3135, 3137, 3163
SSH 1117-9	3290, 3306-3314
SSH 1117-10	3142-3144
SSH 1117-11	3124
SSH 1117-12	3136, 3138
SSH 1117-13	3126
SSH 1117-14	3087, 3089, 3091, 3108, 3113
SSH 1117-15	3162
SSH 1117-16	2563
SSH 1117-17	3070
SSH 1117-18	3093
SSH 1117-19	3102, 3103
SSH 1117-20	3099
SSH 1117-21	3146-3149
SSH 1117-22	3059
SSH 1117-23	3150-3158, 3291
SSH 1117-24	3304
SSH 1117-25	3139, 3140
SSH 1117-26	3125, 3127-3134
SSH 1117-27	3054, 3055, 3060, 3061, 3064
SSH 1117-28	3073, 3074, 3076-3081, 3098, 3100
SSH 1117-29	3056, 3057
SSH 1117-30	3112
SSH 1117-31	3116, 3118
SSH 1117-32	3104-3107, 3117, 3119, 3123, 3141
SSH 1117-33	3069, 3082, 3114
SSH 1117-34	3062, 3063, 3065-3067
SSH 1117-35	3145, 3160, 3161
SSH 1117-36	3120
SSH 1117-37	3101
SSH 1117-38	3111
SSH 1117-39	3283
SHM 3	1207, 1209-1211, 1216
SHM 4	149-166, 1208, 1212-1215, 1217, 1284, 2603
VC 1117-1	3075, 3083-3086, 3090, 3092, 3094-3097
VC 1117-3	3058, 3072

oud	nieuw
VC 1117-5	3088
VC 1117-6	3121, 3122
VC 1117-7	3071, 3274-3282, 3284-3289, 3292-3303, 3305
VC 1117-8	1549, 3068, 3109, 3110, 3115, 3135, 3137, 3163
VC 1117-9	3290, 3306-3314
VC 1117-10	3142-3144
VC 1117-11	3124
VC 1117-12	3136, 3138
VC 1117-13	3126
VC 1117-14	3087, 3089, 3091, 3108, 3113
VC 1117-15	3162
VC 1117-16	2563
VC 1117-17	3070
VC 1117-18	3093
VC 1117-19	3102, 3103
VC 1117-20	3099
VC 1117-21	3146-3149
VC 1117-22	3059
VC 1117-23	3150-3158, 3291
VC 1117-24	3304
VC 1117-25	3139, 3140
VC 1117-26	3125, 3127-3134
VC 1117-27	3054, 3055, 3060, 3061, 3064
VC 1117-28	3073, 3074, 3076-3081, 3098, 3100
VC 1117-29	3056, 3057
VC 1117-30	3112
VC 1117-31	3116, 3118
VC 1117-32	3104-3107, 3117, 3119, 3123, 3141
VC 1117-33	3069, 3082, 3114
VC 1117-34	3062, 3063, 3065-3067
VC 1117-35	3145, 3160, 3161
VC 1117-36	3120
VC 1117-37	3101
VC 1117-38	3111
VC 1117-39	3283
HSS 1198	1911

---

oud	nieuw
HSS 1287	1956
HSS 1411	481
HSS 1405	479
HSS 1392	478
HSS 1413	1463
CvS	149, 152, 162, 163, 1207, 1212, 1213, 1215, 1233, 1234, 1236, 1241, 1242, 1247, 1249, 1254, 1255, 1272-1274, 1278, 1280-1284
Staten-Gen., Legatiearchieven inv. nr. 5	2168
Staten-Gen., Legatiearchieven inv. nr. 901	2163
Staten-Gen., Lias Lopende: 4865III	720